THE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

Do Not
Circulate

MAGYARORSZÁG CSALÁDAI

CZIMEREKKEL

ÉS

NEMZÉKRENDI TÁBLÁKKAL.

IRTA

NAGY IVÁN.

HARMADIK KÖTET.

PEST, 1858.
NYOMATOTT BEIMEL J. ÉS KOZMA VAZULNÁL.

Virtute decet, non sanguine niti.

Claudius.

THE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

C.

Caballini család. (Ehrenburgi, báró). Ehrenburgi báró Caballini Antal mint katona az osztrák hadseregnél magyar bárságra emeltetik [1].

Nemesi czimerük itt láthatólag négy részre osztott paizs, melynek első és negyedik arany udvarában egyfejü fekete sas, a második és harmadik zöld mezőben pedig fehér mén ágaskodva látható. A paizs tetején két szemközt álló sisak áll; a jobboldalinak koronáján a paizsbeli fekete sas kiterjesztett szárnyakkal, a baloldalinak koronájából pedig a fehér mén nyulik föl. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-zöld [2].

A bárság-szerző Caballini Antal 1846-ban a harmadik számu könnyü lovas ezred őrnagya, szent Anna-rend harmadik osztályu vitéze, és a „*Virtuti Militari*" érdemkeresztnek tulajdonosa.

Ugyanakkor báró Caballini József a 39-dik számú magyar gyalog ezrednél őrnagy.

---

[1]) Hogy magyar báróvá emeltetett, mutatja a liv. országos Schemat., melyben a nemzeti bárók közt áll a család neve.

[2]) Adami Scuta gentil. II.

Caballini család. (Szlavnygrádi). E család 1802-ben nyert I. Ferencz királytól magyar nemességet [1]).

Czimere, a kék paizs egy balról jobbra rézsut menő vörös öv által, melyen négy arany csillag és egy arany kereszt látható, osztatik kétfelé. A felső osztály zöldellő hármas hegyet mutat. Az alsó osztály alyján viz van, melyben vitorlás hajó uszik. A paizs koronás sisakjából pánczélos kar nyulik fel, kivont karddal, két oldalról két fekete szárny veszi körül. Foszladék jobbról arany-vörös, balról arany-kék [2]).

Calisius család. Indigena családaink közé tartozik. Báró Calisius Fülöp az 1715 ki országgyülésen nyert magyarországi honfiusitást [3]).

Campani család. Gömör vármegyei nemes család. Campani Márton 1718-ban III. Károly királytól kap nemes levelet, és ily czimert: a paizs zöld mezejében hadi férfiu áll vörös ruhában, jobb kezével kivont kardot tartva, bal kezét csipőire helyezve. A paizs tetején álló sisak koronáján róka emelkedik föl, körmei közt pecsétes levelet tartva. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék [4]).

Campmiller család. Campmiller Zakariás és András az 1715-ki országgyülésen honfiusittattak [5]).

Canon család. Báró Canon 1687-ben fogadtatott be országgyülésileg magyar indigenává [6]).

Capdebo család. (Baraczházi). Capdebo Jónás, Márton, Ferencz és Gergely 1802-ben kapják I. Ferencz királytól czimerüket [7]). Ez egy négyfelé osztott paizs. Az első és negyedik arany udvarban koronás fekete egyfejü sas. A második és harmadik zöld udvarban fehér lovon pánczélos sisakos vitéz ül, jobbjában dárdát, balján vértet tartva, a vérten arany kigyó látszik, a lovag sisakján kék és vörös toll van. A paizs közepén egy kisebb közép-vért áll, melynek kék udvarában zöld téren vörös fedelü várkastély látható. A paizs tetején két egymással szemközt álló sisak van, a jobboldalinak koronáján a fekete sas áll, a baloldaliból a paizsbeli leirt bajnok emelkedik ki. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-zöld [8]).

---

[1]) Collect. Herald. pag. 139.
[2]) Adami Scuta Gentil. II.
[3]) 1715-ki CXXXV. törv. cz.
[4]) Collect. Herald. Nro 515.
[5]) 1715-ki XXXVI. törv. cz.
[6]) 1687-ki XXIX. törv. cz.
[7]) Collect. Herald. pag. 139.
[8]) Adami Scuta gentil. II.

A család adomány utján szerzé Baraczhaza Temes vármegyei helységet, s onnan irja előnevét.

Capdebo János Temes vármegyének 1838-ban al-, 1845-től kezdve pedig fő-szolgabirája, 24 évig volt e vármegye tisztviselője; végre kir. tanácsos. Meghalt Murányon Temes vármegyében 1857-ki dec. 26-kán [1]).

De Capellis család. Capellis Paravicius az 1659-ki országgyülésen honfiusittatott [2]).

Capitanffy család. Lásd Kapitánfy cs.

Caplyers család. Gróf Caplyers Zdenko magyarországi indigenául bevétetik az 1681-ki országgyülésen [3]).

Caprara család. Gróf Caprara Aeneas az 1681-diki országgyülésen honfiusittatott [4]), mint császári hadvezér hazánkban Tököly Imre korában szerepelt [5]).

Czimere, melylyel élt, egy lekmentesen kétfelé osztott paizs, az alsó osztályban hat csillag van, ugy, hogy a felső sorban három, alább kettő, legalúl egy látható. A felső osztályból oroszlán emelkedik ki félig, kettős farkkal, kiöltött nyelvvel ragadozás után kinyujtott körmeivel. A paizst korona födi [6])

Carabelli család. Bihar vármegyei nemes család.

Cardona család. Gróf Cardona Józsefet az 1715-ki országgyülés czikkelyezi a honfiusitottak közé [7]).

Caretto család. Caretto Ferencz az 1647-ki országgyülésen indigenatust nyer. Caretto Ferdinand az 1649-ki országgyülésen a hazafiusitási eskilt teszi le [8]).

Carpi család. Szintén indigena. Gróf Carpi Ferencz hazafiusittatik 1741-ben [9]).

---

[1]) Pesti Napló: 1858-ki januar 5-ki szam

[2]) 1659-ki CXXXIII. törv cz.

[3]) 1681-ki LXXXII. törv. cz.

[4]) 1681-ki LXXXII. törv. cz.

[5]) Katona Hist. Crit. tom. XXXV. Szirmay C. Zemplin not. hist. 258—264. l.

[6]) 1685-ki jun. 4-kén Párkány mellett a császári táborban kelt Patense alányomott pecsét szerint. Ebben igy irá magát. *Sacrae Caes. Regiaeque Mattis Generalis Campi Mareschallus, Inclyti Consilii Bellici Consiliarius, Camerarius, nec non unius Regiminis Cataphractorum Colonellus Aeneas Comes a Caprara.*

[7]) 1715-ki CXXXII. törv. cz.

[8]) 1647-ki CLV. és 1649. CI. törv cz

[9]) 1741-ki LXVII. törv. cz.

Castiglione család. Castiglione Eudem marquis az 1765-ki országgyülésen honfiusíttatott [1]).

Cavriani család. Eredetét a mantuai herczegségből veszi. Cavriani Konrád IV. Károly császár által 1359-ben, Cavriani János pedig ujra 1452-ben III. Frigyes császár által bárósságra emeltetett. Cavriani Frigyes 1548-ban I. Ferdinand német császár által megerősittetett a Piombino herczegségi helytartóságban, és czimere kétfejü sassal szaporittatott. Ennek unokája Cavriani Frigyes II. Ferdinand császár özvegyének mantuai Gonzaga Eleonorának, azután III. Ferdinand császárnénak főudvarmestere, 1643-ki márczius 10-kén birodalmi grófságra emeltetvén, Ausztriába szakad [2]), és az 1659-ki országgyülésen Magyarországban is indigenává fogadtatik [3]).

A magyar indigenatust nyerő Cavriani Frigyesnek két kis unokája Miksa Gvidobaldtól és Kristóftól jő le a maig élő család. Amaz (szül. 1704. † 1776.) gróf Thürheim Alojziával egybekelve, alapitá az ugynevezett osztrák vonalt. Kristóf (szül. 1715. † 1783.) törzse lőn a csehországi vonalnak. És ezenkivül virágzik a család még egy harmadik — mantuai — vonalon.

Minket leginkább érdekel az első vonal, melynek családfáját [4]) következve láthatjuk.

Miksa Gvidobald
szül. 1704. † 1776.
(Gr. Thürheim Luiza)

N. N.

Miksa szül. 1773. cs. kir. titk. tan. és kamarás. (gr. Eszterházy Jozefa)	Nepomucena szül. 1775. (1. gr. Kollonicz Lászlóné. 2. gr. Zichy Ferencz)	Teréz sz. 1779. (gr. Pergen Józs.)	Kristóf sz. 1780. (gróf Cavriani Erzse)	Gvidobaldin sz. 1783. (hg Paarné)	Mária Anna sz. 1787. (báró Skrebensky)	Frigyes sz. 1789. cs. k. kam. (gr. Hartman Klarstein Rózá)

Lásd folyt. a köv. lapon.

Lajos sz. 1812. lembergi korm. tan. (ns. Medvay Janka)	Fülöp sz. 1817. cs. k. kam. s követ. tan.	László sz. 1820. cs. kir. százados. (gr. Auersperg Luiza)	Ferencz sz. 1825. cs. k. kam. és százados.
Erzse sz. 1852.		László sz. 1851. / Luiza sz. 1852. / Janka sz. 1853.	

[1]) 1765-ki XLVII. törv. cz.
[2]) Histor. Herald. Handbuch. z. Taschenb. d. gräfl. H. 124.
[3]) 1659-ki CXXXI. törv. cz.
[4]) Goth. geneal. Taschenb. d. gräfl. H. 1835. 124. és 1857. 146.

Miksa, szül. 1773.
cs. kir. titk. tan. és kamarás
(Gr. Eszterházy Jozefa)
mint a túlso lapon látható.

Károly	János nep.
sz. 1803.	sz. 1804.
nyug. altábornagy.	cs. kir. kam.
(Herczeg Eszterházy Pál leánya Teréz)	s huszár-kapit

Mária	Pál	Miklós	Zsófia	Ferencz
sz. 1841.	sz. 1843.	sz 1845.	sz. 1847.	sz. 1852.

Czimere a családnak négy udvarra osztott paizs, egy közép-vérttel Az első és negyedik ezüst udvarban kétfejü koronás fekete sas; a második és harmadik fekete udvarban ezüst egyszarvu látható. A közép-vért fölváltva három három ezüst és fekete rézsutos csikolatot (schräge balken) mutat.

A család kath. vallása.

Cebrian család. (Honfius. grót). Gróf Cebrian Antal a magyarországi honfiusitott magnások közé az 1827-ki országgyülésen vétetett be [1]). Legtöbbnyire Nógrád vármegyei Füleki birtokán tartja lakását.

Chaby család. Kiejtés szerint Csábi. Chabi Mihály a magyar-óvári kapitány által elfogatván és lánczra füzetvén, ügye az országgyülés által intéztetik [2]). Chaby Juditnak vitézlő Seczei György özvegyének külföldi adósságai miatt az 1659-ki országgyülés rendelkezik [3]).

Szintén igy irta nevét chabi Chaby Mihály 1844-ben a m. kir. curiánál iktatói segéd, meghalt 1857-ben.

Chako család. (Leszenyei). Hont vármegyében Leszenyét birta a XIV. században. Lezenei Chako Péter 1388-ban az István nádor által Kovári Pál részére kelt határjárási oklevélben mint királyi ember (homo regius) emlittetik [4]).

Chama család. (Reegi). Ugy látszik Nyitra vármegyei család. Reegi Chama Gergely és neje Palásthy Dorottya P. Istvánnak leánya, továbbá testvére Chama István (Stephanus Chama de Reeg) Nyitra megyei Mező-Kező, Köpesd. Mikófalva, Nagy-Kereskény, Vozokány és Ezdeghe, és Bars megyei Nemessény helységbeli részjavaik-

[1]) 1827-ki XLII. törv. cz.
[2]) 1597-ki XLIII. törv. cz.
[3]) 1659-ki LXXXII. törv. cz
[4]) Az eredeti oklevélből

nak elfoglalasa miatt palugyai Liptay János stb ellen tanuvallatást tétetnek 1474-ben [1]).

Chamare család. Gróf Chamare János és Alajos az 1791-ki országgyülésen hazafiusitattak [2]).

Chanády család. Chanády (kiejtve: Csanádi) András 1629-ben nyert czimeres nemes levelet. Czimere — mint itt látható — a paizs kék mezejében zöld téren hátsó két lábain álló grif, mely első jobb lábában kivont kardot tart. A paizs fölötti koronás sisakon két elefánt-ormány közt hatszögü arany csillag ragyog. A foszladék mindkét oldalról ezüst-vörös [3]).

Ezenkivül az alábbi czikkelyekben Csanády-nak irva még két külön ilynevü, ugymint 1. kereki és 2. mezőtelegdi Csanády családról lesz emlékezet. Valljon ezek közül valamelyikhez tartozzék-e a fölebbi czimer? el nem határozhatom, valószinübb hogy egyikhez sem.

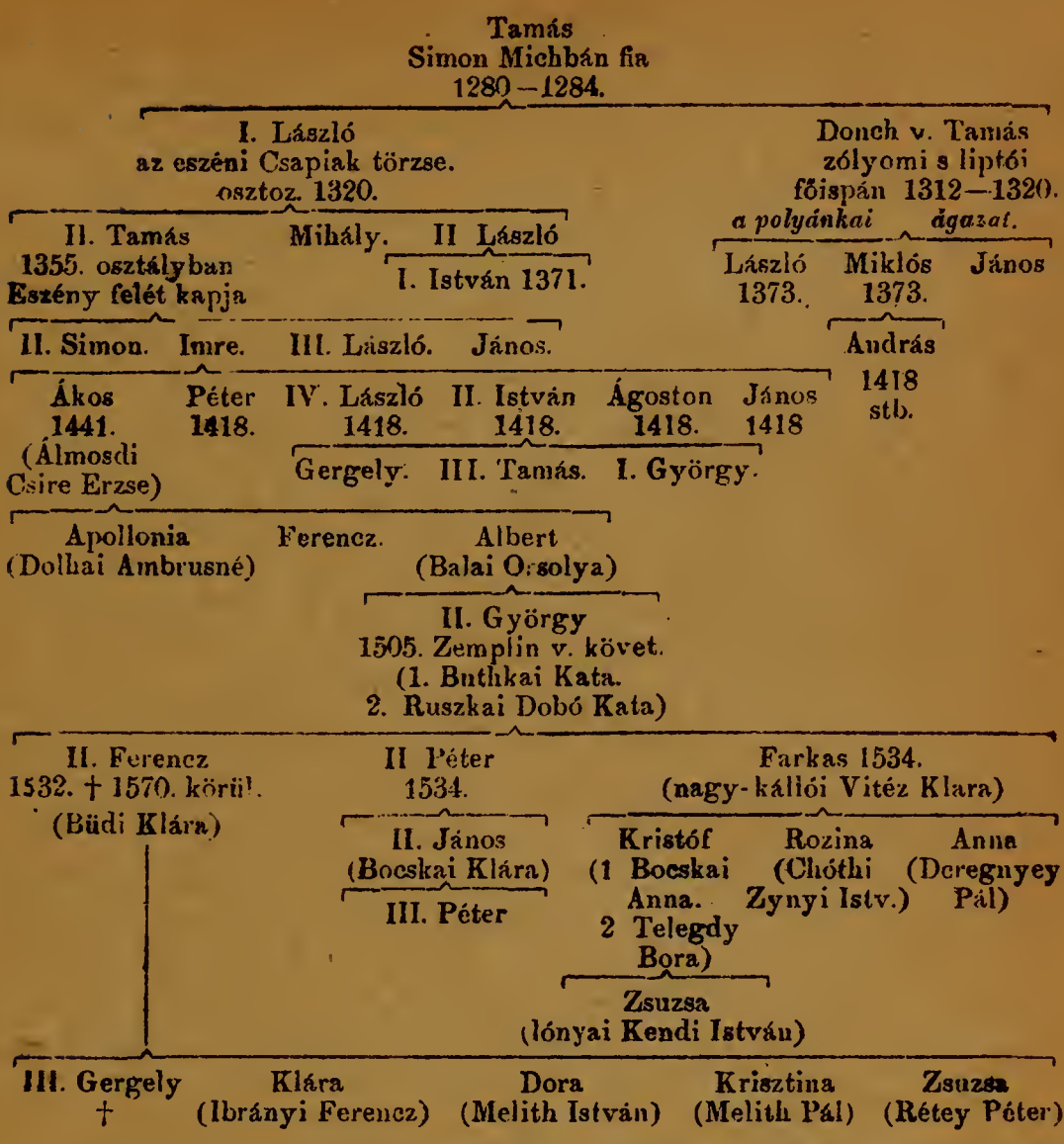
Chaos család. Báró Chaos Konrád magyarországi indigenátust nyert az 1662-ki országgyülésen [4]).

Chrpy család. (Eszéni és polyánkai). Kiejtés szerint Csapinak irandó. Eredetét a Bocskai stb. családdal együtt Michbán Simonnak egyik fiától Tamástól [5]) veszi. (Michbán története elő van adva e munka II. köt. 128. lapján).

Michbán fiától Tamástól mint jő le a család, és mint ágazik kétfelé, a következő családfa mutatja

---

[1]) Sz. Benedeki Conv. Fasc. 19. Nro 15.
[2]) 1791-ki LXXIII. törv. cz.
[3]) Adami Scuta gentil. II.
[4]) 1662-ki LV. törv. cz.
[5]) Ungrisch. Magazin II 145—174. l. oklevelek.

Tamás a törzs (Simonnak fia) 1280-ban Radványt, 1281-ben Lipcsét [1]) (Liptó vármegyében), 1284-ben pedig testvéreivel együtt Rath nevü jószágot (villam Rath) kapja Ungh vármegyében királyi adományban, melynek tartalma szerint főleg a kunok elléni hadban jelesen viselték magokat.

I. Tamásnak két fia volt: I. László és Donch vagy Tomcsó (Tamás). Ez utóbbi Robert Károly hive lévén, 1312-ben Rozgonynál veszélyes sebeket kapott, de egyszersmind jutalmul Beregh vármegyében szép jószágokat; és Liptó s Zólyom főispánja lőn. Az oláh vajda elleni harczban pedig László fiával együtt Robert Károlyt fal gyanánt védte az ellenség nyilaitól [2]).

---

[1]) Katona Historia Critic. tom. VI. 859.
[2]) Wagner C. Collect. genealogico Historica Dec. IV. 27.

I. László és Donch v. Tamás 1320-ban már megosztoztak rokonaikkal. Rájok jutott Eszén, Ágtelek Szabolcs vármegyében, Zemplin vármegyében Szécsnek egy hatodrésze, Visnu, Pernu, Keeth Boza stb.

Wagnernek nyomtatásban kiadott munkája [3]) szerint I. Lászlótól jő le az eszéni, Donch vagy Tamástól a polyánkai Chapy család, épen ugy mint a fölebbi nemzék-tábla mutatja. Azonban kéziratában [2]) a polyánkai Chapyakat is I. Lászlótól származtatja, mint alább adni fogjuk. Jelenleg ezen I. László ágát kövessük.

I. Lászlónak három fiai közül II. Tamás több rokonával 1355-ben az egri káptalan előtt osztozván meg, Eszén helységnek felét kapá, és hogy azt jelesbé tegye, a remete pálos szerzetnek oda egyházat és zárdát alapitott, a mit Miklós egri püspök és I. Lajos király is megerősitett. II. Tamásnak több gyermeke közül Imre nyujtá le tovább ágazatát.

Imrének ismét több gyermeke volt, köztök János is, kit Wagner nem emlit, de ki Ákos [3]) testvéren kivül a Chapy András által 1418-ban nyert czimeres levélben többi testvérével együtt benfoglaltatik [4]).

Ákos, ki királyi udvari vitéznek iratik [5]), 1441-ben Ulászlótól a leleszi egyháznak kegyuri jogát nyeré meg, melyet az oklevél szavai szerint eldödei alapitának [6]). Ákosnak neje álmosdi Chire Barnabásnak leánya Erzse volt; ettől három gyermeke lőn: Apollonia 1476-ban Dolhai Ambrusnak özvegye; Ferencz ki magnélkül halt el; és Albert, ki Balai Orsolyával nemzé II. Györgyöt.

II. György Zemplin vármegyének követe volt 1505-ben a rákosi gyülésen [7]). 1507-ben megintetett pelejtei Polyák Jakab által, hogy Lasztóczon zálogbirtokait váltsa ki [8]). Két nejétől három fiát hagyott.

---

[1]) A fölebb czimzett munkában.

[2]) Tabellae genealogicae Familiarum J. R. Hungariae. stb.

[3]) Tán Ákos egy Ágostonnal, mert különben igen felötlő, hogy noha akkor elt még, a czimeres levélben nem emlittetik.

[4]) Windisch Neues Ungr. Magazin. I. B. 115.

[5]) Az 1441-ki oklevélben „*aulae nostrae militem.*"

[6]) Az oklevél egy részét közli Wagner dec. IV. 32. de megjegyzi, hogy a leleszi prépostságot Bogyiszló váczi püspök alapitá, és a Chapyak csak adományokkal tetezhetek azt.

[7]) Jászai Magy. Nemz. unpjai a mohacsi vész után. 158. l.

[8]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 45. l.

II Ferencz 1570. táján halt meg. Fia III. Gergely magnélkül halt el. Leányainak férjeiket a táblázat mutatja. Közülök Zsuzsanna utóbb (1622-ben) valószinüleg Melith Gergelyné volt [1]).

II. Péternek fia II. János Bocskai Klárával nemzi III. Pétert, ki családja nevét sirba viszi.

Valamivel többet tudunk Farkasról, kinek a Losonczy családbeliek 1534-ben Bezdédet engedik át. Farkas Szapolyai pártján állt, és az előbbkelők egyike volt, később Büdy Mihály és Kávási Kristóf rábeszélésére Ferdinandhoz hajlott, 1537-ki oct. 30-kán Munkács várában adván magáról levelet, hogy ha teljes kegyelmet kap mind személyére, mind javaira, azon fejedelemnek teljesen hive leend [2]).

Farkasnak nagy-kállói Vitéz Klárától gyermekei: Fruzina, chothi Zinyi Istvánné; Anna, Deregnyői Pálné; és Kristóf, kinek első neje Bocskai Annától leánya Zsuzsanna lónyai Kendi Istvánhoz ment férjhez. Második neje Thelegdi Borbála gyermektelen maradt, és mint Kristóf özvegye az özvegy felső-vadászi Rákóczy Zsigmondnak lőn második neje.

Ezekben kialudt az eszéni Chapy ágazat.

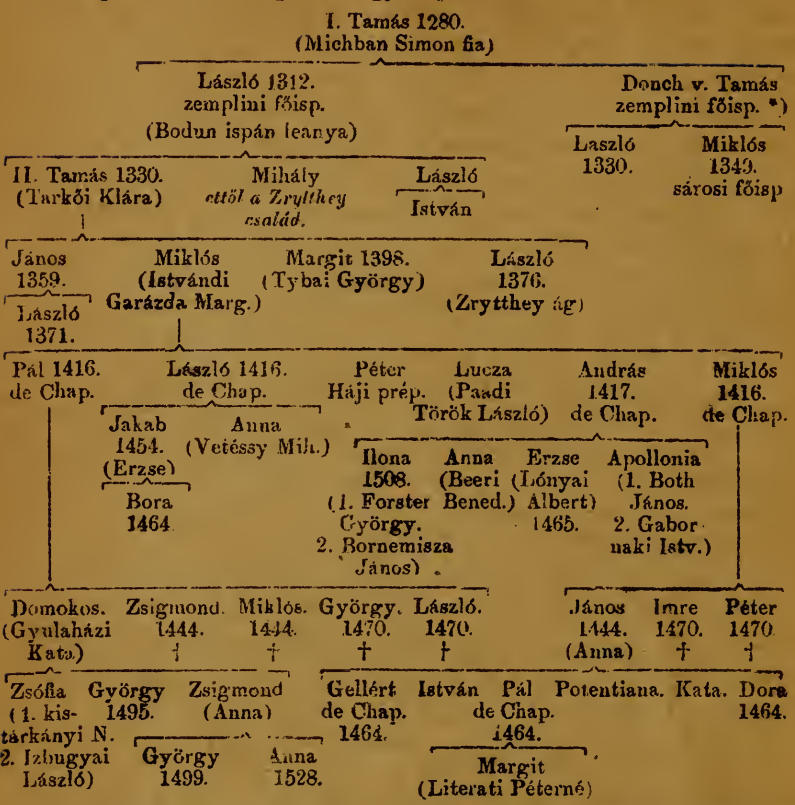
Apolyánkai Csapiak ágazata a fölebbi nemzékrendi tábla szerint Donch vagy Tamástól (I. Tamás fiától) eredeztetik Wagner kiadott munkája szerint, azonban ugyancsak ezen iró által — mint már szintén emlitém — kéziratában II. Tamástól hozatik le a polyánkai ágazat aképen, hogy László, Miklós, János, kik a fölebbi családfán Donch, máskép Tamás fiaiul állnak, II. László fiaiul tétetnek. Legjobbnak tartom az egész nemzékrendet Michban Simon fiától az I. Tamástól kezdve adni, hogy a kettő közt a különbség teljesen kitünjék. — A különbség, mely csak is az I. és II. Tamás, és ennek gyermekei nemzedékeig áll elé, jöhet csak kérdés alá. Azonban sem a már (Dec. IV.) kiadott, sem eme kidolgozása Wagnernak (legalább izről izre nem) okmányokra nem hivatkozván, hitelessége egymás fölött el nem dönthető. A közlendő mellett, mely későbbi kidolgozás, az elővélelem szól, hogy jobb az elsőnél. Én a kettőt összehasonlitva, csak is a negyed izt veszem kérdés alá; a többit nehány oklevél-töredék, történeti adat, és maga a szerkezet chronologiai összefüggése emeli hitelességre.

---

[1]) Mert Csapy Zsuzsanna, mint Pribéri Melith Gergely neje 1622-ben jelen volt Alaghy Menyhért zemplini főispán beiktatásán. Szirmay C. Zemplin not. hist. 154. l.

[2]) Wagner dec. IV. 35. Szirmaynál is id. h.

A polyánkai ág tehát igy sarjadzik le

E családfán állók közül II Tamásnak fiai közül Miklós és László 1373-ban eltiltják Csap helység birtorlásától Drugeth Miklóst [1].

Miklósnak fiai közt látjuk András t, ki testvéreivel együtt a Csapyak s rokon-családok czimerét nyerte [2], mint fölebb emlitők. Ezen Andrásnak csak leányai maradtak:

---

*) Az előbbi nemzékrenden zólyom s liptói főispánnak irva Lehoczky szerint (Stemm. I. 164.) 1317. 1323. Magister Donch Comes de Patok (= Zemplin) et Liptov. Thurócz, Comarom ex familiae Drugeth! Azonban Wagner Dec. III. 33. a Drugeth család leirásában erről mit sem mond, sőt szerinte a Drugeth család ez időben Fülöp és János testvérek által sarjadzik be Olaszországból hazánkba.

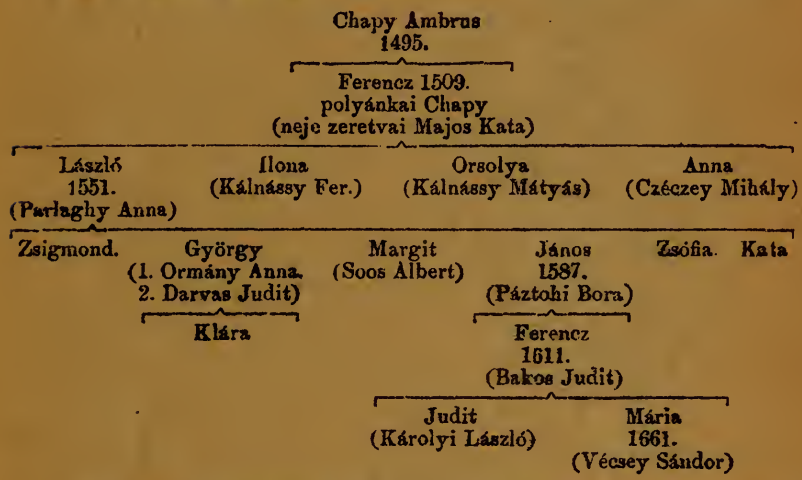
[1]) Fejér Cod. Diplom. tom. IX. vol. IV. pag. 554.

[2]) A czimeres levél szavai: *Andreas filius Nicolai, filii Thomae*, s megnevezve testvérei is.

Ilona először (1485. 1488.) somogyi főispán Forster Györgynek [1]), utóbb (1508.) tolnai Bornemisza Jánosnak neje. Anna Beeri Benedekné, Erzse Lónyai Albertné 1465-ben, és Apollonia először Bajnai Both Jánosné, másodszor Gabornaki Istvánné.

András testvéreinek Pálnak és Miklósnak ágazata tovább folyt, azonban fi-ágon harmad izen azok is kihaltak.

Élt még a polyánkai Csapy családból egy ág, mely Csapy Ambrustól, kinek atyját nem ismerjük, — jő le egész a XVII. század alkonyáig. Ez ágazat így alakult:

E családfán Jánosnak fia Ferencz rekeszté be a polyánkai Chapyak családfáját férfi-ágon. Birtokai Gömör vármegyében feküdtek. 1603-ban idézteték őt némelyek Puszta Wesselény (Nógrád vármegyei) jószágnak erőszakos elfoglalása miatt [2]). Két leánya ma-

---

[1]) Szent Erzsébeti Forster György és neje Ilona, más részről tolnai Bornemisza János közt részint örökös, részint zálogos szerződés 1485-ben a kapornaki Convent előtt Teleky: Hunyadiak kora XII. 275. l. — 1488-ból Mátyás király iktató parancsa Forster György és leánya Anna nagy-lucsei Ferencznek neje részére a szent Erzsébeti vár s hozzá tartozó javak iránt, melyeket Forster György s neje Csapy Ilona nevezetteknek bevallottak. Ugy a n o t t 399. lapon. Ez oklevélben áll: „*Georgii Forster, et nobilis Dne Elene consortis ejusdem filiae videlicet condam Andreae de Chap.*“

[2]) Protoc. Cott. Neograd. a. 1603. pag. 186. *Idem Judlium* (t. i. J·annes Arany) *Egr. Franciscum Chapy* die et anno *inscriptis medio agilis Demetrii Zany famuli sui ratione violentae occupationis bonorum desertorum Puszta Wesselény Jószágh vocatorum ad instantiam quorundam citasset in sedem Judriam.*

radt: Judit Gocsit Károlyi Lászlóné, Mária Vecsey Sándorné, 1670-ben már özvegye [1]).

A család czimerét Chapy András (Cs. Miklósnak fia, Tamásnak unokája) királyi udvarnok és a sárkány-rendnek vitéze [2]) kapja több rokonával Zsigmond királytól 1418-ban. A czimer egy dölt paizs,

melynek kék udvarában arany oroszlán megy [3]), farka hátra fel van kondoritva, arcza vérzik, és jobb szemén nyillal van átütve, melynek egyik végét az oroszlán első jobb lábával tartja. A paizs felső szögletén korona nélküli zárt sisakon ugyan olyan oroszlán áll három lábbal, negyedikkel a nyil tollát tartva. A paizst körülveszi egy arany sárkány, melynek farka nyakára van tekerődzve, hátán pedig vörös kereszt látszik, mint mindezt a metszvény jobban feltünteti.

A szemén átnyilazott, és arczában vérző oroszlán a czimer-levél szerint Chapy Andrást a szerzőt jelvényezi, ki a Prokop elleni hadban morvaországi Ostro vár ostromában az ellenség nyila által jobb szemétől fosztatott meg. Ugyancsak morvaországi Holstein váránál pedig mellén kapott sebet. Ugyan e czimert akkor nemcsak Chapy András, de általa Chapy atyafiain kivül többen az Agóchy, Zerdahelyi, Bacskói, sovári Soós, és Zéchy nevü rokonai is kapták.

Charnavoday család. Lásd Chernavodai cs.

Chatary család. E munka II köt. 256. lapján a Buthkai család czikkelyben el van mondva, hogy a Guthkeled nemből a Buthkai családdal egy közös törzsből ered a Chatary család is. A kiszakadás III. István által történt, a mint ott a Buthkaiak családfáján is megjegyezve áll.

---

[1]) Protoc. C. Neogr. anni 1670. mart. 7.

[2]) Windisch: Neues Ungr. Magazin 1. B. 115 közli a czimeres levelet a báró Wecsey-ek levéltárából a czimerrel együtt.

[3]) Az oklevél szavai szerint *gradiens*.

Ezen III. Istvántol mint a Chataryak ősétől a nemzékrend [1]) így áll össze:

III. István 1300.

András 1346.	Miklós †	István †	Fábian	János 1346.
				Ettől a Malczay család.

Péter 1378. Chatáról irja nevét.	Jakab *Markról irja nevét, több Marky cs.*

Andras 1410. Zalaj de Chatár.	Bereczk 1428.

Az utolsó ízen álló Andrasnak vagy Bereczknek fia volt Pál a család utolsó ivadéka férfi-ágon, kinek feles birtokait 1482-ben Raskay Balás kapta meg.

Azonban Chatari család tagjaira találunk még a XV. század közepén is, a nélkül hogy azokat a fölebbi családfán szemlélhetnők, vagy a fölebbi családdal vérséget tudnók bemutatni. Igy 1450-ben él földeáki Chatáry Tamás (Thomas Chatary de Fyldiak), ki mint királyi ember (homo regius) emlittetik Magyarország főpapjainak zászlósainak és előkelőinek a Csanádi káptalanhoz intézett azon iktatási parancsában, mely szerint Hunyady János és fiai a szekcsői Herczeg család által helytelenül birt Hód és Vásárhely birtokába beiktattatni rendeltetnek [2]).

Egy 1461-ki oklevélben pedig, mely Szilágyi Mihálynak Szileméres helység elpusztitása iránt a Maróthiak elleni ügyében kelt, épen több Chatarról irt családnév tünik föl, mint Joannes Magnus de Chatar, Jacobus Leukes de Chatar, kiknek azonban vezeték neveikre ez egyetlen okmány után még következtetést alig huzhatunk. — Ugyan ez okmányban mint tanu (a fölebbiek is azok) emlittetik Chatary Jánosnak fia László [3]). (Ladislaus filius Joannis de Chatar).

L. e családról Csatári ez. alatt is.

Cházár család. (Jólészi). Gömör vármegye régi nemes család. Nevezetes emlékezetet vivott ki magának Cházár András, született 1745-ki jun. 5-kén Jólészen, honnan a család előnevét vette 1766-ban ügyvédi vizsgálatot tett, s Rosnyóra telepedett. 1790-ben

[1]) Wagner tabellae geneal. Mss. tab. XXVII.
[2]) Gr. Teleky Hunyadiak kora X. 255.
[3]) Ugyan annál XI. 16.

Gömör vármegyének főjegyzője lőn. Ő pendité meg a váczi siketnémák intézete eszméjét, és e czélra ötvenezer forintot gyüjtött. Szép könyvtára Rosnyón őriztetik. Több munkát irt. Meghalt 1816-ban [1]).

Chazary család. Szathmár vármegyében van Császári helység, melyet Szirmay szerint hajdan a kazarok épitettek volna [2]); és ezektől eredeztetik a Chazary család (kiejtve Császári) is. Oklevelek után való, hogy nevezett Császári helységet 1330-ban Chazary Péter, Mihálynak fia birta. 1408-ban Chazary György Szathmár vármegye főispánja, és 1425-ben a Csáholczi határjárásban király embere (homo regius) volt. 1408-ban kir. adományban részt kapott Iklódon.

1550-ben Chyazáry Ferencz végrendeletében György fiának gyámjaul Báthory Andrást rendelé [3])

Szathmár vármegyében még a XVII. században is lelünk hasonló nevü családra, mely azonban már beregzázi Chazár-nak irta magát. Ebből Mihály deák (litteratus) 1617-ben a jászói Convent előtt tiltakozott Dóczy András szathmári kapitány ellen tarpai curiájának elfoglalása miatt [4]).

Cheh család. (Lévai, máskép Sárói). Kimondás szerint a család neve Cseh. Eredetét Csehországból származtatják, és nevét is innen magyarázzák eredettnek. Egy cseh iró szerint azon jeles nemzetségnek ivadéka, mely vörös vagy fehér mezőben egy sas-szárnyat arany lábbal viselt czimerül [5]).

Ki által s mikor szakadt hazánkba, nem tudatik. Már Zsigmond király korában Cheh Pétert az ország zászlósai között a legmagasb polczok egyikén látjuk. Ettől a családfa kiszáradásaig igy folyik [6]).

---

[1]) Lásd életét s arczképét Annales Schemnicenses czimü könyvben, Bartholomaeides C. Gömör. 408. hol munkái is elősoroltatnak. Továbbá Magyar irók Életrajz-gyüjtemény I k. 70. l. S a Tud. gyüjteményben is.

[2]) Szirmay - Szathmár várm. I. 3. l.

[3]) Ugyanott 81. 88. 250. l.

[4]) U. ott 237. l.

[5]) Balbin Wagnernél Dec. II. 3.

[6]) Wagner Dec. II. 4. s köv. l.

Péter
1401-ben kapja Lévát,
macsói bán, főkapitány,
fölovász-mester,
erdélyi vajda. 1436.

László
(Vajdafi nevezt.)
1446.

János 1476.
(1. Hedvig.
2. Országh Magd.
3. Paksy Anna)

Borbála
(Podmaniczky János)

Zsigmond
barsi főispán,
megh. 1530.
(1. Haraszthy Kata.
2. Petrovics Anna)

az elsőtől — a másodiktól

János | Zsófia (Forgách Fer.) | Margit (Pásztohai Zsigm.) | Gábor barsi főisp. † 1542. (Thurzó Anna) | Anna. | Dora. | Kata

János
† 1553. sept. 12.

A családfának törzse **Péter** Zsigmond királynak, főleg letartóztatása idején, nagy szolgálatokat tett, ezért kapta Lévát a hozzá tartozandókkal, és fölovász-mesterré, 1427-ben machói bán, nemsokára pedig Erdély vajdája lőn. Bodrog vármegyében több zálogba vetett faluját 1435-ben váltá ki Koroghi Jánostól [1]). Fia

László atyja hivataláról Vajdafinak is neveztetett. Ez I. Ulászló és V. László korában a hazában pusztító csehekkel csatlakozva a sághi conventet kifosztá, kipusztitá, melyért 1446-ban éles panaszt emelt a convent prépostja [2]). Fia maradt

I. **János** Mátyás király korában élt. 1487-ben az esztergami érsekség tisztjei ellen volt vámfizetés iránt pere [3]). Három neje volt. Az első Hedvig (Kompolthi Miklós özvegye) 1476. táján. A második pákosi **Paksy** (irva gyakran *Paxy*) **Anna**. Negyedik guthi Országh Magdolna, ki azután Haraszthi Ferenczné lőn. Ez utolsótól született leánya Cheh Borbála Podmaniczky Jánosné Paksy Annától lett fia

---

[1]) Wagner Dec. II. 4. l.

[2]) Ugyanott 6. l.

[3]) Gr. Teleky Hunyadiak kora. XII. 364. l. oklevélben, melyből az eddigi három iz összefüggése is bemutatható; az okmányban all: „*Egregium Johannem filium Ladislai filii Petri Cheh de Lewa*"

Zsigmond, ki barsi főispán volt. 1503-ban huszonhét ezer frtot kellett kölcsönöznie ősi javainak kiváltására, ugymint Vas vármegyében Németh-Ujvár, Bars vármegyében Revistye, Pozsegában Óvár és Tomicza, Valkó vármegyében Nevna várának s jószágainak — melyeket atyja és nagyatyja elidegenitettek [1]). Élt még 1530-ban is. Első neje Haraszthy Ferencz leánya Katalin, a második némelyek szerint Petrovich Anna, mások szerint a Pásztházi családból volt. Az elsőtől négy, a másodiktól három gyermeke maradt.

Gábor atyjának Zsigmondnak a barsi főispánságban utóda, I. Ferdinand király hive, követségben járt a birodalmi fejedelmeknél, hová indulta előtt mint még nőtlen végrendeletileg mindenét növéreinek hagyá, azonban szerencsésen visszaérkezvén, megnősült, nőül vevén Thurzó Annát. 1539. és 1540-ben Dubraviczky János nagykereskényi birtokán elkövetett hatalmaskodásokért idézteté őt [2]). Elesett Pestnél 1542-ben [3]). Özvegye Balassa Menyhérthez ment ujra férjhez, ki II. János fiának is gyámja lőn. Ez okból idézteté meg Balassa Menyhért nagylucsei Dóczy Miklóst a revistyei várnak kiváltása végett, melyet 1514-ben I. János (az árvának szép atyja) Maróthi János bánnak elzálogitott, és ettől Dóczy kezébe került [4]).

Ez oklevélből az egész leszármazás is kitünik, de egyszersmind az is, hogy a törzs Péter Lévától és Sárótól is irta magát, és a Cheh nevet ugy látszik I. János vette föl. Okievelekben gyakran csak is de Leva iratnak a család tagjai.

Emlitett II. János Bécsben tanult, s ott elhalt 18 éves korában 1553-ban. Eltemettetett az Ágoston szerzeteseknél. Sir-iratát közli Wagner [5]). Benne a lévai Cheh család fi-ága kihalt.

A családfán nincs még Cheh Ferencz, kinek leánya Anna lévai Cseh Gábort, Kálnai Imrét, és a Dóczyakat Sarló, Felső- és Alsó-

---

[1]) Wagner id. h.

[2]) Sz. Benedeki Convent. Fasc. XXXIII. Nro 29. és 47.

[3]) Istvánfi 1685-ki kiad. 165. l. hol Leva-i-nak van irva csak

[4]) Sz. Benedeki Conv. Fasc. CXLIII. Nro 73. Admonitorio Certificatoriae pro Melchiore Balassa de Gyarmath qua tutore Joannis filii Gabrielis, filii Sigismundi, filii Joannis Cheh dicti filii Ladislai filii Petri de Lewa alias de Sáró, quatenus Nicolaus Dóczy de N.-Lucse castrum Revistye Cottu Bars per dictum Petrum de Leva Anno 1514. vigore fassionis hic insertae Joanni Bano de Maróth in 4000. aureis oppignoratum, et tituio hoc pignoris ad manus suas deventum eidem recepta summam eandem remittat Anno 1545.

[5]) Dec. II. 9. l.

Bölgyén stb. nyitrai vármegyei faluk legelőinek használatától tiltá 1538-ban [1]).

Ezenkivül Wagner közöl egy sir-iratot, mely egy barátjának értesitése szerint a Csepel szigeti Tököl mezőváros egyházában találtatik, és igy hangzik:

Sepultura Egregii Michaelis de Cheh insulae huius Chepeliensis Comitis, qui obiit in festo S. Andreae Apostoli Anno Salutis MDXVIII. [2]).

Szintén a lévai Cheh családhoz tartozott-e ezen 1519-ben meghalt Cheh Mihály? azt egyéb adatok föl nem világositják.

Ched család. (Csegei). Csegei Ched Jakab és János 1291-ben nemesittetik meg [3]).

Chekfewi család. Kiejtés szerint Csekfői-nek neveztetett, s már valószinüleg kihalt. Élt a XV. században, többi közt 1460-ban Csekfői Simonnak fia Tamás fordul elő [4]).

Chenke család. Ilynevü családból Simon és Vadász a Chenke fiai a váradi tüzpróbás itéletekben fordulnak elő [5]).

Cheősy család. Kiejtés szerint Csőszi. A Pozsonyban 1624-ki febr. 12-én kelt czimeres nemes levelet Cheősy Sebestyén kapja nejének Évának, és Rudolf, János, Mihály és Zsuzsanna gyermekeinek is beiktatásával, ugy saját mint néhai atyjának Cheősy Gergelynek is érdemeiért [6]) II. Ferdinand királytól.

A család czimere ez: a paizs függőleges vonal által két részre oszlik. A jobboldali osztály viz-szintesen ismét egy széles fehér folyó által két mezőre van szelve. Az alsó arany mezőben fekete csillag látszik, a felső fekete udvarban épen a folyó fölött fészkén ülő, s fiait vérével tápláló pellikán van. A baloldali kék udvarnak zöld tere fölött rézsútosan folyam hullámzik, és a fölött szétterjesztett lábakkal, kettős hátra kondoritott farkkal, ragadmány után kinyujtott első lábakkal, kiöltött piros nyelvvel koronás arany oroszlán áll, első jobb lába fölött a fekete csillag sötétlik. A paizs fölötti sisakon a leirthoz hasonló oroszlán áll a fekete csillaggal. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról aranysárga [7]).

---

[1]) Sz. Benedeki Conv. Prot. C. pag. 100.
[2]) Wagner Dec. II. 10.
[3]) Lehoczky Stemm. II. 74.
[4]) Kaprinai: Diplom. II. 447.
[5]) Bel: Adparatus §. 346. Lehoczky szerint.
[6]) A czimeres levél szavai: *consideratis etiam meritis Patris Gregorii Cheősy.*
[7]) Az eredeti armalis czimere után.

Az emlitettek családfát igy alakitnak:

Cheősy Gergely

Sebestyén
1624. nemes.
(Éva)

Rudolf. János. Mihály. Zsuzsa.

A család további sorsáról nincsenek adataink. Azt sem tudhatni a Zrinyi György alatt vitézkedő Csőszy András e családhoz tartozott-e? Nevezett Csőszy András 1594-ben jobb karján veszélyes sebet kap, 1600-ban Naszuf basát veri meg, 1604-ben szintén a szigetvári törököket veré meg [1].

Cherepes család. (Maczonkai). Heves vármegyében a XV. században élt. — Maczonkai Cherepes Istvánnak özvegye Rhédei Margit 1483-ban Rhédei Jánossal a néhai Rhédei Boldizsár nemesi lakát s udvarát néhai Rhédei Boldizsár özvegyének Mizsei Sáry Ilonának menyasszonyi jegyajándok és hozomány fejében 33 forintban elzálogositja.

Cherepovich család. Csak egy tagját ismerjük, Cherepovich Miklóst, 1554-ben april 18-kán I. Ferdinandtól Monora, Sorostély, Holdvilág és Csanád erdélyi falukat kapja adományban [3]. 1550-ben Csanád alá küldetett Petrovich Péter által annak elfoglalására Perusits Gáspártól, azonban onnan nagyhamar elriasztatott [4].

Chernavoday család. (Csernavodai és Surányi). Olvastatik a család neve Charnawodai-nak is (Csarnovoda) fölváltva az oklevelekben. Régi család Bereg vármegyében, nevét hasonnevü helységtől kölcsönözé. Bereg megyéből több szomszéd vármegyébe is átsarjadzott, és birtokos volt.

Már a XIV. században virágzott, 1412-ben már birta a család Paposfalvát Szathmár vármegyében [5], midőn is Charnavodai István-nak fia István 1364-ben esketö parancsot vesz ki Csaszlói Zikul

---

[1]) Istvánfi 1685-ki kiad. 416. — Pethő Gergely Krón. 148—157. l.

[2]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 243. l.

[3]) Gr. Kemény József: Uj Magyar Muzeum 1857-ki foly. 420. lapon. Az adomány-levél a szebeni levéltárban van.

[4]) Forgách: Comment. 9. l. és Wolph. Bethlen. 1. 449 hol Kerepeczy Miklósnak iratik, de nyilván hibásan. Bethlen szerint a csanádi kudarczért neje ugyan csúfosan lepirongatá. Ugyancsak ez szerint gyermekei is voltak

[5]) Szirmay: Szathmár várm. II. 103.

ellen. Valószinüleg ez utóbbi István az, ki ellen Cháky István leányai Kökényesdi (Ugocsa vármegyében) két telek elfoglalása miatt 1427-ben pört inditanak [1]). Ez István — ugy látszik — 1429-ben nem él, midőn Chernavodai Istvánnak fia Péter, Miklósnak fia Jakab, és Krisogon a pap, Perényi János ugocsai főispán ellen báboni két jobbágyaiknak Terebesre vitele iránt vallatást tétetnek [2]). Ez évben ezek birták Bábont is.

Emlitett Miklós feleségével és leányával Erzsével 1439-ben Kis-Peleske, Nagy-Gécz és Komlód falunak (Szathmár vármegyében) egy részébe kir. adomány által beiktattatnak [3]).

1429-ben Ugocsában Bábont birják Chernavodai Péter, Jakab és Krisogon [4]).

1455-ben Chernavoday Egyed és Domokos Perényi János jobbágyait nyillal meglövöldözik [5]).

1462-ben Perényi János Chernavodai Domokosnak a Túr vizére épitett hidját levágatja [6]).

1486-ban Chernavodai Egyed Ugocsa vármegye alispánja volt [7]). Ugyanesak Egyed 1480-ban tanuvallatást tétetett Báthori András tarpai jobbágya ellen [8]). 1493-ban elzálogitá Lázár helységbeli, Daróczi, Saári, Homokmagyari és Szigethi részét Mathuznay Miklósnak [9]).

1482-ben a halmi urodalmat Pásth, Kökényesd, Turcz, Bábony és Tamás-Várallya nevü helységgel együtt a család birta Ugocsa vármegyében [10]).

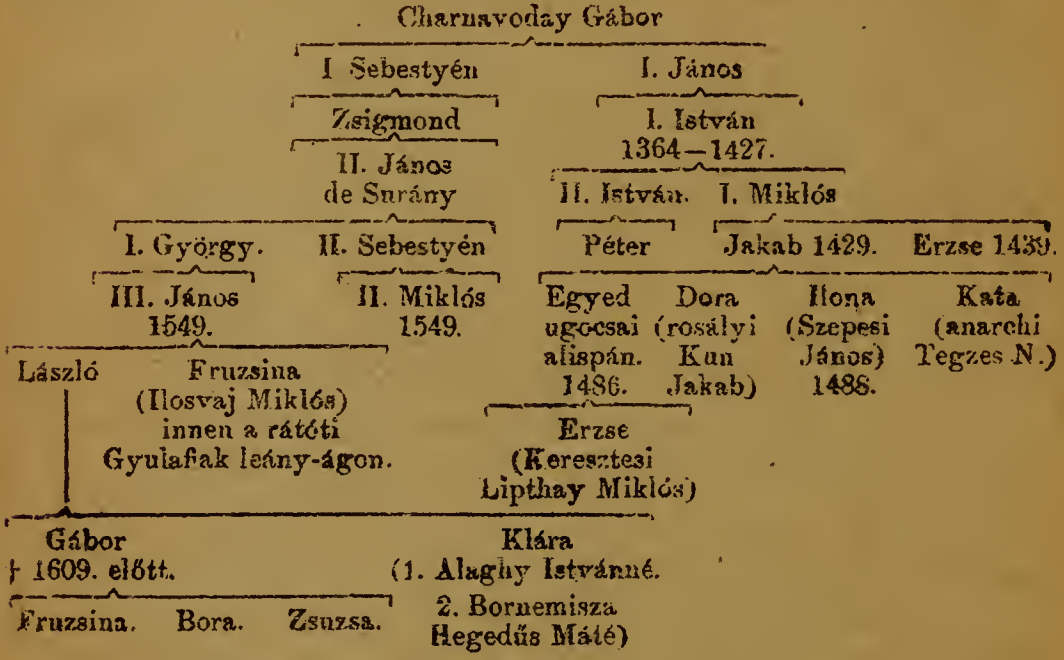
1492-ben II. Ulászló parancsot ad Drágffy Bertalannak, hogy Charnavodai János özvegyét Katalint és fiát Domokost javaikban oltalmazza [11]).

---

[1]) Szirmay C. Ugocsa 173.
[2]) Ugyanott 157.
[3]) Szirmay Szathmár II. 202. 207. 210.
[4]) Szirmay C. Ugocsa 159.
[5]) Ugyanott 152.
[6]) Ugyanott 159.
[7]) Ugyanott 51.
[8]) Szirmay Szathmár II. 237.
[9]) Ugyanott II. 296. 199. 284. 285.
[10]) Szirmay C. Ugocsa 159.
[11]) Ugyanott 192.

1543-ban Charnavoday Erzse Charnavoday Egyednek leánya keresztesi Lipthay Miklós neje Szathmár vármegyei Kazári részjószáguk iránt jogaikat védik [1]).

A család nemzékrende főleg a leleszi Convent okmányai után [2]) így alakul:

III. János és II. Miklós 1549-ben idézik a leleszi Convent levele szerint Endrédi Szepessi Istvánt s többeket Bereg vármegyei Fejérke, s Szathmár vármegyei Lázár helységeknek kiadása végett. Ez oklevélből kitünik egészen nevezett III. János, II Miklós, és Egyed ideig a nemzékrend.

A nemzékrend végize előtt álló Gábor volt családjának utolsó férfi-ivadéka, három leányainak Alaghy Ferencz és neje Prépostvári Sára levén gyámjaik, ezek — ugy látszik — az árva leányok ja-

[1]) Szepesi káptalan Protocol. anni 1522. Jud. 3. fol 72. Leleszi Convent Acta anni 1526. sub Nro 10.

[2]) Leleszi Conv sub. Nro 7. Fascic. II. Actorum anni 1549. és ugyanott sub Nro 33.

vait adomány útján akarák magokévá tenni, mi ellen az ország birája Homonnai Bálint előtt 1609-ben ünnepélyes tiltakozás tétetett [1].

Gábornak fi-gyermeke nem lévén, — benne a Charnavodai család neve sirba szállt.

Chernel család. (Chernelházi). Egy régi család, mely az Árpádok korszakából hozza le eredetét. IV. Béla király korában élt Mixe mester, kinek fia Márton a csehek ellen vitt háborúban Marcheknél egy német vitéz ellen, és több más alkalommal is kitünteté magát, miért atyjával, ugy testvéreivel, és Chund nevü testvérének kis fiaival (Vas vármegyei) Karakó várnak jobbagysága alól fölmentetvén, Gólya-Damonyán két királyi eke alá való földdel adományoztatott [2]; nevezett Gólya-Damonya jelenleg Chernelházá-nak neveztetik [3].

A család czimere a paizs kék udvarában egy hátsó lábain felágaskodó ló, szájában kivont kardot tartva, ugyanaz látható a paizs fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

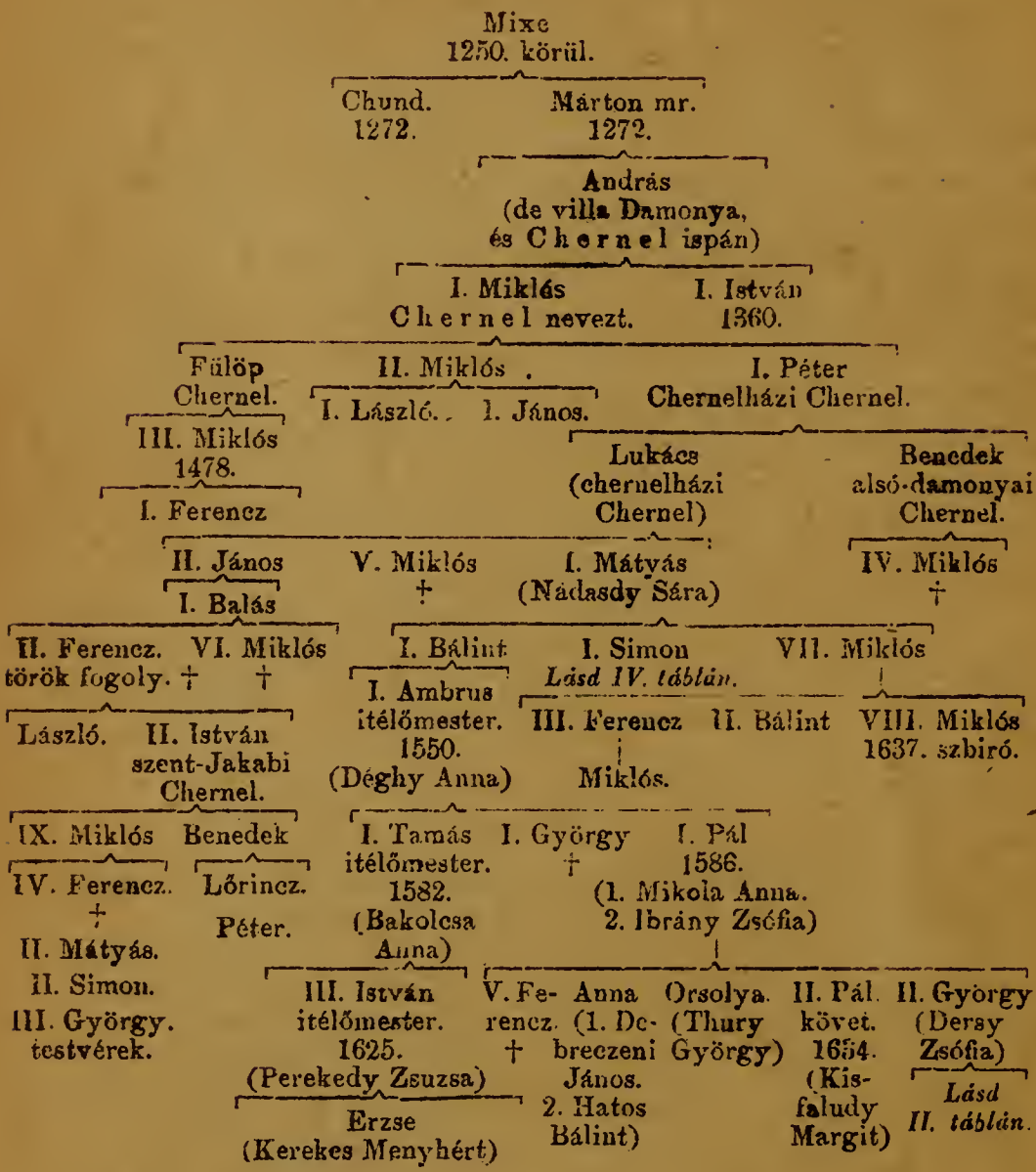
[1]) A rátóti Gyulaffy család Regestrumában (Regestra Diversorum Instrumentorum etc. Mss. Mus.) hol több e családra vonatkozó okirat van, e tiltakozás ily kivonatban olvasható: *Protestatoriae coram Judice Curiae Valentino Homonnai in Ungvár 7. July 1609. contra Franciscum Alaghy, et Saram Praepostvári, qua tutricem Euphrosinae Barbarae et Susannae filiarum Gabrielis, filii Ladislai filii Joannis Chernavodai de Surány; item Claram Surányi dicti Ladislai filiam, germanam vero sororem Gabrielis Chernavodai de Surány, conthoralem eotum Mathaei Bornemissa alias Hegedis, qua etiam filii Melchioris Alaghy ex priori Marito Stephano Alaghi susceptis naturalem tutricem, praefatumque maritum eius Matheaum Bornemissa, ne ejusdem Protestantis portiones in possessionibus Surány, Csernavoda, Marok, Papi Fejérese, Balassér, Asztej et Kis-Musaj ac Praedio Kis-Surány in Cottu Bereghiens. Item in Possessionibus Tamás-Várallya, Turch, Bábony, et Kökenyesd ac praedio Posth, et oppidanam in Halmi portionem in Cottu Ugochensi existentes pro se impetrent.*

[2]) Fejér Cod. Dipl. tom. V. vol. I. p. 210.

[3]) Ez adományt megujitá IV. László király, s utánna több királytól nyert adományos levelet a család. Igy 1482-ről minden Zala megyei birtokról, (miről alább) 1543-ban Röjtök, Ossli, Vágh, 1546-ban ismét Damonya, 1560 ban Csertabino, 1561-ben Csernelháza, 1575-ben Csaba-Mály, Pinnye Sédeny, Hegyszer, Szent-Péter, Ossli, Izsafölde, 1610-ben ismét Csernelháza, Damonya, Sédeny, és végre 1748-ban Chernelhaza, Damonya és Röjtök helységről, Chernelháza egészen, és a damonyai és sédeni részbirtokok jelenleg is a család kezen vannak

Mixe-től a törzstől kezdve a nemzékrend [1]) ez:

I. tábla.

I. István mesterről 1360-ban egy okmány emlékezik, mely szerint ellentmond a Nagy-Erdőből való kizáratásának [2]).

Minden ág kihalván, I. Mátyás tartá fen gyermekei által a családot:

---

[1]) A család szives közleménye szerint, miért köszönet. — Megegyez a Geneal. authenticae Mss. II. kötetében találhatóval is.

[2]) Sopron várm. levéltárának egyik legrégibb okmánya szerint.

I. Simon ágát a IV. táblán látandjuk. I. Bálintnak fia

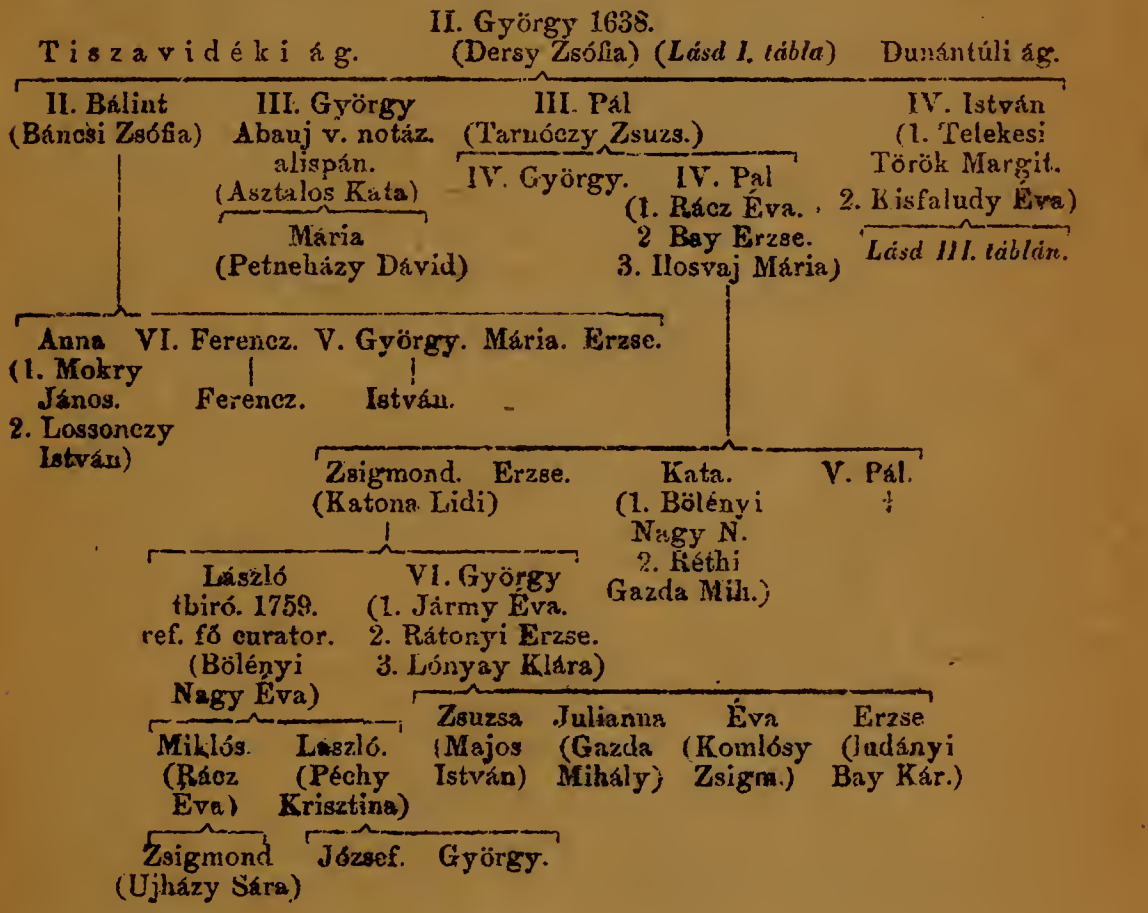
I. Ambrus 1550—1559-ben kir. itélő mester, az 1550-ki országgyülésen a határvizsgáló választmány tagja [1]).

I. Tamás 1582-ben itélő-mester, és Sopron vármegye követe

III. István országgyülési követ 1618-ban [2]), utóbb itélő-mester [3]). Kittonichnak komája, és törvényes munkáiban segéde. Az országgyülés által több rendbeli választmány tagja. Neje Perekedy István kamarai tanácsos leánya Zsuzsánna, kitől csak leánya Erzsébet Kerekes Menyhértné maradt.

I. Pál 1586-ban a megyei fölkelő nemesség vezére volt. Két neje volt, ugymint: 1. Mikola Anna, és 2. Ibrányi Zsófia. Az elsőtől született II. György, a másodiktól a többi. Ezek közül csak II. György folytatá ágazatát, melyet mutat a

II. tábla.

[1]) 1550-ki XLII.—XLIII. törv. cz.

[2]) 1618-ki XII. XXVI. törv. cz.

[3]) A személynökök sorában nem lelem, sem Lehoczkynál, sem a kir. Curia levéltári nyomán készült névsorban, mely szerint 1617—1625. Pákay Benedek, 1625—1627. Cziráky Mózses, 1627—1628. Patachich István, 1629—1630. Trstyanszky Gáspár volt kir. személynök (Personalis)

III. tábla.

IV. István 1665. (*Lásd II. tábla*).
(1. Telekesi Török Margit.
2. Kisfaludy Éva).

Erzse (Sághy András) | János (Sándor Judit) | Pál. | István. | Zsigm. | III. Bálint (Botka Bora) | Mária (Jáki Horváth Péter) | Magdolna (rákosi Boros Fer.) | Krisztina (Fekete Istv.)

Gábor (1. Szondy Zsuzs. 2. Castiglioni Jenő) | Julianna (Vajda Zsigmond)

György. † | Pál. † | László (Szeremley Eszter) | Erzse (őri Szabó Fer.) | Klára (Orossy Ádám) | Éva (Szoboszlyi Rácz Istv.)

Judit (Kenessey Péter) | Jób (magyari Kósa Jul.) | Sámuel 1760. kapitány. (Skerlecz N.) | Dávid ker. tábl. elnök 1790. † 1808.

VII. György Vas v. tbiró. (Zmeskal Teréz) | Eszter (Sárközy Istv.)

Julianna (Sárközy Albert) | Klára (Jármy Imre) | Gusztáv Vas várm. fő-sz.-biró. | Cecille (Káldy József) | Ferdinand Vas várm. fő-sz.-biró. (Bertha Mária)

Ferencz fő-sz.-biró Sopron várm. (Barthodeiszky Teréz) | János kapitány (1. Várallyay N. 2. Bezerédj Anna) | Mária (Tar József) kir. tan.

Amália (Szüznyegi Horváth Józs.) | Sándor. † | Pál. † | János (Kápolnay Róza)

Ignácz (Sz.-Györgyi Horváth Cec. | Lajos főtörv.-széki tan. | Karolina (gr. Festetich Istv.) | Vincze (Fiala Emilia) | Elek. | Viktor. | Kálmán. | Róza (Meszlényi Lajos)

Olivér. | Isaura. | Gyula. | Imre. | Krisztina.

A II. tábla élén II. György áll, ki 1628-ban testvérével II. Pállal együtt a magvaszakadt I. Tamás utáni javakra nézve egyességre lép. II. György követségben is járt az erdélyi fejedelemhez Eszterházy Miklós nádor által küldetve [1]). Később II. Pál testvere kihalásával ennek javait is megkapá, kifizetvén belőle a leány-negyedet. Neje Dersi Zsófia, Dersi Gáspárnak Rhédei Annától leánya volt. — 1647-ben a pozsonyi káptalan előtt gyermekeire nézve az örökösödést

[1]) Kemény Önéletirása Szalay kiadása. 224. l

egy szabályozá, hogy IV. Istvánnak Dunán tul a Győr, Soprou. Vas és Zala vármegyében, — Bálint, III. Pál, III. György fiainak pedig a Zemplén, Abauj, Borsod, Szabolcs, Heves, Szathmár, Gömör, Ugocsa és Bereg vármegyében fekvők jussanak Igy IV. István ága a Dunán túl maradt; a másik három a tiszai részekre telepedett. III. Pálnak, ki leány agon még Bihar, Marmaros és Ung vármegyében is jószágokat nyert, utódai jelenleg is élnek, hasonlóan II. Bálinté is.

IV. Istvánnak, kinek ivadéka (lásd III táblán) a Dunán túl tartá meg maig birtokait s lakását, két neje volt, az elsőtől Erzse, János és Pál gyermekei születtek, és kikaltak. A második nejétől még hat gyermeke lőn; ezek közül III. Bálint tartá fen ágazatát.

III. Bálintnak unokái: Sámuel mint kapitány a porosz háborúban 1760-ki aug. 15-kén nehéz sebet kapott. Testvére Dávid udvari tanácsos, és a Dunán túli kerületi tábla elnöke volt, a reform vallásról kath. vallásra ment át. Meghalt 1808-ban. Fiai: Ferencz előbb Sopron vármegye főszolgabirája, utóbb kőszegi ker. táblai ülnök volt, jelenleg is él. Ennek fiai közül Ignácz előbb Zala, utóbb Tolna vármegyei cs. kir. törvényszéki elnök, innen a cs. kir. soproni országos és urbéri főtörvényszéknél tanácsos. — Lajos szinte soproni cs. kir. főtörvényszéki tanácsos. Vincze és Viktor nyugalmazott főhadnagyok. Elek kaposvári cs. kir. országos törvényszéki tanácsos. Kálmán Sopron vármegyénél volt másod aljegyző.

VII Györgynek fiai Gusztáv és Ferdinand Vas vármegyei főszolgabirák voltak.

Az I. táblán I. Mátyásnak fiától Simontól még egy ág jött le e századig, de a mely már kihalt. Ennek leágazását mutatja a

IV. tábla.

Simon
(ki az I. táblán)

I. Mihály — Erzse (sághi Kurdács Kelemen)

Bora (Bezerédj György) — Anna (Tarrodyne) — János (Szelestey Zsuzsa) — Miklós † — II. Ambrus 1590. (Dömölki Anna) — Bálint — György

Miklós (Horváth Erzse)

Lásd folyt. a köv. lapon.

János sz.-biró 1595.

Miklós

Bálint. György. Tamás. Ferencz.

II. Ambrus
1590.
(Dömölki Anna)
mint a tulsó lapon látható.

II. Mihály — Katalin
sz.-györgyi várkap.
Zala s Somogy v. alisp.
(Köveskuti Angyal Judit)

György — Ferencz — Krisztina — III. Mihály
sz.-biró 1738. (Markó N.) (Rimanóczy Istv.) (Szélnyi Julia)
(Szegedy Mária)

Judit. Teréz. György. Dániel. Kata
IV. Mihály
tábornok † 1807.
(Gindly N.)
†

Mária (Szegedy Fer.) — Kata 1738. (Hevenessy István) — Vilmos. — (Wendel Rajmund)

A IV. táblázaton II. Mihály Sz.-György várának kapitánya volt, azután Zala és Somogy vármegye alispánja. Neje köveskuti Angyal Judit. Fiai közül György 1738-ban szolgabiró. Másik fia Ferencz, kinek unokája IV. Mihály 1760-ban Pozsony vármegyéből az akkor fölállitott magyar kir. testőrséghez ment, végre valóságos belső titkos tanácsos, altábornagy, és horvátországi hadi parancsnok lőn. Meghalt 1807 ben. Neje a Gindly családból volt. Benne ágazata megszakadt.

XIV. és XV. századbeli okiratokban előfordulnak még e család nehány tagjai, kik a közlött nemzékrenden nincsenek, igy csernelházi és szent-Jakabi Chernel ispánnak fiai Miklós, Jakab és István. 1474-ben előfordul szent-Jakabi Chernel Péter, ki a zalavári Convent előtt Sal helység iránt Bech Erzsétől bevallást nyert [1]). 1482-ben pedig szent-Balási Szele Antallal és Mártonnal birtokaira Mátyás királytól uj adomány-levelet kap [2]), miután minden irományaikat az ozmanok, midőn véletlenül Zala vármegyébe ütöttek, elégetiék; — ugyanazon levélben nekik ujabban egy pusztát is adományoz.

Chernolatecz család Mária Terézia király-asszonytól 1753-ban kapják a megnemesitő levelet Chernolatecz György, Miklós és másik György. Czimerpaizsa függőlegesen két udvarra oszlik, a jobboldali kék mező közepén két fehér folyam hullámzik; fölöttök arany csillag ragyog, alattok királyi korona van, és azon két kard hegyeikkel fölfele van átszurva. A baloldali vörös udvarban zöld téren

[1]) Családi közl. szerint.

[2]) Gr. Teleki Hunyadiak XII. 215. hol az oklevélben: *Petri Chernel de Zenthiakab* — iratik

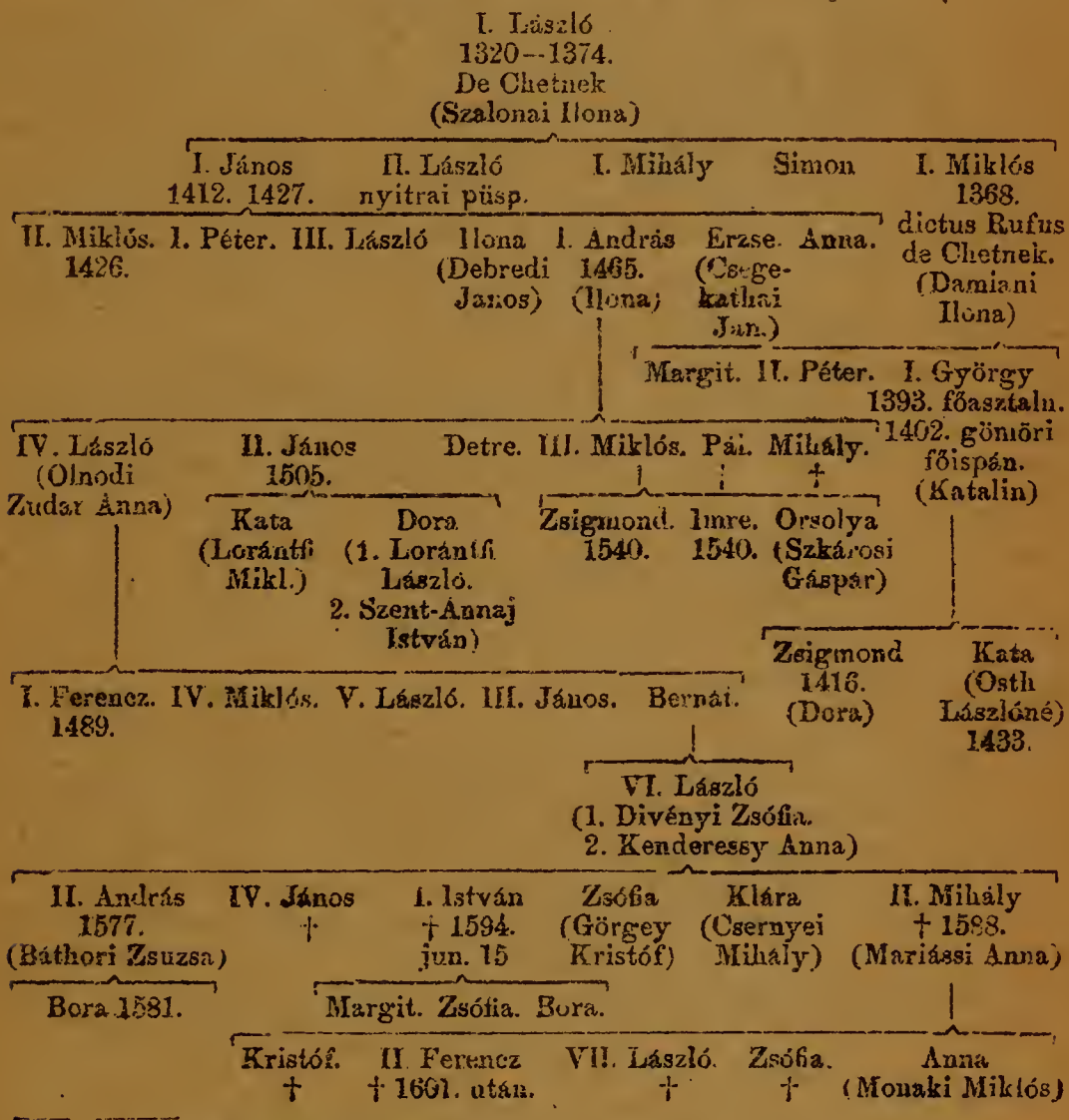
oroszlán áll hátsó két lábain, hátra kondorított farkkal, első jobb lábában kivont kardot villogtat, bal lábával pedig egy levágott törökfejet tart üstökénél fogva. Ugyan ily oroszlán nyulik föl a paizson álló sisak koronájából. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös [1]).

Chery család. Lásd Csery os

Cheslern család. Az 1715-ki országgyülésen Cheslern Lénárd Magyarország indigenái közé bevétetik [2]).

Chetneky család. (Chetneki). Egy törzsből eredt a pelsőczi Bebek családdal, mint e munka I. kötete 257. lapján előadatott. Benedeknek négy fia lévén, ezek közül Lászlonak osztályrészében 1320-ban Csetnek jutván, ivadéka a Csetneki nevet vevé föl

E Lászlótól ivadéka igy terjedt le:

[1]) Collect. Herald. Mss. Nro 253
[2]) 1715-ki CXXXVI. törv. cz.

A családfa [1]) törzse I. László mester 1320-dik táján osztozván meg testvéreivel, kapta Csetnek várának is egy részét, és innen a családnév. Ugyan ő, Miklós mester (Rufus) György és Péter fiaival, és néhai Péter nevü testvére özvegyével 1371-ben a gombaszeghi zárdának Zavayallya pusztát adományozza [2]). Neje Szalonai Ilona (Elena de Szalona) volt [3]). Ettől gyermekei:

II. László budai hévvizi prépostság kormányzója, kir. kápolnai lelkész (Comes capellae regiae) 1423-ban; — a királyné kanczellára 1432-ben [4]), nyitrai püspök 1442-ben.

I. Miklós (ki *Rufus*-nak is neveztetett) I. János testvérével együtt aláírták 1412-ben a Zsigmond magyar, és Ulászló lengyel király közti béke-szerződést.

I. Miklósnak fia I. György 1393-ban kir főasztalnok, 1402-ben gömöri főispánnak [5]) iratik. Neje Katalintól egy fia, egy leánya maradt. Zsigmond fiának utódai alig voltak.

I. János (I. Lászlónak fia) hét gyermeket hagyott maga után, ezek közül I. András Ilona nevü nejével nemzett gyermekei által szaporitá el családját.

II. Jánosnak (ki 1505-ben a rákosi országgyülésre Gömör várm. követe volt [6]), és III. Miklósnak gyermekeikben [7]) magvok szakadt. III. Miklósnak volt ugyan Imre és Zsigmond [8]) nevü fia, ki Szapolyay pártján lévén, és Ferdinand emberei által elfogatván, 1533-ban Catzianer által szabadon bocsáttatott, de ennek utódai nem maradtak.

---

[1]) Wagner Tabellae geneal. Mss.

[2]) Wagner Dec. I. 71. az oklevélben Ladislaus de Czutnuk iratik.

[3]) Wagner tab. geneal. Mss.

[4]) Wagner Dec. I. 72. Esztergom sz. György mezei prépost 1438-ban, ez kéziratában nincs.

[5]) Wagner Tabellae geneal. — Bartholomaeides szerint (notitia C. Gömör 737. lap.) 1401-ben Dobi Péter iratik Gömör várm. főispánjául, kit 1415-ben Bebek Albert követett, igy 1402-ben csakugyan lehetett Chetneki György főispán.

[6]) Jászai M. Nemz. napjai a mohácsi vész után 157. l.

[7]) III. Miklósnak leánya Orsolya, mint a családfa is mutatja, Szkárosi Gáspár neje volt. — Wagner Dec. I. 72. lapján valószinüleg sajtóhibából áll *Skartsi*, és ily kibásan átvette azt Bartholomaeides és Buday Fer. is. De Wagner kéziratában Szkárosi áll. Gömör vármegyei régi szkárosi családot ismerünk, de Szkartsit bizonyosan nem!

[8]) Wagner Dec. II. 72. III. Miklósnak fiául tesz III. Pétert, ki a Szepességen pusztitott, és 1537-ben elfogatván, hosszabb ideig letartóztatott, de kéziratában e Péter nincs meg.

IV. László olnódi Zudar Annától több gyermeket nemzé, kik közül Bernát tartá fen ágazatát.

Bernátnak fia VI. László, kinek két nejétől ismét több gyermeke lőn. Közülök I. István 1594-ki julius 15-kén halt meg Dobsinán, mint a Csetneki templomban sir-irata mutatja. Három leánya maradt.

VI. Lászlónak gyermekei közül csak II. Mihály († 1588.) nemzett fi-gyermekeket. Ezek közül II. Ferencz élt legtovább, és igy a Chetneki név ennek halálával (1599. után) szált sirba [1]). Ugy látszik e Ferencznek volt neje Széchy Sára 1572-ben [2]).

A táblázaton nem állanak Horváth Ilona, 1555-ben magvaszakadt Chetneky István özvegye; Borbála 1540-ben Chetneky Péter özvegye.

A család czimere, mint az 1594-ben meghalt I Chetneky Istvánnak sirkövén kivésve van, lényegében egyez a Bebek család czimerével. A paizs mezejében kettős kereszt áll, a paizs fölötti sisakból pánczélos koronás férfiu alak nyulik föl, fölemelt kezeiben egy-egy halat tartva.

Chierni család. Kimondás szerint valószinüleg Cserny E családnak a XVI. században nemes voltáról egy sir-irati terv tanuskodik [3]), mely szóról szóra igy következik:

---

[1]) Wagner Dec. I. 78. lapon I. Istvánt irja utolsónak, kiben a család kihalt, de kézirata szerint II. Ferencz 1599-ben halt meg. Bartholomaeides Notit. C. Gömör 180—181. lapon azt mutatja meg, hogy II. Ferencz 1601—1604. táján halt meg.

[2]) Wagner Tab. Geneal. Mss. — de nem a családfán, hanem külön jegyzetben emliti Széchy Sárát, mint 1572-ben Csetneki Ferenczné.

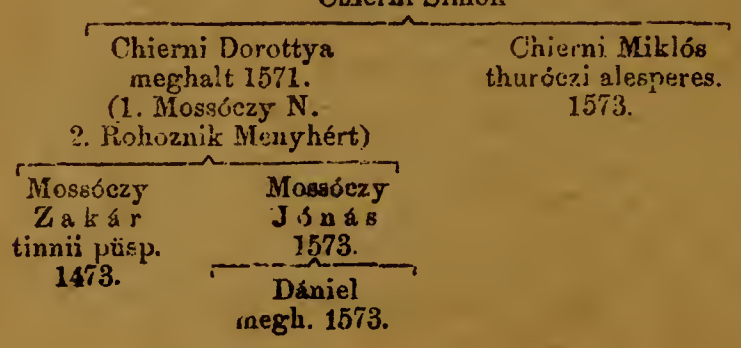
[3]) A pesti egyetemi könyvtárban ily czimü könyvben: „L. Annaei Senecae Opera. Basileae 1537. fol." — a czimlap előtti irásból látjuk, hogy e könyvnek már 1565-ben Mossóczy Zakár püspök volt tulajdonosa, és ugyan az ő kezével van oda leirva a sir-irat is. — A könyv utóbb Kecskés János tulajdona volt, és ennek adományából 1639-ben a pozsonyi jesuitáké, ezektől jutott mostani helyére. Általában az emlitett könyvtárban több könyv tanuskodik arról, hogy Mossóczy könyvei Kecskés János kezére kerültek.

Nobili Dorotheae Nob. Simonis Chierni F.(iliae). Reverendi Nicolai Chierni vicearchid. Thuroc. sorori, Melchioris Rohoznik Piae cong. Matronae Pudiciss. An. M. D. LXXI. III. Kal. Octob. Danieli ex Fre. Nep. impub. An. M. D. LXXIII. Kal. Jul. vita functis charissimis Zachar. Mossowius Eps. Tinnien. S. C. M. Cons. et Jonas FF. moest. Genitrici Dulciss. ac nepo. iucum. Eo dum maiora praest. sunt Haec synceri amoris Ergo hic sepultis C. C.

(Infra effigiem Crucifixi Chti D. N.)

Cur sic despectus, rigidaque sub arbore pendes
Tam diram poteris, cur bone Ch(ris)te necem
Prome cuncta quidem suffers, mea crimina portas,
In cruce Tu moreris, ne crucifigar ego.
Omne ig(itu)r toto mihi quod contigit in orbe,
Atque animis iuncto, corpore semper habe.

E sir-irat, melyet Mossóczy Zakár püspök saját kezével tett jegyzéke tartott fen, valósággal diszité-e az érdeklett halottak sirját? nem tudjuk, de belőle a következő leszármazás derül ki:

E családfa csak három tagját mutatja föl a Chierni családnak, és igy (legalább ez ág) kihaltnak látszik, de egyszersmind mutatja az összeköttetést is, és Mossóczy Zakár püspök anyai származását illetőleg — ugy hiszem — becses történelmi adat.

Chiga család. (Belmegyeri). A XV. században lelünk e családnévre. Belmegyeri Chiga (=Csiga) Bertalan 1461-ben mint tanú emlittetik Szilágyi Mihály ügyében a Maróthiak ellen [1]).

Chyko család. (Pomázi). Lásd Czikó cs.

Chillagh család. Lásd Csillagh cs.

---

[1]) Gr. Teleki Hunyadiak kora XI. k. 17 lap.

Chinetti család. Chinetti Adolf kir. kamarai számvevő tiszt, és Chinetti Károly cs. kir. nyugalmazott hadnagy 1834-ben erdélyországi nemességre emeltetnek I. Ferencz király által [1]).

Chinorányi család. Chinorányi Leopold Mária Terézia által emeltetett nemességre 1755-ben [2]). Czimere — mint itt látható — ez: a paizs kék udvarának alyján hármas szikla-csucs emelkedik, a középső magasb csucson királyi korona van, és azon posta-kürt nyugszik. A paizs jobboldali felső szögletében arany nap, a balban ezüst hold ragyog. A paizs koronás sisakján liait vérével tápláló fehér pellikán fészkel. Foszladék jobb oldalról arany-kék, balról ezüst-kek.

Chinorán nevü falu Nyitra vármegyében fekszik, és az esztergami érsekségé, s igy habár a család (különben is armalista) némely tagja de eadem-ről (ugyanarról) is irja magát, de ez talán csak mint származati helyére mutató előnév jöhet tekintetbe. A család Fényes Geographiája szerint Zala megye birtokos nemessége sorában áll.

A család tagjai — ugy látszik — mint postamesterek tettek az államnak szolgálatot, arra vonatkozhat a czimerbeli posta-trombita is.

1810—1844-ben Chinorányi Boldizsár nagy-kanizsai postamester.

Chinorányi Antal 1820—1844-ben a harminczadnál hivataloskodott.

Chiolich család. Chiolich András 1707-ben magyar nemességet nyer I. József királytól. Czimere kék mezőben zöld tér fölött hátsó lábaikon szemközt álló két oroszlán egy buzogányt [4]) tartva.

---

[1]) Hirnök politikai hirlap 1834-ki folyam.
[2]) Collect. herald. Nro 271.
[3]) Az Armalis szavai szerint: *superincumbente cornu veredario.*
[4]) Az Armalis szavai szerint „*cambuca.*“

A paizs tetején két sisak van, mindegyiken egy oroszlán kivont karddal Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

A család horvátországi, Lewenspergi előnévvel egyszers mind német birodalmi lovagrendü.

1760—1770-ben Lewenspergi Chiolich Antal, segniai patricius és azon püspöki megye kanonoka. 1787-ben már őrkanonok

A család egyik ága német birodalmi bárságot nyert, ebből lewenspergi Chiolich György Farkas segni és modrusii püspök. és val. b. titk. tanácsos 1760-ban.

Chiolnich család. (Chiolkai). Szintén horvátországi család, belőle chiolkai Chiolnich József Antal koszniai vagyis diakovári püspök, Pozsega vármegye főispánja, és cs. kir. tanácsos 1760—1770-ben.

Chirke család. (Alattyáni). Chirke (kimondva Csirke) András, Péter és János már 1399-ben birtak Alattyánon. Nevezett alattyáni Chirke Péter 1426-ban már nem élt, mert Zsigmond király jánoshidai, kéri és alattyáni részjavait Semsey Franknak adományozza [1]). 1444-ben Chirke Tamás osztozik a fölebb említett birtokokban a Semseyekkel [2]).

Chytwandy család. Mai irásmód szerint Csitvándi. A XV. században Győr és Moson vármegyében Chytwánd (jelenleg Győr vármegyében Csikvánd helység van) helységet birta. 1480-ban nemes Chytvandy Lászlónak fia Ferencz, az emliteit helységekben, ugy Zerken Veszprém vármegyei részbirtokának még néhai atyja által Kapócsi Benedek részére történt elzálogositását helyben hagyja [3]).

Chykulini család. Lásd Cikulini cs.

Chombo család. (Simonházi). Kimondva a család neve Csombó. A XV. században Veszprém vármegyében Simonházán birtokos. 1481-ben simonházi Chombó Albert és neje Simonházi Ilona (Simonházi Bertalan leánya) és fiok Chombó István cs többen egyességre lépnek a győri káptalan előtt az érdeklett birtokra nézve Mátéval a győri egyházban sz Demeter kisebb oltára igazgatójával. mivel az érdeklett birtok egyházi nemesi birtok lévén, Simonházi Bertalan magszakadtán visszaháromlott az érintett egyházra [4])

---

[1]) Processus familiae Földváry contra Abbatem Zabrdovicensem quoad Praeposit. Jánoshida. Pestini. 4r 149. 150. — Wagner Dipl Sáros. 375.

[2]) Ugyanott.

[3]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 137

[4]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 181

Chomory család. Olvassuk Csomory-nak. 1585-ben Chomory Gergelynek csak özvegye Dubraviczky Katalin él, ki 1586-ban Dubraviczky Márkkal Pest és Zólyom vármegyei javaikra magszakadás esetében kölcsönös örökösödési szerződésre lép [1]).

Chomory Gergelynek csak leányairól tudunk, ugymint Chomory Sáráról, ki 1598-ban már szintén mint Sándor Miklós özvegye emlittetik, midőn Zólyom, Hont és Szepes vármegyei javait nővérének Chomory Erzsének, és ennek férjének Asguthy Györgynek zálogitja el [2]).

Chorba család. (Borsai). A XV. században fordulnak elő. Magyari Bély János borsai Chorba (= Csorba) Tamást 1476-ban Pozsony vármegyei kekenewi, és felső-magyari részbirtok iránt, 1477-ben pedig hatalmaskodás miatt is idézteti. 1478-ban Mátyás király ád ki idéző parancsot borsai Chorba Tamás és Pál ellen Bély János részére [3]).

Ugyan ez azon Chorba Tamás, ki Vizközről is irta előnevét, (*Thomas Borsa Vizkezy dictus de Borsa*) 1489-ben Nyitra vármegyei Kis-Kap helységbeli (félfalu) birtokot sz.-miklósi Pongrácz Jánosnak 18 arany forintban elzálogitá a nyitrai káptalan előtt [4]).

1533-ban borsai Chorba Urbán nejétől Emőkei Apolloniától született Anna és Sára leányaival együtt Nyitra vármegyei Gyarmat helységben fekvő részbirtokot Dubraviczky Lászlónak és Jánosnak elzálogitja 50 forintért [5]). (Többet e családról Csorba név alatt).

Chotek család. (Chotkovai). Csehországból a rakoniczi kerületből — hol hajdan Chotek nevü telep létezett, — veszi eredetét. Jelenleg is Csehországban fekszenek nagyobb részint birtokai.

Bárságra emeltetett a család 1556-ki julius 11-kén. A Chotkovai és Wognini előnevet kapta 1702-ben. Csehországi gróffá lett 1723-ki május 13-kán. Birodalmi gróf 1745-ki october 4-kén. — 1755-ki január 16-kán az Ens folyón fölüli — 1765-ki nov. 19-kén pedig az Ensen alúli osztrák herczegségnek tartományi fő-ajtónállója (Oberst-Erbland Thürhüter) lőn.

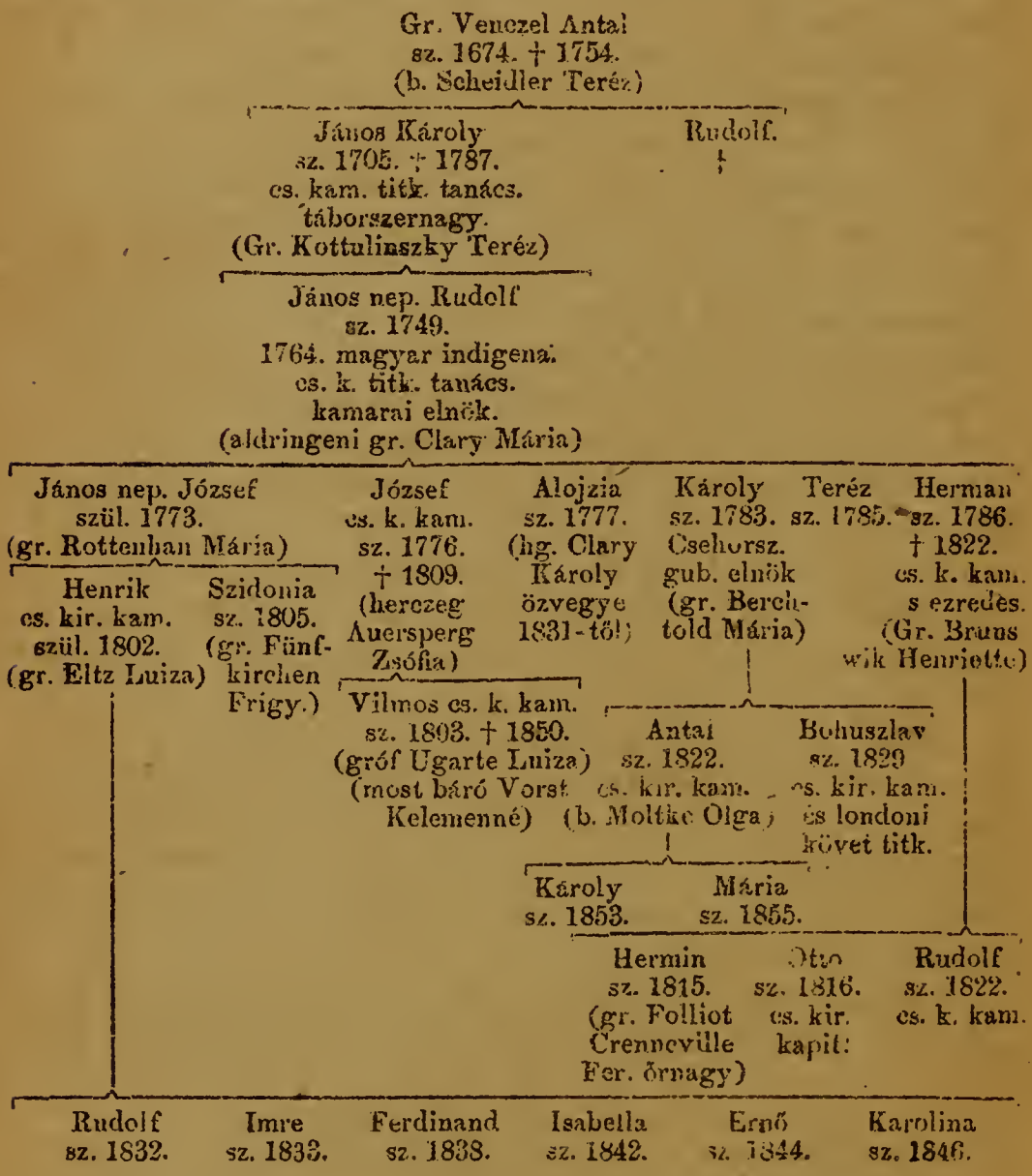
Czimere négy részre osztott paizs. Az első és negyedik arany mezőben kétfejü koronás fekete sas, a második és harmadik kék mezőben

---

[1]) Sz. Benedeki Conv. Protoc. G. pag. 158. 296.
[2]) Ugyanott Protoc. G. pag. 640.
[3]) Ráth Károly ur szives közléséből nyert okleveles adatok nyomán.
[4]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 458.
[5]) Sz. Benedeki Convent 1533. Fascic. 5. Nro 80.

egy barna medve áll. A közép-paizs viz-szintesen két részre oszlik A felső osztály ezüst-vörös kockákkal felváltva van födve; az alsó osztály vörös mezőben ezüst kereket mutat. A paizs fölött grófi korona diszlik [1]).

A család megalapitója chotkovai és wognini báró Chotek Venczel Antal volt, ki 1674-ki febr 28-án született, és — mint fölebb előadatott — 1723-ban cseh, 1745-ben birodalmi grófságra emeltetett. Tőle mostanáig a családfa igy jő le [2]):

[1]) Hormayr Mednyánszky · Taschenbuch f. vaterl. Geschichte 1828. Jahrg 366—404. Hist. Herald. Handbuch. Gotha 1855. 127.

[2]) Goth. Geneal. Taschenb. d. gräfl. H. 1857. 153

Christóffi család. Olvassuk Kristóffi-nak. A nemességet Christóffi Ignácz, László kapják Mária Teréziától 1767-ben. Czimerpaizsuk viz-szintesen osztott két szinü háttért mutat, felül kék, alul vörös; — és e szinek fölött fehér rostély födi az egész paizst, mely az előtérben felül egy csillagot, alább királyi koronát, és keresztbe téve két iró-tollat mutat; — a tollak a koronán vannak áthuzva. A paizst koronás sisak födi, melyen két fekete szárny között arany csillag ragyog. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [1]).

A szerző Christóffi Ignácz a magyar királyi helytartóságnál hivataloskodott már 1760-ban is, és innen a czimerben az iró-toll, mely e hivataloskodást akarta jelvényezni. Ugyanott állott meg nevezett szerző hivatalban még 1787-ben is.

Cicatricis család. Az ujabb időben Torontál vármegyében viselt egy két tagja hivatalt, hol Cicatricis József 1836—1841-ki időközben rendszerinti táblabiró volt.

A czimeres nemes levelet Cicatricis Ádám és István 1720-ban III. Károly királytól kapták. Czimerük — mint itt a metszvény is mutatja — kék mezőben zöld téren királyi korona, és azon fészkelő, fiait vérével tápláló pellikán. Ugyanaz van a sisak koronáján is a paizs fölött. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék [2]).

Cikulini család. (Szomszédvári és stubiczai gróf †). A XVII. században tünik föl, és a következőben már kialudt. Cikulini Gyulának Ratkay Zsófiától két gyermeke marad 1649-ben, ugymint Ferencz, ki már mint szabad báró (liber báró) 1685-ben skopi püspökké, 1686-ban báthai apáturrá nevezetik [3]) Ferencznek nővére Margit Herberstein János Kristófné 1649-ben [4])

János 1723-ban az országgyülés által több bizottmány tagjául választatik [5]). 1706-ban már grófságra emeltetett [6]) Ugy látszik ennek

---

[1]) Adami Secta Gentil. tom. II.
[2]) Collect. Herald. Nro 421.
[3]) Nemz. Muzeum kézirat. 2340. sz. a.
[4]) Bossányi Eszterházy pör.
[5]) 1723-ki XVII. és LXXXVIII. törv. cz.
[6]) Lehoczky Stemm. I. 168.

leánya Judit, ki gróf Sermage-hoz menvén férjhez, vele a Sermage család a Cikuliniak birtokait — Szomszédvárat is [1]) öröklé, és azt maig előnevül viseli. Az utolsó Ferencz János kihalt 1746-ban. Latin verseket is irt [2]).

Cillei család. (Gróf †). A XV. században — mint történeteinkből tudjuk — gonoszul szerepelt hazánkban. Eredetét e család — ha a hitelében nagyon gyanusitott Laziusnak [3]) nem hinnök is, a család krónikája szerint [4]) — (a Sternberg és Haynburg családdal együtt) Saanekh (Soneck) vár uraitól veszi, és a XIV. században nyeri Stájerországban a cillei grófságot.

Az emlitett krónika, Lazius és Steyerer [5]) szerint a család nemzékrende igy alakult:

I. Fridrik, cillei gróf 1339. megh. 1359. (Demuthis † 1353.)

- Udalrik † 1368. (gr. Oettingen Adelhaid)
  - Vilmos † 1392.
- János † 1372
- I. Herman cillei gróf † 1395. (1. Kata, boszniai király-leány. 2. Massovi Erzse)
  - II. Herman cillei és zágori gróf. Horvát, tót, dalm. bán. 1393—1436. (Gr. Schaumburg Erzse)
    - II. Fridrik † 1434. (1. Modrusi grófnő. 2. Teschnicz Verona)
      - Ulrik slavon. bán levág. 1456. (Brankovich Kata)
    - Anna (Garai Miklós nádorné)
    - Borbála † 1450. (Zsigmond királynő)
  - György † 1443.
  - János (Monfort grófnő)
    - Herman frisingeni püsp.
    - Kata (Waldpurg János)

---

[1]) Hist. Herald. Handb. Gotha 1855. 915. l.

[2]) Horányi Nova Mem. 647.

[3]) Wolph. Lazius: Republicae Romanae in exteris provinciis bello acquisitis constitutae Commentariorum libri duodecim. Francofurti 1598. pag. 993. hol ez áll: *Comites Cillei et Sternberg et Haynburgen primordia repetunt a Dominis castri Soanekh liberis secundum antiquam Francorum consvetudinem* etc.

[4]) Chronica der Edlen Grafen von Cilli etc. Lásd Sim. Frid. Hahn: Collectio Monumentorum veterum. Brunsvigae 1726. tom. II. p. 667—763. honnan a család bővebb ismertetése meritheto.

[5]) Steyerer Ant. Commentarii pro historia Alberti Ducis Austriae cognomento Sapientis etc. Lipsiae 1725. fol. — Mivel azonban — főleg Laziusnál — a II. Hermanon inneni nemzékrend különbözik saját történelmi adatainkról, azokhoz ragaszkodám II. Herman utódaira nézve.

A családfán állók közül II Herman kezde szerepet hazánkban, mint Horvát-, Tót-, Dalmátország bánja; egyszerre a király és nádor ipa. 1393-ban Nikapolynál a Zsigmond király utitársa, kitől Varasd városát és Zágor vármegyét kapja adományban. 1405-ben Zsigmondtól zálogba veszi Csaktornya szigetét. 1412-ben egyik kezese Zsigmondnak a lengyelekkel kötött békére nézve. 1427-ben a bosnyák királyságban utódául rendeli őt Tvartko, de ebbe soha sem jut. 1436-ban Jánost a kalocsai érseket tartóztatá le.

Borbálát Zsigmond király nejét — a ledér, megbélyegzett nőt, — történeteinkből eléggé ismerjük. Ennek fivére

II. Fridrik, ki a családi krónika szerint 1434-ben Pozsonyban halt meg, és kit egy másik német iró is [1]) igen epikur életmódu embernek fest, első nejével nemzé Ulrikot [2]), ki Zsigmond király alatt tótországi bán volt. Albert király alatt 1437-ben Csehországban helytartó, de csakhamar — mert a királyságot hajhászta, — e hivatalból kiesett. Albert halála után özvegyének Erzsébetnek, és később fiának V. László királynak gonosz tanácsnoka, a Hunyady ház engesztelhetlen ellensége 1456-ban kormányzóul nevezte ki őt V. László. Ugyanazon évben Belgrádban önvédelme közben Hunyady László által halálra vagdaltatott.

Pecsétje, melylyel 1453-ban élt [3]), a metszvényen látható. E szerint a paizs kék mezején egy viz-szintes csikolat (fascia) látható, e fölött egy czirkalomszerü eszköz. A paizs fölött a sisakra pedig — a mennyire kivehető — csésze van helyezve.

E pecsét-czimer különbözik attól, mit Lazius leir [4]), ki szerint a Cilleiek czimere kék mezőben három arany csillag.

Fugger [5]) pedig „Gravschaft Cilie“ fölirattal szintén közöl czimert, mely szerint a paizs négy udvarra osztatik.

---

[1]) Fugger: Spiegel der Ehren. 615. l.

[2]) Lazius szerint ez is Udalrik.

[3]) Eredeti okiratról.

[4]) Wolph. Lazius id. m. 993 lapon „*Cilienstium . . . gentilitia fuerant arma, tres aureae stellae in coelestino clypeo.*“

[5]) Spiegel der Ehren des Erzhauses Oesterreih. Nürnberg 1668. 642. és 1038 l.

Az első és negyedik kék mezőben három három arany csillag látható lefordított gula (piramis) alakban elhelyezve. A második és harmadik ezüst udvarban két-két viz-szintes csikolat (fascia) látszik. A paizs tetején két szemközt álló koronás sisak van, és ezek közül a jobboldalin kettős szárny emelkedik föl, és azon rézsutos fehér csikolat vonul át. A baloldali sisakból igen sűrü bodros toll nyulik föl. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Cipele család. Bihar vármegyében birtokos Nagy-Baródon [1]).

Clement család. A XVII. század végén él belőle Clement Márton, kinek neje Eghry Kata, előbb Petrás Mihályné volt, és 1687-ben egykori gyámjai ellen anyai javainak elpazarlása végett óvást és tiltakozást tett [2]).

Clementisz család. Pest vármegyei nemes család. Clementisz János 1836-ban Pest vármegyének számvevője volt. Fiai: Ferencz ügyvéd Pesten, Gábor előbb magyar kir. testőrségnél, 1848-ban a magyar hadseregnél szolgált.

Clerfait család. 1791-ben honfiusittatik Clerfait Károly [3]).

Clerici család. (Marquis). Marquis Clerici Antal 1764-ben hazafiusittatik az országgyülés által [4]).

Coburg család. (Herczeg Koháry-Coburg). Egyike a legvirágzóbb fejedelmi herczeg családoknak. Egyik ágának feje II. Ernő (I. Ernőnek fia) a szász-coburg-gothai fejedelmi székben ül.

I. Ernőnek testvére Ferdinand György herczeg 1816. január 2-kán nőül vette az utolsó szitnyai és csábrághi herczeg Koháry Ferencz m. udv. kanczellár leányát Mária Antonia herczegnőt, kivel a kihalt Koháry családnak szép birtokait, és a Koháry nevet is melléknévül örökölvén, 1827-ben [5]) Magyarországban honfiusittatott.

Ez ágnak nemzékrende ez:

---

[1]) Fenyes Magyarorsz. geographiai szótár I. 95.

[2]) Sz. Benedeki Convent Fasc. 10. Nro 5.

[3]) 1791-ki LXXII. törv. cz.

[4]) 1764-ki XLVI. törv. cz.

[5]) 1827-ki XLI. törv. cz. — Már 1791-ben (71. törv. cz.) herczeg Coburg Jónás hazafiusitatott hazánkban.

N. N.

Julianna Henriette sz. 1781. (Konstantin orosz főherczeg özvegye)	I. Ferdinand György magyar honfius. sz. 1785. † 1851. (hg. Koháry Antonia)	Victoria sz. 1786. (1. H. Leiningen. 2. Edvardkenti herczeg)	Leopold György sz. 1790. Belgák királya.

II. Ferdinand Auguszt sz. 1816. oct. 29. Portugalli regens. (neje Donna II. Mária Da Gloria portug. királynő) † 1853. nov. 15.	Auguszt Lajos szül. 1818. szász kir. őrnagy. (Bourbon Orleans Clementin, Lajos Fülöp franczia király leánya)	Victoria sz. 1822. (Bourbon Orleans Lajos nemoursi hg.)	Leopold sz. 1824. cs. kir. alezredes.

Fülöp Ferd. sz. 1844.	Auguszt Laj. sz. 1845.	Mária Adél sz. 1846.	Mária Luiza sz. 1848.

V. Péter sz. 1837. Portugalli király.	Lajos Fülöp sz. 1838. Oportoi herczeg.	Joao sz. 1842. Bejai hg.	Dona Mária Anna sz. 1843.	Dona Antonia sz. 1845.	Ferdinand sz. 1846.	Auguszt sz. 1847.

Mint a családfa mutatja, a hazánkban hazafiusitott Koháry Coburg Ferdinand herczegnek nemcsak testvérei, de utódai is fejedelmi trónokra jutának.

Collalto család. Gróf Collalto Claudius és Antal Ferencz az 1659-ki országgyülésen magyar hazafiakul bevétetnek [1].

A Collalto család jelenleg is virágzik Magyarország határain kivül, a herczegi családok sorában, és a Collalto név mellé még San Salvatore név is járul. Lakhelye főleg Bécs és Velencze. Vallása katholikus.

A most élők nemzékrende, melyen ismét magyar családokkali sógorosodást vehetünk eszünkre, itt következik:

N.

Herczeg Antal Octavian Collalto s San Salvatore. sz. 1784. † 1854. (Gr. Apponyi Karolin.) szül. 1790.	Gr. János sz. 1789. cs. k. kam.

Hg. Edvard cs. kir. kam. sz. 1810. (Gr. Apponyi Karolin Mária) szül. 1814.	Czeczil. szül. 1812. (Gr. Piatti Fridr.)	Gr. Alfonz szül 1814. (Gr Colloredo Mansfeld Ida)

Gr. Julia sz. 1838.	Gr. Emanuel sz. 1854.	Margit sz. 1841.	Gr. Octavian sz. 1842

[1] 1659-ki CXXXII törv. cz.

Collenbach család. Baro Collenbach Gábor az 1827-diki országgyülésen a hazafiusitottak közé iratott [1].

Colloredo család. Hazafiusitott családaink közé tartozik. Eredetét Friaulban veszi. 1280-ban él Vilmos, ki 1302-ben Ottobon aquileai patriarchától engedélyt kap Colloredo vár épitésére. Ennek három fia Asquin, Bernát és Weickard három fővonalat alapit.

Asquin vonala 1738-ban kihalt. Ebből Belius és Lajos II. Rudolf császár által 1588-ki márt. 19-kén az örökös tartományokbeli, — 1591-ki julius 31-kén pedig Walseei czimzettel római német birodalmi bárói rangra emeltetett. Említett Lajosnak fia ismét Belius II. Ferdinandtól 1642-ki oct. 26-kán birodalmi grófságot kapott. Bernát vonala, — melynek czimere fekete mezőben egy viz-szintes csikolat (fascia) — ismét két ágra vált, ugymint:

1) idősb vagy mantuai ágazatra, mely birodalmi grófságra 1624-ki oct. 26-kán emeltetett, és ez ismét kétfelé szakadt, ugymint a) idősb vagy tulajdonképeni mantuai ág (Olaszországban, közel a kihaláshoz); és b) ifjabb vagy csehországi ág (Colloredo Waldsee). Ez ág nálunk is indigenává lön.

2) Velenczei ág (moscheletti), mely a Prodolone háznak örököse.

A harmadik fővonal, mely Weickardtól jö le, két ágazatra oszlik, az egyik a) a herczegi ág (Colloredo Mansfeld), a másik b) Rudolf ága (Mels Colloredo).

E harmadik vonalból Ferdinand, ki 1635-ben született, és 1689-ben meghalt, két fiut hagyott maga után: Jeromost és Rudolfot. Gróf Jeromos alapitója a herczegi háznak; ez testvéreivel 1723-diki septemb. 13-kán nyerte a csehországi főasztalnokságot. Fia Rudolf József 1763-ki dec. 29-kén birodalmi, 1764-ki dec. 24-kén az örökös tartományokra nézve herczegi rangra emeltetett az első szülöttségre szabályozva. 1765-ben pedig Magyarországban honfiusittatott [2]. Ennek fia

Herczeg Ferencz Gundaccar gróf Mansfeld Mária Izabellát vévén nőül, ezzel Csehországban a dobrzischi, suchodeli, russeli és heiligenfeldi birtokot kapja, és 1789-ben febr. 26-kán az engedélyokmánynál fogva a Mansfeld családi czimert is fölvevé. Családja meg

---

[1] 1827-ki XLII. törv. cz.

[2] 1765-ki XLVI. törv. cz.

alapitásaul 1803-ban megszerzi gróf Nosticztól a reinecki urodalom egy részét, és Hohenlohe-Bartensteintól a limpurgi grófsághoz tartozó Gröningent. 1784-ben gróf Martinitz Mária Dominikától örökle Csehországban a grünbergi, nepomuki és pradlói urodalmat. (Würtembergben a limpurgi grófság része 1827-ben eladatott).

Emlitett Jeromosnak testvére Rudolf alapitá a Santa sophiai marquis-k grófi ágát. Ez némely urodalmai átengedése által testvérétől a Santa sophiai marquis-ságot, fia Fabius Leander pedig neje által, ki a Flamini ház örököse volt, az egyházi államban a Recanati marquis-sághoz jutott. Ez ágazat Mels Colloredo nevet visel [1]).

Mind ezekből minket csak a herczegi ág, és az ifjabb vagy csehországi Colloredo Waldsee grófi ág érdekel, e kettő nyervén hazánkban indigenatust.

Nézzük végig előbb a herczegi, s azután a waldseei Colloredo ágat.

Herczeg Colloredo-Mansfeld ág.

Ferdinand
sz. 1635. † 1689.

- Gr. Jeromos 1723.
  - Rudolf József herczeg 1763. magyar indigena.
    - Hg. Ferencz Gundac. 1789 - 1803. (Gr. Mansfeld Mária)
      - Hg. Ferencz Gund. sz. 1802. † 1852. (gr. Clam Gallas Kriszt.)
        - Vilma sz. 1826. (hg. Auersperg Vincze)
      - Vilma (hg. Kinsky Rud.)
    - Gr. Ferdinand sz. 1777. † 1848. (1. ns. Ziegler Marg 2. b. Metzburg Emilia)
      - József Fer. Jeromos sz. 1813. herczeg. (Ns. Lebzeltern Mária)
        - Jeromos sz. 1842.
        - Karolina sz. 1844.
      - Ida sz. 1816. (gr. Collalto Alfonz)
        - Ida sz. 1845.
        - Ferencz sz. 1847.
- Rudolf sz. 1676. † 1714. (Gr. Sylvestri Delia)
  - Fabius Leander marquis de Santa Sophia sz. 1705. † 1772.
    - Jeromos sz. 1737. (gr. Colloredo Mels Mária)
      - Fabius Leander sz. 1777. stb.

Mint látjuk, e családfából csak Jeromos ága (herczegi ág) honfiusittatott hazánkban Rudolf József személyében. A herczegi czim csak elsőszülöttre lévén szabályozva, miután Ferencz Gundaccar ága 1852-ben fi-ágon megszakadt, a herczegi czim József Ferenczre szálloti által.

[1]) Histor. Herald. Handbuch. 134. stb Goth. Taschenb. 1835. 1856-ki foly

A másik ág, mely Rudolftól jő le, hozzánk nem tartozik.

Következik a grófi ág:

Colloredo Waldsee.

A Colloredo Waldsee ágból gróf Ferencz és József 1792-ben honfiusitattak. Utóbb nevezett József cs. kir. kamarás és őrnagy szül. 1773-ki jul. 29-kén, meghalt 1815-ben. Neje gróf Serényi Erzsébet, kitől leánya Francisca, szül. 1783-ki junius 1-jén, 1798-ban nov. 25-kén férjhez ment gróf Zichy János cs. kir. kamarásához. Ez ág tehát fi-ágban megszakadt.

Ferenczének ivadékát mutatja a következő nemzékrend:

Gr. Colloredo Ferencz
1792. magyar indigena.
† 1806.
(Gr. Follio Crenneville Victoria) [4]
szül. 1772. † 1845.

János nep.	Ferencz	Karolina
sz. 1798.	sz. 1799.	sz. 1702.
cs. k. kamar.	cs. k. kam. titk. tan.	(gr. Falkenhayn
és udv. tan.	osztrák római követ.	cs. k. kam.
(ns. Krezmary Kata)	(gr. Potocka Szeverine)	és őrnagyné
† 1823.		1825-től)

Colosváry család. (Oroszházi). Kimondás szerint a család neve Kolosváry. 1631-ben I. Rákóczy György erdélyi fejedelemtől kapott oroszházi Colosváry András czimeres nemes levelet [3].

Czimere kék mezőben álló oroszlán, mely első lábával kivont kardot tart. A paizs tetején koronás sisak, és azon semmi [4]. Sisak-takaró (foszladék) jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös

Ha jól emlékezem — a XVII. században Colosváry nevü nyomdászunk is volt.

[1]) 1792-ki XX. törv. cz.

[2]) 1808-ki VII. törv. cz. szerint a Ludoviceára 5000 frtot ad.

[3]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[4]) Az erdélyi fejedelmek közül, névszerint I. Rákóczy György által adott armalisokon tapasztaltam, hogy a sisak fölött semmi képlet (figura) nincs.

Comáromy család. (Cóji). Lásd Komáromy cs.

Conti család. Conti Antal az 1715-ki országgyülésen honfiusittatott [1]).

Corbaviai család. (Gróf †). A Corbaviai család eredetét némelyek Roma falai közé viszik föl. Igy Istvánffy, midőn az utolsó Corbaviai Jánosnak Illyria bánjává történt kinevezéséről szól, irja, hogy a római Torquatus nemből eredt, és a II. András alatt élt Cyriacus-nak ivadéka [2]).

Másutt ismét ezt jegyzé föl róla: Benne (Jánost érti) kihalt a Cyriacusok, vagyis Carloviczok régi jeles családa, mely a római Torquatusok ősi nemzetségéből vette eredetét [3]). Vannak ellenben mások, kik a Corbaviaiakat Horvátországból a Gussich nemből eredeztetik; a XIV. század elején — igy iratik — Corbaviát kapta Robert Károly királytól a Gussich nemzetségből származott vagyonban, erényben, és szerencsében gazdag férfiu a Gussich nemből született Curiacius, a kitől azután ivadéka Curiaciusnak neveztetett [4]). Mind e két vélemény könnyen összeegyeztethető, ha tudjuk, hogy a római Torquatusoktól eredt Corbaviaiaknak eldődeik Horvátországba telepedvén, ott Gussichoknak neveztettek, később egyik ősüktől Curiaciustól e nevet, majd meg az adriai tenger partján birt Karlopagh várától Karloviczi nevet is vettek föl

A Torquatus név a latin Torques (= nyaklánez) szóból eredvén, bizonyos az Timon szerint, hogy czimerükben is megvolt a nyak-láncz. Nevezett iró közölvén az utolsó karloviczi Corbaviai János sir-iratát, megjegyzi, hogy a czimert két krokodil veszi körül, szájokban nyaklánczot tartva; továbbá van a czimerben — ugymond — hattyu három koronával, egyik fején, másik nyakán, a harmadik lábai alatt; alább három folyam látható [5]). E czimert igy közli Wagner is [6])

A család teljes czimere egy XIV. századbeli kéziratban található festés szerint [7]) megdőlt paizs, melynek vörös mezejében három fehér folyam (vagy csikolat = fascia) fölött koronás hattyu áll. A paizs

---

[1]) 1715-ki CXXXIII. törv. cz.

[2]) Istvánfi 1685-ki kiad. pag. 65.

[3]) Ugyanott.

[4]) Farlati: Illyrici Sacri Tom. IV. p. 91. Wagner szerint Dec. II. 11.

[5]) Timon Epitome Chronologica Wagner id h. 12.

[6]) Collectanea geneal. Dec. II. a táblán.

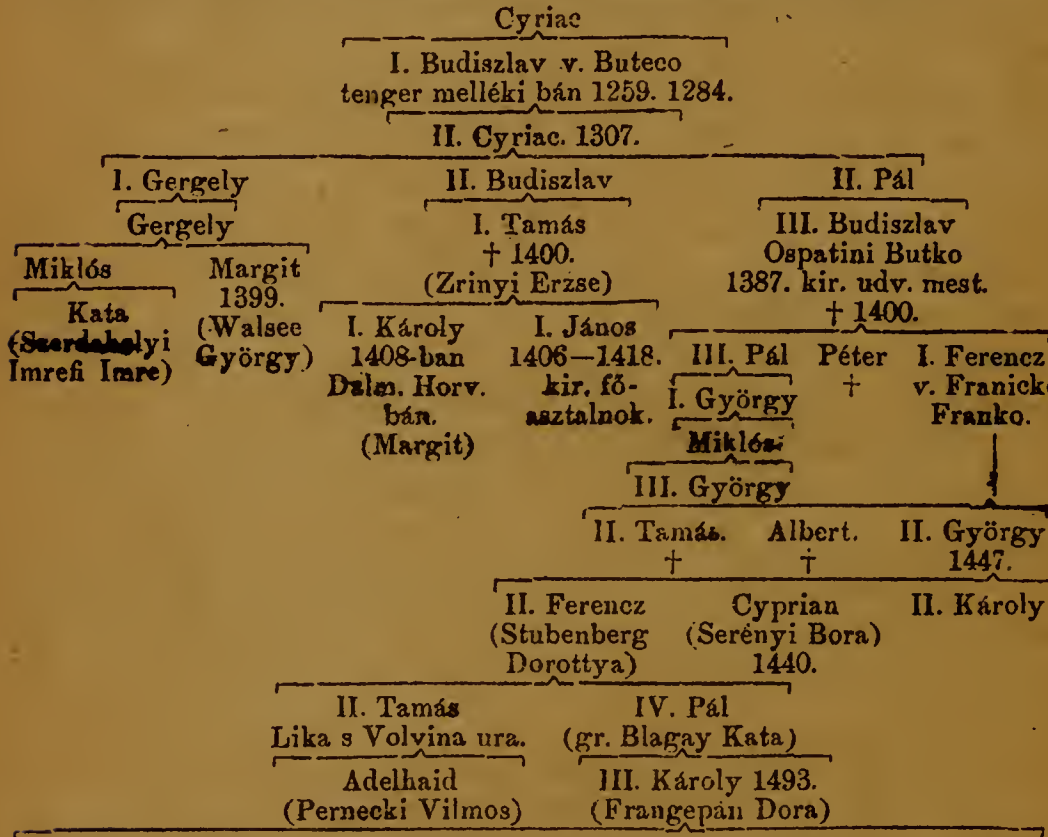
[7]) Dr. Wenzel Gusztáv ur szives közlése szerint

jobboldali felső csucsán a koronás sisak áll, és azon ismét az előbbi

hattyu, korona nélkül. A sisaktakaró mindkét oldalról vörös szinü. E czimerben összesen is csak két korona van, holott a Timon által leirt, és Wagner által közlött egy hattyu mellett is három korona látható. Azonban a Timon által emlitett nyak-láncz és krokodilok a Wagnerén sem találhatók

A Torquatusok mikor jöttek Rómából Horvátországba, bizonytalan. A Gussich nemből már 1102-ben előfordul Pál, mint azon tizenkét követek egyike, kik Kálmán királynak Horvátországot átadák, és pártolásába ajánlák [1]). Ezen Páltól Cyriacusig hézag áll a Gussichok leszármazási tábláján. Cyriacustól azonban a családfa [2]) megszakadtáig igy sarjadzott le:

[1]) Lucius De Regno Dalm. Wagnernél Dec. II. 12.
[2]) Wagner: Collect Geneal. Dec. II. stb. után.

A törzsnek fia I Budiszláv vagy Buteco a tengermellék bánja volt, ki a pollizzaikat, vagy caciclokat almisi pyratakat mint lázadókat legyőzte. Élt még 1284-ben is. Ennek fiául véleimeztetik II. Cyriac (irva Curiachus- és Chriacus-nak is), ki I. Károlyuak trónra jutásában fejté ki hűséges szolgálatait. 1307-ben megemlékezik róla Pál, a horvátok bánja és Bosznia ura, mint rokonáról [1]).

II. Cyriacnak három fia I. Gergely, II. Budiszlav és II. Pál atyjok nyomdokit követvén, I. Károlynak hivei voltak, azonban nevezett király halálával annak fia I. Lajos ellen támadást kezdtek, hanem legyőzetvén, hűségök jeléül a várak kulcsait a királynak átadák [2]).

I. Gergelynek fia ismét Gergely [3]) (vagy mások szerint György), ez nemzé Margitot [4]), ki 1399-ben Walseei György neje volt, ki Pernstain (Borostyánkő) várát adá el. Margitnak testvére volt Miklós [5]), kinek leánya Kata, szerdahelyi Imrefi Imrené.

II. Budiszlávnak fia nagyságos I. Tamás, ki 1400-ki febr. 1-jén halt meg [6]). Neje Zrinyi Erzsébet [7]). Fiai [8]) I. Károly, ki 1408-ban Dalmát- és Horvátország bánja volt. Ennek czimerét mutatja a metszvény. Neje Margit volt [9]). — I. János 1406—1418-ig kir főasztalnok-mester volt.

II. Páluak fia III Budiszláv (vagy Buteco és ospatini Butko) 1387-ben kir. főudvarmester. Ennek pecsétét használta a fogságából kiszabadult I. Mária királyné. Meghalt 1400-ki febr. 15-kén [10]). Fia három maradt [11]): III. Pál, Péter és I. Ferencz, kik a busanai sz. Mária Magdolna zárdájának adományt tévén, azt 1411-ben Zsigmond király is megerősité. III. Pál 1396-ban Zsigmond király által I. Károllyal Jadrában követségben is járt [12])

---

[1]) E II. Cyriactól kezdi a nemzékrendet Lucius id. m. és neki a három fiut (miut itt a nemzékrenden) tulajdonit

[2]) Wagner id. h. Névtelen után.

[3]) Lucius nemzékrende ennél megszakad

[4]) Holteneck Wagner szerint.

[5]) Wagner kézirat után állitja

[6]) De Paulo Pál Emlékirata Wagner szerint.

[7]) Ducange Illyricum vet. et nov. p. 237.

[8]) Lucius id. m. fiairól hallgat, de Wagner a családfán állókat teszi fiaiul.

[9]) XIV. századbeli kézirat, honnan a czimer van.

[10]) Luciusnak nemzékrende ennél is megszakad.

[11]) Farlati: Illyricum Sacr. Tom. IV p. 100

[12]) De Paulo Paulus Wagnernél Dec II 15

III. Pálnak fia I. György, ennek Miklós fiától unokája III. György II. Ulaszló alatt élt, és attól Lipcse vár, és Brezno város birtokába iktatási parancsot nyert.

Péternek maradékairól mitsem tudhatni.

I. Ferenczneк [1]) három fia maradt. II. Tamás és Albert magnélkül elhalnak.

II. György jelen volt az 1447-ki országgyülésen, és magát *Comes Corbaviae*, *Lickae*, *Busanae* irá. Fia ennek is ismét három volt. Cypriánnak neje kis-serényi Serényi Bora 1440-ben.

II. Károly Karlovichnak is iratott.

II. Ferencz nagynak neveztetett; neje Stubenberg Dorottya volt. Ettől két fi-gyermeke lőn.

II. Tamás Lika és Volvina ura csak egy leánynak Adelhaidnak lőn atyja, ki Pernecki Vilmoshoz ment nőül.

IV. Pál az Ursini Blagay grófi házból vette nőül Katalint, kitől nemzé III. Károlyt; a török ellen többször csatázott jeles hadi férfiut. Élt Károly 1493-ban. Feleségül Frangepán Bernát leányát Dorottyát tartá, kitől több leánya, de csak egyetlen fia II. János maradt.

Leányainak férjeiket a nemzékrenden láthatni, kivévén Margitét, ki Wagner szerint nem volt b. Bánffy László neje [2]).

II. János a család utolsó férfi-sarjadéka Batthyány Ferenczczel 1521-től Dalmát-, Horvát-, Tótország bánja volt 1491-ben Derencsényi Imrével és nagybátyja Frangepán Bernáttal az Un vizénél megveré a törököt [3]). A mohácsi vész után sok vára a János királynak hódoló részekbe esett. 1528 ban Udvina, Likka és Corbavia várai pedig török kézre jutának [4]). Meghalt 1531-ben Medve várában. Benne a Corbaviai Karlovicz (Karlovich) család utolsó férfi-tagja tétetett a sirba [5]). Gyermekei nem maradván, feles birtokait nővérétől Ilonától született unokái Zrinyi Miklós és János örökölték [6]).

Cornides család. Cornides Márton 1722-ki dec. 5-kén Toperczer Jakabbal együtt III. Károly király által magyar nemességre emeltetett [7]).

---

[1]) Bucellini Topo-chrono-stemmatographia Germaniae tom. III. ezen Ferencztől kezdi a nemzékrendet

[2]) Mint azt Spenner hibásan állitja.

[3]) Pethő Gergely krón. 91.

[4]) Ugyanott 105. és Istvánfi ed. 1885. p. 99.

[5]) Wagner id. m. Dec. II. 19. közli sir-iratát.

[6]) Rattkay Memoria Regum et Banorum 128. — Istvánfi ed. 1685. pag. 99 Pethő Gerg. id. h. 107.

[7]) Collect. Herald. Nro 359.

Czimere kék mezőben zöld domb fölött fehér galamb, csőrében zöld gallyat tartva. A paizs fölötti sisakon ugyan olyan galamb áll. Foszladék mindkét oldalról ezüstvörös [1]).

Cornides Márton hires gyógyszerész volt, előbb Liptó vármegyében Szent-Miklóson, később Körmöczön [2]). Nejétől rottenfelsi Rottin Annától még Liptó Sz.-Miklóson született Dániel fia 1732-diki julius 1-jén, ki hazai történet-buváraink egyik legkitünőbbike volt. Körmöczön kezdé iskoláit, és külföldön Erlangenben végzé 1754—1758-ig, midőn doctoratust nyert. Hazajövén, a szintén irónővé vált Dániel Polyxena nevelője lőn; majd Kolosvárt görög nyelv-tanár; utóbb gr. Teleky Sámuel kanczellár könyvtárnoka, és gr. Teleky József titkára, végre miután a külföldön két izben is utazott, a pesti kir. egyetemnél könyvtár-őr, és az oklevél- s czimer-tan tanára. Meghalt 1792-ben [3]). Több történeti munkát adott ki, s még több ily dolgozata maradt kéziratban [4]).

A család most is él a Szepességen, hol a XVI szepesi kam. városok administratiojánál Cornides János György pénztári ellenőr volt 1815—1825-ben.

Corralanza család. Magyarországi indigenatust nyert 1659-ben Péter Bonaventura [5]).

De Corzán család. 1797-ben magyar nemességet nyer De Corzán Kelemen [6])

Czimere először függőlegesen oszlik kétfelé; a baloldali osztály ismét viz-szintesen kétfelé. A jobboldali egészen maradt osztály arany

---

[1]) U. ott, és Adami Scuta gentil. tom. II

[2]) Horányi Nova Memoria 664. 685. l.

[3]) Ugyanott.

[4]) Ugyanott bőven előszámitja Horányi.

[5]) 1659. CXXXIII. törv. cz.

[6]) Collect. Herald. pag. 136.

mezejében jobbról rézsutosan egy fekete szelemen (balken) vonul le A baloldali felső fehér mezőben három-szeg alakban három vérszinű sziv látszik, ez alatt a kék mezőben fehér kalitkában kutya van, és szintén a kalitkából zöld élőfa nyulik ki. A paizs közepén egy kisebb koronás paizs látszik, melynek kék mezejében test-derék (vagy ing?) három tőrrel átszurva vérzik. A paizs tetején álló sisak koronáján három fekete, és két vörös strucz-toll leng, az előtérben két férfi-kar keresztbe helyezve könyöktől, a jobboldali zöld ruhás, kivont kardot villogtat; — a baloldali fehér ruhás két arany kalápácsot tart. Foszladék jobb oldalról arany-fekete, balról ezüst-kék [1]).

De Corzan et Avendano Gábor a szomolnoki királyi bányai felügyelőségnél regestrator 1810. 1815. titkár és irodai igazgató 1820 1825-ben.

De Corzan et Avendano Lajos ugyanott járulnok 1810-ben. Bánya-gondnok 1820—1825-ben.

Ugyancsak e hivatal osztályánál szolgáltak Ferencz 1810 1815-ben, és Lajos 1810—1820-ban.

Constantinovics család. A nemesség-szerző Constantinovics Miklós, ki 1760-ban Mária Terézia király-asszonytól kapott czimeres nemes levelet [2]).

Czimerpaizsa először viz-szintesen két részre oszlik; a felső osztály ismét függőleges vonal által két mezőre. A felső jobboldali osztály vörös mezejében arany oroszlán áll hátsó lábain, első jobb lábában kivont kardot tartva. A baloldali felső osztály ezüst mezőben szőlőtőt mutat három kék szőlő-fürttel. Az alsó kék mezőben zöld téren fészkén ülő pellikán fiait saját vérével táplálja. A paizs fölötti sisak koronájából négy strucz-toll emelkedik ki. Az első vörös, a második arany, a harmadik fehér, a negyedik kék. Foszladék jobb oldalról ezüst-kék, balról arany-vörös [3]).

Cottmann család. Nemes Cottmann Antal római sz. birodalmi lovag a magyar kir. udv. kamaránál tanácsos és kir ügy-igazgató volt 1760-ban. Ez később bárságot kapott, és akkor ily czimert.

A paizs kétfelé oszlik viz-szintesen. A felső vörös mezőben királyi korona alatt két arany **C.** betü van; az alsó kék mezőben jobb oldalról kezdve rézsútosan fehér csikolat (fascia) fut által, alatta és fölötte arany

---

[1]) Adami: Scuta Gentil. Tom II

[2]) Collect. Herald Nro 5

[3]) Adami: Scuta Gentil. II

csillag ragyog. A paizs tetején bárói korona, és azon három koronás sisak, ezek közül a jobboldalin két kék elefánt-ormány fehér csikolattal nyulik föl; a középsőn két vörös szárny, és azokon egy-egy arany **C.** betü, a szárnyak közt arany csillag ragyog; a baloldaliból arany oroszlán nyulik föl, első jobb lábával királyi koronát tartva. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-vörös [1]).

Cörver család. Indigenatust nyert hazánkban báró Cörver Ferencz Donatus 1715-ben [2]).

Creinitz család. Az 1687-ki országgyülésen magyar honfiusitást nyer Creinitz János [3]).

Cronsfeld család. Szintén a hazafiusitottak sorában áll, hová Cronsfeld János Ferencz az 1715. országgyülésen iktattatott be [4]).

Crouy család. (Magyarországi). Noha már Lehoczky a mult század végén beiktatá e családot Magyarország családairól kiadott munkájába [5]), mind a mellett a legujabb időkig igen fölületesen ismertették ennek történetei. Ez okból e munka teljessége s a tudomány igényei végett a lehetőleg röviden, de mégis kimeritőleg és okadatoltan kell ezen történelmi családról szólanunk. Történeteinkből tudjuk, hogy II. András király — miután második neje Jolánta is meghalálozott, — harmadszor is házasságra lépett 1234-ben Beatrixxal, Aldovrandin esztei őrgróf leányával [6]). IV. Béla, az ifju király, ki még 1222-ben megkoronáztatott, fájdalmasan vette élemedett atyjának e harmadik házasságát, főleg attól tartva, hogy ha Beatrix fiat szülend, akkor ennek utódai az ő örököseinek a trónra nézve veszélyes versenytársai leendenek.

II. András 1235-ki sept. 21-kén meghalván, csakugyan várandós állapotban hagyá Beatrixot, ki legott egybehiván az ország nagyait, azoknak ajánlá születendő gyermekét. IV. Béla, ki atyja halálával a trónra lépett, mostoha anyját Beatrixot őrizet alá tételé, ez azonban őreit megvesztegetvén, II. Frigyes császar követeivel férfi öltözetben Németországba menekült, hol nemsokara 1236-dik év elején megszülte fiát Istvánt, kivel Olaszországba VII. Azzo († 1264.)

---

[1]) Adami: Scuta Gentil. tom. II.

[2]) 1715-ki 135. törv. cz.

[3]) 1687-ki XXIV. törv. cz.

[4]) 1715-ki CXXXIV. törv. cz.

[5]) Lehoczky: Stemmatographia Reg. Hungar. Posonii 1798. p. 76.

[6]) G. Pray: Annales Regum Hungariae. Vindob. 1764. Parte II. p. 242. az eljegyzési szerződés 1234-ki május 14-kén Székes-Fejérvárott kelt.

esztei őrgrófhoz, a már 1215-ben meghalt atyjának ösecséhez költözött [1]).

István fölnevelkedvén, apúl testvére IV. Béla király által engesztelhetlen gyülölséggel üldöztetett, ugy, hogy midőn a velenczeiek Jadrát elfoglalván, IV. Bélával békére léptek, ez Jadrát azon föltétel alatt hagyá meg birtokukban, ha az özvegy királynét Beatrixot, és fiát István-t többé nem pártolják [2])

István már gyermekkorában a gibellini párthoz csatlakozván, VII. Azzónak ellenében, azon is tervezett, hogy az esztei őrgrófságot ragadja magához; a mint ezt Azzó megtudá, István legott eltünt, és holléte nem volt kitudható. Ő Spanyolországba menekült apúl testvére Jolánta arragoniai királyné udvarába [3]). Franeziaországban is tartózkodott, hol rövid idő mulva Crouy helységnek és várdának birtokába jutott [4]).

István később ismét visszament Olaszországba, és Ravennában Podestává választatott, de itt kiméletlen bánásmódja a lakosokat ellene lázitván, Velenczébe ment, és ott Morosini Thomasinát, Morosini Marino doge unokahugát nőül vette.

E házasságból született III. velenczei András (1290—1301.) Magyarország királya, kinek István még életében mint egyetlen örökösének adományozta [5]) mind a dalmátországi, mind a franeziaországi birtoká, melyről III. András, mielőtt slavoniai magyar vezérré (dux sclavoniae) lőn, Crouy-Chanel Andrásnak is neveztetett [6]).

Mint lőn velenczei III. András királylyá, történeteinkből tudjuk. Ezekből olvashatjuk azt is, hogy két neje Fennena, és ennek halálával Ágnes volt. Az elsőbbiktől nemzé leányát Erzsébetet

---

[1]) Xyst, Schier Reginae Hungariae, Viennae 1776. p. 203—208.

[2]) Katona: Historia Critica. Tom. VI. p. 38.

[3]) Thuróczi Chronicon, Schwandtnernél II. p. 153 Saint-Allais: Nobiliaire Universel de France. A Paris 1818. Tom. XIII. 48.

[4]) 1282-ben kelt oklevél a család birtokában, kiadva Erdi János: Magyarországi Crouy nemzetségnek története stb. Pest, 1848. 5. lapon.

[5]) Ugyanott.

[6]) Ugyanott az 1279-ki oklevélben: *Domino Andrea dicto Crouy Chanch.*

Azonban III. Andrásnak a nevezettek előtt is volt már neje, tudniillik Cumana Péter velenczei tanácsosnak Sybilla nevü leánya, mint ezt eredeti hiteles okmányok tanusitják *). És e Cumana Sybillától nemzett III. András két fiut, Felixet és Márkot, kiktől izről izre hiteles leszármazását a család 1790-ben a francziaországi Dauphiné tartomány kir. törvényszéke előtt igazolta.

---

*) Érdi János id. m. III. lapon. Ugyan e munkában közöltetnek az ok iratok is. Miután ezen fordul meg főképen az egész leszármaztatás, röviden bár — mint e munka köre engedi — szükségesnek vélem a bizonyitékok pontjait is ide jegyzetbe iktatni, melyekkel, hogy III. Andrásnak Sybillától Felix és Márk fiai voltak, betanusittatik következőleg:

a) Egy 1279-ki márczius 1-jén kelt szerződésből, mely szerint Crouy Felix Veyga nevü Berket Brastol lakosainak haszonbérbe engedi, hogy abban lovaikat legeltethessék; ebben Felix igy nevezteti: *nobilem et potentem ac magnificum virum dominum Felicum dictum Crouy Chanelis a parte una, etc.* . . . s tovább *tam per ipsum Dominum Crouy Chanelis, quam eius praedecessores toto tempore vite sue tenuit fuerunt et inviolabiliter observati, palssime etiam cum dudum Domino Andrea dicto Crouy Chaneli predecessore ac patre ipsius Domini.* . . Hogy ezen emlitett András csak a III. velenczei András lehetett, mutatják az oklevél végén e szavak: *Acta fuerunt hoc apud Brastolenum super venerandum simulachrum regis Andreae proavi dicti Domini Crouy Chanelis*, itt II. András értetik proavus alatt, mert Felixnek atyja III. András, nagy-atyja István, és szép atyja (proavus) II. András volt. Ez oklevelen van viaszba nyomva Crouy Felix pecséte, melynek czimerét itt a szövegben láthatni. (Lásd Érdinél I. oklevél) Ugyan ez bizonyittatik

b) Egy 1282-ki februar 9-kén kelt, s Felix és Márk között tett osztálylevél által, melyben nevezett testvérek III. velenczei Andrásnak fiai a nagyatyjok István (Illustris Stephanus Princeps) által szerzett, s atyjokra III. Andrásra hagyott, ez által pedig 1278-ban nekik engedett francziaországi birtokot osztják meg. E levélben áll: „*Dominus Felicius dictus Crouy Chanelis condominus Crouiacensis natu major dicti domini Andreae dicti Venetiani, et dominus Marcus Crouy Chanelis frater natu minor dicti domini Felicis Crouy Chanelis, et filius secundus dicti domini Andree dicti Venetiani.*" És az oklevél végén ismét: *Et hoc actis ab ambobus dictis dominis fratribus* (Felix et Márk) *et eorum quilibet sacrosanctis Dei Evangeliis supra quibus juraverunt solenniter et per animam sanctam et terribilem Illustris Regis Hungariae Andreae proavi dictorum dominorum fratrum* etc Ez oklevélből tünik ki az is, hogy Felix és Márkon kivül III. Andrásnak egy törvénytelen fia is volt Tarentesan Péter, ki elillant, s az egyházi rendbe állott; s ki mint törvénytelen az osztályból kizáratott. (L. Érdinél II. okl.)

c) Ezt bizonyitja az 1282-ki april 27-kén Felix és Márk közt kelt nyugtatvány is, melyben az előbb leirt esku-forma ismét II. Andrást mint szép atyjokat emliti. (Érdinél III. okl.)

d) Crouy Márknak az amiensi Notre-Dame kaptalan részére 1284-ben kelt adomány-levele, melyben mondatik, hogy magyarországi Márk András magyar

Felix és Márk (volt még egy törvénytelen testvérök is, Tarentesan Péter) testvérek atyjoknak III. Andrásnak királlyá választatása után sem jövének be Magyarországba, hanem künn maradtak Franeziaországban a nagy-atyjok István által szerzett Crouy nevü birtokon, és ettől Crouy Chaneli Felix és Márknak neveztettek.

Croy vagy Crouy nevü helység és várda (Castellum Croviaci dictum Crouy) Franeziaországnak egykori Picardia nevü tartományában, Somme Departement területén, hasonnevü folyam fölött, Amiens városon túl éjszak-nyugat felé két mérföldnyi távolságban fekszik.

Ennek birtokától még más származatra nézve egészen különböző két család vette nevét. Igy

1. Azon Croy Robert ivadéka, ki az amiensi Notre-Dame káptalannak némely birtokaiból 1151-ben tizedet adományozott, és az oklevelekben illustris miles-nek neveztetik. Ennek utódai Croy régi urainak neveztetnek.

2. Croy István sarjadéka, ki szintén az előbb emlitett egy-

---

vezérnek (duc de Honguerie) fia, a Somme fölötti Crouy birtokrésznek ura, bátyjának magyarországi Felixnek jóváhagyásával adta ez oklevelet. — Tudjuk, hogy III. András trónralépte előtt 1278. óta Sclavoniát birta magyar vezérségül. (L. Érdinél IV. oklevél).

e) Máriától V. István magyar király leányától született Margit, II. Anjou Károly siciliai király leánya 1292-ben, a hirtelen meghalt Crouy Felix lelke enyhületeért gyászmisét alapitó levelében igy szól: „*Nous Marguerite, ... q. feus noble chevalier Felix de Honguerie notre cousin jadis Segneur en partie de Crouy de seur Soume et aisne fiex de tres noble prince Andrieu de Honguerie notre chier oncle fu dechede soubitement en la flour de son aage*“ stb. (L. Érdinél VII. oklev.) Ennél hitelesb tanuság nem kivánható.

f) Az amiensi Notre-Dame egyháznak halotti könyvében (Necrologium) ez áll: „*Obitus Felicis Hnnyarie, militis nobilissimi quondam condomini de Croyaco supra Somonam, filii natu majoris nobilissimi principis Andreae Hungarie, et Domine Sibylle Cumane venetarum pro quo Domina Margaretta Sicilie*“ etc. (Érdinél VIII. oklevél).

g) Ugyan ez tünik ki más halotti könyvnek azon helyéből, hol Márk halála ekkép van bejegyezve: „*Obitus Marci Hungarie militis nobilissimi condomini de Croyaco supra Somonam et filii Natu minoris illustris principis Andreae Hungarie, et Domine Sybille Cumane venetarum.*“ (Érdinél IX. okl.)

Mindezek eléggé mutatják azt, hogy III. Andrásnak Cumana Sibylla nevétől Crouy Felix és Márk törvényes fiai voltak.

házra 1163-ban tett alapítványt, ettől Amiens városnak igazgatói (Mayeurs d'Amiens) származtak [1].

Ezektől azonban egészen különböző azon Crouy család, mely III. Andrásnak Felix fia által sarjadzott le napjainkig, s melynek itt eredeztetése történetét bővebben kellett adnunk, annál is inkább, mivel ezeknek filiatiójan alapszik az adatok fontossága.

Hogy Felix és Márk Magyarországba be nem jöttek, annak okát az azonkori történelmi viszonyok és körülmények ismerete begyőzőleg kideríti. Tudnunk kell azt is, hogy mind a két fiu korán, még atyjok életében, és pedig Márk utód nélkül hirtelen mult ki a világból, még pedig nem annyira természetes, mint cselszövény okozta halállal [2].

Felixnek már 1286-ban csak özvegye Chambrei Guigona élt, Crouy Antal, András és János kiskoru gyermekeivel.

Mint sarjadzott le a család, a franczia-országi Grenoblei törvényszék által 1790-ben törvényesitett nemzékrend szerint, lehozva napjainkig, mutatja a következő családfa:

III. velenczei András
1290—1301 m. kir.
Első neje Cumana Sybilla

Crouy Felix
† 1286. előtt.
(Chambrei Guigoná)

Márk
† 1286. előtt.

János
1308.
embruni érsek.

Antal
1290. 1310.
(Commiers Ambrosia)

Endre
1292. 1308.

Péter
1308. 1331.
(Sassenage Ágnes)

Humbert
Rob. Károly
m. kir. növérének
Beatrixnak főudvarmestere. †

Vilmos
1336.
(Pons Janka)
özvegy 1336.

Aimon.

L. folyt. a köv. lapon.

[1] Az 1790-ki legitimatorius pör után e században ismét törvényes térre került annak eldöntése, a magyarországi előnév s magyar czimer, melyik Crouy családot illet meg. Az itélet e jogot a Crouy Chanel családnak itélte meg. L. Courrier des Tribunaux 1830. Nomero 1077. és Le Moniteur Universel 1830. Nro 99. Ide vehető Crouy Miklós Henrik nyilatkozata Magyar Sajtó 1857-ki 224-dik szám.

[2] Érdi id. m. V lapon.

Vilmos 1336.
(Pons Janka, özvegy 1336.)
mint a túlsó lapon látható

Aimon. Anna. I. János elesett 1346. Crecynél. (Mailles Richarda)

II. János 1405. (De Peloux Janka)

Rudolf allevardi várnagy. 1443-ban végrendel. (Du Claux Margit)

Hector 1488. végrend. (Guiffrey Kata) Endre. Claudius. Beatrix apácza.

III. János 1488—1528. (Grolée Michaela) Kata (Du Peloux Vilmos)

Lajos György 1537. testál. (Guers Kata)

IV. János 1543—1557. (De Pellet Florenczia) Claudius Guigon (De Salvaing Aimonete) Kata 1568.

I. Claudius gyal. kapit. 1598. (De Charra Kata) János.

Filibert sz. 1574. (Clermonde Ilona 1601-től) Lőrincz sz. 1575.

Ferencz Lőrincz szül. 1603. őrnagy 1641. (D'Armand Antonia) János. Mark Hector 1670.

II. Claudius sz. 1626. — kapit. 1685-ban végrend. (Dauvet Anna)

III. Claudius szül. 1677. jan. 30. kapit. Dauphin ezr. 1712-ben sebet kap. (Pison Erzsébet)

János Claudius 1751. Ferencz Miklós sz. 1718. † 1803. (De Samuel Margit) Ferencz Pál szerzetes.

Lásd folyt. a kov. lapon.

Ferencz Miklós
sz. 1715. † 1803.
(De Samuel Margit)
mint a tulsó lapon látható.

Claudius Ferencz
sz. 1754. † 1837
(De Bagell D'Urfe
Mária Karolina)

Claudius Henrik
(utódai Franczia-országban)

Ferencz Claudius
Auguszt sz. 1793.
(Franczia-országban)

Miklós Henrik Ján. Fer
szül. 1799. máj. 22.
Pest várm. Péczelen bir.
(1. Tchitchagoff Julia.
2. Báró Cox Emília)

Ferencz Auguszt
szül. 1815.

Kelemen Pál Frid.
szül. 1823. mart. 18.
máltai r. lovag.
Nógrád v. Nőtincs bir
(moysfalvi
Gyurcsányi Teréz)

Károly
sz. 1824.
cs. k. őrnagy.

Henrik
sz. 1829.

Gusztáv
sz. 1830.
fr. tengerészi tiszt.

Vilmos
sz. 1836.
cs. k. főhadn.

Margit
sz. 1850.

István
sz. 1852.

András.

Micsoda viszontagságokon ment által a család a franczia földön, itt hosszas lenne előadni. Csak a nevezetesebb momentumokat fogjuk megemliteni röviden.

Antalnak fia Péter még mint kiskorú eljegyeztetett a Veracien ágbeli Sassenage Othomard Ágnes nevü leányával. A házassági szerződés 1308-ki december 9-kén kelt az allevardi kastélyában, melyen a többi között Beatrix II. János Dauphin hitese és anjoui Robert Károly magyar királynak növére is jelen volt; róla a házassági szerződésben ezek fordulnak elő: *Beatricis Hungarie dicti domini nostri dauphini conjugis serenissime, dictique domini Petri Crouy Chanelis futuri conjugis cognate*, — és továbbá: *Beatricem hungarie et dictum illustrem dominum futurum conjugem ambos a sangvine Regio Hungarie processos*[1]). Beatrix ezen elismerése ismét egy adat az igényelt származás igazolására. Azonban Beatrix — kinek befolyása alatt készült e nászlevél — egyéb czélt is tüzött ki az atyafias részvét tanusításánál. Jeles tudósunk, e család történeteinek irója, igy adja elő az ekkor történteket: „A menyasszony Crouy Péter arája, szülei után maradt jószágok harmadának felét vitte férjéhez, annak nagybátyja pedig Sassenage Ferencz (Franciscus de Cassenatico) mint gondnoka, és neje Joinville Ágnes (Agnes de Gex de Joinville) háromszáz arany forintot ajándékoztak a vőlegénynek Crouy Péternek, oly

[1]) Érdy János, Magyarországi Crouy Nemz. 21. 22. lapon, oklevél

feltétel alatt, hogy a sassenagei kastélyban velök legyen köteles állandólag lakni hitvesével, és mint a szerződésben mondatik: omnia facere, que boni filii legitimi naturales a sangvine regio processi patri et matri facere teneantur et debeant. Crouy Péter szülei félénkül hallgatva türték mély elkeseredéssel ez alkudozásokat. Beatrix férje II. János, Crouy Antal és Endre érdemeit, és Crouy Péter középszerü sorsát tekintve, ennek mint vőlegénynek ötven arany forintnyi, és arájának szintannyi évdijat rendelt. És a felek Crouy János embruni érseknek és a vőlegény nagybatyjának kezébe tették le a szerződési esküt. Mindezek Beatrix akarata s rendelete (auctoritate et voluntate) szerint történtek. Utóbb Crouy Humbert, Péternek öcscse Beatrix főudvarmesterévé lőn [1]). Ennyi nyájas hizelgéssel és áinok kedvezéssel egyedül azért halmozá el Beatrix az Árpádok utódait, hogy őket vigyázó szemen, és messze távolságban tarthassa Magyarországtól "

Megemlitendők még a következő adatok.

Vilmos a crecyneli csatában (bataille de Crécy 1346.) esett el.

II. Jánost II. Lajos bourboni herczeg és clermonti gróf 1382. nov. 27-kén avatta fel lovagnak, a rosebecki csatamezőn, hol vitézül harczolt. Ugyan ez részt vett 1401—1405-ben azon háborúban, melyet Torchefelon Vid, és János a viennei érsek de Rougemont Tibold ellen viseltek.

Rudolf 1443-ki april 7-kén kelt végrendeletében halála evfordulati napján huszonnégy pap által rendel halotti misét mondani, és király tort tartatni: „Eis — szól az oklevél — preparari voluit ad prandium bene et honeste secus nobilitatem et originem antiquam et Regiam familie Crouy Chanelis" — Rudolf 1434-dik ev óta allevardi várnagy (chatelain) hivatalos vas pecsét-nyomójára az allevardi várnagyság czimere mellé nemzetségi czimerét is oda véseté; es ezt használta azután azon várnagyság 1790-ig, mely alatt szamos iromány kelt. E pecsét-nyomó mai napig fennmaradt [2])

Rudolfnak fia Hector 1488-ban tett végrendeletében családja czimeréről is megemlékezett, és azt hagyta meg unokamak hogy minden időben eredetök jeleül az 1279 évi pecséttel éljenek [3])

---

[1]) Ugyanaz ugyanott XI. lapon.

[2]) Saint Allais: Nobiliaire Universel de France XIII. 81.

[3]) Az oklevél szavai: *Voluit autem; praecepit et ordinavit praefatus testator praefatum haeredem semper habere et portare sigillum pace et vexillum bello, instrumento appositum receptum Aynardo notario, anno millessimo ducentesimo septuagesimo nono, videlicet sigillo temporibus pacis et belli colores rubros et albos ex omni tempore gloriam et felicitatem familiae praefati testatoris afferentes, et quod signum sint in perpetuum regie hungarie originis.*

IV. Jánosnak testvére is János, mint johannita lovag 1553-ban a zanarai csatában maga tizenhét mórt ölt meg. A János nevet, a rendbe lépve cserélte föl az előbbivel. IV. János jelen volt 1557-ben a saint-quentini ütközetben.

I. Claudius 1562-ben ment a Hugonották elleni harczba, 1565-ben nősült, 1594-ben De Lesdiguieres hadvezér kinevezé kapitánynak. 1598-ban De Puys Ferenez ezredében kétszáz gyalog fegyveresnek volt kapitánya, és Barraux vár vivásánál tünteté ki magát.

Ferencz Lőrincz a Fimarcon lovas ezredben kapitány, az 1641-ki német alföldi háborúban szerzett érdemeiért 1642-ben Barraux vár őrnagyává neveztetett ki.

II. Claudius 1654-ben a Vanicelli olasz gyalog ezredben kapitányul neveztetett ki. Atyjától némely családi irományokat foglalt el, ki ezt szivére vette, s az is fájdalmára esett, hogy fia II. Claudius apai tanácsa ellenére kapitányságát elhagyta, és törvényszéki hivatalt vállalt. Innen történt, hogy a megbántott apa II. Claudiust örökségéből kizárta, s öcscsének Jánosnak fiát, Márk-Hectort rendelte örökösévé.

III. Claudius, ki d'Hortal d'Argenson Claudiusnak is nevezteték, ilynevü Uriage helységben fekvő birtokától, Berry herczeg őrsereegében szolgált 1697-ben. Utóbb kapitány a Dauphin gyalog ezredében, és 1712-ben sebet kapván, a grenoblei adóvetési hivatalnál jegyzővé lőn.

Gr. Claudius Ferencz 1816-ban a gyalogságnál kapitányi rangra emeltetett, fia Gr. Miklós Henrik Magyarországba visszaköltözvén, Pest vármegyei Péczel helységben nemesi birtokot szerzett, melybe törv. hatóságilag bevezettetett, s ott jelenleg is birtokán él. Nejétől Tschitchagoff Julia orosz es. admiral leányától született gyermekei közül Kelemen Pál előbb huszár főhadnagy moysfalvi Gyurcsányi Teréz férje, lakik nőténcsi birtokán, többi testvérei a császári királyi hadseregben mint tisztek szolgálnak.

A családnak azon pecsét czimerét, melylyel 1279-ben Crouy

Felix Brastol lakosival kötött szerződését megerő..té, az első metszvény mutatja. E pecsét az ősi czimert ábrázolja, mely czimer négyszer vörös, s szintannyiszor ezüst vagy fehér szinekkel fekmentesen és váltva csikolt, felül tompa, alúl csúcsos vértből vagy paizsból áll, és zöld fára van függesztve, fölötte dárda csúcsos kereszttel ékes rácsos nyilt sisak van helyezve, a paizs oldalain pedig az e czimert védő harczosok gyanánt, paizs-tartók (telamonok) állanak. Az egész czimer, a zöld fát is beszámitva, vörös, fehér és zöld szineket foglal magában. Emlitett tudósunk szerint a négy vörös-fehér csikolat [1]) az Arpád nem czimere volt, s innen ment később az ország czimerébe.

E czimert a család folytonosan használá, és ahoz — mint Hectornak 1488-ki végrendelete is mutatja — hagyományosan ragaszkodott. A második metszvény — mely a család jelenleg használt czimerét mutatja — lényegesen egy az előbbivel [2]).

Crus család. Crus Mihály 1712-ben III. Károly királytól czimeres nemes levelet nyert.

Czimere kék mezőben daru, mely egyik

---

[1]) Erdy id. h. IX. lapon

[2]) E család története egész irodalmat teremtett. A mult század végén Koppi és Schvartner irtak róla. Azonban ezek nem annyira a történet-tudomány, mint egyéb érdek szempontjából. Érdekesb s alaposb az ugyanazon korban megjelent: Chronologie historique des dues de Croy. A Grenoble, 1790. Szintén bővén és okadatolva tárgyalja e család történetét M. De Saint-Allais, Nobiliaire Universel de France, a Paris 1818 czimü munkája XVIII. kötet 44–129. lapjain, hol ezek is olvashatók: *J'ai vu, lu, tenu tous les titres originaux mentionnés dans cette genéalogie, qui a été dressée par le célébre dom Poirier; ils ont tous été vérifiés et enregistres par la cour souveraine de la chambre des comptes du Dauphiné, et d'aprés les arrêts de cette cour, contradictoirement rendus sur les conclusions de M le procureur général, les 26. mars et 10 avril 1790, en faveur de nobles Jean Claude et Francois-Nicolas de Croy Chanel, frères.* — Hasonló alapossággal és oklevelekkel ellátva megjelent Érdi Jánostól is „Magyarországi Crouy nemzetségnek története, nemzékrende és oklevéltára" melyre nézve gyenge szózatként hangzott el Fejér György semmit nem bizonyitó ellenvetése, melynek alap állitását maga rontá le későbbi jegyzetében. L. Fejér, Kunok eredete 103. lap. — Mindezekkel v. össze. Le Moniteur Universel. 1830. Nro 99. és Courrier des Tribunaux, Journal de Jurisprudence et des Debats Judiciaires. 1830. Nro 1077 Magyar Sajtó 1857. 224. sz. stb.

lábában kövecset tart. A vért fölött is a sisak koronáján ugyan olyan daru áll. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [1]).

Csaba család. Tolna vármegye nemessége közé sorozza Fényes Elek Geographiájában.

Csabay család. Békes, Marmaros, Szathmár vármegyében Fényes Elek szerint, és Zemplinben Szirmay szerint nemes család.

Borsod vármegyében birtokos a Csabay család Balajton [2]). Szathmár vármegyében Berend helységben bir Csabay Antal [3]). Ugy látszik ez ágazatot illeti a következő nemzékrendi töredék [4]):

Csabay István
(Becsky Erzse)

László	István
Erzse (Cseh Ferencz)	István
	Imre 1799. táján.

Hajdan Komárom vármegye Örs (most Ujfalu) pusztán birt Csóka Erzse, Csabay Györgynek hitvese, ki e részbirtokát Pál Jánosnak zálogitá el [5]).

Csáholyi család. (Csáholy-monostori ✝). Az oklevelekben Chaholy-nak iratik [6]). Szathmár vármegyében volt hajdan Csáholy nevü helység, felosztva magyar, oláh, középső és monostoros Csáholyra. Erről vette az ős, kihalt család nevét A hajdani falu most puszta Nyir-Csáholy nevezettel [7]). A régi kastélyt — a család ősi fészkét — Básta pusztitá el a helységgel együtt 1605-ben.

---

[1]) Collect. Herald. Nro 673.

[2]) Fényes: Geogr. szótár I. 77. l.

[3]) Ugyanott 120. l.

[4]) Bossányi contra Eszterházy curiai pör 426. l.

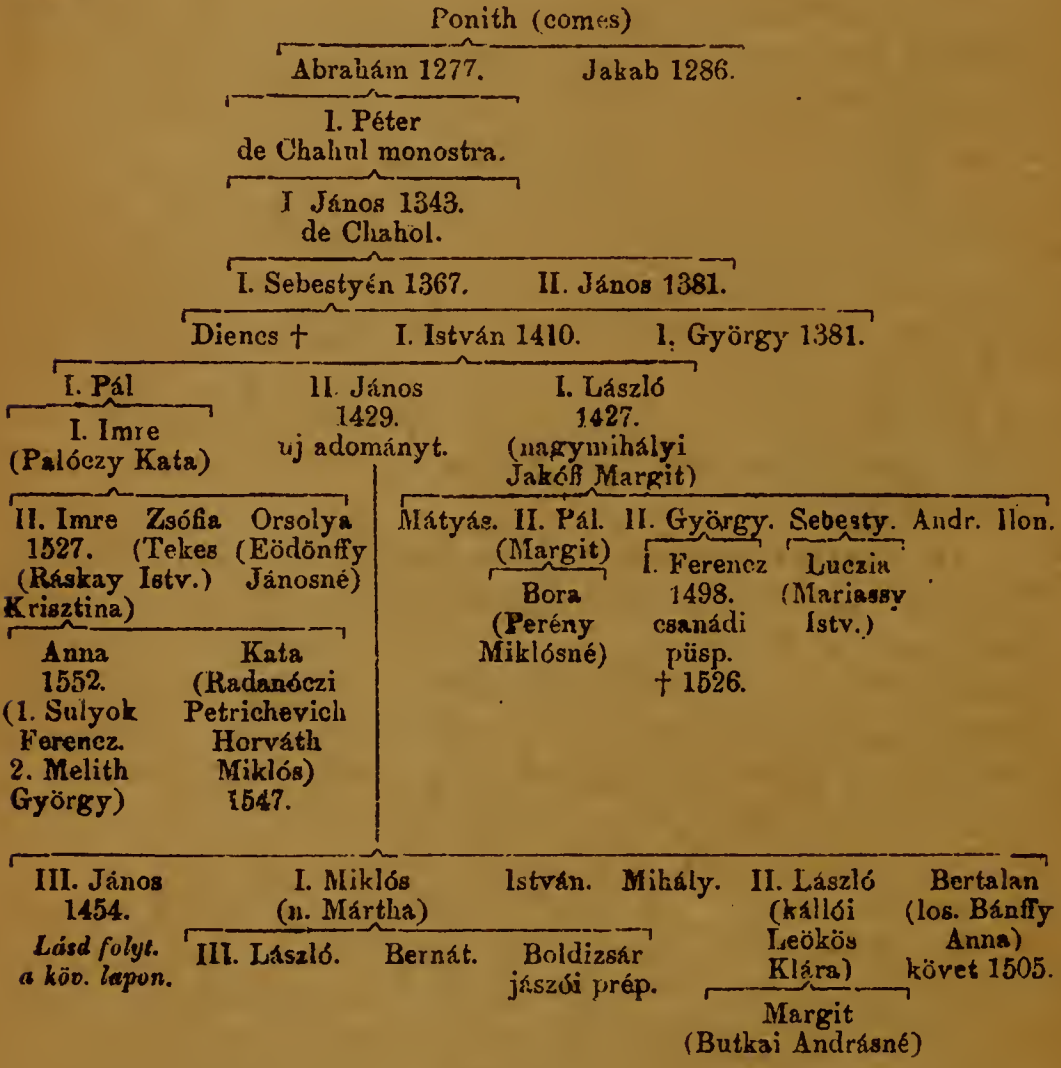
[5]) Fényes Komárom 111. lap.

[6]) A munka gyors összeállitása miatt a *Ch.* és *Cs.*-el irt családnevekre nézve a sorozat teljes következetességgel meg nem volt tartható; ez okból több *Ch.*-val kezdődő családnév a *Cs.* sorozatba jött, de mindenütt megjegyezve, hogy a családnév az oklevelekben miképen iratik. Tudjuk, hogy a régiebb családnevekben (s régebben) a *Cs.* helyett mindig *Ch.* iratott, ez okból a figyelmes olvasó tudni fogja magát tájékozni fölös utalások nélkül is, és mindkét ortographiai rendszer szerint megtekinti a betü sorozatot, sejthetvén, hogy ha egyik rendszerrel nem, a másik szerint bizonyosan meg fogja találni a keresett családnevet.

[7]) Birják gr. Teleky, gróf Károly, Ujhelyi, Irinyi, Bay, Vay, Patay. Pogány, Korda, Sulyok családok. Szirmay: Szathmár várm. II. 106.

A Csáholyi család a Kátha nemzetségből (de genere Kaatha) származik [1]). Első tudható törzse Ponith [2]), kinek fia Ábrahám (Ábrám) 1277-ben élt, és azon esetre, ha neje előtt halna meg, annak hitbér és hozomány fejében Chaholt, Scekét (Csekét?) Arutlonhydat vámjával, Kenemet tartozékaival hagyományozza [3]).

Ponithtól kezdve a család kifogyásáig következő nemzékrendet alakitott [4]):

[1]) Fejér: Cod. Diplom. Tom. II. vol. II. p. 403. Tom. IV. vol. II. p. 518. Tom. V. vol. I. p. 156. oklevelek e nemzetségről.

[2]) Budai Fer. Polg. Lex. III. 131. lapon e Ponithot a Bánffy család ősei közé számitja; mi alapon? — holott a Bánffy családbelieknél I. 131—144. nem emliti.

[3]) Szirmay Szathmár várm. II. 107.

[4]) Wagner Mss. tom. LXX. p. 228. stb. — Fejér: Cod. Diplom. Tom. IX. vol. I. 347. Tom. X. vol. VII. 6-dik oklevél.

III. Janos
1454.
mint a tulsó lapon látható.

Erzse (Vesseni Jánosné) | II. Miklós (Zoltán Magd.) | II. Péter 1486. | Magdolna. | IV. János. | Lukács. | Luczia.

II. Ferencz (Fánchy Erzse)

III. Péter (Adviga) | Kata (1. Ujlaky Fer. 2. Tunyoghy Imre)

Gáspar (Mililla) Raguzában.

Anna (Tardy Máté deák) | III. Ferencz † 1569. (Károlyi Fruzina)

József. | Jakab. | Marilla. | Vita.

Ábrahám 1281-ben már nem élt, mert ekkor már özvegye Gothard ispánnak leánya, és ettől való fia Péter átiratják IV. Lászlóval a Receb és Kostatum nevü földek iránti adomány-levelet [1]). Ábrahámnak testvére Jakab, midőn 1286-ban tőle Csehi helységet Pál tárnok-mester el akarta foglalni, annak fejét vette [2]).

E nemzedékkel egy korban élt (a családfán nincs) Miklós Olivérnek fia, kiralyi lőpohárnok-mester, és Szathmár vármegyének főispánja.

I. Péter Ábrahámnak fia, 1335-ben átvette Thunugh helység felét rokonától Thunughy Gergelytől, Károly király oklevele szerint

I. János nagy-nak is neveztetett (dictus magnus). Fiai Sebestyén és II. János, és Sebestyénnek fia I István, I. György, Dienes, Abahazát cserélik 1381-ben Rudolfért (most Recsege) helységért

I. Istvánnak három fia volt: I. Pál, II. János, I. László, kiknél három ágra oszolt a család, közülök II. János ága virágzott legtovább, azért előbb szóljunk a másik két ágról.

I. Pálnak fia I. Imre Palóczy Simonnak leányát Palóczy Katát vevén nőül, nemzé II. Imrét, Zsófiát Tekes Istvánnét, és Orsolyát [3]) vinnai Eödönffy Jánosnét, kitől leány-ágon Izdenczy, Dienes, Sóos, Bobor, Sövényházy stb. családok, és ezeknek utódaik származtak le.

---

[1]) Szirmay: Szathmar várm. II. 108. l.

[2]) Ugyanott 129. l.

[3]) Egy másik családi genealogia szerint ezen Orsolyát II. Imre leányául, s igy Anna és Kata nővéreül találom

II. Imre Szapolyay pártján állott, ő is egyike volt azoknak, kik 1526-ban a tokaji gyüléshen részt vettek [1]). Később I. Ferdinandnak hive lőn, miért 1545-ben a Szapolyayak által minden jószágaitól megfosztatván, Zemplin vármegyében a ezékei kastélyba vonta magát anyjával együtt, ott is Perényi Gábor által ostrommal nyugtalanittatott, de Csernahónál táborozó katonái Perényi hadait elszélesztették [2]). Férfi-gyermeket nem hagyva maga után, ága kihalt. Leánya Anna 1. Sulyok Ferenczné; 2. Briberi Melith Györgyné; -- és Katalin radnóczi Petrichevich [3]) Miklósné, kik a csáholyi urodalomban fiu-ággá tétettek [4]).

I. László testvérével Jánossal Csáholy helység határjárását eszközöltetik 1427-ben; nagymihályi Jakófi Margit nejétől hat gyermeket nemzett, de unokáiban ágazata már kifogyott. Ezek közül I. Ferencz (II. Györgynek fia) 1498-ban már csanádi püspök, elesett a mohácsi ütközetben 1526-ban.

II. János ága legtovább virágzott. Ez 1429-ben mint Zsigmond királynak udvari hive, testvérével I. Lászlóval együtt, azon érdemeikért, hogy a király mellett Bosnyákországban katonáskodván, török rabságot is szenvedtek, minden javaikra megerősitő uj királyi adományt nyert [5]).

II. Jánosnak több gyermeke maradt. Közülök I. Miklósnak Márta nevü nejétől egyik fia Boldizsár jászói prépostnak iratik [6]).

Bertalan 1505-ben Szathmár követe volt a rákosi országgyülésen [7])

---

[1]) Jászay M. Nemzet napjai a mohácsi vész után. 81. l.

[2]) Szirmay Szathmár II. 112.

[3]) Másutt Horváth Miklós, tehát petrichevich Horváth.

[4]) Szirmay Szathmár II. 112.

[5]) Szirmay: Szathmár várm. II. 109. A jószágok nevei ezek: Panyth, Felsew-Chahol, Orothlan-Chahol, Keene, Magyar-Chahol, Bajon, Sewlehe, Kopazvara, Eulywmezew, Maravara, Chyzei, Monostor-Chahol, Zent-Miklós, Gere, Bechk, Thuzokus, Tharkan, Megyer, Megyes. Jarmi, Parazna, Thoreztelke, Wassan, Thylk, Bochar, Ders, Remetezeg, Zalka, Erdew-Zada, Elek, Sándor, Remethzek, Hydas-Kochord, Nagy-Kochord, Thunyog, Gergtelke, Badorfelde. Saly, Angyalos, Izgeyb, Chenger-Jánosy, Thybatcke, Koztofon, Cheger, Senye, Lukos, Rechege, Hozwtelek, Chegyes, másképp Sonkád, Kondowd, Donbos, Zarazbereg, Both-Palagya, Sonkad és Magiac-Ligeth, Szathmár és Közép-Szolnok vármegyékben.

[6]) Wagner Mss. tom. LXX. p. 228. Ellenben Szirmay Szathmár várm. II. 110. Csáholy Gáspárt irja jászói prépostnak, ki 1502-ben halt meg.

[7]) Jászay id. h. 158. l. és Szirmay id. m. II. 110. l. és I. 46. l.

II Miklósnak fia III. Péter nejével Advigával nemzé Annát Tárdi Máté deák (litteratus) nejét [1]), és III. Ferenczet, kinek neje Károlyi Fruzsinától gyermeke nem lévén, családja nevét mint utolsó férfi-tagja 1569-ben sirba vitte.

II. Péternek fiától II. Ferencztől unokája Gáspár Ragu-zába vándorolt ki, és ott Mililla nevü feleséget vevén, nemzé a táblázaton látható gyermeket, kikuek utódairól mitsem tudunk [2]).

Megemlitendők nehány tagjai a Csáholyi családnak, kik a családfán nem állanak:

Anna és Advíga Pálnak a János fiának leányai emlitetnek 1499-dik évben [3]).

Veronka Dobó Domokosné 1497-ben [4]).

Ilona, malomvizi Kenderes János neje 1517-ben [5]).

Borbála, Perény Miklósné; — Lucza Mariássy Istvánné, Kata Tunyoghy Imrené 1499-ben [6]), ugy látszik I. Pálnak leányai

Csajághy család. Komárom vármegyének régiebb adományos családai közé tartozik.

Csajághy György mint Konkoly örökös 1655-ben ellentmond a keszegfalvi kastélyra és Aba pusztára nézve Sibrik Dániel beiktatásának [7]). 1662-ben pedig nejével Konkoly Borbálával együtt Ó-Gyalla helység felét, az egész Vék, Bábolna és Aba pusztát Komárom vármegyében királyi adományban kapja [8]). Ugyanazon évben, fia Mihály részére is Nagy-Megyeren egy egész udvar-telekre nádori adományt nyer; és abban utódai 1757-ben itéletileg is meghagyattak Zichy István pörös megtámadásai ellen [9]).

Csajághyak vannak Pest vármegyében is, hol Bátya helységben Csajághy Jánosné birtokos [10]).

---

[1]) Szirmay id. 112. lapon ez Annát másodszor 1552-ben Sulyok Ferencz nejeül irja, de Wagner id. h. és egy másik pörben használt nemzékrend szerint ez másik Anna (a II. Imre leánya) volt.

[2]) Szirmay id. h. irja, hogy „*most is maradékaik fen lenni mondatnak.*"

[3]) Wagner Mss. tom. LXX. p 228.

[4]) Szirmay Szathmár várm. II. 110.

[5]) Ugyanott 112. l.

[6]) Ugyanott 112. l.

[7]) Fényes: Komárom várm. 104. 131.

[8]) Ugyanott 123. 132. 133. 160.

[9]) Ugyanott 95. 96.

[10]) Fényes Geographiai szótár I. 102.

Tán e család ivadékai Csajághy Laura Vörösmarty Mihály a költőnek, és nővére Bajza Józsefnek özvegye.

Ilynevü családból származott Csajághy Sándor jelenlegi csanádi püspök is.

Ugyan e nevet viselé Csajághy János kurucz ezredes is 1709-ben, ki 1711-ben a szathmári békeszerződést aláirta, és kit Szirmay [1]) nem nemes származásunak jelel, de ki azonban pecsétén ily czimert használt: a paizson fekmentes csikolat (fascia) vonul át, azon három kinyilt rózsa van. A csikolat fölött egy, alatta pedig két liliom látható A sisak koronájából pedig hadi férfiu emelkedik ki kivont karddal.

Csajkó család. Zemplin vármegye armalista nemesei névsorában emliti Szirmay [2]).

Csák család. (Gálszécbi). A gálszécsi Csák családot, mely hajdan Zemplin vármegye nemessége közt virágzott, szintén kihaltnak irja e vármegyének történetirója [3])

Csák család. Első nemes család Gömör és Somogy vármegyében. A mult században Komárom vármegyében is birtokolt ilynevü család, hol Csák János 1723-ban Ekel helységben saját részét Keller Ádámra és a Csehyekre ruházta át [4]).

Csákány család. (Péterfalvi). Iratik Chákany-nák is. Hazája Ugocsa vármegye, hol már 1413-ban péterfalvi Chákany Szaniszló szolgabiró volt [5]). 1512-ben Chakan László birt Péterfalván [6]).

Egy nemzékrendi töredék [7]) Csákány nevü családról ez:

Csákány N.

Tamás
(Járny Zsófia
1760. özvegy)

Mária
(Dióssy Mózses)

Csákány család. (Kidei). Erdélyben Kolos varmegyében hivatalt viseltek. Kidei Csákány Károly Kolos vármegye aljegyzője 1815-ben.

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 292. *Ex conditione igrobik ad hunc gradum* (colonelli) *eluctatus.*

[2]) Szirmay C. Zemplin not. topog. 111.

[3]) Ugyanott 74.

[4]) Fényes Komárom várm. 100.

[5]) Szirmay C. Ugocsa 50. 58.

[6]) Ugyanott 124.

[7]) Bossány contra Eszterházy curiai pör. 279. lap.

A család előnevét Doboka vármegye fekvő Kide helységről irja, hol birtokos 1837-ben [1])

Csákánházy család. Nógrád vármegyében a Mátra alyján van Csákánháza nevü puszta, valószinüleg erről vette nevét azon kihalt Chákánházy család, melyből Chákánházy János 1602-ben élt, neje Etthre Katalin volt [2]).

Csákay család. (Csákai) Hazája Erdélyben Belső-Szolnok vármegye, ott fekszik Csáka helység, melyről előnevét veszi, azonban találjuk Küküllő vármegyében is, hol csákai Csákay Gábor 1815-ben a partialis törvényszék ülnöke volt.

Csáklyán család. Belőle Erdélyben Alsó-Fejér vármegyében Csáklyán János 1815-ben rendszerinti rectificator biztos.

Csáklyás család. Zemplin vármegyében a czimer-leveles nemesek sorában áll [3]).

Csáklyay család. (Csáklyói). Zemplin vármegyében Csáklyó helységről veszi nevezetet, és azon helységben e nemes család két udvar-telket bir (1851-ben) a hozzá tartozó mintegy két telek külsőséggel [4]).

Csáky család. (Keres-szeghi, gróf). A régiebb okleveleken latinul rendszerint de Chak (és Chaak)-nak találjuk irva. A Csák (vagy Csáky) név történeteinkben egy terjedelmes ős nemzetséget (genus) jelel, melynek törzseül a hét vezérek egyikének Előd-nek (Eleud) fia Szabolcs iratik [5]). Szabolcs épité Chák várát, mely előbb Zabech várának neveztetett, de melyet Szabolcs, nemzetsége nevéről kivánt az utóbbi néven Csák várának neveztetni [6]). Csák vára már 1046. táján szétdulatott; de a Csák nemzetség fenmaradt, és több maig is élő (mint a Kisfaludy stb.) család fejlett belőle.

Mielőtt a gróf Csákyak nemzékrendi történetét megkezdenők, kissé hosszasabban kell mulatnunk a Csák nemzetség (genus Chak) régiebb vonalainak, ágazatainak tárgyalásában, a nélkül hogy a biographicus körbe vágni czélunk lehetne.

---

[1]) Hodor: Doboka várm. 578. lap.

[2]) Protocol. C. Neogr. anni 1602.

[3]) Szirmay: C. Zemplin not. topogr. 111.

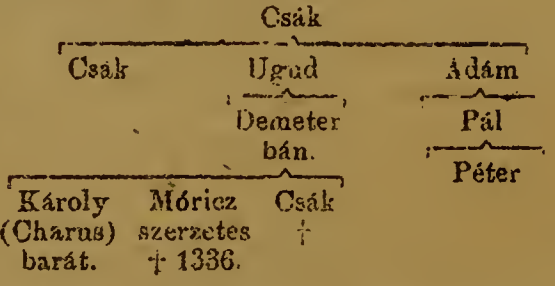
[4]) Fényes: Geographiai szótár I. köt. 196 l. és Szirmay C. Zemplin. Not. top. 335.

[5]) Anonymus B. Regis notar. Schwandtnernél tom. I. p. 15 Simon de Kéza, Podhraczkynál. 38. l.

[6]) Thuróczi Chronicon Schwandtnernél tom. I. p. 83.

A Csák nemzetségnek egy vonala Dunan túl Veszprém és Zala vármegyében Ugud várát és uradalmát birta. E vonalból három testvér emlittetik, ugymint a Csák nemzetségből eredő Chák nak ismét Csák, Ugud és Ádám fiai. A három testvérek közül Csák egy darab földet a remete pálos szerzetesek jenői zárdájának ad Veszprém vármegyében [1]). Ugudnak fia Demeter ispán és bán II. Andrással a szent földön járt, és IV. Bélától érdemeiért Csatár helységet kapja, mi szintén a palósok tulajdonává vált 1246-ban [2]). Demeternek három fia volt: Móricz, Károly (Charus) és Csák.

Móricz Omodé nádor leányával házasittatott egybe, azonban ipa haragjának daczára, a domokos szerzetbe áll, neje pedig apáczává lőn. Meghalt Móricz 1336-ban, elnyerve a beatus nevet [3]). Testvére Károly (vagy Charus) hasonlóan azon szerzetbe lépett, és szintén szent életet élt. A harmadik testvér Csák magnélkül halt el, és utánna az ugodi vár és uradalom a már emlitett Ádámnak Pál fiától nemzett Péter nevü unokájára szált, ki azonban azt röviddel utóbb János nádornak örökösen eladta. Péterben kihalt e vonal; és Ugod vára is János kezéről, ő hűtlenségben találtatván, a cseh származatu Csenig mester kezébe került, kinek azt Károly király 1332-ben adományozta. E vonalnak nemzékrende igy áll össze:

A Csák nemzetség másik vonalán látszik állani ismét a Csák nemből (de genere Csák) eredő Péternek fia Mihály, kinek részére IV. László király a már IV. Béla által adományozott Somogy vármegyei jószágokat uj adományilag megerősiti [4]). Mihálynak testvére Domokos Korus-t (tán Köröst) kapja adományban [5]).

Egy harmadik vonalt képezett azon ágazat, mely Bihar vármegyében volt megtelepedve. Midőn III. István, II. László korában

[1]) Orig. Fassion. Monasterii S. Aegidii de Sinigio. Wagner Mss. tom. LXX. p. 73.

[2]) Ugyanott p. 74.

[3]) Ferrari P. II. libr. I. p. 152. 154.

[4]) Fejér: Cod. Diplom. tom. V. vol. II. pag. 248.

[5]) Ugyanott, tom. V. vol. I. p. 238.

az ország rendjei pártokra voltak oszolva, (1172. 1173.) a Csáki nemzetség egynémely tagja a vesztett félnek tett szolgálatot; a vesztett fél lázadók gyanánt bünhödék. A Csákiak jobbágyságra taszitattak, azonban ki nem irtattak [1]). Később épen a nemességtől megfosztott Csákiak közül Bihar vármegyéből három Csáki testvér tett legnagyobb szolgálatot vérök ontásával is V. Istvánnak akkor, midőn ez szülei által üldöztetve, s az ország nagyai által elhagyatva Feketehalom várába vonta magát; és midőn Henrik nádorral Isaszegnél megütközött, a támadó ellenségnek rohanva veszélyes sebeket kaptak, miért őket V. István a nemesek sorába (in numerum Equitum) emelte 1268-ban [2]). Más forrás szerint ezen a nemességbe visszahelyezett testvérek négyen voltak, ugymint Hodusnak nevezett Jakab, Péter, Benedek és Csák mind négyen Csáknak fiai [3]). Hodus Jakabnak fiai Csiko és Jakab (Jacow). Ezek 1329-ben a nemességet visszanyerő 1268-ki levelet átiratják. Csiko idősb korában 1355—1359-ben tárnokmester volt [4]).

Fejér vármegyében is birt a Chák nemzetség egy vonala, melyből Csáknak Csák fia volt. Ismét másik Csáknak Gurke fia, ennek pedig fia Pál Fejér megyei Vereb helységbeli birtokrészét ugyanazon vármegyei Soóskuth helységért Robert Károly királylyal 1330-ban [5]).

Pest és a szomszéd vármegyékben Temes és Erdély felé terjedve, ismét más ágazat birtokolt, melyből Csáknak fia Péter nádor volt, emlitetve István nádornak Borsod vármegyében fekvő Varbó helységről 1303-ban kelt adomány-levelében [6]). Péternek fia megint Csák Varbó adományos birtokosait háborgatá. Péternek másik fia Máté III. András király halála után trónkövetelők viszályai alkalmával a legitim párt feje, Robert Károly ellensége, ki által 1312-ben Rozgony-

---

[1]) Thuróczi Schwandtnernel I. 89. a Buzad nemzetségről szólván, irja „*Generatio quidem Chaak, cum aliis quibusdam generationibus conspiraverunt contra istum Regem (Stephanum filium Ladislai) ; quas per Hoholdum et suam militiam, quam cum ipso adduxerat, dicitur contrivisse.*" — Azonban a megtörés (contritio) oly értelemben veendő, mint fennebb mondatik, hogy a nemesi rendtől megfosztattak. Ez eljárás hazánkban Ulászló koráig 1500-ig divott.

[2]) Fejér Cod. Dipl. Tom. IV. vol. III. 286.

[3]) Wagner Mss. tom. LXX. 75. eredeti okirat után, mint állitja.

[4]) Ugyanott.

[5]) Ugyanott.

[6]) Ugyanott az eredeti okmány után, mely a mult század végén az erdekelett Varbon Buzy Imre által őriztetett.

nál győzetett le. Meghalt 1318-ban. Az általa birt Trencsin várától Trencsinyi-nek neveztetett, s viszont az ő népszerüsitett Mátyus nevéről a Csallóköz egy része Mátyus földének neveztetett.

Ezzel egy időben élt Csáki Ugrin, 1303-ban tárnokmester. Másik Csáki Ugrin, Parasztnak fia, (*Ugrinus filius Paraszt, de genere Chák*) a Domokos szerzetnek perjele volt 1291-ben.

Végre a Csák nemből eredt [1]) Pousha vagy Pous, ki 1238-ban erdélyi vajda volt. Ennek fia Csák soproni főispán, kamarai gróf, tárnokmester 1238. 1251—52-ben. Ez épité Csáktornyát Zala vármegyében [2]).

János mester Csáknak fia hü szolgálatiért Visket kapja III. András királytól 1296-ban adományban, melyben 1303-ban Venczel király által is megerősittetik [3]).

Mindezek oda mutatnak, hogy a Csáki nemzetség egyike volt a legterjedtebbeknek.

Ezek közül melyik ágból szakadt ki a jelenleg is virágzó gróf Csáky család, okmányok hiányában eldönteni nem lehet. Némelyek (mint Timon) ugy látszik említett Pousha-tól eredeztetik. Mások ismét a Bihar vármegyében települt azon ágazattól, melyből Hodusnak nevezett Jakab s többen említetnek. Mások ismét más egészen eltérő véleményben vannak [5]).

Bizonyos az, hogy a gróf Csáky családnak eredete, nemzékrende a XIV. század közepétől kezdve hiteles okiratokkal izről izre bemutatható, elhagyva tehát az eddig mondottakat, kezdjük a Csáky család eredeztetését onnan, honnét annak leszármazása oklevelekre alapitva, megszakitás nélkül leterjed.

A gróf Csáky család.

Az első, elvitázhatlan törzse e családnak Pyliskei László, a ki a Szabolcs vármegye Pyliske (most Szathmár vármegyében Peleske) helységről irta magát fiával s unokáival egyetemben, mi-

---

[1]) Timon állitása szerint. — Katona VI. 1082.

[2]) Eredeti oklevél a pozsonyi káptalanban Wagner Mss. LXX 75.

[3]) Timon szerint.

[4]) Az eredeti oklevél a gr. Csákyak levéltárában — Katona VII. 30. 55.

[5]) Podhraczky Józs. állitása szerint a Becsky család levéltárában lévő okiratok szerint a Becsky családdal együtt a Csákyak is az Ákos (de genere Akus) nemzetségből eredtek. Én oklevél-gyüjteményeinkben sem a de genere Csák, sem de genere Akus kitételt e családra vonatkozólag nem olvastam.

előtt a keres-szeghi Csáky névvel neveztettek. E László, kitől kezdve a családfát alább láthatjuk, 1366—1424-ben élt [1]).

Lászlónak fia I. István birtokáról Sidow-ról irta magát. Ez szerzé Bihar vármegyében a Keresszeghi várat [2]), ugy Adorjánt és Bihar, Szathmár, Bereg vármegyében fekvő egyéb javakat fiaival együtt az 1393. 1395. 1396. és 1405-dik években. I. István 1410-ben már nem élt. Négy fia volt, ugymint:

1) II. István, ki Sidow és Beky-ről irta magát, és testvéreivel Bereg vármegyében fekvő Vari-Ujfalusi, és Longodai birtokat Zsigmond királytól a Temes vármegyei Rév-Kanisa, Csanád, Csák *) (most Csakova, vagy Csakóvár) Csüze stb. helységekért elcseréli. 1406-ban részbirtokot kap adományban Bihar megyei Petherden és Kényes-Homorokon [3]). Röviddel utóbb meghalt. Fia kettő maradt: III. István és Beky Amaz testvérével Bekyvel, és osztályos rokonaival Miklós és Györgygyel Felső- és Alsó-Macha, Iklod, Tasi-Dof javaikra, melyeket eleik meg sz. István királytól kaptak, továbbá Battyán, Rhét, Pod birtokra (Pest vármegyében) Zsigmond királytól megerősítő adományt nyer [4]). 1426-ban már nem élt. A másik testvér, Beky szintén testvérével és említett osztályosaival Bihar, Heves és Külső-Szolnok megyei Margitfalva, Keéz, Dezér, Szunyogd, Akor, Liti helységekre Zsigmond királytól adományt nyer 1422-ben [5]). Beky meghalt 1425-dik év előtt. Fia három maradt: III. László, I. Dienes, II. Péter. —III László Szánthóról irta magát, testvéreivel és fiával Jánossal együtt Margitfalva, Kécs, Monostor, Ábrahám, Kis-Pacza, Beda, Akor, Liky, Szunyok, Kohány, Bezér, továbbá Prodra, Szinyethe, Sz.-Ilona, Sz.-Képe, és több jószágok fele részét nagyságos Csáky Ferenczczel cseréli el 1454-ben [6]). Dienes ismét testvéreivel együtt Szanthó, a szilvai vám, Hidvég felét Közép-Szolnok vármegyé-

---

[1]) Ered. okiratok a család levéltárában.

[2]) Fejér. Cod. Dipl. Tom. X. vol. II. p. 349. az 1396-ki oklevélben az adományozott birtokok igy számláltatnak el: Castrum Keresszegh, in Cottu Bihar, cum Oppido Keresszegh, Chepfa, Pankata, Thamasi, Vasari, Beseneu, Beregh, Bezermen, Nagy-Bezermen, Tulgy-Kereke, Darvas, Károly, Szent-Katherena, Azzonfalva, Iwand, és a Keresszeghi vám stb. Ez oklevélben Keresszegh áll, és innen a család jelenlegi előneve, mi tehát hibásan iratik Keresztszeghnek. A Körös vize iratott hajdan Keres-nek, mint Keres-Nadány, Körös-Nadány helyett.

*) Ugy látszik, innen a család neve

[3]) Az eredeti okmány a család levéltárában.

[4]) Ugyanott. — [5]) Ugyanott. — [6]) Ugyanott

ben, mind a két Piliskét, Tótfalut, Szecset Szathmár vármegyében, a Szamos vizen egy négykerekü malmot, és végre Kerofoz és Réte pusztákat cseréli el 1454-ben említett nagyságos Csáky Ferenczczel [1]) II. Péter Szathmár vármegyében Komlód helységet komlódi Csáky Mátyástól 406 tiszta arany forintért zálog-joggal szerzi meg 1465-ben [2]). — Ezekben II. István ága megszakad.

2) I. Istvánnak másik fia I. Miklós mester, részt vett Prokop morvai őrgróf és egyéb harczokban. Bihar, Temes, Békes, Szolnok vármegyének főispánja, kunok birája, és 1403-tól 1426-ig Erdély vajdája volt [3]). Meghalt 1426-ban. Ennek udvarában tartózkodott fiatal korában Hunyady János [4]). I. Miklósnak gyermekei II. László, I. Mihály, Ilona. — II. László, ki atyja udvarában Hunyady Jánosnak gyermektársa volt, még atyja életében 1412-ben Maros-szék kormányzója (gubernatora) volt; atyja halálával pedig 1426-ban Bihar és Szolnok vármegye főispánja, 1431-ben már Erdély vajdája mintegy 1437-ig, miután ezen éven túl az élők sorában nem találtatik. I. Mihály említett II. László testvérével osztályrészül birta Keresszegh várát, Csák helység pedig (az említett mai Csákova) többi rokonaikkal együtt közös birtok maradt. Ugyanesak Mihály testvérével II. Lászlóval és Anna nevü anyjával együtt Bihar vármegyei Petherden ismét részbirtokot nyert Zsigmond királytól 1421—1426-ban [5]) Mihály az 1430-ki évet meg nem érte. Nővérük Ilona nébai Thamásy János vajda fiának nagyságos Thamásy [6]) Lászlónak 1459-ben már özvegye volt, és miután fitestvérei meghaltak, Csáky I. Ferencz (I. Györgynek fia) által a Csáky jószágokból 350 tiszta arany forinttal kifizettetett. — Ezekben elenyészett I. Miklós ága is.

3) I. Istvánnak harmadik fia I Péter mester 1396-ban testvéreivel együtt közös szerző volt a Bihar vármegyei keresszegi vár és mezőváros, Czeffa (Cséfa) Pankota, Thamásy, Vásárdi, Böszörmény javakra, 1397-ben a Bereg vármegyei Vári-Ujfalu, és Longodár; Bihar megyei Tháty-Árpád helységekre nézve [6]). 1400-dik éven túl nem élt.

---

[1]) Ugyanott. Wagner szerint Mss. tom. LXX.

[2]) Ez okmányt 1664-ben gróf Csáky István átirva vevé ki a jeleszi Conventből.

[3]) Fejer: Cod. Dipl. tom. X. vol. II. p. 349., az 1396-ki oklevélben már Temes vármegye főispánjául iratik; — és ugyanott tom. X. vol. IV. p. 274. egy 1403-ki oklevélben már erdélyi vajdául olvassuk: Nicolaus, filius Stephani de Chak, vajvoda stb. — Katona XI. 517.

[4]) Bonfini Dec. III. cap. 9.

[5]) Eredetije a cs. levéltárban.

[6]) E Tamási a Tolna vármegyei Tamási-ra értetik, honnan e Thamasy család nevét vette.

4) I. Istvánnak negyedik fia I. György 1393-ban kapja Zsigmond királytól adományban Gezt, 1395-ben Darócz mezővárost, és Száraz-Beregen részt Szathmár vármegyében, köz-szerző az emiitett Bihar és Temes megyei birtokokra nézve is. Hivatalára nézve visegrádi várnagy, székelyek ispánja, és Szathmár, Ugocsa, Kraszna vármegye főispánja volt [1]). Meghalt 1426-ban. Hat gyermeke volt, kik által családfát fentartá; ezek igy következnek:

a) I. Gergely (néhol György), ki I. Ferencz testvérével Hunyady János kormányzótól Olaszi, Regald, Mariánál javakat kapja adományban 1446-ban, két évvel utóbb Niveg, és Kisod helységet kapja Bihar vármegyében, ez oklevélben I. Ferenczet Hunyady János komájának (compater) nevezi [2]), I. Gergely a rigó-mezei ütközetben esett el 1448-ban [3]).

b) Anna (I. György leánya) nagyságos báth-monostori Thötes Lászlónak [4]) 1478-ban özvegye, magtalan, kinek a rokonok a Csáky javakból férjéhez vitt kétezer arany forintnyi jegy-ajándokot Mátyás király parancsából visszaadni tartoztak [5]).

c) Katalin (I György leánya) pelsőczi Bebek Péter székelyek ispánjának özvegye, örökségbeli jegy-ajándokát testvérének I. Ferenczneк, és gyermekeinek örökösen bevallá az egri káptalan előtt [6]). Másodszor Perényi Jánoshoz ment férjhez, kinek már 1479-ben özvegye volt, és női hozományát testvérének Csáky Mihálynak ajándékozta.

d) IV. László (I. György fia) váradi őrkanonok, ennek és testvéreinek az 1421-ki osztály-tételkor az Adorján várhoz tartozó javak, Zalárd mezőváros, Darócz, Akor, Szántó, Peres, továbbá részbirtokok Ujfaluban, Szilváson, Kis-Szántón, máskép Hidvégen, Félegyházán, Konyáron, Fegyverneken, Nadányban, Féleken, Keczkén, Hatberken, Kővágon, Kozmafalván. — Meghalt 1425-ben.

e) I. János (I. György fia) az 1421-diki osztálykor ennek és testvéreinek (még folytatólag, azokon kivül, mik följebb IV. Lászlónál elésoroltattak) jutott Doboka, Tóth-Almás, Sötzér, Mezőfalva, Kyd több pusztával együtt; Csák vára és mezővárosa pedig, ugy Csüze, Sydow,

---

[1]) Eredeti oklevél a családnál. Kaprinai I. 448. — [2]) Ugyanott.

[3]) Bonfini Dec. III. libr 7. hol Georgius (Györgynek) iratik.

[4]) A Bodrog vármegyei Báth-Monostor-ra vonatkozik előneve

[5]) Eredeti oklevél a családnál.

[6]) Eredeti okmány ismét ott, általaban minden eféle birtokviszonyra vonatkozó adatok a családnál levő eredeti okmányokon alapulnak. (L. Wagner id. h.).

mind a két Macha, Bottyán, Taás, Panth, Keér helységek, és Rév-Kanisa mezőváros közre maradtak [1]). I. János 1425-dik éven túl nem élt.

f) I. Ferencz (I. György fia) ifjuságától fogva hadi férfiu, ennek udvarában volt apród Hunyady János, mint fölebb már emlitve volt; miért — midőn már Hunyady kormányzó volt is — mind őt, mind nejét különös tiszteletben tartá [2]). Ezen Ferencz vitte Keresztvizre Mátyás királyt. 1448-ban székelyek, és Bihar, Szathmár vármegye főispánja. — Beky fiaival 1455-ben bizonyos jószágokat cserél. Meghalt 1468. táján. Hat gyermeke volt, mint következik:

I. II. Ferencz (I. Ferencz fia) atyjával és testvéreivel együtt aranykuthi, iklódi, bodoni, kapusi, kemeri, feleki részjószágait Torda vármegyében Erdélyben elcseréli Hunyady János beszterczei gróffal, és fiaival Bihar megyei egész Molnos, és Ábrahám falukért 1455-ben Már 1488-ban nem élt. Három fia maradt: III. Ferencz, I. Gábor, III. Miklós. — III. Ferencz 1488-ban ellentmond Csegedi Ilona Nadányi Demeter nejének Petherd megvételére nézve. 1497-ben már nem élt. I. Gábor hasonlóan mint testvére ellentmond 1488-ban Petherdre nézve; 1489-ben Ártándi Balás végett a vád alól Báthori István országbiró által fölmentetik [3]). Birta Keresszeghet, Adorjánt, Mártonfalvat, Széhalmot. Már 1511-ben az élők sorában nem leljük. III. Miklós 1507-ben mint Keresszegh várának részben birtokosa emlittetik.

Nevezett I. Gábornak gyermekei voltak Katalin és IV. Miklós. Amaz pazmás-panaszi Pazmány Péternek nejé, és a hires Pazmány Péter primásnak nagy-anyja volt IV. Miklós uj kir. adomány-czimen kapta I. Ferdinandtól 1554-ben Almást és Gürbethet [4]). Maradtak gyermekei: Kata, II. Mátyás és II. Gergely. Katalin mint árva tiltakozik 1579-ben azon adomány ellen, melyet Báthori Csáky Dienes részére tett. Neje volt albisi Zólyomi Tamásnak, 1587-kén túl nem élt. II. Mátyás 1579-ben hasonlóan tiltakozott, miért — nem tudni az okát — Báthori Zsigmond a Bihar és Közep-Szolnok megyei összes Csáky birtokokat uj adomány-czimmel megerősiti II. Gergely Báthori Zsigmond tanácsosa, 1595-ben annak jegyeséért Krisztiernaért

---

[1]) Ered. ok. a családnál.

[2]) Bonfini Dec. III. libro 9. hol Csáki helyett Ceradini áll hibásan

[3]) Ered. oklev. a családnál.

[4]) Ered. oklev. a m. kir. udv. kanczell. levéltárában

egyike a küldötteknek, hasonlóan 1599-ben Bocskai Istvánnal ő is megy a Rudolf császárral kötendő szerződésre. — Ez ág is kihalt.

II. I. Pál (I. Ferencz fia) 1455-ben említtetik a Hunyadiakkali csere-levélben; 1478-ban már nem élt, meghalván gyermektelenül. Nagynénje Kata Bebek Péterné neki hagya birtokot Ilsván, a renesei és deresei bányákkal Gömör vármegyében, úgy Edelényben és Szent-Péteren Borsod megyében.

III. Magdolna (I. Ferencz leánya) hasonlóan részesült Bebek Péterné hagyományában.

IV. II. Mihály (I. Ferencz fia), Mátyás király udvarnoka (familiaris), kitől testvéreivel együtt Temes vármegyei Ohat, Nagy- és Kis-Csatha, Magyar-Bod, Gyorad, Thetros, Lambareg, Jekabfalva, és Moraz helységet kapta 1478-ban. Ugyanazon vármegyében II. Ulászló királytól is több jószágot nyer 1494—1497-ben [1]). Meghalt 1511-dik táján. Neje Anna. Gyermekei: III. Mihály, I. Imre, III. Péter, Anna, IV. István, Margit, Kata, Erzse. — III. Mihály Keresszegh várának 1510. és 1526-ki osztályákor jelen volt. Bihar vármegyei Kecset falunak harmadrészét 1528-ban palotai Czibak Andrásnak elzálogitja. Neve az 1552-ki Bihar megyei összeirásban mint egyik kitünőbb birtokosé gyakran előfordul [2]). Neje Ártándi Erzsébet. Gyermekei: IV. Mihály és II. György. — IV Mihály 1549-ben atyjával és testvéreivel együtt bizonyos javak végett Báthori Annával, előbb Drágffyné, utóbb Drugethnéval szerződésre lép. II György Zrinyi Miklós bánhoz ment, és a szigetvári védelmében esett el 1566-ki sept. 7-kén. — I. Imréről ugyanazon oklevelek emlékeznek, melyek testvéréről III. Mihályról. Meghalt 1552. táján Nejétől Massay Zsuzsannától I. Zsigmond és Anna gyermeke maradt. I. Zsigmond kihalt, javai melyek unokatestvérére II. Pálra nézvek, mivel ez Miksa császárnak volt híve, Báthori Kristóf által Csáky II. Dienesnek adományoztattak 1579-ben, a többi Csákyak ellenmondása mellett [3]). Nővére Anna mihályi, másképp palotai Csáky Gáborné, anyja II Zsigmondnak, és ismét Annának, 1579-ben már nem élt. — III. Péter (II. Mihály fia) 1552-ben már nem élt, az 1552-diki bihari összeirásban csak özvegye említtetik [4]) Gyermekei nem maradtak. Anna (II. Mihály leánya) jelen volt az 1510 osztálynál IV. István (II. Mihály fia) szintén ellentmond Petherd

[1]) Ered. okl. a családnál. A helynevek — mint látszik — roszul irvák
[2]) Bielek: Majores Hung. 113—154.
[3]) Ered. okl. a családnál
[4]) Bielek. Majores Hung. 113—154

megvételére nézve Nadányi Demeterének 1489-ben. 1505-ben a rákosi országgyülésre Sopron vármegye követe, jelen volt az 1510-ki családi osztálynál, melyen túl emlékezete nem találtatik. Fiai II Pál és I. Farkas, kik az 1522-ki osztály-levélben jönek elő, és 1528-ban Kecset helységnek Czibak András részére elzálogitásában részt vesznek. II. Pál — ki előbb Szapolyai János Zsigmond hive volt, — Miksa királytól 1571-ben a hűtlenségi bélyeg alól fölmentetik. 1577-ben Báthori Istvántól Ujfalu és Bodokfalvát kapja adományban. Martinuzzinak praefectusa volt. Fia Ferencz, Csáky II. Dienesnek nagyságos gyermekeivel VII. László és VII. Mihálylyal 1586-ban Báthori Zsigmondtól Darócz városát uj adomány-czimen nyeri el. Meghalt mag nélkül 1587-ben. — I Farkas Bihar megyében nagy birtokos volt 1552-ben [1]); röviddel utóbb meghalálozott, benne e vonal fi-ágon kihalt. Margit, Kata és Erzsébet (II. Mihály leányairól) az 1510-ki osztály-levélen kivül egyéb adat nem szól, 1522-ben már nem éltek.

V. II. Miklós (I. Ferencz fia) köz-cserélő a Hunyadiakkal, az 1578-dik évet meg nem élte. Fia volt I. Mátyás, ki a Szathmár megyei Komlódról irta előnevét, azonban e helységet 1465-ben Csáky II. Péternek, a Beki fiának, elzálogitá. Utódai nem maradtak.

VI. I. Benedek (I. Ferencz fiai szintén köz-cserélő (concambiator) a Hunyadiakkal, szerzője Ohath helységnek Temes vármegyében, 1489-ben pert folytat Drágffy Bertalan országbiróval [2]). V. Miklós és III. György fiaival ellentmond Petherd elidegenitésének 1488—1489-ben. Meghalt 1494-dik előtt. Gyermekei. V. Miklós, Borbála, IV. Ferencz, III. György. V. László, kikről a következőkben

a) V. Miklós egyházi pályára lépvén, csanádi kanonok és prépost lőn; 1507-ben Keresszegh várának egy részét birta. 1514-ben már mint püspök a Dózsa-féle lázadóktól kegyetlenül agyonkinoztatott [3])

b) Borbála, neje nagyságos Hederváry Ferenczuek, ki Borbálának s általa testvéreinek, s Demeter V. István unokai öcseseinek Thamasi és Ozora várát Ozora, Dalmat, Edelén, Tolna vármegyei, Enying, Veszprém vármegyei, s több más falu- és pusztával örökösen bevallotta, melyekbe 1526-ban be is iktattattak [4]).

---

[1]) Bielek: Majores Hung. p

[2]) Leleszi Convent.

[3]) Istvánfi 1686-ki kiad. 46. lapon János-nak (Joannes Chaquius) nevezi, de masunnan tudjuk, hogy Miklós volt

[4]) Ered. oklevél a családnál

c) IV. Ferencz (I. Benedek fia) köz-szerző a Temes vármegyei Ohat jószágra nézve, részt vesz az 1510. és 1526 ki osztályokban, hasonlóan a Hedervári javakban is nővére után Meghalt 1528 dik táján. Neje Pethő Anna élt még 1572-ben is. Egyetlen leányok Borbála szalonthai Tholdy Mihályné.

d) III. György (I. Benedek fia) ellentmond Nadányi Demeterné szerzésének Petherdre nézve 1488—1489-ben.

e) V. László (I. Benedek fia) köz-szerző az 1497-ben II Ulászlótól nyert Temes megyei adományos javakban. Két fiut hagyott maga után, I. Demeter és V. Istvánt — I. Demeter ágán származott le a család mostanig. V. István ága a XVI. század végén kihalt. Előbb nézzük ennek ágát, azután térünk Demeterhez

V. István 1526 ban részesül a Hederváry-féle javakban. 1526-ban osztozik a keresszeghi vár és egyéb birtokokban; 1552-ben már az élők között nem emlittetik. Fiai voltak: VI. Mihály, VI. István. — VI. Mihály kis kora óta Szapolyay János udvari hive, gyulafejérvári kanonok, utóbb ennek főkanczellára és titkára, 1569-ben azon fejedelemtől családja részére a pallós jog megerősitését nyeri; 1571-ben a kihalt Czibak család Bihar megyei, és Huszt várát más javakkal együtt adományban kapja. Meghalt 1572-ben. Testvére VI. István Ungh vármegyei Mihályi birtokáról irta előnevét. Neje enyingi Török Kata [1]). Gyermekei: Kata, II. János, II. Gábor. — Kata Péchy Simon erdélyországi kanczellár neje volt. II. János testvérével együtt Mihályi-ről irta magát. A Bebek család magvaszakadtán Szád várát nyerte; mint Miksa király hive követségben járt Erdélybe, 1569-ben Szád várában meghatalmazottjául hagyá Pethő János mestert [2]). II. Gábor a Czibak család magszakadtán nyert javakban köz szerző; innen ez ág palotai előnevet viselt. Neje kettő volt: 1. Csáky Anna (Csáky Mihály leánya), 2. Bánffy Klára, ki utóbb Tholdy István hitese lőn. Meghalt 1588. után. Gyermeke csak első nejétől maradt három, ugymint: 1) Krisztina, iktári Bethlen Istvánné, ki fi-testvérének Zsigmondnak gyermektelenül történt kimulásával Báthori Gábortól 1608-ban a Czibak-féle Bihar vármegyei javakat kapta adományban, és általa mostoha anyja Bánffy Klára is, de az iktatásnak ellene mondott Wesselényi Anna, Csáky VII István özvegye árváival. 2) Anna

---

[1]) Eredeti végrendelete a k. fejérvári káptalanban.

[2]) Orig. in Protocollo Posou. 16. folio 163. Wagnernél Mss. LXX. p. 81. Szádvára azután valamiképen Pethőé lőn, utóbb 1580-ban Rueber Jánosé, majd Dessewffyé beiratképen (inscriptionaliter) a kamara által

korán halhatott el, már az előbb említett 1608-ki adomány-levélben semmi nyoma. 3) III. Zsigmond a Csáky Dienes részére 1579-ben kelt adomány-levelet a váradi káptalanból kiveszi 1583-ban. Elesett Keresztesnél Egerhez közel 1596-ki oct. 26-kán. Gyermeke nem maradván, ágát sirba vitte. Özvegye Bornemisza Anna, utóbb Zichy Ráfaelhoz ment férjhez.

I. Demeter (V. László fia) nőül a somlyói Báthori családból Zsófiát[1]) vette, kitől gyermekei: IV. László, II. Dienes és Anna, lokacsi Prépostvári Bálintné.

II. Dienes Báthori Kristóf erdélyi fejedelemnek főudvarmestere, belső tanácsosa, Közép-Szolnok vármegye főispánja. Ő volt 1581-ben Báthori Kristófnak végrendeleti végrehajtója; 1587-ben már nem élt. Neje Némethi Ilona, ettől gyermekei VII. Mihály, VII. László és Erzsébet[2]). — VII. Mihály mint gyermek már 1587-ben beiktatva van azon adomány-levélben, mely Báthori Zsigmondtól Csáky Istvánnak, Mátyásnak stb. adott. Meghalt magnélkül. VII. László köz-szerző Daróczra nézve 1586-ban, szintén utódok nélkül mult ki.

VI. László (I. Demeter fia) Tholdi István és Ferenczczel pörlekedvén, Keresszegh várának elvesztésében marasztaltatott, de jogorvoslatokkal fentartá azt 1570-ben. Később 1572-ben a felekkel megegyezett, s 1587-ben oda engedte azoknak Pankothai részét a Tholdiak nagy-anyja Pethe Anna után illetőség fejében. Neje Balassa Zsófia volt, kitől egyetlen fia maradt:

VII. István, született 1605-ben. Előbb Báthori Zsigmond udvarnoka, utóbb e fejedelem és Basta korában Erdélyben és Moldvában főtábornok; Goroszlónál Mihály havas alföldi vajdát megverte, Báthori Zsigmondtól kapta Fogaras várat és uradalmat, és vajdai helytartó lőn. Bastát pénzzel segité, ezért kapta Rudolf császártól Szádvárat, és Sárost 1605-ben. Meghalt 1605-ben[3]). Neje Wesselényi Anna († 1644.) volt, kitől gyermekei: VII. László, VIII. István, Anna és Krisztina.

Anna az elsőszülött 24 éves korában 1625-ben Pozsonyban sz. Klára rendi apácza lőn Franciska név alatt, meghalt 1673-diki

---

[1]) Somlyói Báthori Zsófiának testvére volt István a lengyel király, Kristóf az erdélyi vajda, stb., nővérei Erzse Pekryné, Anna 1. Drágffy Gásp., 2. Báthori György, 3. Dóczi Kelemenné, mi azért jegyeztetik itt meg, mert e munka I. köt. 221. lapján ezen Anna sajtóhibából kimaradt, és ezen Zsófia áll Drágffy Gáspár stb. nejeül is.

[2]) Ezen Erzsébet Majlath leánytól iratik születettnek, és Kostka István nejének a Trophaeum Estoras. szerint, de ezt semmi oklevél nem mutatja.

[3]) Wolph. Bethlen V. 1. 2. 4. 9. 17—29. 56. 62. 139—142. 167. 401. lapon. VI. 246. 325. 335.

febr. 1-jén. Anyja Wesselényi Anna neki adá a kecskeméti birtokrészt élete végeig, halála után e birtokrész másik apácza rokonára hagyatott [1]).

Krisztina született Sáros várában 1604-ki sept. 11-kén, mint árva nevében is történt az ellentmondás a Czibak-féle javak elidegenitése végett, melyet Báthori eladományozott 1608-ban, e javak a következők voltak: Fejér vármegyében Karko mezőváros, Királypataka és Tybur helységbeli birtokrészek, Csiskekőallya, Francizna, Varzarok népes helységek, Palota, Kis-Örögü, Mindszent, Szakal, Erdő-Gyarak puszták Bihar vármegyében. Mint hajadon halt meg.

VII. László (VII. István fia) ellentmond testvéreivel 1615-ben Szadvárra és Sárosra nézve anyja elidegenitési szándokának. Örökös ura lőn Lévának, továbbá római sz. birodalmi lovag, Magyarország birája, kir. tanácsos és kamarás, Léva, Tata, Pápa örökös kapitánya. Komárom, Zólyom vármegye főispánja. Ő telepité meg a pálos szerzeteseket Pápán 1638-ban. Adorján vara végett a Thelegdyekkel 1649 ben egyezkedik [2]). Meghalt 1655-ben. Neje gróf Batthyány Magdolna volt. Gyermekei maradtak: VIII. László, III. Pál, Borbála, IV. Péter, IV. Zsigmond. — VIII. László papi pályára lépett, és sz. gothárdi apát lőn, majd odahagyva e pályát, mint Léva örökös urát, Komárom vármegye főispánját, Tata vár főkapitányát látjuk őt szerepelni. — Családja által ő küldetett Bécsbe gróf Dietrichstein Zsigmondhoz, Mária Isabella (Gonzaga Hannibal leánya) férjéhez nővére Csáky Bora Gonzagané végrendelete [3]) érdekében. Neje Szunyogh Borbála volt, ettől fia atyja halála előtt meghalt. III. Pál (VII. László fia) Léva és Szádvára örökös ura; Léva vár főparancsnoka, Komárom és Zólyom vármegye főispánja. Osztályban neki és testvérének VIII. Lászlónak jutott Nyitra vármegyében az elefánti kastély, és Bihar vármegyében Adorján vára. Meghalt 1655-ben. Neje gróf Czobor Mária Regina volt. kitől egy leánya maradt. Borbála (VII. László leánya), mint érintve volt, Gonzaga Hannibal romai sz. birodalmi herczeg és mantuai őrgróf neje, meghalván Bécsben 1668-ban utódok nélkül, végrendelete ellen, mennyiben az a Csákyakra sérelmes volt, — mint említém, a testvérek tiltakoztak. IV. Péter (VII László fia) szintén Léva örököse, Tata vára főkapitánya, Komárom vármegye főispánja. Közte és testvérei,

[1]) Wagner Mss. LXX. p. 83. az eredeti levél után.

[2]) Leleszi Conv. oklevele szerint Róla a példabeszéd: *nem Csáky szalmája.*

[3]) Ez ellen az egri káptalan és sz. Benedeki Conv. előtt tiltakozott a család.

valamint IV. Zsigmond özvegye között az osztály Beszterczebányán Wesselényi nádor előtt történt [1]). Neje bribéri báró Melith Péter, Szabolcs vármegyei főispán leánya Mária volt. Meghalt 1671-ben. — IV. Zsigmond (VII. László fia) Léva és Végles örököse. Ez ellen 1662 ben testvérei az egri káptalan ellen tiltakoztak, hogy anyjokról Szádvárat és Véglest sérelmökkel kapta legyen. Neje orbovai Jakussith Kata volt. Gyermekei nem maradván, ezekben VII. László ágazata kihalt.

Vissza kell mennünk VIII. Istvánhoz, VII. Lászlónak testvéréhez

VIII. István (VI. László fia) született 1603-diki május 3-kán Regete-Ruszkán. Kolos vármegye főispánja, cs. kir. tanácsos és kamarás, Erdélyben kegyencze Brandeburgi Katának, kinek udvarlásában fecsérlé szépségét, eszét, idejét [2]) E fejedelemnő buktával jő Magyarországra, és Szendrő vára főkapitánya lőn, 1632-ben adományt kap Szádvárra; és ujolag 1638-ban Temetvén, Richnyv és Szerencsre nyer adomány-levelet, egyszersmind Szepes vármegye örökös főispánságát családja számára. 1634-ben a kir. fiskustól visszaszerzi Almás várát Erdélyben. – 1644-ben kir. főtárnokmester lesz. Követségben is járt Lengyelországhoz. 1654-ben neki igérte III. Ferdinand a 13 szepesi város adományozását, mihelyt kiváltatik [3]). Meghalt 1662-ben. Neje három volt: 1. Forgách Éva F Zsigmond nádor leánya, 2. Prényi Mária, 3. Mindszenti Krisztina [4]), ezektől nyolcz gyermeke volt, kik következnek:

a) V. Ferencz Forgách Évától született 1630-ban. Szepes vármegyének örökös és valóságos főispánja 1663-ban, aranysarkantyús vitéz, cs. kir. tanácsos, kamarás, Veszprém vár főkapitánya, Felső-Magyarország és a bánya-városi véghelyek főkapitánya. 1653-ban a moravankai kastélyt és birtokot kiváltá. A Wesselényi összeesküvés gyanujába jövén, nótát kapott, és tisztes eltemetése eltiltatott [5]).

---

[1]) Az eredeti okl. Sz. Benedeki Conventben.

[2]) L. Kemény, Önéletirása, Szalay L. kiadása. 165–174. és 180. 169 lap.

[3]) Ferdin. III. diploma assecuratorium, quo Comitem Stephanum Csáky Suprem. Comitem C. Scepusiens. certum reddit, se eidem et haeredibus utriusque sexus 13 oppida Scepusiensia Polonis oppignorata collaturum, utprimum ea idem Comes Csáky suis pecuniis a Polonis redemerit. 1654. Mss. Musaei Nro 2340.

[4]) Mandatum protectionale C. Francisci Vesselényi Palatini, Cottni Abaujvar. sonant, pro parte Comitissae Mindszenti relictae viduae C. Steph. de Chiak contra Catharinam Puky consortem Stephani Raszlaviczky emanatum. Mss. Mus. Nro 2340.

[5]) Kazy Hist. regni Hung. III. 99

Meghalt 1670-ben. Neje Czobor Erzse (Czobor Imrének Apponyi Évától született leánya) volt, de gyermekei nem maradtak.

b) Anna született Forgách Evától 1627-ki aug. 15-én, nyolcz eves korában a pozsonyi Klarissza apáczák közé lépett. Meghalt 1668-ki május 8-kán, kora 35-dik évében. Nagy-anyja Wesselényi Anna intézkedéséből ez is a kecskeméti birtokrészt halála napjáig használta.

c) IX. István, született 1628-ban Almáson, elhalt gyermekkorában, (innen lőn, hogy később ismét egy testvére kereszteltetett e névre).

d) Krisztina, született Szendrőn 1632-ben.

e) Annna, született Szendrőn 1634-ben.

f) Zsuzsánna, született Bécsben 1638-ban, mindnyájan Forgách Évától, és mint kisded korában elhalt.

g) IX. László Perényi Máriától született 1640-ki mart. 2-án. Szepesföld örökös ura, Doboka vármegye főispánja, erdélyi kormányszéki cs. kir. belső tanácsos, egy ezred ezredese, és tábornok. 1655-ben osztozik testvéreivel Almás várán és mezővárosán. Erdélyben Apaffy korában szerepelt, 1676-ban az elégületleneket igyekezett Apaffy közbevetésével békekötésre birni. Őtet ebédelteté meg Bánffy Dienes, midőn bonczidai erdejében vadászaton lelte, s e gyalázat okozá, hogy beleegyezett Bánffy bukásába. Később Béldivel tartván, 1679-ben megnótázák. Ekkor kifut a portára Béldivel. Majd kegyelmet nyer, s visszatér, s változékony természeténél fogva egészen ellenpártra, Ausztriához hajlik. Scherfenberggel ő megy Erdélybe a Diploma Leopoldinumnak elfogadtatása végett, noha az egyezkedés pontjai szerint ő minden befolyástól kirekesztve volt. Innen Buda ostromára sietett Scherfenberggel együtt 1686-ban. — Két év mulva Bádeni Lajos mellett a tatár chán fia Galga ellen vitézkedett. 1703-ban Rákóczy pártjára állt [1]). Meghalt kora 68-dik évében Három neje volt: 1. Kálnoky Kata [2]), 2. Bethlen Éva, 3. Jósika Judit. Ezektől négy fia volt: XI. István, III. Gábor, VI. Miklós, X. László. — 1) XI. István Kálnoki Kata született 1667-ben. Meghalt Szurdokon 1721-ben; eltemettetett Kolosvárott a jesuiták templomában. Kolos vármegyének főispánja volt. Nejei ezek: 1-ször Haller Borbála Kaplányból; 2-szor szamosfalvi Mikola Ágnes; 3-szor hallerkői Haller Borbála, ki utóbb báró Bornemisza János erdélyi kanczellárhoz ment férjhez.

[1]) Cserei Mih. Hist. 64. 73. stb. lap.

[2]) Kálnoky Istvánnak Béldy Annától született leánya, Kálnoky Sámuel erdélyi kanczellár nővére.

Gyermekei: IV. Zsigmond Mikola Ágnestől született 1696-ban. Szepesföld örökös ura, cs. kir. val. kamarás. Neje Haller Kata Szent-Pálról [1]), kitől született VI. Ferencz, de korán elhalt, úgy szintén leányai Borbála született 1719-ben, és Katalin született 1726-ban, ki 1788-ban *Mennyei oltalom* czim alatt imakönyvet irt, és adott ki Kolosvárott. — VIII. Mihály (XI. István fia első nejétől) és I. Sándor (Mikola Ágnestől született), mindkettő korán elhalt II. Imre (szintén Mikola Ágnestől született 1700-ban) mint nőtlen magnélkül halt el. — 2) III Gábor IX. Lászlónak Kálnoky Évától 1662-ki május 1-jén szül. fia. Neje ráthóti Gyulaffy Zsófia [2]), kitől leánya Zsuzsánna gr. szárhegyi Lázár Ferenczné. — 3) VI. Miklós Kálnoky Évától született, meghalt 20 éves korában, eltemettetett Buzán [3]) a Csákyak kápolnájában, hová anyja is. — 4) X László nak neje Kovács Éva volt, ki azután báró Száva Mihályhoz ment férjhez.

h) X. István VIII. Istvánnak Forgách Évától 1635-ben született fia, kitől — az oldal-ágak kihalván — egyedül jő le a jelenleg öt ágon virágzó család. X. István Szepesföldnek örökös ura, Bereg vármegyének főispanja, cs. kir. val. belső tanácsos és kamarás, kir komornok-mester, Szathmár várának és Felső-Magyarország hadainak főkapitánya, végre 1687-től országbiró volt. Bécs védelmében kitüntete magát. 1687-ben ő is tagja volt azon küldöttségnek, mely a királyt és József koronaherczeget fogadta, és a pozsonyi országgyülésre, melyben József királlyá koronáztatott, bekisérte. — Caraffa őt is hűtlenségi gyanúba akarta hozni, és kinvallatást is tartatott ellene az eperjesi vérengző itélőszéken, de a kínzatás alávettek semmit sem vallottak ellene. — 1654-ben midőn Wesselényi nádorrá választatott, ő is egyik jelölt volt. Meghalt 1699-ki dec. 4-kén. Neje három volt: 1. Lónyai Margit, előbb Telegdy Istvánné; 2. bribéri Melith Klára; 3. Barkóczy Mária. Ezektől összesen huszonöt gyermeke volt [4]), kiktől származik a gróf Csáky család maig is virágzó öt ágazata, és kik igy következnek:

1) Borbára, született 1667-ben, Lónyay Margittól, neje báró

---

[1]) Gr. Haller István erdélyi kormányszéki b. kanczellár, és Torda vármegyei főispán leánya.

[2]) Előbb Bánffy Györgyné.

[3]) Buzát, Mihályfalvát, Nyerest még elődei Wesselényi Annától szerzék 1613-ban.

[4]) Lehoczky Stemm. II. 80. szerint 27 gyermeke volt, ugymint: az első től 9, a másodiktól 10, a harmadiktól 8.

Palocsay István arany-sarkantyús vitéznek, 1707-ben már özvegye. 2) Zsuzsánna. 3) Ilona. 4) Éva. 5) Anna mind Lónyay Margittól született, s korán elhalt.

6) IX. Mihály, született 1676-ki oct. 29-kén Melith Klárától. Katonai pályára lépett, és mint ilyen jelen volt 1704-ben a gerencséri ütközetben, melyet Rákóczy Heister ellen elvesztett. Rákóczy buktával ő is notát kapott. Neje zéténi Klobusiczky Ferencz kir. személynök leánya Éva volt, kitől hét gyermeke lett, ezek közül Imre Váradon született 1723-ban. Mihály Bolgárországban Czervo városában temettetett. Konstanczia Lengyelországban Jaravon született 1717-ben. István Munkács mellett Paczpón született 1710-ben, a Karolyi cs. kir. huszár-ezredben kapitány, meghalt 1734-ben Moguntiában, és ott a székesegyházban temettetett. Krisztina. Szepes várában született 1706-ban, neje volt gróf Karolyi Ferencz Szathmár vármegyei főispánnak, 1734. óta ezredesnek.

7) III. György, szül. 1677-ki octob. 27-kén Melith Klárától. Katonai pályát választván, huszár-ezredes, s végre tábornagy, egy magyar lovas ezred tulajdonosa, lovasság tábornoka, és cs. kir. tanácsos volt. részt vett a török és francziák elleni háborúkban; 1741-ben a tiszamelléki nemes fölkelő sereget vezénylé. Meghalt 1742-ben, kora 64-dik évében. Neje baztifalvi báró Ebergényi Ilona, báró Ebergényi László tábornagynak gróf Széchenyi Juliannátóli leánya, kitől négy gyermeke lőn, mint alább elmondani fogjuk Ezektől maig két ág jő le.

8) Éva Franczisska. szül 1662-ki január 3-kán Lónyay Margittól; 1669-ki febr. 3-kán 7 éves korában, a pozsonyi Klarissa apáczák közé öltözött; beesküdt a rendbe 1678-ki febr. 17-kén. Szerzetét Budára hozá 1714-ben, és ott hat évig fejedelem-asszony volt. Pestre is behelyezé a Klarissákat. Meghalt 1729-ki február 4-kén. A kecskeméti részjószágot atyja engedelmével halálaig használta.

9) III. Imre 1672-ki october 28-kán Melith Klárától született. Papi pályára lépvén, kassai plebános, egri kanonok és czimz. prépost. 1703-ban váradi püspök, 1711-ben kalocsai érsek, végre 1717-ben bibornok; egyszersmind pozsonyi prépost, és szent-gothárdi apátur lőn; Bács és Bihar vármegyének pedig főispánja volt. Meghalt Váradon 1732-ki aug. 28-kán. Több alapitványt tett.

10) Klára, szül. 1673-ban Melith Klárától, már négy éves korában 1678-ban szintén a Klarissa szüzek közé adatott Nagyszombatban, 1689. dec 26-án beesküdtetett Meghalt 1723., kora 50. évében.

11) Zsuzsánna Eugenia, szül. 1679-ben, anyja Melith Klára volt. 1688-ki sept. 12-kén a pozsonyi Klarissa szüzek zárdájába ment, felavattatott 1696-ki nov. 25-kén. Budára áttétetett 1714-ben. Meghalt ugyanott 1720-ki május 30-kán.

12) I. Tamás, Szepesföld örökös ura, cs. kir. ezredes, Melith Klárától született 1675-ben, meghalt Németországban. Első neje Splény Judit [1]); második Károlyi Erzse volt, ez utóbbitól négy gyermeke maradt, ugymint Krisztina 3, Gábor 10, László 12 éves korában elhaltak. A negyedik fiu Ferencz maig lenyuló ágazatnak törzsévé lett, s erről alább lesz szó.

13) V. Zsigmond Lónyay Margittól született 1665-ki sept. 20-kán. Szepesföld örökös ura, és Szepes s Abauj vármegye főispánja, Szendrő várának örökös kapitánya, főtárnokmester, hétszemélyes táblai ülnök, 1732-ki oct. 1-jén iktatá be Ferencz lothringeni herczeget Pest, Pilis és Solt vármegye főispánságába. Neje gr. Serényi Anna Mária volt [2]), kitől hat gyermeke közül egyiknek ágazata maig lejövén, ezekről alább lesz említés.

14) Zsófia, szül. 1679-ben, iker-testvére volt Zsuzsannának. 1693-ban a pozsonyi Orsolya-szüzek közé állott, 1695-ben felavattatott. Meghalt 1712-ki nov. 6-kán, kora 34-dik évében. Kilencz évnél tovább szerzetének fejedelem-asszonya volt.

15) VII. Miklós Barkóczy Máriától született 1698-ki decemb. 5-kén. Papi pályára lépvén, még Rómában tanult, midőn 1720-ban szent-jóbi apátur lett. 1723-ban hazajövén, nagyváradi kanonokká neveztetett, és egyszersmind apáttá is felavattatott; 1734-ben ugyanott nagyprépostá, 1737-ben pedig váradi püspökké neveztetett, azután kalocsai érsek; 1751-ki julius 30-kától esztergami érsek és primás, 1757-ki május 31-ig, midőn meghalt. Érseki hivataloskodásában főleg a köznép czélszerü oktatására fordítá gondjait; jószágaiban pedig több gyár állításával előzte meg a 19 dik század iparos szellemét.

16) XII. István Lónyay Margittól született 1669-ki april 23-kán. Ugocsa vármegye főispánja. Szádvár, Léva, Végles, Tata elvesztegetése végett lévai Csáky László ellen tiltakozik, és egyszersmind

---

[1]) Lehoczky Stemm. II. 81. szerint.

[2]) Néhol Perényi, másutt Berényi is olvastatik, de bizonyosabb hogy Zsigmondnak neje a Serényi családból volt. Lásd Wagner Mss. LXX. 87. — Azonban a Berényi családból is egy Anna Mária jegyese volt Csákynak, s tán epen e Zsigmondnak, de az mielőtt házasságra lépett volna, meghalt, mint ez annak helyén emlittetett.

e javakra nézve az adományozásnak ellene mond 1689-ben 1703-ban Károlyi Sándorral együtt veri meg Dolhánál a kurucz támadást, 1706-ban már Rákóczy mellé áll, ki is a szécsényi gyülésen a hadi élelmezés és szertár főbiztosává, és ugyan ez évben a béke-alkudozások folytatásához megbizottjául nevezé. Később 1712-ben III. Károly megkoronázásakor kir. pohárnok-mester volt. Neje gróf Zichy Klára, kitől gyermekei V. Péter Pálffy-féle vasas ezredben kapitány, majd ezredes, és Bereg vármegye főispánja, meghalt Pozsonyban 1729-ben. Rozina gróf Pethő Zsigmondné. Anna Mária meghalt hajadon korában.

17) Krisztina Lónyay Margittól született 1654-ki november 4-kén. Neje 1. Erdődynek, 2. gr. Draskovich Jánosnak, 3. Beresényi Miklósnak.

18) Klára, 19) IV. György, 20) László mind Melith Klárától, 21) Ádám, 22) János, 23) Ferencz, 24) Erzsébet Barkóczy Máriától születtek, de korán elhaltak.

25) Mária Lónyay Margittól született 1660-ki oct. 2-kán született, neje volt göncz-ruszkai gróf Kornis Gáspár Maros-szék kapitányának.

Ezek voltak X. Istvánnak az országbirónak gyermekei, s ezek nehányától jő le maig a család, mielőtt azonban ezekről is nehány sorban emlékeznők, tekintsük végig a terjedelmes családfát [1]) a törzstől I. Lászlótól egészen X. István gyermekeig.

---

[1]) Hogy Lehoczky nál Stemmatogr. II. 76. nem teljes, sőt hibás is, tán mondanom sem kell. Hasonlóan van Kővary nál Erdély nev. családai 59. lapon, hol I. Ferencznek Mihály fiától hozatik le a család, holott Mihály testvérének Benedeknek fia volt Demeter, s attól jő le maig a család. Emlitett Mihálynak ága pedig kihalt. Az általam itt közlött genealogia az idézett családi okiratokon alapszik, és több perbeli törvényesitett leszármaztatással is megegyez.

I. táblázat.

I. László
de Piliske.
1366.

I. István
de Sidow.
1396. kapja Keresszeghet.

II. István
de Sidow.
1401. cseréli
Csákot Temesben.

III. István †
I. Beky

III. László
de Szánthó
1454.
I. Dienes.
1454.
II. Péter
1465.

II. János †

I. Miklós
erdélyi vajda.
1403. † 1426.
(Anna)

Ilona
(Tamássy
László)
II. László
erd. vajda.
1431–1437.
I. Mihály
elesett 1430.
(Tamássy
Ilona)

I. Péter
1397–1400.

I. György
visegrádi
várnagy,
Szathmár,
Ugocsa és
Kraszna
főisp.
† 1426.

I. Gergely
elesett 1448.
Anna
(Thőtes
László)
Kata
(Bebek
Péter)
I. Ferencz
székelyek,
Bihar, Szathmár
főispánja,
† 1468. körül.
IV. László
váradi kanonok.
† 1425.
I. János
†

II. Ferencz
† 1488. előtt.
I. Benedek
1489.
I. Pál.
II. Mihály
† 1511. körül.
(Anna)
II. Miklós
† 1578. előtt.
Magdolna

L. II. táblán.

I. Mátyás
de Komlód.

III. Ferencz
† 1497. előtt.
I. Gábor
1489.
III. Miklós.

Kata
(Pázmány Péterné)
IV. Miklós
1554.

Kata
1579.
(Zólyomy
Tamás)
II. Mátyás
1587.
II. Gergely
Báthori Zsigm.
tanácsnok.

III. Miklós
1510. 1528.
(Ártándy Erzse)
Anna
(Csáky Gábor)
I. Imre
† 1552.
(Massay
Krisztina)
Margit
1510.
Kata
1510.
Erzse
1510.
IV. István
1506. követ.

IV. Mihály
1549.
†
II. György
elesett
Szigetvárnál
1566.
†
I. Zsigmond
1579.
Anna
(mihályi
Csáky Gábor)
II. Pál
(Sulyok Sára,
előbb Dobó
Istvánné)
I. Farkas
1552.
†

II. Zsigmond.
†
Anna.
Ferencz
megh. 1587.
†

II. táblázat.

1. Benedek 1489. *ki az I. táblán*

V. Miklós csanádi püsp. megöl. 1514.

Borbála (Hederváry Fer.)

IV. Ferencz † 1528. előtt. (Pethő Anna)

Borbála (Tholdy Mih.)

III. György † 1597. előtt.

V. László 1497.

I. Demeter 1526. (somlyói Báthori Zsófia)

V. István † 1552. előtt.

VI. László 1570. 1587. (Balassa Zsófia)

Anna (Prépostvari Bálint)

II. Dienes főisp. s tanács. megh. 1587. előtt. (Némethi Ilona)

VI. Mihály Szapolyay kanczellára 1569.

VI. István de Mihály (enyingi Török Kata)

VII. István erdélyi hadvez. † 1605. (Wesselényi Anna)

VII. Mihály. †

VII. László. † Erzse.

Kata (Péchy Simon kanczellár)

II. János de Mihály 1569.

II. Gábor de Palota † 1588. (1. Csaky Anna. 2. Bánffy Klára)

VII. László országbiró. Léva szerzője. † 1655. (Batthyány Magdolna.)

Anna apácza † 1673.

Krisztina sz. 1604. † hajadon

VIII. István sz. 1603. † 1662. tárnokmest. Szepest szerzi. (1. Forgách Éva. 2. Perényi Mária. 3. Mindszenti Kriszt.)

Krisztina (iktári Bethlen István)

Anna.

III. Zsigm. eles. 1596. (Bornemisza Anna) †

VIII. László komáromi főispán. (Szunyogh Bora) †

III. Pál zólyomi főispán. † 1655. (gr. Czobor Mária Reg.)

Bora (Gonzaga Hannibal)

IV. Péter komáromi főispán. † 1671. (Melith Maria)

IV. Zsigm. (Jakusith Kata)

Mária

X. István sz. 1638. † 1699. országbiró. *L. III. táblán.*

Anna sz. 1627. apácza. † 1662. kora 35.

IX. István sz. 1628. korán †

V. Ferencz sz. 1630. † 1670. tábornok. (Gr. Czobor Erzse)

Krisztina sz. 1632. †

Anna sz. 1634. †

Zsuzsa sz. 1638. †

IX. László sz. 1640. † 1708. Doboka főisp. 1. Kálnoki Éva. 2. Bethlen Éva. 3. Jósika Judit.

XI. István sz. 1667. † 1720 Kolos v. főisp. (1. Haller Bora. 2. Mikola Ágnes. 3. Haller Bora)

III. Gábor sz. 1662. (Gyulai Zsófia)

Zsuzsánna (gr. Lázár Fer.)

VI. Miklós † kora 20. évében.

X. László (Kovács Éva, ki utóbb báró Száva Mihályné)

VIII. Mihály. †

IV. Zsigmond valós. kamarás sz. 1696. (Haller Kata)

II. Imre sz. 1700.

I. Sándor †

VI. Ferencz † kis korában.

Bora sz. 1719. (gr. Haller Ján.)

Kata sz. 1726. † 1794. iró. (1. Bornemisza János. 2. gr. Bethlen Miklós).

III. táblázat.

X. István *ki a II. táblán.*
sz. 1638. † 1699.
országbiró.
(1. Lónyay Margit.
2. Melith Klára.
3. Barkóczi Mária).

- **V. Zsigmond** sz. 1665. † 1738. tárnokmester. (Gr. Serényi Anna)
  - Franciska † 1728. (gr. Illyésházy József)
  - **I. Antal** † 1764. Abauj v. főisp. (1. Erdődy Mária. 2. Berényi Anna)
    - Jozefa (Wallenstein)
    - Anna (Klobusiczky Antal)
    - **János nep.** Kolos v. főisp.
      - József sz. 1782. † 1848. (Gr. Rhédey Teréz)
        - György (1. Naláczi elvál. 2. gr. Toroczkai Eszter). *Erdélyi ágazat.*
        - Eulália (Komáromi György)
      - Róza (b. Jósika János)
    - **II. Antal** (gr. Szunyogh Jozefa özv. 1812. *Trencséni ág*
      - Apollonia sz. 1796. (gr. Pálffy Vincze)
      - Alojzia sz. 1797. (gr. Dessewffy Ferencz)
      - Janka sz. 1799.
      - Ant. Brunó sz. 1785. cs. kir. kam. (b. Vécsey Anna)
        - Béla sz. 1821.
        - Valburga sz. 1824.
      - István sz. 1788. † 1829. szepesi főisp. (gr. Lazanszky Ludmilla)
        - László sz. 1820. szepesi főisp. 1849 ig. (menekült)
        - Gizella sz. 1824. csill. ker. hölgy. (gr. Königsegg Aulendorf Gusztáv 1843-tól)
        - Gabriella sz. 1825.
        - Móricz sz. 1826.
        - Sarolta sz. 1828. (gr. Hunyady Lászlóné 1856-tól)
  - Jozefa apácza.
- **XII. István** sz. 1669. Ugocsa v. főisp. (Zichy Klára)
  - Péter kapit. † 1729.
  - Róza (Pethő Zsigm.)
  - Anna hajadon.
- **III. Imre** sz. 1672. † 1732. kalocsai érsek. Cardinalis.
  - Imre paradicsomvölgyi apátúr. †
- **I. Tamás** sz. 1675. ezredes. (Károlyi Erzse)
  - *L. IV. táblán.*
  - Krisztina (gr. Károlyi Ferencz)
- **IX. Mihály** sz. 1676. notorius. (Klobusiczky Éva)
  - Konstanczia (Rácz Demeter)
- **III. György** *) sz. 1677. † 1741. tábornok. (b. Ebergényi Ilona)
  - *Lásd V. táblán.*
  - István kapit. † 1734. kora 22.

*) Ezeknek többi testvéreik (összesen 25-en voltak) nem férvén a családfára, egyszerrei áttekintés végett ide jegyeztetnek: VII. Miklós az esztergami érsek s primás; Krisztina szül. 1654. 1. Erdődy, 2. Draskovics, 3. Bercsényi-nő. — Mária Klára szül. 1660-ban, gr. Kornis Gáspárnő; — Zsuzsa, Ilona, Éva, Anna kis korukban haltak el; — Éva (másik) szül. 1662. Klára sz. 1673. Zsuzsa (másik), Mária Sapientia szül. 1679. apáczák voltak. Bora sz. 1669. báró Palocsay Istvánné, Klára, György, László, Ádám, János, Ferencz és Erzse.

IV. táblázat.

I. Tamás *ki a III. táblán*
szül. 1675.
ezredes.
(Karolyi Erzse)

Ferencz
(gr. Zichy Anna Mária)

Tamás	Mihály	Imre	István	Ferencz
† 1734.	† 1734.	sz. 1775. † 1848. cs. kir. kam. (1. gr. Fáy Mária. 2. Bujanovics Stefania)	(Erdődy Julia)	sz. 1767. † cs. kir kamarás (hg. Eszterházy Teréz)

Róza	Czeczilia	Francziska	Antal Vincze
sz. 1803. (gr. Sermage Dienes)	sz. 1805. (ehrenheimi Sitra Jak.)	sz. 1813. Brünben intéz. hölgy.	sz. 1785. (gr. Csáky Petronella)

V. táblázat.

III. György *lásd a III. táblán.*
sz. 1677. † 1741.
tábornok.
(B. Ebergényi Ilona)

János	IV. György
korona-őr, országbiró 1784—1790. (1. gr. Eszterházy Bora. 2. gr. Zichy Jozefa)	1772—1785. gömöri főispán.

József	Kálmán	János	Emánuel
kir. főkomorn. al-kanczellár.	Petronella (gr. Csáky Vincze)		szepesi főispán 1810. (Gr. Szirmay).

Sándor	Károly	Jozefa	Jusztina
sz. 1780. cs. kir. kam. (Mariássy Julia) † 1850.	sz. 1783. cs kir. kam. kapitány. (Mayer Erzse)	sz. 1784. (gr. Eszterházy Pál)	(b. Skerlecz József)

Mária	Tivadar	Auguszt	Adél	Rudolf	Imre Manó	Natália
sz. 1797. (Lányi Imre)	sz. 1798. † 1855. (udvarnoki Rholl Klára) *Lásd folyt. a köv. lapon.*	sz. 1804. (b. Prónay Ifigenia)	sz. 1805. (Novinszky Szevér)	sz. 1808. (Janiosák Emilia)	sz. 1802. (1. Jorbászi Aranyossy Maria. 2. ns. Budacs Karolina)	sz. 1810. (gr. Szécsen Sándor kapit.)

Imre	Manó Károly	Károly Manó	Karolina Zsuzsa
sz 1838.	sz. 1848.	sz. 1852.	sz. 1854.

Zeno	Albin	Natália	Malvin	Gizella	Sándor	Felix	Kidor
sz. 1840.	sz. 1841.	sz. 1842.	sz. 1843	sz. 1845.	sz. 1848.	sz. 1849.	sz. 1850

Tivadar
sz. 1798. † 1855.
(udvarnoki Rholl Klára)
mint a tulsó lapon látható.

Hedvig	Gabriella	Tivadar	Kálmán	S. rafin
sz. 1830.	sz. 1831.	sz. 1834. dragonyos főhadn.	sz. 1836. uhlán. főhadn.	sz. 1846.

Még egy élő ága van a családnak, melyről nem tudván biztosan — elégséges adatok nélkül — X. István országbiró melyik fiától jő le, itt a VI. táblázaton külön közöltetik:

VI. táblázat.

Csáky N.
(Jekelfalussy N.)

Zsigmond	Mária	János József
sz. 1805. (gr. Vay Eulalia, kitől elvált, most m. Pallavicini Roger neje).	sz. 1804. (Jekelfalussy Józsefné)	sz. 1807. cs. kir. kam. (Klobusiczky Cornelia)
Melania sz. 1833.	Róza sz. 1837.	Zsigmond sz. 1842.	Ipoly sz. 1844.	Irma. Gyula. Ödön. Sándor. Lajos. Éva.

A táblázatokon látjuk a családot lehozva a mai napig. X. Istvánnak az országbirónak gyermekeitől V. Zsigmondtól, I. Tamástól és III. Györgytől jönek le az élő ágazatok.

V. Zsigmondnak (lásd III. táblán) fiától I. Antaltól, ki a szepesi kamara administratora, és Abauj vármegye főispánja volt, és 1764-ben halt meg, két fi-gyermeke által két ág támadt. János a Kolos vármegyei főispán törzsöke a mostani erdélyi ágnak, melyből József — Kővári szavai szerint [1]) — „a feudal kor utolsó gavalléra, jó ember és bőkezü, mondhatni mindene a példabeszédbeli „Csáki szalmája“ volt.“ Gazdasági gépekre roppant költségeket tett. Meghalt 1848-ban — Fia a most élő György.

II. Antal (I. Antal fia) nejével gróf budetini Szunyogh Jozefával jut a trencséni birtokokhoz, és az ugynevezett trencséni ágnak feje lett. Három leányt, két fiut nemzett. Brunó cs. kir. kamarás a szalárdi, nagy-idai, gönczi és kojsói uradalmak birtokosa Testvére István szepesi örökös s val. főispán és helytartósági tanácsos. Meghalt 1829 a budetini, vissolai, szendrői, szikszói és brakendorfi uradalmat bírá

[1]) Kővári: Erdély nev. Családai 60. l.

Legidősb fia László megyei és országgyülésekben ellenzéki szónok, 1848-ban Szepes vármegye főispánja; később kimenekült [1]).

I. Tamásnak (lásd IV. táblán) fia Ferencz gróf Zichy Anna Máriától ismét több gyermeket hagy. Közülök Ferencz cs. kir. kamarásnak fia Antal Vincze cs. kir. kamarás. — Imrének, ki cs. kir. kamarás, val. belső titkos tanácsos volt [2]), és 1848-ban halt meg, három leánya él.

III. Györgynek (lásd V. táblán) legterjedelmesb ágazata két fia János és György által. János Szepes vármegye örökös és val. főispánja, 1765-ben korona-őr [3]), majd országbiró, és szent István-rend nagykeresztese, val. belső titkos tanácsos, 1772-ben ő volt a XVI szepesi városok kiváltására kinevezett kir. biztos. Két fia József és Kálmán, kinek Petronella leánya lévén csak, fi-ágon kihalt. József alkanczellár és főkomornok-mester volt. Ennek fia többi közt Károly, szül. 1783-ban. Szepesi főispán, a magyar akad. ig. tagja, nyiltan pártolá a kor és haladás eszméit az elnöklete alatt tartott megyei gyüléseken is Meghalt 1846-ban [4]).

IV. György (III. György fia) cs. kir. kam. val. belső titkos tanácsos, szent István-rend közép-keresztese, Gömör vármegyének 1772-től 1785-ig főispánja volt. Fia Emánuel Szepes vármegye örökös és valóságos főispánja, a m. kir. helytartóságnál kezde hivataloskodni, az 1802., 1807. és 1812-ki országgyülésen a határ-igazitási választmány tagjául neveztetik. A Ludovikai intézetre 3000 forintot ajánlott [5]). Utódait, kik nagyobbára katonai pályán álltak, a táblázat mutatja.

A VI. táblán állóknak — mint megjegyezve volt — a többiveli összefüggésök előttem ismeretlen.

Hasonlóan nem tudom, melyik ágból származtak le: László e század elején 1809-ben nagyváradi kanonok, és korczolai czimzetes püspök.

Miklós esztergami kanonok 1785-től, meghalt 1824-ki május 24-kén [6]). — Ha Lehoczkynak hihetnők [7]), ugy ezek II. Imrének (lásd II. táblán) lennének gyermekei

---

[1]) Ujabb ismeret. tár. II. 229. l.
[2]) Wagner Mss. LXX. ennek nejeül gr. Engl Rózát nevez.
[3]) 1765-ki IV. törv. cz.
[4]) Ujabb ismeret. tár. II. 229. l.
[5]) 1808-ki VII. törv. cz.
[6]) Memoria Basilicae Strigonien. 175.
[7]) Lehoczky Stemm. II. 76. Testvéreiül teszi ezen László, és Miklósnak még Ferenczet, Imrét, Alajost

Szintén — elégséges adatok hiányában — lemaradtak a családfáról:

Dienes, ki Nápolyban a spanyolok ellen harczolt, és 1741-ben altábornagy (Feldmarschall) lett, 1742-ben meghalt. És

Károly lovassági ezredes és tábornok, ki 1736-ban cs. kir. val. belső titkos tanácsosságra emeltetett.

Végre nem mertem kijelelni azon Pétert, ki 1681-ben az evangelicusok részéről nádornak volt kijelölve, midőn Eszterházy Pál választatott.

A család most kath. vallásu.

Czimere a családnak — mint fölebb a szöveg között látható — a dőlt vértnek kék mezejében egy levágott, vérző tatárfej szakálosan bajuszosan, koponyáját prémes vörös föveg fedi. Ugyanaz látható a paizs fölötti sisak koronáján is.

A család a grófi rangot első Ferdinand óta viseli — ugy látszik — 1560-ban kapták [1].

Csáky család. (Dánfalvi). Erdélyi csikszéki székely család. E család őse Csáky Antal többekkel együtt főleg azért, mert a csikszéki rézbányák mivelése által érdemeket szereztek, Báthory Zsigmond által 1609-ben primipilaris levelet nyert [2].

Csáky család. (Dévai). Hunyad vármegye a hazája. Ebből valónak iratik [3] Csáky András, ki Rákóczyval tartván, kibujdosott, és Rodostóban hala el 1757-ben 81 éves korában [4]. Dévai Csáki Dániel 1794-ben Hunyad vármegye alszolgabirája volt.

Csala család. Zemplin vármegye armalista nemesei közé soroztatik [5].

Családy család. A Családy — vagy mint a latin okiratokban előfordul: de Család nevü — családnak nyomait csak a XV században találjuk. Nemzékrende [6] ez:

---

[1] Histor. Herald. Handbuch. 143. l. Lehoczky Stemm. I. 168. l. 1550-re teszi. — L. e családról Hormayr Mednyánszky Taschenbuch f. vaterl. Gesch 1826-ki foly. 363—402. l.

[2] Székely Nemz. Constitut. 101. l.

[3] Kőváry id. h. 60.

[4] Cserey Mih Histor. 360. 370. — Mikes Kelemen Törökországi levelei 487. lap.

[5] Szirmay C. Zemplin not top. 111. l.

[6] Kir. curiai pörből.

Lukács
de Család.

Ilona (Kemecsei Máténé)	Ferencz 1446.
Péter 1490—1493. (Germendy Eleonor, ki utóbb Zerdahelyi Tóbiásnő)	Dorottya 1503. (1. asszupataki Hentz Benedek. 2 Kis-Köröskényi Mihálynė)
Anna 1508. (Zerdahelyi Györgyné)	

Ugy látszik ezekben kihalt a család, örökösei a Zerdahelyi, Emódy, Andreánszky, Dióssy, Ghyczy, Bencsik sat. családok lőnek.

Csalay család. Egyik tagja Csalay László Szathmár vármegyei Lázári, P. Darócz, Saár, Homok és Szigeth egész helységet több társával 1651-ben királyi adományban kapja [1]).

Csalló család. Csalló Tamás, és általa fia Csalló Imre, nemkülönben két atyafi testvérei (patruelis) Csalló István és Márton, és anyáról testvér-atyafia (matruelis) Kardos Benedek 1580-ki martius 8-kán Prágában kelt czimeres levél által Rudolf király által nemesitettek meg, és e nemes levelük 1663-ki b. sz. Mária születése ünnepén Szombathelyen Vas, Zala és Sopron vármegyék gyülésein kihirdettetett [2]). A család — ugy látszik — kihalt.

Csalomjai család. (Kihalt). Nagy-Csalomja helység Hont vármegyében az Ipoly partján fekszik, nem messze van tőle Kis-Csalomja, és mind a kettőtől szintén alig egy mérföldre fekszenek romjai Hont (Hunt) várának, melyet a sz. István király alatt hazánkba jött Hunt Paznan nemzetsége épitett. A Hunt Paznán nemzetség (genus, vagy de genere Hunt Paznán) több jeles családot adott hazánknak, és e családból szakadt ki a régen kihalt Csalomjai (az oklevelekben de Chalamia) nevü család, s vele egy törzsről a Kóvári család, mely ismét a Nagy-Csalomja helységgel határos Kóvár helységtől (hajdan castrum Koarszeg) vette nevezetét.

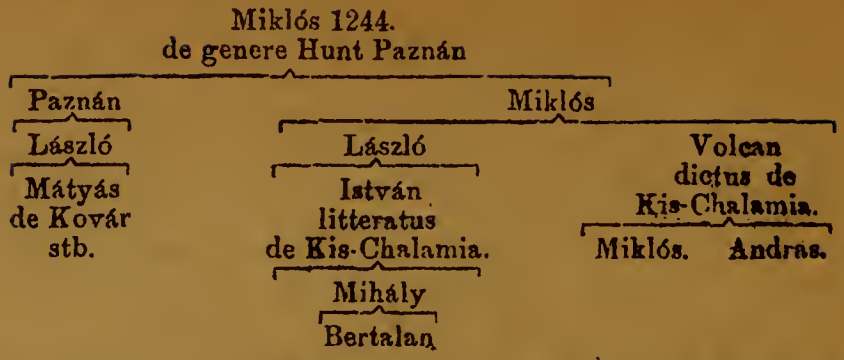
A Csalomjai vagy Chalamiai családnak egy ágazatát mutatja a következő családfa [3])

---

[1]) Szirmay: Szathmár várm. II. 197. 201. 284. 285. 286.

[2]) Veszprém várm. levéltárában van az eredeti armalis.

[3]) Wagner Mss. LXX. p. 27. — Ámbár sok családról megleliet tudnunk, mely nemzetségből (genusból) eredt, mind a mellett a nemzékrendet teljes hitelességgel a XIII. század közepénél a tatárjárási időn túli korra az oklevelek elpusztulása miatt alig vihetni.

Több eredeti oklevelet olvastam, melyekben részint e családfán állók, részint még a Csalomjai család több tagjáról is van emlékezet, így

1281-ki oklevélben [1]) emlittetik: Paznan et Nicolaus de Chalamia, és Laurentius et Elekus filii Feliciani de eghazas chalamia (egyházas Csalomja) — 1295-ki okmányban ismét emlittetik Alexius filius Feliciani de Chalamia [2])

Ismét másutt: Alexius filius Feliciani, Johannes filius Laurentii de Chalamia.

1298-ki mart. 23-kán kelt levelében az esztergami káptalannak: „Paznanus et Nicolaus Comes de Chalamia, et Beke filius ejusdem Comitis Nicolai pro se et fratre suo Ladislao" stb

1389-ban Walkan (= Volcan) filius Joannis, és Michael de Kis-Chalamia mint királyi emberek (homo regius) fordulnak elő [3]).

1400-ban Paulus filius Petri, et Michael filius Stephani de Kis-Chalamya [4]). És végre 1494-ben Andreas filius condam Demetrii de Kis-Chalamia [5]).

Ezen innen a XVI. században nem leljük többé a család nevét, utánna az emlitett század végeig a csalomjai nevet előnevül Nagy nevezetü család viselte, azonban ez is még a XVII. század elején elenyészett. Lásd Nagy családot.

Csama család. Lásd Chama és Csoma családot.

Csanád család (Rudai). Rudai Csanád nevü családnak mint réginek neve emlittetik Lehoczky által [6]).

---

[1]) A Hévizi keresztes barátok metalisa Koarszeg váráról.

[2]) A váczi káptalan előtt Compromissionalis.

[3]) István nádor reambulatoriája a Kóváry család részére 1388 ból.

[4]) Frank országbirónak 1406 ban kelt határigazitasi parancsa. — Lásd 1409-ről oklev. Fejér Cod. Dipl. tom. XI. p. 499.

[5]) Hont vármegye bizonyitványa szintén a Kováry család részére.

[6]) Lehoczky Stemm. II. 92.

Csanády család. (Mező-Telegdi). Bihar megyei Mező-Telegd-ről irja előnevét, s ott azon vármegyében hivatalt viseltek.

Mező-Telegdi Csanády György előbb hites ügyvéd 1783-ban választatott Bihar vármegyének érmelléki járásában főszolgabiróvá. Meghalt 1806-dik év előtt. Három neje volt: Buzinkay Éva, 2. Torkos Zsófia, 3. Sebes Krisztina. A másodiktól született fia, szintén György, ki 1806-ban Bihar vármegye jegyzője volt, neje Kovács Mózses leánya [1]).

Az idősb Györgynek testvére István szintén 1783-ban választatott Bihar vármegye fő-ügyvédévé.

1753-ban telegdi Csanády János Eötvös Sándorral Szathmár megyében Nyir-Körtvélyes helységben másfél curiát kap királyi adományban.

Bir a család Szathmár vármegyében Ecseden, és Gebe helységben [2]).

Csanády család. (Kereki). E család – különbözik a fölebbiektől, — s magát Bihar vármegyében a Körös mellett fekvő nagy-kereki helységről irja. Ott azon régi vár, melyet még Bocskai István épittetett, most kujitva lakháza Csanády Sándornak, ki a helységben egyik birtokos

A mult század vége felé élt e családból Csanády Sámuel, előbb Török magyar huszár-ezredében őrnagy, később a székely lovasságnál alezredes, ki ily családfát alakitott [3]):

Csanády Sámuel
(Hodosi Klára)

József nádor huszár alezredes 1806.	László volt főhadn. (Balogh N.)	Imre insurg. kapit.	Sandor	Julianna (Indányi Bay Istv.)	Teréz (Dobozy Mih.)	Róza (Radványi József)

Borsod vármegyében is birt régebben ilynevü család, 1663-ban Tibold-Darócz s több helységbeli birtok kibocsátása végett Csanády János és egyebek ellen pört indit Baratnaky Ferencz [4]).

Csanády család. (Nagy-Mihályi). A nagy-mihályi Csanády család hajdan Zemplin vármegyében virágzott, de már kihalt [5]).

---

[1]) Vay: L. Német hivség. 604–606 l.
[2]) Szirmay: Szathmár várm. II. 24. 65. 80.
[3]) Ugyanott 600. l.
[4]) Fényes Geogr. szótár I. 242.
[5]) Szirmay: C. Zemplin not. top. 74.

Ugocsa vármegyében szintén van ilynevü család. Csanády Mihály birtokos volt ott e század elején Gödényházán [1]).

Csanády család. (Göcsi). A göcsi Csanády család Erdélyben Maros-székben tartja lakását. Él köztök Sámuel, kinek fia Albert [2]).

Csanády család. A Csanády-Gruba család 1751-ben kapott czimeres levelet. Czimere kék mezőben felforditott Λ betü alaku fehér csikolat, e fölött arany rózsa látható. A paizson álló sisak koronájából kék ruhás férfi-kar kivont kardot markol. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-kék [3]).

Csanálosy család. (Hernád-csanálosi). Zemplin vármegyében a Hernád folyam partján fekszik Csanálos helység, hajdan a Csanálosy család birtoka, azonban ez már a XVI. században kihalt, és 1556-ban már nevezett falut gradeczi Stansith Horváth kapta királyi adományba [4]).

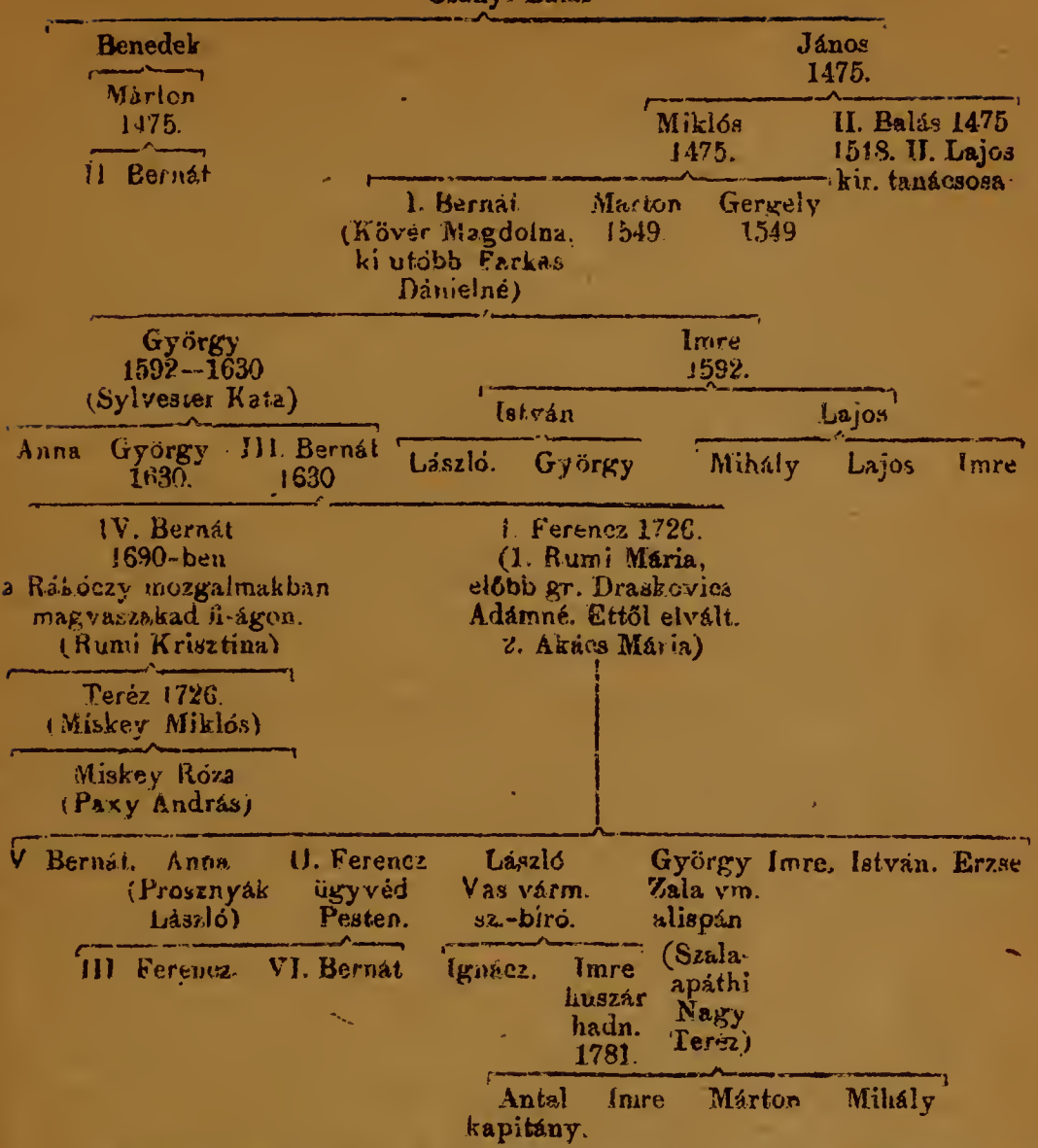
Csanky család. Nyitra vármegyei nemes családul tünteti föl Horányi [5]), és ebből származottnak irja Csanky Gábor kegyesrendi áldozárt, ki Nyitra vármegyében Nagy-Emökén született 1737-ben, és 1790-ben egy vallásos munkát adott ki magyar nyelven.

Csányi család, (Csányi). Zala vármegyének egyik régi magyar családa. Mátyás király 1475-ben Budán (feria 2-da ante festum corporis Christi) kelt uj adománylevelében erősiti meg Csány (de Csány) Balásnak fiát Jánost, e Jánosnak fiait Miklóst és II. Balást, és Csány Mártont Benedeknek fiát, az első Balásnak unokáját, Csány, Szőlős, Kis-Tilaj, Becsfölde, Lak, máskép Sz.-Mihály-Egyháza, Zala vármegyei, — Eörs, máskép Vörös, Somogy vármegyei, és Nagy-Tilaj Vas vármegyei helységekben.

Csány helységtől vette a család vezetéknevét, és emlitett I. Balástól kezdve ily nemzékrendet alkottak [6]):

---

[1]) Szirmay C. Ugocsa 151. l.
[2]) Kővary id. h. 258. l.
[3]) Adami Scuta Gentil. II
[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 74. 228
[5]) Nova Memor. Hung. 701. l.
[6]) Geneal. authent. Mss. Mus. tom. II.

A családfán álló II. Balás az 1505-ki rákosi országgyülésen Zala vármegye követe volt [1]), 1518-ban pedig II. Lajos király egyik tanácsosául neveztetett ki [2]).

Az utolsó ízen állók valamelyikének fia László szüli 1790-ben Csány helységben, fiatal korában huszárrá levén, részt vett az 1809 1815-ki táborozásokban, ekkor lábán megsebesülvén, hazavonult, és mint megyéje táblabirája a politikai térre lépett, 1848-ban kormány biztos, utóbb közlekedés és közmunkák ministere a forradalom alatt, ebbeni részvéteért 1849-ben oct. 10-én Pesten bitófán végezte életét [3])

[1]) Jászay Magyar nemz napjai a moh v. után. löl. lap.
[2]) 1518-ki XXXIX. törv czikk
[3]) L. életrajzát Ujabb ismér. tár II. 231

Csányi család. (Mándi). Hajdan Szathmár vármegyében virágzott. 1582-ben Mándi Chiany István több társával Mánd falu birtokába uj adományt nyer Rudolf királytól [1]).

1590-ben Csányi Albert Zsarolyán helység és Sámely puszta birtokában erősittetik meg több társával kir. uj adománynyal [2]).

Csáni család. (Mező-Csáni †). Hajdan Erdélyben virágzott, de már kihalt.

1554-ben Csáni Erzsébet Zörenyi Jánosné által Csáni Lázár és György ellen perlekedett a mező-csáni boldinczi, hosszuasszói, járai stb. jószágok felosztása végett [3]).

Csáni család. (Sz.-Udvarhelyi). Erdélyi székely család, közülök sz.-udvarhelyi Csáni Mihály szegények ügyvéde 1815-ben.

Csányi család. (Kövesdi). Szintén erdélyi család, ma talán már a kihaltak közé sorozandó. 1597-ben élt kövesdi Csányi Balás, neve az okiratokban Chiany-nak van irva [4]).

Csányi család. Zemplin vármegyében az armalista nemesek között emlittetik [5]).

Ezenkivül Abauj s Heves vármegyében is vannak Csányiak Fényes Geographiája szerint.

Csaplár család. A Csaplár család — ugy látszik — a Csallóközben fekvő Nyékből származott szét, ott és Pinke-Karcsán vannak ősi birtokaik.

1593-ban élt Csaplár Mihály hitvese Ilona, mint egy ellene szóló idézvény mutatja [6]).

Később — mint látszik — több nyéki nemes családdal együtt a háborús és egyéb viszontagságok miatt leveleik elveszvén, 1655-ben III. Ferdinand királynak a pozsonyi káptalanhoz intézett parancsa szerint nemes Nyéky György királyi biztos, és nemes Méhes Pál káptalani megbizott vizsgálata folytán ősi nemesi jogaikba visszaállittatnak Takács György, Szétsényi Tamás, Csaplár Lőrinez, Németh Mihály, Szabó István, Semlyè Jakab, Takács, máskép Kranicz Péter, Fülöp Balás, és Ego György, és uj adomány-ezimen megerősittetnek a

---

[1]) Szirmay: Szathmár várm. II. 243. l.

[2]) Ugyanott 218. l.

[3]) Az eredeti itélet-levél a kászoni báró Bornemisza család levéltárában Török Antal ur szives közlése szerint.

[4]) Báthori Zsigmond itéletlevele. L. Székely Nemz. Constit. 66. lap.

[5]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 111. l.

[6]) Ipolyi Arnold ur gyüjteményében 226. sz. alatt szives közléséből.

Csallóközben fekvő Nyék, köznyelven Egy Eős, máskép Leány Ágh helységbeli összes részbirtokaikban, melyeknek már őseik is békességes birtokában voltak, és ők is mint leány-ági leszármazottak hasonlóan háboritlanul birák mind az ideig [1]).

Az 1755-ki nemesi vizsgálatkor Pozsony vármegye által kétségtelen nemeseknek találtattak Nyéken lakó Csaplár Mihály, Cs. Ferencz atyjával Péterrel együtt; Nemes-Szeghen lakó Csaplái József; Pinke-Karcsan lakó Csaplár János. Csaplár Jánosnak fiai és örökösei karcsai ősükről reájok maradott jószágaikat elintézik egy 1755-ki május 3-kán kelt osztály-levélben, melynél fogva a karcsai Curiát a legöregebbiknél Jánosnál in aequalitate bonorum nyekiensium engedik további dispositioig.

Nyékről s Karcsáról beszármaztak részben Duna-Szerdahelyre, részben maradtak Nyékben is.

E család tagjai közül Imre mint insurgens a hét éves háborúban esett el, József Vajka helységnek kegyes emlékü lelkésze, s mint ilyen a mult század végén mult ki.

E családnak ivadéka és éke a most élő Csaplár Benedek Gáspár kegyesrendi tanár is, ki Duna-Szerdahelyen született 1821-diki január 5-ken [2]), és ki Karcsai név alatt az irodalom terén is elismerést vivott ki czikkei által.

Csaplárok vannak Csallóközben Radványban is, református vallásuak; — Bácsban is laknak kath vallásuak.

---

[1]) Az oklevél szavai ezek: *attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis, quae ipsi sacrae primum regni nri Hungariae Coronae, et dein Matti nrae pro locorum et temporum varietate atque occasionum exigentia fideliter et constanter exhibuerunt, et in futurum quoque impensuros pollicerentur, totales et integras portiones possessionarias in possessione Nyék vulgo Egy Eős alias Leány-Ágh vocata in insula Csallóköz, Cottu poson. existen. habitas, in quarum quieto et pacifico dominio iidem supraspecificati maiores et progenitores suos inde ab antiquo semper perstitisse. et se nunc quoque veluti foeminei sexus homines persistere, verum literas, et literalia instrumenta superinde habita, iniuria temporum et bellorum, multiplices ob impedimenta factas hinc inde diversas commigrationes atque incendia a se se abalienata et deperdita se se asserunt, totum et omne jus nostrum regium . . . . memoratis imprimis quidem Georgio Takács, et Thomae Szétsenyi veluti antiquioribus et principalioribus, praesentisque nostrae novae donationis impetratoribus, deinde vero etiam Laurentio Csaplár et aliis familiae eiusdem foeminei sexus hominibus eidem haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis vigore aliarum literarum nostrarum novae nostrae donationis, collationis superinde emanatarum jure perpetuo et irrevocabiliter dederimus etc.* T. Csaplár Benedek ur szives közlése szerint.

[2]) L. Magyar Irók. Életrajz gyüjt. I. 77.

Csaplovics család. (Jeszenovai). E család óshelye Árva vármegyében Jeszenova, melytől előnevét vette, s melyben jelenleg is birtokos, — hajdan az alvidéken volt székhelye — mint ezt némely felmaradt levelekből sejteni lehet, — miglen a török dulásai miatt a felföldre szoríttatván, Jeszenovával adományoztatott.

Árva vármegyéből a család némely tagjai leszármaztak Bars, Gömör, Hont és Nógrád vármegyébe is.

Czimerük, mint itt látható, a vértben zöld térről felemelkedő terepélyes élőfa, mely az egész paizst kétfelé látszik osztani, a fa jobb oldalán daru áll, — balfelől egy vitéz látható. A paizs tetején a koronás sisakon ismét a nyakán átnyilazott daru áll, csőrében kigyót tartva.

Adatok hiányában teljes családfa helyett csak néhány tagját említhetjük meg a családnak.

Csaplovics Pál Hont vármegyébe szakadt, és ott Pribélyen neje Eghry Mária (előbb Nagy Ádámné) után birtokos volt 1770-ben [1]) Ugy látszik, ennek fia Cs. János született Hont vármegyében Felső-Pribélyen 1780-ki sept. 22-kén. 1805-ben tett ügyvédi vizsgálatot. Slavoniában Pakráczon püspöki titoknok volt 1812-ben. Legutóbb gróf Schönborn gazdászati tanácsnoka, s a munkácsi s szent-miklósi majoratusi uradalmak igazgatója. Több, főleg latin törvényes munkáin kivül a „*Gemälde von Ungarn*“ czimü 2 kötetes munka irója. Meghalt Bécsben 1847-ben.

Nevezetes érdemet szerzett, s örök emléket állitott magának a Csaplovics család egy másik tagja, Csaplovics Lőrincz, Pozsonyban a gr. Zichy család ügyvéde s levéltárnoka, ki 1839-ben hatvan ezerre menő könyvtárát szülőföldjének Árva vármegyének hagyományozta, mely 1849-ig a megye, jelenleg pedig már egy részvényes társulat által fentartva, s biztositva Alsó-Kubinban a város piaczán e város által egy

[1]) Sz. Benedeki Conv. Fasc. 155 Nro 67.

emeletes házban örök időkre elhelyezve, azon vidék tudományos előhaladásának egyik eszközeül szolgál [1].

Jelenleg élnek a családból Árva vármegyében Csaplovics Elek Rosnyón Csaplovics Sámuel sat

Csapó család. (Gelsei). A gelsei Csapó család a regiebbek közé tartozik Előnevét a Szabolcs vármegyei Gelse helységtől vette.

Gelsei Csapó-nak fia volt András, ennek László, ennek leánya Margit Magyar Pálnak hitvese, ki 1355-ben mart. 15-kén Szabolcs vármegyei Benbach, Szathmár vármegyei Máté, Bel, Szalka, Kis-Szalka, (igy irva) helységeit az ó-budai Klára-apáczák kolostorának adományozza [2]

E család valószinüleg kihalt.

Csapó család. (Ecsedi). Szathmár vármegye egyik családával a Parlaghyakkal jött sógorságba ecsedi Csapó Ferencz, kinek 1590-ben felesége Parlaghy Borbála, előbb Pataky Sámuelné volt [3]

Csapó család. Tolna vármegyében lelünk egy családot, melynek országos disze volt Csapó Dániel, született 1778-ban Tolnának 1827 től 1836-ig alispánja és országgyülési követe, a magyar gazdasági egyesület buzgó tagja és másod elnöke; meghalt Pesten 1844-ben. Tolnában — iratik róla egy helyen [4] — a haladási párt ősz zászlósa, s mind haláliglan tisztakeblü, következetes hive, a hazának nehéz időkben is tántorithatlan hüségü fia, s munkás, lelkes polgára sat.

Egyetlen leányát Csapó Idát nemeskéri Kiss Pál egykori fiumei kormányzó vette nőül. A szintoly kellemdús, mint nemeslelkü hölgy nem rég meghalálozván, lelkes hagyományában, mi közel száz ezer forintra rug, számos legatumokon fölül férje, rokonai, barátai, s a tengeliczi és barnaesi iskolák s egyházi sirbolt számára Tengeliczen tett hagyományain kivül, a m. akademia, a nemzeti szinház és szegszárdi kórház javára is alapitványozott. Kitünő fontossággal bir. — ira

---

[1]) L. e könyvtárról „Pesti Napló" 1858-ki mart. 31. és april első szamát.

[2]) Fejér Cod. Dipl. tom. IX. vol. II. p. 433. — Lehoczky Stemm II. 82. E családot Csapon-nak irva emliti, és a Zala varm. Gelset látszik elönevül érteni, mert a családot a Dunán túlra teszi, és ugy összezavarja, hogy azon eligazodni nem lehet

[3]) Szirmay Szathmar varm. II. 21. l.

[4]) Ujabb Ismerettár II 234. l

egyik hirlap [1]) — a lelkes honleány azon vég-intézkedése, miszerint országos emlékü derék atyja dicső nevének fentartására az öröklött jószágokat fi-ágra az elsőszülöttség szerint hitbizományilag lekötni rendeli, s a fejedelmi engedély eszközlésére hátrahagyott férjét bizza meg, kikötvén egyszersmind, hogy a vagyon-alapító s tett-dús hazafi Csapó Dániel emlékére az örökösök mindig Daniel melléknevet is viseljenek, azok magyar nevelést nyerjenek, a magyar nyelvet tisztán tudják, rendszerint Tengeliczen lakjanak, onnét jószágukat kormányozzák, városban állandóan le ne telepedhessenek, s telelniök is csak Pesten lehessen, s a hitbizományi birtok összegét egy fillérnyi adósággal ne terhelhessék.

Csapók vannak Dunán túl még más több vármegyében is, nevezetesen Sopron, Győr, Fejér és Komárom vármegyében.

Sopron vármegyében a vármegyénél viseltek hivatalt, Csapó József és Imre 1845-ben alszolgabirák voltak. Csapó Sándor ugyanott, ugyanakkor esküdtséget viselt.

1736-ban Győrben született Csapó József, ki külföldön tanulta ki az orvosi pályát, s hazatérvén, Debreczenben élt mint orvos. Latin nyelven irt egyéb értekezésein kivül 1791-ben „*Orvosi könyvecske*“ czimü könyvet [2]).

Fejér vármegyében 1840-ben Csapó József a megyénél aljegyző volt.

Komárom vármegyében 1686-ban Csapó János szolgabiró volt, a midőn több tiszttársával együtt e hivatalától lemond [3]).

1671-ben Csapó Zsuzsánna Pázmándy György neje, férjével együtt Enyeghy Jánostól s ennek több érdektársától a kömlődi egész pusztát veszi meg [4]).

1676-ban Cseh Ferencz s rokonai nagy-igmándi részjószágukat beirják zálog-czim alatt Csapó Györgynek, ugyanottani részeiket a Ghyczi, Sándor és Madocsányi család is Csapó Györgynek zálogitja el [5]).

Csapó (olv. Chapo) Mihályról irja Lehoczky, hogy 1672-ben nemesittetett meg [6]).

---

[1]) Magyar Sajtó 1857-ki január 6. kelt 4. szám.
[2]) Horányi Nova Memor. 702.
[3]) Fényes: Komárom vármegye 66. l.
[4]) Ugyanott 155.
[5]) Ugyanott 152.
[6]) Lehoczky Stemm II. 75.

A XVII. században Nógrád megyében élt Csapó Katalin, mint nemes Szabó Jeremiás Füleken lakó kereskedőnek neje 1672-ben [1]).

Csapó család. (Lebényi). E család egyik tagja lebényi Csapó Mihály a magyar kir udvari kamaránál volt titoknok 1769-ben.

Legujabban 1844-ben lebényi Csapó János szintén a kamarai Bessenyő város biztosa volt.

Czimere a családnak — a metszvényen láthatólag — a vért mezejében két szemközt álló oroszlán egy pallóst tartva, melyre kigyó kúszik, fölötte csillag ragyog; a paizs tetején a sisak koronájából grif emelkedik föl kivont karddal.

Valjon a fölebb tárgyalt Csapók közül némelyik nem e családhoz tartozik-e? adatok nélkül bajos megmondani.

Mindezen Csapóktól ismét különböző családból eredt kecskeméti Csapó Dániel a „Magyar Dal-füzérke“ czimü népdal gyüjtemény szerkesztője.

Csapody család. (Szala-Lövői). Somogy vármegye vagyonosb és ismertebb nemes családainak egyike. Közülök Csapody Ferencz 1760-ban a Dunán inneni kerületi tábla ülnöke.

Csapody László született 1724-ben. Jesuita lőn 1741-ben; gr. Pálffy János fölött mondott halotti beszédet, és azt kinyomatá. Testvére

Csapody Lajos hittani tudor, és veszprémi éneklő kanonok 1786-ban. Egy latin értekezést irt a királynék koronázásáról [2]).

Csapody János a m. kir. udv. kamaránál számvevő tiszt volt 1770-ben.

Csarada család. Nyitra vármegyei család, mely a Beregh vármegyei Charnavodai családtól igényli származtatását, mely szerint az utolsó Charnavodai Gábornak (*lásd Charnavodai család*) Mihály nevü fia a török háborúk és pusztitások miatt székhelyéből kimozditva, Nyitra vármegyébe szakadt volna, és ott bizonyos Pani Barta leányát házastársul vévén, azzal nemzé fiat ismét Mihályt, és ezután nem-

[1]) Protocol. Cott. Neograd. anni 1672.
[2]) Horányi: Nova Memoria 704.

sokára e világból kimulvan, e fiunak ugymint Csarada Mihálynak nemességét I. Leopold király uj nemes levél által nagybátyja Pani Barta Mihály keresésére 1686-ban megujitá, mely okmány Esztergam vármegye levéltárában van letéve, s Nyitra megyei nemessége lajstromába 1687-dik évről egész terjedelmében beiktatva

Czimere a családnak, mint itt a metszvény is mutatja, a paizs kék udvarában hármas dombnak középsőjén egy könyöklő páncélos férfi-kar, mely kardot markol, és annak hegyén levágott törökfej vérzik; a paizs jobboldali szegletében csillag, a baloldaliban hold látszik A paizs tetején álló sisak koronáján az előbb leirt kar könyöktől karddal, s azon törökfej Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös

Mihálytól kezdve, kinek részére 1687-ben a czimeres levél adatott, jelenkorig a család nemzékrende [1]) következő:

Csarada Mihály
1687.
(neje Dávid László leánya)

Ferenc
sz. 1695.

János
sz. 1703.

Pál
Elefánton birt.
(Kopcsány Éva)

János
sz. 1771.
Pozsony várm.
Csölén birtokos.
(neei Fischer N.)

József
sz. 1774.
Elefánton birt.
(Szűcs Erzse)

Janos
Pozsony várm. jegyző
1848. előtt.

István
Elefánton birt.
(Marich Friderika)

György
cs. tanácsos s nyilv. ügynök.
(1. vaszolyai Scherz Vilma.
2. vlahovai Vlahovszky Emma)

Lajos

1-től Jenni. Aladár. Géza. Gizella. 2-től Georgina.

A családfa élén álló Mihálynak neje a Dávid családból lévén, ez a Sámbokréthy régi családból származott. Pálnak neje Kopcsányi Éva pedig a kihalt ős Elefánty családból (lásd ezt) vette eredetét, s ez után örökösödött a Csarada család Elefánton. Palnak egyik fia

[1]) A család szives közlése szerint

János Pozsony vármegyébe szakadt, és Csöllen birtokolt. Jozsef Elefánton maradt, ennek fia György Bécsben m. kir. ügynök, kir. udvarnok (aulae regiae familiaris) 1858-ban mart. 20-kán köz és jotékony czélok javárai közhasznu tevékenysége elismeréseül császári ha nácsos czimmel [1]) ruháztatott fel; bir Szomorfalván, Lovászon, Kórvélyesen, Alsó- és Felső-Elefánton, hol az Elefánti családi régi kastélynak, s részben javainak is részint egyenes örökösödés, részint szerzés utján birtokosa. A táblázaton látható két rendbeli házasságából és pedig első nejétől négy, a másodiktól egy gyermeke van.

Csárics család. Magyar nemességet nyert 1790-ben Csárics Ferencz.

Czimerpaizsa előbb viz-szintes vonallal kétfelé és a felső osztály függőleges vonal által ismét kétfelé, és igy összesen három udvarra oszlik. A felső jobboldali fekete mezőben ezüst félhold ragyog. A felső baloldali kék mezőben fehér galamb repül, s piros csőrében arany gallyat tart. Az alsó osztály egy nagy folyót mutat, fölötte felhők, a háttérben balról vártornyok látszanak, jobbról egy élőfa szemlélhető, a vizen pedig barna csónakban egy vörös ruhás, sárga öves, kardos, és prémkalpagos vitéz állva, csáklyázik előre. A paizs tetején álló koronán piros lábú fehér galamb áll, kiterjesztett szárnyakkal, piros csőrében arany gallyat tartva. A koronából jobb oldalról egy félig fehér és félig fekete, balról pedig félig kék, és félig arany elefánt-ormány nyulik fel, mindkét oldalról az elefánt-ormányokból arany-vörös zászló leng. Foszladék jobbról ezüst-fekete, balról arany-kék [2])

A család — ugy látszik — Zala vármegyében tartja lakását, hol Csárics Ferencz a vármegyénél 1837-ben rendszerinti esküdt volt.

Csarvay család. Gömör vármegyei nemessége között foglal helyet.[3]).

Császár család. (Lánzséri). Eredete ismeretlen [4]), az bizonyos, hogy a családot a primás-érsek Oláh Miklós pártfogása emelte föl. Császár (régi irásmód szerint Chaszar) Miklós, Oláh Miklós

---

[1]) Budapesti Hirlap 1858-ki 70. szám.

[2]) Adami: Scuta Gentil. tom. II.

[3]) Bartholomaeides C. Gömör. 144.

[4]) A „Trophaeum Estorasianum"-ban összekoholt Csaszár nemzékrend, mely a Hevenesi Mss. XXVIII. és Geneal. authent. Nro 207. tom. I. gyüjteménybe is átment, — és mely a romai Julius Caesartól hozza le e családot, mint oktalan férez tekintetbe nem jöhet

nővérét Oláh Orsolyát [1]) vette nőül, és innen Oláh Császár nevet is viselt. — Miklós ugy látszik 1552-ben már nem élt.

Császár Miklósnak Oláh Orsolyától fia II. Miklós volt, ki 1559-ki aug. 17-kén jegyzé el nejeül Zluni Frangepán Annát [2]).

Miután Oláh Orsolyának második férjétől Bona Györgytől († 1553. dec. 24.) született fia Bona ifjabb György egri prépost 1559-ki sept. 9-kén meghalt volna, Oláh Miklós primás az 1553-ki julius 11-kén vett Sopron vármegyei Lánzsér várát [3]), I. Ferdinand királytól nyert szabad rendelkezésnél fogva 1561-ben nevezett Császár II. Miklós bárónak adományozá [4]), és ez innen irá azután előnevét; ezenfelül birta Lakompákot is.

Császár II. Miklósnak Zluni Annától leánya maradt Orsolya, Dersfy Ferenczné, kitől az Eszterházyak erednek, és Lánzsért örökjog [5]). — Fiául iratik II. Miklósnak Kristóf is, ki magnélkül kihalt.

Czimere a családnak (a Troph. Estor. szerint) a paizsban egy rézsútos csikolat, és abban egyszarvú, a paizs fölötti sisakon is ugyanaz; tehát e szerint lényegesen egyenlő az Oláh családéval. *L. ezt.*

Császár család. (Kolgyári). Eredeti, és lakhelye Zala vármegye. Egyike azon régi magyar családoknak, melyek ősi telkeiket nem igen hagyják el. Hajdan a kolgyári pusztán, most inkább Szent-György völgy egyik fordulatán van elterjedve. A régi oklevelekben a Császár név gyakran „Chazar"-nak irva fordul elő, és e család magát hagyományképen Kazar ivadéknak tartja. E hagyománnyal áll kapcsolatban a család czimere is, mely, mint itt látható, a kazarok szokása szerint paizson fölemelt Árpádot mutatja. Azonban e hagyományt oklevél vagy egyéb emlékirat nem istápolja.

Legrégibb nyomait a családnak azon uj adomány-levélben találjuk, melyet Albert király 1439-ben Kolgyári Balásnak fia László, és ennek testvérei Miklós Péter, to-

---

[1]) Második férje Bona György volt, kitől fia szintén Bona György mint egri prépost halt meg.

[2]) Oláh Miklós naplója, Kovachich Scriptores Minor. I. 97.

[3]) Ugyanott 94.

[4]) Spangar Magyar Krónika 265. lap., hol Bárónak neveztetik.

[5]) Az eddigi leszármazást igazolja a Dessewffi contra Eszterházy-féle curiai pörben hitelesitett leszármazás.

vábbá Császár Bereczknek fia Mihály, Császár Pálnak fiai Jakab és Péter, és Császár Miklós fiai Gergely és Péter részére Kolgyár helységre nézve kiadott, akképen, hogy a nevezett helység felébe Bereczk fiai, hasonfelébe pedig a többi Császár nevezetüek iktassanak be. Később a kolgyári birtok idegen kezekre jutván, azt Császár Péternek fia Tamás és rokonai Bálint, Mihály és Miklós, és nevezett Bálintnak fia János visszaváltották, és magukat II. Ulászló királynak Budán 1498-ban kelt iktatási parancsa folytán abba a Szala kapornaki Convent által ugyanazon évben minden ellentmondás nélkül be is iktattattak.

Ezen jogon birta a család Kolgyárt, honnan később a szomszéd Sz.-György völgyére és Baksára szakadt át. Sz.-György völgyén találjuk 1630-ban Császár Jánost, Lászlót és Tamást. — Sz.-György völgyén 1703—1725-ig leljük Ferenczet, Mártont, Jánost, Istvánt és Tamást. 1703—1713-ig Pétert. — 1716-ban ifjabb Istvánt 1749-ig. — 1728-ban már ismét egy másik Ferenczet, és ifjabb Jánost is 1747-ig, sőt 1749-ig, midőn ismét György, Tamás, és egy még ifjabb János jő elé a nemesi összeirásban a többi legközelebb emlitetteken kivül. Igy szaporodva mindég, az 1752. 1754. 1762. 1770. és 1786-ki összeirásig, midőn már Sz.-György völgyén tizenkilenczre ment a család fi tagjainak száma [1]).

1738-ban Baksán leljük Istvánt, hol 1754-ben már hatan laktak, 1786-ban pedig csak Ádám és József. — 1752-ben Kerkakutason Mátyás és Márton; — a Győrfai pusztán pedig Tamás és Márton laktak. — 1754-ben Nemesnépen leljük Pétert beirva.

Korunkban megyéje határain kivül is ismertté e családnevet Ferencz tevé, ki Zala-Egerszegen, hová atyja József Sz.-György völgyéről szakadt, született 1807-ben [2]). — Egykor Fiumeben tanár, később az ottani váltótörvényszék jegyzője, majd 1840-dik év óta Pesten a váltó-feltörvényszék ülnöke, 1846—1849 ben a hétszemélyes királyi tábla váltó osztályi előadó ülnöke volt. Ezenfelül a magyar akademia tagja, és mint jeles költő szépirodalmi és váltó-törvénytani iró is ismeretes, jelenleg Pesten lakik. Ágazata imez:

---

[1]) Zala megyei jegyzőkönyvi kivonat.

[2]) Zala megyétől 1835. évi nov. 12. 2487. sz. a. vett ki nemesi bizonyitványt, mely Zágráb és Pest megyében is kihirdettetett.

János
József
Ferencz
sz. 1807.
lak. Pesten
Titus. Arpadine. Gusztáv. Ferencz Géza. Emma. Edvin.

Császár család. (Pacséri). Bács vármegyében fekvő Pacsér helységről irja előnevét, és ott jelenleg is birtokos. Itt született Császár Sándor 1789-ben, ki Temes vármegyénél kezdé hivatalos pályáját mint aljegyző, utóbb főjegyző, 1829—1835-ig másod alispán, az 1825. 1830. és 183⅔-ki országgyülésre e megye követe, jeles szónok és classicus latin. 1836—1840-ig kir. táblai ülnök, midőn az 1836-ki orszaggyülés után kezdett állami perekben Földváry Ferenczczel a vádlottak mellett szavazott. E hivatalróli lemondása után gróf Bissingen krassói uradalma teljhatalmu kormányzó lőn, utóbb Buziásra vonult. 1848-ban a hétszemélyes tábla birájává neveztetett. Meghalt loróli esés következtében Pesten 1850-ben [1].

Pacséri Császár Gyula 1843-ban kameralis ispán.

Császár család. (Előbb Kaiser). Kaiser Mihály és János 1790-ben kaptak magyar nemességet. Czimerök, mint itt látható, három részre osztott paizsból áll. A felső kék mezőben arany nap felé két egymáshoz ütött fekete sas repül. Az alsó jobboldali osztály vörös mezejében zöld téren méh-kaptár, körüle dongó méhekkel látható. A baloldali fehér mezőben vadász-eb áll két lábon, nyakán kék szalag csattal. A paizs fölötti sisak koronájából szintén a leirt eb emelkedik ki. Foszladék arany-kék, balról ezüst-vörös [2]

[1]) Ujabb Ismer. tar. II. 236. — [2]) Adami Scuta gentil. tom. II

Császár család. Zemplin vármegyében is a czimeres nemes családok között emlittetik. Fényes által pedig Borsod, Nyitra (Bori helységben) és Komárom vármegyében (Bogyán) is birtokosnak iratik Császár nevü család.

Császár család. (N.-Enyedi). Erdélyben Alsó-Fejér vármegyében tartja lakását, hol György 1794-ben a vármegyénél viselt hivatalt.

Talán egy ezzel az eke-tyukodi Császár család, melyből György Alsó-Fejér vármegye aljegyzőjeül iratik 1815-ben, ugyanakkor eke-tyúkodi Császár Zsigmond Nagy-Enyed városa jogi inspektora.

Császár család. A fölebbiekkel összeköttetését nem ismervén, külön emlitendő Császár György, ki Nógrád vármegyei Gede nevü helységbe Kutassy György magvaszakadtán iktattatott be 1700 ban, de az Egry örökösök Vattay és Baloghy család ellentmondott [1])

Császy család. Szathmár és Ugocsa vármegyei nemes család. Szathmár vármegyében (1809-ben) birtokos a család Nagy Ecsed Hodász, Parasznya, Sándor, Egri és Mikola nevü helységekben [2]).

1784—1790-ben Szathmár vármegyénél mint adó-rovó hivatalnoskodott Császy László [3]). 1787-ben Császy József ugyanott a József cs. rendszer idejében törvényszéki lajstromozó és becsülő. E század elején Császi József Szathmár vármegye főszolgabirája birtokos ott Csécse helységben [4]), és Ugocsa vármegyében Fekete-Patakon [5]).

Csatáry család. (Sarkadi). Csatári János hajdan sarkadi kapitány volt, elesett 1659-ben a Barcsay és Rákóczy közötti ütközetben [6]). Tán e Jánostól, mivel Sarkadon kapitány volt, vette előnevét a Csatári család, melyből sarkadi Csatári János 1730-ban Debreczenben született. Honn iskoláit végezvén, azokat Belgiumban és Szász országban fejezte be, és ez utóbbi helyen jártában nyomatá ki „Magyar historiának rövid sommája“ czimü könyvét 1749 ben Hazajövén, Debreczen városa tanácsosa lett. Meghalt 1782-ben Sir-irata szerint atyja, nagy- és ős-atyja is debreczeni tanácsos volt

---

[1]) Sz. Benedeki Convent, Capsa G Fasc. II Nro 4.
[2]) Szirmay Szathmár várm. II k 65 84 104 116 287 294 l.
[3]) Ugyanott I köt. 138 l
[4]) Ugyanott I. k 131 II. k. 258
[5]) Szirmay C Ugocsa 85
[6]) Szalárdy Siralmas Krónika 473 l

Tudományosságát tanusitják kéziratban maradt többféle munkái [1]). Több gyermeke maradt, köztük Csatári József.

Csatkovics család. Nyitra vármegye nemessége között emliti Fényes Geographiájában.

Csatlós család. Gömör és Ugocsa vármegyében székel. Ugocsa vármegyében egyike azon családoknak, melyek 1750 ben Péterfalvára nádori uj adományt kaptak, ott birt e század elején Csatlós György; Forgolányban pedig Csatlós László és Pál [2]).

Csató család. (Csatóházi †). Ugocsa vármegyében fekszik, hajdan falu, most puszta Csatóháza, melyet egy Csató alapitott, kitől családja és a helység Csatóháza nevét vette [3]). E család neve régenten Chato-nak iratott, sőt néha Chathó-nak is

A Csató név régi ázsiai eredetü szónak iratik, mellyel már Kr. u. 633-dik évben a magyaroknak egy hada vagy nemzetsége (tribus) neveztetett. Egy történetirónk szerint [4]), midőn a magyarok (akkor törököknek nevezve, turci) China felé vevén utjokat, egy Láp tónál elterülő pusztán, — mit Chatonak neveznek — megállottak, ott egy külön hadosztályt alakitottak, és azt a pusztától (a solitudine) Csató-nak (Chato) nevezték, mely azután dicsőségben a többit fölülmulta.

A XV. század elején éltek csatóházi Csató György és Leonet, kik a Heteni és Szirmay családdal közös vérség jogán a kihalt Sásvári és Előszödfalvy család földjeit 1419-ben sajátjokul tartva felszánták [5]).

1435-ben Chatoházi Csató András és Benedek az országbiró Báthori István itélete folytán Szirmán három telket kap [6]).

1447-ben István Chatófalváról irva, királyi emberül (homo regius) emlittetik [7]).

Birtokos volt a család Szathmár vármegyében is.

1463-ban chatóházi Csató Gergely Szathmár vármegyei

---

[1]) Horányi: Nova Memor. 707.

[2]) Szirmay C. Ugocsa 24. 25. 27. l.

[3]) Ugyanott 127.

[4]) Pray: Dissertatio praevia ad Annales Hun parte III. 301. lapján irja „*Turci arrepta versus Chinam via, in solitudine, quam Chato vocant, et lacui Lop ad orientem adjacet, subsistere. Hic formata seorsim tribu, novam gentem, quam a solitudine Chato dixere, fundarunt, quae deinceps rerum gestarum gloria caeteris antecelluit*"

[5]) Szirmay C. Ugocsa p. 128.

[6]) Ugyanott. — [7]) Ugyanott

Nagy-Paládon részbirtokot kap adományban. Ugyanez 1466-ban szintén Szathmár megyei Tatárfalván részbirtokot, Erdő-Szadán pedig vámszedési engedélyt kap, 1470-ben ismét Szathmár megyei Lukus-telke, Hirip, Péterfalva, Tisza-Becs, Tisza-Berek, Nagy- és Kis-Hodos, és Remeteszeg helységben részbirtokot kap királyi adományban [1]). Ezen évben idézteté Gergely Perényi Miklóst és Jánost, kik Gergelynek atyját Chato Mihályt, midőn ez utazás közben Becsen meghalt, éjnek idején megrohanák, és felakasztá, és erdejét felégeték és kivágaták [2]).

Gergelynek fia volt talán azon Máté, kiben a csatóházi Csató család 1548-ban sirba szállt, javaiban Szirmay Lajos örökösödvén [3]).

Csató család. (Fügei). Eredetileg törzshelye Gömör vármegye, ezen megyében fekszik Füge helység, mely hajdan Fige, és Fighe-nek is iratott. A család neve pedig Chiato, Czato, majd Czatto változatokkal is fordul elő az oklevelekben. Gömör vármegyéből elszármazott a család Ungh, Ugocsa s több vármegyébe is.

Gömör vármegyében találjuk e nevet már a XIV. században, midőn *Simon filius Chatou* nem a legkedvezőbben emlittetik [4]).

1597-ben élt Fügei Csató Imre, és birt Nógrád vármegyében, 1601-ben tiltakozik a megye előtt a kalondai dézma megtartása érdekében [5]). 1616-ban Gömör vármegye küldi a kassai kamarai igazgatóhoz némely megrovások kiegyenlitése végett [6]). Neje ráhói Jákóffy Orsolya 1600-ban osztozott Barbarith Dorottyával ráhói Jákóffy Péter özvegyével, mint ettől származott gyermekei gyámanyjával [7]).

1610-ben birt Nógrád vármegyében Endrefalván fügei Csató Demjén [8]).

Ugocsa vármegyében fűghei Csató Gáspár 1693-ban szolgabiró, 1697—1709-ben másod alispán [9]), 1715-ben országgyülési követ [10]). Albert ugyanott 1673-ban esküdt [11]).

---

[1]) Szirmay Szathmár várm. II. 134. 177. 184. 204. 211. 262. 268. 276. 327.
[2]) Szirmay C. Ugocsa p. 128.
[3]) Ugyanott.
[4]) Fejér Cod. Dipl. tom. IX. vol. VII. p. 430.
[5]) Protoc. C. Neogr. 1601. pag. 78. *Egregius Michael Wjlaky, Wolfgangus Bornemyssza, et dna Maria Dobraviczky, idem quoque Wolfg. Bornemyssza in persona egregii Emerici Chatho protestantur super eo, Quod ipsi decimam possessionis Kalonda vocate nemini cuipiam concederent, sed pro se ipsis usurparent.*
[6]) Bartholomaeides Not. Cott. Gömör. p. 214.
[7]) Hont vármegye által kiadott osztálylevél szerint.
[8]) Acta anni 1610. Arch. C. Neogr.
[9]) Szirmay C. Ugocsa p. 54.
[10]) Lehoczky Stemm. I. 215.
[11]) Szirmay id. h. 60.

1750-ben a fügei Csató család is többekkel együtt Ugocsa vármegyei Péterfalvára nádori adományt kap [1])

1787-ben Csató Ádám ungvári kamarai administrator, s egyszersmind m. kir. helytartósági tanácsos, kinek utódai Hálmi mezővárosban és Turócz helységben birtokosok (1804.)

Ungh vármegyében 1794-ben a kaposi járásban alszolgabiró fighei Csató Pál, és járási al-adószedő fighei Csató Albert.

1605-dik év táján élt fügei Csató Péter, kinek neje lapispataki Segnyey Magdolna volt [2]).

Ezek szerint — mint láttuk — a fügei Csató család Gömör, Ugocsa, Ungh és Nógrád vármegyékben volt kiterjedve, vagy legalább birtokos. Jelenleg pedig Bereg és Ugocsa vármegyében birtokos.

Összeköttetésben voltak-e, és miképen ezen családdal a következők, kiket még itt kell fölemlítenem, el nem dönthető, mert elönevei ket sehol sem találjuk.

Csató Mihály, vagy mint magát aláirá Czató Mihály, már 1666-ban Nógrád vármegyében a Balassa Imrétől confiscalt Divény várában parancsnokolt [3]), és mint eredeti levele mutatja, Wesselényi Ferencz nádor embere volt. Utóbb Wesselényinek lipcsei várában volt kapitánya, 1670-ben pedig april 16-kán Wesselényi Ferencz özvegye Széchy Mária által Murány vára kapitányául neveztetik, adván magáról hűség-kötelező levelet [4]), de egyszersmind ez napon nevezett Széchy Mária Csató Mihaly és neje Dávid Erzsébet Felicitas részere irja be (inscribálja) Gömör vármegyei Perlacz falut [5]). 1677-ben Csató Mihályt már Bars vármegyei Léván találjuk, hol Liptay János zálog-levelét mint tanu irja alá. Czimere pecsétjén, melyen neve egészen kiirva „Czato Michael" olvasható, a paizs udvarában egy álló vitéz, jobb kezében zászlót tartva, a paizs fölötti sisakon ugyanaz.

Ezzel egy családból származott, de söt — ugy látszik — leánya volt Csató Anna Klára [6]), 1. Kovács Istvánné, 2 kisfaludi Liptay Ádámné (mintegy 1697-től 1710-ig), 3 gróf [7]) Oudaille Hubert

[1]) Ugyanott 125.

[2]) Wagner Tabellae geneal. Mss. tab III.

[3]) Az eredeti levelekből 1666-ki aug. 18. és 19-ről

[4]) Gyüjteményemben a hűségi levél masolata

[5]) Katona Hist. Critic. XXXIII. p. 816—817 közli az eredetiből

[6]) L. rola okleveleket Sz. Benedeki Conv. Protocol. X. pag. 46 104. 118 es ott Fasc. 67. Nro 18. Fasc. 72 Nro 17 Fasc. 76 Nro 4 stb Es többet a Liptayak levéltárában.

[7]) Bel Notit Nova tom IV pag. 282.

Károly neje 1711-diktől. Ez is Bars vármegyében lakott, és 1715-ki február 7-kén Léván irta alá azon bizonyitványt, melyben tanuskodik arról, hogy Dúló Gergely özvegyétől Selmeczen követelvén bizonyos okiratokat, azoknak visszaadását nevezett özvegynő megigérte. E levélre nyomott pecséte teljesen megegyez a Csató Mihály előbb leirt pecsétével, s rajta „Csató Anna Clára“ körirat olvasható.

Ha e leirt pecsét-czimer a fügei Csató családéval — melyet nem ismerek — nem egyez, ugy — tekintve még egyéb körülményeket is — e két személy egy más ilynevü családnak ideszakadt ivadéka volt. Lásd csikdelnei Csató család.

Csató család. (Jankafalvi). Jankafalva puszta Bihar vármegyében az Érmelléken fekszik, de a család beszármazott Erdélybe is, s ott Alsó-Fejér vármegyében jelenleg is él.

Nemzékrende egyik erdélyi ágnak néhány nyomon igy terjed [1]):

Csató I. Mihály
(Kabós Zsófia)

I. József (Tordai Sára)	Márta (Botos Viski János)	Anna (Kövesdi Gyulai István)	Julianna (Debreczeni István)
I. György (Zoványi Bora)			

Mózses †	II. József	II. György †	II. Mihály †	Rebeka (Szabó György)	Borbála (Diószeghy István)
	III. György †				

Ezen ág az utolsó III. Györgyben kifogyott. 1809-ben a Tordai Sára jogán illető Doboka vármegyei dobokai részjószágot I. György hat gyermeke főkormányzó gróf Bánffy Györgytől kiváltja; de 1821-ben már Vajna Istvánnak eladják.

A másik ág, mely Alsó-Fejér vármegyében székel, a vármegyénél viselt hivatalokat. 1771-ben Cs. József, 1794-ben Sámuel, 1827-ben Ferencz azon megye alszolgabirái voltak, ezen utóbbinak fia jelenleg Konczán tagositott birtokán él.

Ugyan e családhoz számitandók:

Csató Anna Halmagyi Mihályné.

Cs. József 1815-ben B.-Szolnok vármegyénél szolgált.

A család reform. vallásu.

Csató család. (Cs. Csatószeghi és sz. Simoni). Törzsökös székely család Al-Csikszékben, ősi lakhelye s birtoka ott az Olt vize mellett fekvő Csatószegh helységben, honnan előnevét irja; innen a

[1]) Hodor Kár. szives közlése szerint.

szomszéd Sz.-Simonra és Sz.-Királyra stb. elterjedt. Belőlök szakadt ki a XVI. század végén a delnei Csato család. Nevök hajdan — mint a lustralis könyvek mutatják — különféle változással iratott majd Cziato, Chiato, Csyato stb. alakban.

1604-ben Csatószegről lustrálnak Bocskor János századában Csató András és István; Sz.-Simonból István és Mihály [1]).

1619-ben lustrálnak Csatószegről Csató Márton, János, Máté, Sz.-Simonból István mint lófő [2]).

1643-ban Csatószegről mint régi lófők (primipili veteres) lustrálnak Csató Márton veje Korody Gergely, ennek fia Pál, és Csató Péternek fiai: János, György, Ferencz, István, Benedek, Mihók [3]).

1660-ban Csatószegről idősb s ifjabb Csató György. — 1681-ben Henter Benedek századában lustrálnak Csató Mihály és György, Csatoszeghről mint lófő Cs. Ferencz; 1685-ben ismét onnan Csató Ferencz két fia [4]). Ekkor élt Cs. Máté s neje Kórody Kata, kinek valószinüleg fia János.

1694-ben Cs. János egyik küldöttje a tatár által kipusztitott Csikiaknak Szebenbe a német katonaság beszállásolása tárgyában Caprarához [5]). 1698. és 1702-ben csikszéki alkirálybiró [6]). 1715-ki aug. 29-kén III. Károly királytól saját, és gyermekei Ferencz, Mihály, György, András, János, és István fiai s utódai részére czimeres nemes levelet vált, mely a szebeni országgyülésen 1717-ki január 18-kán, a Csik-Kászon székek közgyülésen pedig 1726-ki január 28-án kihirdettetett [7]).

Czimere a családnak a paizs vörös mezejében magyar vitéz, jobb kezében levágott vérző törökfejet tartva. A paizs fölötti sisakon a fejedelmi korona, s azon fejedelmi bot lekszik, e

---

[1]) Mike S. ur szives közlése szerint az 1604-ki lustral. könyv 98. 99. l.
[2]) 1619-ki lustr. könyv. 108. 110. l.
[3]) 1643-dik évi lustr. k. 34—145. l.
[4]) 1660-ki lustr. k. 287. — 1681-ki 972. 976. 979. l. — 1685-ki 623. l.
[5]) Cserey Mih. Historiája 232. 435. l.
[6]) Benkő Csik-Gyergyó és Kászon .sz. leir. 53. 78. 79. 81. l. És a gubern. levéltarban Liber Lustral. sedis Csik de anno 1702. p. 835.
[7]) Az eredeti czimeres levél Csikszékben a családnál.

fölött férfi-kar könyöktől levágott törökfejet tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös. Jánostól a nemzékrend jelenig igy jő le:

János
alkir. biró. 1698.
(Kristó Anna)

Ferencz. | I. Mihály 1726. (Incze Klára) | György. | András. | János. | István.

Ferencz szül. 1744. 1792. produc. (Beke Krisztina)

II. Mihály szül. 1767. sept. 21. kijő Bihar vármegyébe, megh. 1837. oct. 5. (Visontai Kovács Róza) | Krisztina (Darvas Ferencz) | Ferencz Csatószeghen 1830. | József † 1854. lak. Csatószeghen. (András Zsuzsa † 1833.)

Ábrahám Csatószeghen 1858.

József alesperes Csik-Sz.-György 1854. | Máté Sz.-Imrén. | Mihály Csató-szeghen. | János Bra-nyiczkán. | Éva (Csató Imre)

Pál sz. Sarkadon 1804. megh. Pozsonyban 1841. (Gelle Karolina) | Krisztina (Kastal Józsefné) † | Klementin

Mária sz. 1837. (Nagy Ivánné)

Az egész család, a nem folytatott ágak is Erdélyben, nagyobb részben Csikszékben székelnek, egyedül II. Mihály (ki Csatószeghen született 1767-ben) miután a mult század végén mint fiatal a török háborúban végig katonáskodik, osztatlanul hagyva ősi birtokrészét, Magyarországba Bihar vármegyébe előbb Sarkadra telepszik, onnan Nagy-Szalontára megy, hol a postát vevé meg, majd meg ezt eladván, Nagyváradra vonul, s ott szerez gazdaságot. Nemességéről Bihar vármegyétől 1812-ben vesz ki bizonyitványt [1]). Meghalt 1837-ben. Neje visontai Kovács Rozália volt. Fia Pál szül. Sarkadon 1804. jan. 7-én, megkereszteltetett Békes-Gyulán január 9-kén A magyar tudós és Kisfaludy társaság tagja. Az 1839-ki országgyülésen báró valpói Prandau képviselője. Mint iró előkelő helyet foglalt el [2]). Meghalt 36 éves korában Pozsonyban 1841-ki febr. 15-kén. Csak leánya maradván, benne családja fi-ágon Magyarországban kihalt.

[1]) Bihar várm. 1812-ki dec. 9-kén kelt er. bizonyitv.

[2]) Irodalmi működéseiről olv. M. Irók, Életrajz gyüjt. I. k. 80. l. és II. köt. 399. l.

II. Mihály testvéreinek Ferenczne k fia Ábrahám és Józsefnek gyermekei Csikban élnek, ezek közül József alcsiki esperes, és csikszentgyörgyi lelkész, János testvére Hunyad vármegyében tiszt.

A család vallására nézve rom. kath.

Csathó család. (Csik-Delnei). A székely földön az Olt partján egymás fölött fekszenek Sz. Imre, Sz. Király helységek, a legutóbbi helységbe szakadtak már régebben az ős Csatószeghből e család eldődei, honnan azután Sz. Imrére és még tovább a Felcsikban fekvő Delnére vonulva külön családot alapitának. A családnév hajdan — mint a fölebbié különféle irásmóddal változtatva fordul elő, jelenleg magukat Csathó-nak irják; — előbb Cs. szentkirályi, később pedig a delnei előnevet viseltek. Ez átköltözést az 1777-ki productiokor — mint erről alább szó leszen, — a részökre hozott itélet is emliti [1]). A Sz. Imrére való szakadásnak már 1604. előtt, a Delnére való telepedésnek pedig már 1643-dik év előtt kelle történnie; ámbár Sz.-Királyban is még utóbb is megmaradt a család egy része, mint mindez a lustralis könyvek adataiból bizonyitható.

1604-ben Sz. Imréről Bocskor János hadnagyságából lustrál Csató András. 1643-ban Sz. Imréről mint lófő Csató Mihály*; Sz. Királyról János és Miklósnak fia Miklós lófők; — Delnéről Jánosnak fiai: György, István, Márton, Mihály mint régi lófők. 1681-ben Sz. Imréről senki, Sz.-Királyról Csató Miklós beteges, és Péter. 1685-ben Sz. Imréről Henter Ferencz szolgálatában Cs. János Mihály odaki szolgál (*vagus*), mi annyit jelent, hogy Magyarországban van; ez a Mihály tehát az volna, ki feljebb 1643-ban lustrált Sz. Imréről és csillaggal van jegyezve; ugyancsak 1685-ben Sz. Királyról Cs. Miklós beteges (debilis), végre 1702-ben Sz. Imréről Cs. János lófő, és Mihály darabont lustráltak [2]).

Ezen emlitettek közül a Delnéről 1643-ban lustrált Csathó Jánosnak fia Mihály, és általa György, István és Márton I. Leopold királytól 1659-ki aug. 23-kán kelt czimeres nemesitő levelet nyernek, mely Magyarországban Bars vármegyében kihirdettetett.

---

[1]) „*Modernorum producentium antecessores ex possessione Csik Sz.-Király, sedis Csik inferioris, in possessiones Delne et Szent Imre in eadem sede existentes habitationem transtulere.*“

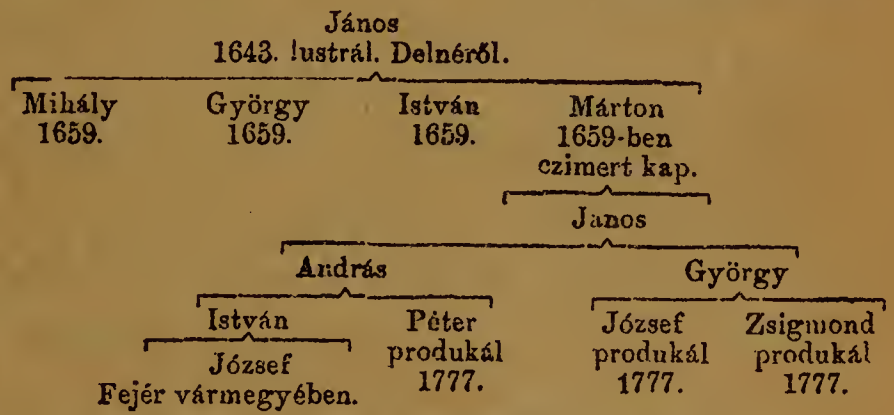
[2]) Az idézett évekről lustral. könyvekből Mike S. ur szives közlése nyomán.

Mielőtt a leszármazást közölnők, itt kell emlékeznünk azon Csató Mihályról, kiről a fügei Csatók között (*lásd itt* 112. *lapon*) irva van, hogy előneve — legalább előttem — ismeretlen, és hogy murányi kapitánysága után végre 1677-ben Barsban Léván találjuk. Nem egy-e ez följebb az 1685-ki lustralis könyvben említett vagus (künn szolgáló) Mihállyal? és nem igy történhetett-e, hogy amaz armalisa a székely családnak ezen Mihály által itt Magyarországon Bars vármegyében kihirdettetett? A valószinüség nagy, noha reá egyéb adat nem szolgál bizonyitékul. A czimerben azonban nagy különbség van.

A delnei Csatók 1659-ben nyert czimere ez: a paizs kék mezejében — mint itt látható — kék mezőben hármas dombon vörösbe öltözött kar könyököl, nyillal átütve, és egy fehér-piros zászlót lengetve. A paizs fölötti sisak koronáján ugyanazon ábra van. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Az 1777-ki productioig e család leszármazása igy alakult [1]):

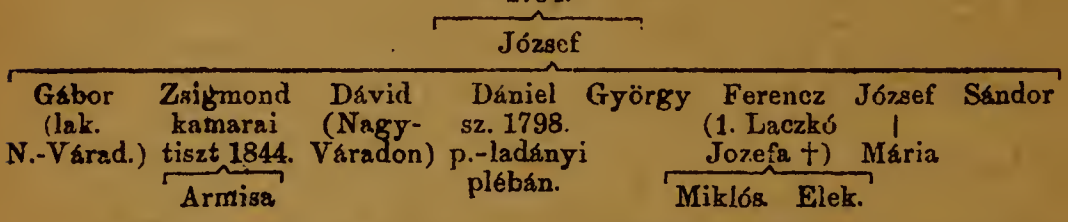

Az utolsó izen állók 1777-ben produkáltak, és azon évi dec. 11-én a maros-vásárhelyi kir. tábla által itéletileg [1]) kétségtelen nemeseknek ismertettek el.

---

[1]) A productiokor kelt itéletben csak Csik-Szentkirály-ról iratnak, holott már előbb is használták a Delnei előnevet. *Eveniente* — mond az itélet — *proinde ab uno competrantium Martino nimirum Csató, comproducentium Josephi, Sigismundi et Petri singulorum Csató de Csik-Szentkirály condescensione, eosdem velut ante impetrationem etiam modo productorum armalium literarum, in statu nobilitari praeexistentium nobilium successores — — nobiles armalistas judicando decrevimus, haerum nostrarum judicialis etc.*

Ugy látszik a György fiának Józsefnek fia volt azon delnei Csató Antal, ki 1794—1814-ben fel-csikszéki dúlló volt, s kinek egy ága Magyarországba Nagyváradra szakadván, ily családfát képez:

Legnevezetesebb embere volt a családnak delnei Csató Zsigmond, kinek a táblázaton állókkal összeköttetését nem ismerem [1]). Született ez 1700-ban. Cs. kir. tanácsos, és az erdélyi udvari kanczelláriának referendáriusa lőn. Megnősült 1732-ben, elvévén Gáborfy Gábor leányát, Annát, kitől, noha 15 nap hiján 20 évig éltek együtt, gyermeke nem maradt. Meghalt 1752-ki april 5-kén, kora 52-dik évében [2]). Özvegye Csik-Madarast, mit férje szerzett kászoni báró Bornemisza Jánostól, nagy-ajtai Cserey Farkasnak adta el [3]).

E Zsigmondnak testvére volt Elek, Ferenczes (strictior. observ.) szerzetes, és két izben tartományi főnök (provincialis). Irt és kiadott egy nagy theologicus munkát is [4]).

A család Fel-Csikban jelenleg is él, hol Delnén Csató János birtokos [5])

Csávay család. Erdélyi család, valószinüleg már kihalt. Csávay Miklós 1589-ben követségben járt a törökökhöz [6]).

Cséby család. (Némethfalvi). Zemplin vármegyében birta hajdan Nagy- és Kis-Csébet. Egy törzsből ered a Gathaly családdal, melynek eldődei Ivánka és László Gathal fiai, (Comes Ivanka et Ladislaus filii Gathal) 1278-ban itéletileg elmarasztaltatnak. Ezek

---

[1]) A családfán álló Györgynek fiával Zsigmonddal egy nem lehet, mert ez még 1777-ben produkál, a referendár. Zsigmond pedig 1752-ben már meghalt.

[2]) „Igaz Utazó a világi és mennyei méltóságra" sat. czimü fölötte elmondott halotti prédikáczio. Nyomat. a Csiki Sarlós boldogasszony klastromában 1752.

[3]) Benkő: Specialis Transylvania lib. II p. 447. Es Benkő Csik Gyergyó, Kászon leir. II. 29.

[4]) Horányi Mem. Hung. I. s a fölebb emlitett halotti beszéd.

[5]) Benkő Kár. Csik, Gyergyó, Kászon leir. 12. l

[6]) Kemény Not Capituli Albens. II. 96

birták Gathaly helységet, mely Al-Cséb-nek is neveztetett [1]). 1324-ben élt Csebi Péternek fia Péter, ki többekkel együtt az abarai pusztát adja el [2]).

1371-ben Csébi Mátének fia Lőrincz Zemplin megyei Némethfalván öt telket kap László nádortól, és ez idő óta a némethfalvi előnevet vevé föl a család [3]).

1403-ban említett Csébi Lőrincznek fia Miklós (Nicolaus Rufus filius Laurentii de Cséb) többekkel együtt Zsigmond királytól kapja a pázdicsi erősséget, és Pazdics, Zalogh, Samogh, Kraszna, Mocsár, Zuha helységeket [4]).

Későbbi időkről nincs a családról emlékezet; igy kifogyta korát a XV. századra tehetjük.

Csechcsik család. Gömör vármegye nemessége sorában említtetik [5]).

Csécsy család. Szabolcs vármegye nemesei közt említi Fényes Geographiájában.

Komárom vármegyében Csécsy István özvegye Muray Anna ellen a Muray család magvaszakadta miatt pert indit 1781-ben a kir. ügyész Ekecs falubeli birtokrész iránt [6]).

A Csécsy nevet az irodalomban ismertté tevé Csécsy idősb János, ki Abauj megyében Szakaly faluban született 1650-ki junius 4-kén, de nem nemes szülőktől. S.-Patakon volt tanár. Meghalt 1708-ban, május 14-kén. Nejétől nemes Rajczi Klárától (kivel 1686-ki november 12-kén kelt egybe) nyolcz gyermeke közül csak Mária és Klára leánya, és János fia élték túl atyjokat. Ez ifjabb János Gönczön született 1689-ki junius 11-kén, és szintén sáros-pataki tanár volt. Meghalt 1769-ki jun. 1-jén. Mindkettő után több munka maradt fel [7]). Ezek előtt is már egy Csécsy Miklós 1659-ben egy latin ima-könyvet irt [8]).

Csedő család. (Csik-szentgyörgyi). Csikszéki székely család. Csedő Dávid al-csikszéki alkirálybiró 1755. s 1769-től. — Csedő

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 375.
[2]) Ugyanott p. 372.
[3]) Ugyanott p. 75 és 375.
[4]) Ugyanott p. 378.
[5]) Bartholomaeides Not C. Gömör p. 144.
[6]) Fényes Komárom várm. 100 l.
[7]) Danielik: Magyar Irók. Életrajz gyüit. II. köt. 37. s köv. lap
[8]) Ugyanott 45. l.

László 1794-ben az erdélyi udvari kancellárián titoknok, 1815-ben 1815-ben a guberniumnál ugyanaz. Csik-Szent-Györgyön jelenleg Csedő István birtokos.

Cséfalvay család. (Cséfalvai). Nevét és előnevét Cséfalva Pozsony megyei helységtől veszi, melyet a család jelenleg is bir [1]). Ki van terjedve ezenkivül a család Esztergam, Fejér, Nógrád és Pest vármegyébe.

Cséfalvay József nőül vevé Miskey Juliannát, ettől gyermekei Márton és Judit Balog Mátyásné.

Cséfalvay Ferencz szintén Miskey örököst Posgay Terézt vevé nőül, s ettől gyermekei Anna Nedeczky Mihályné, Zsófia Huszár Mártonné, Judit Kajdácsy Ferenczné, és Ferencz, ki 1810—1824-ben Tolna vármegye alispánja.

Nógrád vármegyében e század elején él Cséfalvay János, neje Verbóy Erzsébet, fia Kálmán él, kinek Holló Juliától fiai Béla és Géza.

Cseffey család. (Noszolyi). Erdélyben Doboka vármegyében volt birtokos. A XVI. század végén, és a következő elején élt Cseffey János 1585-ben Bethlen várában gondviselő (provisor) [2]), második férje volt Valkay Erzsének Valkay Tamás és Ördög Márta unokájának, s igy is, valamint farnasi Veress János hűtlenségi bélyegén 1575-ben adományzott birtokos [3]). Fia Cseffey László 1627-ben Bethlen Gábor alatt követ a római császárhoz, 1640—1659-ben Belső-Szolnok vármegye főispánja [4]), és itélő-mester [5]). Neje Daczó Mária után is birt Doboka vármegyében. Benne kihalt a Cseffey család.

Ugyan e családból volt (s tán Jánosnak testvére) Cseffey István, ki 1601-ben a moldvai vajda ellen harczolt Báthory Zsigmond hazakisérésére többekkel megbizatott [6]).

Csegezi család. (Bágyoni). Erdélyi család. Közülök Csegezi Mihály 1642-ben Aranyos-szék főkapitánya. Jelenleg Csegezi Ferencz s többen élnek [7]).

---

[1]) Fényes Geogr. Szótár I. 205. l.

[2]) Kemény Józs.: Notitia Arch. et Capituli Albensis p. 95.

[3]) Hodor: Doboka várm. 57.

[4]) Kemény Józs.: Not. Capituli Albens. II. 362. — E szerint 1659-ki május 7-kén Dévárol ir hozzá mint főispánhoz Baresay Ákos.

[5]) Kemény János Önéletirása. Kiadta Szalay. 265. és 218. lap

[6]) Wolf. Bethlen Hist. de reb. Transylv. tom. V. p. 10.

[7]) Kővary: Erdély nev. Családai 258. l.

Csegődy család. Bihar vármegyei régi család, e vármegyében fekvő Csegőd pusztától veheté nevét. 1489-ben élt Csegődy Lászlónak (Ladislai de Cseged) leánya Ilona Nadány Demeterné, ki Pethenden részbirtokot akarván venni a Csákyaktól, Csáky Ferencz és többen ellentmondtak [1]).

1730-ban a Csegődy család mint Zemplin megyei Barancs helységben birtokos emlittetik [2]).

Csegőldy család. (Szathmári). Erdélyben a mult században birtokos volt Doboka vármegyében Csegőldy család [3]). 1815-ben szathmári Csegőldy László Dées városa főjegyzője volt.

Cseh család. (Lévai). L. Cheh cs.

Cseh család. (Szent-Kátolnai). Erdélyi háromszéki székely család, azon székben fekszik Szent-Kátolna helység, melyről előnevét viseli.

A család több tagja hivatalt viselt a széknél, sz.-kátolnai Cseh András 1815-ben háromszéki ülnök, ugyanakkor József kézdi szék törvényszéki jegyzője.

Egy ág kiszakadt Magyarországba is Bihar és Tolna vármegyébe, és mindkét helyen megyei főbb hivatalokat viseltek.

Miklós a mult században Bihar vármegyének főügyvéde volt; neje Bohus Francziska, kitől fia József ismét Bihar vármegyénél a mult század végén szolgabiró. Miklósnak leánya Magdolna Kovács Mihály Bihar vármegyei szolgabiró, utóbb Arad megyei táblabiró neje [3]).

László előbb Szathmár vármegyében szolgabiró 1778-ban, azután Tolna vármegyében e század elején (1810.) alispán, majd kir. tanácsos. Meghalt Bölcskén Tolna vármegyében 1824-ki január 26-án. Iró is volt. Neje Becsky Franciskától fia Ferencz.

Ignácz szintén Tolna vármegyében szolgált mint másod alispán. Meghalt Pakson 1830-ki január 8-kán, kora 49-dik évében.

Szathmár vármegyében lakott Cseh László, kinek Csabay Erzsétől fiai László (tán a fölebb emlitett?) és Ferencz. Tán ez utóbbi Ferencz az, ki Szathmár vármegyei Berend helységben birtokos [4]).

Cseh család. (Czabaji). Közülök László arany-sarkantyús vitéz (Eques auratus) és m. kir. kamarai tanácsos 1799-ben.

---

[1]) Wagner Mss. tom. LXX. p. 78. 80.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 236.

[3]) Vay Német Hivség. 307. l.

[4]) Fényes Geogr. Szótár I. k. 120. l.

Cseh család. (Csuzi). Csuzi Cseh Jakab Kecskeméten ref. tanár a XVII. században. A kiváltságosak sorából való volt-e, nem állíthatom. Irt két munkát: 1. Lelki bölcseségre tanitó oskola. Nyomt. Debreczen, 1680. 2. Edom ostora, vagy Abdias proféta magyarázata, rövid prédik. Debreczen, 1682. [1]).

Cseh család. Cseh Ádám, szent-gothárdi Jánossal és Lendvay Miklóssal együtt 1720. aug. 24-én czimeres nemes levelet nyer III. Károly királytól.

Ez alkalommal kapja a következő czimert: a paizs kék mezejében kettős s hátra felkondoritott farkú oroszlán áll, hátsó lábaival egy fekvő sárkányt tépve szét, első lábaival pedig vörös zászlót lobogtat, és a feje fölötti ujuló hold- és csillagra néz. A paizs fölött nemesi korona nyugszik; a paizs körül pedig jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék foszladék leng [2]).

Cseh család. Alapitá Cseh Mihály, ki 1759-ben szerzett czimeres levelet családjának. Czimere négy részre oszlik, az első és negyedik kék mezőben felforditott gula alakban három arany csillag ragyog. A második és harmadik ezüst mezőben vörösbe öltözött férfikar könyökben meghajolva, arany fogatu kardot markol. A paizs tetején a korona fölött két kiterjesztett fekete sas-szárny között fehér galamb áll, lábai és csőre vörösek; csőrében zöld gallyat emel. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-kék [3])

Tán e család az, melyből Lótországban Szerem vármegyében Cseh Mihályt (tán épen a szerzőt) 1760-ban az alispáni székben

---

[1]) Tudományos Gyüjtem. 1823-ki foly. VI köt. 86. l.
[2]) Collect. Herald. Mss. Nro 441.
[3]) Collect. Herald Mss. Nro 6.

találjuk. Ugyancsak Szerem vármegyében 1848-ban Cseh Eduard másod alispáni hivatalt viselt.

Cseh család. Cseh családot látunk Nyitra vármegyében is a nemesek sorában, hol Cseh László 1787-ben az alispáni székben ül.

Talán e családot illeti a következő töredék leszármazás is [1]):

Cseh Péter
(Szombathelyi Anna
előbb Horanszky Jánosné)
|
Imre
|
Sándor — János — Mária (Nagy Istvánné)

Komárom vármegyében is találunk Cseh családot. 1676-ban Cseh Ferencz s ifjabb Cseh János, idősb Cseh Jánosnak Páhy Erzsétől született fia igmándi részjószágát inscribálja Csapó Györgynek [2]). Ugyancsak Komárom vármegyében 1743-ban Cseh József, és neje Farkas Ágnes, Liptay és Beniczky családbeliekkel kömlődi birtokrészeiket örökösen beváltják b. Sándor Mihálynak [3]).

Bács vármegyében Cseh család bir Novoszellón [4]).

Cseh család. (Előbb Böhm). Böhm József 1790-ben [5]), és Ferencz 1791-ben [6]) czimeres nemesitő levelet szerezvén, nevők Cseh névre változtatott. Az utóbbi által nyert czimer ez: a paizs fölülről kezdve két rézsutos vonal által háromszögü (triangularis) három mezőre osztatik. Az első kék mezőben földteke, a második vörös mezőben ezüst czirkalom látható. Az alsó (vagy középső) gula alakú osztály arany mezejében alúl zöld téren fehér folyó, s a fölött várkastély három vörös fedelü toronynyal látható. A paizs sisakján oroszlán emelkedik föl, és első lábaiban czirkalommal egy földtekén méreget. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [7]).

A szerző a czimerről következtetve, mérnök lehetett.

Cseh család. (Alsó-Csernátoni). Erdélyi székely család Háromszékben. 1815-ben Zsigmond az erdélyi kir. táblánál jegyzőkönyvi iktató. Lajos Csernátoni név alatt 1848-ban Magyarországban a „Március“ lap segédszerkesztője, kibujdosott.

---

[1]) Perbeli nemzékrend szerint.
[2]) Fényes Komárom várm. 152.
[3]) Ugyanott 153
[4]) Fényes. Geogr. Szótár, III. köt. 145. l.
[5]) Collect. Herald. pag. 129.
[6]) Ugyanott pag. 130.
[7]) Adami Scuta gentil. I.

Cseh család. (Jablonczai). Csehországból Jablonczáról, mely Janknak is neveztetett, szakadt hazánkba, s itt második neje Ludáni Anna után a Ludáni Péter javait, ugymint Bars vármegyében Füs, máskép Gödör-Füs, Pozba és Belényes, Hont vármegyében Tompa és Magyarad. Nyitra vármegyébe Vicsap egy negyedrésze, és Szabolcs vármegyében Apagy helységet Füsy György és Jánostól az egri káptalan előtti bevallás szerint megkapván, azokra 1496-ban Ulászló királytól megegyező adományt kapván beiktattatott. 1517-ben ezen javakba II. Lajos királytól nyert ujabb adomány folytán ismét beiktattatott, ellenmondván a Dovorány család. Első neje nem tudatik, a második volt Ludány Anna. Ágazata igy sarjadzott:

Cseh János
1496.
(Ludány Anna)

Az 1-től: Márton (Cseh de Jabloncza) 1524.	László (Cseh de Jabloncza)	2-től: Ferencz 1528. (Frusina)	Erzse 1526. (erdős-kereki és saali Aczél Istvánné)
		Anna (1. Dolgos Tamás. 2. Babindály id. Gergelyné)	

Jánosnak második nejétőli fia Ferencz magát Ludán, Füs, és Jablonczáról irta. Hűtlenség bélyegén vesztvén el javait, azokat kozmafalvi Dolgos Ambrus és János kapják 1532-ben. Ezen Dolgos Jánosnak fia Tamás elvette nőül Cseh Ferencz leányát Annát, kinek utódai a Dolgos és Babindaly, majd a Szelecsényi család is kihalván, ezek után örökösök az Ocskay, Berényi és Konkoly [1]).

Csehy család. Hont vármegyében fekszik Alsó- és Felső-Csehi nevü puszta (Hazas-Nénye filiaja), melyet hajdan hasonnevü család birt. A Csehy család neve különféle változatokban jő elő az okiratok, de kimondva mindég Csehi-nek hangzott.

Megtartva az oklevelek irásmódját minden családtagnál, közülök ismeretesek ezek:

Csehy István 1400-ban mint (homo regius) királyi ember fordul elő Frank országbiró határjárási paranesában [2]).

Chehy Pál egy 1416-ki oklevélben mint ügyvéd procurator tünik fel szintén Hont vármegyében [3]).

---

[1]) Genеal. authent. Mss. 207. tom. I.

[2]) Az eredeti okl. szerint.

[3]) Ipolyi Arnold ur gyüjteményéből.

Chehy László 1505-ben a rákosi országgyülésre Hont vármegye követe [1]).

1499-ben már nem élt Csehy Miklós mester (Magr. Nicolaus de Felseő Csehi), kinek gyermekei János 1499—1500., Ambrus és Zsófia Tésai Istvánné (Stephan de Theza) [2]).

Chieőy Lászlónak özvegye Kövesdy Zsófia él 1598-ban [3]), ettől leánya Csey Borbála Tercsy Jánosné volt [4]).

1598—1600-ban élnek Lőrincz, Ferencz, István, k Nógrád várm. előtt 1598-ban ügyvédet val. [5])

A család kihalt, s utánna több maig is élő ivadék örökösödött.

Komárom vármegyében szintén van Csehi nevü helység, és igy valószinüleg az ezt hajdan birt Csehy család külön származék volt a fölebbiektől. Komárom vármegyében 1497-ben Csehy Ágoston alsó és felső helységek egy negyedrészét, melyet Gyöpös László örökösétől atyja szerzett, Miklósnak Esztergam sz.-györgyi prépostnak és Piva Mátyásnak elzálogitá [6]).

1723-ban Csák János Komárom megyei Ekeli birtokrészét a Csehyekre ruházza át [7]).

Tán e családhoz tartozott azon Csehy (de Cheh) Mihály is, ki a Csepel szigetén Tököl helységben temettetett el. (Lásd e munka III. köt. 19. lap.)

Csehy család. (Csehi). A Kraszna vármegyei Csehi helységről irják előnevüket. Leginkább F.-Fejér vármegyében tartják lakásukat. Csehi Csehy József 1794-ben F.-Fejér vármegyénél irnok, Sándor 1815-ben gubernialis ügyész; Boldizsár 1814-ben Torda nemes város ülnöke.

Torda vármegyében más ilynevü család is él, melyből Csehiszigethi Sándor 1815-ben Torda vármegye rectificator biztosa.

---

[1]) Jászay Pál Magyar Nemz. napjai Moh. stb. 157. l.

[2]) Horváth István Verbőczy István Emlékezete. 127—131.

[3]) Protoc. C. Neogr. 1598. pag. 28., hol egy sorban kétféleképen iratik a név: *Nobilis Michael Heredy Judlium ad instan. Ladislai Chieöj Egr. Franciscum Chiej personaliter citavit in oppido Zechen* etc..... E jegyzőkönyvben Géczy is előfordul Gjeczy-nek irva.

[4]) Sz. Benedeki Convent fasc. 8. Nro 5.

[5]) Protoc. C. Neogr. 1598. pag. 47. *Egr. Stephanns Cheny constituit procuratorem in Gách* etc.

[6]) Fényes: Komárom várm. 119. l.

[7]) Ugyanott 100. l.

F.-Fejér megyénél árvaszéki ülnök volt 1815-ben dobokai Csehy Ferencz.

Csejtey család. Komárom vármegyében Nagy-Igmándon birt a Csejtey család már 1755-ben, midőn ellene, s többek ellen báró Sándor pert kezdett, de illetőségökre nézve felmentettek az alperesek [1]). Jelenleg is bir a család azon megyei Aranyoson is. — Bács vármegyében szintén a nemesi családok közt emliti e nevet Fényes Geographiájában.

Cseke család. (Csekei). Hajdan már Szathmár vármegyében birtokos. 1590-ben Cseke Pál többekkel együtt Zsarolyán helység, és Sámely puszta birtokában uj királyi adomány mellett megerősittetik [2]).

1604-ben Cseke István Szathmár vármegye szolgabirája volt [3]).

Cseke helység Szathmár vármegyében van.

Jelenleg a Cseke család Fényes Geographiájában Szabolcs vármegyében is birtokosnak iratik.

Csekonics család. Egyike előkelőbb s vagyonosb nemesi családainknak. Legutóbbi törzse Csekonics Pál a mult század közepén a kőszeghi kerületi táblánál ügyvéd, ki 1753-ban Mária Terézia királynétól czimeres nemes levelet nyer [4]).

Czimere — mint itt látható — biborszin mezőben hátsó lábain álló oroszlán, első jobb lábában káka-botot (Typha) tartva; a paizs fölötti sisakon daru áll, felemelt egyik lába körmei közt golyóval. Foszladék mindkét oldalról arany-vörös.

Nevezett Pálnak Kanicsár Máriától (ki a Hertelendyekkel rokonságban állt) született fia József 1757-ki febr. 22 Katonává lesz, tábornokságig emelkedik, egyszersmind sz. István-rend lovagja volt. Érdemei közé tartozik, hogy a mező-hegyesi ménest ő szervezé. Ő alapitá

---

[1]) Fényes: Komárom várm 152. és 96. l
[2]) Szirmay: Szathmár várm. II. k. 218. l.
[3]) Ugyanott I. k 131.
[4]) Collect. Herald. és Adami Scuta Gentil. tom. II.

meg tulajdonkép családját, melynek nagy birtokot szerzett. Meghalt 1824-ki april 26-kán. Neje kettő volt; az első Tempel Katalin 1803-ban 32 éves korában meghalván, másodszor nősült 1803-ban pribéri Jankovich Juliával, kitől született 1809-ki nov. 16-án Nep. János, az élő, kinek hazafiui pártolásaért többi közt az aradi színészet is sokat köszönhet. Nejétől Lipthay Leona bárónőtől, ki a hazai müvészet s irodalom, jótékony intézetek egyik pártolója; gyermekei: Endre született 1846-ki sept. 13-kán; Margit szül. 1848-ki január 24-kén. A családfa ez:

Pál 1753.
(Kanicsár Mária)

József
1757—1824. tábornok.

János sz. 1809.
(b. Lipthay Leona)

Endre sz. 1846. Margit sz. 1848.

A család másik ágából Ferencz nyug. őrnagy, lak. Budán.

Cseley család. (Cseley †). Zemplin vármegye Cselej helységétől veszi nevét, eredetét pedig a Bogáth-Radván [1]) nemzetségből (genus). Nevezetessé lett Cseleinek fia János, a királyné alasztalnoka, ki, midőn Zách Felicián Robert Károly királyt s családját vérszomjas boszúval Visegrádon megtámadta, Felicián lesujtván, a királyi családot megmenté. Érdemeiért 1336-ban Zach Felicián javainak nagy részét adományban kapta, többi közt Nógrád vármegyében is Harkányt stb. [2])

Pecsét-gyürüje, mely Nógrád vármegyében Felfalu határában találtatván, gr. Andrássy György gyüjteményében van, SIG. JOHANIS FILII CHELE körirattal ilyen (rák- vagy skorpio-féle) alakot ábrázol [3]).

1343-ban Balásnak Chele fiának itéltetik a sár-monostrai részjószág [4])

1392-ben élt Cselei Antalnak fia Domokos [5]).

Pozsony vármegyében még a XVI. század végén is találunk ha-

---

[1]) Szirmay: C Zemplin not. top. 75 280.

[2]) Kaprinay Mss. B. tom. IV p. 200. Fejér: Cod. Diplom. tom. VIII. vol. IV. p. 151. hol *Johannes filius Alexandri, filii Csen*-nek iratik.

[3]) Mocsáry Nógrád várm. Esmertetese. 1. köt. 231.

[4]) Fejér: Cod. Diplom. tom. IX. vol. I. p. 165.

[5]) Szirmay C. Zemplin. not. top 90.

sonló nevü családot Cselyey Györgyben, ki 1590-ben azon vármegyének alispánja volt [1]), kit azonban Lehoczky más családból eredettnek állit [2]).

Csemetey család. Ismeretessé tette e nevet Csemetey István, ki 1599-ben élelmezési biztos volt [3]). Valószinüleg másik Csemetey István a vasvári prépost, ki megöletvén, 1618-ban e miatt az országgyülés vizsgálatot rendelt [4]).

Csemiczky család. (Csemiczei). Régiebb nemes családaink egyike, ismeretes törzse Zemche, ki már 1250-ben birta Liptó vármegyében a két Palugya közt fekvő földet (terram inter duas Palugyas) a mostani Csemicze helységet, s azóta, némely kissebb elidegenitéseket kivéve, melyek azonban többnyire visszaváltattak, folytonos szakadatlan birtokában van a család.

Zemchének (iratik Zenchenek is) két fia volt, Móricz [5]) (vagy Márton) és Bene. Zemchének e két fia kapta 1287-ben Benefalvát (most Benedekfalva) Liptó vármegyében. Benenek fia — ugy látszik — Péter, ennek fia Miklós (Nicolaus filius Petri de Benefalva), ki 1391-ben Bebek Imre országbirónak Liptó vármegyében tartott törvényes vizsgálata alkalmával előmutatá Benefalváról az V. László király által 1287-ben adott adománylevelet, ugy egy másikat is, mely 1344-ben Robert Károly által adatott [6]).

---

[1]) Katona Hist. Critic. tom. IX. p. 904.

[2]) Lehoczky Stemm. II. 82. összevetve Stem. I. p. 203.

[3]) 1599-ki XXI. törv. cz.

[4]) 1618-ki LXVI. törv. cz.

[5]) A család adatai szerint Móricz, a liptói regestrum szerint Márton.

[6]) Liptói Regestrum L. M. tudom. Academia Történelmi tár. Pest, 1857. IV. köt. 19. lapon, hol ez olvasható: *Super Benefalva Conditionali. Item Nicolaus filius Petri de Benefalva, exhibuit nobis quasdam duas literas, nam dni Ladislai Regis privilegialem super donacione libertatis Jobagionum de Lipto per Eundem Ladislaum Regem Martino et Bene filio Zenche facta anno Dni Millesimo ducentesimo octuagesimo septimo, decimo kalendas aprilis, regni autem sui anno sexto decimo emanatam, et aliam dni Karuli Regis in Festo beati Nicolai Confessoris anno gracie millesimo trecentesimo quadragesimo emanatam, pretactas Literas dni Ladislai Regis confirmantem, iustas et veras, asserens plura non habere.*

Zemchenek másik fia Móricz 1287-ben Csemiczére kap uj adománylevelet, mely később elégvén, utóda István 1380-ban I. Lajos királytól ismét uj adományt nyert [1]).

Zemchének hatod izbeli ivadéka II. György 1475-ben ismét uj királyi adománynyal erősittetik meg csemiczei birtokában. Ennek fia III. György megszerzi Liptó vármegyében a Gálfalvi birtokot. Örökösei folyvást Liptóban székeltek.

A XVI. század végén 1582-ben csak Csemiczky Miklósban áll a család, de három fia lőn: Benedek, Gergely és János, és ezektől három ágon mostanáig él a család.

Gergely és János utódai többnyire Liptó, de Pest vármegyében is székelnek. Gergelynek utódai közül Csemiczky Miklós 1681-ben Liptó vármegye alispánja volt [2]); ennek fia Gáspár 1693. 1695-ben Nógrád vármegyében volt alispán [3]).

Benedeknek ága, ki 1590-ben Liptó vármegyében Hlinyik helységre királyi adományt szerzett, sok ideig Csemiczén kivül hlinyiki előnevet is viselt. Benedeknek utóda IV. Péter utóbb az ősi fészekből Liptó vármegyéből előbb Zólyom, majd Nógrád vármegyébe költözött, és ivadéka jelenleg Nógrád és Gömör vármegyében tartja lakását.

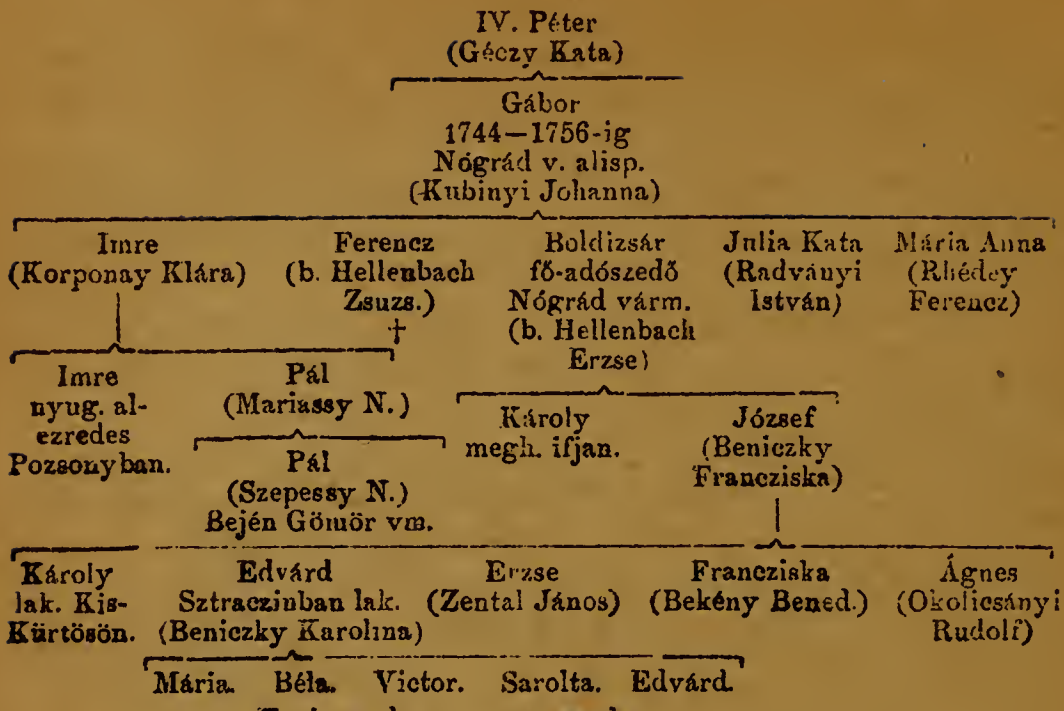
Emlitett IV. Péternek ágazata jelenkorig lehozva következő:

---

[1]) Ugy látszik Zemche mondatott Csemcze-nek is, és róla a helység Csemicze-nek (régenten irva 'Sceuniche-nek is). Zemchenek valószinüleg fia volt János, kinek fia István, kinek Péter, (Petrus filius Stephani filii Johannis de Sceuniche) a ki 1391-ben Bebek Imre országbiró előtt producált. Liptói Regestrumban ugyanott a 35. lapon ez áll: *Super Sceuniche.* Item Petrus filius Stephani filii Johannis de Sceuniche exhibuit nobis quasdam duas literas dni Ludovici pridem Regis Hungarie, unam videlicet novam donacionem dictae possessionis Sceuniche, cuius instrumenta literalia casnaliter combusta exstitisse per predictum Stephanum patrem ipsius Petri, dicto Dno Ludovico Regi dicta exstitissent, eidem Stephano sub eisdem metis, quibus per eundem usque nunc usa exstitissent et possessa, per ipsum Dnum Ludovicum Regem facta, in vigilia festi assumptionis beatae virginis anno Dni Millesimo trecentesimo octuagesimo; aliam vero Sabbato proximo ante Dnicam Judica, anno Dni Millesimo trecentesimo octuagesimo primo transcribentem de verbo ad verbum et confirmantem quasdam literas Capituli Scepusiensis super reambulatione, et metarum praedictae possessionis erectione confectas, et ipsi Dno Ludovico Regi rescriptionales justas et veras; asserens: plures non habere.

[2]) Lehoczky Stemm. I. 198.

[3]) Protocol. C. Neograd anni 1693. 95.

K i s k o r u a k.

IV. Péternek fia G á b o r, ki 1726-ban losonczi Gyürky István beiktatásának Kotyháza és Soos-Hartyánra nézve ellentmondott [1]), 1744-től 1756-ig Nógrád vármegye másod alispánja volt. Imre fiának maradéki Gömör vármegyében székelnek. B o l d i z s á r n a k ága, ki Nógrádban fő-adószedői hivatalt viselt, Nógrádban maradt birtokán. Most élő unokái közül K á r o l y és E d v á r d a megye tekintélyesb táblabirái között állottak, jelenleg ősi birtokaikon gazdászattal foglalatoskodnak. Edvárdnak — mint a nemzékrend mutatja — több gyermeke van.

Czimere a családnak, — mint följebb a szövegben látható — vizszintesen kétfelé osztott paizs, a felső ezüst mezőben kiterjesztett szárnyakkal nyakon nyillal átlőtt galamb áll. Az alsó arany mezőben egy ágról három kinyilott rózsa. A paizs fölötti sisak koronáján szintén a nyakán átnyilazott madár látható.

A Liptó vármegyében székelő ágból C s e m i c z k y J á n o s mint alkalmi latin versek szerzője [2]), S á n d o r pedig mint a „*XVIII. század utolsó tizedének gyászos alkonya.*“ Kassa, 1838. czimü könyv szerzője ismeretes.

---

[1]) Sz. Benedeki Convent Capsa H. Fasc. 8. Nro 9.

[2]) Müvei ezek: Versus Ivanni nep. L. B. Révay occasione Cottus Thuróc. restaurationis. 4ret. — Versiculi in Helycone Liptoviensi compositi. — Ode Josepho Justh octoagenario in publico convivio decantata. 1818. stb.

Cseneházy család. Létezének feltartá emlékezését Cseneházy Benedek, ki Pozsony vári kapitány volt Mátyás király idejében [1]).

Csengery család. Eredetét s nevét Szathmár vármegye Csenger nevü mezővárostól veszi. Elődei a XIII. században a szathmári vár jobbágyai voltak. 1239-ben Mátyás és Miklós a szathmári várnak jobbágyai Csengerből perelnek Ponyth főispánnal két ekényi föld iránt, egyesség utján Ponyth főispán az érdeklett földet nekik engedé, ők pedig Chengerben viszont egy telket adának [2]).

1330-ban Robert Károly király Chengery Péternek fiait Miklóst és Jánost a szathmári vár jobbágyság alól fölmentvén (eximalván), azon vármegyei Reszege helységet nekik s társaiknak királyi adományban adá [3]).

Zemplin vármegyében élt 1634-ben Csengery István [4]), és ezen vármegyében birtokos a család Zomborban és Szürnyeghen [5]).

Csengery Ferenczneк fia József született 1795-ben Vilyben, Abauj vármegyének Zemplin felé fekvő szélén. 1824-ben Sáros-Patakon a világtörténet, oklevél-isme tanára lőn. Meghalt 1850-ki aug. 18-án. Önálló müve: Az egyetemes történet-tudomány vázlata. S.-Patak, 1843. [6]).

A család egyik ágának lakhelye Bihar vármegye. E megyében született Csengery Antal 1822-ben Nagyváradon, hol atyja jeles jogtudós és keresett ügyvéd volt. Csengery Antal szerkeszté 1845-től 1849-ig a „Pesti Hirlapot"; jelenleg a „Budapesti Szemlét." Irt több jeles munkát. Mint legjelesb iróink egyike ismeretes [7]).

Csengeryek vannak Borsod vármegyében is, hol Bódva helységben bir Csengery József [8]).

Csenkey család. Pozsony vármegyei Csenke falu ősi birtoka, melynek most is birtokában van.

Egy ág birtokos Esztergam és Pest vármegyében is, Csenkey Ferenczneк neje Miskey Zsuzsánna után.

---

[1]) Bel: Adparatus 112. l.
[2]) Szirmay: Szathmár várm. II. k. 129.
[3]) Ugyanott II. 27.
[4]) Szirmay: C. Zemplin not. top. 55.
[5]) Ugyanott 158. 238.
[6]) Danielik: Magyar Irók II. köt. 64.
[7]) Életrajzát l. Ujabb ismeretek tára II. k. 252. l.
[8]) Fényes: Geogr. szótár I. köt. 143. l.

Cseőregh család. A XVII. században nemesittetett meg, és ugy látszik kihalt.

Csépán család. (Györgyfalvai). Fényes Elek Geographiája szerint Borsod vármegyében birtokos nemes család.

Györgyfalvi Csépán István jogtudor s táblabiró, Somogy vármegyében Jákóban lakott; meghalt 1830-ki febr. 15-kén. Az irók közt is helyet foglal. Zrinyi Miklós, vagy Szigetvár veszedelme, historiai szomorújáték 5 felvonásban. Komárom, 1790. És Szerencse kivánó versek a magyarokhoz. 1790. általa fordittattak.

Csepán (irva néhol Csépány) Ferencz bir Borsod vármegyében Disznajódon [1]).

Csepcsányi család. (Kis-Csepcsényi). Thurócz vármegyei Kis-Csepcsényből ered, onnan veszi nevét, s a helységnek jelenleg is birtokosa. Iratik a családnév Csepcsényi-nek is.

1770-ben Csepcsányi János a m. kir. helytartóságnál szolgált.

Csepcsányi Tamás 1836-ban a határvizsgáló választmány tagjául neveztetik az országgyülés által [2]).

Cs. Albert Thurócz vármegye számvevője 1841-ben.

Cs. Márk aljegyző, Pál al-adószedő ugyanott 1842-ben.

Csepely család. Szathmár vármegyei nemes család, közülök Csepely Albert azon megye szolgabirája 1606-ban [3]).

1755-ben Csepely Miklós, János, Mihály, Ferencz, Albert a Mándy és Balla családdal Mánd helység birtokában megerősittetnek [4]).

Ugocsa vármegyében Csepely László 1673-ban esküdt [5]).

Csepellény család. Trencsin megyei család. Csepellény György remete sz. pálos barát és magyarországi missionarius, született Bicsén, atyja György, anyja Pataky Zsófia volt. 1643-ban lépett a pálos szerzetbe. Missioját kezdé 1672-ben. Megöletett martyrmódra Eger mellett Szőke területén 1674-ki május 14-én [6]).

Csepelényi Ferencz szintén Trencsin vármegyében született. Jesuita volt. Meghalt Egerben 1737-ben. Néhány értekezése nyomatott ki [7]).

---

[1]) Ugyanott I. 266.
[2]) 1836-ki XXXII. törv. cz.
[3]) Szirmay: Szathmár várm. I. köt. 131.
[4]) Ugyanott II. köt. 243.
[5]) Szirmay: C. Ugocsa. 60.
[6]) L. Vita et Mors V. P. Georgii Csepellény. Tyrnaviae 1745.
[7]) Horányi Nova Mem. 717.

Csepler család. Zemplin vármegye ezimerleveles nemesei közt foglal helyet.

Cseppeny család. Közülök Cseppeny István élt 1665-ben, kinek birtok-eladásai végett tiltakozik Gyürky Mihály [1]).

Cseplész család. A családot alapitá Cseplész János, ki 1711-ben még mint kurucz irja alá a szathmári békeszerződést, 1712-ben pedig III. Károly császártól magyar nemességre emeltetik [2]). Czimere a családnak a paizs arany mezejében zöld dombon korona, s abból (könyökkel jobbfelé) férfi-kar emelkedik ki, kardot tartva. A paizs fölött sisak, s abból három zászló leng, az első kék-zöld, második arany-fekete, harmadik ezüst-vörös. Foszladék arany-kék, és ezüst-vörös.

Csepreghy család. Mária Terézia királynétól 1751-ben kapja a következő ezimert: a paizs kék mezejében zöld tér fölött szétvetett hátsó lábain oroszlán áll, hátra felkondoritott farkkal, kiöltött piros nyelvvel, első jobb lábával egy kivont kardot tart hegyével lefelé a földet érintve. A paizs fölötti sisak koronájából magyar vitéz emelkedik ki kék dolmányban, arany övvel, fején prémes kék föveg, kezében arany-markolatu kivont pallós látható [3]).

Lakhelyük Bihar, Heves, Pest és Szathmár vármegye.

Csepy család. Komárom vármegyében Aranyos, Bogya, Lak, Nemes-Olcsa stb. helységekben birtokos.

Csere család. (Apáczai). Közülök apáczai Csere János Erdélyben a Bárczaságon született 1619-ben Apácza helységben. Külföldöni tartózkodása alatt adta ki 1653-ban Utrechtben „Magyar Encyclopaedia"-ját Meghalt Kolosvárott 1659-ben [4]). — Apáczai Cserei András 1815-ben Kolos várm. biztos

Cserényi család. (Alsó-Balásfalvi). Hazája Erdélyben Doboka vármegye, hol Balásfalván tartja székhelyét jelenleg is e régi magyaros család

[1]) Sz. Benedeki Conv. Protocol. P. p. 250.
[2]) Collectanea Herald. Nro 674. És Adami Scuta gentil. tom. II.
[3]) Adami Scuta Gentil. tom. II.
[4]) Horányi Memor Hung I

Nevök különféle irásmóddal iratott Chiereny i-nek is, sőt Zerény i-nek is, hol a *Z.* betü *Cs.* helyett szolgált.

Czimere a paizsban királyi koronán ülő medve, első lába körmei közt tartott almát eszik, és nyillal van átlőve [1]).

Már 1422-ben említtetik a családból Cserényi Pál [2]).

1519-nél előbb élt — mint sirköve mutatja — Chiereny László. — 1517ben egy határjárási okmány szerint Chiereny Márton és Ferencz élnek [3]).

1558-ban Cs. Gáspár nejével Gerendi Gertruddal; ettől hozzák le rendesen a család származati fáját [4]).

1540—1566. táján Cs. István Doboka vármegye főispánja, és tanácsos [5]).

A Székely Mózses harczában többen vettek részt, Cs. Márton, Balás, László és István. László elesett Brassónál 1603-ban. István egy időre kimenekül [6]). Az előbb nevezett Márton uj adománylevelet nyert az egész a. és f. Balásfalváról.

Cserényi Farkas 1610—1630-ban B.-Szolnok vármegye főispánja. 1624-ben követ Toldalaghy Mihálylyal a portára, 1628-ban a római császárhoz. — Bethlen István alatt tanács-ur, ő kiséré ki Brandeburgi Katát Erdélyből [7]). Neje Bethlen Erzsébet, Bethlen Mihálynak Sombory Borbálától született leánya.

Cserényi György 1715—1724. Doboka vármegye alispánja [8]).

Ugyanott Cs. István 1776—1782. kir. adó-beszedő, 1783-tól 1785-ig főbiró [9]).

1817-ben midőn I. Ferencz király felséges nejével Balásfalván keresztül ment, a királynét két Cserényi hölgy üdvözlé a dobokai közönség nevében.

E család fénye volt a XVI. század végén Cserényi Mihály is, ki mint iró tette nevét emlékezetessé. Munkája: „Historia az persiai monarchiabeli fejedelmekről" stb. Chiereny Mihálytól. Nyomt. Kolozsvárott 1590

---

[1]) Mikola Histor. geneal Transylv. 56.
[2]) Kővári id. h. 65.
[3]) Hodor Doboka várm. 791.
[4]) Kővári id. h. 65.
[5]) Hodor id. h. 790.
[6]) Wolf. Bethlen tom. V. 408. 461.
[7]) Kemény Önéletirása, kiad. Szalay L. 164. 193. és Hodor, Doboka 792. l
[8]) Hodor Doboka várm. 438. l.
[9]) Ugyanott 429. 446. l.

Cserényi Anna 1670. táján Hegyesy Mihályné volt [1]).

Cserépy család. Hajdan Doboka vármegyében Harinna vidékén birt Cserépy család, de Robert Károly király idejében hűtlenségi bélyegen veszté javait [2]).

Nógrád s Gömör vármegyében fordul elő Cserépy Gáspár, kinek 1598-ban már csak özvegye Derencsényi Orsolya él [3]).

Gáspárnak tán nővére Cserépy Anna 1601-ben Vámossy Bálint neje [4]).

Cseresnyés család. (Őri). Szabolcs, Veszprém és Csanád vármegyében tartja lakását. Közülök Cseresnyés István Csanád vármegye fő-ügyvéde volt 1842-ben

Cseresnyey család. Lakhelye Szabolcs vármegye, hol Balkányban birtokos.

Czimeres nemes levelet szerez Cseresnyey Mihály 1716-ban III. Károly királytól [5]).

Czimere: a paizs kék udvarában zöld tér fölött hátulsó két lábán álló, hátra felemelt kettős farkú koronás oroszlán, első jobb lábában kardot tart, a bal lábát ragadmány után nyujtja. A paizson álló sisak koronáján ismét koronás oroszlán áll, első jobb lábában négy nyilat tartva. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék [6]).

Cserey család. (Nagy-Ajtai). Törzsökös székely család. Eredetét baróti Cserei Balástól hozza le, ki 1396-ban részt vett a nikápolyi hadban, és ott Zsigmond királyt egy török vágásától megmenté; azután a királlyal menekülve, őt buzafejekkel táplálta; miért Zsigmondtól czimerül egy pánczélos férfiut nyert, ki jobb kezében kardja hegyén egy levágott csalmás törökfejet tart, a balban pedig három buzakalászt [7]); ezenkivül több falut is nyert adományban.

---

[1]) Kővári id. h. 111. l.

[2]) Hodor Doboka várm. 58. l.

[3]) Bartholomaeides Not. Cottus Gömör. 184.

[4]) Eredeti oklevél.

[5]) Collect. Herald Nro 486.

[6]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[7]) Szegedy Synopsis Reg. 333. — Ungr. Magazin II. 388. stb. — Kővári Erdély nev. cs. 61. l.) kételkedik ez esemény iránt, és Katona Hist. critic. tom. XI. 417. lapjára utal, a király megmentésére nézve. De e mellett megállhatna Balás története is, mert IV. Bélának is nemcsak Fáy, de Forgách ősök is segélyére voltak ugyan egy futás alkalmával. — És megtörténhetett ez esemény akkor is, ha Balásfalvát nem kapták is ekkor, mert a valósághoz is szoktak mesét költeni, de azért az egészen nem lehet mindig elvitatni.

A család mostani czimere — mint azt később kapták — ez: a paizs kék mezejében zöld tér fölött vasas vitéz áll, jobbjában karddal, melynek hegyén levágott csalmás törökfej, baljában három buza-kalász. A paizs tetején álló koronás sisak fölött pánczélos kar könyököl, kivont kard hegyén csalmás törökfejjel. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról vörös-kék. A paizst telamonok gyanánt egyszarvúak tartják.

Balásnak fia volt László, ki Csemei Istvánnak fiával Péterrel a kir. al-lovászmesterrel Mátyás királytól 1462-ben kapja Csanád vármegyében Nagy-Lakot [1]).

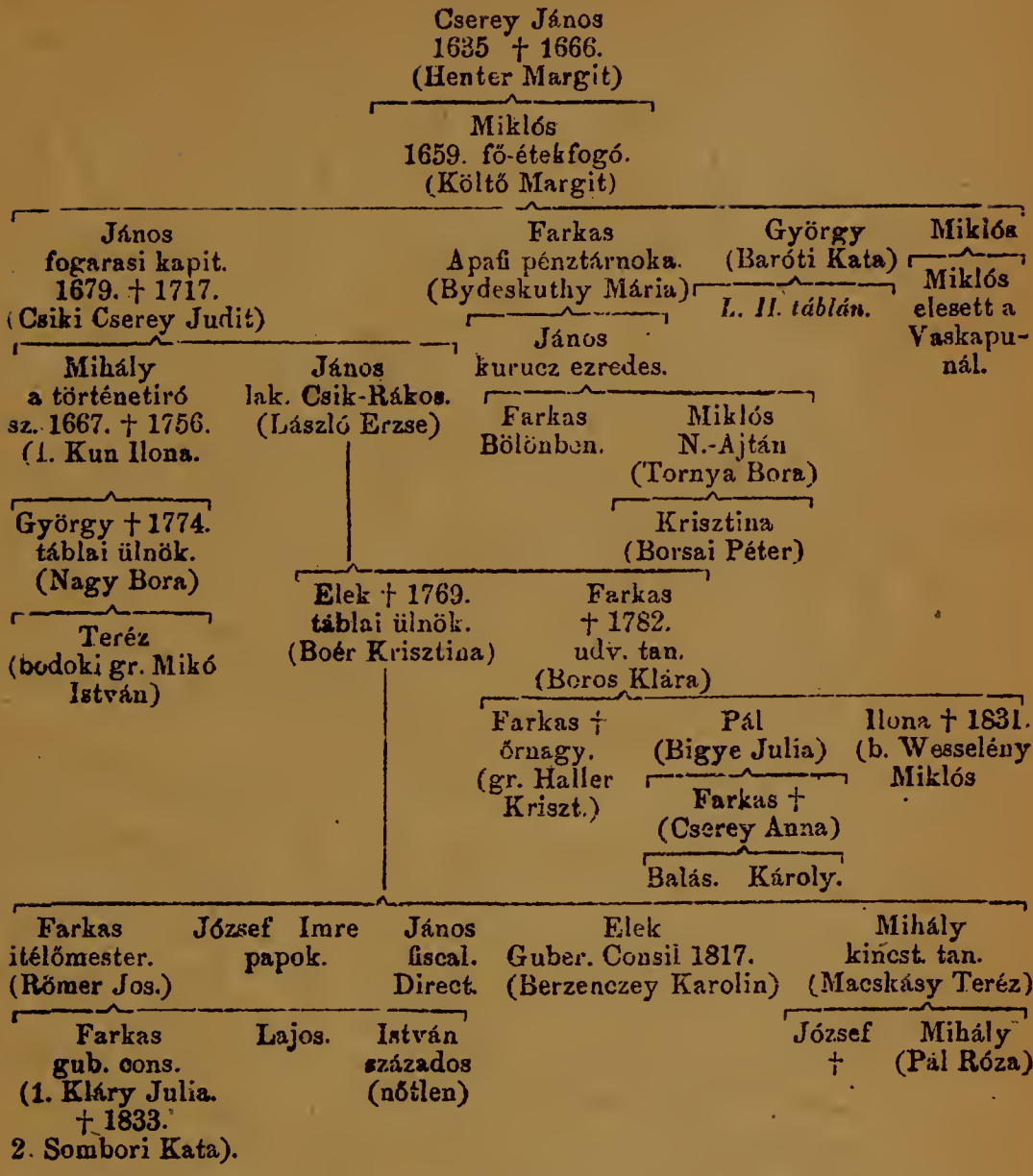
A család leszármaztatása szerint Balásnak fia volt még Máté is, kinek fiaLukács, kinek Ferencz, kinek Mátyás és Pál, ki 1566-ban Szigetvárnál esik el. Nevezett Mátyásnak fia László, ennek János, ki nőül veszi Henter Margitot, és Barótról a család régiebb fészkéből neje jószágába Nagy-Ajtára költözvén, innen családja a nagy-ajtai előnevet vette föl [2]). Jánosnak és Henter Margitnak fiok Miklós, kinek neje Költő Margit, s kiktől a leszármazást mostanig a következő családfa hozza le:

---

[1]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XI. köt. 26 lap.

[2]) L. eddig Benkő Transylvania Specialis Mss. 422. s köv. lapjait. Kővaryétől elüt ez eddigi leszármaztatás, mert Lukács fiául nem Mátyást, hanem Ferenczet, ennek pedig Antalt, ennek ismét Ferenczet, ennek Mátyást, ennek Lászlót tesz; tehát három izzel több mond, mi meg sem állhat chronologiai tekintetből sem. — Benkő Gen. Transylv. roszul adá e család-származást, de a Transyl. specialisban ujra van adva jobban.

I. tábla.

Mint fölebb emlitők, a család fészke régiebb időkben Baród, János vagy Henter Margittóli fia Miklós megy Nagy-Ajtára, s azóta onnan a család előneve. A család ekkor kezd jelentékeny lenni. Cserei György, kit a chronologia miatt alig lehet Miklós fiával Györgygyel ugyanazon egynek tartani, 1601-ki april 2-kán vesz armalist; azelőtt, mint a család nagy része, meg primipilus és pixidarius [1]). A lustrákban több ilyek közt, 1635-ben egyedül Cserey Márton Barót-

[1]) Kővary id. h. 61.

ról lustrál a nemesek közt. Cserey János a Henter Margit férje ez évben a lustralis könyvben mint uj nemes áll bejegyezve [1]), ez 1666-ban tesz végrendeletet, s mint buzgó unitarius hal el. Később a család reformatus lesz, ma katholikusok.

Jánosnak fia Miklós Rákóczy Györgynek fő étekfogója volt 1659-ben, Költő Margittól a táblán látható több fia maradt. Ezek közül Györgynek ágát a II. táblán folytátjuk.

János (Miklósnak fia) fiatal korában 1668-ig fejedelmi asztalnok, 1679-ig Fogaras vár kapitánya. Végre vádoltatván, hogy Béldy Pállal egyetértésben állott volna, elzáratott, s 1685-ig fogva volt [2]). Neje Cserey Judit volt, Cserey Mihálynak Apor Ilonától leánya, ki által az Apor, Lázár stb. családdal jöve a család atyafiságba [3]). E János épité Csik-Rákoson azon most is fenálló kőházat, melyet most is Cserey Anna Cserey Farkas özvegye bir, s melyben a nagyobb szoba fenyő gerendáján e fölirat áll: Hoc opus curavit Joannes Cserei Anno Domini 1672. Lav. Deo Semer. cum S. R. E. sua Juditha Cserei Viesima 4. Mensis May. A ház tetejéről 1851-ben a zászlós vas pléhek levétetvén, egyikén: **1667. Cs J.** — a másikon: **1674. Cs. Ja.** fölirat volt kimetszve [4]).

Jánosnak egyik fia Mihály Csik-Rákoson született 1667-ki oct. 21-kén az emlitett házban; 1678—1685-ig Teleky Mihály kanczellár udvarában apród, 1686-ban a hassági, 1688-ban a bozzai táborozásban vesz részt, 1690-ben is táboroz Teleky alatt, majd havas-alföldre fut, 1691-ben visszajő, 1692-ben Apor István udvarába megy. 1697-diki october 22-kén elveszi nőül Kun Ilonát. 1703-tól a Rákóczy fölkelés elől Görgény várába vonul, innen Csik-Gyergyó és Kászon szék inspektora, (akkor a királybiróság felfüggesztve lévén) 1705-től Brassóba vonult, mint a fölkelőknek ellenzéke, itt irta a családnak nagy népszerűséget, magának szép emléket hagyott Historiáját [5]). A kuruczok által birtokaiban 18,000 forint kárt vallott. Meghalt 1756-ban. Fia György táblai ülnök volt, meghalt 1774-ben. Ennek leánya Teréz bodoki gr. Mikó Istvánné ez ágát sirba vitte.

---

[1]) Az 1635-ki lustralis könyv a főkorm. levéltárban, Kőváry szerint.
[2]) Cserey Mihály Historiája. 6. 35. 91. 102. 116. 119. 155. 228.
[3]) Ugyanott 36. l.
[4]) Benkő Károly Csik-Gyergyó és Kászon leir. 28. l
[5]) Kiadva a Nemzeti könyvtárban, Pest, 1852

Mihály történetiró [1]) testvére János több europai nyelvet tudó kimivelt férfiu gr. Cusani tábornok mellett szolgált. László Erzsével nemzé Eleket és Farkast.

Elek táblai ülnök volt, született 1724-ben Csik-Rákoson, meghalt 1771-ben. 1746-ban „*Praxis Procuratoriát*“ adott ki. Több kézirat is maradt utánna [2]). Boér Krisztinától fiai: *a)* Farkas itélő-mester volt, nejétől Römer Jozefától ismét Farkas gubern. consiliar., kinek első neje Kláry Julia 1833-ban meghalván, másodszor nősült Sombory Katával, gyermekei Ágnes, Mihály († 1848.) Farkasnak Römer Jozefától fiai még Lajos és István százados. Eleknek Boér Krisztinától fiai még *b)* József, *c)* Imre, k.-fejérvári kanonok 1794–1815-ben szintén pap, *d)* János 1784-ben fisc. director, 1790-ben itélőmester. *e)* Elek 1817-ben gubern. tanácsos, kinek neje Berzenczei Karolina; és végre *f)* Mihály, 1771-ben itélő-mester, kincstári tanácsos, kinek Macskási Teréztől fiai József meghalt, Mihály férje Pál Rózának.

Farkas (Jánosnak László Erzsétől fia) szül. 1719-ben; kora legmiveltebb férfiainak egyike, a hivatali pályán udvari referendariusságra s tanácsosságra emeltetett Bécsben; és ott élte le napjait; 1777-ben a krasznai és tasnádi uradalmat kapta. Meghalt 1782-ben. Igen sok munkája maradt kéziratban; később ezek közül megjelent a „*Székely Asszonyok törvénye*“ [3]). Boros Katától fiai Lőrincz szül. 1754-ben, szintén a tudományokkal is foglalkozott; kéziratban maradt tőle Erdélynek magyarországtóli elszakadásáról szóló munkája; kinyomatott *Háláló Beszéde* a budai kir. egyetem elhelyezési ünnepére 1777-ben. Az erdélyi udv. kanczellárián kezde hivataloskodni, s midőn épen nősülni készül, meghalt ifju korában 1784-ben [4]).

Farkasnak Boros Katától fia Farkas cs. kir. kamarás és őrnagy az 1817-ki éhségkor tanusitá emberszeretetét, midőn a népnek ezerekre

---

[1]) Mihálynak a történetirónak testvére volt Dániel is, ki 1697-ben halt meg. (Cserey Hist. 267.) És nővérei Erzse, ki 1693-ban ment férjhez Borbereky Dániel fiához Istvánhoz. Judit és Ágnes német katonatisztekhez mentek férjhez. (Ugyanott 37. l.) Mihálynak pedig gyermekei voltak Zsuzsa, József, ki 1709-ben halt meg 4 éves korában. (Cserey Hist. 229. 434. l.

[2]) Horányi Nova Memor. 720.

[3]) Benkő Transylvania gener. II. 440. hol, valamint Horányi Nova Mem. 724. lapján munkái elészámitvák. Életrajzát közlé az Erdélyi Muzeum IV. köt. 163. l.

[4]) Horányi Nova Memor. 722.

vásárolt gabonát, mit köztök kiosztatá, a mellett három évi tizedet és kétezer kétszáz napszámot elengedett; — s jószágaiban a három napos robotot addig is, mig az urbér behozatnék, két napra leszállitatá. A nemzeti irodalom iránti szeretetét is tanusitá, és Döbrentei Gábornak, akkor az erdélyi irodalom vezetőjének emlékére ezüst érmet veretett. Nővére Cserey Ilona, kit báró Wesselényi Miklós a zárdából vett el, kora egyik legeszesb hölgye volt, és Erdély közéletére nagy befolyást gyakorolt. Kőváry Corneliához hasonlitja. Meghalt 1831-ben, kora 77. évében. Szintén testvére Farkas őrnagynak és Ilonának Pál, kinek Bigye Juliától fia volt ismét Farkas, a most élő Cserey Annának (ki Csik-Rákoson is bir) férje, és atyja az élő Balás- és Károly-nak.

Vissza kell tekintenünk a családfa élén Miklósnak Költő Margittóli többi fiaira Ezek közül Farkas Apafi pénztárnoka Bideskuthy Máriával nemzé Farkast, Nagy Mária férjét, ki magnélkül halt el; — Lászlót, a szintén magtalant, és Jánost, ki a Rákóczy fölkelés alatt csapatvezér volt, és azért Lengyelországba menvén, javait elkobzák. Később visszajő, s birtokait, miket Mihály nyert el bizonyos öszvegben, visszaváltá [1]). Még 1750-ben az unitariusok vidéki gondnoka volt. Fiai Farkas Bölönben, Miklós Nagy-Ajtán lakott; ennek Tornya Borbálától leánya volt Krisztina Borsai Péterné, kiben ez ág kihalt.

Miklósnak (Miklós és Költő Margit fiának) fia szintén Miklós a Vaskapunál esett el [2]).

Mihály, szintén Költő Margit fia, magnélkül halt el.

Györgynek (Miklós és Költő Margit fia) ágazatát mai napig a következő leszármazás mutatja:

II. tábla.

Cserey György *(lásd I. táblán)*
1651.
(Baróti Kata)

N. (Kadicsfalvi Török Istv.)	Klára (Török Gábor)	Zsigmond 1683-ban Bécs alatt. (Mihálcz Bora)	N. (Koncz Boldizsár)	N. (Leszfalvi Bodor Mih.)
		Sámuel (Ferenczy Bora)		

Lásd folyt. a köv. lapon.

[1]) Cserey Mih. Histor. 426. 473. l.

[2]) Benkő Transylv. Specialis II. 426.

Sámuel
(Ferenczy Bora)
mint a túlsó lapon látható.

- Zsigmond (Barabás Mária)
  - András (gr. Bethlen Anna)
    - Zsigmond (Imecs Anna)
      - Farkas. †
      - Mihály. †
      - János (Záthureczky N.)
- György főhadn.
  - Sámuel Bardóczi kir. biró. (Árkósi Julia)
    - Ignácz honvéd. N. N.
    - Lajos őrnagy (nőtlen)
- József Miklósvársz. kir-biró. (Turóczi Anna)
  - Elek (Macskásy Jozefa)
    - Gábor
- Mihály itélő-mester. (Berzenczey Ágnes)
  - Miklós Gubern. cons † 1844. (1. gr. Lázár Róza † 1801. 2. gr. Mikes N.)
    - Mihály (Turmán Luiza Györgyfalván lakott).
    - Eliz (Szent-Iványiné)

Györgynek fia Zsigmond Tökölyivel tart, egy időre kimegy vele Havas-alföldre, de 1691-ben visszajő a történetiró Mihálylyal együtt [1]).

Ez ág gyerekben viselt hivatalt, s inkább a székely földön maradt. Kik álltak a hivatalos pályán, a táblázat mutatja. Mihály itélőmester fia Miklós 1815-ben lett táblai ülnök, 1819-ben gubern tanácsos, 1826-ban nyugalmazák. A nagy-termetü őszfejü férfiu országgyüléseken az ellenzékhez tartozott, de eszméiben a kor már túlérte őt, mint az irodalom barátja, mindenkitől tiszteltetett. Meghalt 1844-ben.

Cserey család. (Máskép Tuson, kászoni). Nagy-ajtai Cserey Mihálynak a történet-irónak anyja is Cserey Judit volt, Mádefalváról Cserey Mihálynak leánya. E Csereyek a nevezett krónikás Cs. Mihály szerint egészen külön család, és e házasság előtt semmi atyafiság nem volt köztök [2]). Kőváry szerint [3]) ezen Csereyeknek előbb nevük Tuson; Bethlen Gábor alatt vettek czimeres levelet Cserey máskép Tuson névre, kászoni előnévvel.

Cseres család. (Pazonyi). Pazonyi Cseres György 1572-ben Szathmár vármegyei Kis-Madán részbirtokot kap adományban [4]).

Csergheő család. (Nemes-Tacskándi). Vas vármegyei Nemes-Tacskándról irják előnevüket. Csergheő Ferencz sok ideig

---

[1]) Cserey Mihály Hist. 215. l.

[2]) Cserey M.h. Histor. 35—38. l., hol a leány-ági rokonság is előszámittatik.

[3]) Kőváry Erdély nev. Családai 62. l. a) jegyzetben.

[4]) Szirmay Szathmár varm. II 92.

(mintegy 1814—1844.) a kőszeghi kerületi tábla ülnöke volt, leirta s kiadta e törvényszék történetét; és egy magyarországi Stemmatographia kiadását is tervezé [1]).

János 1820—1825-ben a m. kir. helytartóságnál fogalmazó.

Lőrincz előbb (1825) m. testőr, később (1844-ben) a m. udv kanczellárián fogalmazó.

Antal 1844-ben nagy-becskereki kamarai ülnök.

Hasonnevü család Torna vármegyében is lakozik, melyből Cserghető Mihály 1760-ban az akkor fölállitott m. testőrséghez vitetett. Tán ez azon Cserghető Mihály, kinek Illovay Klárától fia Ferencz.

A XVII. században él Cserghető Zsófia, elefánti Szőllőssy György neje [2]).

Cserjék család. Nemes család Szabolcs vármegyében, birtokos ott Bogáthon [3]); néhol neve Czerjék-nek van irva.

Cserkiczy család. (Báró †). Állitólag a gróf Pejachevich családdal egy törzsből ered Bolgárországból, hol a Czerka nevü vártól veszi nevezetét [4]). Magyar bárságra emeltetik 1680-ban [5]).

Báró Cserkiczy Mihály Ignácz 1760-ban Szerém és alsó-slavoniai tartományi biztos volt. A család a mult század végén kihalt, — ugy látszik e Mihályban.

Cserkó család. Cserko István nemesittetik meg II. Ferdinand király által 1630-ki dec. 12-kén kelt czimeres nemes levél által, mely Zemplin vármegyének 1631-ki január 13-án Zemplin mezővárosban tartott közgyülésében hirdettetett ki; a mint ezt 1734-ben a család egy tagja Nógrád vármegyébe szakadva ott a nemesi vizsgálatnál fölmutatá [6]).

A család fészke Zemplin vármegye, hol Cserkó István Tállyáról 1683-ban egyike azoknak, kik a vármegye részéről a lengyel király seregének Bécstől hazafelé e vármegyén keresztül vonulása eltávolitására nézve kiküldetnek.

Jelenleg a család nevét sem Szirmay mult századi névsorában, sem Fényes Geographiájában nem leljük

---

[1]) Tudományos Gyüjtem. 1827. VI. köt. 124. l.

[2]) Sz. Benedeki Convent. Protocol. Q. p. 297.

[3]) Fényes Geogr. szótár II. 145. Fényes Geographiájában Szabolcs vármegye nemessége sorozatában Czerjék áll.

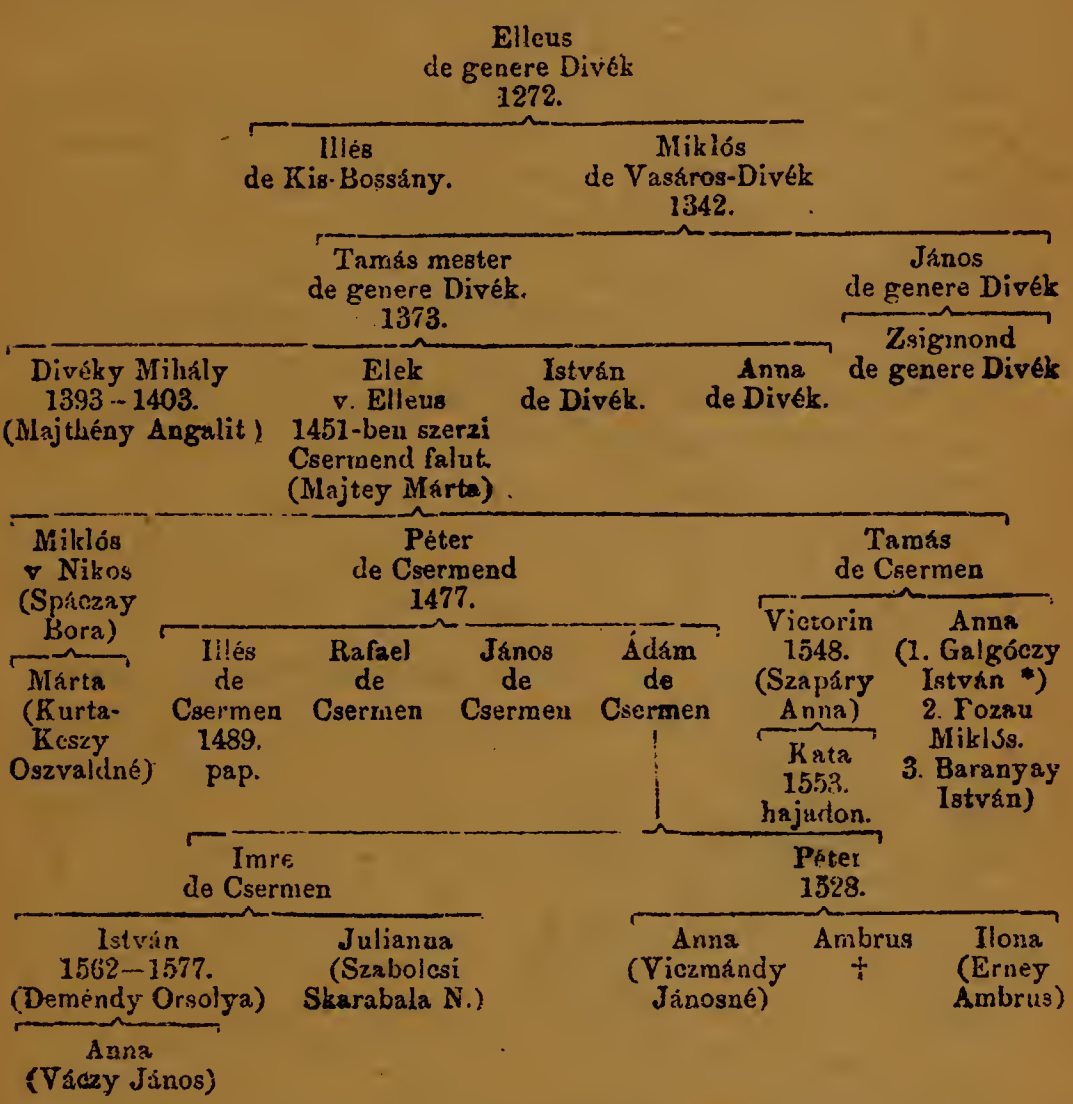
[4]) Goth. geneal. Taschenb. d. gräfl. H. 1857. 567. l.

[5]) Lehoczky Stemmatogr. I. 168. — Cserkiczky-nek irva

[6]) Protoc Investig. LXXIV. sz. alatt.

Csermeny család. (Kihalt). Régi család, mely a Divék nemzetségből ered egy törzsből a Besznák, Bossány stb. családdal. (*Lásd e munka II. köt. 208. lapj.*)

Törzse a családnak Elleus de genere Divék, ki Illésnek (Elias) is iratott, és 1272-ben élt, tőle a családfa [2]) igy ágazik le:

A család neve gyakran de Csermend is iratott, mégis többször de Csermen, azaz Csermenyi-nek, holott a helység neve jelenleg Csermend Nyitra vármegyében

A család kihalván, utánna a leány-ági utódok Váczy, Viczmándy, Erney, Hegyi, Baranyay stb. családok örököltek

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. topogr 150.

[2]) Geneal. authen. Mss. tom. I.

[*]) Circumspectus Steph. Galgóczy van irva, tehát nem nemes.

Cserna család. Fejér vármegyei család, hol Cserna Károly 1840-ben megyei fő-ügyvéd volt. — Van ilynevü család Hunyad vármegyében is, hol Cserna Lajos 1815-ben alszolgabiró volt.

Csernay család. Hajdan Gömör vármegyében élt Csernay Mihálynak neje, volt Csetneky Klára [1]). Ujabb időben is találjuk e nevet: Csernay György 1787-ben a temesi kamarai bányászati osztálynál hivatalnok volt.

Csernák család. Gömör vármegyei nemes család [2]). Csernák (vagy Chernák) Lajos Gömör vármegyei születésü, külföldön járt, s ott az orvosi tudományokat tanulta ki, 1763-ban Gröningenben nyomatta ki orvosi értekezését latin nyelven [3]).

Csernakóczy család. Közülök Csernakóczy Gábor 1638-ban a határvizsgáló választmány tagjául választatik [4]).

Ignácznak fia Mihály a háznak rágyujtása által veszté életét, miért 1715-ben vádpör inditást rendel az országgyülés [5]).

E család is — ugy látszik — kihalt.

Csernátoni család. (Csernátoni) Erdélyben Háromszék Al-Csernáton falvából eredt primor család volt. Már 1693-ban látjuk közülök Istvánt, csomafája (Doboka vármegye) előnévvel, mint ugyanottani birtokost; de kinek már atyja házasság utján szakadt oda. Neje Bándi Erzsébet és az egész család nevében ellentmond a királyi ügyésznek Fejér várm. Oláh falu publicatioja ellen. 1702-ben az ország részéről a Meszesig mint kisérője a császári katonaságnak kirendeltetik.

A család czimere, mint azt Istvánnak fia János Do-

[1]) Bartholomaeides Not. C. Gömör p. 179.
[2]) Bartholomaeides id. h. 144.
[3]) Horányi Memor. Hung. I. 399.
[4]) 1638 ki LVIII. törv. cz.
[5]) 1715-ki CCVI. törv. cz.

boka vármegyének alispánja egy 1711-ki nov. 10-kén kelt okirat alá nyomott gyürü pecsétén (C. J. betükkel) viselte, következő: a vértben két keresztbe helyezett kard között felül csillag ragyog, a vért fölötti sisak koronájából pedig magyar vitéz emelkedik, jobbjában fölfelé pallost, baljában gyürűt tartva.

A családfa [1]) emlitett Istvántól kezdve igy terjed le

István
1693 1702.
(Bándi Erzse)

János
Doboka v. alispán
1711.
(Okmár Bora)

József
Doboka várm.
al- és főbiró
1734—1757.
(Imecs Zsuzsa)
megh. 1791.
sept. 13.

Ferencz
1760. testőr.
1780. itélő-
mester.
† 1796.
táján.

György
† 1779.
febr. 1.
(Pánczélcsehi
Vajda Mária)

Erzsébet
(1. tordai Váradi
Endre. 2. Bajnai
Sámuel)

Teréz
† 1806.
april 8.
(Szabad-
szállásy
István)

Róza
† 1799.
sept. 22.
(Czikó Pál)

Judit
† 1768.
mart. 4.

Ferencz
megh. 1793.
ifjan.

József.

Anna
sz. 1738. † 1810.
(Czakó László)

Judit
(Győrfi József)

Kata
sz. 1733. nov. 25.

János
† 1801. nov 14.

János
† 1811. mart. 31.
(Somlyay Teréz)

Jozefa
sz. 1801. oct. 25

E család nagyobbrészt Csomafaján Doboka vármegyében tartá lakását. József (Istvánnak fia) 1734-ben ott alszolgabiró, 1755. és 1757-ben főszolgabiró. György Doboka vármegyénél pénztárnoki és főbirói hivatalt viselt. Ferencz, Jánosnak az alispánnak fia 1760-ban a magyar testőrséghez megy, később törvényszéki hivatalt visel, és itélő-mester lőn. Mint igazságos biró kortársai tiszteletét birá, ki a felvilágositó peres feleket „*ha ugy van, ön nyerni fog*“ szójárásával szokta volt megnyugtatni. 1794-ki sept. 25-kén ezer rénes forintot hagyományozott a m.-vásárhelyi rom. kath. növeldének. Meghalt nőtlenül 1796. táján. Előnevül (de eadem, azaz) Al-Csernátonról irta magát.

A másik ágon Józsefnek fia János túlélte ágazata minden fitagját és fiait is. Meghalt 1811-ki martius 31-kén. Vele a dobokai ág kihalt.

[1]) Hodor Károly ur szives közlése, mely különbözvén a Doboka várm Emlékeinek 58. s köv. lapon közlöttől, ez utóbbi — valószinüleg amannak igazitásául szolgál

Azonban — ugy látszik — Maros-székben még él a család, hol alsó-csernátoni Csernátoni Antal Maros-széknél főjegyző volt 1794-ben [1].

Ugyancsak M.-Vásárhelyen a mult század végén Sámuel, tanár volt, és egy ford. bölcsészeti munkát adott ki: *Az emberi értelemnek természeti historiája* stb. Kolosvárt 1795. [2]

A fölebb tárgyalt család — mely al-csernátoni előnevén felül tán csomafáji, gyulatelki és szász-zsombori-nak is irá magát [3] — a mezőségen élt Csernátoniakkal vérségi összeköttetésben nem állt.

Cserney család. (Ághcserneői). Hajdan Zemplin vármegyében virágzott, de kihalt [4].

Cserniczky család. Közülök Cserniczky István Sáros vármegye követe volt az 1625-ki országgyülésen, melyről naplót is vezetett [5]. Neve iratik Czerniczky-nek is.

Csernovich család. (Mácsai és kis-oroszi). Vagyonos nemes család; régi eredetét a görög vagy török földről veszi. Eldődei közé számittatnak: Csernovics István, ki Epirusban 1420-ban királyi fogadott unoka s utód volt. Csernovics Péter, ki Hunyady János korában Skanderbég név alatt volt ismeretes. Cs. Edvárd a törökökhöz járt követségben.

Hajdan Czernagorai Csernovicsoknak neveztettek.

Ősi czimerök kétfejü sas, mely a velenczei nemesek aranykönyvében, — hová a Chernonowighio család szintén beiratott — föllelhető. E czimert az első metszvény mutatja.

III. Károly király korában él Csernovich Arsén, karloviczi metropolita érsek, ki a töröktől sok keresztény foglyot kiváltott, s Magyarországba telepitété [6].

---

[1]) Calendar. majus titulare ad an. 1794. in usum M. P. Transylv p. 60.

[2]) Danielik József Magyar Irók. Életrajz gyüjt. II. köt. 46.

[3]) Hodor Doboka várm. 58. l.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 75. 306.

[5]) Kovachich Scriptores Minores tom. I. 44.

[6]) L. ezekről peretsenyi Nagy László „*Mezengy, azaz pásztori vers*“ czimü Pest, 1801. nyomt. könyvét.

Csernovich Mihály 1682-ben, és fia János 1713-ban különkülön három ezredet állitanak fel a magyar király részére [1]).

Fölebb nevezett Mihály 1720-ban magyarországi nemességet nyer [2]). Czimere kék mezőben zöld tér fölött fehér lovon zöld nyeregtakaró fölött ülő magyar vitéz, fahéj szin csizmában, vörös nadrágban, zöld dolmányban, prémes kalpagban vörös bársony lefüggővel, jobb kezében kardot villogtatva. A paizs tetején a sisak koronáján ló nélkül ugyan olyan vitéz nyulik fel. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék [3]).

Mácsai Csernovich Demeter, fia János ezredesnek 1759-ben egy művet nyomatott: „*Paneyyricus Sermo de laudibus illustris populi Illyriorum.*“ [4]).

Csernovich János, ki Bródon született, versekben történeti munkát irt: „De bello Pannonico“ libri VI., melyet Bel M. a Scriptores Rer. Hung. VI. kötetébe szánt [5]).

A Chernovichok közül Lázár grófságot szerzett 1793-ban. Czimere négy részre oszlik, középen az ősi czimer a kétfejü sas félig fehér, félig vörös mezőben, a mező szineivel ellenkezőleg szinezve. Az egész vérten balról kezdve fölülről lefelé rézsút egy sárga csikolat (fascia) vonul át, ugy hogy az a második és harmadik osztályon megy keresz-161. A paizs első és negyedik osztályában ezüst mezőben pej lovon vörös nyeregtakaró fölött kék magyar ruhás, prém-kalpagos vitéz vágtat, kardja hegyén törökfej van. A második és harmadik osztály kék mezejében két arany csillag és ezüst hold látható. A paizs fölött grófi korona, és azon három koronás sisak áll. A jobboldali sisak fölött két elefánt-orrmány között a paizsbeli vitéz ló nélkül, jobbjában kivont karddal, és annak hegyén törökfejjel; a középső sisakon félig vörös, félig fehér kétfejü sas, a baloldalin két kék szárny, azokon egy-egy

---

[1]) Ugyanott.
[2]) Collect. Herald. Nro
[3]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[4]) Horányi Memoria I. 447.
[5]) Ugyanott I. 447.

arany csillag, közben pedig ezüst hold látszik. A paizst telamonok gyanánt két oroszlán tartja [1]).

E gróf Csernovich Lázár, és atyafiai (vagy mások szerint testvérei) Pál és János 1804-ben iktattatnak be a kir. adomány utján nyert Arad megyei Simánd mezőváros fele, egész Mácsa és egész Ujfalu puszta birtokába [2]). Lázárnak a grófnak 1825-ben már csak özvegye Petrovich Anna élt; benne a grófi ág megszünt.

János Arad vármegyének 1802-ben főszolgabirája volt.

Pál királyi tanácsos volt, ószerü patriarchalis jellem. Ennek második feleségétől a szépségéről hires nőtől született 1813 ki mart. 13-kán Péter, ki Pancsován kezdte iskoláit rokona Mihajlovich tábornok felügyelete alatt; folytatta Debreczenben, később a pozsonyi akademiában, bevégzé honn Macsán. Neje 1831-től szabadkai Vojnics Laura 1842-ki május 1-én meghalt. A politikai pályára lépvén 1843-ban mint Arad vármegye követe tünt fel. 1845-ben keleten s a szent földön utazott gr. Batthyány Lajos, Almássy György, és gr. Wenkheim Béla társaságában [3]). 1848-ban temesi gróffá és főispánná, és Kikindára kir. biztosul neveztetett ki. Gyermekei vannak.

Csernukus család. (Papfalvi). Erdélyben Kolos vármegyében fekvő Papfalváról irta előnevét. Már kihalt [4]).

Cserny család. Abauj vármegyei család. Közülök Cserny Ferdinand 1846-ban nevezett vármegyének főjegyzője volt.

Csernyánszky család. Szabolcs vármegye nemesrendü családai közt emliti nevét Fényes Elek Geographiájában.

Csernyinszky család. Zemplin vármegye czimeres nemes családai közé soroztatik [5]).

Csernyovszky család. Hasonlóan Zemplin vármegye nemesei közé számittatik [6]).

Csernyus család. (Kőkeszi). Hont vármegyei Kőkeszi helységből ered, s onnan irja előnevét.

Csernyus István szerez czimeres nemes levelet I Leopold királytól 1662-ki febr. 4-kén, és azt Hont vármegyének azon evi junius 5-én tartott közgyülésében kihirdetteti.

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom II.
[2]) L. Perecsenyi Nagy László M. Oro[illegible]s.
[3]) Sárosy Gy. Albumaban életrajza.
[4]) Kővary Erdély nev családai 270 l.
[5]) Schirmay Cott. Zemplin not. top. III.
[6]) Ugyanott.

Czimere kék mezőben hármas dombon korona, azon pánczélos kar, kivont kardot villogtatva; a paizs felső jobb szegletében hold, a bal szegletben csillag ragyog. A paizs fölötti koronás sisakon szintén férfi-kar könyököl, kardot markolva.

Egyik ága a családnak Kőkesziből Gömör vármegyébe szakadt a mult század végén Csernyus Antal által, és ott a jobb hangzásu családok egyikét alapitá.

Ez ágnak nemzékrende következő:

Csernyus Antal
Kőkesziből
Gömör vármegyébe.

András Liczén (nőtlen)	László Emánuel kincstári tanács. kivég. 1849-ben. (Gr. De La Motte Isabella)	Antal kapit.	Apollonia (Ragályi Gedeon)	Zsuzsa (Szent-Miklósy)	Mária (Szombathelyi)	Teréz (Törökné)	Magdolna*) (báró Vécseyné)

András	Gyula	Emma (Madách Károlyné)	Ida (Hoytsy Sándorné)

*) Ezeknek testvéreik még: János, Pál, Klára.

Egy másik ág a nemesség-szerző Csernyus Istvánnak Pál fia által Nógrádba szakadt, hol nevezett Csernyus Pál az 1755-ki investigatiokor magát a szerző Istvánnak fiául igazolta [1]).

Ugyanez időben 1755-ben Hont vármegyében produkál Csernyus János, kinek ágazata ez:

János
1755 Hontban

Mátyás
(lak. Kis-Csalomján)

András 1834. Kallón lak. Nógrád várm.	János Vadkerten 1834. Nógrád várm.

[1]) Protocol. C. Neogr. anni 1755.

E két testvér András és János 1834-ki május 27 kén Hont vármegyétől nemesi bizonyitványt kap, s azt 1835-ki január 19-kén Nógrád vármegyében kihirdettetik [1]).

Ismét egy harmadik ágazatot Hont vármegyétől mutat a következő töredék-kimutatás [2]):

Csernyus István
(Vajda Zsuzsa)

András	János (Plachy Ilona)	György	Pál	Mária (Csesznák Györgyné)

János
(Gyürky Bora)

András

E családfán Pál tán az, ki előbb emlittetett mint 1755-ben Nógrádban elismert nemes. András pedig tán az, ki a következő családfát [3]) alkotá:

Csernyus András
Kőkeszből Horpácsra.
(Gyürky Bora)

Erzse (Horváthné)	Antal	Borbála (Majer Györgyné)	Terézia (Perczené)

Mária
(Medveczkyné)

Dunán túl is vannak Csernyusok (vagy tán Csernus). Ezeknek egy ága ez:

István
(Balogh Bora)

Julianna (Szányi Ferencz)	Kata (Szily József)	Mária	Bora	József

Cserődy család. Cserődy János kapja a czimeres nemes levelet 1575-ben [4]). Czimere kék mezőben hármas domb fölött álló oroszlán, első jobb lábában szőlőgerezdet tartva. A paizs fölötti sisak koronájából egyszarvu ágaskodik föl.

E Cserődy János nyitrai főesperes volt, és 1582-ben a nyolczados törvényszékhez, 1588-ban pedig a helytartósági hivatal megvizsgá-

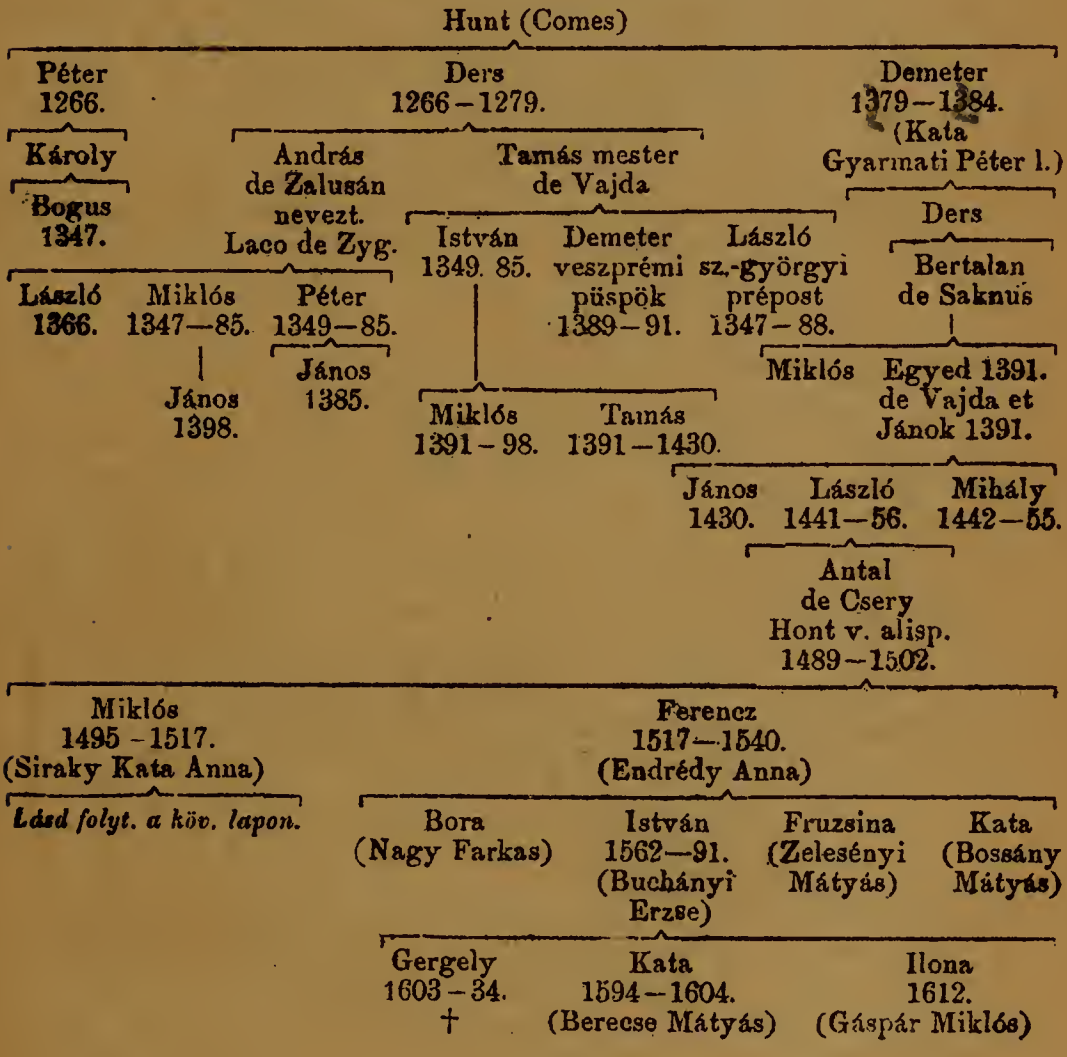
[1]) Nógrád várm. Jegyzőkönyv 1835. évről 159. sz. a.
[2]) Theszéry-féle perből.
[3]) Zálogos perből P. Berki iránt.
[4]) 1582-ki IV. és 1588-ki XXX törv. cz.

lására neveztetett ki az országgyülés által. A család — ugy látszik — kihalt.

Csertán család. Zala vármegye nemesei sorában emliti nevét Fényes Elek Geographiájában.

Csery család. (Cseri). Hont vármegyei Alsó- és Felső-Cseri helységtől nyeri nevezetét, és származását a Hunt-Paznán nemzetségből azon Hunt nevü főispántól hozza le, ki a bozóki prépostságnak lelke enyhületeért alapitvány gyanánt Konszka és Pribel pusztát adományozván, miután azokról ünnepélyes oklevél nem adatott, Huntnak fiai Péter és Demeter azon adománynak 1262-ben IV. Béla király általi megerősitését eszközölték [1]).

Hunttól kezdve a családfa [2]) igy következik:

[1]) Fejér Cod. Diplom. tom. VII. vol. 5. pag. 106.

[2]) Csery József ur szives közlése szerint.

Miklós (*ki az előbbi lapon*)
1495—1517.
(Siraky Kata Anna)

Orsolya (Domaniky Pál) | Márton 1572. — Márton 1636. | János 1569—72. | László 1569—1604. honti sz. biró. (Rédeky Kata) | István 1572. | Ferencz 1572—1598. (Elefánty Anna) — Judit 1607—52. (1. Lábody Pál. 2. Ormándy József)

László: Péter | Balás 1557—1616. (Táby Kata) | Ilona 1603—12. (Syra Gergely)

Péter: Zsófia 1557—80. (1. Orbonás András. 2. Tarjáni Nagy Fábián) | Fruzsina (dar. Tibold István) | Dora 1557.

Balás: Ferencz 1678. török fogoly. † | János 1658—1677. (Bakó Kata)

János: István — István | Mária

Ferencz: Zsófia szül. Korponán 1658. máj. 30. (Nagy N.) | Ferencz sz. Korponán 1665 sept. 30. (1. Pecsicher Anna. 2. Kobilicz Zsuzsa) | Judit sz Korponán 1668 aug. 30. | Mária (Kis-Ürményi Pálné)

Ferencz: István — György 1736—66. † | János ügyvéd szül. Korponán 1727. aug. 26. megh. 1771. körül. | Rachel 1736—56. | Ferencz 1731—1766. (Horváth Kata) | Zsuzsa 1765—66.

István: György 1764—74. (Bohus Anna) — György Zólyom várm. esküdt. (Molitorisz Erzse) — Márton (Sviatko Márton) — Mihály | Mária (Cseriben laknak)

János 1774: János | József †

János: Tamás 1774. drinovi ev. lelkész. — Pál ev. lelk. Cseriben. (Pongrácz Anna) — Sándor (nőtlen) F.-Pribélyen.

József megh. Silisberg. 1819. — János koltai, utóbb jászfalvi pléb.

Ferencz sz. Selmeczen 1754. megh. Korponán 1800. (1. Sipka Judit. 2. Huszár Mária) | Mária (Kaszab József)

Ferencz: Ferencz insurgens szül. Sz.-Antalban 1777. jun. 28. megh. Korponán 1830. (Gajdos Erzse) — *Lásd folyt. a köv. lapon.*

József sz. Antalb. 1780. jan. 30. megh. Korponán. — Mihály (Orem Anna) — Anna | Jozefa | János sz. 1847. Korponán.

Anna szül. 1783. (Sámbokréty András)

István szül. Korponán 1788. aug. 30. tiszt a városnál. (Bohunka Mária) — János katona †

Ferencz (*ki az előbbi lapon*)
insurgens.
(Gajdos Erzse)

Ferencz
sz. Korponán 1799.
dec. 11. † 1849.
(Sattfel Zsuzsa)

József
sz. Korponán 1807.
sept. 11. egyetemi
könyvtár-őr Pesten.
(Kovácsy Paulin)

Mária | József (katona) | István Korponán. | Zsuzsa

Gábor sz. 1840. | Kálmán sz. 1841. | Krisztina | Paulina

A családfa élén álló Huntnak két fiától utódait, kiktől más családok származhattak, elhagyva, csupán Demeter ágát kell tekintenünk.

Demeter bonti főispán, kinek nejeül Kata Gyarmati Péternek leánya emlittetik 1275-ben [1]) — ugyanez évben Miklóst Mártonnak fiát igtatja be Bori föld birtokába [2]). 1278-ban ugyancsak Demeter Korpona városát törekedett hatalmába keriteni [3]), miért nevezett városnak kérelmére IV. László annak kiváltságait megerősité [4]). 1279-ben kapja Dragul földjét királyi adományban [5]), és ugyanezen évben — különösen a cseh király Ottokár elleni hadban szerzett érdemeiért nyeri Kis-Teszerét [6]), a következő évben pedig Hont megyei Cseri helységet [7]).

Demeternek fia Ders, ennek Bertalan (irva de Saknus-nak) ennek Egyed 1391-ben Vajda Jánokról irá magát, testvére Miklós.

Egyednek fiai János, László és Mihály, ezek közül János a másik ágazaton álló Istvánnak Tamás nevü fiával nyolczados törvényszéki itélet folytán Hont megyei Tur, Cseri, Vajda, Bythus és Jánok helységbeli és Harmath részjószágokon osztoznak meg [8]).

---

[1]) Fejér Cod. Diplom. tom. V. vol. 3. pag. 497. 500.

[2]) Ugyanott tom. V. vol. 2. p. 269.

[3]) Az oklevél szavai szerint: *exhibitis quibusdam literis regiis tacita voluntate impetratis villam regiam Corpona nitebatur suae jurisdictioni applicare.*

[4]) Ugyanott tom. V. vol. 2. p. 442.

[5]) Jákóffy regestrum nálam.

[6]) Fejér Cod. Dipl. tom. V. vol. 2. p. 255.

[7]) Jákóffy cs. regestrum nálam.

[8]) Ugyanott, honnan ezen ízig a leszármazás is kitünik.

László (a magát Vajdáról irt Egyednek fia) vajdai Ders fiának Istvánnak özvegyét az egri káptalan előtt a jegy-ajándokra nézve kielégiti 1441-ben [1]).

Antal már Csery-nek (Chery) irva fordul elő mint Hont vármegye alispánja, többekkel együtt Bars megyei Málas, Ibránföldc és Nyirafalkafeő helység és pusztákba iktattatik be 1489-ben [2]). Ellene 1494-ben Valk (vagy Balk) György özvegye Kata a pereszléni és szemerédi birtokok elfoglalása miatt vallatást tétetett. 1495-ben palásti Paska János alispán társával Hont vármegye nevében Kóváry László és Pál részére mohorai Widffy Ambrus elleni tanuvallatási bizonyitványt ad ki [3]). Él még 1502-ben is, sőt tekintve, hogy Budán János kiralytól — kinek e szerint hive volt — egy házra adományt kap, élt még a mohácsi ütközet (1526-dik) után is [4]).

Azok közül, kik a családfán nem állanak, de ez időtájban éltek a XVI. század elején, itt kell megemlitenem dolyáni [5]) Chery Andrást, Jánost Losonczy Zsigmondnak a szalánczi várban várnagyait 1520-ban [6]).

Továbbá Chery Balást (kit Budai Ferencz [7]) Kéry Balásnak ir) ki 1521-ben Jajcza vára védelmében — mint a történetirókból ismerjük — hősiesen viselte magát.

Antalnak az alispánnak fiai Miklós és Ferencz két ágra

---

[1]) Ugyanott. A másik ágazaton állókra is — kiket a családfán iáthatni — vonatkoznak még ez oklevelek kivonatai: Expeditoriae ex Conventu de Saag, Margarethae relictae Thomae, filii Stephani de Vajda super solutione dotis et rerum paraphernalium pro Georgio Literato et Ladislao filiis Michaelis filii Bartholomaei ac altero Ladislao et Michaele filiis Aegidii, nec non Thoma filio Gregorii filii dicti Bartholomaei de Vajda anno 1442. emanatae. — Inscriptio perennalis Comitis Ladislai de Palócz Judicis Curiae Regiae super totali possessione Sz. Lőrincz in Cottu Neogradiensi habita, pro Ladislao filio Aegidii de Jánok, eiusdemque haeredibus, cum consensualibus Ladislai Regis anno 1456. — Consensus Ladislai Regis super contractu coram Conventu Jászoviensi inter Georgium filium Michaelis de Vajda N. filium Stephani, filii Thomae de Nagy-Tur, Stephanum filium Ders de Jánok ac Ladislaum et Michaelum filios Aegidii de praedicta Jánok celebrato anno 1455. — Mind a Jakóffy regestrumból.

[2]) Sz. Benedeki Conv. Capsa F. Fasc. 7. Nro 13.

[3]) Eredeti oklevél Sz.-Királyi László urnál.

[4]) Családi jegyzék szerint.

[5]) Nógrád vármegyében van Dolyán puszta.

[6]) Kovacsóczy Mih. Árpádia I. évi köt. 137. l.

[7]) Budai F. Polg. Lexicon II. köt. — De Istvánffy Historiarum De Rebus Ung. Libri Coloniae 1622. pag. 88. 106 149 *Blasio Cherio*, *Blasium Cherium*, *Blasius Cherius*-nak irja; — tehát Csery nem pedig Kéry

terjesztik a családot. Miklósé fenmarad; Ferencz ága unokáiban kifogy [1]).

Miklósnak fia Chery Ferencz az esztergami vár al-gondviselője (vice-provisor) és másik dolyáni Chery Ferencz mint Szapolyay hivei minden javaikat elveszték, és a 32 jobbágy-telekre menő birtokot I. Ferdinand király Ordódy Györgynek és gergelyi Eustheleky Jánosnak adományozá 1527-ben [2]).

Miklósnak fiai János és László Hont megyei Felső-Cseri helységben volt curiájokat Baloghy Sebestyénnek zálogiták el [3]).

Márton (Miklósnak fia) Hont vármegyei Cseri, és Nógrád vármegyei Kispatak helységbeni jogait testvérei nevében is palásti Nagy Sebestyénnek zálogitja el 1572-ben [4]).

László (Miklósnak fia) Ferencz testvérével 1598-ban osztozik felső-cserii és gárdoni részbirtokban. E László, ki Hont vármegye szolgabirája volt, kellemetlen izetlenségben élt Gergelylyel (másutt Györgynek neveztetik) Ferenczneк István fiátóli unokájával, ki Lászlót javaiban háborgatá, rágalmazá, és sőt ki is hivá, László viszont becstelenité Gergelyt. A megye hozott itéletet osztályukra nézve. Lászlónak — ki Korponán halt meg — neje Rédeky Kata volt, ez okon Rédeky János 1603-ban Lászlónak, s Bakás Ilona nevü gyermekeinek hagyá minden javait [5]) A következő évben (1604-ben) Lászlónak hűtlenségi bélyegén annak korponai curiáját felnémethi Gellyén Máté kapta adományban, és többek ellentmondásával abba beigtattatott [6]). Hasonlóan hűtlenségi bélyegén vesztő javait Gergely is [7]), ez lőn eredménye a a kölesönös viszálynak.

---

[1]) E két testvérről több oklevelek szólnak birtokviszonyokra vonatkozók, mint pritleki teleknek cserélése Sirakon fekvő telekért 1517. — Ilméren egy részt vesz zálogba 1534 ben Nagy-Szelesényi Mátyástól Csery Ferencz, ugyanez 1535-ben Terbegeczen három telket vesz zálogul. Neje Endrédy Anna után jogot tartott Kis-Sarló, Lóth és Fako-Vezekényhez, Kis-Endrédhez, és ez utóbbiban birt is. L. Sz. Benedeki Conv. Protoc. P. p. 13. — Fasc 27. Nro 31. — Capsa F. Fasc 1. Nro 22. — Fasc 2. Nro 55. — Fasc 3. Nro 6. — Fasc. 43. Nro 25 — Fasc. 78. Nro 16. stb.

[2]) Családi adat szerint.

[3]) Sz. Benedeki Conv. Fasc. 5. Nro 68.

[4]) Sz. Benedeki Conv. Fasc. 4. Nro 14. és Protoc. D. p. 401.

[5]) Sz. Benedeki Conv. Fasc. 103. Nro 14. — Fasc. 125. Nro 47. — Protoc. J. p. 257. — Protoc. C. Honth. 1595—1597. pag 240. 243. 313. stb.

[6]) Sz. Benedeki Conv. Capsa C. Fasc. 1. Nro 20.

[7]) Ugyanott Capsa C. Fasc 3 Nro 21.

Ferencz (Miklósnak fia) nőül birta Elefánty Annát, Elefánty Simon leányát, kitől csak leánya maradt [1])

Borbála Ferencznek leánya, Nagy Farkas neje tiltakozik Jánoky István tette ellen, ki Alsó-Cseri jószágát Csery Balásnak eladta 1558-ban [2]).

Elhagyva a tér szűke miatt azon csupán birtokviszonyokra vonatkozó adatokat, melyek a családra leginkább a sz. Benedeki Convent, esztergami s nyitrai káptalan levéltári irományok nyomán vonatkoznak, csak nehány érdekesbet lehet még megemlitenem.

Balás Lászlónak fia 1557-ki jul. 6-kán Alsó-Cseriben igtattatott be [3]).

Ferencz Balásnak fia mint török fogoly veszett el.

János Balásnak fia, nejével nemeskürthi Bakó Katával Felső-Cseriben egy zsellérét zálogitja el 1658-ban, s a következő években hasonlóan zálogitásokat tesz.

Ez időszakban élt Benedek (ki a családfán nincs) ki reform. szülőktől származott, jesuita lőn. Meghalt Komáromban 1657-ki febr. 12-kén, kora 27-dik évében [4]).

Ferencz (Jánosnak fia) Pecsicher Anna férje, cserii birtokát 1714-ben Korponán adja zálogba Bellosovits Boldizsárnak.

István, György, Ferencz és János (Ferencznek fiai) 1756-ban vesznek ki nemességükről Hont vármegyétől bizonyitványt.

Ezek közül Istvánnak (Ferencz és Pecsicher Anna fiának) ágazata egészen protestans vallásu. Sámuel ev. lelkész volt Devitzen 1774-ben. Az utolsó izen álló Mihály és nővére Cseriben laknak.

Ferencznek a Horváth Kata férjének ágán Tamás ága protestans, a többi katholikus. Ferencz (Ferencznek fia) Selmeczen szül. 1754-ki május 10-kén. 1782-ben nemességéről Hont vármegyétől nemesi bizonyitványt vett ki. Cseriben részét a másik ágon álló Györgygyel 1794-ben kiváltá. Két neje volt. Fiai közül János Korpona városánál volt hivatalnok. Ferencz szül. Sz.-Antalban 1777-ki junius 28-kán. Részt vett a francziák elleni nemesi fölkelésben 1797-ben.

---

[1]) Róla szintén birtokviszonyi oklevelek az esztergami káptal. libro 11. folio 82. Nyitrai kápt. libro 4. prot. 49. p. 88 Hont várm. Protoc. B. p. 223. 299. 477. 495. 523. 522. Eszterg. kápt. Libro 11. folio 82. Libro 13. folio 302.

[2]) Sz. Benedeki Convent. Protoc. D. p. 88.

[3]) 1727. kelt transumptum szerint.

[4]) Elogia S. J. az egyetemi könyvtárban. Tom. I. pag. 289.

Meghalt 1830. Fiai Ferencz korponai vál. polg.; és Cal. József született 1807-ben. 1836-ban a pesti egyetemi könyvtárnál irnokká, 1849-től pedig őrré neveztetett. Fejér Györgynek a Cod. Diplomaticus szerkesztésében nagy segélyére volt. Jelenleg az egyetem történetét irja. Irt s kiadott egyéb munkákat is [1]).

A család egy másik ága, mely Csery Gáspártól jő le, Nyitra vármegyébe szakadván, nyitrai ágnak mondható.

Nevezett Gáspár — ugy látszik — Antal fiának Ferencznek fia volt, különben szülőit, s az előbbi ággal összefüggését nem ismerjük. Tőle a mult század közepéig igy sarjadzott le a nemzékrend:

Csery Gáspár
1561—1589.
(széplaki Varbóky Krisztina)

Mihály	Zsófia	Margit	Anna
1561—1612. érseki jöved. administrator. (1. Szép Klára. 2. Vizkelety Julia)	1561—1589. (1. Palásthy Bened. 2. Barbarich György)	1569—1610. (1. Balogh Sebesty. 2. Sembery Gergely)	(Siraky János)

István	Mihály	Kata	Pál	Erzse
1613—1643. (Sooky Rebeka)	jesuita † 1635.	1613 1647. (Selyem Tamás)	† 1625.	1612 - 1629. (Ordódy Miklós)

Ádám	Klára	Kata	Judit	Zsuzsa	János
1631 - 73. (Borcsányi Judit)	1631.	1631—41.	1641—60.	1641—96. (Bedigovics Gábor)	(1641—56)

Imre	Anna	Judit	Gáspár		Mihály	István
1686 - 1728. (Herczegh Krisztina)	1701—26. (Nagy Ferencz)	(Benkovics Lukacs) 1696 - 1706.	1693 1747. László 1730—47. (Szabó Kata)	Klára 1747 - 49. (Kossa Klára)	1686 97. Mihály 1727.	1686. 92

Ádám	Sándor	Farkas	Erzse	Bora	Mária	Éva
1720—70. †	1720 - 74. kir. tan. ker. t. eln. (1. Brunszvik Petronella. 2. b. Majthény Victoria)	1720 - 71. de Tóth Sook	(Skarbala Pál)	(Desericzky János)	(Turcsányi György)	(Hunyady Farkas)
	Antal 1772—78.	János. 1771—78.				

[1]) L. Danielik Magyar Irók Eletrajz gyüjt. 84. l.

A családfa élén álló Gáspár Csery Zsigmondnak nejével Dorottyával tilt mindenkit Nógrád megyei Dolyán, és Hont megyei Alsó-Cseri birtok használásától 1561-ben [1]). Romhányi János magvaszakadtán Petény egész helységre, és géczi és dolyáni pusztákra nézve Csehy István beiktatásának 1588-ban ellentmond [2]). Neje Krisztina széplaki Warboky Ferencz leánya nővéreivel együtt visszaszerzi Hont vármegyében farkas-warboki részbirtokát kelechéni Palojtay Jánostól 1557-ben [3]). Pört indit Hont vármegye előtt Nagy Sebestyén ellen 1585-ben [4]). Leánya Zsófia által széplaki, máskép krasznai birtokának eladásától eltiltatik [5]). Gyermekei maradtak Mihály, Zsófia, előbb keszi-holczi Palásthy Benedeknek, utóbb Barbaries Györgynek Zólyom megye főispánja, és Zólyom vára kapitányának neje; Anna Siraky Jánosné, Margit előbb Baloghy Sebestyénné, utóbb Sembery Gergelyné.

Mihály (Gáspárnak fia) az esztergami érseki javak igazgatója, és az érsekujvári vár felügyelője (magister praesidii Ujváriensis) 1594-ben tiltakozik, hogy az előbbi administrator számolni vonakodik [6]); és e végett még 1604-ben törvénykezik [7]). A sellyei jesuiták ellen perel bizonyos foglalások miatt, majd kiegyeznek 1598-ban. Visszaszerzi idegen kezekből Széplakot, máskép Krasznát, azonkivül több jószágot zálog-czimen szerez, 1600-ban pedig fiaival s leányával együtt Sárkány és Karva helységben a Karolyiaktól szerzett javakba és curiákba Kutassy János adománya nyomán beiktattatik [8]). Soos Kristóftól anyai nagybátyjától Hont vármegyében farkas varbóki, és litvarczi egész részét megszerzi 1584-ben [9]) stb. Első nejétől Szép Klárától gyermekei István, Mihály, és Kata Selyem Tamásné; második nejétől Vizkelety Juliannától Pál és Erzsébet Ordódy Miklósné. — Utódai 1615-ben Nyitra megyében Egyházszegh, Malomszegh, Eözdöghe, Udvarnok, Salgo, Serbics, Bars vármegyében: Alsó-Óhaj, Komáromban: Baromlak, Für, Esztergamban: Karva, Béla, Déva, Sárkány, Pozsony vármegyében

[1]) Sz. Benedeki Conv. Protoc. D. p. 170.
[2]) Ugyanott Capsa E. Fasc. I. Nro 3.
[3]) Esztergami káptalan.
[4]) Az eredetiből.
[5]) Nyitrai káptalan, Libro 3. Protoc. 35. Anni 1585—89. folio 175.
[6]) Esztergami kápt. libro 10. folio 80.
[7]) Ugyanott Capsa 31. fasc. 1. Nro 4.
[8]) Nyitrai káptalan libr. I. Fasc. A. 1600—1650. Nro 440.
[9]) Esztergami kápt. libr. 7. folio 214.

Hosszufalu, Páty és Spácza helységbeli, ugy az ujvári várban lévő ház, kert s egyéb javakban osztozkodtak Pákay Benedek itélőmester előtt.

István (Mihálynak fia) pazar volt, a nyitrai káptalanban találtató tömérdek bevallás alig nyujt róla egyéb adatot, mint merő elzálogitást és elidegenitést. Nejétől Sooky Rebekától gyermekeit a táblázaton láthatni.

Mihály Nyitra vármegyében Gellenfalván született. Iskoláinak végzése miatt külföldre menvén, 1614-ben javainak gondviselését István testvérére bizta [1]), a jesuiták szerzetébe állván, 1629-ben Paty helységbeli malom részét a nagyszombati collegiumnak adta, 1630-ban testvére beleegyezésével is. Tizenhat évet töltött a szerzetben részint mint tanár, részint mint lelkész. Meghalt Kassán 1635-ki febr. 21-kén, kora 38-dik évében [2]).

Ádám (Istvánnak fia) hasonlóan atyjához legnagyobb részben javait elzálogitja.

Ez időben él (de a családfán nincs) István esztergami kanonok, ki Burián Mihály Pozsony megyei súri curiáját zálogba veszi 1663-ban [3]).

Imre (Ádámnak fia) Herczegh Krisztinának férje, 1686-tól 1728-ig a róla és birtokviszonyairól szóló adatok nagy részt tiltakozásokból állanak több beiktatás ellen, és testvére Mihálynak zálogitásai ellen. Utódai, — mint a családfán állanak, — 1728-ban osztoznak meg Nyitra vármegyei Tót-Sook, Alsó- és Felső-Atrak, Malomszegh, Alsó- és Felső-Dvorecz helységbeli javaikon a nyitrai káptalan előtt [4]). Imrének gyermekei közül

Sándor előnevét Cseriről (de eadem) és Sárkányról irta, előbb Nyitra vármegye alispánja, cs. kir. tanácsos, és 1745. tájban a Dunán inneni kerületi tábla elnöke volt. Főleg zálog-czimen Nyitra vármegyében igen sok birtokrészt szerzett. Két neje egyikétől fia Antal 1772—1778-ban élt.

Szintén e családhoz tartozott Csery Miklós, kinek fia János 1731—1746-ban, és András 1742—1746-ban Kis-, máskép Nemes-Czétényről irák nevöket [5]).

---

[1]) Esztergami kápt. libr. 12. fol. 117.

[2]) Elogia Soc. Jesu tom. III. p. 374. Mss. az egyetemi könyvtárban.

[3]) Esztergami kápt. Libro 18. fol. 1075.

[4]) Nyitrai káptalan Libro 8. Protoc. 96. fol. 84.

[5]) Ugyanott Libro 8. Protoc. 99. folio 28. — Libro 8 Prot. 102. fol. 7. — Prot. 103. fol. 52. — Prot. 104. fol. 16. 88. stb.

Tán e családhoz tartozott Csery Péter is, (szül. 1778. jul. 11. meghalt Budán 1830-ki jul. 11-én) a m. kir. helytartóságnál jegyző, s több mulattató könyv fordítója.

Cséry család. Sopron vármegyében a Répcze melléken van Csér helység, birják többen. E helységről vette nevét a Cséry család. Már 1429-ben nyomait találhatni [1]). Cséry Mihály 1704-ben kuruez ezredes volt [2]).

Cseszeliczky család. (Szilvási). A szilvási család Ambrusban a XV. században fi-ágon kihalt, Ambrus leánya Ilona Cseszeliczky Mátyáshoz ment férjhez, ketten kapják adományban Magyar-Szilvás felét mindkét nembeli maradékaikra 1498-ban; igy köték össze a két nevet.

Cseszeliczky Boldizsár 1594-ben a Kendiekkel mint egyike az ellenzékieknek Báthori Zsigmond által elfogattatik, Gy. Fejérvárott elzáratik, és mindene elkoboztatik [3]). 1603-ban Bethlen Gáborral kimenekül, majd e helyett a fejedelemséget magának igényli [4]). 1606-ban követ a moldvai vajdához; 1607-ben orsz. tanácsos lesz [5]). Él 1610-ki sept. 6-kán is, midőn mint tanácsnok, és kir. bérlő irja alá a II. Mátyás kir. és Báthori Gábor közti békeszerződést [6]).

Ugy látszik, a család később a Szilvási nevet vette föl Cseszeliczky helyett vezetékneveül. *Lásd Szilvási család.*

Csesznák család. Hont vármegyei nemes család. Csesznák István neje Szegesdy Mária 1638-ban ellentmond nővéreivel s rokonaival Horváth Nesith László és neje Sz.-Kereszty Anna bevallásának Sz.-Kereszty Mihály és István részére Kis-Túrra nézve [7]). — Csesznák Tamás és László 1755-ben a Nógrád megyei kétségtelen nemesek lajstromában állnak.

Csete család. Pest vármegye nemeseinek sorában Fényes szerint. A mult század közepén élt Csete István jesuita, született Nyitra vármegyében Sellyén 1648-ban, meghalt 1718-ban. Egy latin munkáját kiadta szerzetes társa Gyalogi János 1758-ban [8]).

---

[1]) Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. VII. p.
[2]) L. róla többet Uj Magyar Muzeum 1857-ki II. köt. 292. s köv. l.
[3]) Wolph Bethlen. III. 466. 487. — Engel. Monumenta 371.
[4]) Ugyanott tom. IV. 464. 467.
[5]) 1607. jan. 22. art. 6. — Hodor Doboka várm. 232. l.
[6]) Hodor Doboka várm. 233. l.
[7]) Sz. Benedeki Conv. Protoc. BB. p. 339.
[8]) Horányi Mem. Hung. I. 52. 53. — Nova Memor. 726. stb.

Nógrád vármegyében Ebeczken lakozó Csete Gáspár fiának László nak nemessége kidéritésében 1752. és 1775-ben tartatott tanuvallatás.

Csethe család. (Györgyfalvi). Bereg vármegyei régi család, mely valószinüleg kihalt [1]).

Csetneky család. Trencsin vármegye nemesei közé sorozza Fényes Elek Geographiájában

Csianda család. Iratik Chianda-nak is. Zemplin vármegye czimeres nemesei közt tart helyet [2]).

Csiba család. (Nagy-Abonyi). Egyike a legrégiebb családoknak. 1299-ben III. András király Jaka, Marczel, Máté, Csyba, Bug, András, János és Musga csallóközi Fel-Abonyban lakozókat előbbi várszolgai állásukból kiemelvén, hadi érdemeikért nemességre emelte, s Fel-Abonyt is mint örökjüket szabaddá tette [3]). Ezek között emlitett Csyba volt őse e családnak. Előnevét a család a Pozsony megyei Csallóközben fekvő Nagy-Abonytól vette, és ott jelenleg is birtokos, valamint Komárom vármegyében is Lakon.

Tagjai a családnak megyei és kormányszéki hivatalokat viseltek.

Imre 1760—1770-ben m. kir. helytartósági tanácsos.

János 1760-ban Moson vármegye alispánja, utóbb (1770.) m kir helytartósági tanácsos.

Károly hosszú ideig (mintegy 1786-tól 1814-ig) a Dunán innen kerületi tábla ülnöke.

Ernő (Erneszt) szintén a Dunán inneni ker. táblán kezdte hivatalos pályáját 1810-dik előtt, 1844-dik előtt már ülnök volt

A család czimere — mint a metszvény mutatja — zöld tér fölött arany oroszlán kettős hátra felemelt farkkal, első jobb lábában kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös zubonyos hadi férfiú emelkedik ki, sárga övvel, fején prémes vörös föveggel, balkezét csipőire támasztva, jobb-

[1]) Lehoczky Stemm. II. 92
[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. III. lap.
[3]) Fejér Cod Dipl. tom VI. vol. II. p. 189

jában kivont kardot tart Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [1]).

Valószinüleg e család sarjadéka Csiba István is, ki 1713-ban jesuita volt [2]); és

Csiba Mihály, ki 1719-ben lépett a jesuita-szerzetbe. Meghalt 1754-ben. 1728-ban Kolosvárt latinul szónoklati s költői gyakorlatokat nyomatott [3]).

Csiba család. Csiba András és Péter III. Károly királytól 1718-ki junius 10-kén emeltettek nemességre [4]). Czimerük kék mezőben zöld téren pej lovon vörös nadrágos, sárga csizmás vitéz ül. fehér mellvassal, fejében szőrös kalpag, kolcsag forgóval. Nyeregtakarója zöld; jobb kezében lándzsát tart. A paizs fölötti sisak koronájából a paizsbelihez hasonló gyalog vitéz emelkedik ki térdig, jobbjában kivont kardot, baljában levágott vérző törökfejet üstökénél tartva. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék [5]).

Csiby család. Gömör vármegye nemes családai közé sorozatik [6]).

Csiby család. (Ditrói). Székely család, ős fészke Ditró Gyergyószékben. Csiby István, Balás, János és idősb Mihály hadi érdemeikért, melyeket I. Rákóczy Györgynek főleg magyarországi hadjáratakor tettek, nevezett erdélyi fejedelem által több családbelivel együtt Fogaras várában 1646-ki jan. 5-én kelt darabonti (pixidarius) levelet nyertek [7]). — Később a család lófő (primipilus) lőn.

E század elején 1815-ben ditrói Csiby Ferencz Gyergyószék ülnöke; másik Ferencz vesztegházi biztos.

Csicsery család. (Csicseri). Ungh vármegye Csicser helységétől veszi nevét. Régi család, mely — ha jól tudom — a csicseri Orosz családdal egy törzsből ered. Nevök régi oklevelekben Chicser és Chichor alakban is előfordul.

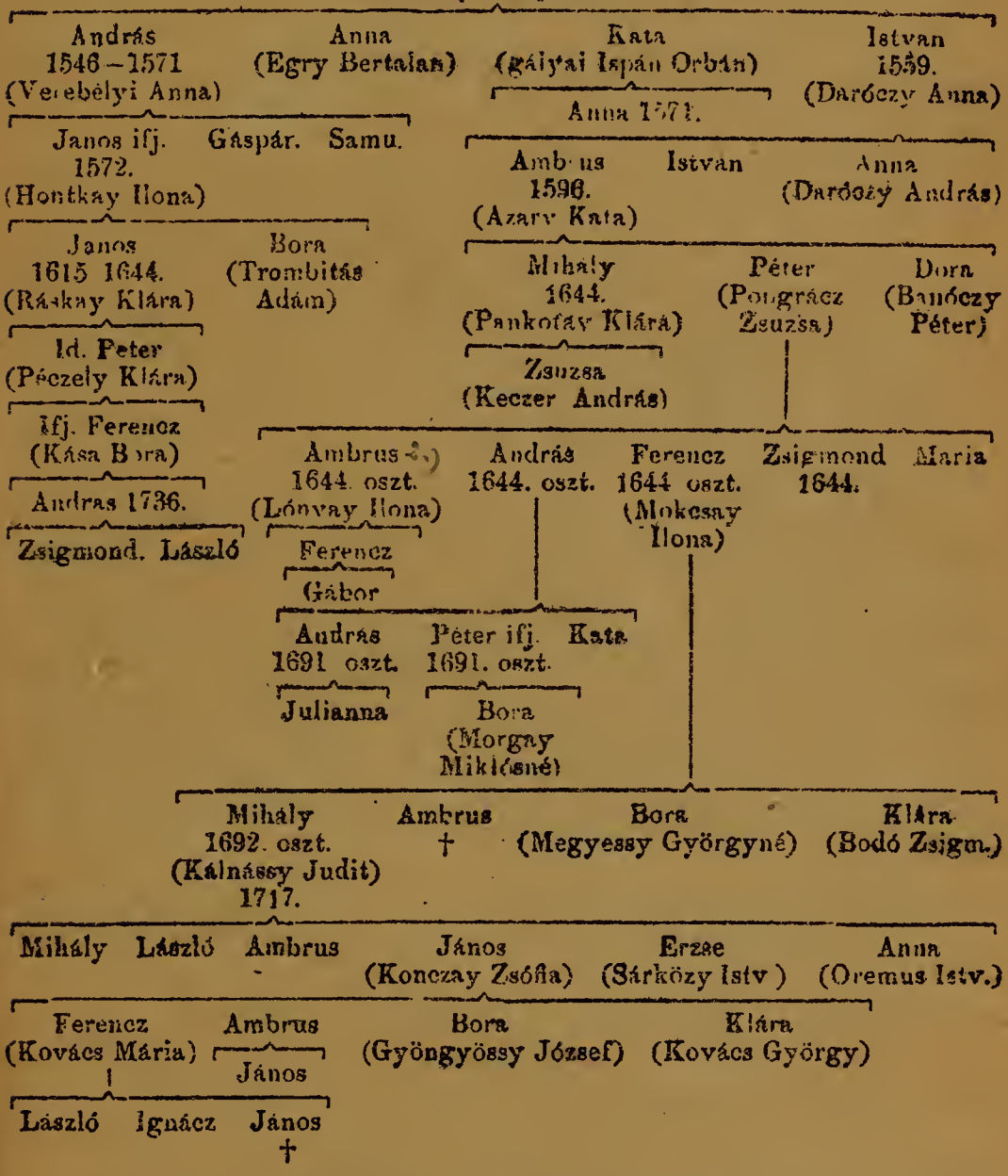
Csicsery Erzse 1369-ben Monoky Simon altárnokmester neje [8]).

Csicsery Miklós 1411-ben Zsigmond király alatt alkanczellár [9]).

---

[1]) Burgstaller: Collectio Insignium.
[2]) Horányi Memor. Hung. I. 448.
[3]) Ugyanattól Nova Mem. 732.
[4]) Collect. Herald. Mss. Nro 374.
[5]) Ugyanott, s Adami Scuta gentil. tom. II.
[6]) Bartholomaeides C. Gömör. 144.
[7]) Székely Nemz. Constit. 97. l.
[8]) Szirmay C. Zemplin not. top. 88
[9]) Ugyanott 315. l.

A XVI. század elején élt Csicsery Ambrus, ki 1506-ban pallos jogot — jus gladii — kapott családja részére II. Ulászló királytól. Ezen Ambrustól kezdve a családfa [1]) igy sarjadzik le:

A családnak [2]) néhány tagját Zemplin vármegyében is látjuk hivatalokban, igy Csicséry Péter deák (litteratus) 1562-ben, majd

[1]) Egy a kir. tábla előtt folyt perben fölmutatott genealogia szerint.

[2]) Hogy Ambrusnak 1642-ben neje volt Lonyay Ilona L. Mss. Musaei follat. Nro 2340.

1571-ben Zemplin vármegye jegyzője volt. Csicsery István 1668-ban ott aljegyző, Boldizsár 1723-ban szintén ott aljegyző volt [1]).

A család Ungh vármegyében most is él. 1845-ben Csicsery Pál Ungh vármegyénél mint al-adószedő hivataloskodott.

Csicsvay család. Zemplin vármegyében kősziklás hegyen állnak Csicsva vára romjai; alatta Csicsvaallya puszta fekszik. Egy irónk állitása szerint ezt hajdan Csicsvay nevü család birta, melyből Reynald nádor volt, ennek fia pedig Gyula mester 1309-ben élt [2]).

Másik adat szerint e hajdani várat 1200. táján Csicsvay János birta [3]).

Csify család. Bihar vármegyében Darvas mellett van Csif puszta, melyben a Csify család is birtokos [4]).

Csigay család. Nemesrendü család Szabolcs vármegyében, hol Balkány helységben közbirtokos [5]).

Csihat család. Zemplin vármegye czimer-leveles nemes családai sorában áll [6]).

Csikány család. Nógrád vármegyei nemes család. Fészke Csalár helység, hol a gróf Forgách család alattvalói voltak; ott érte a megnemesités, s onnan származtak ki. — A czimeres nemes levelet Csikány Miklós szerzé I. Læopold királytól 1678-ki jul. 4-kén.

Miklósnak fia István az 1722-ki nemesi vizsgálatkor kiváltságos volta betanusitására felmutatá az atyja által nyert armalist, és még ekkor is ellene mondott gr. Forgách János a főispán. De 1734-ben már István minden ellenvetés nélkül a kétségtelen nemesek sorába iktattatott [7]).

Az 1755-ki nemesi vizsgálatkor produkáltak Csikány Mátyás, Gergely, István, György, és három János idősb, közép és ifjabb.

Nevezett Gergelytől jő le e töredék nemzékrend:

Csikány N.

Ignácz. István

Gyöngyösre költöz.

Ferencz. János. István.

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 86. 226. 328. 329. 332.
[2]) Ugyanaz not. top. 338. — Oklevél is közölve.
[3]) Fényes: Geograph. szótár I. köt. 220.
[4]) Ugyanott 220. l.
[5]) Ugyanott 79. l.
[6]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111. l.
[7]) Az illető megyei jegyzőkönyvek nyomán.

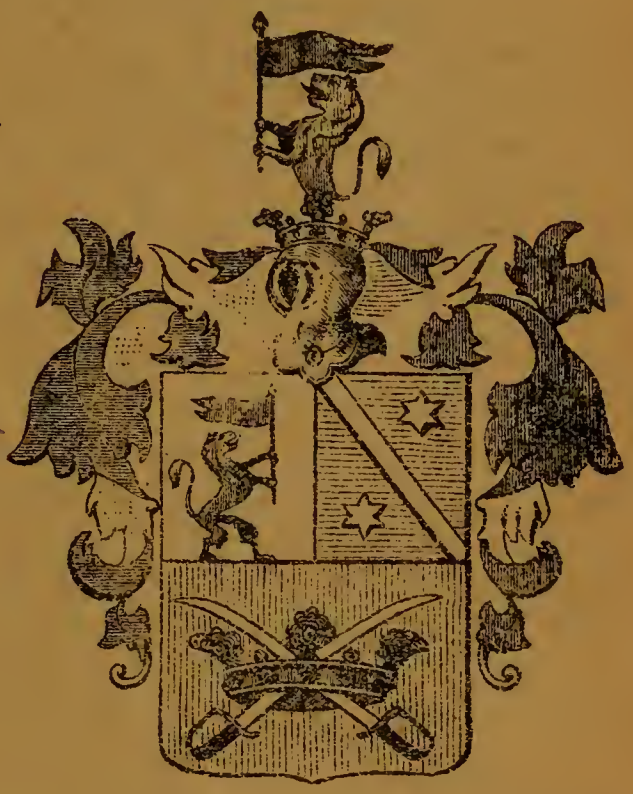
Az utolsó izen álló Ferencz, János és István 1836-diki sept. 14-kén vettek ki Nógrád vármegyétől kétségtelen nemességükről bizonyitványt [1]).

Csikány Gábor a megyénél 1848. előtt esküdt volt, P. Daróczon közbirtokos.

Csikay család. Erdélyi család. Csikai János Székely Mózses alatt Básta korában 1603-ban csapatvezér [2]).

Csike család. (M.-Lapádi). Erdélyben Alsó-Fejér megyei M.-Lapádról irja előnevét. M.-lapádi Csike István 1815-ben Doboka vármegyében szegények ügyvéde.

Csiky család. Heves és Szabolcs vármegyében a nemesrendü családok sorában áll Fényes Geographiája szerint.

Csiky család a mult században nemesittetett meg 1760-ban Mária Terézia által ily czimerrel: a paizs először viz-szintesen kétfelé osztatik, a felső mező ismét kétfelé. A felső jobboldali ezüst mezőben vörös oroszlán áll befelé fordulva, s vörös zászlót tart; a baloldali felső kék udvarban jobbról lefelé rézsút fehér csikolat vonul át, az udvart ketté metszve, fölötte s alatta arany csillag ragyog. Az alsó vörös mezőben királyi korona van, s azon két kard keresztül ütve, hegyeikkel fölfelé. A paizs fölötti sisak koronájából vörös oroszlán emelkedik, vörös zászlót tartva. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-kék [3]). Mint ezt a metszvény mutatja.

Melyik Csiky család viseli e czimert, megmondani nem tudom.

---

[1]) 1836-ki Jegyzőkönyv 38. száma alatt.

[2]) Gr. Mikó Erdélyi Történelmi Adatok. I. 67.

[3]) Adami Scuta gentil. tom. II.

Csiky család. (Erzsébetvári). E családnak fészke Erdélyben Erzsébetváros, hol egyszerre több Csiki áll hivatalban a városnál: Csiki Lázár főbiró, Antal tanácsos, Lukács fő-, és Miklós aljegyző; Imre, stb. 1815-ben.

E család Magyarországba is átszármazott a Bánságba, hol Temes vármegyében Csiki István szolgabiró 1838 ban, Manó 1838–1845-ben esküdt, másik Manó táblabiró 1845-ben.

Csiky család. (Csik-Somlyói). Szintén székely eredetünek mutatja előneve. Csik-somlyói Csiky Lajos Temes vármegyében 1845-ben szolgabiró volt.

Csiky család. (Ditrói). Pixidarius levelet kap Csiky ifj. János I. Rákóczy Györgytől 1646-ban több családdal együtt [1]).

Csillag család. Zala vármegyei nemes család. 1625 ben Csillag György a Kanizsa vár ellen épitett erődök pénztárnokául neveztetik ki [2]), 1630-ban Zala vármegye szolgabirája volt [3]).

Csillag Lajos 1844-től Zala vármegye másod, majd 1848-ig első alispánja volt.

Csillag család. (Előbb Sternath). Sternath Leopold 1800-ban nemességet szerezvén, neve is Csillag-ra változtatott.

Czimerpaizsa négy részre oszlik, az ötödik osztályt az alulról fölfelé emelkedő gula alaku udvar képezi, melynek kék mezejében, zöld dombon oroszlán áll kivont karddal, fölötte csillag ragyog. Az első és negyedik ezüst mezőben pej lovon kék magyar ruhás, vörös kalpagos hiszár vágtat, kivont karddal kezében. A második és harmadik arany mezőben koronás egyfejü sas látható. A paizs tetején álló sisak koronájából oroszlán emelkedik ki kivont karddal, két fekete sas-szárny között. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-fekete [4]).

Csillom család. A mult század óta Nógrád vármegyében tartja lakhelyét; családfája néhány izen a következő:

Csillom Pál
(Kantor Bora)

Kata (Macza N.)	László
	Antal (lak. Dolyánban Nógrád várm.)

László	Janka	Erzse (Bory Ádámné)	stb.

[1]) Székely Nemz. Constitut. 97. l.
[2]) 1625 ki XX. törv. cz.
[3]) 1630 ki III. törv. cz.
[4]) Adami Scuta gentil. tom. II.

Csipai család. (Ölyvesi). Erdélynek kihalt családai közé számittatik [1]).

Csipkés család. (Aranyos-Rákosi). Székely család, előnevét Aranyos-szék helységéről Rákosról irja, többen viseltek közülök hivatalt. 1815-ben Csipkés János az erdélyi kanczelláriánál h. jegyző, Boldizsár kir. táblai ügyvéd, János Kolos vármegyében királyi haszonbér-beszedő volt. Torda városában is megtelepedék egy ág; ott 1815-ben Csipkés Elek tanácsnok és iskolai felügyelő, Albert jegyző volt.

Csirbesz család. Gömör vármegyei nemesrendü család. Iratik Czirbesz-nek is [2]) Közülök Csirbész András Jónás született 1732-ben, a mult század végén tudós ev. lelkész volt Iglón [3]). Atyja Sámuel volt.

Csire család. (Álmosdi). Régi kihalt család. Szirmay szerint 1261-ben V. István király Cyrill Ispánt (Comes) Maroúth nemzetségből származott Almusnak fiát Bihar megyei Álmosd földnek birtokában uj adományczimen megerősitette, mivel a tatár pusztitáskor levelei elvesztek [4]). E Cyrilltől származott a Csire (Cyre) család.

1350-ben éltek Marout mester Chyre Péternek fia, és ennek nővére Katalin Karuly Miklósnak özvegye, a ki sógorának Marhardnak a hitbért elengedte, holtig szükséges élelme kiszolgáltatása föltétele alatt [5]).

1422-ben álmosdi Chire János és László, Péternek fiai Penészlek helységnek kir. adomány mellett birtokába léptek [6]).

Most nevezett Jánosnak fiában Barnabásban kihalt a Chyre család; mert Barnabásnak csak egyetlen leánya Erzsébet volt, ki Csapy Ákoshoz ment ferjhez; tőle Melith Pál után Zichy s egyéb Melith utódok származnak.

Csire család A fölebbi család kihalván, más Csire család volt az, melyből Csire János és István 1626-ban Komárom városában birt udvartelköket elzálogositják [7]).

Csiszár család (Borbereki †). Erdélyi család. Nemzékrendét a Báthori Zsigmond korában élt Csiszár Györgytől hozzák le, ámbár a család régiebb.

---

[1]) Kővári id m 270. l.
[2]) Bartholomae des C Gömör. 144.
[3]) Horanyi Memoria Hung. I. 455. és Nova Memoria 754.
[4]) Szirmay Szathmár várm. Esmert. II. 22.
[5]) Ugyanott 10 l
[6]) Ugyanott 22 l.
[7]) Fényes, Komárom várm. 89. l.

Említett Csiszár György — mint kora egyik népszerűbb embere, szerzemények és adományozások utján családját megalapitá. 1595-ben Magyar-Igenben és Mihelesden, 1598-ban Zaránd több helységében kap részt Báthori Zsigmond adományán [1]). Básta korában 1602-ben ő is kifut Erdélyből a törökkel, majd Székely Mózsessel visszajő és harczol. Székely buktával Básta kegyelem igéretére honn marad, Kolosvárra jő, hol 1604-ben Básta felakasztatá [2]).

Györgynek két fia volt: Miklós és István. Amaz 1609-ben Gáldtőn birtokot szerezvén, gáldtői-nek iratá magát. 1611-ben mint Bethlen Gábor tartó pártos megöletett. Javait Bethlen fejedelemségre léptével gyermekei visszanyerték. Neje Biksai Bora volt, és ettől gyermekei: György és Miklós, kik a XVII. század közepén magnélkül halván el, a gáldtői ágat berekeszték.

István az alapitó György második fia, két fiat, Miklóst és Györgyöt, és egy leányt Orsolyát Boldogfalvi Miklósnét nemzette. E Györgynek csak leánya volt; elkezdetett tehát a Miklós fiai s a leány-ág közt a perpatvar.

Miklósnak két fia született, István és Gergely. Ezek ketten tarták fen a fiu-ágot, mely már a fejedelmek korában fegyverre kelt vala a jószágot követelő leány-ág ellen, annyira, hogy közerőnek kelle közbejőni. A per izenként megujult. 1764-ben a kir. tábla a fiu-ágnak itélé oda, midőn a pört folytató Csiszár László kisded gyermekeivel Józseffel és Máriával Mihelesden a Hora világban megöletett, s Lászlónak csak egy testvére Miklós, akkor tanuló, maradt fen a családból.

Az utolsó Miklós nem követte elődeit a leány-ág elleni mostohaságban, 1789-ben azzal egyenlően megosztozott, csupán a borbereki és alvinczi rész maradt fi-ágra, ugy hogy a fi-ág kihaltával ez is leány-ágra száljon. Ez egyesség után Miklós 1816-ban felsőbb beleegyezésért folyamodván, — meghalt, — a fiscus javait lefoglalá, s a leány-ágnak ismét a fiscus ellen kellett perelnie.

Miklósnak egyetlen leánya Csiszár Amália gr. Nemes Ferencz neje a szépirodalmi téren kezdé nevét felmutatni.

A családfa nehány izen igy áll:

---

[1]) Kővári id. h. 65.

[2]) Wolph. Bethlen tom. V. p. 187. tom. VI. p. 8—12.

Csiszár György
1595. † 1604

I. Miklós		István			
1609. Gáldtőn birtok. (Bikszi Bora)		II. Miklós		I. György	Orsolya (Boldogfalvi Miklós)
II. György. †	Mihály †	István sz. 1662. stb.	Gergely sz. 1666. stb.	*leány-ág.*	

Valószinüleg a táblázaton állótól különböző Csiszár Gergely [1]) az, ki Kemény Jánossal a moldvai expeditioban járt. (Vagy neve elhibázva, ugyanaz I. vagy II. Györgygyel?)

Csiszár család. (N.-Egrestői). Erdélyben Küküllő vármegyében honos, hol nagy-egrestői Csiszár János 1794-ben rectificator biztos volt.

Csiszár család. Marmaros és Torna vármegyében szintén nemesrendü családnak iratik Fényes Elek Geographiájában.

Csiszér család. (Gidófalvi). Háromszéki székely család. Gidófalvi Csiszér István 1697-ben ülnök volt [2]).

Gidófalvi Csiszér Lajos az erdélyi kir. táblán kezdett hivataloskodni, végre ülnök és országgyülési kir. hivatalnok, 1848. óta nyugalomba helyezve.

István F.-Fejér vármegyénél, Sámuel károlyfejérvári hivatalnok 1848-ig.

Csizér család. (Sz.-Mihályfalvai). A Sepsi székből látszik származottnak, hol Cyzer (Csizér) Pál 1564-ben Sepsi szék királybirája [2]). Miklós ugyanott assessor 1646-ben [3]).

Az élők közül János kir. közügy-igazgatósági hivatalnok volt. Antal lak. Egrestőn, Sándor kir. kamarai hivatalnok, kinek neje kadicsfalvi Török Kornelia, ettől gyermekei Kornelia és Jenő.

Csitneky család. Gömör vármegye nemes családai közé soroztatik [4]).

Csitvándy család. Lásd Chytwandy cs.

Csizmadia család. A XVII. század végén Losonczon volt lakhelye, hol András 1687-ben a város birája volt [5]).

Csizmadia család. Lásd Kisvárday cs.

---

[1]) Kemény Önéletirása. Kiad. Szalay. 423. l.
[2]) Kállay Székely Nemz. 241.
[3]) Ugyanott.
[4]) Bartholomaeidesz 144. l.
[5]) Eredeti oklevél.

Csizmazia család. (Somogyi). Nyitra vármegyei család. E megyében Farkasdon született 1772-ki nov 4-kén Somogyi Csizmazia Sándor előbb reform. majd kath. vallású. Gazdasági hivatalban volt b. Podmaniczky családnál. Irt a korabeli lapokban, és 1826-ban irta a „Dentu-Mogerek"-et. Neje Kelemen Borbála volt [1].

Él többi közt e családból György, kinek neje Berczely Klementin 1858-ki febr. 9-kén halt meg.

Csizy család. Szabolcs vármegye nemes családai közé sorozatik. — Erdélyben is ismeretes e név Csizi István által, ki 1767-ben Buda vára viszontagságait énekelte meg [2].

Csizy család. (Csizi †). Zemplin megye Csiz nevü pusztáról vette nevét s előnevét e kihalt család [3]. Azonban hasonló nevü család most is van Zemplin vármegye armalista nemesei közt [4].

Csizik család. Borsod vármegyében tartja lakhelyét, hol Tibold Daróczon Csizik Károly közbirtokos [5].

Csobánkay család. Az Aba nemzetségből eredt; már kihalt, emléke a XIV. század elejéig terjed, midőn Csobánkay Pál (Paulus de Chobanka) hűtlenség bélyegén veszté 1323-ban Visonta, Karácsond, Adács, Sadán, Kürt, Hajonta, Lak, Halász stb. falukat. — Nevét a család Heves megyei Csobánka hajdani várától (most helységtől) vette [6]. A család-törzsnek két fia volt, a nemzékrend igy áll össze:

Csobánka

János	Péter
Sámuel. 1304.	Dávid.
	1303. nótát kap

Csobay család. Hajdan igy irva a nevet, Szathmár vármegyében találjuk, hol 1511-ben Csobay János és neje Károly Zsófia N.-Károly, Fény Sz.-Miklós, Boldád helységben részbirtokot nyert adományban [7].

Ugy vélem, e név később Csabayvá változott, mert későbbi időben Szathmár vármegyében Csabay nevü családot találunk.

---

[1]) Ferenczy Dániel: Magyar Irók Életrajz gyüjt. I. k. 418.
[2]) Horányi Nova Memor. 733.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 75.
[4]) Ugyanott 111.
[5]) Fényes: Geogr Szótár I. k. 242. l.
[6]) Katona Hist. Critic. VIII. p. 467.
[7]) Szirmay Szathmár varm. II. 14. 17. 41. 159. stb.

Csodo család. Zemplin vármegyei armalista nemes család Szirmay szerint.

Csohány család. A mult század végén 1799-ben szerzé a nemességet Csohány György.

Czimerpaizsában az udvar fölváltva arany és fekete koczkával van födve, az előtérben szétvetett lábakkal egy páncélos vörös strucztollas vitéz áll; jobbjában kivont kardot, baljában buzogányt tartva. A paizs tetején a sisak koronájából két fekete sas-szárny között páncélos kar nyulik fel, kivont kardot tartva, mindkét kard markolata arany. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst-vörös [1]).

Csok család. (Csokházi). Zemplin vármegye kihalt ős családa. 1436 ban Palóczy Máté nádor előtt a nyolczados törvényszék Csokházi Csok Miklós a Hegyallyai, Lasztóczy és Rakattyasi családdal együtt közös eredetüket kimutaták, és azt, hogy azon Péter től származtak, kinek fia Tamás, kinek fia ismét Péter volt [2]).

Csóka család. Komárom vármegyében birtokos Aranyoson, Bogyán és mint praedialista Szilason szintén birt [3]).

Hajdan Örs (mostani Ujfalu) helységbeli részét Csóka Erzsébet Csabay György hitvese Pál Jánosnak zálogitá el [4]).

1700-ban Csóka György többekkel ellenmond Sándor István beiktatásának Aranyos s több Komárom vármegyei falura nézve [5]).

1767. 1801. élt Csóka Ádám és Péter, kik ellen erőtlenitő pört vitt Virágh László [6]).

1746-ban Csóka János és Anna szereznek részt Nemes-Olcsán [7]).

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[2]) Szirmay C. Zemplin not top. 84.
[3]) Fényes: Komarom várm. 96. 97. 110.
[4]) Fényes: Komárom várm. 111. l.
[5]) Ugyanott 97.
[6]) Ugyanott.
[7]) Ugyanott 107.

Csokásy család. Szabolcs vármegye nemesei sorában emliti Fényes E. Geographiájában.

Nógrád vármegyében Csokás nevü családból Péter Mészáros Brigitta férje a mult században P.-Szántón közbirtokos.

Csoknay család. Veszprém megyei nemes család. Közülök Csoknay Sándor 1837-ben esküdt Veszprém vármegyénél.

Szathmár vármegyében e század elején (s tán jelenleg is) bir a Csoknay (néhol Csoknyay) család Fejér-Gyarmaton.

1614-ben Csoknay Benedek mint egyik hagyományosa Báthori Istvánnak végrendeletéből Ecseden és Dobon részjószágot kap [1].

Csokás család. (Máskép Illosvay Borbély). Szathmár vármegye kihalt családai közé sorozandó. 1590-ben élt Csókás András, kinek neje Parlaghy Erzsébet volt [2].

1609-ben Csókás, máskép Illosvay Barbély Péternek hű szolgálataért Báthory István által Börvély faluban birtok hagyatott [3].

Csokonai család. Csokonai Demeter 1566-ban Török Ferencz hadnagya volt, midőn a veszprémi törökök kikémlésére küldetett [4].

Csokits család. Mária Terézia király-asszony emelé nemességre, ettől kapják czimerüket, mely ezüst mezőben egy levágott vérző törökfej átütve hosszú lándzsával. A paizs fölötti sisak koronáján páncélos kar lándzsát tart. Foszladék mindkét oldalról ezüst-vörös [5].

---

[1]) Szirmay Szathmár várm. II. 70. 140. 232. l.
[2]) Szirmay : Szathmár várm. II. 21.
[3]) Ugyanott II. 61. l.
[4]) Istvánfi edit. 1685. p. 304. — hol *Demetrius Cioconanus* iratik.
[5]) Adami Scuta gentil. tom. II.

1791-ben Csokits Jakab ujitva nyeri e czimert. A paizs udvara viz-szintesen kétfelé van vágva, felső része arany, az alsó ezüst, közepén a leirt törökfej, de már mindkét végén hegyes lándzsával átütve, s a sisak koronás sisakján is a pánczélos kar két végén hegyes lándzsát tart. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-vörös [1]).

A család Bács vármegyében tartja lakhelyét, hol Csokits György a megyénél alszolgabiró volt 1838-ban.

Csoky család. Alapitá Csoky György, ki 1585-ben a Tapolcsányi vártól elszakitott Kis-Szolcsán felét kir. adományban kapta fi-ágra. Neje Komornik Jánosnak leánya Krisztina. Családfája, — melyet alapitott, s mely fiában fi-ágon kihalt, — igy áll [2]):

Csoky György
1585.
(Komornik Krisztina)

András	Magdolna	Erzse	Zsófia	Bora
1610. kihal.	(1. Maszlik Albert. 2. Bély Mátyás. 3. Bély Tamás).	(Zsánok György) 1620.	(Katanóczy János)	(Milkovics Lengyel János)

András kihalván, Kis-Szolcsán felét utánna sógora Maszlik Albert kérte föl, és megnyerte 1616-ban.

Csolnokosi család. (Csolnokosi). Legregényesebb kiváltságu családa Erdélynek — irja Kőváry [3]); — fejedelme vala falujának. Eredetét a következő táblázat [4]) fejti meg:

Csolnokosi Jariszló
(Morsinay Erzse,
előbb Hunyadi Vojk Butiné)

Dan.	Vojk.	Péter.	János 1446.

Hunyady János kormányzó édes anyja Morsinay Erzsébet másodszor is férjhez ment, a második férj Csolnokosi Jariszló volt, kitől a táblán álló négy fiu nemzetett.

Hunyady János e közel vér-rokonait, kik Hunyad vármegyei Csolnokos helységben birtak, 1448-ban különös kiváltságokkal tetézte. A faluval együtt a falu kenézségét is a családra ruházta, és oly kiváltsággal, hogy e falu országos adót nem fizetett, a falu lakossága pereit a földesur dönté el, és azok nem a vármegyére, hanem a kir táblára

---

[1]) Ugyanott
[2]) Geneal. Authent. Mss. tom. I.
[3]) Kőváry Erdély Nevez. Családai 67. l.
[4]) Teleky Hunyadiak kora I.

fölebbeztettek. A felsőbb rendeletek csak ugy voltak érvényesek, ha a Csolnokosi család legidősbje is ráüté pecsétét [1]).

E kiváltság később is megerősittetett, s még a mult században fenállott Benkő szerint; később elenyészvén, az 1838-ki erdélyi Diétán Hunyad vármegye azt a család nevében visszaállittatni kivánta.

A Csolnokosi család — mint Erdély jobb családainak egyike — él jelenleg is [2]).

Csolthóy család. Hajdan Gömör vármegyében a hasonnevü helységet birta. Iratik neve régiesen Cholthonak. 1479-ben él Cholthói Tamás; ki ellen Sági János sulyos hatalmaskodási vádat emel [3]). Lehet, hogy e család a csoltói Basó-k eldődeiből volt.

Csom család. Megnemesittetett Csom Péter és fia György 1690-ki april 27-kén kelt czimeres levélben I. Leopold király által. Az armalis kihirdettetett 1690 ben Veszprém vármegyében [3]).

Csoma család (Ragyóczi). A régiebb nemes családok egyike. Előnevét Nógrád megyei Ragyócz helységtől, a kihalt Ragyóczy család magszakadtán örökölt birtokától vette. Lakhelye a családnak Pest megye. Közülök volt Csoma Borbála, Szemere Pál veterán irónk neje, ki 1858-ki junius 12-kén 65. éves korában halt meg.

Birtokos a család Borsod, Heves, Abauj és Nógrád vármegyében.

Csoma család. (Kőrösi). Erdélyben háromszéki székely család. Ismertté tette e nevet kőrösi Csoma Sándor, a magyarok eredete fürkészetének érdekében keleti utazónk, meghalt Darzsillingben 1845. april 11-kén [4]).

Csomády család. Nógrád vármegyében leljük a XVII. század elején 1601-ben Csomády Istvánt. 1603-ban Csomády Magdolna Kürtössy Mátyásnak neje [5]).

Csomaközi család. (†). Szathmár vármegyének régi ős kihalt családja, eredetét vette a Kaplony nemzetségből a Károlyi, Bagossy és Vetéssy családokkal együtt [6]). 1325-ben a Csomaközieknek osztályában Myke Kulchia és Elia Kulchia helységet kapják osztályban [7]).

---

[1]) Ugyanott I. 46. — Benkő Transyl. gen. 565—7.
[2]) Kővári id. h. 67.
[3]) Zala várm. levéltárában van az eredeti armalis.
[4]) Életrajzát lásd Újabb ismeretek tára II. 281.
[5]) Nógrád várm. Protoc. anni 1601. 1603.
[6]) Szirmay Szathmar várm. II. 11.
[7]) Ugyanott 188.

1375-ben élnek Csomaközy Györgyés Miklós, kik Rezegey Balás jobbágyait megverték [1]).

1396-ban osztozott meg Csomaközy János osztályos vérrokonaival a Károlyi, Bagossy és Vetéssy családokkal Embeli, Vadai, Petri és Vezend helységeken [2]). 1414-ben mint Csomaköz helység birtokosai emlittetnek [3]).

1609-ben Csomaközi Péter Tarpai mezőváros felébe kir. adománynyal beiktattatik [4]). 1614-ben Ecseden és Dobon Báthori István hagyományából birtokrészt nyer [5]).

1655-ben Cs. László rovásoló (Dicator) volt Szathmár vármegyében [6]).

1647-ben osztozik Csomaközy Zsigmond, és nejétől ráthóti Gyulaffy Fruzsinától született fia Csomaközy Péter, és leánya Erzsébet, ráthóti Gyulaffy László sógorával [7]) Nábrádon junius 25-kén.

Csomaközy András a XVII. század első felében nagyváradi vár alkapitány, és a hajdúság altábornoka volt [8]).

1754-ben Csomaközy Zsigmond, továbbá Csomaközy Krisztina Szegedy Ferenczné, és Cs. Zsuzsa Diószeghy Sámuelné egész Tatarfalvát részint királyi, részint nádori adományban nyerik [9]).

Kihalt a család 1768-ban fi-ágon Csomaközy Zsigmondban [10]).

Csomós család. (Albisi). Háromszéki székely család Erdélyben. Alapitója Csomós István, ki 1594-ben Báthory Zsigmondtól Albis, Gelencze, Imecsfalva és Dorookosfalva helységben (a kézdi és orbai székekben) részjószágokat nyert adományban.

A nemzékrend [11]) Istvántól kezdve ez:

---

[1]) Szirmay Szathmár várm. II. 28.
[2]) Ugyanott II. 28. 29. 38.
[3]) Ugyanott II. 26.
[4]) Ugyanott II. 237.
[5]) Ugyanott II. 70. 141.
[6]) Ugyanott I. 137.
[7]) Regestrum Familiae Gyulaffy
[8]) Kemény Önéletirása Szalay kiad 243.
[9]) Szathmár várm. II. 211.
[10]) Ugyanott II. 26.
[11]) Halotti tanitás albisi Csomós János felett 1756-ki aprll 20-kán.

Csomós István
1584.
János
János
(Bod Anna)
1630. táján.
János
megh. 1756.
(Bartalis Anna)
† 1756. febr. 6.

Mihály	János	Klára.
Kolosvári reform. coll. tanár.	Deési lelkész.	

Mihály a tanárnak testvére János Déesen ref. lelkész külföldön tanult [1]).

Ilynevü család Magyarországban Borsod vármegyében lakik.

Csomay család. Bereg, Ugocsa és Szathmár vármegyében találjuk, az elsőben Fényes szerint jelenleg is birtokos.

Ugocsa vármegyében 1511-ben élnek Csomay János és István [2]).

1547-ben Csomay Tamás [3]) királyi ember (homo regius).

1629-ben Csomay János alispán volt [4]).

Szathmár vármegyében birtokosnak iratik e század elején a család Gencs, Ecsed és Gebe helységben [5]).

Csombo család. (Simonházi). A XV. században élt simonházi Csombó Albert (Albertus Chombo de Symonháza), ki neje Simonházi Ilonával, és fiával Istvánnal 1481-ki april 28-kán Veszprém megyei Simonháza iránt a győri káptalan előtt rokonaival egyességre lép [6]).

Csomor család. A XVII. században nemes Csomor család lakott Nógrád vármegyében is, a midőn 1675-ben nemes Csomor István 45 éves volt egy tanuvallatási oklevél szerint.

Csomory család. A XVI. században élt Chomory Gergely, kinek neje Dubraviczky Katalin, ettől leánya Sára Sándor Miklós özvegye 1598-ban, és Erzsébet Asguthy Györgyné 1626-ban

[1]) Benkő Transyl. gener. II. 470.
[2]) Szirmay: C. Ugocsa 129.
[3]) Ott 124.
[4]) Ott 53.
[5]) Szirmay: Szathmár várm. II. 38. 65 80.
[6]) Teleky: Hunyadiak kora XII. 131. l.

Csomortány család. Csikszéki székely család, jelenleg is él és birtokol azon szék Csomortány nevü helységében. 1661-ben a tatár dulászkor élt Csomortány István. Jelenleg él Csomortánban Ferencz s többen [1]).

Csongrádi család. (Gálospetri). Felső Fejér vármegyében hivatalokat viseltek. Csongrádi Farkas e század elején a nagy-enyedi reform. egyházi kerület curatora. Élnek István és Miklós, s ezek gyermekeik [2]).

Csonka család. Szabolcs és Zala vármegye nemesei közé számitja Fényes E. Geographiájában.

Egyik ág, vagy külön család Bars megyében tartá lakását. Leszármazási rendét mutatja e táblázat:

N

Csonka N.

József	István
1786-ban	Bars megyei Ohajból
Nógrád várm. mérnök.	Komárom várm.
	Naszvadra költöz.
	József
	Ignácz
	Károly
	birt. Naszvadon
	(lak. Esztergamban 1832.)

József a mérnök is Bars vármegyéből Naszvadról származott Nógrád vármegyébe Szécsénybe, hol 1786-ban nemességét a vármegye előtt kimutatta.

Károly, Istvánnak ágán Esztergam megyénél irnok, 1832-ki aug. 27-kén Nógrád vármegyétől vett ki nemességi bizonyitványt [3]).

Csonka család. (Fofeldi). Erdély szülötte, valószinüleg már kihalt. Fofeld helység az uj-egyházi szász székken fekszik. 1580-ban élt fofeldi Csonka Mihály, kinek részére Báthory István uj itélet ad ki [4]) aug. 25-kén.

Csontó család. (Pelei). 1447-ben pelei Csontó Pál (Chonto) leánya Ilonának és másoknak Közép-Szolnok megyében Kis-Szarvadon fekvő birtokuk visszafoglaltatott [5]).

---

[1]) Benkő Kár. Csik, Gyergyó és Kászon 75. 76. l.

[2]) Kőváry: Erdély nev. Családai 258. lap.

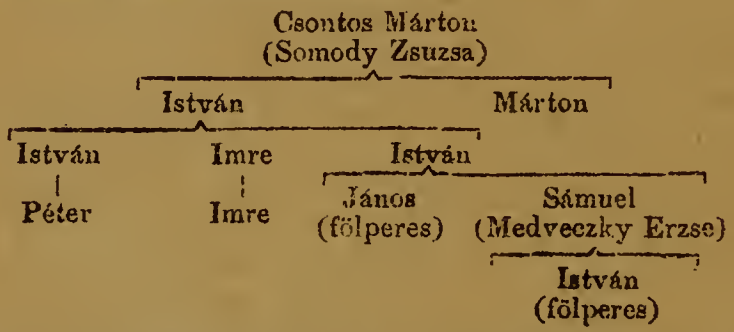
[3]) Nógrád várm. jegyzőkönyv 1832-dik évi 1347. száma alatt, honnan mindez adatok.

[4]) Keményi: Not. Capituli Albens. 234.

[5]) Gr. Teleky Hunyadiak kora X. 215.

Csontos család. (Kazinczi). II. Mátyás király 1610-ki január 2-án kelt oklevelében nemesité meg kazinczi Csontos Boldizsárt. A czimeres nemes levél kihirdettetett Borsod vármegyében 1610-diki april 14-kén [1]).

Csontos család. Másik Csontos család az, melyről csak a következő leszármazási táblát közölhetjük [2]):

Márton a törzsök szerzőnek (impetrator) iratik, a nélkül hogy tudnók, mit és mikor szerzett. Neje Somody, néhol pedig Somogyi Zsuzsannának van irva.

Csontos családnévre találunk már 1493-ban is, midőn Csontos Ferencz Krakóban tanult [3]).

Csontos család jelenleg bir Komárom vármegyei Ekel és Megyeres helységben [4]).

Csontos család. (Csontfalvai). Hogy csontfalvai Csontos család létezett, az bizonyos. Belőle volt Csontos János, kinek leánya Anna Dubraviczky Mihálynė volt. Dubraviczky Mihálynak leánya Anna, férjhez menvén Derencsényi Benedekhez szülte Derencsényi Zsófiát, ki mint Bay Ignácz neje szülte Bay Klárát Ráday Gáspárnét, anyját Ráday Andrásnak, nagyanyját Ráday Gáspárnak, szép anyját Ráday Pálnak, ki 1727-ben élt, és mint csontfalvi Csontos család örököse ellentmond Mesko Sámuel s többek beiktatásának Nógrád megyei Endrefalva helység, Kutassó és Nádasd pusztákra nézve [5]).

Csoor család. A czimeres nemes levelet Csoor Ferencz nyerte Mária Terézia királyasszonytól Bécsben 1758-ki nov. 23-kán; és azt a következő évben Bihar vármegyében kihirdetteté [6]).

---

[1]) „Liber Regius" kéziratom.
[2]) Perben felmutatott genealogiáról.
[3]) Bursa Cracoviensis p. 6.
[4]) Fényes: Komárom várm. 99. 107
[5]) Sz. Benedeki Conv. Capsa H. Fasc. 4. Nro 3.
[6]) Zala vármegye levéltárában van az eredeti armalis.

Czimere ez: a paizs balról jobbra rézsutosan lefelé húzott vörös és arany szinnel felváltva koczkázott csikolat (fascia) által két részre oszlik. A felső kék mezőben arany nap tizennyolcz sugárral látható. Az alsó fehér mezőben zöld tér fölött fekete sas áll felemelt szárnyakkal. A paizs fölötti sisak koronájából négy strucz-toll (fehér, kék, sárga, vörös) emelkedik föl. A foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös [1]).

Csorba család. (Borsai, nagy-magyari, vizközi). E családról itt a 35. lapon (Chorba név alatt) már van emlékezet, azonban a nyomatás ideje alatt ismét bővebb adatok s teljesb nemzékrend derült fel e családról, ezeket ide iktatni szükségesnek tartottam.

Pozsony vármegyében a Csallóközben fekszik alsó-felső Borsa, Nagy-Megyer helység ősi birtokai a családnak; czekről vegyesen irta előnevét a kihalt Csorba család. Sőt ezek mellett vizközi Chorba nevet is viseltek.

A családfa [2]) következőleg jő le:

Csorba Miklós
(Zileö vagy Szülő de Péntek-Sur)
1440.

- András 1490—1512. (Bessenyey Magdolna)
  - Ferencz 1528-ban †
- György (Szülő de A.-Borsa)
  - Orbán 1533. (1. Nagy Magdolna. 2. Emőkei Apollonia)
    - Gergely 1544—86.
      - Ferencz
    - András
      - György (Fürsy Erzse)
        - Gergely 1596.
        - Farkas
        - Ferencz
      - Farkas.
      - Ferencz
    - Farkas
    - György
      - Zsófia (Thul János)
  - Lucza 1538. (gombai Apaffy Ambrus)
    - Ahatha (Olgyay Albert)
    - Margit (Buza Benedek)
      - Mátyás † 1586.
      - János (1. Tátay Zsuzsa. 2. Nedeczky Zsófia)
        - Péter 1623.
          - Ferencz 1652.
        - Anna (1. Mártonfalvay Ferencz. 2. Bársony János)
        - Zsófia
- Tamás kir. udvarn. és kincstárn. 1485. † 1492. (Tót-Sooki Bora)
- Pál Csorba de Vizköz alias A.-Borsa. (1. Illés Margit. 2. Csenkei Láczl Bora)
  - Ilona (Illésházy Ferencz)
  - János litteratus 1523.
- János (aranyosi Csóka Zsófia)
  - Ferencz 1558.

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[2]) Geneal. authenticae Mss. Nro 207. tom. I.

A törzs Miklós — mint látjuk — péntek-suri Zileő vagy Szülő-nek is neveztetett. Fia

András élt 1490—1512-ig. Iratott magyari vagy nagy-magyari Csorbá-nak, sőt alsó-borsai Vizközy-nek is. Neje Bessenyői Kiliánnak leánya Magdolna volt. Ettől fia Ferencz 1526-ban Szapolyay János komornoka [1]), iratott nagy-magyari Csorba Ferencz-nek. Meghalt 1528-ban.

György (Miklós fia) alsó-borsai Szülő-nek neveztetett; kihalt.

Tamás (Miklós fia) 1485-ben I. Mátyás király udvarnoka és kincstárnoka (familiaris et thesaurarius). — 1489-ben Nyitra megyei Kiskap helységbeli örökös részbirtokát, azon helységnek épen felét, sz.-miklósi Pongrácz János özvegyének Borbálának 18 arany forintban szavatosság mellett zálogba adja a nyítrai káptalan előtt. E levélben „Thomas Chorba Wyskezy dictus de Borsa“ iratik [2]). Fiai Orbán és János, leánya Lucza.

Orbán alsó-borsai Csorba néven neveztetett, első neje Nagy Lőrinczne galanthai Bessenyei Katától született leánya Nagy Magdolna; a második Emőkei Apollonia 1533-ban. Az utóbbitól csak Anna és Sára leánya volt. Első nejétől leszármazó utódait a táblázat mutatja. Ezek már rendesen alsó-borsai Csorba nevet viseltek.

János (Orbán testvére) ágát legtovább tartá fen, végre kihalván ez ágon a Mártonfalvay, lovasberényi Bársony, várkonyi Amade, báró Maholányi stb. családok örökösödtek.

Pál (Miklósnak fia) Csorba Vizközynek, és alsó-borsai Csorba-nak iratott. Két neje volt, az első illyésházi Illyés Mihálynak leánya Margit, a kinek Illésházából a leány-negyed kifizettetett; ettől született Ilona leánya mol-tejedi Illyésházy Ferenczné. Második neje csenkei Laczl Balás leánya Borbála 1505-ben már özvegy, ettől született fia János, ki Csorba János deáknak (litteratus) neveztetett, és ki 1529-ben már nem élt, mert ennek magvaszakadtán 1529-ben illyésházi Illyés Tamás Pozsony megyei alispán, és mol-tejedi Illyés Ferencz által felkérettek, és Thurzó Szaniszló nádortól adományban nyerettek Nyitra megyei Kis- vagy Felső-Kap; Becs vagy Közép-Behincs, és Felső-Maratsék egész helység; továbbá Pozsony vármegyében Magyar Felső-Szer, Kis-Magyar,

[1]) Jászay: M. nemzet napjai a moh. vész után. 173. lap.
[2]) Az eredeti oklevélből.

Szarkalócz, Egyházfalva, Nádas-Urja, Közép-Borsa helységbeli, és Hodi és Tankházi pusztai birtokrészek, valamint Belvatha, Nagy-Lócz és Salamon pusztarészek. 1540-dik előtt egyesség köttetett Révay Ferencz alnádor előtt, mely szerint Illyés Tamás Meraczik, Közép-Belincz, és a hodi pusztát mint fi-ágra szóló birtokokat kapta; Csorba Ilonának, mol-tejedi Illyés Ferenczénének jutott Alsó-Borsa és Nádas-Urja, mint szerzemények. Csorba János (Cs. Györgynek fia) és Csorba Orbán és Farkas részére maradtak Kis-Kap helység, az egyházfalvi, belvatai és tankházi részbirtok, továbbá Nagy-Lócz helységnek, Salamon és Száraz-Berke helységnek fele; végre a nagy-magyari, kekeorei birtok Laczk földével együtt [1]).

Csorba család. (Alsó-szakácsi). Csorba József Ugocsa vármegyében N.-Szőllősön született; 1817-ben Somogy vármegyének fő-orvosává lőn, hol tizenhat évig az emberiség érdekében tett hű szolgálatiért I. Ferencz király által Szakácsi helységben Hentsey József magvaszakadtán a koronára háromlott részjószággal és a szakácsi előnévvel saját, és Paczkó Jozefa nejétől született Sándor, Edvárd, Rudolf, Gusztáv, József, Albert, Lajos, Victor, Hermina gyermekei, és ezek törvényes utódai részére 1834-diki május 30-kán kelt oklevélben adományoztatott [2]).

Azóta a fő-orvosi hivatalban, — melyről már lemondott, — dicséretesen eltöltött 34 évi működése közben az irodalmi téren is érdemeket szerzett kiadott munkái által [3]), s jelenleg is Pesten a tudományoknak él.

Az adomány-szerzőnek jelenleg élő fiai Sándor, Edvard, József és Victor részint államhivatalban, részint a gazdászati téren állanak, és egy némelyike szintén családot alapit.

---

[1]) Geneal. authenticae Mss. Nro 207. tom. II.

[2]) Az eredeti oklevélből.

[3]) L. erről Ferenczy és Danielik Magyar Irók I. köt. 87. II. k. 400. l.

Az adomány, és egyszersmind czimeres levél kihirdettetett Somogy vármegyében 1834-ki octob. 28-kán; Baranyában 1838-ki julius 3-kán. Pest vármegyében 1847-ki sept. 10-kén.

A család czimere, — mint fölebb a metszvény mutatja, — egy fölülről lefelé rézsútosan húzott fehér csikolat által két részre osztott paizs. A felső osztály kék mezejében három arany csillag (kettő fölül, egy alább) ragyog. Az alsó vörös mezőben páncélba öltözött hadi férfiu áll, jobbjában kivont kardot tartva, bal kezét kard hüvelye mellett csipőjére helyezve. A paizs fölötti sisak koronáján fehér hattyu áll, fölemelt egyik lábában kék tulipánt tartva. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról ezüst-vörös.

Csorba család. Birtokos Komárom vármegyében Ekel, Kis-Keszi, Kolos-Néma, Nemes-Olcsa, Lőgör helységben és pusztában [1]). 1725-ben éltek Csorba Ferencz és János, kik Andráshida puszta és Ekelen másfél udvartelek birtokába iktattattak be, azonban ellentmondás történvén, a táblai perben kiegyeztek. 1752-ben Csorba János ellentmondási okadó pert inditott többek ellen, de elveszté [2]).

Csorba családot mutat fel a következő nemzékrend [3]) is, noha összeköttetésüket az előbbiekkel nem ismerjük:

Csorba István
(Kerekes Sára)

Anna (Kósa Gergely)	István (Komlóssy Anna)	Gergely		Imre
		Kata	Ágnes	

István	Imre	Mihály	János (Sléz Anna)	Anna (Tassy János)	Sára (Kun Imre)

Csorgaly család. (Kihalt). Nógrád vármegyében találjuk a XVII. században. Iratik Czorgal és Czorgaly-nak is. 1650-ben Csorgaly János Buják várának főkapitánya ellentmond Ormandy Péter, Jelenszky Mihály és Gáspár, és Sigray János beiktatásának Nógrád vármegyei Kutas és Bágyon helységre nézve [4]). Él 1654-ben is. Ugy látszik fiai Ferencz és Mihály 1672—1689-ben élnek [5]).

---

[1]) Fényes: Komárom várm. 99—107.
[2]) Ugyanott 100. 112. l.
[3]) Perben felmutatott genealogia szerint
[4]) Sz. Benedeki Convent hiteles kiadványa nálam.
[5]) Mindkettőről Protocol. Cott. Neograd.

Csornay család. Csornay Mihálynak fia László mester 1398-ban Verőcze megyei Sz. Bertalan, máskép Bakva falut kapja Urdung István hűtlenségén [1]).

Csoron család. (Devecseri †). Dunán túl vagyonos, de kihalt család neve. Iratik régi oklevelekben Chyoron-nak is. Csoron András 1564-ben veszprémi főispán birta Ugod, Devecser, Egervár, Jánosháza, Leszencze, Tomaj, Füred várakat s helységeket stb. Zala vármegyében, melyek azután a Nádasdyakra szálltak [2]).

Csoron Jánosnak két leánya volt, egyik Anna 1-ször Balassa Istvánné, 2-szor Liszti Istvánné; a másik Margit Nádasdy Kristófné volt.

Czimerét a családnak a Trophaeum Estorast. szerint a metszvény mutatja.

Csorvaszik család. Gömör vármegyei nemes család [3]).

Csotka család. Bihar vármegye nemeseinek sorában említi Fényes E. Geographiájában.

Csöke család. Abauj vármegyei nemes családul irja Fényes a fölebb említett munkában.

Csömöthey család. Régiebb családok egyike, ugy látszik már kihalt.

Nehány izen nemzékrende [4]) ez:

Csömöthey József
(Perneszi Zsuzsánna)

István

József	György	István	N. (Botka Ferencz)	N. (Ördög György)	N. (Batthyány (Farkas)	N. (Joó László)

[1]) Kaprinai Mss. B. tom. IV. p. 137. (*Magr. Ladislaus filius Michaelis de Chorna*).

[2]) Lehoczky Stemm. II. 58.

[3]) Bartholomaeides C. Gömör 144.

[4]) Deductiones et Tabellae gen. 213. sz. a. fol. lat. Mss.

Csuday család. Csuday család létezett a XIV. században; ugy látszik később a nagy-bodonyi Bodonyi család fejlett ki belőle. (*Lásd e munka II. köt.* 142. *lapj. a Bodony családot*).

Csuha család. Ungh és Szabolcs vármegye nemes családai között áll.

A Szabolcs vármegyei Csuha családnak a mult század végéig nehány izen ily családfája van:

Csuha Péter

Miklós		László			Bora
Ferenez	Julianna (Kassa Zsigmond özvegye 1787-ben)	Tamás 1787.	János 1787.	Miklós 1787.	(Kércsy Istvánné)

A végizen állók, és Borbála Kércsy Istvánnénak leányai: Zsófia Barla Istvánné, és Julia Dálnoky Gáborné 1787-ki april 23-kán osztoznak ősi anyai javaikban [1]).

Csuka család. Czimeres nemes levelet szerzett Csuka István 1686-ban. Czimere a paizs kék mezejében vörös nadrág és dolmányos, prémes kalpagos, sárga csizmás, kardos magyar vitéz, jobb kezében egy fürt vörös szőlőt tartva, balját csipőjére helyezve. A paizs fölötti koronából ugyan olyan vitéz nyulik fel. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [1]).

Zemplin vármegyében Csuka család közbirtokos Szerdahely, Karos, Felső- és Alsó-Bereczk és Lácza helységben [2]).

Komárom vármegyében bir Csúka család Nagy-Megyerben [3]).

Abauj megyében szintén él Csuka család, melyből Dániel 1846-ban vármegyei esküdt.

Csukás család. A XVI. században élt belőle Csukás János [4]).

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 194—196. 331. l.

[3]) Fényes: Komárom várm. 94.

[4]) Jászay: M. Nemzet napjai a mohácsi vész után 529. l.

Bizonyosan más Csukás család az, melyből Csukás István Löb Kerestéllyel III. Károly királytól 1712-ki julius 14-kén czimeres nemesitő levelet nyert, mely azon évben Pozsony vármegyében kihirdettetett [1]).

Csulay család. (Csulai). Hunyad vármegyében a két Csula s több helységre 1447-ben kap adományt Hunyady Jánostól.

A család tagjai megyei hivatalokat viseltek. Jelenleg élnek Ferencz és Albert, kik két külön ágnak végizén állanak, és családtörzsüktől Csulay Istvántól kezdve a tizedik nemzedéket képezik [2]).

Csulay György 1642. táján Rákóczy György udvari papja volt [3]).

Csunyó család. Gömör vármegye nemesrendü családai közé tartozik [4]).

Csupics család. Csupics Ignácz 1791-ben megnemesittetett, s ilyen czimert nyert: a paizs négyfelé oszlik, az első és negyedik kék mezőben szétterjesztett lábakkal arany grif áll, arany evező-lapátot tartva. A második és harmadik vörös mezőben ezüst horgony látható. A paizs fölötti sisak koronájából arany grif emelkedik ki, ezüst horgonyt tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [5]).

Csupor család. (Monoszlói †). Történelmi szerepet vitt. Eredetét valószinüleg a Csupor nemből (genus Chupor) vette [6]). Varasd vármegyei Monoszló-ról irák magukat. Csupor Miklós 1351-ben esztergami érsek volt [7]). Testvére Tamás országbiró és vezér a velenczések ellen [8]).

Monoszlói Csupor Pál 1412-ben Kőrös vármegyei főispán, és Tótország al-bánja, 1415-ben mint Mária királyné hive Hervoja által nyers ökör-bőrbe varratott, és a folyamba dobatott [9]). Gyermekei Ákos, Demeter tinini, utóbb 1442-ben zágrábi püspök, majd erről (meg nem erősitetvén soha) lemond 1465-ben, s győri püspök [10]) lesz;

---

[1]) Az eredeti armalis Pozsony várm. levéltárában van.
[2]) Kővary Erdély nev. Családai. 258. l.
[3]) Kemény Önéletirása Szalaynál 301. l.
[4]) Bartholomaeides C. Gömör 144 l.
[5]) Adami Scuta Gentil. tom. II.
[6]) Fejér: Cod. Dipl. tom. IV. vol. I. p. 455.
[7]) Katona Hist. Critica tom. VIII. p. 654. hol de Monoszló iratik.
[8]) Lehoczky Stemmat. II. p. 86.
[9]) Thuróczy Schwandtnernél.
[10]) Teleky Hunyadiak kora XII. köt. 181. lap

meghalt 1476. táján, és György. E három testvér Lovász-Patonát birta Veszprém vármegyében.

Csupor Miklós 1467-ben erdélyi vajda [1]) volt; elesett 1473-ban. E család kihalt. *L. Monoszlóy család.*

Csupor család. E családot Csupor Gergely alapitá, ki 1699-ki május 14-kén I. Leopold király saját, és fia Pál nevére czimeres nemesitő levelet nyert.

Nevezett Pálnak fia Farkas 1726-ban Nógrád vármegyében a nemességi vizsgálatkor [2]) kimutatá nemességét és e leszármazását:

Gergely 1699.
Pál 1699.
Farkas 1726.

1755-ben említett vármegyében a nemesi összeirásban e család nevét nem találni, következéskép elköltözött.

E század elején Békes vármegyében látjuk Csupor Lászlót mint kir. tanácsost és alispánt 1803-ban, fiát Józsefet ugyanott mint a vármegyénél jegyzőt.

Sopron vármegyében 1845 ben Csupor Gábor főszolgabiró volt.

Fényes E. Geographiája szerint bir Csupor család Baranya vármegyében is.

Csúthy család. Hont vármegyében élt Csúthy Márton, kinek Mányay Annától leánya Csúthy Anna volt, ez előbb (1633.) Kőtelés Istvánnak, utóbb (1642-ben) Rákóczy Lászlónak felesége; Hont megyei Alsó-Sipeki jószágát férjének török rabságból kiváltása végett elzálogositá, s e miatt perpatvarkodott [3]).

E család valószinüleg Komárom vármegyéből eredt, hol Csúthy Balás 1649-ben szolgabiró volt [4]).

Csúzy család. (Csúzi és puszta-sz.-mihályi). Egyike a legrégiebb magyar családoknak.

Benedek mester, sz.-fejérvári kanonok V. László királynak a koronázás alkalmával a diszöltözetet segitő feladni, mint azt az oklevél igazolja, melyben, akkor Fejér most Komárom vármegyei Csuz hely-

---

[1]) Ugyanott XI. köt. 15. lap.

[2]) Az illető vármegyei jegyzőkönyv után.

[3]) Sz. Benedeki Convent 1633. Protoc. L. p. 187. — Fasc. 9. Nro 6. — 1636-dik évről Fasc. 148. Nro 18. — 1642-dik évi Fasc. 81. Nro 18.

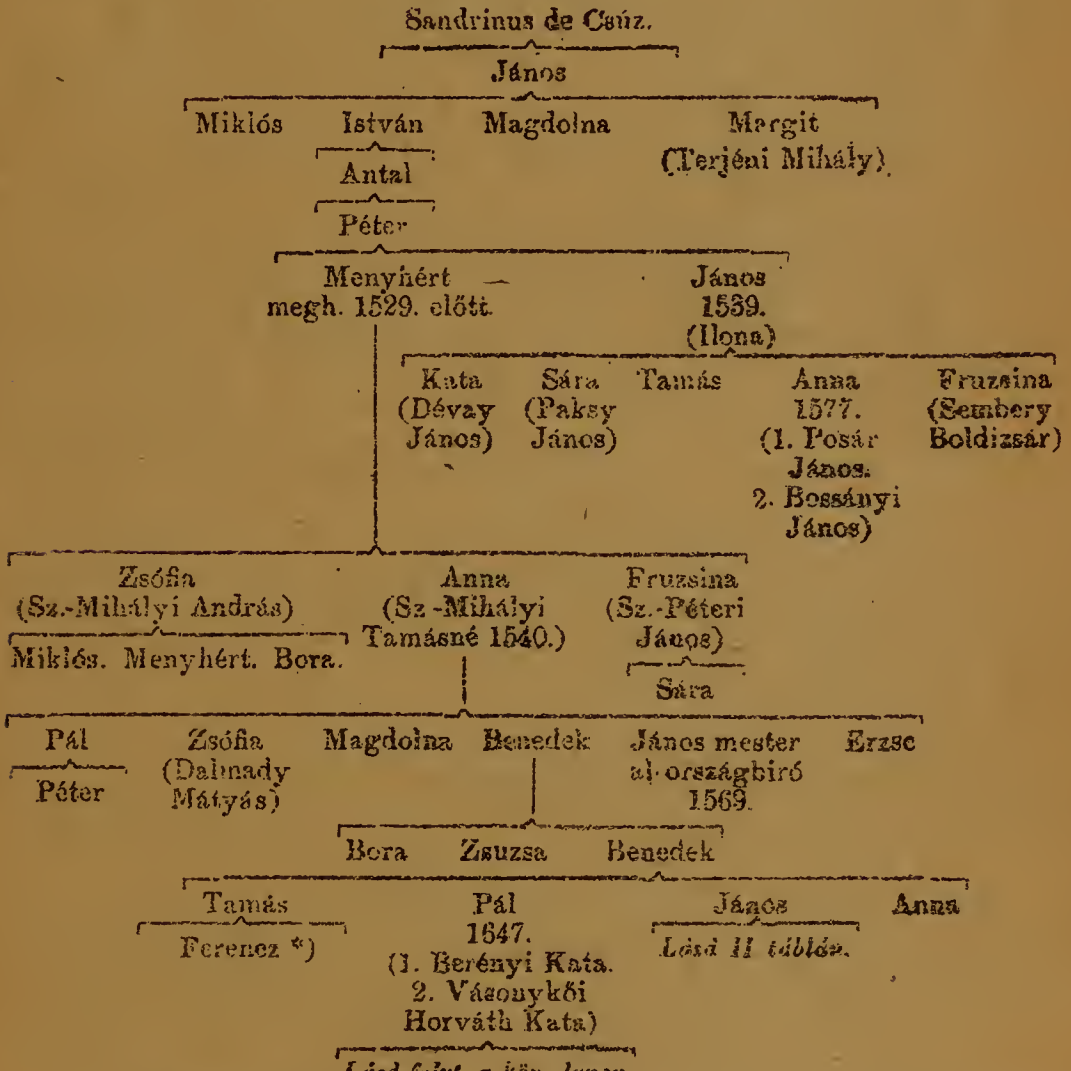
[4]) 1649-ki LXXXVI. törv. cz.

séget kapja testvérével Pál mesterrel együtt V. László királytól 1277-ben [1]).

A családfát Csuzy Sandrintól hozhatjuk le, ki körülbelül a XIV. század elején élt. A XVI. század közepén a család csak fiusitás által tarthatá fel magát, mint a nemzékrend és az alább mondandók igazolják

Emlitett Sandrintól (vagy Sándortól) a leszármazás [2]) következő:

I. tábla.

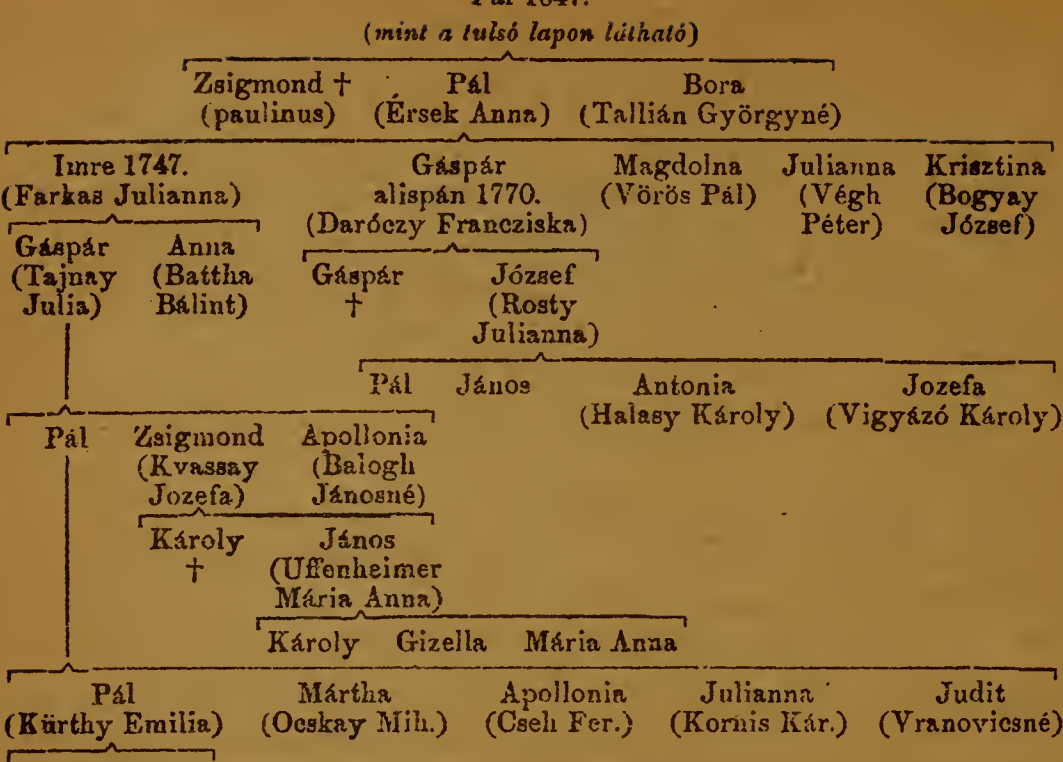

*) E Ferenczuek fiai István, János, leánya Zsuzsa Jambrikovicsné.

---

[1]) Fejér Cod. Diplom. tom. VII. vol. II. pag. 55. „*quandam terram populorum Thaucarnicorum nostrorum Chuuz vocatam in Comitatu Albensi existentem etc.*“

[2]) Perben felmutatott genealogia szerint.

Sandrinnak fia János lehete az, ki 1357-ben a velenczések ellen vezérül iratik [1]).

A családfa ötöd izen Péternek Menyhért és János fiainál két ágra kezdett a család válni, azonban János ágának folytatása megszakad, Menyhértnek csak leányai maradnak; e leányok egyike Anna férjhez menvén Sz.-Mihályi Tamáshoz, utódai a Csuzy nevet puszta Sz.-Mihályi előnévvel egyesiték.

Nevezett Menyhértnek gyermekei 1529-ben osztoznak meg atyai örökségeikben, ugymint Komárom megyei Jászfalu stb. helységekben [2]). Ugyancsak Menyhértnek és Jánosnak örökösei 1540-ben a Dévayak, Sz.-Péteriek, Sz.-Mihályiak, Csuz, Kamocsa és Jászfalu, Keszi stb. helységre uj adomány-levelet vesznek [3]).

János, kinek neje Ilona, élt 1539-ben [4]), fi-ágon magbaszakadt, leány-ági örökösei Amade, Ocskay stb. családbeliek.

Annának Sz.-Mihályi Tamás nejének gyermekei közül

---

[1]) Palma II. p. 99. Lehoczkynál Stemm. II. 89.
[2]) Fényes Komárom várm. 122. l.
[3]) Ugyanott 103. 104. 121. stb. l.
[4]) Ugyanott 121.

Csuzy János mester al-országbiró volt 1569-ben [1]). Másik fia Benedek leterjeszté ágazatát a mai időkig. Ennek fia

Csuzy Pál, kinek két felesége volt. Az elsőtől Berényi Katától István, János és Erzse Jambrikovicsné a családfán nem állanak. Második nejétől vásonykői Horváth Katától fia Zsigmond kihalt, felmaradt Pál és Bora Tallian Györgyné, kiknek utódaik az abonyi uradalomban örökösödtek, és maig ezek utódaik birják a nevezett uradalmat.

Pál utódai közt látjuk Imrét, kinek 1747-ben özvegye Farkas Julianna ellen Csúz iránt B. Amade Taddé erőtlenitő pert indit, de barátságosan kiegyeznek [2])

Imre testvére Gáspár 1751- és 1761-ben Veszprém vármegye országgyülési követe [3]), 1764—1772-ben Komárom vármegye alispánja, meghalt 1772-ki aug. 27-kén [4]).

Zsigmond a pálos szerzetes Pozsonyban 1723-ban *Tuba Evangelica* könyvet ad ki [5]).

Pálnak a vásonykői Horváth Katalin férjének János nevü testvére szintén ágat alapitott, mely tér szűke miatt itt külön adva igy áll

II. tábla.

Csúzy János
ki az I. táblán.

- Ádám 1718.
- László 1701.
- Péter
  - János
    - Teréz (galanthai Balogh Tivadar)
    - Pál (Semsey N.)
      - Sarolta
  - Ferencz
    - Károly
    - János
    - N. (Halasy Berta)
  - Pál cs. kir. kamar.
    - N. (Sembery)
    - N. (Gika Jenő)

E családfán álló Ádám Csuzi részét 1718-ban Fekete Györgynek örökösen eladja [6]). László 1701-ben kamocsai jobbágytelkét adja el Kósa Miklósnak [7])

---

[1]) Kovachich Scriptores Minor. II. 232. hol Chyusy-nak iratik.
[2]) Fényes id. h. 121.
[3]) Lehoczky Stemmat. I. 192. 217
[4]) Fényes id. h. 60
[5]) Horányi Memoria Hung. I. 452.
[6]) Ugyanott 121
[7]) Ugyanott 103.

A Csuzy család Fényes Geographiája szerint birtokos Esztergam, Komárom, Pest, Tolna, Veszprém és Zala megyében, ez utóbbiban Becsehelyen.

Csuzi Cseh család. Ismerünk a családból két személyt: Csuzi Cseh Jakabot, ki Losonczon majd Debreczenben reformatus lelkész volt, és 1690—1692-ben két vallásos könyvet nyomatott. Fia János Losonczon született, külföldön oskolázott, és orvossá lőn. Többi közt magyarul irt egy könyvet a Köszvényről [1]). Meghalt 1730-ban. (Lásd e családról itt a 122. lapon is, Cseh cs. név alatt).

Csüdör család. (Nyujtódi). Erdély családa, közülök nyujtódi Csüdör Ferencz 1787-ben kir. hivatalnok.

Cusani család. Cusani Jakab mint tábornok tett szolgálatot a Rákóczy fölkelők ellen. Honfiusitatott az 1715-diki országgyülésen [2]).

Custos család. Zemplin vármegye czimeres nemes családai között foglal helyet [3]).

Czaban család. Czaban Gáspár I. Leopold királytól nyert czimeres nemes levelet, mely 1674-ben Heves vármegyében kihirdettetett; Gáspárnak fia Czaban András 1726-ban ezen czimeres nemes levél mellett Nógrádban a kétségtelen nemesek sorába iratott [4]).

Czagány család. Czagány Sámuel 1755 ben Nógrád vármegyében mint jövevény az investigálandó nemesek sorában áll [5]).

Pest vármegyében 1836-ban Czagányi János alszolgabiró, Czagányi Albert esküdt.

Czagányi család. Czagányi András 1797-ben nyer czimeres nemes levelet.

Czimere kék mezőben egy jobb oldalról rézsút lefelé rohanó fehér folyam, mely a paizs udvarát két részre osztja. A felső osztályban arany csillag alatt két arany rák (vagy más bogár), az alsóbb osztályban ezüst hold alatt szintén két rák (vagy bogár) látható. A paizs fölötti sisak koronáján kiterjesztett fekete sas-szárnyak közt páncélos kar könyökől, kivont kardot tartva. Foszladék mindkét oldalról ezüst-fehér [6]).

---

[1]) Horányi Memor. Hung I. pag. 451.
[2]) 1715-ki CXXXIV. törv cz.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111. l.
[4]) Az érdeklett várm. jegyzőkönyve 1726-dik évről.
[5]) Protocol. C. Neogr. anni 1755.
[6]) Adami Scuta gentil. tom. II.

Czajbok család. A család eredetéről, s nemességi származásáról előttünk adatok nincsenek. Egy töredék-családfa ily nemzékrendet mutat:

Czajbok János
lakott Debrőn.

Márton (Abanyon)	András	István	János †
György szül. Sz.-Iványon. Lak. Szajolban 1524.			

Czák család. (Koronavári). Czimeres levelet Czák Károly udv. titoknok nyer 1842-ki mart. 21-én. Eldődei közül Czák Dávid brassói születésü, a bölcsészeti tudom. mestere két munkát irt 1666. 1667-ben [1]).

Czakó család. (Bereczkfalvi és szentléleki). Székely eredetü régi család, melyből bereczkfalvi Czakó Radul 1426-ban székely ispán egyik követe Zsigmond királyhoz, ki szabad hatóságot eszközlött Bereczk város részére a kiváltság-levél tartalma szerint [2]).

Czakó János 1506-ban jelen volt az agyagfalvi gyülésen [3]).

Czakó Benedek (irva Chakó-nak is) jelen volt a vásárhelyi gyülésen 1524-ben [4]).

Czakó János (irva Chakó) 1580-ki febr. 19-kén Báthori Kristóf fejedelemtől Szentlélek s egyéb jószágokra adománylevelet kap [5]), s innen utódai sz.-léleki előnevet is használtak. Ez ágból

Szentléleki Czakó Ferencz 1640-ben al-királybiró volt Al-Csik-székben [6]).

1695-ben Czakó György Taxator a kanczelláriánál [7]).

Czakó család. (Sepsi sz.-györgyi). Előneve után itélve különbözik az előbbitől, ámbár szintén székely család.

A család tagjai Belső-Szolnok vármegyében viseltek hivatalt. Sepsi sz.-györgyi Czakó Zsigmond azon vármegye alszolgabirája 1815-ben.

Czakó János ugyanakkor azon vármegye királyi pénztárnoka; ennek fia Zsigmond a hirneves szinmű-iró s színész szül. Dézsen

---

[1]) Kővary Erdély nev. Családai 258. és Horányi Memor. Hung. I. 453
[2]) Kállay Székely nemz 237. l
[3]) Ugyanott.
[4]) Kállay id. h.
[5]) B. Bornemisza cs. levéltárában oklevél Török Ant. ur közlése szerint
[6]) Benkő Kár. Csik, Gyergyó és Kászon 53. l
[7]) Kállay id. h. 238. l

1820-ban. Atyját az al-chymia tönkre vitte; Zsigmond pedig a fia mint a pesti nemzeti szinház tagja, 1847-ben dec. 14-kén magát főbe lőtte [1]).

Czakó család. (Gelenczei). Doboka vármegyében Csomafaján birtak Csernátoni leány-jogon gelenczei Czakó és fia Ferencz; ez utóbbi meghalt 1833-ki sept. 11-kén Gyulában [2]).

Czakó család. Zemplin vármegye nemesrendü családai közé tartozik [3]).

Czecze család. II. Ferdinand király által 1628-ki sept. 3 án Szabó máskép Czecze Gergely, Kovács máskép Czecze István, méhi Szabó István, Szabó máskép Attya István, Szűcs máskép Czecze István egy czimeres levélben megnemesitettek; és oklevelük Torna vármegyében 1643-ki oct. 1-jén kihirdettetett

Mint a melléknevek sejtetik, a czimeres levél-szerzők az iparos osztályhoz tartoztak; közülök a Czecze nevüek később a melléknevet elhagyva, csupán e névvel neveztettek.

Egy ága a Czecze családnak 1726-dik után Torna vármegyéből Nógrád vármegyébe szakadt, hol 1732-ben Czecze István Torna vármegyétől 1726-ki sept. 19-kén kelt nemesi bizonyitvány mellett a kétségtelen nemesek lajstromába iktattatott [4]).

1755-ben Czecze István és Lőrincz ismertettek el Nógrád vármegye által nemesekül, felmutatván ezuttal Torna vármegyének 1643-ki october 1-jén kelt bizonyitványát, és egy tanuvallományt, mely szerint Lőrincz Istvánnak fia volt [5]).

A család nemzék-ágazata imez

---

[1]) Életrajzát olv. Ujabb ismeretek tára II. 290—294.
[2]) Hodor Doboka várm. 61. l.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111. l
[4]) Az érdeklett várm. jegyzőkönyv.
[5]) Ugyan onnan.

Czecze István
(Nagy Erzse)

Julianna	István	Lőrincz	Mária	Katalin (Lendvay Imre) 1722.
	István			
Ferencz Nógrád vm. esküdt.		Ignácz		
Elek Hont v. al-adószedő 1835.		János † (lakott Pösténybeu)		

Az utolsó ízen álló Elek és János 1835-ki január 19-én vettek ki Nógrád vármegyétől nemességi bizonyitványt [1]).

Czimere a családnak — mint felebb látható — kék mezőben arany oroszlán hátsó lábain állva, első jobb lábában kivont karddal. A paizs tetején a sisak koronáján pánczélos kar kardot tart. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Czéczei család. Történetileg ismeretessé vált Czéczey Lenárd, ki Szapolyai hive volt, és annak részére foglalá el Kassát 1536-ban, és ott tizenöt évig kapitány volt [2]). Meghalt 1550-ben.

Czeglédy család. Alapitja Czeglédy Jeremiás, ki 1639-ben kap czimeres nemes levelet.

Czimere kék mezőben zöld tér fölött barna grif leeresztett farkkal, szétterjesztett szárnyal, első jobb lábában egy szálon három kinyilt piros rózsát tart. A paizs fölötti sisak koronáján zöld ruhás kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [3]).

Kik voltak Czeglédy Jeremiás utódai, arra nézve adatok hiányzanak, s azért ehez minden vérséges kapcsolat igénye nélkül említendők itt.

Czeglédy Albert egri kanonok, ki 1638-ban a nyolczados törvényszékhez neveztetik ki [4]).

Czeglédy János 1656-ban Nógrád vármegyében mint ügyvéd működött.

[1]) Az érdeklett vármegyei Jegyzőkönyv. 156. sz. a.

[2]) Istvánffy 1685-ki kiad. 194 *Cecei*-nek irja. Hasonlóan Tinódy Budai Ferenczénél I. 520. lapon, azonban Forgách: Comment. 3. 19. és 37. lapon *Csécsy* és Csécsey-nek irja, s aligha nem helyesbben!

[3]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[4]) 1638-ki XXIII. törv. cz.

Czeglédy János 1650-dik táján Moson vármegye alispánja [1]).

Czeglédy család bir Szathmár és Szabolcs vármegyében, ez utóbbiban Bessenyődön.

Czeglédy család. (Sáros-pataki). Zemplin vármegye nemes családai közt emlittetik Czeglédy nevezetü [2]). Tán e család ôse azon Czeglédy Ferencz, ki 1557-ben sáros-pataki tanár, 1568-ban lelkész volt, meghalt 1590-ben [3]).

Bizonyos az, egy a királyi curia előtti perbeli családfa-adata szerint, hogy sárospataki Czeglédy Istvánnak neje bábonyi Balogh Anna, és ettől leánya Czeglédy Teréz Mesko Sámuelné volt.

Czékey család. (Czékei †). Zemplin vármegyében van Czéke falu, hajdan Czékevára is volt; ezt birta a Koplon nemből eredt Czékey család.

1423-ban élt Czékey Márton, királyi al-ajtónálló mester, ki a családjától elesett Czéke helységet adományban ismét visszakapta [4]).

Ennek fia lehetett Czékey János, ki Upor vagy Upory László nak egyetlen leányát Upory Borbálát vette nőül, és egyetlen leánya Zsófia, kiben a család kihalt, ruszkai Dobó Domokos neje volt 1503-ban [5]).

Az Upor család után birtak a Czékeyek Abara és Upor helységben, — vérséges rokonságban álltak a Monaky, Morva-Isép, Rákóczy és Körtvélyessy családdal [6]), melyek pedig a Bogad-Radván nemből eredtek.

Czékus család. Lakhelye vagy birtoka van Abauj, Borsod, Gömör és Szabolcs vármegyében Fényes E. Geographiája szerint.

Sőt e század elején Bihar vármegyében a nagyváradi nemes családok sorában is emlittetik e név [7]).

Czeldner család. Gömör vármegye nemesei közé tartozik [8]).

Czemanka család. (Tarnói). Turócz vármegyei nemes család. Közülök András nagy tudományu történet-tudós Bél Mátyás-

---

[1]) Lehoczky Stemmat. I. p. 199.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111. lap.

[3]) Ugyanott 212. 218. lap.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 304.

[5]) Ugyanott 270. 372.

[6]) Ugyanott 166. l. És Deductiones et Tabulae stb. Mss. Musaei sub Nro 213. fol. lat.

[7]) B. Vay L. N. Hivség. 387. l.

[8]) Bartholomaeides C. Gömör 144.

nak nagy segélyére volt. Turócz vármegye föld- és történet-irati leirását ő dolgozta ki, melyet Bel M. munkájába kevés változtatással felvett. Gazdag gyüjteménye tűzveszély áldozata lett [1]).

Czender család. Komárom vármegye nemes családai közt leljük e nevet a XVII. század elején. Czender Anna Bay Jánosnak, és Czender Erzsébet Hajdu Jakabnak neje 1612-ben Komárom megyei Lak helységbeli jószágaikat Nagy Györgynek zálogba adják [2]).

Czerjék család. Szabolcs vármegyei nemesrendü család, és közbirtokos azon megyei Bogáth helységben [3]).

Czerva család. Zólyom vármegyében van lakhelye, hol tagjai a vármegyénél viseltek hivatalt. Czerva Dániel 1804-ben azon megye táblabirája; ennek neje Joób Ilona.

Czerva László fő-adószedő 1836—1840-ben.

Czetény család. Esztergam és Nyitra vármegyében virágzott a XVII. század első felében, a midőn 1630-ban Czetény János Esztergam vármegye alispánja volt [4]), és 1624-ben Nyitra megyei Egyház-szeghen Csery Istvántól [5]), 1629-ben Ordódy Miklós és nejétől Csery Erzsétől Sárkány és Karva helységben [6]), továbbá Belán és Deván részjószágokat szerzett zálog-jogon [7]). 1637. táján Czetény János özvegye Jósa Bora és fiai Komárom vármegyei Baromlakon szereznek zálogot [8]). — A családnév iratik Cheteny-nek is.

Czibak család. (Palotai †). Eredetét — mint iratik [9]) — Olaszországból Liguriából a Cibo nemzetségből vette, és hazánkban Bihar vármegyében telepedék meg [9]).

Történelmi nevezetesség lőn Czibak Imre temesvári főispán és főkapitány, utóbb erdélyi vajda, mindég János király hive. 1534-ben Gritti Lajos megölette.

Imrének, ugy látszik, testvére volt Czibak András, kinek

---

[1]) Horányi Memor. Hung. I. 457.

[2]) Fényes Komárom várm. 106.

[3]) Fényes E. Geogr. szótár I. 145. hol meg Cserjék-nek van irva.

[4]) Lehoczky Stemmat. I. 209. A családnév tán *Csetényi*-nek olvasandó.

[5]) Nyitrai káptalan Libr. 5. Prot. 56. fol. 283.

[6]) Esztergami káptalan Libr. XIII. fol. 515.

[7]) Nyitrai kápt. Libr. 5. Prot. 61. p. 165.

[8]) Ugyanott Libr. 5. Prot. 64. p. 86.

[9]) Istvánfi 1685-ki kiad. 90. 93. 130. Jászai M. nemz. napjai a moh. vész után. 81. l.

Csáky Mihály s rokonai 1528-ban Bihar megyei Kecset helység harmadrészét elzálogitá [1]). András élt 1552-ben is, és birt Sárándon [2]).

Másik testvére Czibak Péter 1552-ben élt, ki Bihar vármegyében Palotát birta [3]), és szintén birt Mindszenten stb. Ennek magvaszakadtán a kihalt Czibak család javait Bihar vármegyében a Csáky család nyerte adományban 1571-ben János Zsigmondtól [4]).

Czibere család. Szabolcs vármegyei nemes családok sorában emliti Fényes E. Geographiájában.

Czibur család. Czibur Ádám 1793-ban I. Ferencz király által emeltetett nemesi rangra.

Czimerpaizsa négy udvarra oszlik: az első és negyedik kék szinü udvarban magas kőszikla-hegy látható, aljában ajtó-nyilással. A hegy fölött nap és hold. A második és harmadik vörös szinü udvarban szárnyas békebot, s azon kétfelől két kigyó látható, és két oldalról két csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján Merkur istennő alakja látható a szárnyas és kigyókkal övedzett botot tartva jobb kezében. Foszladék jobbról czüst-kék, balról arany-vörös [5]).

Czibur János 1839-ben Gömör vármegye mérnöke.

Czigány család. Zala és Zemplin vármegye nemes családai közé soroztatik [6]).

Czigány család. (Karicsai). Zemplin vármegyei régi családul iratik [7]).

Czigler család. (Felső-Vecsei). Nyitra vármegyei család.

Felső-vecsei Czigler Károly Nyitra és több vármegye táblabiró neje Nozdroviczky Teréz, ki Felső-Vecsén meghalt 1805-diki april 25-kén [8]).

Tán ennek fia vecsei Czigler Ignácz lekéri apátur, magyarországi főtábori pap, ki nem rég mult ki.

Czimere kétfelé osztott paizs, a jobboldali kék mezőben egy vizszintes fehér csikolat (fascia) látható, a baloldali vörös mezőben zöld

---

[1]) Wagner Mss. tom. LXX. p. 79.

[2]) Bielek: Majores Hung. p. 116. hol valószinüleg sajtóhibából Csibaljnak iratik.

[3]) Ugyanott 125. l.

[4]) Wagner Mss. tom. LXX. p. 81.

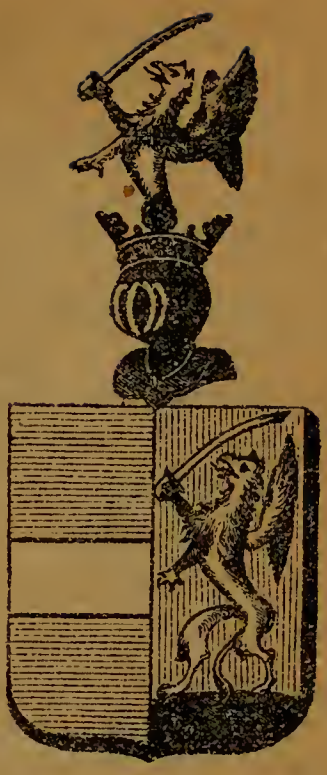
[5]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[6]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

[7]) Lehoczky Stemmat. II. 92.

[8]) L. Takács György hosszúfalusi plébános fölötte mondott halotti beszédét.

téren grif áll kivont karddal. A paizs fölötti sisak koronájából szintén grif emelkedik ki, első jobb lábában kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös [1]).

Czikó család. (Pomázi). Pilis vármegyei régi család, melynek elei közé tartozott talán már azon Chykó (vagy Zyko) István is, ki 1387—1399-ig egri püspök volt [2]).

Pomázi Czikó Gáspár 1505-ben a rákosi országgyülésre Pilis vármegye követe volt [3]).

Egy Ciko már 1353-ban mint kir. tárnokmester fordul elő [4]).

Czikó család. (Czikóházi). Nógrád vármegyében tartja lakását; élnek Czikó Rudolf és Kálmán.

Czikó család. (Csik-Mindszenti). Székely család, irja magát Csik-Mindszent-ről.

Csik-Mindszenti Czikó Ferencz 1714-ben Al-Csikszék jegyzője.

László szintén jegyző Al-Csikszékben 1727-ben.

Ráfael is ott jegyző 1763-ban [5]).

József 1760-ban gyulafejérvári kanonok, csiki főesperes, és csik-szentgyörgyi plébános.

Gábor 1790-ben Csik, Gyergyó és Kászon székek királyi főpénztárnoka [6]).

Gergely 1791-ben Csikszék követe [7]).

Ferencz 1794-ben Kolos megye alszolgabirája.

Ferencz 1815-ben Doboka vármegyében királyi haszonbér beszedője.

Antal 1815-ben Al-Csikszék ülnöke; János ugyanakkor pénztári irnok; és tán ez utóbbi az, ki 1848-ban csikszéki árvaszéki ülnök.

Ferencz 1837/8-ban Doboka vármegye országgyülési követe.

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[2]) Schmitt Episcopi Agrienses. Tyrnaviae 1768. tom. I. p. 371—381

[3]) Jászay Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 157. l.

[4]) M. Akad. Történelmi tár. IV. köt 165. l. — Pray Annal. I. 25. 95.

[5]) Benkő Károly Csik, Gyergyó és Kászon 55. l.

[6]) Ugyanott 56. l.

[7]) Török Antal ur közlése szerint.

Czimár család. Zemplin vármegye armalista nemes családai közé soroztatik [1]).

Czin család. (Sz.-Kereszti †). Liptó vármegyei kihalt család, melynek utolsó leány-tagja sz.-kereszti Czin Dorottya, Dlholuczky Péternek volt neje, ki után a Dlholuczky család örökösödött 1502-ben [2]).

Czina család. Komárom vármegyében Nagy-Megyeren közbirtokos [3]).

Czindery család. (Nagy-Atádi). Somogy vármegye előkelő és vagyonosb családai közé számitandó.

Családfája [4]) nehány izen a következő:

Czindery György
(Malakóczy Éva)

János	Ignácz	Donatus	László
	Pál		
	László		

Ugy hiszem, a végizen álló László az, ki Somogy vármegyének 1832-ben első alispánja és országgyülési követe volt, 1844-ben pedig Vas vármegye főispáni helyettese, 1846-ban Somogy vármegye főispánja.

Előnevét a család Somogy vármegyei Nagy-Atád-ról irja. Birtokos Sz.-Mihályon, Gadányban stb.

Czinege család. (Kövecsesi). Kövecsesi Czinege családból élt István 1479-ben Gömör vármegyében. (*Stephanus Czynege de Keweches*) [5]).

Jelenleg is él (de a fölebbitől valószinüleg különböző) Czinege család Temes vármegyében.

Czinege család. (Váczi). Erdélyben N.-Enyeden e század elején élt váczi Czinege István, a nemes városi hatóságnál ülnök.

Czingely család. Adatok hiányában csak e töredék származati kimutatás közölhető:

Czingely Gáspár
(regóczi Huszár Erzse)

Zsuzsa	Julianna	Borbála
(Novotha János)	(Andreánszky Ferencz)	(Horváth Kissevich Györgyné)

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111. l.
[2]) B. Vay: L. Német Hivség 595. l.
[3]) Fényes E. Komárom várm. 94. l.
[4]) Geneal. authent. Mss. tom. II. És Bossányi contra Eszterházy per.
[5]) Teleky Hunyadiak kora XII. 102. lap.

Czinger család. Pozsony vármegye nemes családai közé számitja Fényes E. Geographiájában.

Czintula család. Bács vármegye nemesrendü családa. Közülök Czintula János 1838-ban Bács vármegye fő-szolgabirája volt.

Czinyéry család. Zemplin vármegye czimerleveles nemes családainak egyike [1]).

Cziple család. Marmaros vármegyében székel. Közülök Cziple János Marmaros vármegye al-adószedője 1841-ben.

Cziráky család. (Cziráki és dienesfalvai, gróf). A család vezetéknevét kétségkivül Czirák (Ciriacus) nevü törzs ősétől vette, és innen neveztethetett a Sopron vármegyei Czirák helység is, hol a család jelenleg is birtokos. A család törzsét némelyek II. Béla († 1141.) király korában keresik [2]). Mások 1202-ben már virágzottnak irják a családot [3]). Mások csupán név-hasonlóságra épitve az erdélyi Czirjék családból eredeztetik [4]).

Bizonyosabb az, hogy e fényes család őseit Zsigmond korában már feltalálhatni az oklevelekben [5]).

A család czimere zöld tér fölött kék mezőben felálló farkas, két első lábával egy vörös zászlót tartva, melyen hold és csillag látható. A paizst grófi korona födi. (Eddig a metszvény). A grófi korona fölött koronás sisak, melyből ismét a paizsbelihez hasonló farkas emelkedik ki vörös zászlóval. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Cziráky Lászlótól kezdve a családfa [6]) igy sarjadzik le:

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111. lap.

[2]) Hist. Herald. Handbuch. 148. l.

[3]) Adami Deductiones breves Mss. Mus. 4. lat. sub Nro 182.

[4]) Szegedy: Decreta et Vitae Reg. Hung.

[5]) Ratkay Memoria Reg. et Banor. 74. emlit 1344-re Cyriaki Gergely horvátországi bánt, de ez a Corbaviai családból volt, mert e családnak ősei is viseltek a Ciriacus keresztnevet, miről egy ideig unokái is igy hivattak. *L. e munka III. köt. 46. lapon.* — A mohácsi csata után 1526-ban élt Cziriaky Márton a hit-reformatorok egyike, — e családból-e? nem tudjuk. L. Jászay M. nemzet napjai a mohácsi vész után 530. lap.

[6]) Bossányi contra Eszterházy per. — Geneal. authent. Mss. tom. II. etc.

Cziráky László
(Marczaltőy Zsófia)

István

Mátyás 1580.

I. Mózses
1620. báró
kir. személynök
1625. † 1627.
(Kéry Ilona)

Ádám
1647—1662.
kir. táblai ülnök

II. Mózses
1687.
(Révay Klára)

I. László
gróf 1723.
(Ujfalussi Erzse)

József	Margit
1748. cs. kir. tanács. (Gr. Barkóczy Bora)	(Forgách Jánosné)

II. László
megh. 1776. mart. 18.
(2-dik gr. Zichy Julia)

Antal
szül. 1772. † 1852.
országbiró s miniszter.
(1. Gr. Illyésházy Julia.
2. Gr. Batthyány Mária.
3. B. Walterskirchen Karolina)

Antonia	János	Dienes
sz. 1806.	sz. 1818. cs kir. b. titk. tan. (Gr. Dezasse Luiza)	sz. 1821.

Konstanczia	Luiza	Antal	Adalbert	János
sz. 1847.	sz. 1848.	sz. 1850.	sz. 1852.	sz. 1854.

A családfa élén álló Lászlónak neje Zsófia Marczalthőy Mihálynak leánya. Fia István.

István nak unokája I. Mózses lett tulajdonkép család-alapitó, mint korának egyik legeszesebb törvénytudó férfia, 1602-ben a határvizsgáló választmányhoz [1]) neveztetett, mint kir. ügyek igazgatója irja alá az 1606. linczi békekötést, 1608-ban a törv.-czikkelyek módositásához

[1]) 1602-ki XXIII. törv. cz.

választatott meg az országgyülés által [1]) 1613-ban már mint itélőmester ismét a határvizsgálati választmányhoz, valamint az oláhokhoz [2]), 1622-ben pedig a fölebbezések megvizsgálása, és az Ausztriához foglalt javak átvételével bizatott meg [3]). 1625-ben királyi személynök lőn, s az volt halálaig, mely történt 1627-ben sept. 4-ke előtt. 1620 ban báróságot szerzett. Neje ipolykéri Kéry Ilona.

Ugy látszik I. Mózsesnek testvére azon Cziráky László, kinek Hagymássy Zsuzsannától leányai Zsuzsánna Hevenesy Jánosné, Kata Tolnay Jánosné [4]).

Ádám I. Mózsesnek fia 1647-től 1655-ig szintén az országgyülés által többször fontos ügyekben választmányi tagul neveztetett ki, 1662-ben már itélőmester volt [5]). Fia

II Mózses az 1687-ki országgyülésen a határvizsgáló választmány tagjául neveztetik ki [6]). Nejétől Révay Klárától fia

I. László, fiával Józseffel együtt 1723-ban grófi rangra emeltetett [7]). Neje divékujfalusi gr. Ujfalussy Erzsébet volt. Fia

József cs. kir. tanácsos épittete egy czellát 1748-ban Majkon, a néma-barátok zárdájában.

Józsefnek fia II. László meghalt 1776-ki mart. 18-kán. Második nejétől gr. Zichy Johannától [8]) fia

Antal szül. 1772-ki sept. 8-kán, fokonként a legmagasabb hivatalokra emelkedék. Cs. kir helytartósági és val. belső titk. tanácsos és kamarás, a hétszemélyes tábla birája, Fejér vármegye főispánja, a pesti m. kir. egyetem elnöke, a m. tudós társaság igazg. tagja, országbirája, végre status és conferentialis miniszter, az aranygyapjas rend vitéze volt. Irt jeles közjogi munkát is [10]). Meghalt 1852. február 22-kén (már mint nyugalm. miniszter) kora 80-dik évében. Első neje gróf Illyésházy Julia, 1794—1814-ig. Második neje gróf

---

[1]) 1608-ki XII. k. u. törv. cz.

[2]) 1613-ki XXVI. 1618-ki XII. és XXXII. törv. cz.

[3]) 1622-ki XLIII. és LXII. törv. cz. Kazy Hist R. Hung. tom. I. 176. etc.

[4]) Geneal. authenticae Mss. tom. II.

[5]) 1647-ki 91. 1655-ki 29. 51. 67. és 100. 1662-ki 28. törv. cz.

[6]) 1687-ki XV. törv. cz.

[7]) Adami Deductiones breves Mss. 4. lat. sub Nro 182.

[8]) Fényes Komárom várm. 194. lap.

[9]) Másutt Julianna.

[10]) Czime: De modo consequendi summum in Hung. Imperium. Es egy másik értekezésének czime ez De Ordine Equitum Auratorum Hungariae Exercitatio Antonii e Com. Cziráky de Dienesfalva. Pest, 1792.

Batthyány Mária 1816-tól 1840-ig. Harmadik báró Walterskirchen Karolina, csill. ker. és palota-hölgy, kivel 1843-ki october 18-kán kelt egybe. Az elsőtől egy leánya, a másodiktól két fia maradt

János (József Lázár stb.) szül. 1818-ki dec. 29-kén, jogtudor, sz. István kir. rend vitéze, cs. kir. kamarás, és egy ideig a legutóbbi években a pesti cs. kir. főtörvényszék elnöke volt. Neje gróf Dezasse Luiza csillagkeresztes és palota-hölgy, kitől gyermekeiket a táblázat mutatja.

Dienesfalva, melyről a család előnevét irja, Zala vármegyében van, ezen uradalmon kivül birja a család a lovasberényi, kenyeri és rumi uradalmat stb.

Cziriak család. Cziriak Gergely és neje Varanay Dorottya, és fiaik György és Gergely megnemesitettek utódaikkal egyetemben II. Ferdinand király által Bécsben 1628-ki october 3-kán kelt czimeres nemes levél által, mely Abauj vármegyében 1653-ban kihirdettetett [1]).

Ez, vagy másik Cziriak család az, melynek czimere következő: a paizs viz-szintesen két udvarra oszlik; a felső vörös mezőben egy repülő vércse vagy héja látható, az alsó kék mezőben egy szálon három kinyilott rózsa virul. A paizs fölötti sisakon a koronából farkas emelkedik föl kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról czüst-vörös.

Cziriak család. Cziriak Miklós 1758-ban Mária Terézia királyné által a Bogdány és Kovács családdal egyszerre egy oklevél által nemesittetett meg. *L. Bogdány és Kovács cs.*

Czirjék család. (Sepsi-Zoltáni). Régi székely család. Előnevét Sepsi-Zoltán-ról (régen Zoltánfalva) vette. Hajdan a család nagybirtokú volt, de Czirjék II. Simon (1580-ban kir. ügyigazgató) Zoltánban a Tánorok kapujánál egy Mikót megölvén, javait bélyegen elvesztette.

A család neve különbözőképen Chyrjék, Czirjék, Czerjék, Chyryek, Cziráki, Czirjaki és Czirjéki-nek is iratott.

Chyrjék Dienes 1420. körül sepsi szék főkapitánya volt.

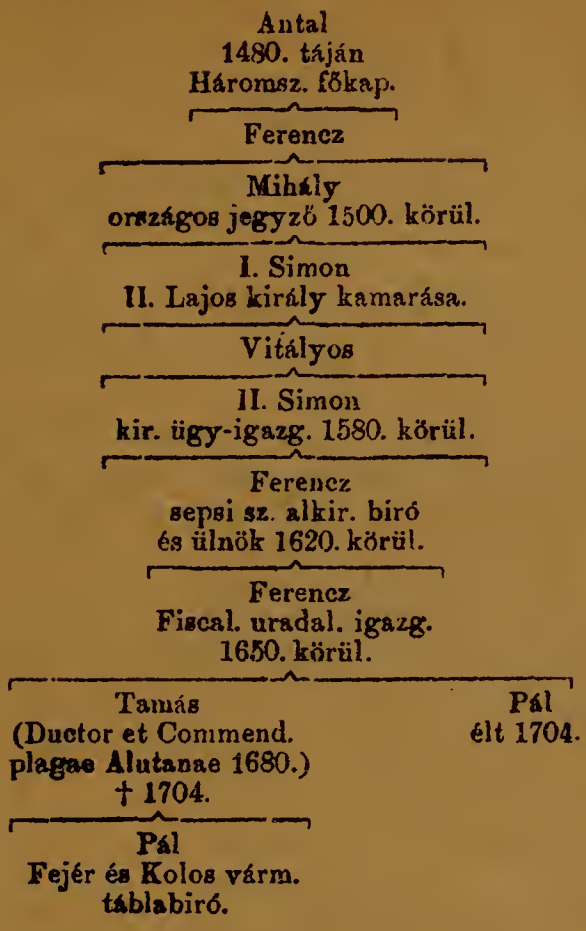
Zoltánfalvi Czirjék Vitályos Mátyás király alatt szintén sepsi székben királybiró.

Czirjék Antal 1480. körül Háromszék főkapitánya. (Partium Alutanarum Capitaneus).

---

[1]) Kassa sz. kir. város levéltárában az eredeti armalis levél.

Ezen Antaltól a mult század elejéig igy áll össze a családfa [1]):

Az utolsó előtti izen álló Czirjék Tamást testvére Pál temetteté el Étfalván, hol Tamás egyházat épittetett; két zászló is tétetett az étfalvi templomba, ezek egyike 1677-ben, másik 1704-ben állittatott fel.

A táblázaton foglaltakon kivül éltek még a Czirjék családból: Czirjék Balás, ki 1506-ban jelen volt az agyagfalvi gyülésen.

1564-ben éltek Chirjék Simon, Bálint, Menyhért, Gáspár és Vitályos [2]).

1794-ben Czirjék (irva Czerjék-nek is) László Bardócz szék ülnöke (1815. is); András sepsi szek al-király birája, később (1815.) a sepsi kerület helv. hitv. insp kurátora. Dienes 1815-ben dévai ker. tartományi biztos, később kincstári tanácsos.

A család egy ága Magyarországba is átszármazott Szathmár vármegyébe, hol Szárazberken született 1753-ban sepsi-zoltáni Czirjék

---

[1]) Kállay: Székely nemzet. 239—241. lap, honnan nagyobb részt ez adatok.
[2]) Kállay id. h. 241

Mihály jeles magyar költő. Tanulását Sárospatakon végezvén, a magyar testőrséghez ment, hol az irodalom mivelésében Baróczy és Bessenyey példája által ösztönöztetvén, ezek nyomdokit követé, s többek közt *Collard*-nak három levelét fordítá magyarra, s kiadta Trattnernél Bécsben 1785-ben. Meghalt 1798-ban.

Czirjék család (Sz.-Simoni). Valószinüleg egyik ága a fölebb tárgyalt sepsi-zoltáni Czirjék családnak, beszármazva Csikszékbe, hol a fölebbihez hasonló szerepet vitt, és az orbai székben is Domokosfalvát birta. Nevét inkább Czerjék-nek irják.

Ezek közül sz.-simoni Czerjék András 1671-ben al-csiki al-királybiró [1]).

Czerjék János 1669-ben ugyanott al-királybiró [2]).

Czerjék László Csikszék követe, 1704-ben aláirta Rákóczy Ferencz számkivettetését. E László 1703-ban Fel-Csik jegyzője volt, és Rákosról irta magát.

1776-ban éltek közülök Czirjék Bernád és Balás [4]).

Czitziri család. (Nagyváradi). Erdélyben a kormány-széknél hivataloskodott (1815-ben) nagyváradi Czitziri Antal.

Czobel család. (Baloghfalvi). Lakhelye Heves és Szabolcs vármegye.

Nehány izen leszármazási rende [5]) ez:

Czobel József
(Mihályi Julianna)

László
(Gr. Teleky Bora)

Imre	László	Julianna	Borbála
nyug. őrnagy 1808.	Szabolcs várm. t.-biró 1799.	(Szerencsyné)	(Irinyi Tamásné)

Napjainkban (1846.) baloghfalvi Czobel Imre a 4-dik számú magyar huszár-ezredben főhadnagy volt.

Czobel család. (Boldogfalvi). Erdély családja. Közülök Czobel József 1791-ben Felső-Fejér vármegye országgyülési követe.

Czobel Pál 1848-ban Aranyos-szék al jegyzője.

---

[1]) Benkő Kár. Csik, Gyergyó és Kászon. 53. l.

[2]) Ugyanott 53. l.

[3]) Ugyanott 55. l.

[4]) Székely Nemz Constit. 38. lapon, hol Czirják-nak van irva.

[5]) B. Vay László: Német Hivség. 253. lap, és Bossányi contra Eszterházy pör pag. 470., hol mint Révay örökösök állanak.

Czobel Teréz elébb Lendvay Istvánné, azután Betegh Gáborné, jelenleg Tóth Samuné.

Czobel Róza Lendvay Józsefné [1])

Czobor család. (Czobor sz.-mihályi, gróf †). Történeti szerepet vitt, roppant vagyonnal birt, mig az utolsó mindenét elpazarlá, és családja sirba vitte.

Ősi czimere viz-szintesen kétfelé osztott paizs, a felső udvar kék mezejében hold, és a fölött csillag ragyog; az alsó szintén kék mező két strucz-tollat mutat, a paizs tetején kettős kereszt áll. A grófi diploma nyerésekor e czimer tetemesen bővülvén, az ősi czimer a négy udvarra osztott paizsnak közepére illesztetett ötödik udvar gyanánt. A bővitett czimer első és negyedik vörös szinú udvarában zöld halmon koronából két elefánt-orrmány közt egyszarvú emelkedik ki. A második és harmadik szintén vörös szinü udvarban hasonlóan zöld halmon koronából két elefánt-orrmány közt koronás oroszlán emelkedik föl. A paizs tetején grófi korona fölött három nyilt sisak áll, melyek közül a jobb oldalinak koronájából elefánt-orrmányok közt a leirt koronás oroszlán, — a baloldali koronájából a paizsbeli hasonló egyszarvú emelkedik föl szintén elefánt-orrmányok közt. A közép-paizs koronájából a két strucz-toll között egy kigyót csőrében tartó gólya látható, szemközt felé egy vércse madár repül. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [2]).

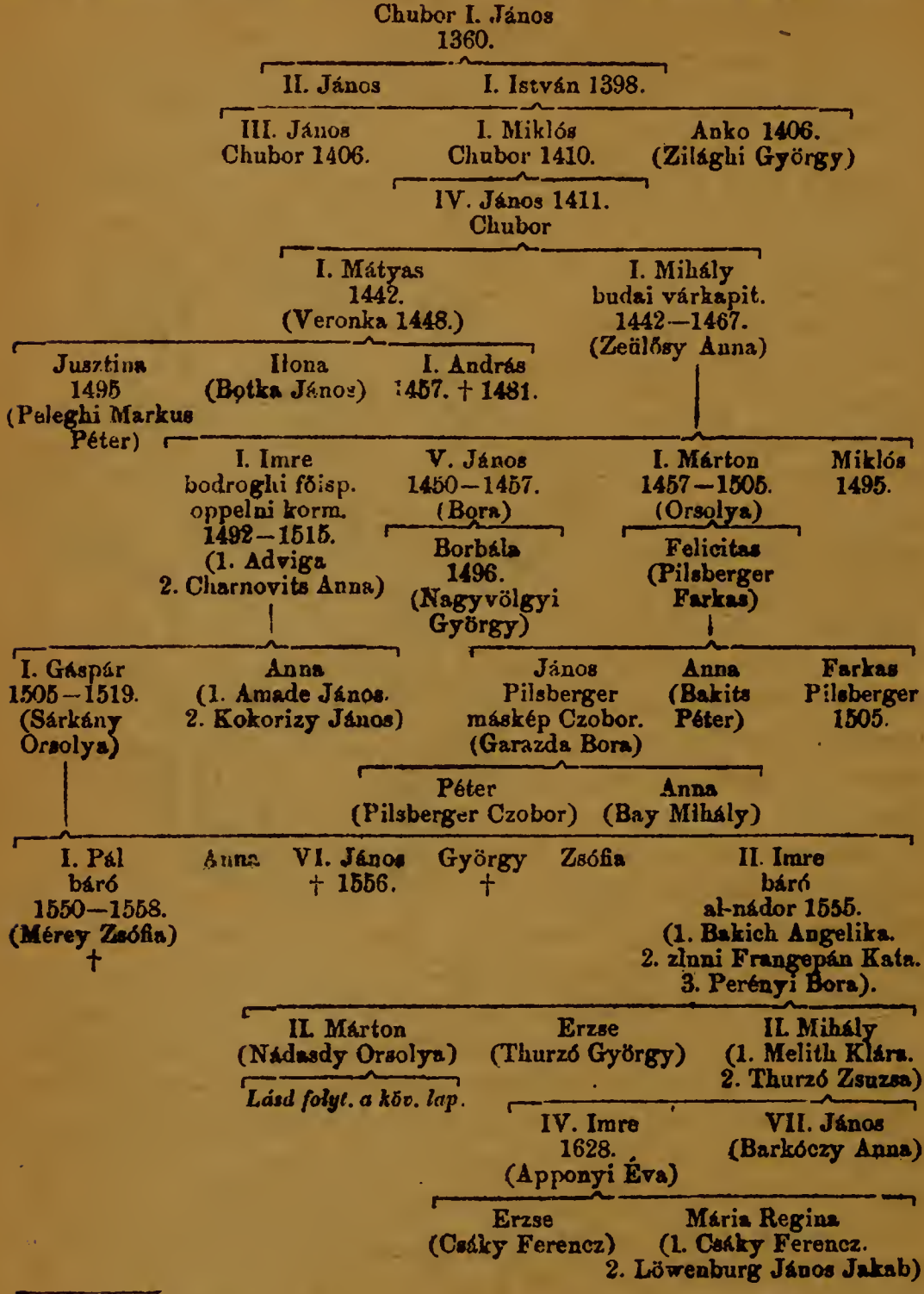
A család eredete, mely a XIV. század közepeig felvihető, Bodrogh vármegyében vesz homályba.

---

[1]) Török Antal ur közlése szerint mind.

[2]) Adami Scuta Gentil. tóm. II. — Trophaeum Estor. — és 1685-ből grófi Czobor Ádám eredeti pecsét-nyomata szerint.

1360. táján élt nevezett megyében jánussi Chubor János, kitől a család nemzedékrende [1]) kihalásaig következőleg sarjadzott le:

[1]) Deductiones et Tabellae geneal. Mss. Mus. fol. lat. Nro 213. — Geneal. authenticae Mss. Nro 213. tom. I. Lehoczky Stemmatogr. II. p. 90—92. Bel Notit. Hung. Novae. II. 150. Tudom. gyüjt. 1829. XII. köt. 25. Bossányi contra Esterházy per. pag. 649. stb.

II. Márton
(Nádasdy Orsolya)
mint a tulsó lapon látható.

III. Imre
fő-tárnokmester
1630.
(1. Révay Éva.
2. Thurzó Bora.
3 Bánffy Zsófia)

III. Márton
(1. Lorántfi Anna.
2. Kendy Anna)

Mária | Pál † | Erzse

Kristóf † | I. Ádám † | Tamás †

Bálint
1647.
(1. Semnycy Anna.
2. Draskovits Bora)

Anna
(1. Thurzó Szaniszló.
2. Tarnowszky Mih. Szaniszló)

Orsolya
(Kéry János)

II. Ádám
tábornok 1685.
(gr. Erdődy Bora)

Éva
(Keglevich Miklós)

Anna | Judit

Márk
kir. fő-ajtónálló, tábornok.
1702. † 1728.
(Lichtenstein Antonia)

Krisztina
(gr. Kollonich Ádámné)

Teréz
(gr. Pálffy János nádorné)

Éva † | Angelika †

József
1771.

Antonia
(Cordona Herczegné)

A törzs I. János, valamint fia I. István de Jánussy et Chobor Sz.-Mihály nobilis de Bodrogh-nak iratott. Czobor helyett Chubor-nak iratott még I. Istvánnak kis unokája I. Mihály is, és csak ezután kezdtek Czobor-nak neveztetni.

I. Istvánnak leánya Anko [1]) Szilágyi Györgynek neje.

I. Mihály Buda vára kapitánya volt 1458. 1467-ben [2]). Birta Komárom vármegyében Kolthát, Baranya megyében Lőrét és Simonfalvát, Borsodban Kint helységet. Harczolt a Hussiták ellen. Neje Zeüleüsi Fülöpnek leánya Anna volt [3]).

I. Mátyás ága kihalt.

I. Imre Bodrogh vármegye főispánja, 1500-ban kir. udvarnok (aulicus regius) volt [4]). 1488-ban Pozsony vár főkapitánya [5]). 1490-ben Csallóközben Vereknye várát épité, mit azonban Beatrix királynő

---

[1]) Lehoczky szerint Stemm. II. p, 90. Éva, és nem Szilágyi Györgynek, hanem Lászlónak neje.

[2]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XI. köt. 34. lap.

[3]) Lehoczky Stemm. II. p. 91. második nejeül Báthori Erzsét irja, mi azonban tévedés.

[4]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. 81.

[5]) Ugyanott XII. 417. lap.

lerontatott [1]). 1494-ben követ Törökországba, 1498-ban Krakóba járt követségbe [2]). Temesi főispánnak is iratik. 1515-ben pedig oppelni kormányzó volt. Nejei 1 Adviga, 2. Charnovich Anna (utóbb Botka Péterné) volt. I. Imre birta Bessenyőt és Sólyomot.

V. János leányában halt ki

I. Mártonnak, ki 1505-ben jelen volt a rákosi országgyülésen [3]), csak leánya Felicitas maradt, kinek férjétől Pilsberger Farkastól származott utódai is viseltek a Czobor-Pilsberger nevet [4]).

I. Gáspár 1528-ban jelen volt mint I. Ferdinand hive Trencsin vára bevételénél. 1537-ben Sámbokrét vára elfoglalása miatt fölmentetik a hadi segedelem alól. Neje Sárkány Orsolya volt, utóbb Bakich Péterné.

I. Pál a Mérey Zsófia férje a nyolczados törvényszék birája volt 1572—1588-ban [5]). Gyermeke nem maradt

VI. János a katonai pályán szerepelt. Elesett Babocsa váránál 1556-ban [6]).

II. Imre 1567-ben táblai báró [7]), 1572-ben al-nádorrá neveztetett [8]). 1567-ben királyi biztossá neveztetett, hogy a Dersffy alatt lévő tiz vármegyében a kétséges birtokok iránti jogokat vizsgálja meg. Birta többi közt Pomogy-ot Sopron vármegyében. — Bodrog megyei javait a törökök elfoglalták, melyek visszaszerzésére nézve szerződésre is lépett 1579-ben egri katona Szegedy Ferenczczel, annak a siker esetében szép részt kötvén ki; azonban a siker elmaradt. Élt még 1580-ban. Neje három volt. Az első Bakich Angelika, kitől lőn Márton fia; a második zluni Frangepán Kata, a harmadik Perényi Bora, (ki azután Dersfy Miklósné, s végre Opnosity Andrásné lőn), és harmadik nejétől született Mihály fia, és Erzse leánya.

Erzse (II. Imre leánya) Thurzó György nádor özvegye 1618

---

[1]) Katona Hist. Critic IX. p. 804.

[2]) Valószinüleg az I. Imrének fia volt azon Czobor szentmihályi Tamás, ki 1493-ban Krakóban járt iskolába, és hihetőleg ifjan elhalt. (*Lásd Bursa Cracoviensis pag. 21.*)

[3]) Jászay A magyar nemz. napjai a moh. vész után. 156. l. — 1500-ban királyi udvarnok.

[4]) Bel M. Notitia Hung II 150.

[5]) 1572-ki 5. — 1574-ki 17. — 1582-ki 5. — 1588-ki 20. törv. cz.

[6]) Istvánffy Historia R. H. 1685-ki kiadás 238. l.

[7]) 1567-ki 26. törv. cz.

[8]) 1672-ki 9-dik törv. cz.

ban oldoztatik föl a nádori okmányok átadása felöl [1]). 1625-ben az országgyülés rendelé el, hogy bedeghi Nyáry Krisztina előbb Thurzó Imrené, utóbb Eszterházy Miklós nádorné leányait adja ki. Erzse első férje halála után az Árva főispáni hivatalt vivé [2]). Birta Zólyom és Dobronyiva várát.

II. Mihály báró és királyi táblai ülnök 1601-ben [3]). 1604-ben és 1609-ben országgyülési választmányi tag. Részt vett Forgách Zsigmond nádor alatt az erdélyiek elleni táborozásban [4]). Neje kettő volt; az első bribéri Melith Klára, kitől született fia János; a második Thurzó Zsuzsa, (előbb Prényi özvegye, legutóbb pedig Amade Istvánné). E másodiktól született fia Imre.

VII. János ága kihalt, hasonlóan testvérének IV. Imrének, ki Trencsinben Hricsót és Bicsét birta, ága szintén leányaiban mult ki.

Visszatérünk II. Imre másik fiához II. Mártonhoz.

II. Márton nejétől Nádasdy Orsolyától két fiat nemze, ugymint III. Imrét és III. Mártont.

III. Imre 1625-ben kezdé szerepét, midőn azon évi országgyülésen a komáromi, a határvizsgálati választmány tagjául, és a fölebbezési törvényszék ülnökeül neveztetett [5]). 1630-ban már főtárnokmester volt [6]). 1647. és 1649-ben Nagy Ida végett részére az országgyülés intézkedett [7]). Birta Ugocsa vármegyében Nagy-Szőllőst. Neje 1. Révay Éva, 2. Thurzó Bora, 3. Bánffy Zsófia volt, (ki előbb Liszti Istvánnak, azután Széchényi Istvánnak volt özvegye). Fiai Bálintot kivéve magnélkül haltak el. Leányai Anna és Orsolya, amaz 1. Thurzó Szaniszló, 2. Tarnowszky Mihály Szaniszló neje, emez pedig Kéry János hitese [8]).

I. Bálintnak nővéreivel Holics és Sassin végett volt baja, miről az 1655-ki országgyülés rendelkezett. Neje kettő volt: 1. Sennyey Anna, 2. Draskovich Bora. Leánya három, fia egy maradt.

I. Ádám jeles katona, Zrinyi Miklós tanitványa, harczolt a török és francziák ellen, és tábornokságig emelkedék. A lázongások

---

[1]) 1618-ki 75. törv. cz.
[2]) Bel Apparatus 377. Závodszky Diariuma.
[3]) 1601-ki 33. törv. cz.
[4]) Engel: Monumenta 298. l.
[5]) 1625-ki 21. 23. 51. — 1635-ki 55. — 1655-ki 30. törv. cz.
[6]) 1630-ki végzemény záradéka.
[7]) 1647-ki 132. — 1649-ki 62. törv. cz.
[8]) Szirmay C. Ugocsa. 90.
[9]) Lehoczky szerint még Erzse is Méhez Andrásné, III. Imrének leánya.

-latt Leopoldtól elpártolván, az elégületlenekhez állott, kiknek részéről 1684-ben Pozsonyban Lothringi Károly és Abele Kristóf gróf királyi meghatalmazottak előtt tért a király hűségére vissza. — 1685-ben Érsekujvár megvétele tervének sikeresitése végett a Komáromba gyült sereghez csatlakozott, és részese volt a győzelemnek, melyet Lothringi Károly ekkor Ibrahim török vezéren nyert. Meghalt 1692-ben [1]). Gróf Erdődy Borbálától, több leánya és egy fia maradt.

I. Márk tábornok, és kir. fő-ajtónálló-mester volt 1715—1723-ban [2]). — 1704-ben a gerencseri ütközetben, melyet Heister Rákóczy ellen vivott ki, Heisternek életét menté meg, a rámért halálos csapást elháritá, és a merész hajdút, ki azt tenni igyekvék, egy pisztoly-lövéssel a földre terité [3]). Nejétől herczeg Lichtenstein Antoniától leánya Antonia Cordona herczegnő, és fia József maradt.

József a család utolsó férfi-sarjadéka szertelen pompákra pazarlá el szép urodalmait, s vénségére teljesen kimerült; halála után pedig hidegen temette el emlékezetét a maradék. Életéből sok való adoma kereng. A fényüzésben találván dicsőségét, egykor Marchese Tarouca-val 1000 aranyba fogad, hogy ki fog drágább s mégis egyszerü öltözetben az udvarnál megjelenni? A fogadást Czobor József nyerte, mert mentéje béllése egy vászonra festett hires régi eredeti képből állott, mit egy uradalmának árán vett meg. — Bécsi házán kivül Velenczében és Párisban is házat tartott, még pedig egyszerre — volt jelen vagy nem — teljes fénynyel és cselédtartással. A pazarlásoknak fogyás lőn a vége. Élete vége felé Pesten éldegelt kicsiny nyugdijából, melyet évenkint Mária Teréziától huzott. Ez időből is egy adoma maradt fel róla. Egykor fehérnemüjét viszi hóna alatt haza a mosónétól, és egy tékozló ifjut pillant meg, a mint az fényes hintajában kevélyen ülve, nagy robogva hajtat. *Megállj, megállj!* kiált Czobor; a szekér megáll. Oda lép Czobor: „*Ne olyan nyakra före öcsém uram!* szól az ifjuhoz, *különben időnap előtt nyomomba vág.*“

Holicsi és sassini urodalmait lotharingi Ferencz főherczeg, magyarországi helytartó, később római császár vette meg; s most a felséges uralkodó ház birja.

E Józsefben halt ki a Czobor család.

---

[1]) Jaklin Balás Halotti beszéd gr. Czobor Ádám fölött. Bécs, 1692.

[2]) 1715-ki 59. tö cz. és 1723 ki záradék.

[3]) Felső-magyaro. zági Minerva 1832-ki foly. III. köt. 641—653. lapon életrajza. — Gvadányi: XII. Károly élete. — Sándor· Sokféle II. 84 stb

Czobor család. Heves megyei nemesrendü család, közbirtokos Bátony helységben [1]).

Czomba család. Szabolcs vármegyei nemes család Fényes Elek Geographiája szerint.

Czompó család. Sopron vármegyei család. 1729–1741-ben Czompó Sándor Sopron vármegye alispánja, és ez utóbbi évben követe volt [2]).

Ezzel egy-e, vagy különböző Czompó család az, melynek néhány izen leszármazási kimutatása itt következik, adatok nélkül el nem dönthető:

Czompó Imre
(Frummer Anna)

Péter †	Mihály	Imre
Titusz cs. kir. hivat. 1858.	Lapusnyikon. Eduard sz. 1841.	†

Péternek fia Titusz a nagyváradi kerületben cs. kir. szolgabirói segéd. Mihály a felkelő nemes seregnél kapitány volt; utóbb Krassó vármegye adószedője. Bir azon megyei Lapusnyik helységben. Fia Eduard született 1841-ben.

Czompó család. (Kydei). Kidei Czompó András Doboka vármegyében Losárdon volt birtokos; birtoka zálogolással előbb Kendy Gálra, utóbb ennek fia Kendy Mihályra szállott. 1540-ben dobokai Thorday Imre zálog-pert folytatott e birtok ellen [3]).

Czövek család. Közülök István hites ügyvéd, s több munka forditója, meghalt Budán 1828-ki junius 24-kén.

Czúcz család. A mult század elején 1722-ben Nógrád megyében produkálják nemességüket Czúcz András és István [4]). Az előbbi 1727-ben nemesi bizonyitványt vevén ki, máshová költözött [5]). 1755-ben meg él említett Czúcz István, és a kétségtelen nemesek sorában áll.

Arad megyében Czúcz István viselt megyei hivatalt, 1803-dik óta azon megye táblabirája volt. Meghalt Paulison 1830-ki febr. 15-én, kora 65-dik évében

---

[1]) Fényes: Geographiai szótár I. köt. 101. lap.
[2]) Lehoczky · Stemmatogr. I. 208.
[3]) Hodor: Doboka várm. 61.
[4]) Protocol. C. Neogr. anni 1722 pag. 125.
[5]) Ugyanott anni 1727 pag. 212

Valószinüleg ettől különböző Czúcz család az, mely máskép Füleky nevet is viselt. Ennek néhány izen a mult század közepeig igy áll nemzékrende [1]):

Czúcz
máskép Fülcky Gáspar.
(Garacsy Erzse)
1680. táján.

Czúcz György
1709.

Gáspár 1746. József 1746.

Czudar család. A XVI. század végén leljük Czudar Margitot, mint Szelecsényi Lőrincz özvegyét, ki 1597-ben Sámbokréthy Tamást több Nógrád megyei helység- és pusztabeli (Bodony, Csalár, Kis-Zellő, Dolyán, Pilis, Rétság, Szécsényke, Becske és Romhány) részjószágoknak zálogból kibocsátására idézteti [2]). Czudar Margit lakott Nyitra vármegyében Kis-Pogrányban.

Czuppony család. Czimere a családnak kék mezőben fenálló oroszlán hátra felkondoritott farkkal, első jobb lábában kivont kardot tartva. Ugyanaz nyulik föl a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [3]).

Czuppony György 1810-ben szombathelyi kanonok volt.

Czvetkovics család. Czvetkovics Pál és János 1794-ben nemesitetnek meg [4]).

Czimerük ez: a paizs először függőlegesen két udvarra, és a jobboldali rész ismét viz-szintesen két udvarra osztatik. A jobboldali felső arany udvarban fekete sas kiterjesztett szárnyakkal, alatta a kék udvarban fehér hattyú látható. A baloldali vörös mezőben hármas dombon koronás oroszlán áll, első jobb lábában kardot, s azon zöld koszorút, a bal lábában pedig három nyilat tartva. A paizs fölötti koronás sisakból szintén olyan oroszlán nől ki, két oldalról két kiterjesztett sasszárny között, melyek jobboldalija félig arany, félig fekete, a baloldali pedig félig ezüst, félig vörös. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-vörös [5]).

---

[1]) 1768-ki számoltató pere Damó Andrásnak Mocsáry László ellen.
[2]) Eredeti oklevelek, s Nógrád várm. Jegyzőkönyva id. évről.
[3]) Burgstaller: Collectio Insignium.
[4]) Collect. Heraldic. pag. 134
[5]) Adami Scuta gentil. tom. II.

A család Vas megyében lakozik, hol Czvetkovics Károly 1845-ben a megyénél kerületi biztos volt.

Czvetkovics Izsák 1844-ben a m. királyi helytartóságnál szolgált.

Czvittinger család. A család nevét a tudományos világ előtt ismeretessé tette Dávid, a mult század elején irt, és Hont vármegyének ajánlott munkája által, melynek czimén ez áll: „Davidis Czvittingeri *Nob. Hung.* Specimen Hungariae literatae. — Francofurti et Lipsiae 1711.“

Czykos család. Megnemesittetett Czykos Ferencz és Lukács 1592-ben; utódai ugy látszik, kifogytak.

Czimere a családnak vörös mezőben pánczélos kar, kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén a paizsbelihez hasonló pánczélos kar könyököl, és kivont kardot markol. Foszladék mindkét oldalról arany-vörös [1]). E czimert foszladék nélkül a metszvény mutatja.

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.

D.

Dabólczy család. (Dabólczi és sasvári †) Ugocsa vármegye kihalt ősi családa, mely Dabólczot még 1541-ben elosztva birta. Egyik ágnak törzse Dabólczy Mátyás volt [1]). — 1426-ban Dabólczy Balás és Péter királyi emberek (homo regius); 1587-ben sasvári Dabólczy Ferencz esküdt, és 1579-ben sasvári birtokos; 1604-ben Péter, 1673—1677-ben István szolgabirák voltak [2]). — Dabólczi előnevet használt a Torma és Supán család is.

Dacsó család. (Dacsó-lami és Keszihóczi). Régi magyar család, melynek ősei egy törzsből eredtek a lukanényei Luka családéval. Első tudható birtokuk Nyitra megyében Hyrenon vagy Hernooh nevü helység volt.

A család törzsének négy fia: Dona, Wacsik, Dubak és Tiba IV. Béla király korában élt. Ezektől, kik a királyi udvarban tettek szolgálatot [3]), — nevezett IV. Béla király Hyrenon helységet elvevén, azt Máté tárnokmester és pozsonyi főispánnak adományozta, e helyett azonban a négy testvérnek több hadi mozgalmakban tett érdemeikért a Hont várához tartozott, s attól felmentett Hont megyei Palota, Nénye, Kühesü (Kőkeszi) és Nógrád megyei Estergur (Esztergály) helységeket adományozta csere-adományképen 1243-ban [4]).

1260-ban Esztergályt, (Strugar) mely királyi udvarnokoké volt, visszavette IV. Béla király, és azt az elszaporodott királyi udvarnokoknak visszaadván, helyette Vaczik fiainak Marczel, Báthor, Sopk és Hrabor (Harabor) nevezetüeknek helyette Kelenye földet és Terbegécz (Terbegoch) egy részét adta adományban [5]).

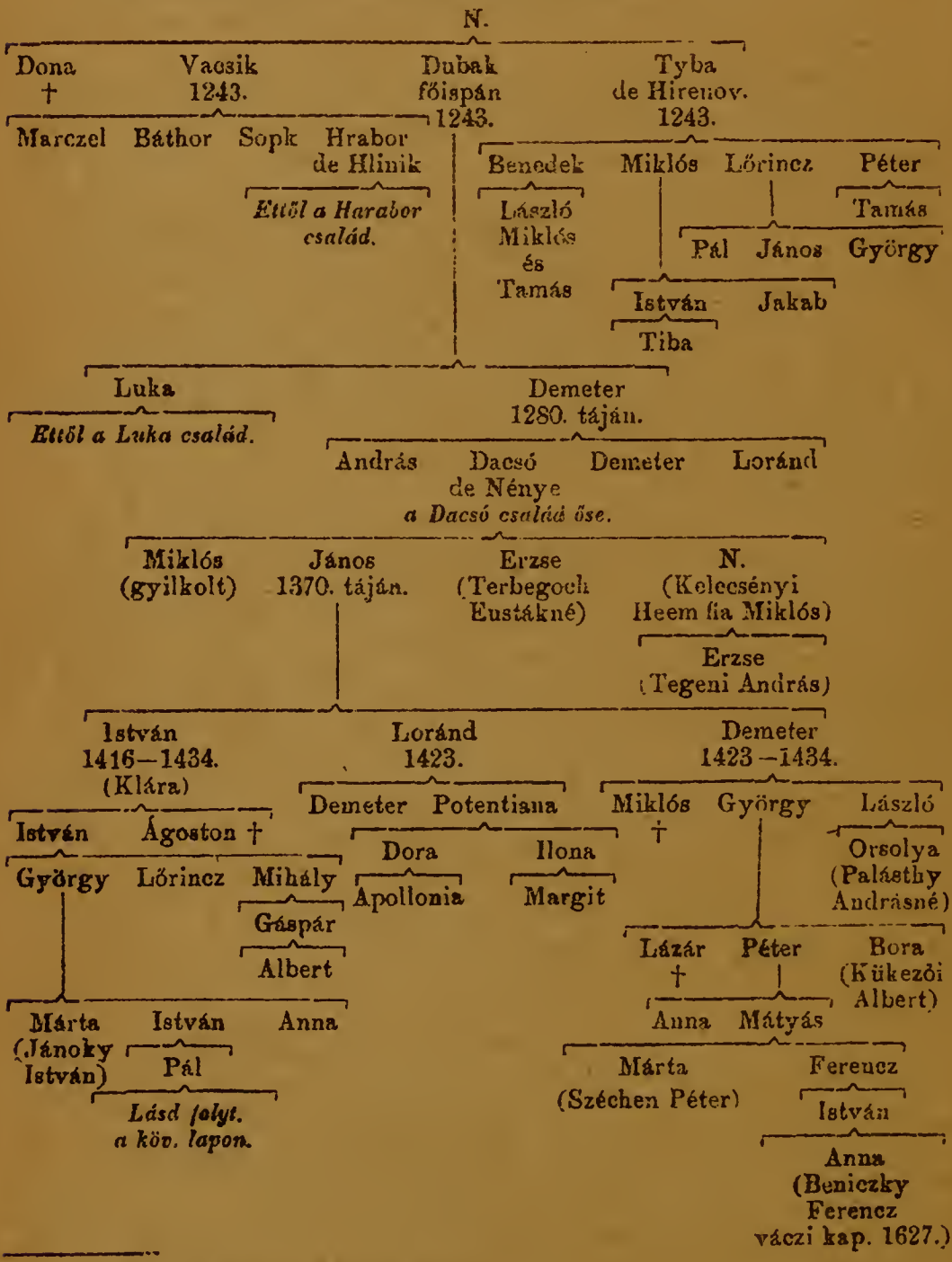
[1]) Szirmay C. Ugocsa p. 157. — [2]) Ugyanott 59. 60. 165. — [3]) „*Qui in domo nostrae Celsitudinis fideliter curaverunt inservire*," — az oklevél szavai.

[4]) Fejér Cod. Diplom. tom. IV. vol. I. pag. 284. hol ez áll: *quod nos quandam possessionem, Dona, Wachik, Dubak, Tyba, qui in domo nostrae Celsitudinis fideliter curaverunt inservire, Hyrenon vocatam cum villis ad eadem pertinentibus in Cottu Nitriensi existentibus ab iisdem abstulissemus et Matheo magistro tavernicorum etc . . . contulerimus, ... in diversis expeditionibus nostris exhibere curaverunt, . . . quasdam terras castri nostri Hontkensis Palota* (most Palojta) *Nenye, Kühesü* (most Kőkeszi) *vocatas, ac quandam terram udvarnicorum nostrorum in Cottu Neograd. Sutam Estergur vocatam a potestate castri exemptam etc.*

[5]) Fejér Cod. diplom. tom. IV vol. III. pag. 12.

A négy testvér közül Dona magnélkül halt el. Vaczinak maradékai hliniki Harabor (*lásd Harabor cs.*) néven a XV. század közepeig éltek. Tiba sarjadéka szintén szép ideig virágzott. Dubak pedig két fia által két családnak lőn alapitója, ugymint a Dacsó és Luka családnak. Az utóbbinak nemzékrendét lásd *Luka* cs. név alatt.

A négy testvértől a családfa igy keletkezik [1]):

[1]) Wagner Mss. tom. LXX. p. 190.

Pál
ki az előbbi lapon.

Magdolna (Stimel János) — István

István (Libercsey Magd.) — Anna (Ebeczky István)

István 1729. (Kubinyi N.) — Pál 1729. (1. Kovács N. 2. Hodossi) — Péter (Ebeczky N.)

Ferencz, István, Anna, Mária — Anna (Blaskovics Józs.)

János, László, Teréz (Kubinyi)

Mint látjuk, Vacsik fiától Hrabortól külön család származott; — Tyba maradéki, kik Hirenovról irták magukat, három izen maradtak fen. Dubaknak Luka fiától származott a Luka család, Demeternek fiai közt volt Dacsó, máskép István, és ez lőn törzse a Dacsó családnak.

E családfa nagyon hézagos, és az a mult század végén készülvén. az utolsó nemzedék egy két izen, rajta nem található.

Nem találjuk rajta azon Dacsó Tamást sem, kit — midőn Balassa Menyhért Erdélybe futott — maga helyett 1549-ben Léva vára védelmével bizott meg I. Ferdinand tábornoka Salm gróf ellen. Dacsó vitézül védte a várat, mig maga is fogságba esett. Később kiszabadult, és ismét Balassával tartott Isabella pártján [1].

Dacsó Mihály ellen 1587-ben Hont vármegyétől itéletet nyert Domaniky Pál.

Dacsó Istvánnak leánya Anna Beniczky Ferencz váczi kapitány neje ellene mond 1612-ben Abaffy Miklós és György, Gyürky János és Benedek beiktatásának Videfalvára nézve [2].

Dacsó Istvánnak Libercsey Magdolnától fia István és Pál 1729-ben ellene mondanak Majthény Márton beiktatásának Palojtára nézve [3].

---

[1]) Istvánffi 1685-ki kiadás p. 184.

[2]) Sz. Benedeki Convent. Prot. LL. pag. 119. Nro 32.

[3]) Ugyanott. Capsa H. Fasc. 7. Nro 18.

Keszihóczi és dacsólami Dacsó Apollonia, szent-miklósi Pongrácz Boldizsár neje meghalt Szűcsiben 1805-ben.

A család Hont megyei Keszihócz és Dacsólam helységben törzsökös birtokos. Több tagja Hont megyénél hivatalt viselt.

A Dacsó családnak egyenlő czimere van a Luka családdal, mint melylyel egy törzsből eredt. E czimer két összetett paizsból áll. A jobboldali paizsnak kék mezejében zöld tér fölött nyakán nyillal átlőtt egyszarvú áll. A másik paizsban szintén kék mezőben piros sziv látható, mely két nyillal van keresztül ütve, és belőle három szál tulipán nől ki. A paizs fölött két koronas sisak áll, a jobboldalin (az egyszarvú fölött) a sisakból is olyan egyszarvú emelkedik ki, a baloldalin pedig a paizsbelihez hasonló sziv látható. A paizst jobbról arany-kék, balról czüst-vörös foszladék veszi körül. Ezen czimeren az egyszarvú a Dacsó czimer, a sziv a Luka család czimere [1]). A metszvény a czimert foszladék nélkül mutatja.

Dacsó család. (Eőri). Régi és — ugy látszik — kihalt család Már a XV. század közepén megyei főhivatalokban találjuk.

1436-ban eőri Dacsó Miklósnak fiai György és Péter érdekelt rokonaik nevekben is a Balogh családbeliekkel a palagyi részbirtok, és Darmán huszonöt jobbágy-telek és egyéb birtokok iránt egyességre lépnek a leleszi Convent előtt [2]).

1447 ben eőri Dacho László Ugocsa vármegye alispánja volt [3]).

1505-ben eőri Dacsó Lenárt Baranya vármegye követe volt a rákosi országgyülésen [4]).

Daczó család. (Sepsi-szentgyörgyi). „Egyike azon ős székely családoknak, — irja Kőváry — melyek a nemzet férfias jellegét hiven megtartották."

„E szép birtokú család lakozási helye Sepsi-Szent-György — folytatja ugyanaz — hol a legősmagyarosabb udvart tartják. S igen lehet sajnálni, hogy az utolsó nemzedék e családnév továbbterjedhetésére még mind kevés reményt nyujt."

„A Daczó család nem igen viselt hivatalt; de ha a hazának harcza volt, mindenütt megjelent.... Mindig *daczoltak* a hon elleneivel."

---

[1]) Családi közl. szerint.

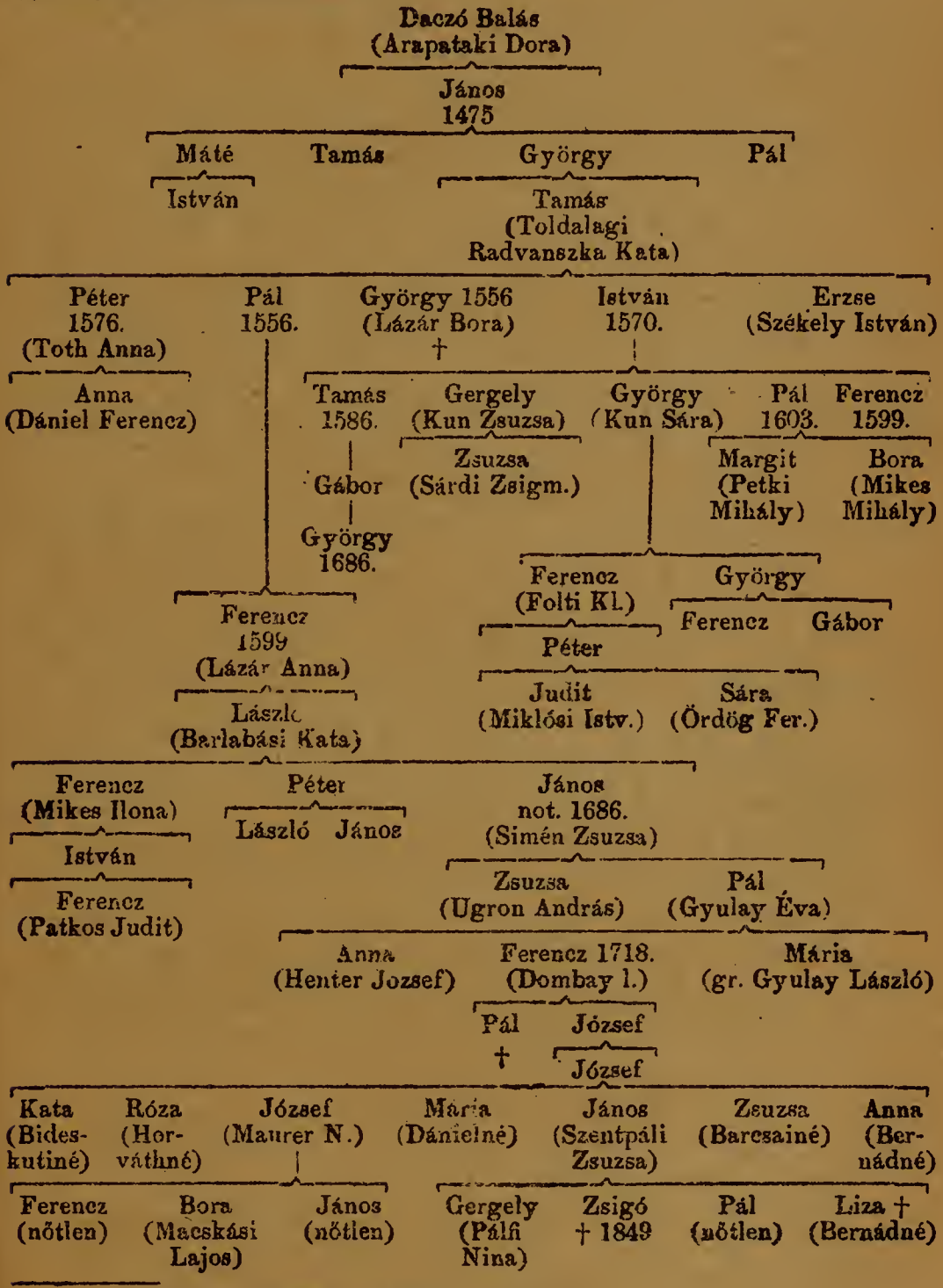
[2]) Fejér: Cod. Diplom. tom. X. vol VII. pag. 829. hol *Dacso de Eőr*-nek van irva.

[3]) Szirmay C. Ugocsa p. 51.

[4]) Jászay: A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 157. l.

A család nemzékrendét csak a XV század közepeig vihetjük föl, nem jelölhetve ki származati helyét soknak, kiről különben történeti adatok szólanak.

A családfa ismert törzse Daczó Balás, kitől — bár hézagosan — igy sarjadzik le nemzedéke [1]):

[1]) Kővári id. m. 69 l. — Kálay id. h. 242.

A családfán álló Daczók közül Balás a törzs Arapataki Antal nővérét Dorottyát vette nőül. Unokái ettől való származásokra nézve Geréb András három leányával osztoztak.

Péter Tóth Anna férje 1575-ben elkisérte Báthori Istvánt Lengyelországba.

István Erdélyi Zsuzsa férje 1556-ban jelen volt a szász-szebesi gyülésen.

Daczó Ferencz (Istvánnak Erdélyi Zsuzsannától fia) főember, 1583-ki nov. 7-kén uj adomány-levelet vesz a sepsi és orbai székben fekvő birtokaira nézve [1]). 1594-ben jelen volt a kolosvári gyülésen, hol bizottmányi tagul neveztetik. Jelen volt 1601-ben is a kolosvári gyülésen.

Pál a fölebbi Ferencz testvére, harczolt a Barczán, és egyike azoknak, kik Bethlen Gáborral kifutnak Erdélyből 1603-ban Belgrádra, ott Bethlent fejedelemmé választják, kit a pasa is megerősit. S igy egyike azoknak, kiknek szózatával később Bethlen Erdélybe megy, és a fejedelmi trónba ül [2]).

Pál és György Tamásnak fiai, székely hadi tisztek, 1556-ban Petrovich Péter helytartó őket mint Dicatorokat számadásra vonja a partialis gyülés előtt [3]).

György a Kún Sára férje 1574-ben Báthory István hive: 1580-ban (május 22-én) Sepsi szék követe a fejérvári gyülésen [4]).

János a Simén Zsuzsa férje Apaffy alatt 1663-ban követ a portánál, s Csikban főkapitány, hová 1669-ben julius 30-kán iktattatott be. 1686-ban a szebeni gyülésen — mert Tököly Imrével tart — megnótáztatott, 1690-ben azonban fölmentetett. Ennek 1670 ben használt s itt látható pecsété szerint a család czimere: koronából kiemelkedő oroszlán, kettős farkkal, jobb lábával kivont kardot, a balban hármas zöld levelet tartva [5]).

---

[1]) Kállay: Székely nemz. 242.
[2]) Wolph. Bethlen. tom. V. p. 484.
[3]) Kállay id. h.
[4]) Benkő: Milkovia tom. I. p. 350.
[5]) Kőváry id. h. 68. l.

A legutolsó nemzedék sorából Zsigmond előbb székely huszártiszt, a forradalom mellett esett 1849-ki julius 31 kén Segesvárnál.

Azok közül, kik a táblázaton ninesenek, emlitendők a következők:

Zaláni Daczó János 1459-ben Sepsi szék követe a medgyesi gyülésre. (Tán egy a Balás fiával?)

Daczó Péter 1506-ban jelen volt az agyagfalvi gyülésen

Szárazajtai Daczó Sándor (Sandrinus) 1532-ben Szapolyay Jánoshoz több társával követ Miklósvár szék részéről [1]).

Daczó Bernád 1547-ben a Brassóiak perében tanuskodik.

Daczó Mihály 1550-ben (febr. 2.) a kolosvári gyülés végzéseiben emlittetik.

Daczó János 1575-ben Báthori István fejedelem követe a temesvári pasához, s valószinüleg ez azon János, ki 1603-ban Székely Mózsessel a Barczán elesik [2]).

Gyulatelki Daczó György Doboka vármegyében birt Gyulatelkén, 1670-ben követségben járt a töröknél. 1666—1671-ben Doboka vármegye főbirája [3]).

Daczó Péter 1700—1702-ben szintén Gyulatelkén birt, s lakott [4]).

A család reform. vallású.

Dadányi család (Gyülvészi). Torontál megyei nemes család; az ujabb időkben szerzé királyi adományban azon megyei Gyülvész helységet, melynek Dadányi Konstantin földesura [5]).

Dadányi Pál 1845-ben Torontál megye szolgabirája.

Daday család. (Deési). Erdélyben Dézsen lakó család. Deési Daday József 1815-ben Belső-Szolnok vármegye rectificator biztosa volt.

Dajka család. Zemplin vármegye czimerleveles nemes családai sorában áll [6]).

Valószinüleg ebből eredt ujhelyi Dayka Gábor m. költő szül. Miskolczon 1768-ban. Meghalt 1796-ban [7]). — Más család az, melyből

Keservi Dajka János 1609-ben Heidelbergben tanult, haza-

---

[1]) Kállay id. h. 242. l.
[2]) Wolph. Bethlen tom. V. p. 409.
[3]) Hodor: Doboka várm. 62. 426. és 689.
[4]) Ugyanott 689.
[5]) Fényes Geographiai szótár II. 77.
[6]) Szirmay C. Zemplin not. top 111.
[7]) Toldy F. M. költészet kézikönyve I. 583. l

jövén Váradon és Gyulafejérvárott predikátor volt. Bethlen Gábor udvari papjává nevezte, és később superintendensi czimmel és ranggal ruházta fel. Ez adá ki Károlyi Zsuzsánna Bethlen Gáborné fölött mondott halotti beszédeket 1624-ben. Meghalt 1633-ban [1]).

Dakó család. Gömör [2]), Zemplin [3]) és Trencsin vármegyében lakozó család. Ugocsa vármegyében Nyaláb vára kapitánya volt Dakó László 1451-ben [4]).

Dakos család. Hasonlóan Zemplin vármegye czimeres családainak egyike [5]).

Dalejcsik család. Zemplin vármegye czimeres nemes családa [6]).

Dallos család. Dallos Márton 1759-ben nemesittetett meg Mária Terézia király-asszony által.

Czimerpaizsa először viz-szintesen kétfelé, és ismét a felső osztály függőlegesen kétfelé osztatik. A jobboldali felső arany udvarban kékruhás férfi-kar nyulik be, iró-tollat tartva; a baloldali felső vörös mezőben rézsútosan jobbról balra fehér csikolat (fascia) vonul le, azon három kék liliom látható. Az alsó kék mezőben menő állásban, első jobb lábát felemelő párducz látszik. A paizs tetején a koronás sisakból kettős vörös sas-szárny, és azon rézsútosan a három kék liliomos ezüst csikolat tünik fel. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [7]).

Ilynevü család Sopron vármegyében tartja lakását, hol Dallos József 1845-ben megyei pertárnok volt.

Más Dallos család az, melyből Dallos János 1629—1637-ben Győr vármegye alispánja volt [8]).

Ennek tán rokona Dallos Miklós 1622-ben váczi püspök.

Dállyay család. Erdélyben Alsó-Fejér vármegyében él. Közülök Dállyay György azon megye alszolgabirája 1815-ben.

Dalmady család. Hont vármegye régi családainak egyike, hol hajdan a családnevet adó Dalmad helységet birtoklá; jelenleg azonban — legalább e megyében — a kihaltak közé soroztatik.

---

[1]) Danielik M. Irók. II. 53. l.
[2]) Bartholomaeides C. Gömör 114.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.
[4]) Szirmay C. Ugocsa. 144.
[5]) Szirmay C. Zemplin not top. 111
[6]) Ugyanott.
[7]) Adami Scuta gentil. tom II
[8]) Ráth Karoly ur által közlött oklevelek szerint.

Legrégibb adat e családról a XIII. század végéről való. Már 1296-ban Comes Stephanus de Dolmad jobbagio castri Hont emlittetik a Szűgyi család részére a sághi Conventtől kiadott iktatási oklevélben [1]).

1356-ban él Dalmady Tamásnak fia István, kin hatalmaskodást követett el Lőrincz ispán (Comes) tisztje [2]).

1392-ben él Dalmady János özvegye [3]).

1464-ben (feria 5-ta prox. post 7. Pentecostes) Dalmady Mihálynak fia Miklós deák uj adománylevelet kap Mátyás királytól Dalmad helységre, melynek már elei is békes birtokában voltak. Beiktatá a sághi Convent ugyanaz évben szent István király ünnepe előtti vasárnapon [4]).

Az 1476-ban élt kusali Jakchy János leánya Kata neje volt Dalmady Miklósnak [5]).

1565-ben Dalmady András bognádi Nagy Ferenczczel, Bodicz Jánossal Pozsony megyei Nagy- és Kis-Jóka és Hegy egész helységekben beiktattatnak, azonban ellentmondás mellett [6]). Ugyanezen András 1571-ben ügyésze Varsányi Tamás által Domaniky Andrással egyességre lép a dalmadi birtok iránt Hont vármegye előtt [7]).

1579-ben Sembery Boldizsár és Dalmady Gáspár mint fölperesek Hont megye előtt pert folytattak Domaniky Pál ellen, ki 1576-ban Dalmady Kelement megölte, lévén ezzel peres ügye Domaniky Balás javai miatt [8]) Dalmady Kelemennek 1536-ban neje Litassy Erzsébet volt [9]).

1584-ben Szele Borbála Csabay János özvegye Nyitra megyében elzálogit egy puszta-telket Dalmady Jánosnak 36 frtért [10]).

1615-ben osztoznak Dalmady István és nővére Erzse Kasza

---

[1]) Az eredetiből.

[2]) Ipolyi Arnold ur közleményéből az esztergami kápt. 1356. feria 6. post Dnicam Judica kelt Inquisitorio relatoriajából.

[3]) Ipolyi A. szerint a sághi Conv 1392. fer. 6. post festum b. m. Stanislai kelt hártyalevele.

[4]) Ugyan attól.

[5]) Wagner Tabellae geneal. Mss. tab. 32.

[6]) Kisfaludi Lipthayak levéltára I. Fasc. XVI. Nro 588.

[7]) Ipolyi A. szerint Hont vármegyének Selmeczbányán 1571. feria 4. ante fest. b. Laurentii kelt bizonyitvány-levele

[8]) Ugyanannak közlése szerint

[9]) Sz. Benedeki Conv Fasc. 64. Nro 14

[10]) Az eredeti levél a Kisfaludi Lipthayak levéltárában C. Fasc. VII Nro 236.

Pál özvegye Románfalva Vecse stb. helységbeli birtokon [1]). 1638-ban Kasza Pál magvaszakadtán F.-Palástón és Gárdonban, melyet özvegye Dalmady Erzse birt, beiktattatik Rudnay László ellenmondás mellett [2]).

A XVI. század végéről és a XVII. század elejéről kezdve három izen ily nemzékrendi töredék áll a Dalmady családról:

Dalmady Mátyás
(Csuzy Zsófia)

István
(Borsy Anna)
1615.

Anna Mária	Sándor	István	Mihály	Zsófia
(Duló Gergely)	1681.	(Armpruszter Mária) 1681.		(Lipthay György)

Anna Mária született 1634-ki május 20-kán Vecsén Nyitra vármegyében, atyja István Nyitra vármegyei táblabiró volt, honn és iskolában neveltetett. 15 éves korában neje lőn Dúló Gergelynek, kivel 30 évig élt, 9 fiut, 5 leányt szült, kik közül csak két leány maradt életben. Férje halála után 30 évig, 5 napig volt özvegy, meghalt 75 éves korában [3]).

Sándor (szintén István fia) a heidelbergi palat. választó fejedelemhez indulván következőképen, 1682 ki jul. 12-én felhatalmazá öcscsét Lipthay Andrást, hogy a családi okleveleket bátyjának Dalmady Istvánnak özvegyétől nemzetes Armpruszter Máriától átvehesse [4]).

1730-ban Dalmady Miklós, Mihály és Pál ellentmondanak a Dalmady család kihalási igényén nyert nádori adomány mellett Rajcsányi Ádám beiktatásának Dalmadra nézve.

A Dalmadyak czimere használati pecséteik szerint a vértben egy férfi-kar, kardot villogtatva. A paizs sisakja fölött valami madár kiterjesztett szárnyakkal.

Dalmady család jelenleg is él Komárom és Szabolcs vármegyében, azonban leszármazások, vagy a föntebbiekkeli összefüggések előttem ismeretlen.

Dalmata család. I. Leopold király emelé nemességre Dalmata Györgyöt 1686-ban [5]).

---

[1]) Ipolyi A. közlése szerint.
[2]) Sz. Benedeki Conv. Capsa D. Fasc. 2. Nro 18.
[3]) Ipolyi A. közlése egy egykorú jegyzetből, mely valószínűleg halotti beszédhez szolgált adatúl.
[4]) Ugyanattól.
[5]) Collect. Herald. pag. 112.

Czimere kék mezőben vörös ruhás, sárga csizmás, zöld öves magyar vitéz, fejét prémes kalpag födi, jobb kezében kivont kardját, a balban egy kettős fehér keresztet tart. A paizs tetején a sisak koronáján páncélos kar könyöktől, kivont karddal. Foszladék jobb oldalról arany-kek, balról ezüst-vörös.

A család néhány ízen leszármazása [1]) ez:

Dalmata János
(Zakach Zámory Magdolna)
József 1768.

Teréz (Szabó János)	Zsigmond	Karolina	Mária Anna

Dálnoky család (Dálnoki). Erdélyben Belső-Szolnok vármegye a hazája Közülök Dálnoky Lajos azon vármegye rectificator biztosa 1815-ben

Dálnoky család. Szintén Erdélyben Deésen tartja lakását, hol deési Dálnoky Lajos 1815-ben a nemes város ülnöke volt.

Dálnoki Benkő család Szintén Erdély sarjadéka. Irodalmilag tünt fel közülök Márton, született Enyeden, tanult külföldön, tanitott M.-Vásárhelyen, és magyarra fordítva kiadta Lucius Flor. római történeteit. Kolosvárott 1702-ben [2]).

Dályói család. (†). Hajdan Nógrád vármegyében létezett ilynevü család, melyből Mihály (Michael de Dályó) 1447-ben Nógrád megye alispánja volt [3]).

Damaszkin család. (Lyubomirovics). Lyubomirovics Damaszkin István czimeres nemes levelet nyert I. Ferencz királytól 1799-ben

Czimere egy három részre osztott paizs. A felső kék mezőben hármas zöld halmon fehér galamb áll, csőrében zöld ágat és arany keresztet tartva; fölötte arany nap es ezüst hold ragyog. A paizs alsó része két udvarból áll, a jobboldali zöld udvarban fehér sziklán daru áll balra nézve, felemelt jobb lába körmei közt kövecsét tartva, a bal oldali alsó vörös mezőben arany oroszlán áll, jobbjában kivont kardot, a balban koronát tartva. A paizs fölötti sisak koronáján ugyanolyan oroszlán tünik fel. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-vörös [4])

[1]) Demendi Theszery féle perben.
[2]) Horanyi Memoria Hung. I. p. 460.
[3]) Bel M. Notitia Hung. novae tom IV p.
[4]) Adami Scuta gentil tom. II.

A Damaszkin család birja Torontál vármegyében Németh helységet adományos czimen, és onnan irja előnevét.

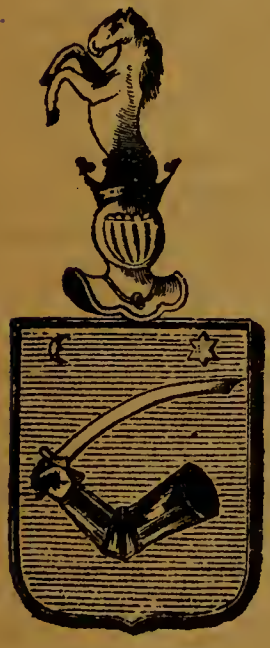
Damaszkin István 1825-ben a Ludoviceára 500 frtot ajánlott, 1836-ban Torontál megye alszolgabirája.

Damaszkin Simon jelenleg birtokosa Németh helységnek [1]).

Damiani család. (Tuhegli). Boszniából származott magyar nemes család egy irónk szerint [2]). A mult században tuhegli Damiani Lukácsnak nejétől báró Edelenhausen Felicitástól született két fia hazánkban mint pozsonyi kanonok lett ismeretes. Az idősb János született 1710-ki junius 21-kén, pozsonyi kanonok lőn 1737-ben, éneklő kanonok 1749-ben. Több egyházi latin munkát adott ki 1759—68-ban.

A fiatalabb testvér Vilmos Frigyes született 1714-ki január 18-kán; szintén pozsonyi kanonok volt. Két egyházi latin munkát irt. Meghalt Pozsonyban 1770-ki junius 17-kén [3]).

Damó család. (Lisznyói). Erdélyi törzsökös székely család. Ősi fészke Sepsi székben Lisznyó helység, melyről előnevét irja. Háromszékben a család elég elterjedten most is él, közülök e század elején lisznyói Damó József Háromszék levéltárnoka volt (1810-ben).

A család egyik ága a XVII. század végén Magyarországba szakadt Damó Sámuel által, ki nőül vévén Garacsy Andrásnak Páhy Zsuzsannától született leányát Garacsy Erzsébetet, Czúcz, máskép Füleky Gáspárnak özvegyét, törzse lett Magyarországban Nógrád, Bihar, Pest megyében s a Nagykunságon megtelepült lisznyói Damó (vagy máskép Lisznyai) családnak.

Említett Sámuelnak ivadéka következőleg sarjadzik le:

---

[1]) Fényes Geogr. Szótár III. 137.

[2]) Horányi: Memoria Hung. I. 460 - 462. *Damiani Joannes, de Tuhegli, Bosniae vico, nobilis Hungarus.*

[3]) Ugyanott 463.

A törzsnek I. András fiától Mihály és István unokái a Sepsi széktől 1759-ben vesznek ki nemesi bizonyitványt, mely szerint Mihálynak fia László Nógrád megyében 1769-ben kétségtelen nemesnek elismertetett [1]) Fia Károly Nógrád megyének 1836-ban pertárnoka s táblabirája, lakott Varsányban, kinek leányát Terézt unokatestvére Damó Márk vette el.

Lászlónak testvére Ferencz Nógrád megye tiszti ügyésze volt. Fia emlitett Márk szintén pörtárnok a megyénél, lakott Varsányban. Fiai Ferencz, és Kálmán a költő született Herencsényben 1823-ki oct. 13-án. Költeményei többféle czimek alatt s kötetben jelentek meg. *Palócz dalai* nagy hirre jutottak. Neje dabasi Halász Ida. Fiai Elemér és Tihamér.

A másik ágon II. András Turkeviben lakott, 1768-ban perelt Mocsáry László ellen. Fiai Mihály, János, Ferencz, István 1787-ki május 25-kén Nógrád vármegyétől nemességökről bizonyitványt kaptak [2]).

A végső nemzedéken Zsigmond (Péternek fia) atyjával együtt 1844. apr. 20-án vett ki Nógrád vármegyétől nemesi bizonyitványt [3]), és jelenleg Pesten cs. kir. törvényszéki hivatal tiszt.

---

[1]) Protoc. C. Neograd. anni 1769.

[2]) Protoc. C. Neograd.

[3]) Nógrád várm. jegyzőkönyve. 1841-dik évről 942 sz. a.

A család czimere — mint fölebb a metszvény mutatja, — a paizs kék udvarában férfi-kar kivont kardot tartva, fölötte jobbról hold, balról csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából ágaskodó ló nyulik ki derékig. Foszladék jobbról arany-kék, balról arany-vörös.

Damonyai család. Damonyai Mixanak fia Márton Karókó várának jobbágyai közül származott, és Karachiny tituli Lector (olvasó kanonok) mesternek szolgája volt, és ezzel együtt a királyi udvarban hű szolgálatokat tett, különösen pedig, midőn ura Karachiny a csehországi királyhoz követségben járt, egy német vitéz ellen dicséretesen viselte magát, miért Karachiny folyamodására V. István király nevezett Damonyai Mártont és testvérének Chundnak is két kis fiát, Damonyán két ekényi földdel, melyet már rokonai birtak, és egyéb jogokkal a várjobbágyság alól felmentvén, a királyi szolgák (regales servientes) sorába emelé 1275-ben, adván nekiek s utódaiknak mindazon jogokat, melyekkel az ország első igaz és természetes nemesei (primi veri et naturales nobiles regni) birnak.

Danch család. (Kövecsesi). Gömör megyei régi család; előbb valószinüleg de Balogh irták magokat; ily előnévvel találjuk baloghi Danch Miklóst Gömör vármegye alispánját 1402-ben [3]).

1459-ben élt Danch Pál, ki Mátyás királytól Fridrik császárhoz pártolt, ki azonban Michbantól eredő Zerdahelyi családhoz számittatik [3]).

Bizonyos az, hogy a Danch család, — melyről e czikk szól, — Gömör megyében a XV. században már virágzott, és Kövecsesről irta magát. Kövecsesi Danch György 1479-ben élt, s egyike volt azon több vádoltnak, kik runyai Soldos Ignáczot Sági Jánosnak tett hatalmaskodásokra ösztönzék [4]).

Gömör vármegyében főbb megyei hivatalt viseltek: kövecsesi Danch János 1678—1685-ben első alispán, midőn előbb Putnokon, utóbb Krasznahorkán zárva volt [5]). Kövecsesi Danch István 1720-ban másod alispán [6]).

---

[1]) Fray Mss. Diplomat. tom. XVI. pag. 54 - 55.

[2]) Bartholomaeides C. Gömör pag. 756.

[3]) Kaprinai Dipl. II. 249. — a patre Danch seu Daniele Miczbani filio ita familia dicta, de Zerdahely nuncupata a loco Zemplinensi.

[4]) Teleky: Hunyadiak kora XII. 102. l.

[5]) Bartholomaeides C. Gömör 759.

[6]) Ugyanott 760.

Danch Pál és György 1647-ben ingóságokon osztoznak [1])

Danch László 1705-ben Gyulaffy Lászlónak engedélyt ad Nográd megyei Nyitra helységben része kiváltására [2]).

Gömör vármegyében a család jelenleg is birtokos.

Egyik ága a családnak a XVI. században a Szilágyba származott ezen ágnak leszármazása [3]) következő:

Dancs N.

István
1571.
(Rosályi Kun Kata)

Ilona
(1. Sztornyay Nagyné.
2. Szentlászlayné).

Miklós
(Gargóts Mária)

Anna
(rápolti Vasally András)

János
(Szénas Borbála)

Éva
(1. Szunyogh István 1663.
2. Bernáth Zsigm. 1680.)

Judit

János
(Dessewffy
Bora)

Mária
(Csatháryné)

László
(Dessewffy
Mária)

János
†

György
(Fogtövy Mária)

István
(Mladossovich
Horváth Mária)

György
(Lázár Erzsébet)

György †

Dienes
(Halmágyi Klára)
†

Julianna
(1. Toruyallyay
2. Halász Zsigm.)

N.
(Pogonyi Antal)

A családfa élén álló István adományt kap Báthori István fejedelemtől 1575-ben Zöleze, Felső-, Alsó- és Közép-Csaholyra Közép-Szolnok vármegyében. Szerencsés házasságok által a család nagy kiterjedésü vagyonra tesz szert, melynek azonban nagyobb részét időnként zálogba veti

Említett Dancs Istvánnak neje rosályi Kun Kata, Kún Domokos leánya több rokonával mint mágyi Mágyi Pál utódaival Báthori Zsigmondtól királyi joggal adományt kap 1584-ben Sz.-Király, Orbó helységbeli részbirtokra és az egész Tarnook pusztára Közép-Szolnok vármegyében [4]) *(Lásd Mágyi család.)*

A szilágyi ágazat Dienesben halt ki fiu-ágon, a leány-ivadékok jelenleg is virágzanak

Dancs család birtokos Szabolcs vármegyében is

---

[1]) Regestrum Mss. a nemz. Muz. f. l. 2340. sz.

[2]) Ugyanott.

[3]) Décsey M. ur szives közlése szerint

[4]) Regestrum Lit. Instrum. Mss. Mus f. l. 2340 sz.

Dancz család. Ugocsa vármegye nemes családa. Dancz József Ugocsa megye al-ügyvéde 1805-ben, birtokos Fancsikán [1]).

Dancz család. Talán különböző a fölebbitől. Doboka vármegyében birtokos volt Dancz Pál neje Kenesy Erzsébet jogán, annak anyja Ördög Klára jószágainak fele részében [2]).

Dánfy család. (Miskolczi). Közülök miskolczi Dánfy József 1815-ben Gyulafejérvárott a város jegyzője volt.

Dániel család (Vargyasi, báró). Erdély egyik székely ős családja, mely már a XIV. század végén virágzott, midőn Dániel Balás, Péter és Lukács székely birtokukra királyi jogot vesznek.

Péternek fiai Lukács és Miklós, kiket gróf bazini és szentgyörgyi János vajda egy oklevele mint nemeseket említ. Ezek közül melyiktől származik le a család, nem tudhatni; a hiteles családfa csak a XVI. században élt Zsigmondtól veszi kezdetét, mint alább látni fogjuk [3]).

A család czimere — melyet Kőváry szerint hihetőleg a XIV. század vége felé nyert a család — kék mezőben zöld tér fölött fehér hattyú nyakán nyillal átlőve vérzik. A paizs fölötti koronás sisakon két kiterjesztett fekete sas-szárny látható. Foszladék mindkét oldalról ezüst-vörös. — Másutt a paizs fölött öt gombos korona, s azon két koronás sisak, melyek mindegyikén egy fekete szárny lebeg; a két sisak közt pedig az ország almája kereszttel tünik föl [4]).

A család két fő-ágra szakad: Vargyasi és Olasztelki ágra, ez utóbbi amabból a XVII. században ered ki, és itt külön táblázaton fogjuk látni.

A családfa [5]) fölebb említett Zsigmondtól kezdve igy alakul:

---

[1]) Szirmay C. Ugocsa p 62. 120.

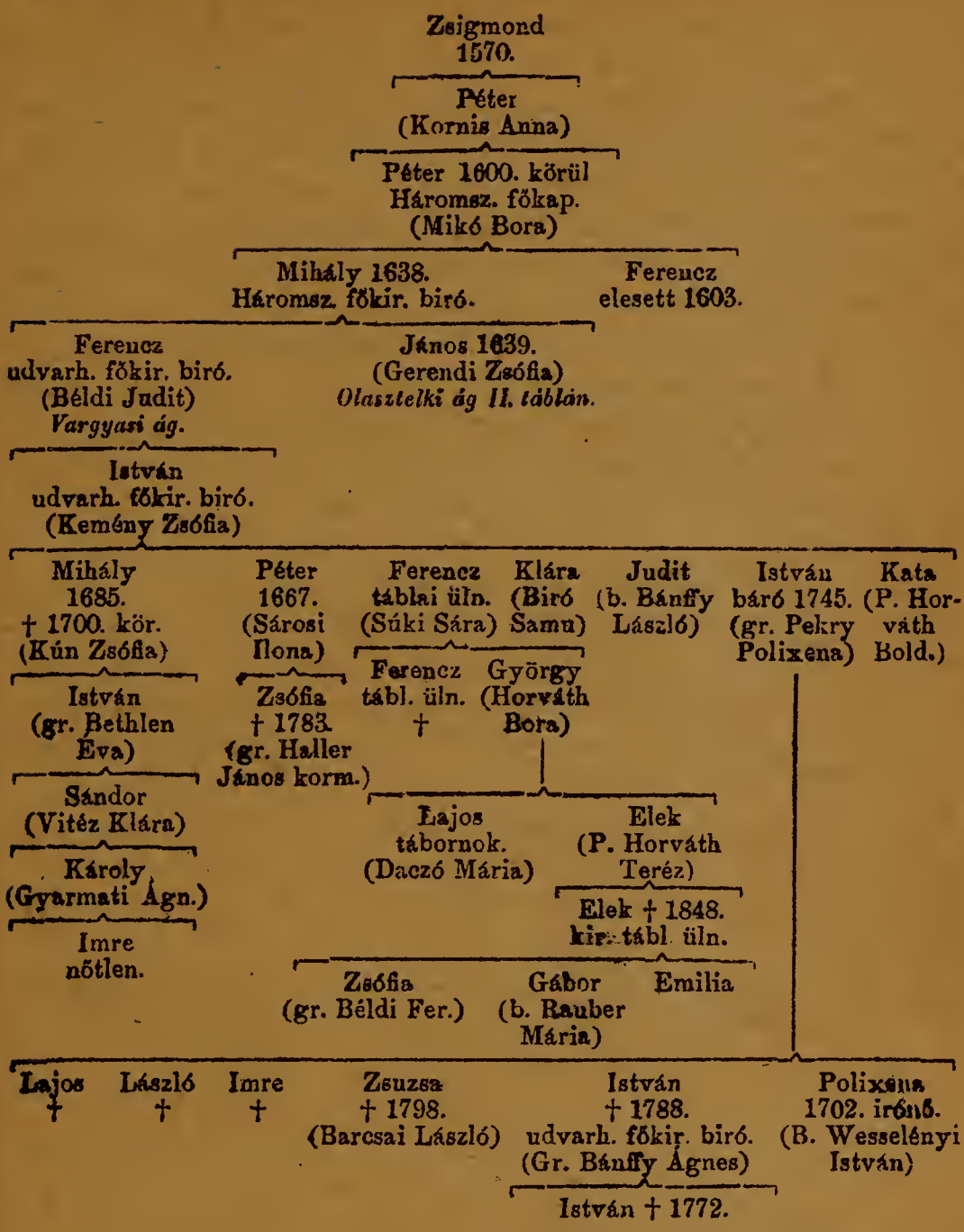
[2]) Hodor: Doboka várm. 62. l.

[3]) Benkő. Transylv. Specialis Lib. II. p. 176.

[4]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[5]) Benkő J. id. h. (kit — mint látom — Kőváry is követett). Kállay: Szekely nemz. 243–245. l. sok helyütt máskép adja az összeköttetést. — L. Mikola Hist. genealogico Transylv. p. 50. Benkő Transylv. generalis II. pag. 610.

I tábla.

A családfa törzse Zsigmond Báthori István lengyel király udvarnagya (aulae Marschallus) több harczban vett részt [1]). Fia

Péter Kornis Annával nemzé Pétert a háromszéki főkapitányt, ennek Mikó Borától fiai

[1]) Benkő Transylv. Specialis Libro II. p. 176.

Ferencz, ki Brassónál esik el 1603-ban [1]), és

Mihály a székelység egyik kapitánya Radul ellen Báthori Gábor mellett Brassónál [2]). Bethlen Gábornak kedves embere volt, s követe a magyar- s morvaországi háborúkban, mikor uj adománylevelet nyert tőle mindkét nemre Strasnitzban 1621-ki october 28-kán székely és vármegyei jószágaira, ez adománylevélben hadi vitézsége is dicsérettel emlittetik [3]). Már 1625-ben főkirálybirája volt Háromszéknek, és mint ilyen 1638-ki julius 7-kén irta alá dézsi országgyülés végzéseit; ugyanez évben követségben is járt a portára. Meghalt 1642-ben. Péter nevü magtalanul elhalt fián kivül két fia Ferencz és János maradt, kik által a család két fő-ágra oszlott. Amaz a *vargyasi*, János az *olasztelki* ág alapitója. Ez utóbbiról alább értekezünk.

Ferencz a vargyasi ág feje, Udvarhelyszék főkirálybirája 1634-ben, aláirta az országtól II. Rákóczy Györgynek 1657-ki nov. 1-jén adott assecuratiot [4]). Nejétől Béldi Judittól (Béldi Pál hugától) fia volt.

István Udvarhelyszék főkirálybirája, kir. táblai ülnök, Erdély rendkivüli követe a Leopoldhoz. Teleky uralmát nem szenvedhetvén, Béldivel tartott, miért 1679-ki május 27-én notát kap, s rabságra jut, honnan nagy későre 8000 forinttal váltá meg magát [5]). Később az 1686-ki hadjáratkor tábornok volt. Kemény Zsófiától Kemény Péter leányától több fi- és leány-gyermeke maradt [6]). Ezek közül:

Mihály 1700. körül Kolosvár közelében a Sósvölgyben csatában elesett [7]). Kún Zsófiától fia István [8]); ennek fia Imre (ki a táblán nem áll) táblai ülnök 1731-ben: és Sándor, ki Vitéz Klárával nemzé Károlyt, atyját az élő Imrének.

Péter (Istvánnak fia) Sárosi Ilona férje, leánya Zsófiában gróf Haller Jánosnéban halt ki. Zsófiát Benkő heroinának czimezi.

---

[1]) Wolph. Bethlen tom. V. p. 464.

[2]) Bőjthy Gaspár Engelnél p. 287. 392.

[3]) Kállay Székely Nemz. 116. és 243.

[4]) Ugyanott.

[5]) Kővárynál Cap. Albens. C. 1. fasc. 1. Nro 4. — 1679-ki art. 11.

[6]) Ennek lehetett fia azon Dániel Gábor, ki azt hivén, hogy őt a golyo nem járja, a Rákóczy forradalom részén Déva ostromában elesett. (Cserey Hist. 367. l.)

[7]) Benkő Transylv. special. id. h

[8]) 1731-ben mar nem élt

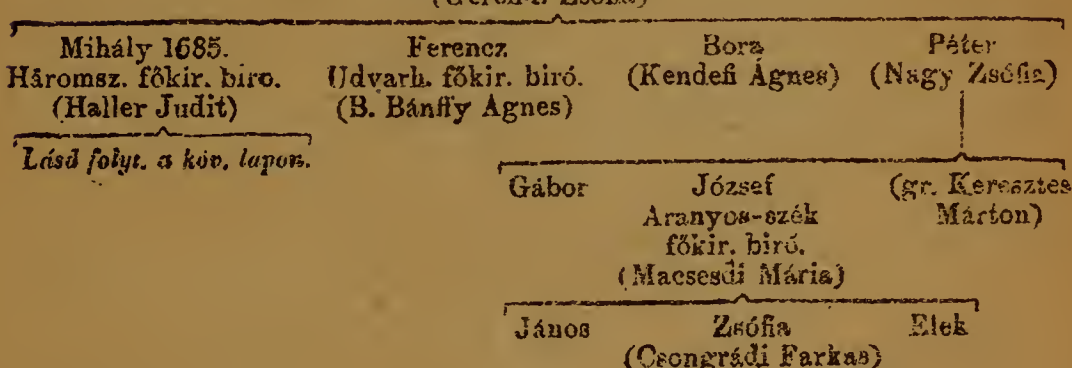
Ferencz (Istvánnak fia) táblai ülnök 1731-ben, Súki Klára nemzé Ferenczet a szintén táblai ülnököt, ki kihalt; és Györgyöt, ennek egyik fia Lajos tábornok, a másik Elek ez ágazat fentartója. Eleknek Elek fia táblai ülnök; meghalt 1848-ban; jelenleg ennek egyetlen Gábor fián él a fiu-ág.

István (Istvánnak fia) 1684-ben született. 1703-ban unitariusból reformatus lőn. A Rákóczy forradalom mellett küzdött, később a császár hive lőn, a szathmári békét 1711-ben aláirta, s utóbb 1740-ki május 28-kán báróságot szerzett. 1745-ben Udvarhelyszék főkirálybirájává neveztetett [1]). Egyik fia puskával saját kezét átlőtte, „Paterna Monita“ czim alatt theol. munkát irt latinul; és saját életét is leirta [2]). Meghalt 1774-ki mart. 24-kén. A családi indulatoskodás rajta gyakorolt legnagyobb hatalmat. Több gyermeke közül csak István cs. kir. kamarás, és utóbb udvarhelyi főkirálybiró maradt fel. Meghalt 1788-ban, ennek fia István pedig a vargyasi báró Dániel-ek vonalát még atyja éltében sirba vitte.

Polexina Istvánnak gr. Pekri Polexinától leánya báró Wesselényi István neje, kora legmiveltebb asszonya, nyelvész és iró, ki Pictet Benedek Keresztény Ethikáját lefordité 1702-ben; sőt az atyja által irt Paterna Monitát is [3]).

Következik az olasztelki ágazat. Ez mint az I. táblázaton is látjuk Mihály fiánál Jánosnál szakadt ki, s következőleg terjed le:

II. tábla.

[1]) Benkő Transylv. special. libr. II
[2]) Horányi Memor. Hung 1 465.
[3]) Ugyanott 467.

Mihály 1685.
Háromsz. főkir. biró.
ki az előbbi lapon.

Zsófia (gr. Bánffy György gub.)	Judit (Kendefi Mih.)	Éva (Kendefi Gáb.)	Lőrincz (gr. Teleky Bora)	János (Dániel Klára)

Lőrincz *báró* l. 1751. (Gudenus Eleonor)	Kata (Mara László)

Samu † százados.	Jozefa (b. Rauber Miklós)

A táblázat élén álló János külföldön tanult, hazajövén 1639—1649-ben Udvarhelyszék alkapitánya, mint ilyen járt az udvarhelyi haddal Kemény János mellett Szathmár stb. ostromára [1]). I. Rákóczy Györgynek követe volt a svédekhez, 1654-ben már Háromszék főkirálybirája. Gerendi Zsófiától három fia s egy leánya maradt.

Mihály, atyjának Jánosnak a háromszéki főkirálybiróságban utóda, 1685-ben követségben járt Schaffenberg tábornokhoz [2]). Haller Juditól több gyermeke közül csak Lőrincz tartá fen ágazatát. Ennek gróf Teleky Borbálától fia szintén Lőrincz előbb a Veterani ezredben mint zászlós, később Haller ezredében mint százados szolgált, és 1751-ki febr. 14-kén kelt oklevélben bárónságra emeltetett [3]); azonban fiában Sámuelban szintén századosban eme bárói ág is kihalt.

Ferencz Jánosnak fia, udvarhelyi főkirálybiró, b. Bánffy Ágnestól semmi utóda nem maradt.

Péternek (János fiának) Nagy Zsófiától ágán fia József Aranyos-szék főkirálybirája volt. Ennek gyermekeit a családfán láthatni.

„A Danielek — irja Kőváry — rendesen szép férfiak, a nők pedig csaknem kivétel nélkül szépek valának.“

Birtokaik főleg Vargyason, Olasztelkén, Szál-Doboson, Fülén stb. fekszenek.

Dank család. Zemplin vármegye czimeres nemes családainak egyike [4]).

---

[1]) Kemény Önéletirása Szalaynál 305. l.
[2]) Bethlen Miklós élete. Mss.
[3]) Benkő Transylv. Special. Libr. II. p. 184.
[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. III.

Dankó család. Szabolcs vármegye nemessége sorában említi Fényes E. Geographiájában. Arad vármegyének Dankó János levéltárnoka s táblabirája volt; meghalt 1836-ki febr. 29-kén, kora 42-dik évében.

Dankovics család. Nyitra vármegyében Radóczon született Dankovics János György, élt 1722-ben nemesi czimzettel.

Dantza család. Zemplin vármegye czimeres nemes családai sorában áll [1]).

Dantzkay család. (Magyar-Igeni). Erdélyben Alsó-Fejér vármegyei család; közülök Dantzkay József 1794-ben az erdélyi kanczelláriánál hivatalnok.

Dapsy család. (Dapai). Gömör és Heves vármegyében tartja lakását. Dapsy Pál 1839-ben al-ügyvéde, 1842-ben pedig hadi főadószedője Gömör vármegyének. Élnek a családból Vilmos, Frigyes stb. Rimaszombatban.

Darabfy család. (Előbb Stückl). Stückl Sebestyén 1790-ben emeltetett nemességre, és neve Darabfy-ra változtatott [2]).

Czimere a következő: a paizs először viz-szintesen kétfelé, ismét az alsó osztály függőlegesen kétfelé, és igy három udvarra oszlik. A felső ezüst udvarban fekete kutya fut, szájában egy darab fával. Az alsó jobboldali kék mezőben álló arany oroszlán első két lábával egy kigyót tart; a baloldali alsó vörös mezőben fehér szikláról egy sas emelkedik fel repülve a fölötte ragyogó nap felé. A paizs fölötti sisak koronájából arany oroszlán emelkedik ki, szintén kigyót tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [3]).

Darabos család. (Nádasdi). E család a Dunán túli kerületben terjedelmes birtokok ura volt, melyek a leány-ágakra oszlottak.

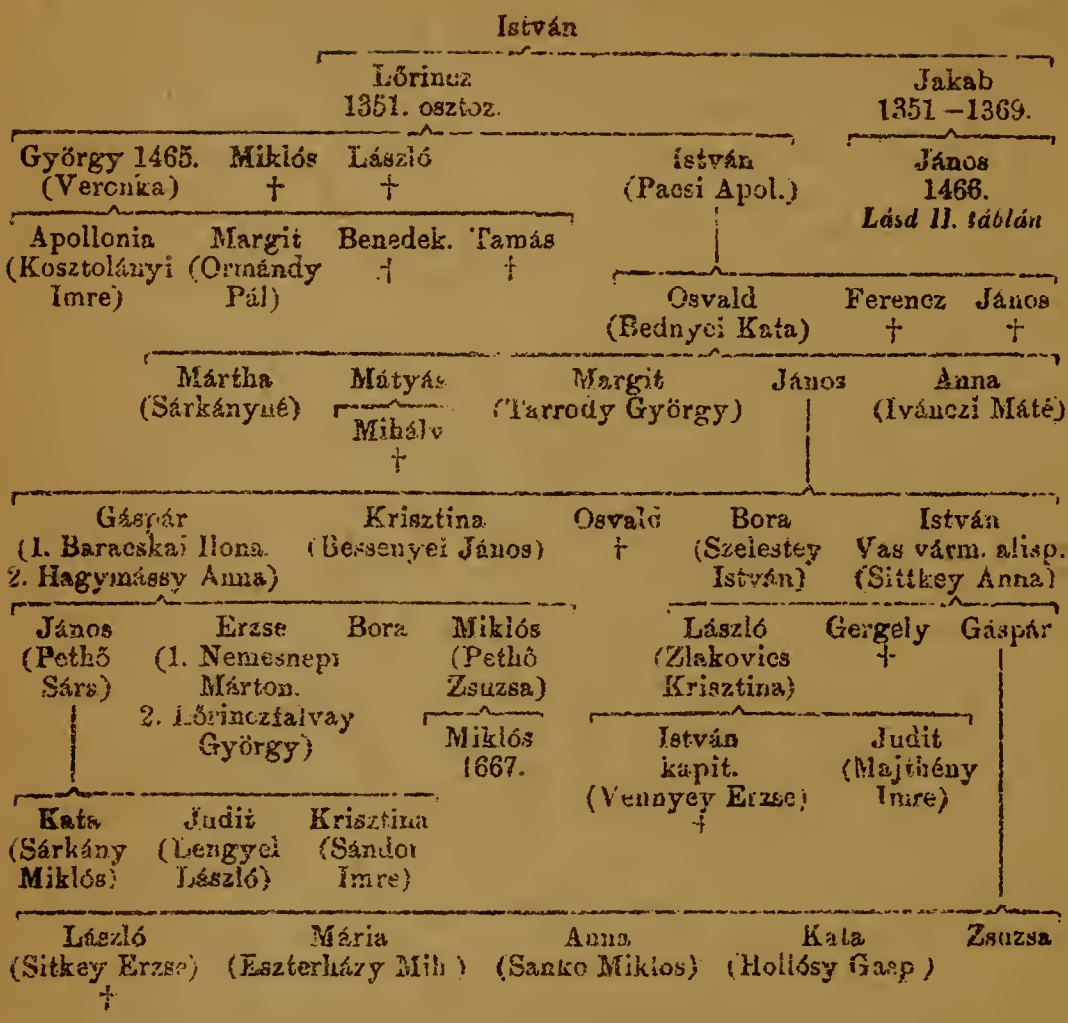
A család egy törzsből eredeztetik a jelenleg is virágzó gr. Nádasdy és kihalt gersei Pethő családdal a Nádasdy nemzetségből származott Csupontól (Csupon de genere Nádasd).

A XIV. századtól kezdve a Darabos család leszármazása [4]) következő:

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.
[2]) Collect. Herald. pag. 128.
[3]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[4]) Geneal. Authent. Mss. tom. II.

I. tábla.

A törzsnek, ki „Stephanus Darabos de Nádasd"-nak iratik, fiai Lőrincz és Jakab 1351-ben osztoznak Dereske, Nádasd, Tacskánd, Tóthfalu, Dabrond helységeken Jakab 1369-ben oszkói részét cserében Zámbó Miklósnak adja, kitől Nádasdon kap részt.

Lőrinczek többi közt csak két fia nevel gyermekeket, ezek közül György ága leány-ágra száll át

Istvánnak neje Paksai Istvánnak (de Pacsa vagy Paxsa) leánya Apollonia, kitől egyik fia

Osvald Bednyei Katát, Varasdi Mihály deáknak leányát vette nőül, ettől született gyermekei közt János ágát fentartá.

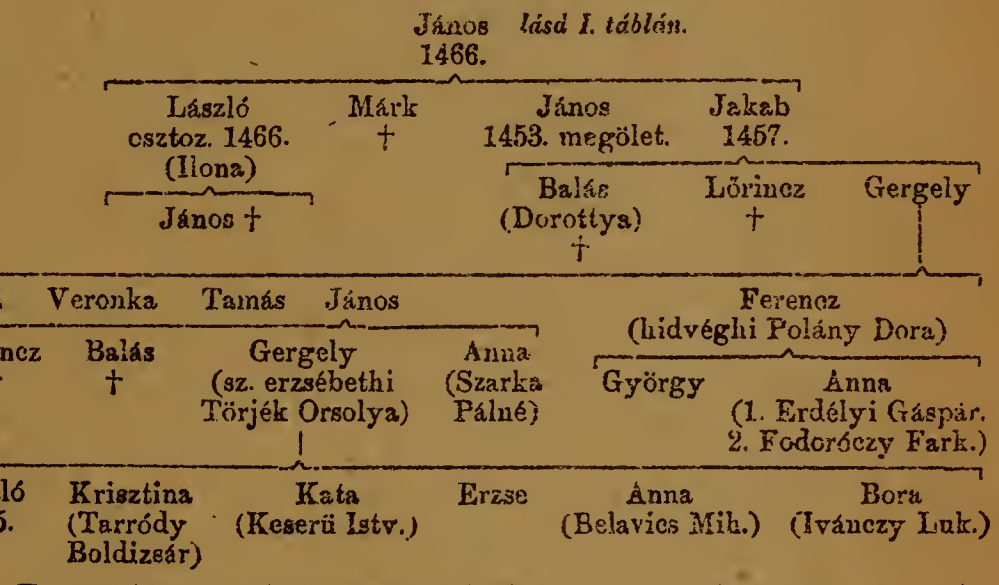
Gáspár a most említett Jánosnak fia (Osvald unokája) első nejeül birta Baracskai Ilonát, kitől három gyermeke lőn. Második neje Hagymassy Anna, kitől később elvált 1591-ben. Ettől Miklós fia lett.

János (Gáspárnak fia) leányaiban kihalt. Testvére Miklós Pethő Zsuzsannát birta nőül, azonban Hagymássy Annától házasságon kivül született fia másik Miklós, ki 1667-ben ellene mondott gr. Esterházy Mihály beiktatásának a Darabos család javaira nézve, azonban mint törvénytelen itéletileg elmozdittatott.

István, János fia (Osvald unokája) Vas megye alispánja volt, nagyatyja István- és László-nak, kikben fi-ágon e vonal kihalt. E legutóbb nevezett István a Sennyey Erzse férje Zrinyi Miklós alatt kapitány volt.

A második fővonal Jakabnak János nevü fiától igy sarjadzik le:

II. tábla.

E családfa törzsének Jánosnak fia László 1466-ban Szőczén osztozik Györgygyel és Balással. Testvére János Erzsébet királyné szolgálatában állott, 1453-ban megöletvén, javai testvéreire száltak. Jakab szintén az előbbiek testvére 1457-ben Nádasdon a Hosszútóthy család-birtokrészeket szerzé meg.

Jakabnak fiai Balás, Lőrincz, Gergely Hidvéghet örökösen megveszik 1456-ban.

Mint látjuk, e családfa szerint a nádasdi Darabos család kihalt, leány-ágon örökösei a Festetich, Niczky, Gombássy, Lengyel stb. családok lőnek.

A családfán melyik azon Darabos György, kinek ügyét az 1649-ki országgyülés [1]) a nádor által elintéztetni rendeli, bővebb adatok nélkül el nem határozhatjuk.

[1]) 1649-ki 60-dik törv. cz.

Darabos család Mogyorosdi és Taskányi előnévvel említtetik 1433-dik évből Somogy és Ungh vármegyében [1]).

Darahy család. Szathmár vármegye egyik kihalt ős családa, mely azon megyei Bere helységet már 1325-ben birta [2]). Első tudható törzse Bertalan mester, ki 1380-ban Szathmár vármegye alispánja volt [3]). Ennek fia Darahy Péter 1389-ben Korogyi István machói bántól örökösen megvette 50 giraért Korogy helységet [4])

Darahy János 1412-ben élt, midőn tőle mint hűtlentől óvári és tőketerebesi jószágát Zsigmond király elkoboztatá [5]).

1415-ben Darahy János, Tamás, Demjén, és Lukács Darahy Jakabnak fiai, ugy D. Gergely és László D. Máténak fiai Cseke helység határát jártaták [6]). 1429-ben a családnak ítéltetett Cseke fele része, de ellentmondott Vethéssy Tamás váradi püspök [7])

1430-ban Darahy János és László birták Nagy-Géczet, 1431 ben pedig egész Pálfalva és Nagy-Gécz birtokában uj királyi adomány által erősittetnek meg [8]).

A fölebb említett Darahy Gergely 1425-ben Szathmár vármegye szolgabirája volt.

Utóbb a családról adatok hiányzanak, valószinüleg a XV. század végén fogytak ki.

Darányi család. Bars vármegye nemes családai közt említi Fényes E. Geographiájában.

Darás család. Ismert törzse Darás Máté, kitől a családfa [9]) igy jő le:

Darás Máté
- Bálint
  - Gergely
    - Orsolya (Győry Zsigm.)
    - Erzse (Sándor Gerg.)
  - István itélőmester 1657.
    - István
      - Erzse (Szluha István)

[1]) Lehoczky Stemm. II. p. 112.
[2]) Szirmay Szathmár várm. II. 25.
[3]) Ugyanott I. köt. 128.
[4]) Ugyanott II. 190.
[5]) Ugyanott II. k. 134. 143. l.
[6]) Ugyanott II. 238.
[7]) Ugyanott II. k. 239. l.
[8]) Ugyanott II. k. 191. 207.
[9]) Perben hitelesitett családfa szerint.

István az itélőmester előbb 1637-ben Veszprém vármegye jegyzője és országgyülési követe [1]).

Darasy család. Zemplin vármegye czimeres nemes családai közé számittatik [2]).

Darkó család. (N.-ajtai). Erdélyi székely család, melyből nagy-ajtai Darkó Dániel 1815 ben Kolosvárott tanácsnok.

Darholcz család. (Fintai). Egy nemzékrendi irónk szerint Sáros vármegyei kihalt család. Darholcz Ferencznek fia Kristóf volt, kinek javai a Dessewffy családra száltak [3]).

Ha Lehoczky jól irja, Kristóf 1639-ben „Novissimi Judicii Tuba“ czimü könyvet adott ki Kassán [4]).

Darholcz Ferencz az 1635-ki országgyülésen a száraz vámok eltörlésére választmányi tagul neveztetett ki [5]).

Nógrád vármegyében előfordul 1597-ben Darholczy Albert leánya Darholczy Ilona Zeke Tamásné.

Nem egy-e a Darholcz név a Daróczy családdal, (főleg miután a nevek gyakran elferditve is irattak), bővebb adatok nélkül eldönteniink nem szabad.

Darlaczy család. (Darlaczi †). Erdély kihalt családainak egyike [6]).

Darnay család. (Kihalt). A XVI. század elején Darnay Mihálynak fia Miklós (Nicolaus filius condam Michaelis de Darno) rút emléket hagyott maga után. 1505-ben sz.-máriai Oláh Tamást, egy nyilván ismert nemességü férfiut, midőn az épen az országgyülésre indulna, saját nemes udvarán és házában Szent-Marián Valkó vármegyében megrohanván, gyalázatos gyilkos-módra megölte, és hogy a gyanut kikerülje, nem átallott az országgyülésre is elmenni, hol véresen jelent meg, hol azonban a meggyilkoltnak özvegye s rokonai vádja következtében letartóztatott, majd egyesség közbejöttével szabadon bocsáttatott; azonban ismét az özvegyet is megakará gyilkolni, miért nótát kapván, birtokai elkoboztattak; mint II. Ulászló királynak Fejérvárott 1506-ki sz. István napján kiadott oklevele tanusitja [7]).

---

[1]) Lehoczky Stemm. I. pag. 217. II. pag. 95.
[2]) Szirmay C. Zemplin. not. top. pag. 111.
[3]) Lehoczky Stemm. II. 96.
[4]) Ugyanott.
[5]) 1635-ki 72. törv. cz.
[6]) Kőváry Erdély nev. családai. 270
[7]) Kaprinai Mss. B. tom. IV. pag. 223.

Daróczy család. (Király-daróczi). E család a Kisvárdaiakkal együtt az Ürs nemből eredeztetik [1]), és hajdan már birta Király-Daróczot Szathmár vármegyében, innen elszakadt a család egy ága Borsod vármegyébe, s pedig — mint sejthető — az Ürs nemből eredt Mihálynak Aladár fiától származott Tibold unokája, kitől a megszállt helység Tibold-Darócz nevet nyert, és egy ivadék ága Tibold néven lett ismeretes.

Nevezett Daróczy Tibold 1385-ben Kisvárday Domokossal együtt adta el Daróczot Szathmár megyében Csáky Istvánnak örökösen [2]).

Legelöl szólunk a Szathmár megyében feltünt Daróczyakról, azután az Ugocsa, majd Borsod stb. megyében feltünt család-tagokról.

1550-ben élt Daróczy Szerafin, kinek első leánya Zsófia albisi Zólyomi Miklósné volt, a kath. vallásból reformatus lett. Meghalt 1646-ki nov. 29-én, kora 75-dik évében [3]), s ágán a Sennyey, Barkóczy és Vécsey családok sarjadznak le; a másik leánya Katalin Kubinyi Lászlóné, kitől a Lónyayak származnak női ágon. Nevezett Daróczy Szerafin birt Ugocsa vármegyében Csernatón, hol részbirtokot beiratképen nyert 1578-ban a Perényiektől [4]).

Szathmár vármegyében Daróczy Sámuel 1656—1670-ben szolgabiró volt, és 1665-ben Batizon és Batiz-Vásáriban részbirtokot kapott adományban [5]).

Daróczy István 1673-ban Szathmár vármegye szolgabirája, 1641-ben Batiz-Vásáriban egy nemes ülést (sessio nobil.) nyert szintén adományban [6])

Szathmar vármegyében e szazad elején birtokosnak iratik a család Homokon [7])

Ugocsa vármegyében Halmit birta a család már 1423-ban [8])

Ujhelyi Anna (Ujhelyi Egyed leánya) Daróczy Simon neje

---

[1]) Szirmay Szathmár várm. II. 147

[2]) Ugyanott II. 146

[3]) Hodászi Miklósnak fölötte mondott halotti beszéde szerint.

[4]) Szirmay Szathmár várm. II. 147–148.

[5]) Szirmay C. Ugocsa 147.

[6]) Szirmay Szathmár varm. I. 132. 133. II. 298. 299.

[7]) Ugyanott I. 133. II. 299.

[8]) Ugyanott II. 284.

[9]) Szirmay C. Ugocsa 158.

volt, anyja Daróczy Ilonának Fancsikai Györgynének, ki 1550-ben az Ujhelyi család fi-ága ellen perel [1]), és leány-negyedét kéri [2]).

1580-ban Daróczy István Batarcson részbirtokot kap a Perényiektől [3]).

Borsod vármegyében Tibold-Daróczon 1601-ben Daróczy Erzse Korpás Menyhértné egész részbirtokát Bethes Péternek zálogitja [4]).

Daróczy Anna 1559-ben Csicsery Istvánné volt, leányát Csicsery Annát pedig ismét Daróczy András birta nőül [5]).

Ugy látszik — szintén e családot illeti a következő töredékleszármazás [6]) is:

Daróczy Zsigmond
(Fakosi Paksy Anna)

István

Kata 1760.
(B. Szárazné)

Daróczy család. Nógrád vármegyében is van Panyi-Darócz nevü helység, és e megyében is virágzott Daróczy család, a nélkül hogy a fölebbivel viszonyát ismernők.

Ezek közül Daróczy Jakab Nógrád vármegye követe volt az 1447-ki országgyülésen [7]).

1597-ben élt Daróczy (néhol irva Darolczy) István Nógrádban birtokos.

1617—1618-ban Daróczy György Nógrád megyei szolgabiró [8]).

Daróczy család. (Deregnyői †). Valószinüleg az 1604-ben kihalt Deregnyey családdal egy törzsből, és pedig az Akus nemből eredett [9]).

Nevezetes embere volt a családnak deregnyői Daróczy Ferencz, ki Básta korában a tizek mellé erdélyi kanczellárul neveztetett 1603-ban [10]), de Básta buktával ő is visszajő Magyarországra, és a szepesi

---

[1]) Szirmay C. Ugocsa. 69
[2]) Ugyanott 88.
[3]) Ugyanott 153.
[4]) Fényes Geograph. szótár I. 242
[5]) Perbeli genealogia szerint.
[6]) Perbeli családfa szerint.
[7]) Kovácsich Supplem. ad vestig. Com. 333—336.
[8]) Eredeti okl. és 1618-ki 49. törv. cz.
[9]) Szirmay C. Zemplin not. top. 374.
[10]) Wolph. Bethlen tom. V. p. 529. hol e *Comitatu Beregh*, *vir summae virtutis*-nak iratik; de Beregh vármegye helyett inkább Zemplin megye állhat.

kamara igazgatója lőn, mint ilyen halt meg 1606-ban [1]). Birta Székelyhidját is [2]). Ennek

Fia lehetett azon deregnyői Daróczy Ferencz, ki 1611-ben uj adomány utján Zemplin megyei Szögh helységbe iktattatott, ellentmondván Berzeviczy András és Sándor János [3]).

Deregnyő helységben, miután a Daróczy család kihalt, 1730-ban Lónyay Ferencz örökösödött, kinek neje Daróczy leány volt.

Ettől valószinüleg külön családból eredt azon Daróczy István, ki I. Leopold király által a XVII. század végén Tata várának kapitányául neveztetett ki [4]).

Darótzi család. (Udvarhelyi). Erdélyi székely család udvarhelyi székből. Pál és Mátyás 1815-ben a Guberniumnál szolgálnak.

Ugyanakkor János Udvarhely város jegyzője és rectificatorbiztos; József ott tanácsos, István pap volt.

Darvas család. (Hanvai). Gömör vármegye legrégiebb családainak egyike, — s ugy látszik egy törzsből ered a Hanvai, runyai Soldos, Nagyszájú, Szkárosy, Kerepeczi stb. családdal. *Lásd Szkárosy család.*

1550-ben febr. 14-kén hanvai Darvas Albert s György a fölebb emlitett családbeliekkel I. Ferdinand királytól uj kir. adománylevelet kapnak Runya, Hanva, Kerepecz, Krisán, Alsó-Rás, Alsófalu, Szkáros, Felfalu, Visnyó stb. helységekre [5]).

1567-ben Darvas Pál Szadvárát védelmezte Bebek Györgyné Patócsi-Zsófia részére Svendi császári tábornok ellen [6]).

1671-ben hanvai Darvas István és Ferencz éltek, kik runyai Soldos István és több osztályos rokonaikkal egyességre léptek [7]).

Darvas Gábor 1806-ban Gömör vármegye szolgabirája.

A család jelenleg is bir Hanván, és ott székel Darvas Pál Gömör vármegyének az 1847-ki országgyülésen követe.

Darvas család. (Nagy-réthi). Szintén régi család, a XVII század első tizede óta már a mult század végeig Nógrád vármegyében tünnek fel tagjai nagyobb részben mint főbb megyei hivatalnokok.

---

[1]) Kazy Histor. R. Hung. I. 124.

[2]) Wolph. Bethlen VI. pag. 157.

[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 296.

[4]) Catalog. Mss. Biblioth. Széchenyiano R I. 353 és 364.

[5]) Oklevél.

[6]) Istvánffy 1685-ki kiadás 325. l

[7]) Oklevél.

Nógrád vármegyébe — ugy látszik — Darvas János költözött 1614-dik év előtt, nőül vévén a már kihalt Kürtössy családból Kürtössy Borbálát, ki utóbb Szúdy Mihály neje lőn.

Nevezett Darvas Jánostól a családfa következőleg terjed le napjainkig:

I. tábla.

Darvas I. János
1614.
(Kürtössy Bora)

I. Mihály (Ujváry Erzse) — Zsuzsa (Libercsey Mihály) — Anna (Ebeczky Fer.)

II. János
Nógrád várm. sz.-biró.
1652—1654.
(Ráday Ilona)

II. Mihály
Nógrád várm. sz.-biró 1693.
1708. alispán.
(1. Zathureczky Magdolna.
2. Palásthy Julianna)

I. Sándor †

III. János
Nógrád v. alisp.
1699.
(1. Gyürky Jul.
2. Földváry Ilona)

Lásd II. táblán.

I. Ferencz
sz.-biró 1693.
alisp. 1706—1707.
(Mocsáry Bora)

L. III. táblán.

Pál † — Klára (Mocsáry László) — Erzse (Laszkáryné)

II. Sándor
1755.
(1. kóji Komáromy Krisztina.
2. Pongrácz Zsuzsa)

Ilona (Dráveczky László) — Zsófia (Lónyay László)

Jób
Nógrád v. sz.-biró 1756.
(Fáy Kriszt.)

Klára (Komáromy Lajosné)

III. Sándor

Imre (Dráveczky Klára)

Menyhért (Bornemisza Zsuzsa)

2-tól I. Gedeon

Gedeon Pesten. (N. N.)

Klára (Sóryné)

Judit (Fáy Menyh.) Tenken.

Klára (Máriássy Dániel) R.-Szombat.

Janka (Fáy József) Ecséden.

Teréz (Syposs Károly) Ecséden.

Fanni (Török Lászlóné)

Mint látjuk, a törzsnek Darvas Jánosnak, ki 1614-ben élt, unokája ismét II. János, ki 1652—54-ben Nógrád vármegye szolgabirája volt, terjeszté le a családot. 1672-ben már csak özvegye élt, kinek halála után II. Jánosnak három fia (mert Sándor elhalt) 1690-ki

[1]) Wagner Mss. tom. LXX. — Perben hitelesitett genealog. — családi adatok stb.

január 3-kán osztoztak meg birtokaikon. A három fiutól a család három vonalra szakadt. II. Mihály ágát e táblán, III. János és I. Ferencz vonalát pedig a II. és III. táblán közöljük.

II. Mihály 1693-ban Nógrád vármegye alispánja, 1708-ban első alispánja, 1715-ben országgyülési követe volt. Rákóczy idejében annak egyik főhadi biztosa 1704-ben. Első nejétől Pál, Klára, Erzse, a többi gyermeke második nejétől született.

Jób 1756-ban Nógrád megye szolgabirája lön.

E vonal, mint látjuk, Menyhértnek leányaiban fi-ágon kifogyásnak néz elé.

Következik III. János vonala:

II. tábla.

III. János 1699. (*Lásd I. táblán*).
Nógrád várm. másod alispán.
(1. Gyürky Julia.
2. Földváry Ilona)

az elsőtől | a másodiktól

Zsigmond (Eghry Mária) — Zsuzsa (Szilassy István) — Anna (1. Voxith Horváth László. 2. Rácz József) — IV. János 1748. (Bucsány Mária)

Janka (Hangácsy Sándor) — Ilona (Komeathy Ábrahám) — I. Pál 1755-ben őrnagy. (1. Patassovich Éva. 2. Horváthy Renata) — Ferencz † — Bora (Szalontay László) — Krisztina (Sebestény Jánosné)

Gábor (Madách Kata) — Mária (Rajcsány Sámuel)

László † 1755. — Zsuzsa (1. Szenessy Gáb. 2. Dobák Istv.)

Éva (Gáspár Ferencz) N.-Csalomian. — V. János (Somogyi Bora) — II. Pál (árvai Nagy Julianna)

L. folyt. a köv. lapon.

Dániel Nógrád várm. számvevő. (Szalontay Fáni) F.-Kelecsényben. † — Károly lakik Pesten (nőtlen) 1858. — Lajos (nőtlen) Gyöngyösön. 1858. — Ágnes Gyöngyösön.

II. Pál
(árvai Nagy Julianna)
ki az előbbi lapon.

Julianna	III. Pál (Darvas Kata)	Petronella (Darvas János)	Irén (Recsky Károly)	István †
	Sándor Klára Gyöngyösön.	Alpáron. Mathild István		

III. János 1688-ban tiltakozik Madách Zsuzsánna Gyürky Gábor özvegye és Benc Ferencz ellen, kik a gyürki birtokot el akarák adni [1]). E János 1699-ben másod alispán lőn Nógrád vármegyében. 1705-ben fiscalis praefectus, utóbb Rákóczy hive.

IV. János szinte Nógrád vármegyei alszolgabiró és biztos. Nógrádban Kiskérnek negyed részére, Csécsén a Csincsa nevü részre és Konczföldre nádori uj adománylevelet nyert gr. Pálffy Jánostól 1748-ban [2]).

I. Pál 1755-ben őrnagy a lengyel királynál (Suprem. Vigiliar. magister Serenis. Regis Poloniarum).

III. tábla.

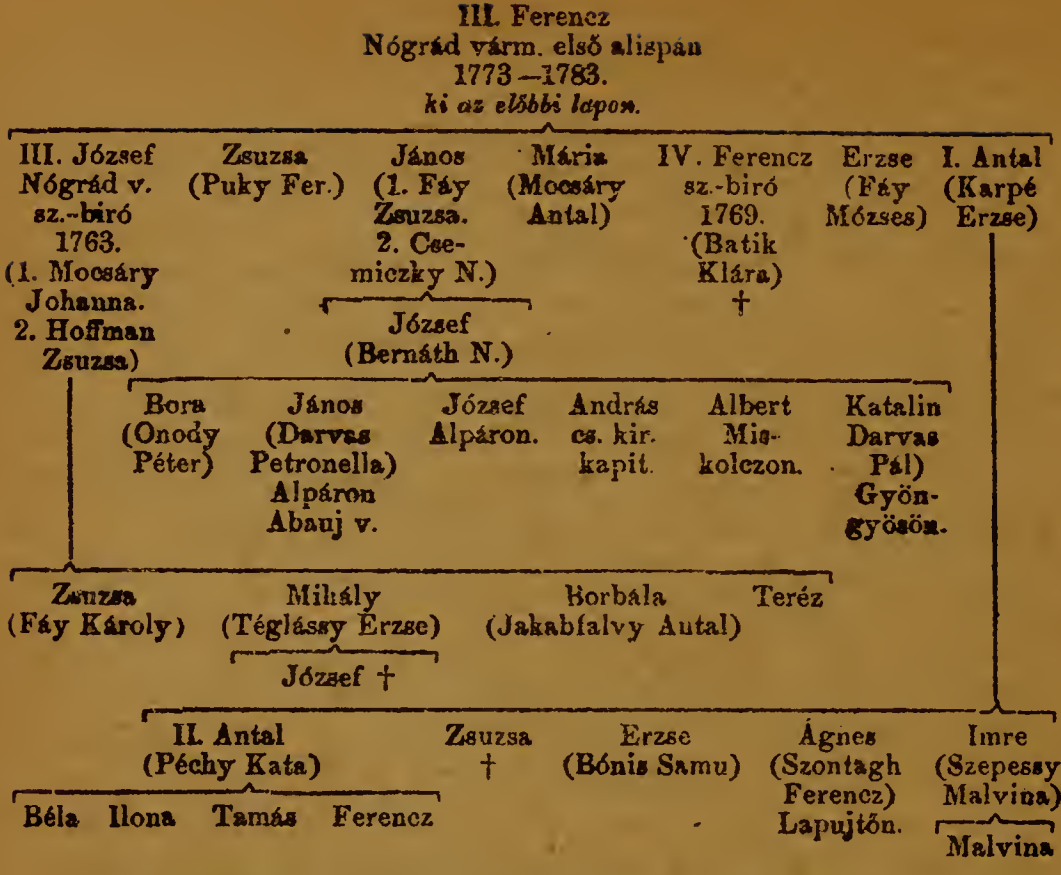
I. Ferencz *(L. I. tablán).*
Nógrád várm. alisp.
1706—1707.
(Mocsáry Bora)

Zsuzsa (Szemere László)	II. Ferencz Nógrád várm. sz.-biró 1744—1750. (Ujhelyi Éva)			I. József Nógrád v. alisp. 1756. kir. tanácsos. (Szirmay Zsuzsa)
Anna (Puky László)	Klára (Kántor József)	Mária Magdolna (Máriássy)	Zsuzsa (Gyürky Pálné)	

II. József Nógrád várm. alispán 1769. (1. váradi Veres Kata. 2. Plathy Mária. 3. Gerleny Anna)	Bora (Patay Józsefné) † 1770.	III. Ferencz Nógrád várm. első alispán 1773—1783. kir. helytart. tanácsos. (1. Wattay Krisztina. † 1772. 2. Fáy Erzsébet)
Kata (Gyürky István)	Anna (Puky István)	*Lásd folyt. a köv. lapon.*

[1]) Sz. Benedeki Convent. Fasc. 2. Nro 32.

[2]) Az iktatási parancs kelt 1748. sept. 12. Pozsonyban. Az eredeti a Magyar Academia kézirat-tárában van.

Az e táblázaton állók nagyobb része hivatalt viselt Nógrád vármegyében. I. Ferencz 1693-ban szolgabiró, 1706—1707-ben első alispánul választatott meg; azután Rákóczy mellett volt, meghalt 1711. előtt.

II. Ferencz 1744-ben szolgabirónak választatott, és 1750-ben ujolag megerősitetett. Leányaiban ága kihalt.

I. József 1744-ben Nógrád megye jegyzőjeül, 1751-ben követeül, 1756-ban másod alispánjául választatott. Végre kir. tanácsos lőn.

II. József 1769-ben választatott másod alispánul. Második nejétől Kata, harmadik nejétől Anna leánya született, kikben ágazata fi-ágon elenyészett.

III. Ferencz 1773-tól 1783-ig összesen tiz évig ült Nógrád megye első alispáni székében, akkor lemondván [1], a m. kir udv. helytartóságnál tanácsos lőn. A Martinovics-féle dolgokból kibontakozván, utóbb sz. István-rend viteze, és arany-sarkantyús vitéz lőn. 1809-ben Budán egy „*Fegyver ellen való*“ müvecskét irt [2]. Első neje felső-wattai

[1]) A hivatalokról szóló adatok az illető megyei jegyzőkönyvek nyomán.
[2]) L. Hazai tudósitások 1809-ki I. félév 41. szám.

Wattay Krisztina 1772-ben meghalván [1]), másodszor nősült Fáy Erzsével. Első nejétől öt gyermeke, a másodiktól Erzse és Antal maradt.

III. József 1763-ban lett Nógrád vármegye szolgabirája, ivadéka fi-ágon unokájában Józsefben mult ki.

IV. Ferencz 1763-ban szintén Nógrád vármegye szolgabirájául választatott.

I. Antal ága Abauj vármegyébe szakadt, hol megyei hivatalokban tüntek föl. Gyermekei

II. Antal 1838-ban Abauj vármegye al-szolgabirája volt.

Imre 1846-ban szintén Abauj vármegyénél al-szolgabiróságot viselt.

Erzse Bónis Sámuelné, ritka müveltségü hölgy, kinek Jászay Pál utolsó történelmi müvét [2]) ajánlá, és

Ágnes Szontagh Ferenczné Lapujtőn Nógrád vármegyében.

A család reformatus vallású.

A család czimere itt láthatólag a paizs kék mezejében zöld halmon álló daru, mely egyik fölemelt lábában mint az éberség jelvénye egy kövecset tart; csőrében pedig arany patkót mutat. — Ugyanez alak ismétlődik a paizs fölötti sisak koronáján. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-kék.

Darvas család. (Cs. Csatószeghi). Erdélyben a Csikszékben ős székely család, mely már 1570-ben csatószeghi előnévvel élt [3]).

A XVI század végén, és a következő elején élt közülök Darvas Péter, kinek Vardotfalván vagyis Csik-Somlyón a barátok temploma alatti sirboltban sirkövén e rövid felirat áll: „Darvas Péter 30-dik Martii 1623.“ [4])

---

[1]) „*Tört üveg világ*“ czim alatt halotti versek Szathmáry Mihálytól, és halotti beszéd Szépiaky Páltól elmondva Losonczon. Kézirat az egyetemi könyvtárban.

[2]) Czime e munkának: A magyar nemzet napjai a legrégibb időtől az arany bulláig. Irta Jászay Pál. Pest, 1855.

[3]) Lehoczky Stemmat. II. pag. 112. hol csak ez áll: *Familiae antiquae occurrunt: Daan de Dobos 1462..... Darvas de Csatószeg 1570.*

[4]) Benkő Károly Csik, Gyergyó és Kászon leir. 92. l.

E század elején élt közülök Darvas Ferencz, kinek neje Csató Krisztina.

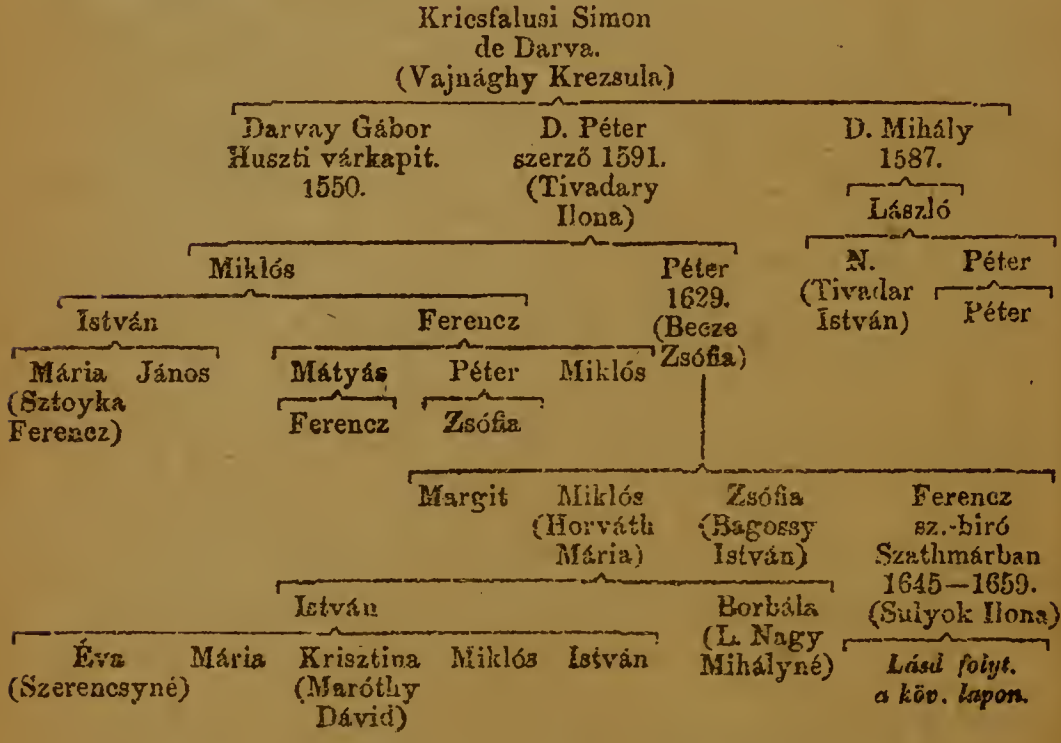
Többi közt él jelenleg Darvas Ferencz, Csik-Tusnád és Szent-Márton érdekesb birtokosainak egyike [1]).

Darvay család. (Darvai). Marmaros vármegyei régi előkelő család. Törzse, kitől a családfa jelenkorig szakadtalanul jő le, Kricsfalusi Simon volt a XVI. század közepén, ki már birta Darva helységet, és erről irta előnevét, míg fiai már vezetéknevül használák a Darvay nevet.

A család czimere — mint a metszvény is mutatja — a paizs kék mezejében zöld dombon álló grif, első jobb lábában kivont kardot tartva. A paizs tetején a sisak koronáján pánczélos kar könyököl kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

A családfa [2]) az emlitett törzstől kezdve igy jő le:

[1]) Ugyanott 115. és 126. lap. — [2]) Décsey M. szíves közlése szerint.

Ferencz *ki az előbbi lapon*
sz.-biró Szathmárban
1645–1659.

Ferencz marmarosi alisp. kir. tanács. kamara gróf. (1. Kölcsey Kata. 2. czegei Wass Sára) *vajnági ág.*

Gábor †

Miklós (Fráter Mária) *darvai ág.*

Éva (Zoltán Péterné)

Zsigmond — N. (Kolosváry István)

Krisztina (Szaplonczay Péter)

Gábor 1722. Marmaros követe. (Illosvay Fruzsina)

Gábor — Krisztina (Illosvay Ferencz)

Zsuzsa (Szaplonczay József kir. tan.)

Eszter (Lővey)

Péter (1. Igyártó Anna. 2. Illosvay Piroska)

Pál 1760. marmarosi alispán.

Zsuzsa (Darvay Lajcs)

Julianna (Igyártó Károlyné)

Gábor Sándor Péter stb.

Gábor (Lónyay István)

Klára (Lónyay István)

Ferencz *Erdélyi ág.*

Éva †

Ágnes (cs. Pogány János kir. tan.)

Péter marmarosi alispán. (Szunyogh Sára)

Kata (Egryné)

Julia (Ujhelyiné)

Lajos. István. Erzse.

Ferencz (1. Diószeghy Jul. 2. Lónyay Klára) *Tövisdi ág.*

Anna (Vitézné)

Sándor *Kraisói ág.*

Gábor szathmári sz.-biró 1790.

Erzse (Wethésy)

Ferencz (Erdődy Eszter)

Imre (Pogány Anna)

Ferencz alispán. (Tarnóczy Teréz)

Elek

Eszter (Olchváry Pál)

Klára (Nagy László)

Sára (1. Horthyné. 2. Chernel Miklós)

Erzse (1.Ráthonyi. 2. Zékánné)

Dániel (1. Maróthy Zsófia) 2. Illosvay Janka)

Gedeon (1. Lónyay Anna. 2. Zmeskal Teréz)

Károly (Fényes Zsuzsa) *Bihari ág.*

István. †

Antal. †

Éva (Mándy Pálné)

Lásd folyt. a köv. lapon.

Bálint (Bozóky Janka)

Karolina (Hunyady András)

Krisztina (Déczey László)

Szerena Isabella Etelka

József kir. testőr.

Flóra (Osváth József)

Anna (Móricz Péter)

Péter (1. Illosvay Luiz. 2. Isaak Teréz)

Teréz (1. Szalánczy 2. Fekésházy)

Mária Ferencz

Károly (*ki az előbbi lapon.*)
(Fényes Zsuzsa)
Bihari ág.

Viktoria (Fényes Józs.)	Károly (Kügyi Virágh Julia)	Dániel főhadnagy.	Lajos (Darvay Zsuzsa)	Péter †	Teréz (Sárayné)	Kleopatra (Balázsy Pálné)
			Sándor (Fráter l.)	Gábor		

A család Marmaros vármegyéből szétterjedt Szathmár vármegyébe is. Ferenczneк a Sulyok Ilona férjének, ki 1645—1659-ben Szathmár vármegye szolgabirája volt, Ferencz és Miklós fia által két fővonalra oszlott a család. Amaz a vajnághi ágnak törzse, Miklóstól a darvai ág jő le.

Miklósnak ágán, fia Gábor 1722-ben Marmaros megye követe volt; ennek unokája Pál azon vármegyének 1760-ban alispánja.

A vajnaghi ágon maga a vonal törzse Ferencz Marmaros megye alispánja, kir. tanácsos és kamara-gróf, és birtokszerző volt. Első nejétől Kölcsey Katától gyermekei Gábor, Klára, Ferencz, Éva, második nejétől czegei Vass Sárától: Ágnes, Péter, Kata, Julia születtek.

Gábor (Ferenczneк Kölcsey Sárától fia) két fiut nemzett, ugymint Ferenczet (kinek első nejétől giczei Diószeghy Juliannától fia Antal elhal magtalanul, második nejétől Lónyay Klárától Ferencz és Imre születtek, (s az ugynevezett tövisdi ágat alkoták); és Sándor a krassói ag atyja. Sándornak fia Gábor Vankay Mária férje 1796-ban Szathmár vármegye szolgabirája, s több helységben birtokos, nemzé Ferenczet, ki 1857-ki decemb. 6-kán Szathmáron kora 52-dik évében halt meg. Ifjuságát á közép-férfikorig alsóbb hivatalokon kezdve s alispánságon végezve, a megyei életnek szentelte. A közbizalom őt az 183²/₆-ki országgyülésre Szathmár megye követévé emelte. Utódai nem létében végrendelete a vallás, tudomány, és rokonok szeretetéről tanuskodik. Hideg tetemei dec. 8-kán a szathmári temetőbe tétettek le. Benne ága fi-ágon kihalt [1].

Péter (Ferenczneк czegei Vas Sárától fia) Marmaros megye alispánja volt. Leirta Marmaros vármegye történeteit, mely munka kéziratban maradt. Szunyogh Sárától több gyermeke volt, mint a táblázat mutatja. Ezek közül három fiu külön ágat alapitott.

---

[1]) L. „Pesti Napló“ 1857-ki 30. szám

Dániel (Péter fia) első nejétől Maróthy Zsófiától elválván, másodszor nősült Illosvay Jankával, kitől Bálint fiának csak leányai vannak.

Gedeon (Péternek fia) két házasságból nemzett gyermekeket, első nejétől Lónyay Annától fiai József m. kir. testőr, Flóra Osváth Józsefné. Második nejétől Zmeskal Teréztől Anna, Móricz Péterné, Teréz 1. Szalánczy, 2. Fekésházy neje; Péter két gyermek atyja, gyermekei: Mária az első, Ferencz a második nejétől valók.

Károly (szintén Péternek fia) képezi a bihari ágat. Fényes Zsuzsannától több gyermeke él, ezek közül Lajosnak Darvay Zsuzsannától Sándor (nős) és Gábor gyermekei vannak.

A család reformatus vallású.

Daun család. (Gróf, honfius.) A család nagyobb részint hadi pályán szolgált. A család ujabb alapitója Fülöp-Ernő osztrák cs. kir. ezredes volt, és testvérével János Jakabbal 1655-ki dec. 13-kán birodalmi grófságra emeltetett. Fülöpnek idősb fia Vilmos-János 1657-ben az alsó-ausztriai tartományi rendek közé vétetett föl, később Csehországban honfiusitást nyert, 1688-ban január 25-kén pedig magyar mágnásságra emeltetett. Meghalt 1706-ban. Neje gr. Althann Anna Mária volt, kitől három fia három ágat alapitott [1]). Tőle a családfa igy jő le:

Vilmos János
1688. magyar indig.
(Gr. Althann Anna Mária)

Fülöp Lőrincz	Henrik József	Henrik Rikard
szül. 1668. † 1741.	szül. 1678. † 1751.	*a bajor vonal törzse.*
táborn. nápolyi alkir.	1720. budai főparancs.	†
(Gr. Herberstein Mária)		
Leopold József	Miksa	
szül. 1705. † 1766.	szül. 1721.	
bécsi főparancsnok	József Miksa	
Ferencz	szül. 1771.	
szül. 1746. † 1771		
cs. kir. kam. ezredes		
(Gr. Auersperg Franc.)		
József Albin		
szül. 1771. † 1851.		
salzburgi kanonok.		

[1]) L'Advocat Mindszenti Lexicon II. Dar. 384 l. És Histor. Herald. Handbuch 152

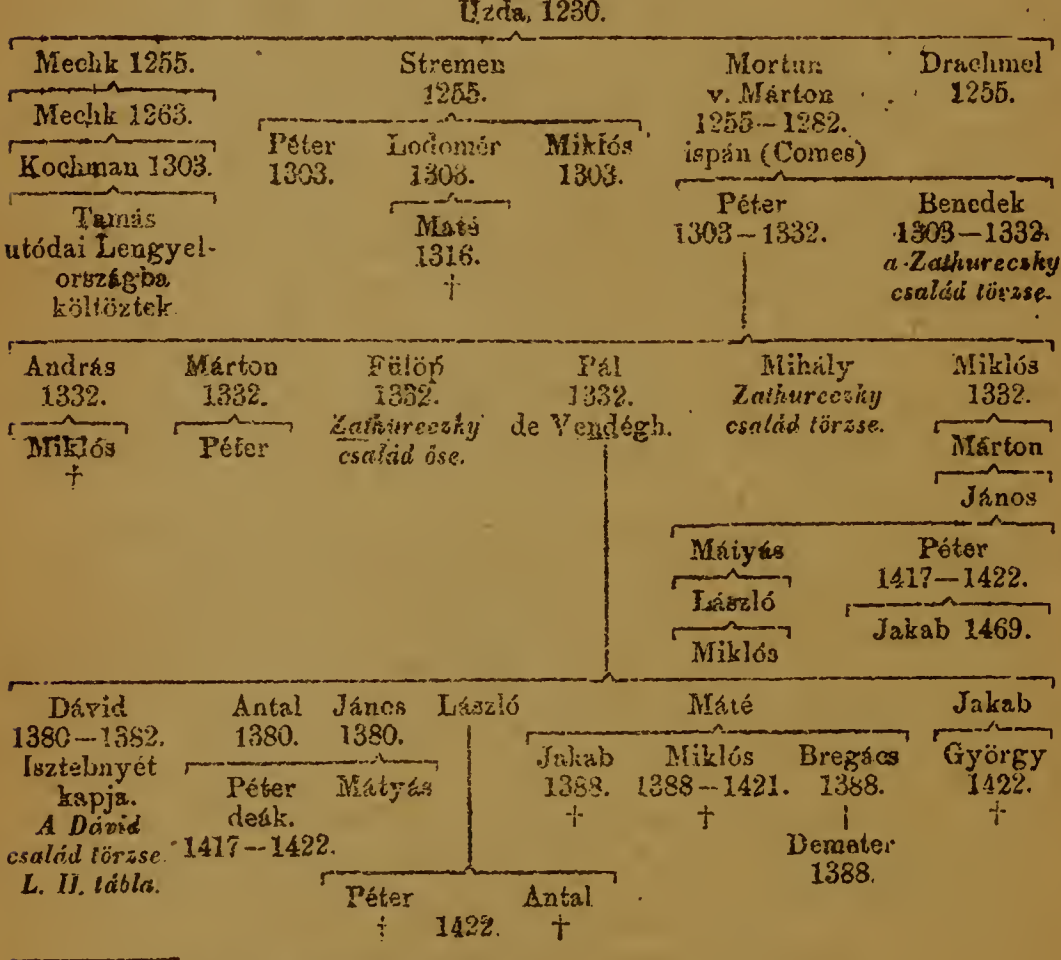
A család egy ágon most is virágzik Osztrák- és Morvaországban. Ősi czimerök, mely most a sokfelé osztott paizs közepét foglalja el: arany mezőben rézsútosan vont vörös csikolat.

Dauson család. Honfiusitott család, mely Zemplin megyében birtokos volt; de a kihaltak közé soroztatik [1]).

Dávid család. (Thurócz-szentpéteri és isztebnyei). Thurócz vármegyei régi család, mely a tatárjárás koráig viszi fel eredetét oklevelek tanusitása mellett. Törzsöke thurőczi Uzda királyi halász volt, ki IV. Béla királytól ősi birtoka mellett a Thurócz vize másik partján Vendéghi földet kapta [2]). Ezen Uzdától erednek a most is élő Dávid és Zathureczky családok, *(lásd ezt)* melyeknek czimereik is teljesen egyenlők.

Uzdától a családfa [3]) igy sarjadzik le:

I. tábla.

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 76.

[2]) Regestrum de Thuroch. Engel Monumenta 67. 106–107.

[3]) A család adatai szerint.

Uzdának négy fia Mechk, Stremen Márton (néhol Merchon és Mortun), és Drachmel IV. Béla királytól 1255-ben Zaturcsán nyolcz ekényi földet kap királyi adományban, miután már előbb királyi jobbágyokká emeltettek [1]). 1263-ban megerősité őket szabadságaikban, ugy hogy egyik közülök a királyi hadmenetet — midőn kivántatik — kövesse. A négy fiu közül Mechknek fia Mechk szintén az 1263-diki szabadság megerősitési oklevélben emlittetik. Fia Kochman, ennek Tamás, kinek utódai — állitólag — Hedvig királynéval Lengyelországba szakadtak.

Stremen- és Drachmelnek maradékai kihaltak. Felmaradt törzsül csupán

Márton (vagy Mortun) ispán (Comes), ki 1281-ben V. István királytól a Melk, Vrutk és Prekopa melletti erdőrészt nyerte királyi adományban kiirthatási joggal. Fiai Péter és Benedek. Ez utóbbitól a Zathurcsai Zathureczky család egy ága ered. (*L. Zathureczky család.*)

Péternek, ki 1303—1332-ben élt, több fia maradt. Közülök Fülöptől és Mihálytól ismét a Zathureczky család terjed le. András, Márton és Miklós (korábban, később) kihaltak. Pál, ki 1332-ben élt, Vendéghit birta, és erről irta magát. Fiai Dávid, Antal, János, László, Máté és Jakab; továbbá nevezett Mátének fiai Miklós, Bregach, Demeter és Jakab, a más ágakról Tamásnak fiai, unoka-testvéreik Péter (Mártonnak fia). Másik Péter Michknek fia 1381-ben Lajos királytól teljesen fölmentettnek minden szolgálattól, és a nemesek sorába emeltetnek [2]).

A következő évben 1382-ben Dávid emlitett testvéreivel együtt Árva vármegyei Isztebnye helységet nyerte királyi adományban I. Lajos királytól [3]), és abba a thuróczi Convent által beiktattatott.

Ugyancsak Dávid 1386-ban Mária királynétól nyerte Szent-Péter helységet is [4]). Nevéről fiai s utódai Dávid nevet, és szent-

---

[1]) Literae super constitutione jobagionum Regalium. Engel Monum. p. 65.

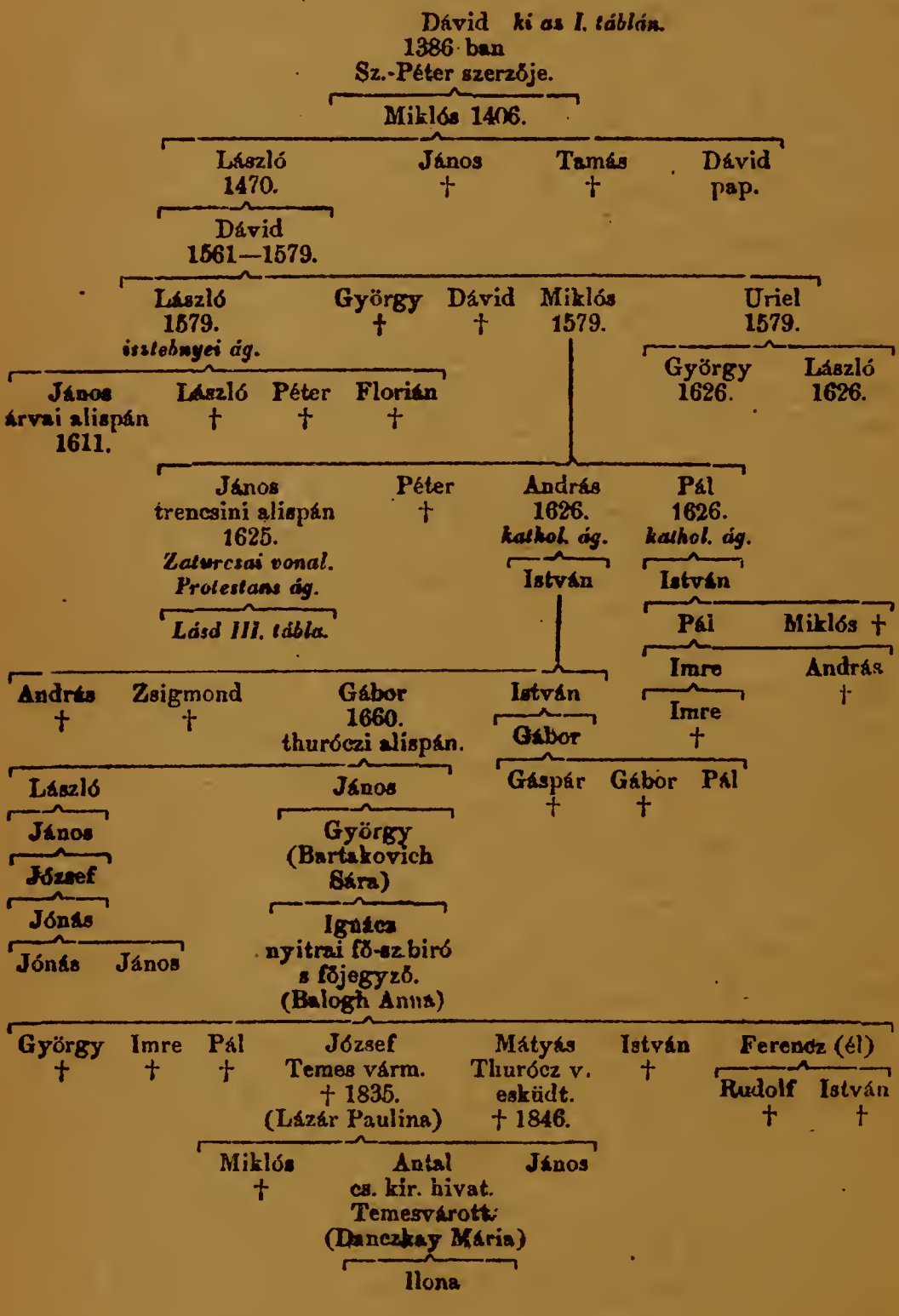
[2]) Regestrum de Thuroch. Engelnél 66.

[3]) Előbb felmentetett e helységre nézve is a lándzsa-csinálás terhétől, melyre az érdeklett Regestrumban e szavak vonatkoznak: literae super exemtione a conditione servitutis unius lanceae, quam prius de possessione Istebnek vocata, in Cottu de Arva existente decenter eidem facere debuissent (t. i. Lajos királynak).

[4]) Engel Monumenta 68.

péteri előnevet vettek fel, s igy lőn Dávid a hasonló nevü családnak törzse. Tőle a családfa tovább igy sarjadzik le:

II. tábla.

E II. táblán a törzsnek Dávidnak kis unokája ismét Dávid több fia által három ágra kezdé terjeszteni családát; László az ugynevezett isztebnyei ágat képviselé, mely azonban hamar megszakadt. Fiai közül János Árva vármegye alispánja volt 1611-ben. Uriel ága fiában mulik el. Szerencsésebb volt Miklós, kinek három fia terjeszt ágat. Ezekből János a protestans vonal törzse, kinek utódai a III. táblán láthatók.

Pál és András a katholikus vonalnak törzsei; amannak ága negyed izen fogy ki. András ága él mostanáig. Emlitett Andrásnak unokája Gábor 1660-ban Thurócz vármegye alispánja ismét két ágon terjeszté le ivadékát.

Ignácz, Györgynek kis-apponyi Bartakovich Sárától született fia, Nyitra vármegyének volt főszolgabirája utóbb főjegyzője, szép értékü ősi javainak nagy részét elzálogitá, ugymint 1813-ban Nógrád megyei alsó-szátoki és felső-penczi, továbbá Felső-Petény egy tized-részét 1813-ban simeghi Bene Károlynak s nejének, Tolna megyei Kéty helység és Gaszla és Tábor pusztabeli részét 1814-ben 23 ezer forintban Bogyay Györgynek s nejének simeghi Bene Erzsébetnek; hasonlóan Nyitra vármegyei Vicsap és Apáthi helységbeli részeit, végre 1824-ben Thurócz megyei szentpéteri és alsó-zaturcsai részét báró Révay Ferencz ezredes özvegyének 54,467 forintba 32 évre adta zálogba. Fiai közül Mátyás Thurócz vármegye rendszerinti esküdtje, majd tisztbeli szolgabirája volt. Meghalt 1845-ben.

József 1820-dik táján Temes vármegyébe költözött, és ott volt a vármegyénél esküdt, 1822-ki junius 17-kén vett ki Thurócz vármegyétől nemességéről szóló bizonyitványt, melyben nemzékrende az 1626-ban élt Andrásig vitetik fel, s mely bizonyitvány azon 1822-ki sept. 3-kán Temes, 1829-ki mart. 9-kén Torontál vármegyében is kihirdettetett. Meghalt Verseczen 1835-ben, kora 37-dik évében. Fiai közül élnek Antal cs. kir. kincstári fogalmazó Temesvárott, kinek nejétől Danczkay Máriától leánya Ilona van; — és János.

Ez ágból él Ferencz is, kinek a táblázaton álló Rudolf és István fiai elhaltak.

Következik a másik vagyis protestans vonal.

III. tábla.

A protestans vallásu ág.

János
trencséni alispán
1625.
mint a II. táblán.

Miklós

Gábor — Imre † — András — László — János

Ferencz — Pál — András — László — Ádám

Péter — István — Kristóf — Miklós — Pál — Péter

Imre — Pál — Mihály — Gáspár — Pál

Boldizsár — Péter

Teréz 1857. Thurócz-Sz.-Mártonban. (Ujhelyi Gábor ügyvédné).

A táblázat élén álló János Trencsin vármegye alispánja és országgyülési követe volt 1625-ben, 1635-ben pedig egy törvényes parancs nem teljesitése végett az országgyülés által hivatalától elmozdittatott [1].

Ezen ág jelenleg is birtokos Alsó-Zaturcsán, s több tagja megyei hivatalt viselt.

Hogy a Dávid családnak itt közlött nemzékrende nem teljes, azt onnan látjuk, mert azon több ismerős név hiányzik, ilyenek

Dávid Pál, ki 1618-ban tinini püspök, 1622-ben kir. táblai praelatus, 1625-ben pécsi püspök volt [2].

Dávid György 1708—1729-ben Nyitra vármegye országgyülési követe volt [3].

Dávid Katalin a XVI. század elején tholdi Tholdy Lászlónak, Nógrád megyei Told helység birtokosának neje.

Dávid Erzsébet Dóczy László neje 1658-ban [4]

Végre nem mutatja e családfa a bárói ágat sem, melyet szentpéteri Dávid Károly alapitott, ez királyi tanácsos volt, és báróságra

---

[1]) 1625-ki 23-dik, 1635-ki 86-dik törv. cz.

[2]) 1618-ki 12. — 1622-ki 43. — 1625-ki 23. és 51. törv. cz.

[3]) Lehoczky Stemmat. I. 201.

[4]) Sz. Benedeki Convent 1658. Protoc. O. pag. 228.

emeltetett 1772-ben [1]). Neje kis-szerényi Szerényi Zsuzsánna előbb Majthény Antal hitvese volt. Fia thurócz-szentpéteri és isztebnyei báró Dávid Antal 1787-ben a magyar udvari kanczelláriánál fogalmazó [2]), a bárói ág benne elenyészett.

A család czimere — mint itt a metszvényen látható — gömbölyü paizs viz-szintesen kétfelé osztva. Az alsó ezüst mezőben hármas zöld halom, mindenikből egy kinyilt rózsa virul, középről piros, a két szélső fehér. A felső kék mezőben egy felemelkedett medve félig látszik, talpaival királyi koronát tartva. Fölötte jobbról arany nap, balról ezüst félhold tünik föl. A paizs tetején a koronából ismét a leirt medve nyulik ki, talpaival a paizsbelihez hasonló három rózsát tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [3]).

Dávid család. (Magyar-Béli). Magyar-Béli Dávid családot találunk a XVI. század elején Pozsony vármegyében, azonban volt-e ez összeköttetésben az előbb tárgyalt Dávid családdal? nem állithatjuk.

Magyar-Béli Dávid Jakab Pozsonyban az eisenbergi hegyen egy szőlőt vesz zálogban 1506-ban Bély Tamástól [4]).

1508-ban magyar-béli Dávid Jakabnak fiai János és Tamás beiktattatnak a pozsonyi szőlőbe és egy dunai malom fele részébe [5])

Dávid család. Czimeres nemes család. A czimeres levelet szerzé Dávid Tamás I. Leopold királytól 1686-ben [6]).

Czimere kék mezőben álló vörös rubás, sárga csizmás, zöld öves, prém-kalpagos magyar vitéz, jobb kezében kivont kardot tartva, bal

---

[1]) Lehoczky szerint Stemmat. I. pag 160. hibásan 1770-ben kapta volna a bárószagot, de Adami Scuta gentil. II. szerint 1772-ben.

[2]) Calend. Jaurinense Titulare et historicum anni 1787. pag. 65.

[3]) Adami Scuta gentil. II.

[4]) Rath Károly közleménye szerint.

[5]) Ugyanaz szerint.

[6]) Collect. Herald. Mss. Nro 801.

kezét csipőjére helyezve. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan vitéz nyulik fel. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [1]).

Ilynevü czimerleveles család él Zemplin vármegyében.

Davides család. Gömör vármegye nemes családai egyikének neve [2]).

Dávidházy család. Dávidházi Antal egyike volt azoknak, kik a Palóczyakkal a leleszi Convent ellen hatalmaskodást követvén el, ellenök a nevezett Convent 1403 ban tiltakozást tett [3]).

Davidovics család. (Báró †). Davidovics Pál a katonai pályán tábornokságig emelkedve, 1791-ben magyar bárónságra emeltetett [4]). 1808—1814-ig Komárom várának főparancsnoka volt [5]). Meghalt magtalanul.

Czimere — mint látható — négy udvarra osztott paizs, közepén az ősi czimert tartalmazó paizs foglal helyet, melynek vörös mezejében kettős farku arany oroszlán áll, ijjából nyilat feszítve. A paizs első udvarában kék mezőben vörös ruhás, sárga csizmás, prém-kalpagos magyar vitéz áll, kivont kardján törökfejet tartva. A második és harmadik udvarban ezüst mezőben egy kék zászló rézsutosan festve látható. A negyedik udvar kék mezejében három tornyu, nyilt kapus vár tünik elő. A paizst bárói korona födi, melyen három koronás sisak áll; ezek közül a jobboldaliból a leirt nyilazó oroszlán, a középsőből a leirt vörös ruhás vitéz, a baloldaliból két kék zászló nyulik fel. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-kék [6]). Néhol a czimert telamonok gyanánt két pánczélos vitéz tartja.

---

[1]) Adami Scuta gentil. II.

[2]) Bartholomaeides C. Gömör 144.

[3]) Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. IV. p. 273. — És Szirmay C. Zemplin not. top. 313.

[4]) Adami Scuta gentil. II.

[5]) Fényes: Komárom várm. 86. — [6]) Adami id. h

Daxner család. Gömör vármegyei nemes család [1]).

Day család. Zemplin vármegye egyik kihalt családa. 1560-ban Perényi Gábor Király-Helmeczen Day Jánosnak két telket irt be [2]).

1622-ben Day Muraközy Márton mint sárospataki tanár emlittetik [3]).

Deák család. Több ilynevü család élt és él hazánkban, neveket átalában a litteratus (tanúlt) szó értelmétől kölcsönözték, mely nevet előbb az irástudó (diákos) emberek kapták melléknevül.

Legrégibb a Deák nevü családok közül az Ugocsa vármegye deákfalvi Deák család, melyről Szirmay munkájában [4]) azt irja, hogy hajdan Nevetlen falunak Deákfalva lett volna nevezete, ebből lőn Gyákfalva, s később Nevetlen falu, melyet a Deák család ősei már a XIV. században birtak, és pedig 1360-ban élt deákfalvi Deák Ábrahámnak fia László [5]).

1426-ban éltek Diákfalvi János és István [6]).

1447-ben Deák Ádám Ugocsa vármegye jegyzője és országgyülési követe, kinek testvére volt Balás, Solymos vára kapitánya [7]). Ezeknek testvéreül vagy Ádám leányaul iratik Deák Apollonia Verbőczy István anyja [8]).

Szirmay a Szapolyay (Zápolya) családot is e Deák nemzetségből eredezteti, de az valótlanság [9]), s legfölebb rokonságban állhattak leány-ágon.

Ugocsa megyében még a későbbi időben is találunk a Deák családbeliekre.

1604-ben Deák Lőrincz többekkel Rudolf királytól Gödényházán részbirtokot kap adományban [10]).

1728-ban Deák János esperes.

---

[1]) Bartholomaeides C. Gömör 144. l.
[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 70. 327.
[3]) Ugyanott 213.
[4]) Szirmay C. Ugocsa pag. 164.
[5]) Ugyanott 165.
[6]) Ugyanott 164.
[7]) Ugyanott 56. 61 166.
[8]) Ugyanott 80.
[9]) Ugyanott; és Jászai Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után 81. l a jegyzetben.
[10]) Szirmay C. Ugocsa 150.

Jelenkorban is bir Deák család Tisza-Keresztúron [1]).

Zemplin vármegyében 1528-ban Deák Simon Perényi praefectusa Ujhelyen, ki a várból kizáratván, Serédy által a császáriaknak átadatott [2]).

1697-ben Deák Pál ezredes volt [3]).

Deák Mihályról a XVI. században szintén tétetik emlékezet [4]).

Deák család. (Kehidai). Zala vármegye egyik legjelentékenyebb nevű családa. Eldődei többnyire megyei hivatalt viseltek.

Az ujabb időben a politikai téren szép nevet vivott ki Deák Antal és testvére Ferencz.

Antal Zala vármegyének alispánja, és az 1825., 30. és 32-ki országgyülésen volt követe. Meghalt 1842-ki junius 20-kán [5]).

Ferencz Kehidán született 1803-ban. Testvére után szintén Zala vármegyének az 183$^{2}/_{0}$. és 1840-ki országgyülésen követe, az ellenzék köztiszteletü, bölcs és ékesszóló vezére volt. 1848-ban igazságügyi miniszter [6]). Jelenleg lakása Pest.

A mult században Komárom vármegyében Nagy-Igmándon is mint birtokos emlittetik Deák nevü család [7]).

Deák család. Erdélyi székely eredetü család. A darabonti (pixidarius) levelet többekkel együtt 1646-ban Deák Pál kapta Rákóczy Györgytől [8]).

Deák család. (Szent-Egyedi). Közülök Gergely egyike azoknak, kiket 1594-ben Báthori Zsigmond kivégeztetett. Feladója — ugy irják — rokona Deák Kristóf volt, Doboka vármegyében Szent-Egyeden birtokos [9]).

Szintén Erdélyben Kolos vármegyei szolgabiró volt 1672-ben Deák Boldizsár [10]).

Deák család. (Demeterfalvi). Erdélyben Közép-Szolnok vármegyében demeterfalvi Deák Zsigmond él 1815-ben mint a vármegyénéi erdészeti inspector.

---

[1]) Szirmay C. Ugocsa 74.
[2]) Kaprinay Mss. tom. XXVII. pag. 306.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 152.
[4]) Szerémy kiadva a m. Academia által 211. 224.
[5]) Pesti Hirlap 1842-ki 154. szám.
[6]) L. Életrajzát Ujabb ism. tár. II. 331—336. l.
[7]) Fényes: Komárom várm. 152.
[8]) Székely nemzet Constitut. 97. l.
[9]) Hodor: Doboka várm. 62. l.
[10]) Regestrum Instrum. Mss. Musaei f. lat. 2340. szám alatt.

Deáky család. Megnemesittetett 1686-ban I. Leopold király által Deáky György személyében, és ilyen czimert kapott: a paizs kék mezejében hármas dombon fiait vérével tápláló pellikán van. A paizs fölötti sisak koronáján férfi-kar könyöktől vörös mezbe öltöztetve, és három kinyilt piros rózsát tartva. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék [1]).

Deáky család. E család részére a nemességet Deáky András szerzé 1743-ki dec. 16-kán Mária Terézia királynétól. Czimerpaizsa jobbról balra rézsutosan kétfelé oszlik, a felső osztály vörös, az alsó kék szint mutat, a paizs alján zöld mező fölött fészkében pellikán fiait melle vérével táplálja. A paizs fölötti sisak koronájából egyszarvu nől ki, első lábaival három buzakalászt tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [2]).

Deáky család. Deáky György 1772-ben nyert Mária Terézia király-asszonytól nemes levelet. Czimerpaizsa viz-szintesen kétfelé oszlik, a felső arany mezőben koronás egyfejü fekete sas van, mely felemelt jobb lábában pallost tart, csőre előtt pedig csillag ragyog. Az alsó kek mezőben hármas dombon fiait tápláló pellikán fészkel. A paizs fölött két sisak áll, a jobboldali fölött arany és fekete szinü sas-szárny között vörös mezü kar három rózsát tart; a baloldali sisak fölött kék-arany és fehér szinü sas-szárnyak között grif emelkedik föl, három buza-kalászt tartva [3]). Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-kék. — E czimer — mint látszik — magában foglalja a Deáky György által 1686-ban nyert czimert is, s igy tán e család amabból eredett.

Deákovics család. 1792-ben kapnak czimeres nemes levelet Deákovics János és Lázár.

Czimerük ez. a paizs négyfelé oszlik, az első és negyedik ezüst mezőben oroszlán áll hátsó lábain, kivont görbe kardot tartva. A má-

---

[1]) Scuta Gentil. II

[2]) Collect. Herald Mss. Nro 178

[3]) Adami Scuta Gentil. tom. II

sodik és harmadik kék mezőben kettős arany kereszt látszik. A paizs fölötti sisak koronáján a paizsbelihez hasonló oroszlán emelkedik fel, kivont karddal. Foszladék innen ezüst-vörös, onnan arany-kék [1]).

Deánovics család. Czimere egy balról jobbra rézsutosan kétfelé osztott paizs, melynek jobboldali felső része kék, baloldali alsóbb része vörös mező, a paizs alján hármas zöld domb emelkedik, a középsőn arany korona van, melyen fehér galamb áll kiterjesztett szárnyakkal, csőrében zöld galyat tartva. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, turbános török vitéz emelkedik fel, jobbra fordulva, bal kezét csipőjére helyezve, a balban félholdas fehér zászlót lobogtatva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [2]). Az egész czimert a metszvény mutatja.

Deblin család. Deblin Miksa Ferencz, Antal Ferencz és Ferencz Libór magyarországi honfiusitást nyernek az 1715-ki országgyülésen [3]).

Debreczenyi család. (Király-Daróczi). Szathmár vármegye egyik régiebb nemes családja, mely Király-Daróczról irja magát.

Már I. Lajos király idejében van emlékezet a családról, midőn Buthkai István a Debreczenyi családtól Dada helységet visszaszerzé [4]).

1351-ben élt Debreczenyi György, kinek neje somlyói Báthory Erzse volt [5]).

A XVII. század elején élt Debreczenyi Tamás, birtokos Király-Daróczon is, ki 1625-ben Ombodon és Amaczon, 1627-ben nejével Tarjányi Margittal Pálfalván, 1638-ban pedig Encsencsen részbirtokot nyert királyi adományban [6]).

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[2]) Ugyanott.
[3]) 1715-ki 135. törv. cz.
[4]) Wagner Collect. geneal. hist. Dec. III. p. 12.
[5]) Szirmay Szathmár várm. II. 75.
[6]) Ugyanott II. 147. 194. 195.

Király-daróczi Debreczenyi György 1662-ben Szathmár vármegye alispánja [1]).

Király-daróczi Debreczenyi Péter ugyanott 1688-ban szolgabiró [2]); 1712-ben ez vagy másik Péter rovásoló (dicator) volt [3]).

A család Szathmár vármegyében most is él.

Tán szintén e családhoz sorozandók: azon Debreczenyi György altárnokmester, ki a tanács-uraknak szóval és irásban megsértése miatt 1588-ban nótát kap az országgyülésen, de ez alól 1593-ban Zrinyi Miklós fő-tárnokmester közbejárására fölmentetik [4]).

1660-ban Nagyvárad védelmében vett részt Debreczenyi László deák [5]).

1407-ben emlittetik Debreczenyi Márton deák, mint csabai Horváth György képviselője azon adományozásnál, melynél fogva nevezett Horváth György és Szirmay Mihály Miskolczon a minden szentek ispotályos egyháza igazgatójának (Rectori Hospitalis Ecclesiae Omnium Sanctorum) Tenke falut adományozzák egy halotti mise alapitványául [6]).

Debreczenyi család. A fölebbitől különböző Debreczenyi családul tünik fel az, melyből Mihály 1594-ben Magyar-Bélen Bély Mihálytól egy szőlőt vett [7]).

Debreczenyi Anna 1632-ben Rumi Mihály neje [8]).

Debreczenyi család. Debreczenyi Dániel (és általa Balogh Mihály is) II. Ferdinand király által 1628-ban nyert czimeres nemesitő levelet [9]).

Debrenthey család. Régi kihalt család, melyből Debrenthey Istvánnak fia Péter mester 1434-dik táján élt, midőn Marczaly Miklós erdélyi vajda tiltja, hogy bizonyos megváltott jobbágyokat szabad elmenetelökben ne gátoljon [10]).

Debrenthey Tamás veszprémi püspök volt, midőn az egri püspökség végett versenygett [11]). Élt 1441-ben.

---

[1]) Szirmay Szathmár várm. I. 129.
[2]) Ugyanott I. 135.
[3]) Ugyanott I. 137.
[4]) 1588-ki 48. és 1593-ki 22. törv. cz.
[5]) Szalárdy Siralmas krónikája 539. l.
[6]) Hevenessy Mss. A. tom. XVII. pag. 57.
[7]) Ráth Károly ur közlése szerint.
[8]) Ráth Károly ur közlése szerint.
[9]) Körmöcz város levéltárában van az eredeti nemes levél.
[10]) Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. VII. pag. 608.
[11]) Schwandtner Scriptor. R. H. II. p. 37.

Debrői család. (Debrői). Történelmi nevet szerzett Debrői István (Steph. de Debrő) pártoskodása által, mely miatt Zemplin vármegyei szép birtokait, Tállyát, Tokajt, Tarczalt stb. 1411-ben elveszté [1]). Ő volt egyike azoknak, kiknek részére Zömlin Gábor hamis okleveleket koholt [2]).

Dechticzky család. (Máskép Zakach). Bars vármegyében élt a XVI. században Dechticzky, máskép Zakách család, melyből Dechticzky Miklósnak fia János volt, kinek Dóczy Imrével volt baja több hatalmaskodás miatt, mert Dóczy Imre részint Zsarnót és Vozniczát foglalta el, részint Dechticzky Jánost megveré és megsebzé, miért őt Dechticzky 1575-ben megidéztette [3]). Neje Jánosnak Szöllősy Margit 1588-ban [4]).

Décsey család. (Maros-décsei és nagy-dobai). Bölcsője Erdélyben a Maros mentén eső Décse helység, a mely míg a család kezén volt, városi kiváltságokkal birt. Eredete — mint igen sok régi családnak — homályban vesz el; azonban a XV. század elején már előfordul.

Már Zsigmond király alatt tünik föl Décsey Péter, kinek 1413-ban Pipó temesi bán a kenesi kerületben Orbo nevü praediumot (pusztát) adományoz [5]).

Egy századdal később leljük Décsey Mátyást és Sebestyént, kiket II. Lajos királytól 1525-diki február 6-kán kelt iktató parancs folytán a kolos-monostori Convent iktat be Közép-Szolnok vármegyei Kis-Dobán fekvő udvarházokba (curia) [6]).

1561-ben él Décsey János, János Zsigmond fejedelem udvari kanczellariájának jegyzője [7]).

Décsey Tamás a Békesy Gáspár zászlaja alá esküszik [8]), és azon harminczegy fő-úr közé tartozik, a kiket a kolosvári országgyülés 1575-ben jószág- és fej-vesztésre itél. Elvesztette többi birtokai közt Décse városát is; a nóta alól sem Báthory sem utódai fel nem men-

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 136. 160. 195. Katona Hist. Critic. XI. 563.

[2]) Verbőczy Tripartit. Part. II. §. 14.

[3]) Sz. Benedeki Convent 1575. Prot. E. pag. 116. 237. — 1588. Protoc. F. pag. 231. — 1578. Fasc. 31. Nro 23.

[4]) Ugyanott 1588. Fasc. 60. Nro 12.

[5]) Eredeti oklevél a család levelei közt.

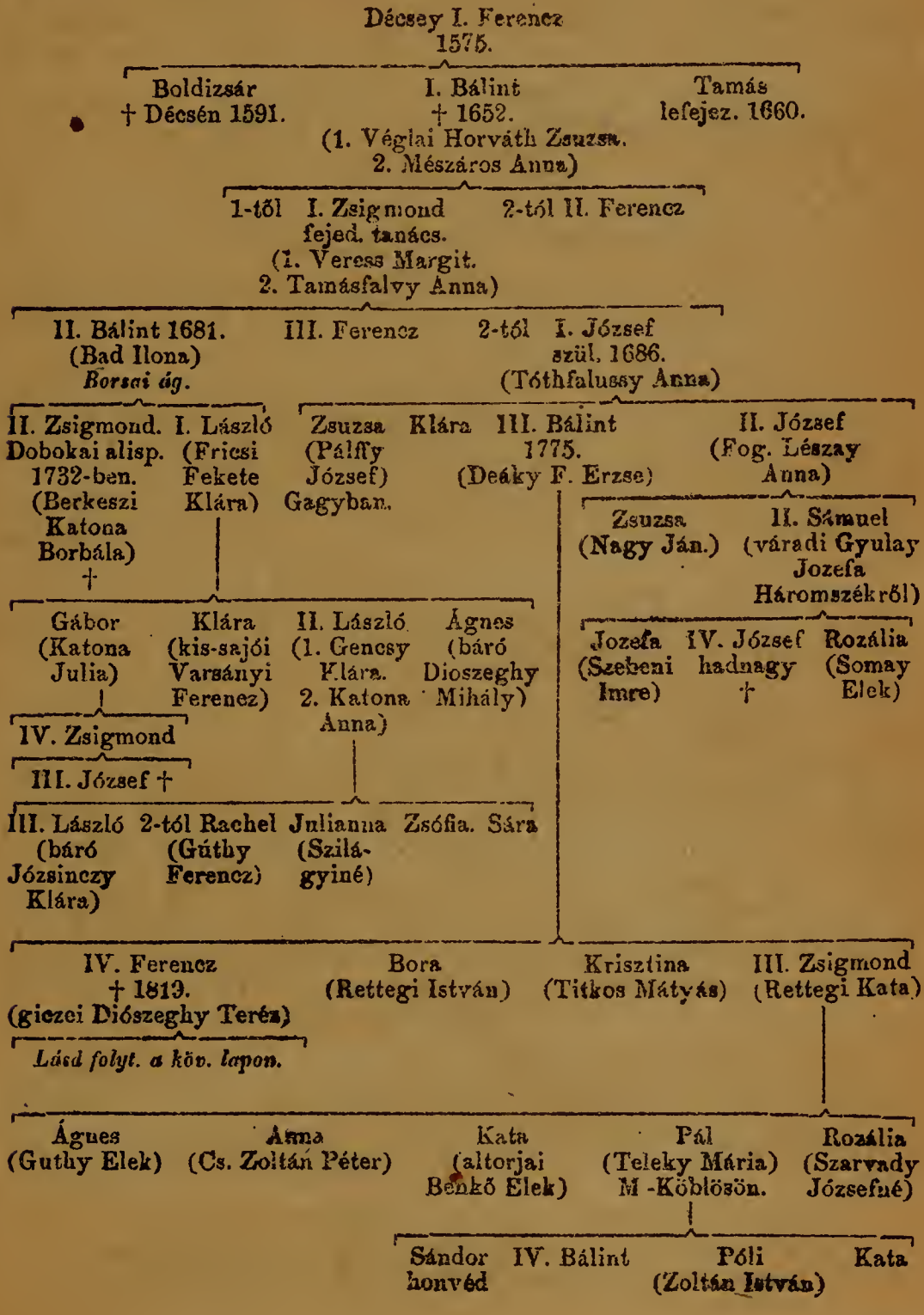
[6]) Kolos-monostori Convent kiadványa. Az iktatásnál jelen voltak Ady Pál királyi ember (homo regius), kis-dobai Székely Lázár és Pál, Ady Mátyás, nagy-dobai Ruth András, és kis-dobai Dobay György.

[7]) Hodor Doboka várm. 119. lap.

[8]) Wolph. Bethlen Historia de rebus Transylv. tom. III. pag. 322.

ték, sőt Bethlen Gábor épen azon javakat adományozta az enyedi főiskolának.

A mostan élő nemzedék ezen fölebbi Tamással egy időben Décsey Ferencztől hozza le családfáját következőleg:

IV. Ferencz
† 1819.
(giczei Diószeghy Teréz)
ki az előbbi lapon.

V. Ferencz szül. 1785. † 1854. (1. sz.-somlyai Halmágyi Kata. 2. Halmágyi Cecil.)	Samuel (Sulyok Honorata) †	Teréz (Szodoray Sándor)	Farkas †	Erzse (Domahidy Menyhért)	Mária (Sulyok György)

1-től IV. László (Darvay Krisztina) Er-Kőrösön.	2-től Lajos (Kenessey Ida) Székes-Fejér megyéből.	VI. Ferencz (Dombi Anna)
Miklós Janka	Ida Loránd Margit István	Mária Cornélia

A családfa élén álló I. Ferenczeznek három fia [1]) volt, ugymint: Boldizsár, I. Bálint és Tamás.

Boldizsár ifju korában halt el, mint azt a maros-décsei ref. egyházban találtató sir-emlékén a föllirat mutatja. A sir-emlék közepén a család czimere a fára kúszó koronás kigyó látható, és e körül négyszögbe irva ez áll: „Ego Balthasar Detsey infelix puer, filius Francisci Detsey a Deo ad immortalitatem vocatus Anno 1591. A Patre hoc Monumento donatus."

A czimer alá ez van irva, mennyire még kivehető:

„Quid quaeror aut plangam Tumulo post fata quiesco,
Hoc — — est in o — — que viator abi."

Tamás, midőn a török Sejdi nagyvezérét II. Rákóczy György megboszulására Erdélybe küldte, mielőtt a fejedelem seregével találkozott, az általa megszállott megyékből egy-egy követet parancsolt küldetni azon fenyegető üzenettel, hogy mikor ő Kolosvár alatt lesz, a város adja fel magát, s reá ne merjenek lövöldözni, az üzenetet Közép-Szolnokból nevezett Tamás vitte be; a fejedelem Kolosvárt létöket megtudván, főleg környezete ingerléséből a tábor közepén fejöket vétette 1660-ban [2]).

I. Bálint, kit Gyöngyösi a költő megénekelt, és ki Kemény Jánossal (a később fejedelemmel) Radzivil litván herczeg lakodalmában részt vett [3]), mint I. Rákóczy György hive, ettől adományképen nyeri

[1]) Eredeti osztály-levél a család levéltárában.
[2]) Gr. Bethlen Imre: II. Rákóczy György kora, s családi levéltár.
[3]) Kemény János Önéletirása Szalay L. kiadásában 423. lap.

Közép-Szolnok megyei Nagy-Dobán a magvaszakadt Dobai István jószágát, csak fiu-ágat illetőleg, és ezek kihaltával leány-ágra is. E birtok jelenleg is a fiu-ági utódok kezén van, s a család innen irja előnevét. I. Bálintnak fia

I. Zsigmond fejedelmi tanácsos I. Apaffy alatt, kitől 1670-ki april 19-kén Gyulafejérvárt kelt oklevélnél fogva részére és első neje farnasi Veress Margit részére ezer magyar forintig iratik be (inscribáltatik) Kolos vármegyében fekvő egész Bogár telke helysége [1]). Fia három volt, közülök Ferencz magnélkül halván el, II. Bálint és I. József a családot két ágra terjeszték.

II. Bálintnak I. Apaffy Mihály fejedelem 1681-ki octob. 25-én Szamos-Ujvárt kelt adomány-levelénél fogva a Bánffy György oldala mellett gyermek-idejéhez képest tett szorgalmas szolgálata jutalmául és ezutánra nézve ösztönül adományoz Felső Szent-Márton-Macskáson már több évek óta földesur nélkül lévő két jobbágyot (providos) feleségeik, gyermekeik s minden felkelhető vagyonaikkal együtt örökösen [2]). Lakhelye Borsán volt, honnan ivadékát borsai Décseynek nevezték. Neje Bad vagy Mahul Ilona volt. Ez ág napjainkban a szerencsétlen III. Lászlóban halt ki, ki dühödt kopójának lett áldozatává. Neje

I. József kis korában árvaságra maradván, Bálint bátyjának gyámsága alá jut, kit öröklési vágya annyira bántott, hogy öcscsétől minden neveltetést megtagadott, és azzal sertéseit őriztette, mit midőn arra utaztában a főkormányzó Bánffy György észrevett, megbotránkozva a tetten, az árvát gondviselése alá fogadta. 1699-ben gyámja inventáltatja részére a Dolhay Máriáról néhai Vass Ágnesre Bánffy Mihálynéra szállott javakat mint örökösre [3]). Unokája

IV. Ferencz Magyar-Macskásról Kolosból az Érmellékére származott, elvévén ott Diószeghy Sámuelnak Csomaközy Zsuzsannától született leányát, osztályosa lett a fi-ágon kihalt Csomaközy családnak; ennek következtében ősi birtokait elidegenitve, helyettök az Érmelléken Dengelegen szerzett jószágot. Unokája

IV. László született 1813-ban. Ifjukori pályáját Kölcsey Ferencz oldala mellett kezdi. Az $184^{7}/_{8}$-ki pozsonyi országgyülésre Közép-Szolnok megye követeül választja, és petitioval bizzák meg a „partium“ végleges visszacsatolása ügyében. Az 1848-ki nemzeti gyülésen

[1]) Eredeti okirat a családnál.

[2]) Hasonlag.

[3]) Eredeti okmány a családnál.

ismét megyéje egyik képviselője, majd később kormánybiztos a forradalom érdekében, miért kötélre és javai elkobzására ítéltetik, azonban ez hat évi fogságra szállíttatott, melynek egy részét a hazában, más részét Josephstadtban tölté, honnan ötödfél évi fogság után hazabocsáttatott.

IV. József Bécsben az ingenieur academiában nevekedvén, mint hadnagy lép ki. Korlátlan könnyelműsége azonban szép tehetségeinek sirjátássa meg, pénzzavarai miatt ezredét titkon odahagyva, Göröghonba menekül, ott Ypsilanti zászlaja alá esküszik, az ottani zavarok bevégeztével visszajő, s Bécsben nyomorultul halt el.

A családnak még egy másik régi ága is jött le napjainkra, a mely Ippről irta magát; de az Oroszfajára költözött Décsey Lászlóban (kinek neje Dindár leány volt), és egyetlen fiában 1848. táján ez ág is kihalt.

A család nemzékrende az itt közlötten fölül még fölebb terjedett Décsey Jakabig, ki I. Lajos király korában élt, de a család levelei az 1848-ki oláh duláskor nagy csapást szenvedvén, több becses adatokat tartalmazó okmányok elenyésztek.

A család czimere, — mint fölebb a metszvény mutatja, — egyfelül kétfelé ágazó villa-alaku száraz fa, melynek derekára koronás kigyó tekeredik. A paizs fölött koronás sisak áll.

A család reformatus vallásu.

Décsi család. A család nevesebb emberei közül Décsi Imre tárnokmester volt 1504-ben [1]). Décsi János erdélyi származásu, 1567-ben katonáskodik [2]).

Ily néven az irodalom terén többeket látunk feltünni, noha származásuk és összeköttetésökről adataink nincsenek.

Ilyenek Décsi Gáspár 1579—1582-ben tolnai ref. pap, két magyar könyv szerzője.

---

[1]) 1504. törv. záradék.

[2]) Forgách Comment. 480. — De Istvánffy 1685-ki kiadás. 328. lapon Joannes Doghius-nak irja.

Baranyai Décsi János Sallustius munkáinak fordítója 1596.

Décsi Sámuel (szül. 1748. † 1816.) rimaszombati orvos, többi közt a „Magyar Kurir“ szerkesztője, és az „Osmanographia“ irója.

Décsi Antal Miskolczon ügyvéd, a mult század végén több történeti és közjogi (magyar s latin) könyv szerzője 1784—1796-ban [1]).

Deczky család. Bihar vármegye nemes családai közé soroztatik. 1806-ban élt Nagyváradon Deczky Mihály [2]).

Dédácsi család. Erdély kihalt családa. Közülök Dédácsi Illés (Elias de Dedaacz) mint királyi ember említtetik 1453-ban a Hunyadiak adománylevelében [3]), melyben Görgény várát kapák.

Dedinszky család. Árva vármegye törzsökös régi családa. Hajdan nevök Lucsan volt. Lucsan Miklósnak fiai Balás és Péter I. Lajos királytól 1355-ben nyerték királyi adományban Árva megyében a Hodocsin patak körül fekvő völgyet, melyben épiték azon helységet, mely Dedina nobilium-nak neveztetik; és ezen Dedina helységtől vette a Dedinszky család vezeték- és előnevét, és a család egy ága Dedinán jelenleg is birtokos.

Később a család elszaporodván, több vármegyébe elterjedt, mint Nógrád, Zólyom, Pest, Csongrád, Temes és Bács vármegyébe. A család nagyobb része evang. vallású, csupán egy ága katholikus. Amazok közül a legrégiebb időktől többen papi pályán állottak.

Czimere a családnak itt láthatólag kék mezőben hármas dombon korona fölött könyökölő férfi-kar, kivont kardot tartva. A paizs felső szögleteiben jobbról hold, balról csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján szintén páncélos kar könyököl kivont karddal. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

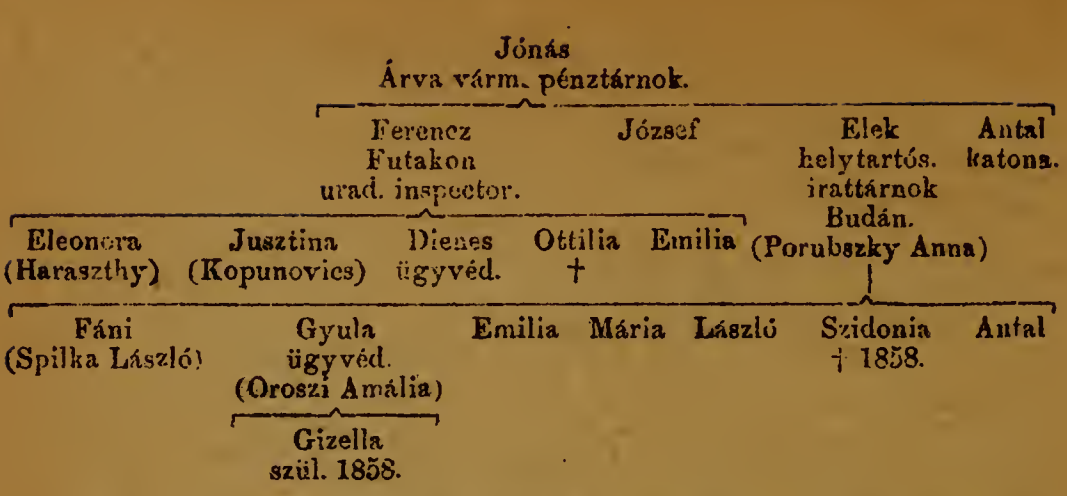
A kath. ágnak néhány izen családfája a következő:

---

[1]) L. életekről adatokat Danielik Magyar irók II. 58—59.

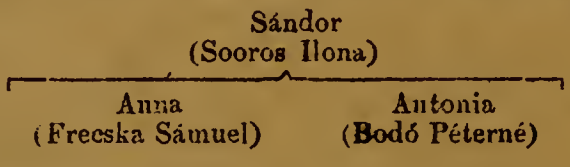
[2]) B. Vay László Német Hivség 887. l.

[3]) Gr. Teleky Hunyadiak kora X. 397. lap.

Másik, evang. ágból Dedinszky **József** ügyvéd 1848-ban a nemzeti gyülésen képviselő volt.

Szintén a prot. ágból van a következő nemzedék is:

Deésházy család. (Deésházi és szomszédvári). Komárom kihalt régi adományos családja. A XVI. században élt Deésházy **István**, ki Keglevich **Péter** halála után annak várait Szomszédvárt, Stubiczát és Zelyint elfoglalta [1]), 1530-ban Komárom vármegye főispánja volt [2]), és **Szomszédvárról** is irta magát. Czimer-pecsétül koronát tartó oroszlánt viselt [3]). Birta Komárom vármegyében **Bagottát**, melyet magvaszakadtán az **Ordódy** család kapott adományban 1534-ben [4]).

Degelmann család. Báró Degelmann **József Bernát** 1802-ben az ország honfiusitott nemesei közé fogadtattatott országgyülési ülés s szavazatjoggal [5]).

Czimere a következő: a paizs arany udvarában két fehér és feketével koczkázott csikolat vonul át viz-szintesen, az előtérben egy ragadmány után készülő vörös oroszlán áll. A paizs tetején ötgombos bárói korona fölött három sisak van, ezek közül a két szélsőnek koro-

---

[1]) 1542-ki 43. törv. cz.
[2]) Fényes Komárom várm. 59. 61. Kercselich Hist Epp. Zagrab.
[3]) Lehoczky Stemmat. II. 99.
[4]) Fényes Komárom várm 118.
[5]) 1802-ki 34. törv. cz.

nájából vörös oroszlán nyulik föl, a középső sisak koronájából két arany és két vörös strucz-toll leng. Foszladék mindkét oldalról ezüst-fekete.

A paizst telamonok gyanánt két fekete sas ragadja meg [1]).

Degenfeld család. (= Schonburg, Schomberg). E terjedelmes grófi család eredetét a badeni Aargauban keresi, előbbi ősi neve „Tägerfeld" volt, Schweiczból átszármazott Svábországba, és jelenleg Würtemberg, Baden, és Kurhessen stb. a hazája.

Szakadatlan családfája az 1360-ban Degenfeld Konradintól mozatik le.

Czimerök — mint többnyire a német családoknak — igen czifra, és több osztályokkal van ellátva. Az ősi czimer — ugy látszik — kék mezőben koronás ezüst sas.

A család terjedelmes nemzékrendéből hazánkat csak néhány nemzedék érdekli, miért is itt csak ezeknek közöljük leszármazási fájukat [2]), mint következik:

A családfa élén álló Miksa Kristófnak testvére Frigyes Kristóf szül. 1769. † 1848. cs. kir. kamarás és őrnagy volt, ennek egyik fia Adolf Kristóf beházasodása által szintén birtokos Magyarországban, hol Nyitra vármegyében a Szokolóczi uradalmat és Csermendi jószágot birja. Ennek családja igy áll:

---

[1]) Adami Scuta Gentil. tom. II.

[2]) L. Goth. Geneal. Taschenb. f. gr. H. 1857. 176—178.

Adolf Kristóf
szül. 1808.
cs. kir. kapitány.
(Gr. Berényi Sidonia)

Gusztáv Adolf	Anna Auguszta	Mária Luiza
szül. 1840.	szül. 1841.	szül. 1841.

Deirrer család. A Deirrer család az ujabb időben 1791-ben nyert czimeres nemes levelet Deirrer Tóbiás személyében.

Czimerpaizsa a felső rész közepéről két meghajlott vonal által három felé oszlik, ugy hogy a paizs aljából emelkedő udvar gúla alaku és ez osztály kék szinü, melynek alsó részében széles vizen egy csónakban két férfi egy harmadikat szállit át. A viz fölött a félhold fénylik. A két felső arany szinü udvarban két tátott száju czethal látszik. A paizs tetején álló koronás sisakból két fekete sas-szárny között arany grif emelkedik föl, első jobb lábában kivont kardot, a balban három kalászt tartva. Foszladék innen arany-vörös, onnan ezüst-kék [1]).

Deis család. Közülök Deis Márton tárnokmester 1405-ben [2]).

Dékay család. Zemplin vármegye czimerleveles családainak egyike [3]).

De la Motte család. (Gróf, Jolly des Aulnois). A család czimere egy kékmezejü paizs, melynek közepén viz-szintesen ezüst csikolat vonul át, azon öt kis vörös kereszt látható; a paizs felső részében két félig kiemelkedő arany oroszlán egymással küzdeni látszik; a csikolat alatt arany sziv tünik elő. A paizst grófi korona födi, oldalról telamonok gyanánt két oroszlán őrzi, alattok a család jelszava olvasható: „Corde et fide viriliter aude.“

E család Picardiában veszi eredetét, és nemességét állitólag 1069-ig oklevelekkel birja kimutatni.

A mult században Ferencz Károly Hyaczint tünt fel közülök, ki Mária Terézia férje Loth. I. Ferencz császárt követve, Ausztriába jött, vitézségét mint mérnökhadkari alezredes Freiburg ostrománál tanusitá; miért 1760-ban birodalmi grófságra emeltetett. Fiai hasonlóul katonai pályán álltak, de közülök csak Antal terjeszté tovább a családot; ez őrnagy volt, és 1790-ben magyar honfiusitást nyert országgyülési ülés s szavazat-joggal [4]), meghalt 1809-ban. Neje

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[2]) Az 1405 ki törvény záradéka.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. III.
[4]) 1790-ki 73. törv. cz.

báró Vécsey Anna volt. Fia Károly (meghalt 1852. jan. 23.) Gömör vármegyének az 1825., 1830. és $183^2/_6$-ki országgyülésen követe volt. Gróf Szapáry Alojziától fia Antal szül. 1811-ki julius 2-kán. Cs. kir. kamarás. 1846-ban Nógrád vármegye főispáni helyettese, 1849-ben cs. kir. al-helytartó Budán, utóbb val. b. titk. tanácsos, Ferencz József rend vitéze, és belügyminiszteri osztályfőnök, meghalt 1857-ki april 8-kán. Testvéreit s gyermekeit (1833-ban nőül vett gr. Almássy Isabellától) a családfán láthatjuk, mely itt következik:

Ferencz Károly
al-ezredes
gróf lett 1760-ban

Károly tábornok †	Ferencz mérnök-kari őrnagy †	Antal 1790. magyar indig. † 1800. april 6. (B. Vécsey Anna)

Károly
Gömör várm. követe.
† 1852.
(Gr. Szapáry Alojzia)

Mária (Gömöry András)	Antal Károly szül. 1811. † 1857. cs. k. val. b. t. tanács. belügyminiszt. oszt.-főn. (Gr. Almássy Izabella)	Isabella (Csernyus Emánuel)	Luiza (Ragályi Miksa)

Róza szül. 1835. (Báró Skrebensky Otto kapit.)	Toussaint szül. 1836. huszár főhadnagy.	Arthur szül. 1840. császári apród.

Dellimanich család. Dellimanich József 1747-ben kapott czimeres nemes levelet Mária Terézia király-asszonytól.

Czimerpaizsa viz-szintesen kétfelé oszlik, a felső keskenyebb arany szinü udvarban két piros rózsa van; az alsó kék mezőben alulról fölfelé két fehér csikolat ékbe végződve emelkedik föl, alatta (a két csikolat közt) arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két fekete sas-szárny között ismét arany csillag tündököl. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-kék [1]).

A családból Dellimanich László 1848-ban Verőcze vármegye másod-alispánja volt.

D'Ellevaux család. Lakja Krassó vármegye 1790-ben nyert magyar nemességet D'Ellevaux Frigyes Károly. 1836—1845-ben D. Frigyes Krassó vármegye esküdtje.

[1]) Adami Scuta gentil. II

Delnei család. Kihalt család. Lehoczky szerint a Tekule nemből eredett [1]). Delnei Benedeknek fiai 1313-ban éltek, és Zemplin vármegyei Aiha és Ruzvadra nézve csere-szerződésre léptek Simon fiaival Györgygyel [2]).

Dely család. Zemplin megyében a kihalt lasztóczi Dely családon kivül jelenleg is azon vármegye czimeres nemes családai közé számittatik a Dely család Tán ebből volt Dely János 1735-ben kanonok [3]).

Hajdan is volt ilynevü magyar család, és nevük közül többet jegyzett fel a történet-irat. Ilyenek

Dely Pál, ki Bakits Pál alatt katonáskodott, 1537-ben Eszéknél török fogságba került, és odavesztett [4]).

Dely Tódor Novi vára parancsnoka volt, 1565-ben elfoglalták tőle a várat a törökök [5]).

Dely István Perényi Péter hive volt 1532-ben, midőn az elfogatott [6]).

Dely nevü nemes család van Gömör és Zala megyében is.

Dely Koszta Torontál vármegye várnagya 1845-ben.

Deme család. Gömör és Heves vármegye nemesrendü családai közé számittatik Fényes E. Geographiájában.

Demeczky család. Abauj vármegyei nemes család, közülök Demeczky László megyei uti-biztos, István al-adószedő 1846-ban.

Demeczky Lajos az 1840-ki országgyülésen Kassa város követe a katonai élelmezés tárgyában választmányi tag [7]).

Demelich család 1796-ban nemesittetett meg I. Ferencz király által Demelich Szabbás, Tivadar és Pál.

Czimerük először viz-szintesen kétfelé, és ismét a felső osztály függőleg kétfelé osztott paizsból áll. A felső jobboldali osztály vörös mezejében fehér oroszlán áll befelé fordulva, kivont kardján levágott törökfejet mutatva. A baloldali arany szinü mezőben pej lovon vörös nadrágos, zöld dolmányos, kalpagos huszár vágtat, magyar nemzeti háromszinü zászlót lobogtatva. Az alsó kék szinü mezőben két hegy és két folyó között egy vár látható, két fekete-sárga zászlóval, a középső

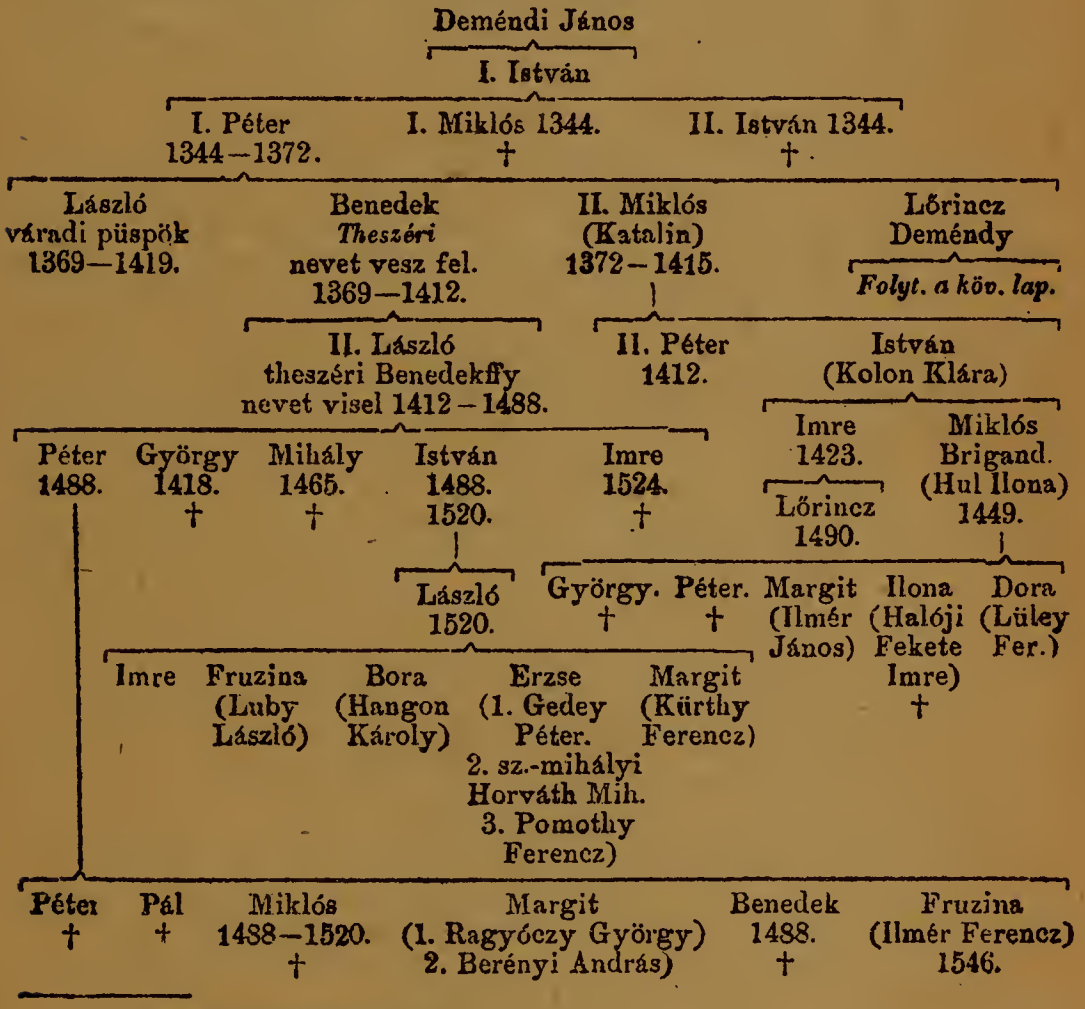
---

[1]) Lehoczky Stemm. II. 96.
[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 293.
[3]) Ugyanott 111. és 253.
[4]) István 1685-ki kiad 141. l.
[5]) Ugyanott 296. l.
[6]) Schwandtner Scriptores R. Hung. II. 407.
[7]) 1840-ki 3. törv. cz.

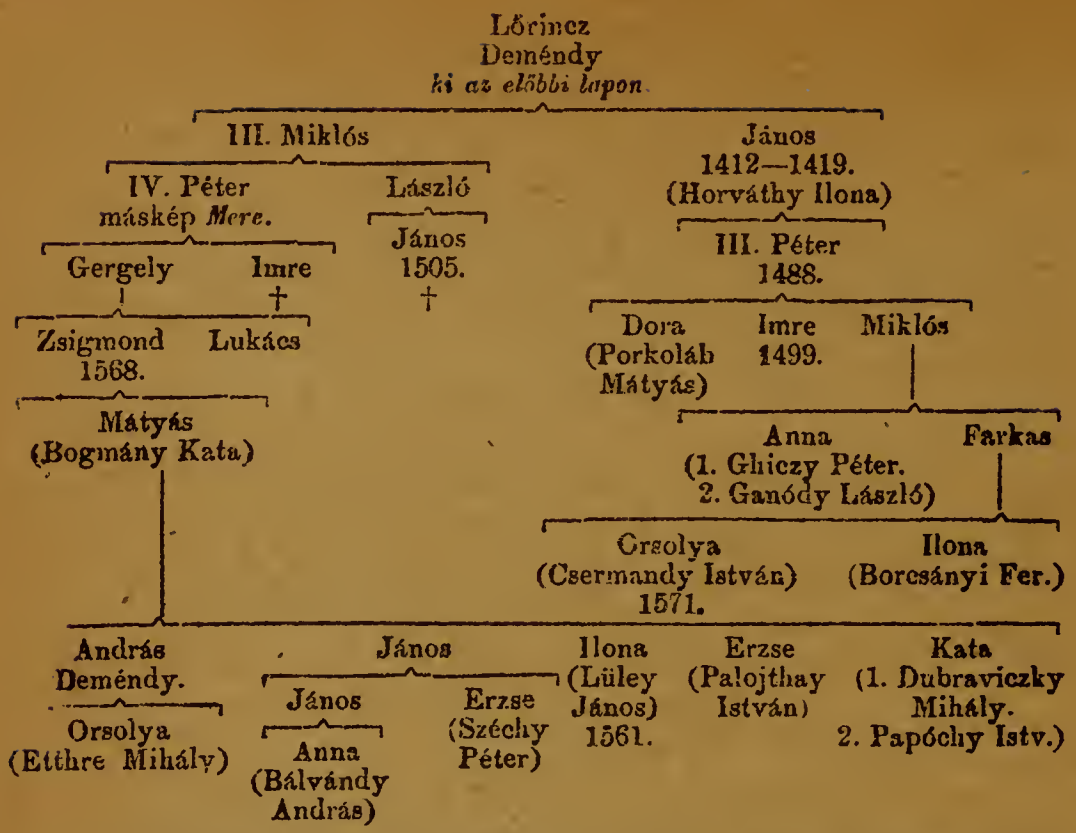
bástyájából egy pánczélos vitéz nyulik fel, és trombitál. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar kivont kardot tart, annak hegyén turbános törökfej látszik. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról aranykék [1].

Deméndi család. (Theszéri). Régi kihalt család, melynek törzse Olaszországból az Anjou házbeli királyok alatt szakadt hazánkba. A Magyarországba jött törzs János volt, ki Hont megyei Deménd falut kapván adományban, nevét innen vette; mig kis unokája ismét más adományban nyert helységről Theszér-ről Theszérynek irta magát.

A család kihalván, számtalan leány-ági maradéka a Deméndi Theszéry birtokok végett a mult században Báthory Lőrincz egyik leány-ági utód inditó fölperessége alatt egy pert kezdett, melynek teljesen most sincs vége. A perben oklevelekkel bizonyitott nemzékrend igy mutatja fel e család leágazását kihalásaig:

[1]) Adami Scuta Gentil. II.

A családfán álló I. Péternek fia László 1381-ben váradi püspök, és I. Lajos király orvosa volt [1]), és mint ilyen 1381-ben szent Anna napján Pilisen kelt oklevélben uj adomány-czimen testvérei Benedek és Lőrincz, és már akkor nem élt Miklósnak gyermekei részére is kapta Bars vármegyei Ujfalu helységet, előbb Léva tartozékat, melytől az felszabadittatott [2]). László később nyitrai püspök volt. Testvére

Benedek 1388-ban Berényi Gálnak fiával Istvánnal perel [3]). Birván Theszér helységet, Theszéry-nek is neveztetett. Ennek fia ismét László atyjáról theszéri Benedekffy László-nak neveztetett; ez 1412-ben atyja nevében, ugy testvére Lőrincztől nemzett János, Miklós, András unoka-öcscsei, Miklós testvérének fia Péter nevére Zsigmond királytól is megerősittetik az Ujfalusi birtokban [4]). Nevezett László 1418-ban Nógrád megyei Pöstény helységet elzálogitá a Vendéghy családnak.

[1]) Hibáz tehát Lehoczky Stemm. II. 97. — és Budai Fer. Polg. Lex. I. 533. l. midőn Benedeket irják udvari orvosul és egyházi emberül.

[2]) Az esztergami káptalan hiteles kiadványában előttem fekszik az adománylevél, mely szerint László az orvos, váradi püspök és szerző.

[3]) Fejér Cod. Dipl. tom. X. vol. VIII. p. 257.

[4]) Oklevél az esztergami kápt. hiteles kiadványában.

A Deméndy család már előbb I Lajos királytól Nógrád megyei Halászi, Ludány, Galábocs Trencsinben Pravoticz stb. helységet nyerte adományban.

II. Miklósnak unokája Miklós, ki Brigand-nak is neveztetett, 1447-ben Nógrád és Hont vármegye követe volt a budai országgyülésen [1]). 1517-ben is élt még, midőn több rokona nevében is az Ujfaluról szóló adománylevelet II. Lajos király által átiratá és megerősitteté [2]).

A Deméndi család a XVI. szárad végén fiu ágon kihalt.

Demény család. Bars vármegyében a XVII. században jőnek elő e család néhány tagjai. Demény máskép Dömény György Óhajban zálogon vesz egy pusztatelket Csery Ádámtól [3]). Ugyanott Demény Jakab és neje Madary Kata egy telket zálogon vesz Benkovics Lukácstól és nejétől Csery Judittól 1696-ban [4]).

Demény Péternek Szabó Annától született leánya Demény Ilona Gyürky Istvánné 1641-ben kerestető parancsesal járul a szent Benedeki Conventhez [5]).

Demény család. A fölebbitől különböző család az, melynek czimeres nemes levelet Demény János szerzé 1714-ben III. Károly királytól [6]).

Czimere ez: a paizs három viz-szintes csikolatra oszlik fel, a felső vörös, a középső kék, az alsó fehér, a paizs alsó részéből egy vörös szinü gúla terjed föl, melynek alján zöld gyepen korona, és azon kék ruhás kar, három kalászt tartva látható. A gúla két oldalon a leirt kék csikolatban két arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két sas-szárny között, (mely vörös kék fehér szinü, és a közepén a kék szinen egy egy csillagot mutat), a paizsbeli leirt kar a három kalászszal látható. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

Demény Mátyás az 1791-ki országgyülésen választmányi tagul neveztetett ki [7]).

Demény család. (Farkas-lakai). Erdélyi család, közülök Demény Gábor 1815-ben az erdélyi kincstárnál hivatalnok.

---

[1]) Lehoczky Stemm. I. 195. 199.
[2]) Az esztergami kápt. hiteles kiadványa szerint.
[3]) Nyitrai kápt. 1649. 1650. Libro 6. Protoc. 75. p. 153.
[4]) Sz. Benedeki Convent Fasc. 13. Nro 10.
[5]) Ugyanott Fasc. 90. Nro 25.
[6]) Collect. Herald Mss. Nro 620.
[7]) 1791-ki 67. törv. cz

Demény család. (N.-Enyedi). Szintén erdélyi család, belőle Demény György 1815-ben a kincstárnál irnok.

Tán ebből Demény Antal Alsó-Fejér vármegye alszolgabirája 1815-ben.

Demes család. Közülök Demes György 1609-ben adomány mellett curiát nyert Komárom megyei Nagy-Megyerben [1].

Demeter család. (Almási) Hajdan Ugocsa vármegye nemes családa; 1550-ben az almási Demeter család birtokos volt Fertő-Almáson, már kihalt [2].

Demeter család. Gömör megye nemes családainak egyike [3].

Demjén család. Szabolcs és Zemplin vármegyei nemes család, Zemplinben Lasztóczon birtokos [4].

Demjén család. (Dálnoki). Erdélyi család, melyből dálnoki Demjén Ferencz a szebeni gyülésen 1612-ben megnótáztatott [5].

Demko család. Heves megye nemes családai közé soroztatik Fényes E. Geographiájában.

Demkovics család. Közülök Demkovics Ferencz 1730-ban a nagyszombati kerületi tábla jegyzője. Demkovics József 1765-ben Szerem vármegye követe.

Dencs család. Ugocsa vármegyei nemesrendü család, birtokos Tisza-Kereszturon [6].

Dendely család. Gömör vármegye nemesei közé számittatik [7].

Dengeleghy család. (Dengeleghi). Ős kihalt család Szathmár vármegyében, hol Dengeleg helységet már 1327-ben Dengeleghy Pongrácz fia birta [8].

A család némely ivadéka nevezett Pongráczról dengeleghi Pongrácz-nak is neveztetett; és e néven 1462—1476-ban dengeleghi Pongrácz János erdélyi vajda volt [9], 1462-ben Csongrád megyében Szabatkát kapta adományban. 1476-ban Mátyás királynak la-

---

[1]) Fényes: Komárom várm. 95.
[2]) Szirmay C. Ugocsa p. 174.
[3]) Bartholomaeides C. Gömör p. 144.
[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111. 269.
[5]) Kállay Székely nemz. 245.
[6]) Szirmay C. Ugocsa p. 74.
[7]) Bartholomaeides C. Gömör p. 144.
[8]) Szirmay Szathmár várm. II. 31. 36.
[9]) Benkő J. Transylvania Gen. I. p. 172. 183

kodalmán halt meg. Fia Mátyás volt, leánya Katalin Ujlaky Lőrinczné [1]).

1483-ban Ugocsa megyében többi közt Dengeleghi Bernát magszakadtán is kapja a rosáli Kún család Salánk helységet [2])

1597-ben Dengeleghy Miklós birja Szathmár megyei Dengeleg helységet, és 1632-ben is, a midőn egyszersmind Dengeleghy Anna Byk Zsigmond is részt kap benne [3]).

1609-ben fölebb említett D. Miklós Szathmár vármegyében Dobrács-Apáthit királyi adományban nyeri [4])

E családból Dengeleghy Mihály 1601—1606-ban Bocskai hajduinák kapitánya [5]) beszármazott Erdélybe. Neje enyingi Török Kata 1612-ki junius 16-kán csesztreiczki Szilvássy Boldizsár nótáztatásán a vingárdi jószágot nyeri [6]). 1615-ki october 22-kén Barcsay Sándorral cserél birtokokat; még előbb 1607-ki junius 17-kén pedig az enyingi Török család fi-ágat illető javakat kiadja Török Istvánnak, a leány-ágét megtartván [7]).

Meggyalázá e nevet, ha e családból származott, Dengelegi Lupa, ki Báthory Gáborral állott tilos viszonyban [8]).

Erdélyben találjuk 1630-ban e néven Dengeleghi Pétert is, ki külföldi tanodákból hazaérkezvén, Nagy-Enyeden pap és tanár volt, és 1635-ben „Rövid Anathomia“ czimü munkát nyomatott Gyula-Fejérvárott [9]).

Denke család. Liptó vármegye nemesei között foglal helyet Fényes E. Geographiája szerint.

De Pauli család. Komárom vármegye nemesei közé sorozza Fényes E. Geographiájában.

Dercsényi család. (Dercsényi, báró). E család állitólag azon régi magyar családból származott, mely Alsó-Magyarországon 1072. óta Fejér név alatt ismeretes, és mely a mohácsi vész után a

---

[1]) Lehoczky Stemmat. II. p. 97. Csak hogy Lehoczky Nógrád megyéinek irja, holott a nógrádi Dengeleghiek külön ág, vagy épen külön család volt; noha Nógrád megyében is van Dengelegh helység.

[2]) Szirmay C. Ugocsa p. 86.

[3]) Szirmay Szathmár várm. II. 31. 32.

[4]) Ugyanott II. 193.

[5]) Wolph. Bethlen tom. V. p. 31 57.

[6]) B. Bornemisza család levéltára Török Ant. ur közlése szerint.

[7]) Ugyan onnan.

[8]) Engel Monumenta Ung. p. 314. 337.

[9]) Benkő Jós. Transylv. gener. II. 385.

Szepességre menekülvén, ott Weiss név alatt telepedett le, és ott 1687-ki sept. 27-kén I. Leopold által nemesi oklevelet nyert. A nemesség-szerzőtől kezdve a család leszármazási rendje ez:

Weiss N.
1687. nemes.

János
kir. tanács.
1792. kapja Dercsényt.
† 1837.
(Kazinczy Julia)

Pál báró szül. 1797. † 1843. (B. Geymüller Henrika)				János báró szül. 1802. cs. kir. udv. tan. iró. (B. Eichhoff Erzse)	
Henriette sz. 1825. jul. 17.	János szül. 1827. aug. 13.	Klára szül. 1829. máj. 9.	Rudolf szül. 1834. april 22. főhadn.	József szül. 1844. nov. 13.	Adalbert szül. 1847. dec. 16.

A nemesség-szerzőnek fia Weiss János kir. tanácsos 1792-ben Dercsény helységet kapván kir. adományban, neve is Dercsényire változtatott. Mint a Beregh megyei timsó-bányák felfedezője örök hirt szerzett. Meghalt 1837-ben.

Fiai Pál és János 1839-ben mart. 21-kén magyar bárságra emeltettek.

Pál szül. 1797-ki april 9-kén, 1824-ki oct. 9-kén nőül vette báró Geymüller Henriettet (ki szül. 1805. jul. 17.) Pál meghalt 1843-ki dec. 18-kán. Legifjabb fia Rudolf a cs. kir. Radeczky huszár-ezredben főhadnagy.

János szül. 1802-ki oct. 6-kán Tokajban. Hivatalos pályáját a kir. ügy-igazgatóságnál kezdte. 1827-ben számfölötti igazg. ügyésszé, 1830-ban Bécsben az udvari kamaránál udvari titoknokká, 1834-ben valóságos udvari tanácsossá, 1836-ban a temesi kamarai igazgatóság elnökévé neveztetett. Sokat utazott, és irt a Hitbizományokról, a Nevelési rendszerről [1]) stb. 1848-ban kilépett az államszolgálatból, s nyugalomra vonult. Nejétől báró Eichhoff Erzsétől, (E. Józsefnek a bécsi pénzügyi osztály egykori elnökének leányától) ki 1819. sept. 10. született, és kivel 1838-ki oct. 18-ka óta él házasságban, két gyermekét a táblázat mutatja

Deregnyey család. (Deregnyői †). Zemplin varmegyei kihalt régi család, mely Akus nemből eredt. Az Akus nemzetségbeli

[1]) Ferenczy és Danielik Magyar Irók I 100. l.

Mihálynak fia Mihály mester 1322-ben kapta I. Károly királytól adományban Deregnyő helységet [1]), melyről azután a család nevét vette, ámbár ugy látszik több külön család is kisarjadzott közülök, vagy legalább eleintén más néven is hivattak. (*Bessenyey család e munka II. k. 61. l.*)

1435-ben Deregnyőt birta Demeter fia azon Jánosnak, ki Bessenyeinek (Bessenu) is neveztetett [2])

1526-ban Deregnyei Mihály jelen volt a mohácsi ütközetben [3]).

1567-ben Deregnyey Pál a számkivetett Bocskay György javait kapja meg, ő jelenté fel is az összeesküvést [4]). 1675-ben Békessy részén harczolt [5]).

1572-ben Deregnyey Mihály a király koronázására küldetik [6]).

A Deregnyey család 1604-ben halt ki [7]).

Derekasy család. Bihar megye nemes családai sorában áll Fényes E. Geographiája szerint.

Derencsényi család. (Kihalt) A család fészkét Gömör vármegyében keresik, hol a Balogh völgyében fekvő Derencsény helységtől vette nevét; és a mennyire következtethető, eredetét a Balogh nemből vette [8]).

Bizonyos, hogy 1297-ben a Balogh nemből Domokos és Miklós királyi adományban Derencs és Osztrán puszták felét kapták, ezek közül Miklósnak fia László Derencsényi-nek (de Derenchen) irta magát. Innen következnék, hogy a Balogh nemnek azon ága, mely Derencsént birta, erről véve föl nevét, és a Derencsényi családot alapitá [9]). Már 1290-ben Péter ugynevezett al-vajda, és Balogh Danch neveztettek Derencsényről [10]).

Derencsényi Jánosnak, ki a XV. század közepén élt, fia Imre emelte fel a családot. Ez Tata, Komárom vár kapitánya, Somogy-vármegye főispánja, al-tárnokmester, és végre Horvát- és Dalmátország bánja volt. 1493-ban a törökkel szerencsétlenül harczolván, miután

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 373.
[2]) Ugyanott 374.
[3]) Ugyanott 374. és not. hist. 47.
[4]) Ugyanott not. hist. 85. l.
[5]) Istvánffy 1685-ki kiad. 331. lapon Palius Deregnius-nak iratik.
[6]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 87.
[7]) Ugyanott not. top. 374.
[8]) Bartholomaeides C. Gömör. p. 185.
[9]) Bartholomaeides C. Gömör. p. 183.
[10]) Lehoczky Stemm. II. 97. s előbb h.

testvére és Pál nevü fia elesett, maga török fogoly lőn, és ott méreg által veszté életét [1]). Imrének neje Szapolyay Orsolya volt, kitől az elesett Pál és György fiai születtek.

György 1518-ban II. Lajos király egyik tanácsosa [2]) Ugyan ő átadá az Szepes, utóbb Pozsony várában tartott irományokat Kaczianer császári tábornoknak [3]). Nővére

Borbála Balassa Lászlóné [4]).

Derencsényi Miklós 1526-ban jelen volt a tokaji gyülésen [5]), 1527-ben Szepes vára kapitánya [6]).

1544-ben Derencsényi Pál, Péter és Tamás éltek, kik közül Pál említett Tamás szolgáit is segitségére vévén, Széchi László nemesi udvarházát támadá meg, miért derencsényi kastélyát és Kápolna helységét elveszté [7]).

1552-ben élt Derencsényi Farkas, ki Nógrád vármegyében Salgó várát birta [8]).

1571-ben D. Miklós (Péternek fia), kitől Szentpétery János Morhón és Fedőczenházán némi birtokot vett vissza [9]). Ugyan ekkor élnek István, Péter, György és Ambrus. Ez utolsónak neje Uza Ilona 1600-ban mint özvegynő él [10]).

Derencsényi Jánosnak neje Czòmpor Sára, kitől Margit leánya 1580. táján született.

Másik Derencsényi János gyámnokául 1580-ban Basó Farkas említtetik.

D. Margit 1. Thárnok Ferenczné, 2. Bornemisza Jakabné, 3. Paczoth Jánosné volt. — D. Orsolya Cserepy Gáspár özvegye élt 1598—1601-ben.

D. Katalin a XVII. század elején Darholczi Pál neje [11]).

Az előadottakból és egyéb adatok után bizonyossággal csak a következő családfa állitható össze:

---

[1]) Tuber. Schwandtnernél II. 200. 201. Istvánfi 1685-ki kiadás. 19. 20. lap

[2]) 1518-ki 39. törv. cz.

[3]) 1548 ki 71. törv. cz.

[4]) Bel M. Notitia Hung. nov. tom. IV. p. 131.

[5]) Jászai M. nemzet napjai a mohácsi vész után. 81.

[6]) Sperfogel Wagnernél Analecta Scepus. II. 151.

[7]) Bartholomaeides id. h. 185.

[8]) Istvánffy 1685-ki kiadás. 215. l.

[9]) Bartholomaeides id. h. 184.

[10]) Ugyanott.

[11]) Ugyanott.

Derencsényi Imre
horvátorsz. bán.
† 1493.

Pál †	György 1518.	Bora (Balassa László)	Zsófia (Feledy János)

Farkas 1552.	Bora (Lorántfy János)

István (Fancsy Anna) †

A család Istvánban, Farkasnak fiában halt ki.

Deres család. Gömör vármegyében tartja lakhelyét [1]).

Dereskey család. Vas vármegyében Ó-Telek helységben birtokos [2]).

Van Dernath család. (Honfiusitott, gróf). E németalföldi régi családnak törzsatyja Van der Nath Albert volt; élt a XII. század elején. Ennek egy későbbi ivadéka Dietrich nejével Duyveland Annával három fiut nemze, ugymint Theodorikot, Gebhardot és Lenárdot, kik II. Ferdinand császár által 1655-ki november 20-kán birodalmi grófságra emeltettek.

Leonhard ága Hollandban már rég kihalt, a másik két testvér vonala mostanáig virágzik.

Theodorik, ki 1693-ban halt meg, alapitá az ausztriai és magyarországi ágat, melyből Gerhard 1730-ban Csehországban, Imre, Henrik és Gerhard, Gothard és Frigyes pedig 1715-ben Magyarországban mint mágnások nyertek honfiusitást [3]), főleg azért, mert Bécsnek a török ostromától felszabaditásában egyik elődjök saját zsoldos csapatának élén szerzett érdemeket.

Theodorik vagy Dietrich nőül vévén d'Invrai Mária Constanciát, tőle következőleg alakul a családfa [4]):

---

[1]) Bartholomaeides C. Gömör. 144.

[2]) Fényes Geogr. szótár IV. 193.

[3]) 1715-ki 40. törv. cz.

[4]) Hist. Herald. Handbuch. 157. és Goth. geneal. Tasch. f. gräfl. Häuser. 1857. 180.

Theodorik
† 1693.
(D'Invrai Mária)

Gerhard Constantin
szül. 1658. † 1738.
cs. kir. kam.
(Gr. Berchtold Teréz)

Gothard
szül. 1695. † 1759.
cs. kir. kamarás
s felső-ausztriai kir. tan.
(Gr. Zichy Mária Teréz. † 1760.)

Henrik
szül. 1730. † 1815.
cs. kir. kam. titk. tan.
(Gr. Hoyos Mária)

Zsófia	Gr. Henrik	Johanna
szül. 1794.	szül. 1797.	szül. 1798.
csillagker. hölgy.	Desseneri	(Gr. Hadik Ádám)
(Gr. Vetter Károly)	és Winterhofeni	
özv. 1833. óta.	báró.	

A másik ág él Ferenczneк (ki 1804-ben halt meg) fia Vilmos cs. kir. kamarás született 1797-ki julius 22-kén, férje gróf Szirmay Máriának.

Vilmosnak nővére Paulina szül. 1803-ki sept. 15-én, 1824-dik óta hajnácskői báró Vécsey Ágoston cs. kir. kamarás neje.

A holsteini vonal fi-ágon kihalt grőf Magnusban 1828-ban, jelenleg egyetlen leánya Augusta Luiza Erzsébet él, ki 1789-ben született, és 1835. óta gróf Bernstorff Kerestély porosz állam-miniszter özvegye.

A család czimere négyfelé osztott paizs, az első és negyedik kék mezőben egy meghajlott arany csikolat (Sparren), mely körül három egyenlő öt sugáru csillag látszik. A második és harmadik udvar hosszában ékezetten vörös és arany osztályra oszlik. A közép-paizsban arany udvarban a császári koronás kétfejü sas szemlélhető. A paizs fölött grófi korona; telamonok két oroszlán [1]).

Derra család. Derra András 1741-ben kapott czimeres nemes levelet.

Czimere kétfelé osztott paizs; a jobboldali arany mezőben hármas zöld dombon vörös oroszlán áll ragadó helyzetben, befelé fordulva, a baloldali kék mezőben alul folyó látszik, abban három hattyu, a par-

[1]) Hist. Herald. Handbuch. 157.

ton pedig egy nagyobb áll. A paizs tetején álló sisak koronájából fehér öves, vörös ruhás hölgy emelkedik föl, jobb kezében három szál nefelejtset tart.

A Derra család birja Arad vármegyében Moroda helységet.

Derra Miklós 1847-ben kir. fel-váltótörvényszéki ülnök.

Dersenyey család. Bars megyei kihalt család. Egy ágnak nemzékrende öt izen kitünik Dersenyey Ferenczet 1655-ben a szurdai puszta iránt folyt peréből [1]), és igy áll:

Dersenyey Mátyás
(Péri Márta)
Boldizsár
István
György
Ferencz
1655.

Valószinüleg e töredék családfán álló Boldizsárnak testvére volt Dersenyey Gáspár, ki 1588-ban Szelcsényi Gáspárt és Csery Istvánt megnyugtatja az anyjának Sipiky Erzsének kifizetett jegyajándokról [2]).

Dersi család. (Dersi). Erdélyi család. Közülök dersi Dersi János 1815-ben Küküllő megyében ügyvéd.

Dersi család. (F. Boldogasszonyfalvi). Erdélyi székely család Udvarhelyszékben. Közülök azon székben 1815-ben János és Ferencz Dullók voltak.

Dersffy család. (Zerdahelyi †). A zerdahelyi Dersffy család a Dunán túl megtelepült Győr nemből (de genere Gewr) veszi eredetét.

Legelső tudható törzse Dersnek fia Saul, ki 1243-ban a tatárjáráskor IV. Béla királyt Dalmátiába kisérte, és annak hű szolgálatai által nyerte meg tetszését.

A XIV. század elején zerdahelyi II. Ders, kinek fiai Miklós és Péter atyjokról Dersről Dersffy-aknak neveztettek, és 1356-ban a silisi sz. Jakabról czimzett apátság véduraságát megnyerték [3]). Emlitett Miklós 1336-ban a pálosok részére Szerdahely mellett is monostort

---

[1]) Causa Francisci, filii Georgii filii Balthasaris filii Mathiae Dersenyey ex Martha filia Bartholomaei de Pér progeniti ratione praedii Szurda. Cottus Honthensis Prot. G. pag. 136. 143. 185.

[2]) Sz. Benedeki Conv. Prot. G. p 222.

[3]) Wagner Collect. Geneal. Dec. IV. p. 36–41.

állitott [1]). Miklósnak hat fia volt, ezek közül Jánosnak fia lőn Imre, ki a szerdahelyi Imreffi család törzseül tartatik.

Említett II. Ders től néhány nemzedékig — mennyire tudniillik az adatok terjednek — igy áll a nemzékrend:

II. Ders
de Zerdahely.

Miklós
1336—1356.

I. Péter
1356.

György 1376.	János 1376.	II. Péter 1376.	Bertalan 1376.	I. Pál 1376.	III. Ders 1376.	Mihály
	Imre az *Imreffy* család törzse.			Jakab	István	II. János de Chepel
						Danch 1422.
				II. Pál 1438.		III. János 1438.

Mily foku vérséges kapcsolatban állt ezekkel Szaniszló (szintén a zerdahelyi Dersffy család ivadéka) nem tudhatni [2]). Nevezett Szaniszló 1421-ben Zsigmond királytól, kinek külföldön jártában egyik kisérője volt, Trencsin vármegyében Sztrechen várát s urodalmát kapta, és érdemet szerzett a cseh és török táborozásokban is. Tőle a család kihalásaig a családfa igy terjed le:

Szaniszló
1421. kapja Sztrecsent.

IV. János
(Batthyány Perpetua)

Anna (nemeskürthi Pogrányi Zsigmond)	Erzse (csebi Pogány Péter)	Margit (Révay László)	III. István kassai főkap. 1556. (1. Kosztka Anna. 2. Erdődy Anna)	Orsolya (Nogarolla Lénárd)	Zsófia (Pálffy Péter)	Farkas *) 1552.
						István (anarcsi Thegzes Bora)

Bora (osgyáni Bakos János)	II. Miklós honti főispán. (Prényi Bora) † 1619.	Ferencz 1594. főpohárn. sárosi főispán. (1. Thurzó Magd. 2. Császár Orsolya)	Anna (Dengeleghy Bernát)
	Kata (Wesselény István)	Orsolya (1. Mágocsy Ferencz. 2. Esterházy Miklós)	

*) Ennek testvérei: Potentiana és Kata.

[1]) Fragmen Panis Corvi p. 120.

[2]) A balhirü Trophaeum Estorasianum Szaniszlónak közli föl-felé a XII. századi nemzékrendet, de ezt — tudjuk — hogy el nem fogadhatni.

Szaniszlónak IV. János fiától kilencz unokája maradt. A családfán állók közül Farkastól 1554-ben foglalták el a törökök Kaposvárat, mit ekkor testvérével Istvánnal birt [1]).

Farkas, unokájában Dersffy Annában Dengeleghy Bernátnéban halt ki.

III. István több várban viselt kapitányság után végre 1556-ban kassai főparancsnok lőn, két év mulva a Dunán túli részek főkapitányságára emeltetett, s ezen hivatalt viselé haláláig. Két neje volt. Első felesége zedleczi Kostka Miklós leánya Anna, kitől a táblázaton látható három gyermeke maradt. Második nejét Erdődy Péter bán leányát Annát 1586-ban vette el, de attól következő évben a halál elválasztá.

II. Miklós Hont vármegye főispánja, 1563-ban nagynénjével Potentianával Eychingernével Dóczy Miklós és Gáborral pörlekedett Lipcse vára stb. miatt [2]). 1601-ben Miklósnak kötelezi 3000 frtban Dóczy András Prónán, Rudnán, Jeszenován, Brestyén és Lesnan birt részét [3]). Röviddel utóbb az élők sorából elköltözött. Neje Perényi Bora volt, előbb Czobor Imrené, ettől leánya Katalin hadadi Wesselényi Istvánné, Wesselényi Ferenczenek a nádornak anyja.

Ferencz 1594-ben főpohárnok-mester és Sáros vármegye alispánja, a törökkel több harczban és a pápai ostromban részt vett 1597-ben. Járt követségben, és ő vezeté Mária Christiernát Báthory Zsigmondnét vissza anyjához. 1606-ban Zólyom és Dobronyiva vára visszaadására köteleztetett [4]). Röviddel utóbb meghalt [5]). Első neje bethlenfalvi Thurzó Magdolna, a másik lanzéri Császár Orsolya volt, kitől egyetlen leánya Orsolya előbb Mágocsy Ferenczné, ennek halálával galanthai Esterházy Miklósné volt, ki ezután az összes Dersffy és Magócsy javakat öröklé. Meghalt 1619-ben.

Szaniszlótól kezdve II. Miklósig a Dersffyak genealo-

---

[1]) Istvánffy 1685-ki kiadás 233.

[2]) Sz. Benedeki Conv. Prot. D. pag. 235.

[3]) Sz. Benedeki Conv. Prot. J. pag. 154.

[4]) 1606-ki XII. törv. cz.

[5]) Kemény Cap. Albens. II. 116. dicsértetik Ferencz egy 1603-ki aug. 29-én kelt levélben, hogy a szegény Dersffy István lakodalmán jelen volt.

giája Istvánffy Miklós alnádornak egyik jegyzékéből is kitünik, mely 1601-ben Szirechen vára osztálya iránt készült [1]).

A Dersffy családból eddig a táblázaton láthatókon kivül éltek még Dersffy Márton 1401-ben alnádor [2]), később bán, és 1405-ben midőn meghalt, királyi fő-asztalnok volt. Neje Anna Zerdahelyen a pálos szerzetnek a kispalóczi pusztát adá. Fiai voltak György, Ders és Péter.

A család czimere — mint fölebb a metszvényen látható — Ferenczeznek a főpohárnoknak pecsétje szerint [3]) koronán hátulsó két lábán álló kettős farkú koronás oroszlán balfelé fordulva, és első lábait ragadozásra készen tartva.

A család előnevét Nógrád megye Szerdahely pusztáról vette egy irónk szerint [4]).

Dersy család. (Petri). Régi család Szathmár vármegyében, hol Ders helységet birta. Szirmay szerint a fölebb leirt Dersffy családdal együtt egy törzsnek sarjadéka [5]), még pedig ugy, hogy a petri Dersy-ek a Dersffy családfán álló I. Pétertől származtak volna. Ugyancsak Szirmay szerint a közös törzs II. Ders 1381-ben az anya királynénak udvarnoka Ung főispánja lett [6]).

Bizonyos az, hogy 1407-ben petri Dersy László emlittetik, mint kinek anyja Misichei Kuthur Sándri leánya volt. Ennek ivadéka — meddig bizonyossággal tudható — igy áll:

László 1407.

Péter 1461.	Benedek	Gergely 1461.	Ágoston 1461.	Márk
	László 1431.			

László öt fiának maradékai: Péter, Tamás, Balás és István unokáiban fi-ágon kifogytak [7]). Istvánnak csak Anna és Zsófia leányai maradtak.

Petri Dersy Gergely, Ágoston és Péter 1461-ben Dersen

---

[1]) Wagner Collect. Genealogico Hist. Dec. IV. 41.

[2]) Cathalógus Manuscriptorum Bibliothecae Széchenyiano Reg. I. 425.

[3]) Wagner id. h.

[4]) Lehoczky Stemm. II. 98. — ki a család nemzékrendét egyébiránt a koholt Trophaeum-ból merité.

[5]) Szirmay Szalmnar várm. II 82—85.

[6]) Ugyanőtt

[7]) Szirmay Szathmár várm. II. 85.

királyi uj adomány mellett iktattatnak be [1]; ezenkivül Börvély, Hodász és Kántor-Jánosira nézve is királyi adományt nyernek [2].

Petri Dersi Kelemen 1505-ben Szabolcs vármegye követe a rákosi országgyülésen [3], 1510-ben Száthmár vármegyében Körtvély és Dengeleg helységben részbirtokot kap királyi adományban [4].

Petri Dersy Antal Zaránd vármegye követe 1505-ben a rákosi országgyülésen [5].

Dersy család jelenleg is él Bihar és Szabolcs vármegyében.

Dervarics család. (Egyházas-bükki). Zala megyei nemes család. Eredetét a család horvátországi túrmezei (turopolyai) kerületben fekvő Drevericz helységben és a tatárjárás korában keresi.

Az előttem fekvő hiteles okmányok nyomán bizonyos az, hogy a családot a megnemesités Zólyom vármegyében érte; ugyanis

Dervarics Balás, Mihály és János 1657-ben III. Ferdinand király által czimeres levél mellett megnemesittetvén, armalis levelök Zólyom vármegyének 1657-ki oct. 11-kén Zólyomban tartott közgyülésen hirdettetett ki.

A czimer- és nemesség-szerzők egyike Mihály mint katona leköltözött Vas vármegyébe Sárfő-Mizdóra, hol birtokot szerzett s megnősült; azonban 1664-ben a felkelő nemességgel fegyvert fogván, midőn Egyházas-bükk táján a török elleni harczban magát vitézül viselé, sebeket nyervc, foglyul esett, honnan állitólag két év mulva visszaérkezvén, hű szolgálatiért I. Leopold királytól Egyházas-Bükkön öt nemes telket nyert adományképen [6], és ott 1667-ben meghalálozott. Mihálynak egyetlen fia maradt I. Mátyás, ki nejével Luther [7] Annával négy fiut nemzett; halála után a család két ágra szakadt, Egyházas-bükki és Sárfő-Mizdói ágra. Mátyásnak fiai voltak II. Mátyás, I. Miklós, I. András és II. János, kik közül a két első az egyházas-bükki birtokot kapván; e nevü ágat, a ké utóbbi pedig a sárfő-mizdói ágat terjeszték le.

---

[1]) Ugyanott II. 82.

[2]) Ugyanott II. 60. 82. 85. 88.

[3]) Jászai M. nemzet napjai a moh. vész után 158.

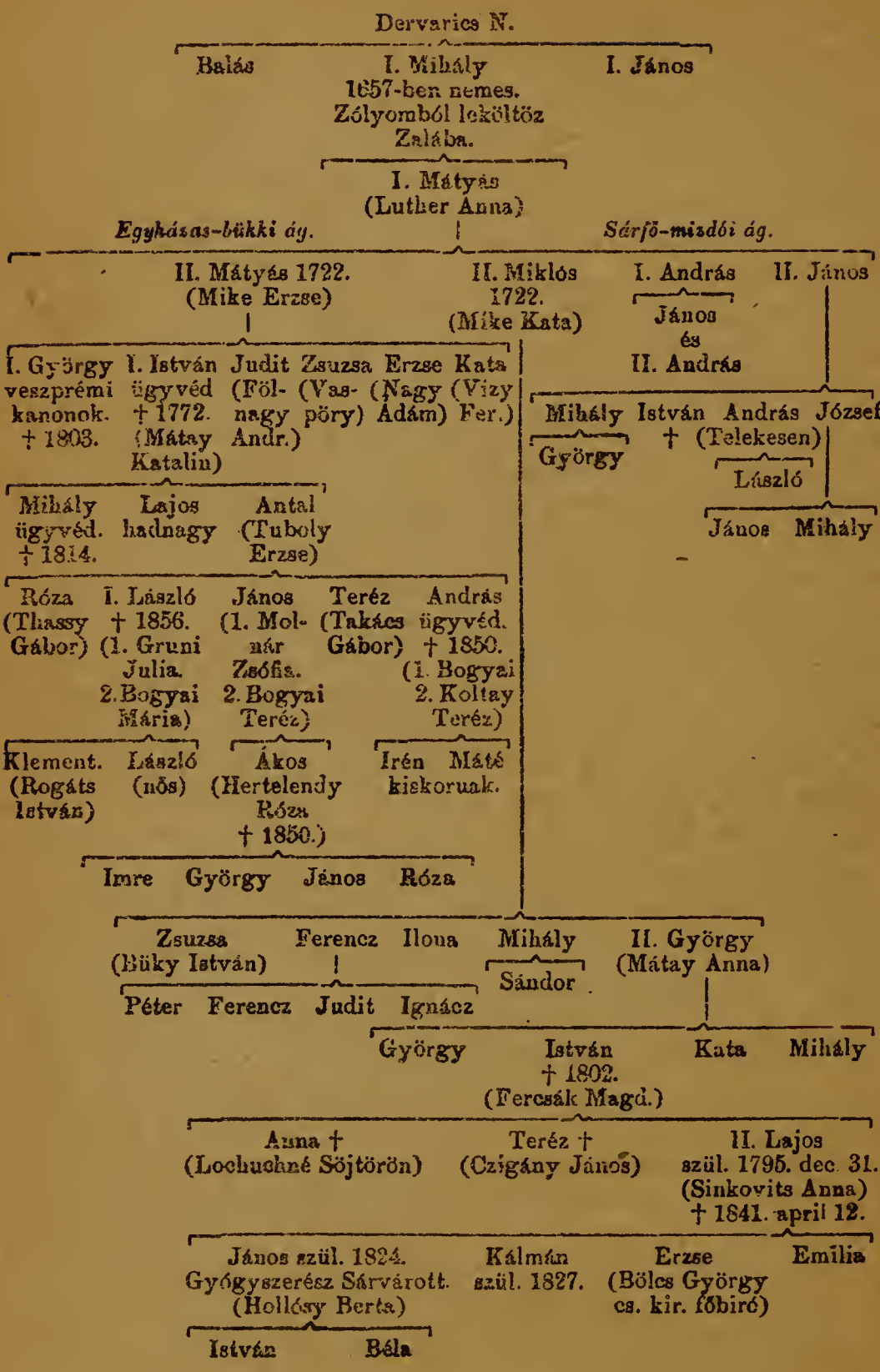
[4]) Szirmay u. ott II. 21. 31.

[5]) Jászai id. h.

[6]) A család közlése szerint, miért köszönet.

[7]) Tán a Belotinczon lakott Luthar családból? L. Tudomany-tár 1841-ki foly. IX. köt. 253. és 321. lapon a Bánffy család naplójában.

A családfa következő:

Az egyházas-bükki ágon II. Mátyásnak fia György a nagyszombathi papnöveldében tanulván a theologiát, Bajzáth veszprémi püspök alatt nyirádi plébános, utóbb veszprémi kanonok, zalai főesperes, meghalt 1803-ki mart. 5-kén, kora 73-dik évében. Ajtatos alapitványain kivül, mintegy 60 ezer forintot hagyott testvére I. István ügyvédnek gutorföldi Mátay Katalintól született utódai részére.

I. Istvánnak fiai közül Mihály hires ügyvéd és táblabiró volt; Lajos cs. kir. gyalog ezredbeli hadnagy 1788-ban Belgrádnál nál tanusitott vitézségeért II. József császártól arany érdemjelet nyert, meghalt 1806-ban magtalanul; — Antal Zala megye szolgabirája és táblabirája, meghalt 1818-ban, Tuboly Erzse nejével ágát tovább terjeszté. Gyermekei közül László a baltavári urodalom teljhatalmu ügyvéde, s több megye táblabirája, meghalt 1856 ban Baltavárott. Első nejétől két gyermeke él. János szintén ügyvéd, Zala vármegye táblabirája, s jelenleg azon megye árvabizottmányának elnöke, lakik terjedelmes szép birtokán Kilimánban. Első nejétől gyermekei:

Zsuzsi tárnoki Deák Károlyné; és

Ákos ügyvéd s volt táblabiró, kinek 1850-ki nov. 21-kén elhalt nejétől Hertelendy Rózától kiskoru gyermekeit a táblázat mutatja.

A másik egyházas-bükki ág I. Miklóstól jő le, ki szintén Mike leányt Katát, testvére nejének nővérét vette feleségül, ettől születtek Zsuzsa Büky Istvánné, Ferencz atyja ismét négy gyermeknek, kik kihaltak, és kik közül Judit Vas megyébe szakadt. Ilona, Mihály atyja Sándornak; és végre II. György, ki ez ágat gutorföldi Mátay Annától született fia István által fentartá.

István II. Györgynek fia 1802-ben halt meg; neje Fercsák Magdolnával nemzett gyermekei ezek:

Anna, söjtöri Lochuch birtokos neje.

Teréz, gutorföldi Czigány Jánosné, kik elhaltak.

II. Lajos szül. 1795-ki dec. 31-kén, gutorföldi és zágorhidai pusztai birtokos, Alsó-Lendván postamester, zala-lövői Sinkovits Annával, ki 1841-ki april 12-kén elhalálozott, nemzette.

a) Jánost (szül 1824-ben) sárvári gyógyszerészt, ki 1854-ki sept. 26-kán Hollósy Bertát nőül vévén, gyermekei István és Béla.

b) Kálmán (szül. 1827-ki jun. 5-kén) ki 1847-ben megyei esküdt, 1848-ban katona (főhadn.), 1850—54-ig az alsó-lendvai cs. kir. közigazg. bíróságnál helyettes. Irt néhány czikket a lapokban, költeményeket a magyar néplapban. 1852. óta néhány száz kötetnyi könyvtárt gyüjtött.

c) Erzse letenyei cs. kir. főbiró Bölcs György neje 1855. május 12-ke óta.

d) Emilia hajadon.

E két ágat, melyből jelenleg tizenegy férfiu és öt nő él, 1715-ben Egyházas-Bükkön támadt tüz által nagy csapás érte, a család házával együtt, az eredeti czimeres, és az öt telekről szóló adományos levél is elégett, azonban II. Mátyás és I. Miklós 1722-ben nemességükről Zala vármegyétől bizonyitványt nyertek.

A sárfő-mizdói ág, mely Vas vármegyébe költözött át, mint a családfa mutatja, fi-maradék hiányában elenyészik.

Czimerük, mint fölebb a metszvény mutatja, egy fenálló hadi paizs, melynek kék mezejében zöld téren hátulsó két lábán álló oroszlán látható, első jobb lábában kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös dolmányos, kék öves, prémkalpagos magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezében pallósa hegyén egy levágott törökfejet tartva; bal kezét csipőjére helyezi. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Deschán család. (Hannseni). Hannseni Deschán János Antal 1745-ben Mária Terézia király-asszonytól nyer nemességet [1]). Czimere — mint alább látható — négyfelé osztott paizs; az első és negyedik kék mezőben kiterjesztett ezüst szárny, a második és harmadik ezüst mezőben kék patkó látszik. A paizs fölött két sisak áll; a jobboldali koronájából a leirt fehér szárny és a mögött egy kék szárny emelkedik föl; a baloldali sisak koronájából két elefánt-orrmány (és pedig a jobboldali ezüst-fekete, a baloldali fekete-ezüst szinü) nyulik föl. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról ezüst-fekete szinü.

Olvasható néhol e név De Jean-nak is.

---

[1]) Collect. Herald. Nro 120.

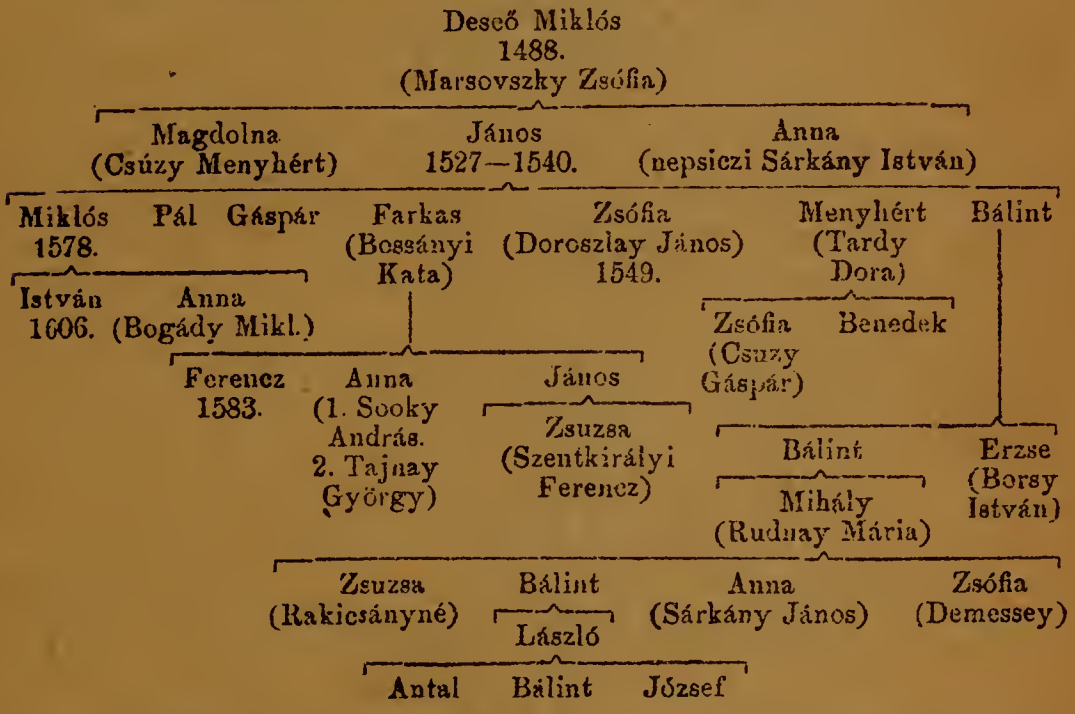
Deschán Margit marquisnő gr. Esterházy Mihályné volt.

Ily hangzásu név Pozsony és Temes megyében birtokos.

Deseő család. (Sz.-Viszlói). A sz.-viszlói Deseő családból Deseő Ádám cs. kir. tanácsos, és az aradi és mutinai kamarai urodalmak igazgatója 1801-ben birta Silingyia, Járkos és Lugozó helységet, neje Lovász Zsigmond nővére volt.

Deseő család. (Nagy-emökei). Nyitra megyei régiebb család. 1488-ban élt nagy-emökei Deseő Miklós, kinek neje Marsovszky Zsófia volt.

Tőle a családfa néhány izen igy sarjadzik [1]) le:

A családfa törzseül álló Miklósnak fia János 1541-ben kapja vissza Nyitra megyei Lapás helységbeli zálogrészét Dubraviczky Jánostól a 150 frt zálog-összeg letétele mellett [1]).

---

[1]) Mult századi perben hitelesitett genealogia szerint.

[1]) Sz. Benedeki Convent 1541. Fasc. 43. Nro 26.

Hogy e családfán az utolsó két három nemzedék nincs meg, szükségesnek tartom megjegyezni.

A család Nyitra és Pozsony megyében székel.

Hasonlóan Dezső család birtokos Sz.-Fejér vármegyében Bodméren; — és Szabolcs vármegyében is van ilynevü család Fényes Elek Geographiája szerint.

Deseő család. (Mérai és patai). Erdély kihalt családainak egyike [1]).

Deseő család. (Péterfalvi). Ugocsa vármegyében van lakhelye s birtoka. Egyike azon családoknak, melyek 1750-ben Péterfalvára uj adományt nyernek [2]). Tán ősei közül volt Descő Mihály, ki 1547-ben Veléten birt [3]).

Desericzky család. (Dezsericzai). Trencsin megyei Dezsér (Dezsericza) helységről irja magát, ott jelenleg is birtokos.

Nem birván a leszármazási fát teljesen, csak két rendbeli ágazat töredék-nemzékrendét közölhetem; az egyik imez:

Desericzky András
(Visky Mária)

János
(Kosztoleczky Mária)

József
(Bugyi Gellért Anna)

József
(Mesko Johanna)

Mária
(Benesik Jánosné)

A másik családfa [4]) töredék ez:

Desericzky János
(Hindy Zsuzsa)

János
(Csery Bora)
1737.

Imre	Anna	Mária	Krisztina	Zsuzsa	Róza
1769.			(Gáspár László) 1772.		

[1]) Kővary Erdély nev. családai 270. l.
[2]) Szirmay C. Ugocsa 124.
[3]) Ugyanott 147.
[4]) Sz. Benedeki Convent Prot. JJ. p. 63. 65.

E családfán Jánosnak neje Csery Bora gyermekeivel együtt 1737-ben ismételve tiltakozik a Konkoly család beiktatása ellen Bars megyei Kis-Heresténre nézve [1]).

Imre 1769-ben tiltakozik anyja ellen, ki a Nyitra megyei Család helységben fekvő birtokot Babóthy Józsefnek, s ez által Borsiczky Józsefnek adá el [2]).

E család Nyitra megyei ágából eredt a Desericius néven ismeretes kegyesrendi szerzetes s történetiró is József Incze, született Nyitrán 1702-ben. Munkái: „*De Initiis et Majoribus Hung. tom. IV.*“ 1758—1760. — és „*Historia Epp. Dioecesis et Civ. Vaciensis*“ fol 1763. leginkább ismeretesek [3]).

Irják a családnevet legujabban Dezsericzky-nek is.

Valószinüleg e családhoz számitandó még azon Desericzky ág is, mely másképp Országh-nak is neveztetik; ebből György nek Akács Máriától fia Desericzky István.

Desfours család. (Monti és Athienvillei gróf). Csehországi család, hová állitólag Lotharingiából a XVI. században mentek. A XVII. században már birták Csehországban a nagy-rohosetzi és marchensterni javakat, miket Desfours Albrecht Miksa 1678-ban tett hitbizománynyá.

A német birodalmi grófságot Desfours Miklós altábornagy Luxenburgban 1634-ki május 30-kán kelt diplomában nyerte.

A fölebb emlitett Albrecht Miksának három fia volt. A legidősb Albrecht Miksa, kinek utóda Ferencz Antal 1805-ben magyar indigenatust nyert [4]); ennek nejétől gr. Trautmannsdorff-Weinsberg Máriától (szül. 1776. † 1853.) semmi gyermeke nem maradván, 1831-ki julius 29-kén történt halálával ez ág sirba szállt.

Venczel-Mátyásnak (Albrecht Miksa ifjabb fia) cs. k. kamarás és tábornok első nejétől Walmerode grófnőtől született fia József; (megh. 1839.) ki anyja után a kihalt Walmerode családnak, ugy a kihalt magyar indigéna Ferenczneк javait örökié; fia Ferencz Vincze (szül. 1806.) a jelenleg élő ágnak feje.

Venczel-Mátyásnak második nejétől gróf Széchényi Borbálától öt gyermeke maradt, kik közt ismét Vincze (sz. 1778.) az ágazat feje.

---

[1]) Sz. Benedeki Convent Prot. BB. pag. 289.

[2]) Ugyanott Prot. HH. pag. 233.

[3]) L. életét Horányi Memoria Hung. I. 492 – 514.

[4]) 1805-ki 7. törv. cz.

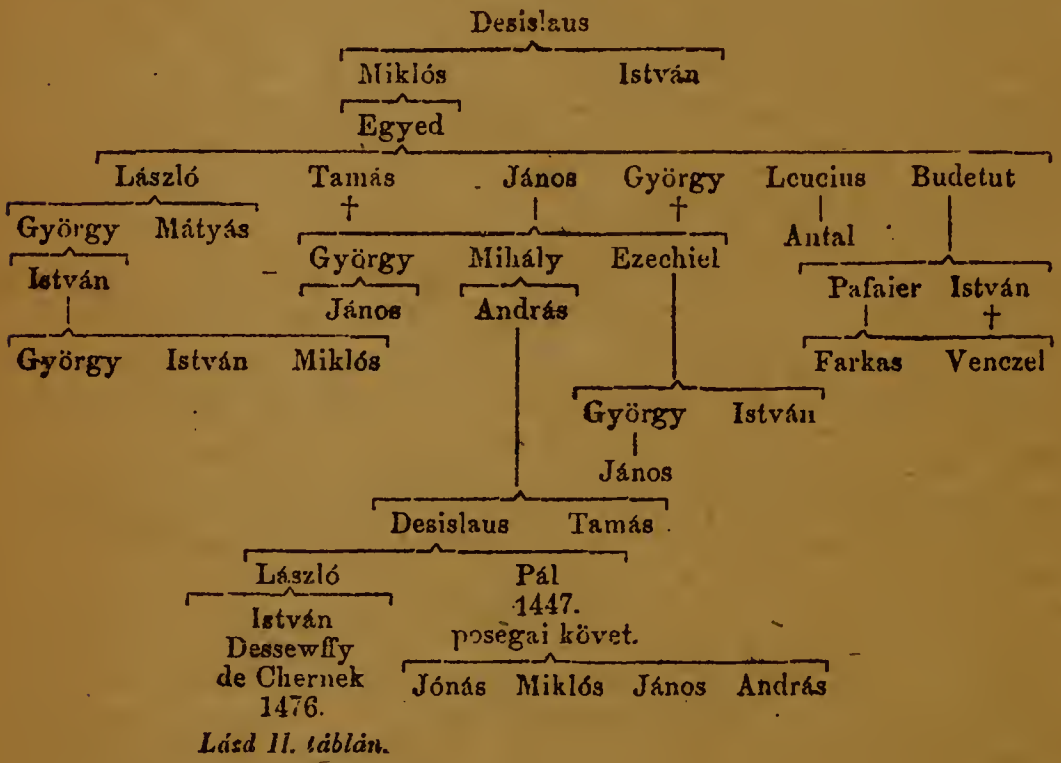
A magyar indigenatust nyerő Ferencz kihalván, a család hazánkhoz már alig áll viszonyban.

A család czimere viz-szintesen kétfelé oszlik. A felső arany mezőben fekete sas van; az alsó kék mezőben függőlegesen ezüsttel szegélyezett vörös csikolat áll, melyet két oldalról a vért oldalából előnyuló grif-lábak tartanak. Alul egy arany csillag ragyog. A vérten grófi korona, s azon öt sisak. Telamonokul a vért körül két koronás oroszlán áll.

Desnyák család. Zemplin vármegye nemesrendü családai közé soroztatik [1]).

Dessewffy család. (Cserneki és tarkeői gróf és nemes). Egyike hazánk legrégiebb családainak; törzse átalánosan Desislaus (Dezső) volt. Ettől a családfát [2]) igy hozzák le:

I. tábla.

Lásd II. táblán.

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. III.

[2]) Valamint több családainknak, ugy ennek is törzse eredetével és legelső nemzedékei összefüggésével a történelem még nincs tisztában; ezt látjuk az előttünk fekvő több rendbeli s egymástól eltérő táblázatokról. Terhes, ki e család *Nem-ágozatát* — mint ő nevezé — az „Árpádia“ I. köt. 318-335-dik lapján közlé, Desislaust Miklós fiául irva, unokájául állitja egy még előbbi Dezsőnek, ki — ugymond — Hevenessy hires történet-iró jesuita szerint: *Veszfaliából fényes nem iradéka lévén, Gizellával a Bajor herczeg leányával sz. István király hit-*

Az ősi czimer.

A család ősei Slavoniában Csernek várát már a XIII. században birták, és innen irták előnevüket ègyetlen megkülönböztetésül más családoktól, mig az állandó családi nevek ki nem fejlődtek. Még a XV. század első felében Dessewffy név nélkül pusztán a Cserneki előnév használatáról ismerünk rá a család őseire; igy 1437-ben a posegai sz. Péterről nevezett káptalan (admonitorio inquisitoriae) levelében előjő Cserneki Jánosnak fia Desew (*Desew filius Joannis de Chernek*), ki rokonának Cserneki Desislaus fiának Györgynek özvegye Anna és fia János által vádoltatott egy lihinyei jobbágynak Obrádnak gyermeke meggyilkolásával s házak feltörésével, miért ártatlansága kideritéseül tanuvallatás rendeltetett [1]). A Desew és Desislav (szintén Dezső) névtől neveztettek ezek unokái azután Dessewffy-eknek.

Cherneki Pál 1447-ben a budai országgyülésen Posega vármegye követe volt [2]).

Az I. táblázat végén és a II. élén álló István az, ki a csernek Dessewffy néven először jelenik meg az okmányokban 1460—1476-ban. Ezen István az atyafias tharnovtzai Sághi családtól 1473-ban jószágot szerezvén, azokra 1476-ban Mátyás királytól helybenhagyást (consensuales) nyert. Istvántól kezdve igy terjedt tovább a családfa:

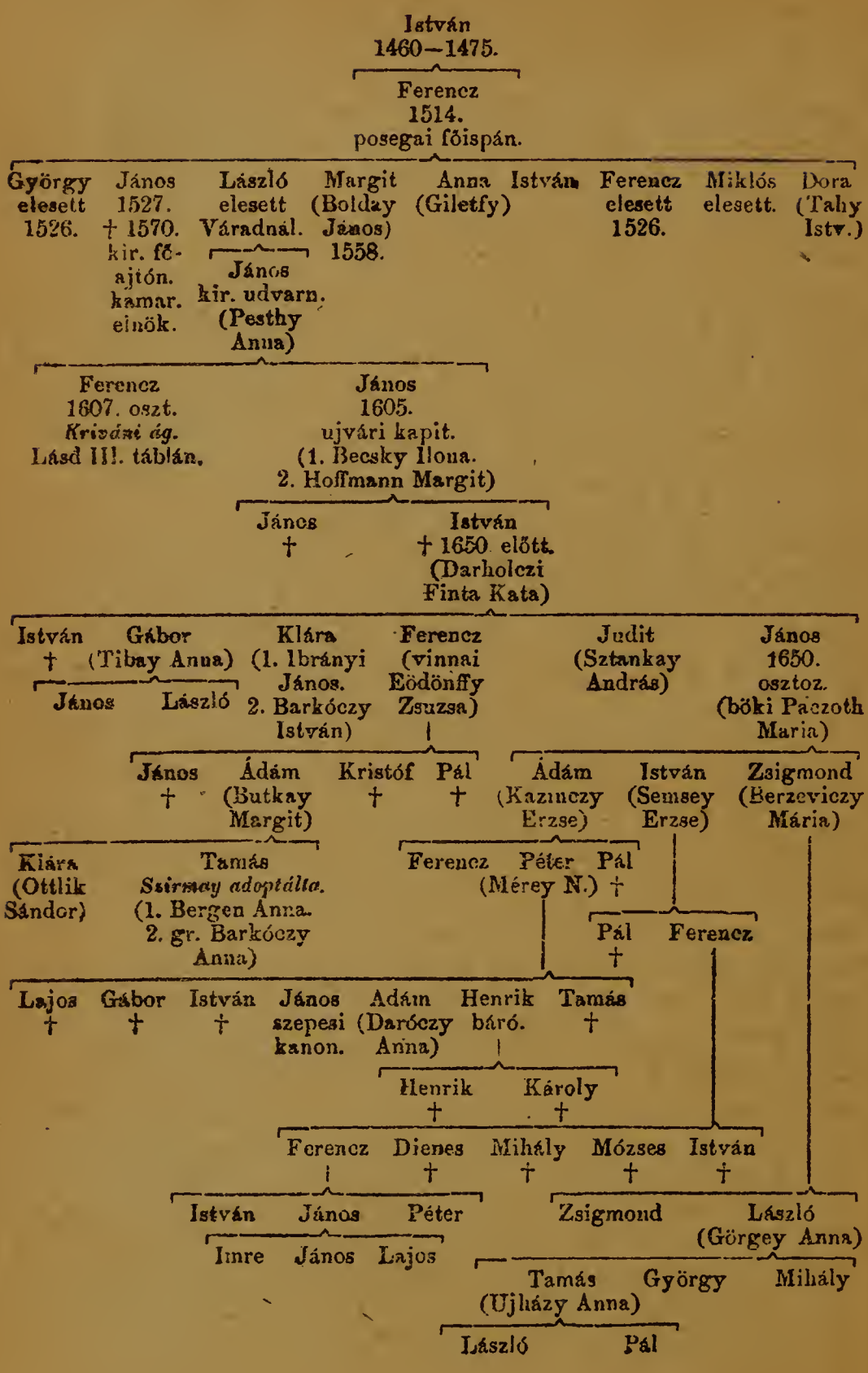
---

vesével a magyar földre jött, és udvarmestere lett. Utóbb ugyancsak ezen értekezésben Miklóstól (kit mások Tamásnak neveznek) eredeztetik a losonczi Bánffy, a kihalt Losonczy, a czegei Vas család is; holott a losonczi Bánffy család bár szintén Dezső nevü ősöktől származtatja magát, de azon Dezsőt nem vesztfaliai származatunak, hanem a Tomizoba magyar vezér ivadékául követeli.

[1]) 1437. Feria 2 da post Festum Briccii Admonitorio inquisitoriae Capituli B. Petri de Posega super innocentia Desew filii Joannis de Chernek, in facto invasionis domorum, ablationisque rerum bonorum et interemptionis pueri, filii Obrad Jobbagionis in Lihinye, intuitu cujus idem Desew per nobilem Annam relictam Annam relictam condam Georgii filii Desislai de eadem Chernek, eiusdemque filium Joannem coram sede Judiciaria et Universitate Cottus de Posega incusabatur. Sub authentico ejusdem Capituli expeditae. — Originales in Archivo familiae. L. Hevenesi Mss. tom. XVII p. 58.

[2]) Kovachich Vestigia Comitior. 266. l.

II. tábla.

István
1460—1475.
Ferencz
1514.
posegai főispán.
György elesett 1526.
János 1527. † 1570. kir. főajtón. kamar. elnök.
László elesett Váradnál.
Margit (Bolday János) 1558.
Anna (Giletfy)
István
Ferencz elesett 1526.
Miklós elesett.
Dora (Tahy Istv.)
János kir. udvarn. (Pesthy Anna)
Ferencz 1607. oszt. Kriváni ág. Lásd III. táblán.
János 1605. ujvári kapit. (1. Becsky Ilona. 2. Hoffmann Margit)
János †
István † 1650 előtt. (Darholczi Finta Kata)
István †
Gábor (Tibay Anna)
Klára (1. Ibrányi János. 2. Barkóczy István)
Ferencz (vinnai Eödönffy Zsuzsa)
Judit (Sztankay András)
János 1650. osztoz. (böki Paczoth Maria)
János
László
János †
Ádám (Butkay Margit)
Kristóf †
Pál †
Ádám (Kazinczy Erzse)
István (Semsey Erzse)
Zsigmond (Berzeviczy Mária)
Klára (Ottlik Sándor)
Tamás Sztrmay adoptálta. (1. Bergen Anna. 2. gr. Barkóczy Anna)
Ferencz
Péter (Mérey N.)
Pál †
Pál †
Ferencz
Lajos †
Gábor †
István †
János szepesi kanon.
Adám (Daróczy Anna)
Henrik báró.
Tamás †
Henrik †
Károly †
Ferencz
Dienes †
Mihály †
Mózses †
István †
István
János
Péter
Zsigmond
László (Görgey Anna)
Imre
János
Lajos
Tamás
György
Mihály
(Ujházy Anna)
László
Pál

A II. tábla élén álló Istvánnak fia Ferencz Pozsega vármegye főispánja volt, 1514-ben a slavoniai ős jószágokra nézve Hedervári Miklós fiával Ferenczczel oly egyességre lépett, hogy magszakadás esetében egymásnak kölcsönös örökösei leendenek. 1516-ban e szerződésre Ulászló királytól helybenhagyást, és ugyanezen örök vallomásra királyi jogadományt nyer, s minden ellentmondás nélkül magát a birtokba behelyezteti [1]). Részt vett a török követség és országos rendszeres munkálatok körüli dolgokban. Hat fiu és három leány-gyermeke maradt, kik 1525-ben Lajos királytól uj királyi adománynyal Slavoniában tizenhét várat kaptak, ugyanannyi uradalommal, és Sopron, Vas megyékben némely részjószágokat [2]). A fiuk közül

György, Miklós Mohácsnál estek el, Ferencz a palásti mezőn [3]). László, ki az alább emlitendő János fiut hagyta maga után, Váradnál esett. István Kaposvárnál vitézkedett 1560-ban [4]). Legtovább élt

János, ki 1525-ben már Pozsega vármegye főispánja, rhodusi vitéz, kir. fő-ajtónálló mester volt. Ez noha nőtlen maradt, családját a legmagasb polczra emelte, és Magyarországba Sáros megyébe hozta át. 1525-ben a Pozsega megyei örökös főispánságot, jószágaiban pallosjogot nyert, és egyszersmind a család ősi czimeréhez, mely egy buzogányt tartó férfi-karból állt, egyfejü koronás sast nyert bővitésül. A buzogányos kar, — mint iratik — azt jelvényezé, hogy a család egy őse a tatárok elleni hadban jobb karját elveszté. Továbbá János a rudinai apátság kegyúri jogát is örökre megnyerte. 1527-ben a Pozsega megyei főispánságban családja részére is megerősittetik. 1554-ben a királyi kamara elnöke, és fő-udvarmester lőn. 1558-ban a Tarczay család hűtlenségi bélyegén és magszakadtan királyi adományban nyerte Sáros vármegyében Tarkő várát (honnan a család másik előneve) és urodalmat egyéb Abauj és Szepes megyei javakkal együtt testvéreitől származó utódaira nézve is [5]); és igy származott fel a család Magyarországba, nevezetesen Sáros vármegyébe Slavoniából, hol a törökök a család minden javait elfoglalák és feldulták, mi iránt a család 1715-ben is a Neoquistica bizottmány előtt előmu-

---

[1]) Kovacsóczy Árpádia I. köt. 325. l.

[2]) Ugyanott.

[3]) Forgách Comment. 62. 64. hol Dersőffy-nek iratik a családnévnek hibás kiejtése miatt, mi mai nap is sok helyen történik.

[4]) Ugyanott 134. l.

[5]) Wagner Car. Diplomatarium Cottus. Sáros, pag. 85.

tatá igényeit [1]). Jánosnak, ki 1567-ben Pozsonyban tett végrendeletet [2]), s röviddel utóbb meghalt, csak László testvérétől maradt fia szintén János, kiben ekkor a család fi-ágon egyedül állt; de ki a családot utódai által mai napig fentartá: Ezen

János (Lászlónak fia) ki felső-magyarországi kapitánynak és királyi udvarnoknak iratik, nejétől Pesthy Annától [3]) nemzé Ferenczet és Jánost, kik 1607-ben osztozván meg, Ferenczneк jutott Tarkő, honnan ivadéka Tarkői-nek, néha Kriváni ágnak neveztetett; ivadékát a III. táblán láthatjuk. János, ki a Tarczai kastélyt kapta, alapitá a tarczai és lyubotivai ágat, mely a fölebbi II. táblán terjed le.

János tokaji várnagy volt, 1605-ben Homonnai ujvári kapitánynyá tette [4]). Első neje Becsky Ilona volt, ki gyanuba esvén férje előtt, pallos-jogánál fogva a tárczai vár udvarán fejét véteté. Második neje Hoffmann Margit volt [5]). Gyermeke kettő maradt: János, ki magtalanúl halt el, és

István, darholczi Finta Katalint birta feleségül, a ki férje halálával 1650-ben osztozott meg gyermekeivel. E gyermekek közül Istvánra vonatkozhatnék azon adat, hogy Oroszországba szakadt [6]).

Gábor (Istvánnak Finta Katalintóli fia) Tibay Annával nemzé Jánost és Lászlót, a magnélkül elhaltakat.

Ferencz a fölebbi Gábor testvére Eödönffy Zsuzsannától több fiut nemze, ezek közül Ádám Butkay Margittól nemzé Tamást, kit 1694-ben gr. Szirmay István I. Leopold király beleegyezése mellett fiául fogadott, ugy hogy az és maradékai a Szirmay nevet viselendik. Tamásnak tehát utódai cserneki és szirma-bessenyői gróf Szirmay nevet-vévén föl; azok a Szirmay család nemzékrendén fellelhetők. (Lásd e munkában *Szirmay család.*)

János szintén Istvánnak darholczi Finta Katától született fia, nejével böki Paczoth Máriával három fiat: Ádámot, Istvánt és Zsigmondot nemzé. Ezek közül

Ádámnak Péter nevü fiától Henrik unokája ezredes

---

[1]) 1715-ki 85. törv. cz.

[2]) Ugyanott pag. 415. — Jánosnak arczképe látható Kovácsócy Árpádiája I. köt. és Felső-magyarországi Minerva. 1832-ki III. köt. 494.

[3]) Wagner C. Mss. tom. LXX. p.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. histor. p. 117.

[5]) Wagner Mss. tom. LXX.

[6]) Kovacsóczy Árpádia 332.

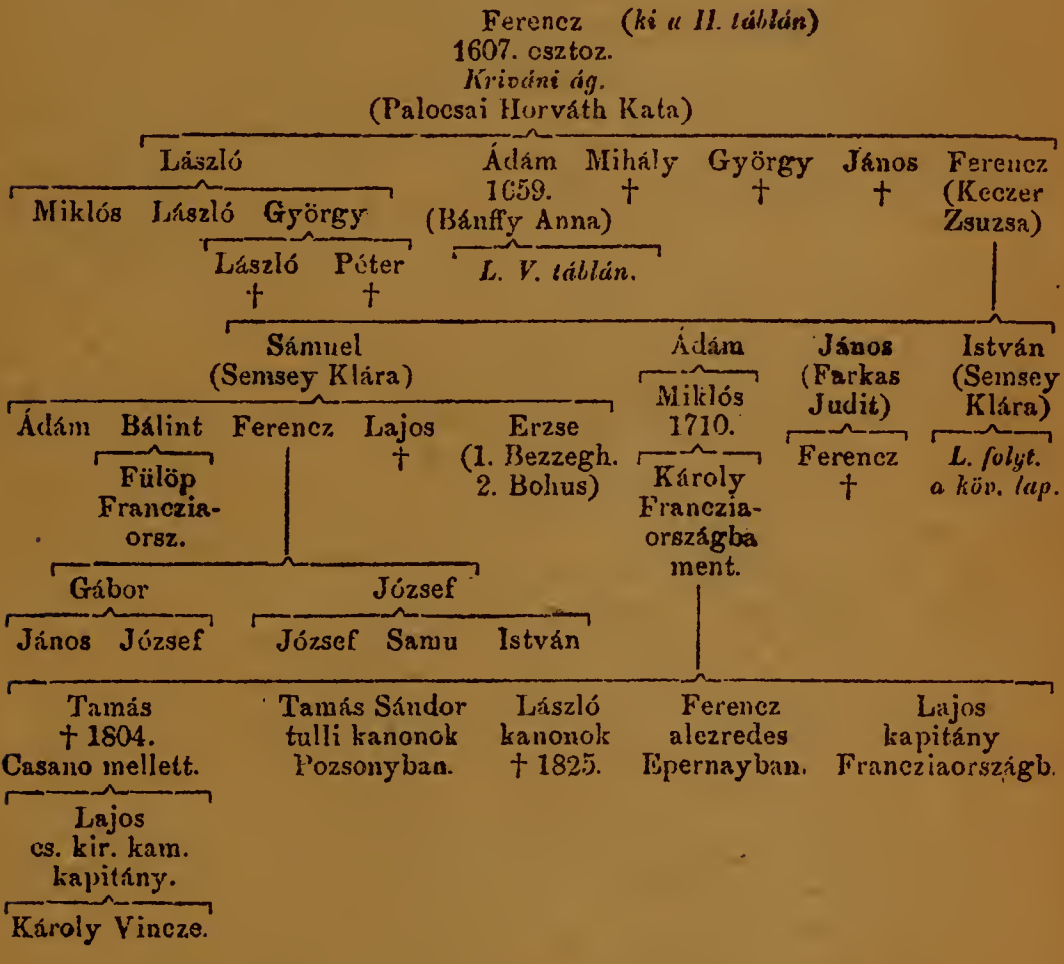
maga nevére bárságot nyert; fiai báró Károly, és báró Henrik szintén ezredes, kinek gyermektelen özvegye báró Perény leány Eperjesen lakott.

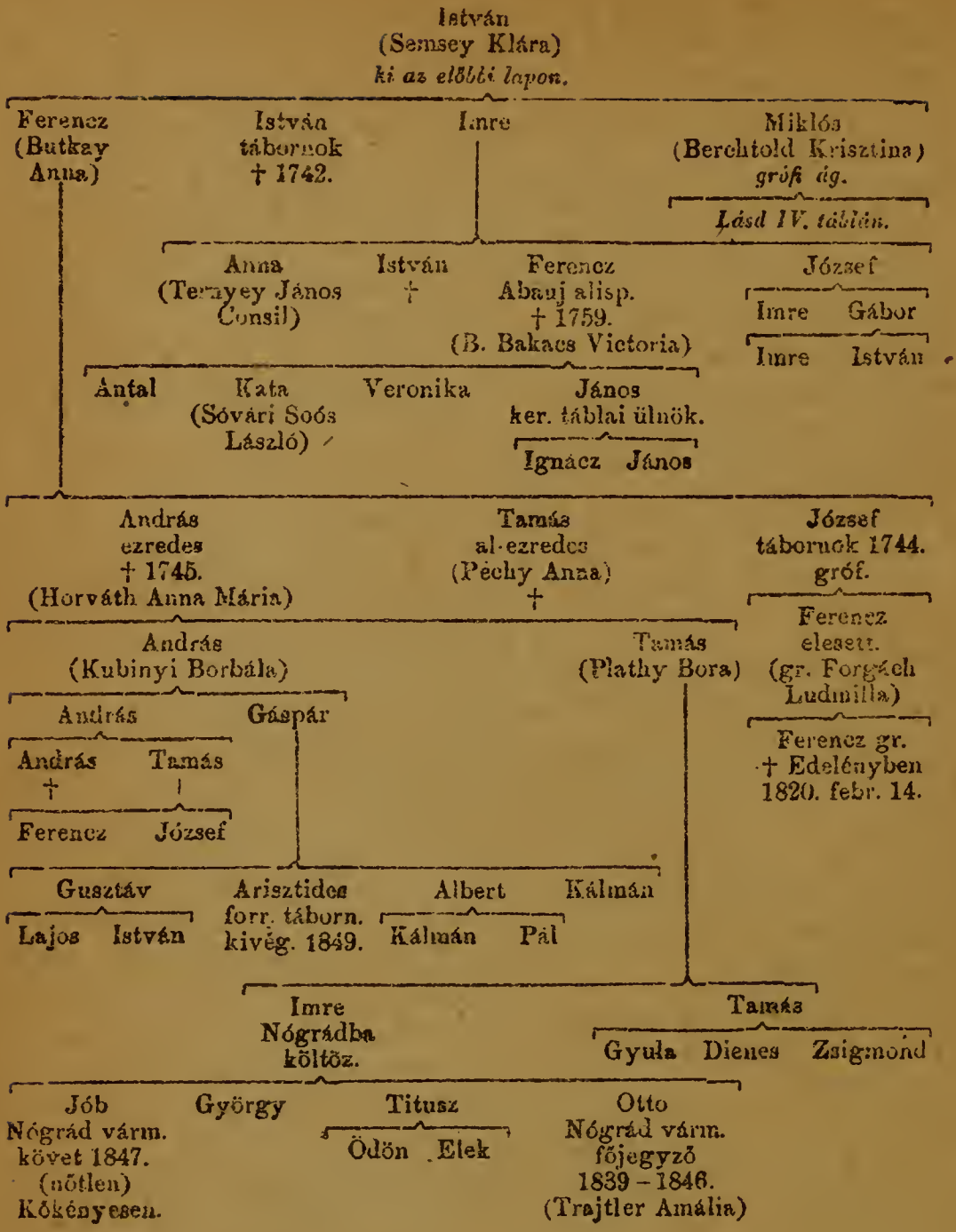
Istvánnak Semsey Erzsétől született gyermekei közül Ferencz terjeszté le ágazatát, melynek végső nemzedéke közt Imre Sáros megyének alispánja volt.

Zsigmond Berzeviczy Máriától nemzé a kihalt Zsigmondot és Lászlót, ki Görgey Annával többi közt Györgyöt, Ujházy Anna férjét, kinek fiai László, Pál, Boldizsár.

Következik a másik fővonal, az ugynevezett Kriváni ág, mely a II. táblán láttuk Ferencztől János Pesthy Annától született fiától sarjadzik le következőleg:

III. tábla.

A III. tábla törzsének Ferencznek, ki 1607-ben osztozott testvérével és alapitá a Kriváni ágat; nejével palocsai Horváth Klárával (ki anyja Büdy Klára ágán a primás Oláh Miklósnak utóda) több fiu-gyermeket nemze. Ezek közül László ága unokáiban kifogy. Ádám ágát az V. táblán látandjuk; Ferenczneknek ága itt a III-dik táblán terjed le.

Ez utóbbi Ferencz, Keczer Zsuzsannától származott gyermekei által ismét három vonalon terjeszti le utódait. Sámuel Semsey Klárával alkota az egyik ágat, Ádám a másodikat. Ezen Ádámnak fia Miklós a Rákóczy forradalomban Francziaországba bujdosik ki, fia Károly Mária franczia tábornok, egy ezred tulajdonosa, a sz. Lélek és sz. Lajos rendek vitéze volt; fiai közül *a*) Tamás ausztriai szolgálatban állt, mint a Lichtenstein lovas ezred ezredese, elesett Casano mellett Olaszországban 1804-ben; ennek fia Lajos cs. kir. kamarás, és a Geramb lovas ezredben kapitány, nemzé Károly Vinczét. *b*) Tamás a tulli egyház kanonokja Pozsonyban lakott. *c*) László ugyanazon egyház kanonoka, költő, meghalt Nagy-Szombatban 1825-ben. *d*) Ferencz ezredes Epernayban, és *e*) Lajos előbb osztrák kapitány, utóbb Francziaországba visszamegy, és ott ezredes; lakja Campaniában Stetay mellett.

Jánosnak Farkas Judittól fia Ferencz magtalanul mult ki.

István Semsey Klárával jelenkorig lenyujtá családfáját; ennek Miklós fiától származik a most is virágzó grófi ág, mely a IV. táblán tüntetik fel.

István (Istvánnak Semsey Klárától fia) lovassági tábornok, nagyon ifjan lépett a hadi pályára, és 30 évig hazáján kivül járt. 1686-ban Buda vára visszavételekor első vala a kőfalat meghágók közt. 1697-ben Zentánál Eugen fővezér parancsából mint lovas osztály dandárnok Pálffyval ő kezdé a csatát. 1702-ben Laudannál vitézül harczolt. Belgium bevétele után Párisba is berontott. Meghalt 1742-ben Fintán nőtlenül, kora 75-dik évében, s Szebenben a kegyesrendi szerzeteseknek általa alapitott egyházában eltemettetett [1]).

Imre (Istvánnak Semsey Klárától fia) ugy látszik szintén katona volt, fiai közül Ferencz Abauj vármegyének alispánja, 1759-ben halt meg [2]). Neje b. Bakacs Victoria volt, kitől utódait a táblázat mutatja.

Ferencz (Istvánnak Semsey Klárától fia) nejétől Butkay Annától ismét nagy hadfiakat nemzett. Fiai:

a) András ezredes, a porosz háborúban hires hős, kit II. Fridrik porosz király is dicsérettel emlit. Meghalt 1745-ben. Neje Horváth Anna Mária volt, ettől gyermekei osztályban nyert javaik

[1]) Lehoczky Stemmat. II. 100. Kovacsóczy Árpádia I. 329.

[2]) Horvát Imre gagyi plébán. „A midőn a mennyei Szion hegyen“ stb. czimü fölötte 1759. mart. 2-kán mondott halotti beszédet. Nyomt. Egerben 1760.

szerint keresztesi majd medgyesi Dessewffyeknek is neveztettek. Egyik kis unokája András cs. kir. kamarás volt, s magtalanul halt el; ennek nagybátyjától Gáspártól jő le egy ág, melyből Arisztid, született Csakaczon Abauj vármegyében 1802-ben. Előbb cs. kir. nyug kapitány, utóbb forradalmi tábornok, s mint ilyen kivégeztetett Aradon 1849-ki octob. 6-kán [1]). András ezredesnek Tamás nevü fiától egy másik ág jő le, melyből Imre Nógrád megyébe költözik. Fiai közül Jób fiatalabb korában szolgabiró, utóbb előkelő táblabiró, 1847-ben országgyülési követ. Nőtlenül él birtokán Kökényesen. Testvére Otto szintén Nógrád megyénél hivataloskodott, 1839-től 1846-ig azon megye jeles főjegyzője, a közbizalommal neki szánt alispánság elől önkényt elvonult. Lakhelye Vanyarcz. Gyermekei vannak.

b) Tamás Mária Terézia korában a fölkelő nemesség alezredese, nejétől Péchy Annától semmi utóda nem maradt.

c) József gróffá lőn [2]), lovassági tábornok volt 1744-ben, elesett az örökösedési háborúban 1746 ban [3]). Fia Ferencz gróf, atyja ezredében törzstiszt, ifju korában elesett a porosz háborúban ágyúgolyó által. Ennek gr. Forgách Ludmillától (ki utóbb gr. Eszterházy Istvánné lőn) fia Ferencz magnélkül halt Edelényben 1820-diki február 14-kén.

Következik a grófi ág, mely Istvánnak Semsey Klárától származott fiától jő le:

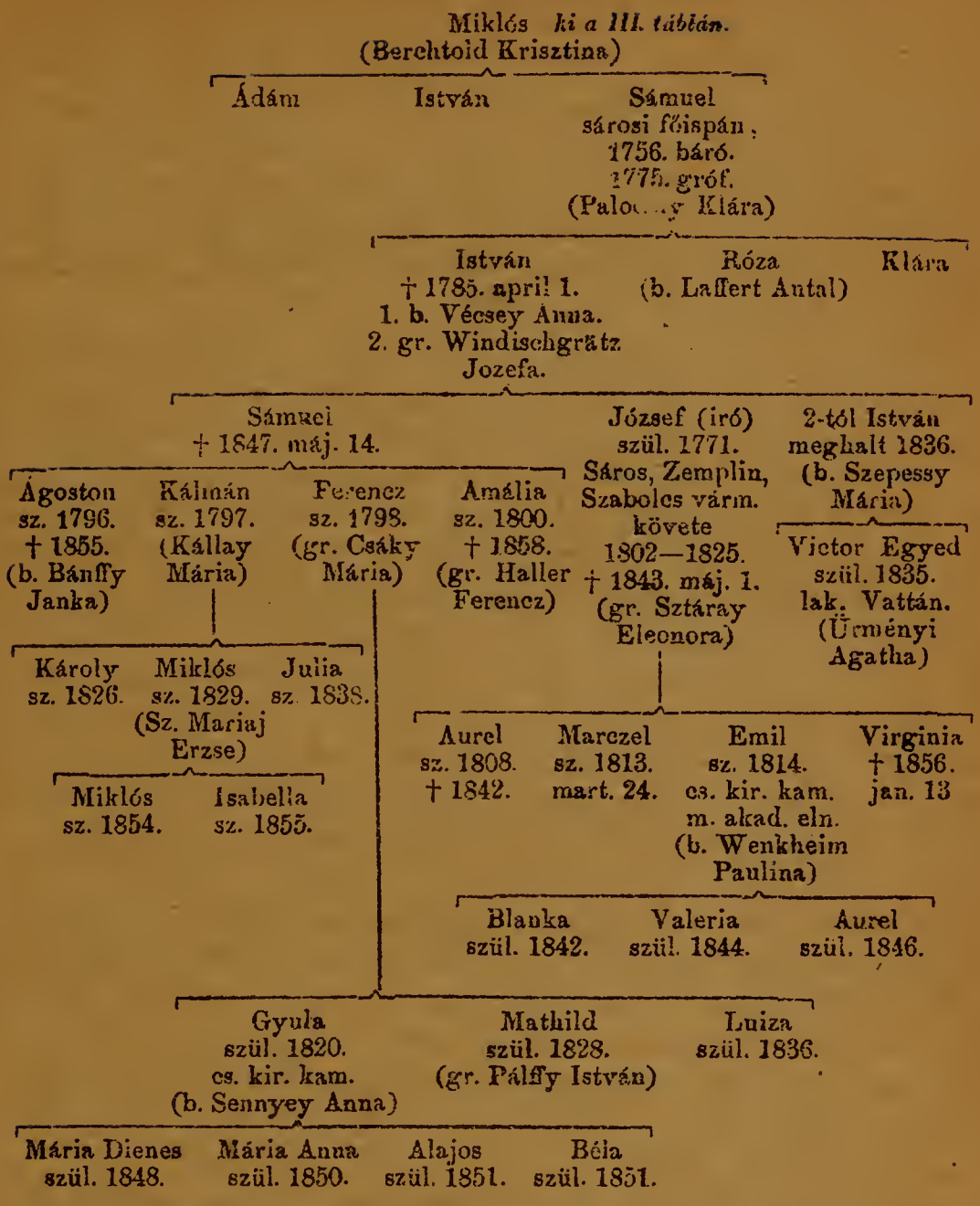
---

[1]) L. Életrajzát Ujabb ismeretek tára II. k. 365.

[2]) Lehoczky Stemm. II. 100. ki szerint a grófi diplomában áll, hogy a családból két tábornok, 22 várkapitány (praefectus) volt, 9 Prága falai alatt esett el

[3]) Mindszenti L'Advocat Lexicon II. D. 414. l.

IV. tábla.

A táblázat élén álló Miklósnak fiai közül Sámuel sárosi főispán volt, 1756-ban báróvá, 1775-ben pedig utódaival együtt grófi rangra emeltetett. Palocsay Klárától egy fia István (meghalt 1785. april 1.) terjesztő tovább a nemzékrendet. Ennek első nejétől báró Vécsey Anna Máriától három fia maradt. Ezek közül

József született 1771-ben Kriviánban Sáros megyében. Nevet szerzett ugy az irodalmi mint politikai téren. Eleintén országos pályára készült és fogalmazó lett, utóbb ezt odahagyva, 1795-ben a szabolcsi

fölkelő seregnél kapitány, majd a megyei térre lépett, és 1802-ben Sáros, 1805. 1807. Zemplin, 1811. és 1825-ben Szabolcs vármegye országgyülési követe volt [1]). Az 1807-ki rövid de fényes budai országgyülésen tollvivő volt. Irodalmilag föllépett a politikai téren is, ilynemü munkája a „Taglalat", mely gr. Széchényi „Hitel" czimü munkáját támadá meg. Költői munkái mintegy tizenkét kötetre mennének, s köztök latin s franczia dolgozatok is vannak; de nyomtatva csak igen kevés van [2]). Meghalt a jeles férfiu 1843-ki május 1-jén. Nejétől gróf Sztáray Eleonorától gyermekei:

Aurél született 1808-ban Nagy-Mihályon Zemplin vármegyében. A politikai térre lépvén, páratlan genialitása által tünt fel, és mint a conservativ tábor vezére a „Világ" czimü hirlap élén a másik pártnak legerősb ostromlója volt. Nevezett hirlapban irt politikai czikkei „X. Y. Z." czimü könyvben külön is napvilágot láttak. Kimerithetlen, megtörhetlen, lankadatlan szellemét az örökös munkásság okozta láz kora ifjuságában életének 34-dik évében törte meg; meghalt 1842-ki február 9-én. Legnagyobb ellenese irá neerologjában róla: „Mennyi ész, akarat, tettvágy, mily lángoló érzelem, mennyi remények s mi fényes jövendő volt e névhez csatolva!" Családa könyei közé szinkülönbség nélkül vegyült a nemzet részvét könyüje [3]). Szép emlékeül legujabban jelent meg kézirati müveiből életrajzával együtt egy disz-Album „Koszorú" czim alatt. — Testvére

Emil született 1814-ben. Cs. kir. kamarás. Bátyja halála után a hirlapi téren annak szerepét vette át, és a conservativ párt egyik vezére volt. Jelenleg a magyar akademia elnöke. Gyermekeit a táblázat mutatja.

A jeles férfiaknak növérük Virginia egy ritka müveltségü és lelkületü magyar hölgy volt; meghalt 1856-ki január 13-kán, kora 49-dik évében.

Következik a III. táblán álló Ferencz fiának Ádámnak ágazata.

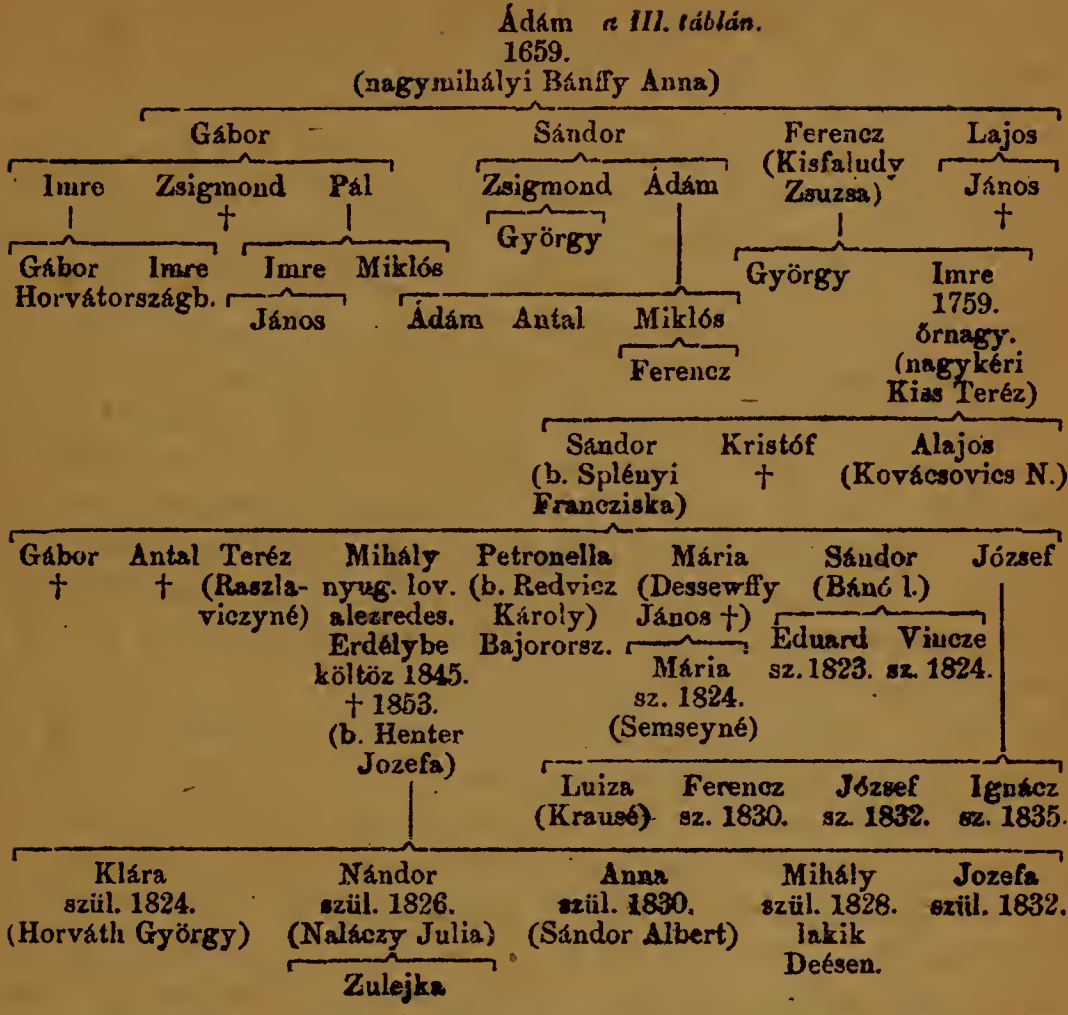
---

[1]) József gróf testvérével Sámuellal, ki sziatén országgyülési követ volt, az 1825-ki országgyülésen a KK. és RR. közbejárását kérék föl, hogy egykori slavoniai birtokaikért, melyeket I. Ferdinand királyhozi hűségök miatt vesztettek el a család ősei, hasonló értékben kárpótlást nyernének. Ez alkalommal leszármazási táblájuk is felmutattatott. Lásd 1825-ki Országgyülési Acták II. köt. 1189. lapon.

[2]) L. Ujabb ismeretek tára II. k. 373.

[3]) L. Ujabbkori ismeretek tára II. köt. 365—373. l. életrajzát.

V. tábla.

Az V. táblázaton Ádámnak Gábor fiától utódai Horvátországban lakoztak.

Ferencznek Kisfaludy Zsuzsannától fia Imre 1759-ben őrnagy volt; ennek neje nemeskéri Kiss Teréz, kinek Kiss Sándor után özvegyen maradt édes anyja Daróczy Katalin összes vagyonát egy családi alapitványra hagyá rokonai számára, mely Kiss-Jankovich féle alapitvány nevezet alatt ismeretes. Imre őrnagynak Sándor fiától unokája

Mihály mint nyugalmazott lovassági alezredes Erdélybe telepedett meg 1845-ben. Meghalt 1853 ban. Nejétől b. Henter Jozefától gyermekeit a táblázat mutatja.

A család ősi czimere — mint az első metszvény mutatja — a paizs kék mezejében könyöklő férfi-kar buzogányt tartva, fölötte egyfejü koronás sas kiterjesztett szárnyakkal áll; a paizs felső szögletei ben jobbról félhold, balról csillag ragyog; a sas feje fölött zöld koszorú

látszik, mely néhol a paizst telamonok gyanánt körülövedző két szirén által tartatik kétfelől. A paizs fölötti sisak koronájából öt strucztoll leng. E czimert az első metszvény mutatja a telamonokat képviselő két szirén nélkül [1]).

A bárói és grófi rang nyerésekor ez ősi czimer — mint a második metszvény tanusitja — tetemesen bővitetett. Az ősi czimer a négyfelé osztott paizsnak közepét foglalja el. A nagyobb paizs első és negyedik osztályának vörös mezejében oroszlán all kivont karddal. A második és harmadik osztály félig fehér, félig fekete mezejében királyi korona van, és abból öt strucz-toll (ugymint kék, vörös, fekete, vörös, kék) lengedez. A paizs fölött bárói vagy grófi korona, és azon három nyitott sisak, melyek közül a jobboldalinak koronáján arany egyfejü sas kiterjesztett szárnyakkal, a középsőnek koronájából a leirt öt strucz-toll, a baloldalinak koronáján két elefánt-orrmány között (melynek egyike kék-fehér, másika arany-kék) a buzogányt tarto páncélos kar látható. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról ezüst-vörös. A vértet két oldalról két halfarkú női syrén telamonok gyanánt őrzi.

Désy család. Abauj, Szabolcs és Ugocsa vármegyei nemes család. Ugocsa megyében birtokos Péterfalván [2]).

Szabolcs vármegyében Désy György 1822-ben szolgabiró. Désy István 1838-ban szintén ott szolgabiró.

Désiekre (vagy mint most irják Dézsiekre) találunk a XIV. században. Désy Péter, Kristóf és Mihály testvérek 1386. és 1387-ben Mária királyné hivei, és a horvátok kezeiből kiszabaditásának szintén segélyei; ezen érdemeikért Losonczy Istvántól 1387-ben egy falut kapnak.

Emlittetik Désy Imre fő-asztalnok Ulászló és II. László korában.

Deszetinszky család. Zemplin megye armalista nemesei közé számláltatik [3]).

Detrich család. (Detrichfalvi). Liptó vármegyéből ered, hol Benedekfalva máskép Detrichfalva helységre és Bresztovina pusztára a Dluholuczky, Kiszely és Andreánszky családdal Rudolf királytól 1570-ben királyi uj adományt nyert [4]).

A család egyik ágának néhány nyomon leszármazása következő:

---

[1]) És öt helyett hibásan hat strucz-toll látszik a metszvényen.

[2]) Szirmay C. Ugocsa 125.

[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

[4]) Liber regius fol. 90.

Detrich Ferencz
(Kiszely Magdolna)

Ferencz	Borbála (Medzihradszky András)	Dániel				
		Márton	Dániel	Lajos ügyvéd Pesten (Egry Wilhelmina. † 1836.)		Kata
Krisztina (Veres Zsigmond)	Zsigmond Kérben lak.	Bertha (1. Biringer. 2. Lipp Prokop)	Kata	Vilma (Oláh István) Pesten.	Rudolf	

E családból ered Detrich Margit Jóhny Tóbiásné.

Dévay család. (Dévai). Erdélyi család. 1561-ben Dévay Péter a moldvai vajda Basilius segélyére jár.

1603-ban Dévay Máté Basta elől menekszik többekkel Karánsebesre [1]).

Dévay Antal a guberniumnál fogalmazó 1794-ben, valós. titoknok 1815 ben.

Dévay család. Magyarországon Heves és Pest megyében birtokos Fényes Geographiája szerint.

Komárom megyében is birtokos volt, mint Csúzy örökös, 1540-ben többekkel a Dévayak is Csúz helységet uj adomány mellett birtokba veszik [2]).

1730-ban az Esztergam megyei Déva helységbe a Dévay család magvaszakadtan iktattatik be nádasi Tersztyánszky János, de ellentmondás történt [3]).

Tán e családból volt Dévay Pál, ki Ugronovics Borbálával nemzé Dévay Máriát Horváth Imre nejét, ki él 1799-ben.

Devecseri család. A Devecser név már legrégibb időkben előfordul évlapjainkban. Devecser főispán Péter király hive és tanácsosa [4]). 1206-ban Tiborcz országbiró, és Eimech Márton Devecherről irják magokat [5]).

Erdélyben is élt devecseri Devecsery család, melyből Devecsery Ferencz 1517-ben Doboka vármegye jegyzője volt [6]).

---

[1]) Wolph. Bethlen tom. V. p. 461.
[2]) Fényes Komárom várm. 121. l.
[3]) Sz. Benedeki Convent Capsa H. Fasc. 4. Nro 7.
[4]) Turóczy Chronic. II. cap. 33.
[5]) Lehoczky Stemmat. II. 101.
[6]) Hodor K. Doboka várm. 64.

Dévény család. (Melléthei). Gömör vármegyei Mellethéről irja előnevét. Neve többféleképen iratik; igy

István 1702-ben Kassán tanuló mellethei Devininek van irva. Czimere a paizs mezejében egy balra forditott férfi-kar könyökölve, és három rózsát tartva. A paizs fölötti koronából szintén pánczélos kar balra fordulva meztelen kardot villogtat [1]).

Zemplin vármegyében e század elején is a birtokos nemesek között állt a melléthei Divényi család.

Nógrád megyében élt Dévény István, B.-Gyarmat mv. jegyzője, meghalt 1854-ben. — Nejétől Fekete leánytól gyermekei: Fáni (Hanely L.-né), Etelka (Valluss Pálné), Bertalan Novák Etelka férje; Mária, Victoria (Nagy Mihályné), és János.

Ez ágnak czimere D. István pecséte szerint egy függőlegesen kétfelé osztott paizs; a jobboldali mezőben hármas dombon királyi koronán áthuzott két toll között rózsa van; a baloldali osztályban kétfejü koronás sasnak csak fele látszik. A paizs fölötti sisak koronáján fejét jobb oldalra fordító daru áll fél lábon, másik fél lábában golyót tart.

Dewichiey család. Kihalt család. Dewichiey János 1597-ben Nógrád megyében fordul elő [2]).

Dezasse család. (Gróf.) Lakhelye Bohunicz Pozsony vármegyében.

Czimere vörös mezőben zsinoron függő vadászkürt, fölötte három ezüst liliom (fölül kettő, alább egy) látható. A paizson grófi korona, és azon nyitott sisak, melynek koronáján ismét liliom. Foszladék jobb oldalról ezüst-vörös, balról arany-vörös.

A család franczia országi eredetü, hol már régen „Verneuil“ és „Petit-Verneuil“ előnévvel, báró czimzettel fordulnak elő. Hazánkban a XVIII. század közepén jelennek meg [3]).

Báró Dezasse (de Zasse) Verneuil Péter Ignácz Colloig Margit nejével nemzé gróf Dezasse Józsefet (szül. 1755. sept. 24. meghalt 1834. nov. 11.) és báró Dezasse Petit-Verneuil Charlemagne-t, ki korompai báró Brunswik Terézt vette nőül. Emlitett József emeltetett grófságra testvérének Charlemagne-nak fiai-

---

[1]) L. Academicum Societatis Jesu Collegium Cassoviense, Divina ope et humana excineribus resurgens etc. 1702. pag. 20.

[2]) Protoc. C. Neogr. anni 1597.

[3]) Hist. Herald. Handb. 165. — Goth. gen. Taschenb. f. gr. H. 188.

val Ferenczczel és Antallal együtt, kik 1802-ben magyar honfiusitást nyernek [1]).

A családfa következő:

Báró D. Péter Ignácz
(Colloig Margit)

gr. József szül. 1755. † 1834.	báró Charlemagne † (b. Brunswik Teréz)
Anna szül. 1809. (gr. Dezasse Antalné)	gr. Ferencz szül. 1786. cs. kir. kam. és őrnagy. (Zerdahelyi Constanczia) szül. 1798. máj. 22.
	Antal szül. 1788. dec. 12. † 1853. jan. 7. cs. kir. kam. (1. gr. Sándor Erzse. 2. gr. Dezasse Anna)

Luiza szül. 1821. csillagker. és palota-hölgy. (Gr. Cziráky János)	Katalin szül. 1824.	Julia szül. 1828. csillagker. hölgy. (Gr. Cappy Henrik cs. kir. kam. és őrnagy)	Emil szül. 1834. főhadnagy.

Dézsy család. (Nagy-iklódi). Doboka megyében Nagy-Iklódot birta a család, és onnan irta előnevét. Lesarjadzása [2]) igy áll:

Dézsy János
(Fehér Kata)

Judit (Kimita János)	János †	Kata (Baló József)	Krisztina (Konrád András)	László (Szöllősy Zsófia)
			János (Tökés Kata) †	Julianna (Herszényi György)

A törzs Dézsy János neje Fehér Kata, leánya bolduczi Fehér Jánosnak Tamásfalvy Borbálától, aki előbb pekrovinai Pekry Mihályné volt. Nevezett Tamásfalvy Borbálának atyja Tamásfalvy László, anyja Tholdalaghy Fruzsina, leánya Tholdalaghy Ferenczneknek Frátay Klárától, Frátay Gergely leányától. A Dézsyeknek egyenes maradékai ma Keresztes és Hegyesy nemesek leányágon.

Dézsi család. Erdélyben Maros-széken birtokos. Ifjabb nemzedéke közt áll Sándor és Domokos, kiknek tán atyjok testvér [3]).

Dianesevith család. Közülök Dianesevith Miklós 1649-ben országgyülési választmányi tag [4]).

---

[1]) 1802-ki 34. törv. cz.

[2]) Hodor Doboka vármégye 63. l.

[3]) Kővary Erdély nev. cs. 253.

[4]) 1649-ki 77. törv. cz.

Dibáczy család. Szabolcs megye nemessége sorában áll. Birtokos Bogáthon.

Dicső család. Szintén Szabolcs vármegyében tartja lakhelyét, és Lövő Petri helységben közbirtokos [1]).

Dienes család. A nemes levelet Dienes Ambrus szerzé 1613-ban Kovácsi Mátyással [2]).

Dienes Ambrusnak nejétől csalomjai Nagy Zsófiától fia György, és Judit Góg Albertné.

A családfa igy jő le:

Dienes Ambrus
(csalomjai Nagy Zsófia)

Judit (Góg Albert)	György 1652—1655 (Izdenczy Zsuzsa)
	Anna 1671. (poltári Soós Ambrus)
	Erzse (1. Voxith Horváth Ferencz 2. gajdai Bobor János)

A családfán álló Dienes György 1650-ben Koncz Péterrel adományt kap Heves megyei Dormány, Kis-Bátor, Bocs, Hanyi, Mező-Tárkány, Farmos és Borsod megyei Mező-Kövesd helységekre. 1652-ben Nógrád megye táblabirája, 1655-ig több megyei választmányban vesz részt. A váczi püspökség, és gr. Forgách cs. meghatalmazottja is volt. Birt Nógrád megyében Pösténybeu. 1647-ben Jakabházy, máskép Eötvös János elleni pörei megsemmisitetnek [3]).

Dienes János valószinüleg Györgynek testvére, 1675-ben Korponán lakott. Hatalmaskodási ügye volt Lipthay János ellen [4]).

Már előbbről is találunk Dienes nevüekre; Dienes György és Apay Ferencz örök bevaliást tesznek az esztergami káptalan előtt 1500-ban Bodics András részére Apay helységbeli részbirtok iránt.

Dienes András Borsod megyében fordul elő [5]).

Dienes András, Erzse és Judit ellentmondanak 1760-ban a sz. Benedeki Convent előtt testvérök Dienes Sándor szerződésének, melyet Tihanyi Jánossal s másokkal kötött.

---

[1]) Fényes Geographiai Szótár III. 233.

[2]) Lehoczky Stemmat. II. 161.

[3]) 1647-ki 108. törv. cz.

[4]) Nógrád várm. levéltár 1754. Fasc. 27. Nro 1172. — Sz. Benedeki Conv. Fasc. 86. Nro 17. item Fasc. 109. Nro 18.

[5]) Vahot Imre Magyarország képekben Miskolcz és Diós-Győr történeteiben.

Dienes család. Ugocsa vármegyében birtokos nemes család.

Dienes Ádám azon megyének 1709-ben főjegyzője [1]).

Dienes András e század elején Hetényben, Csepefalván, Batáron és Csedreghen birtokos [2]).

Dienes László Batáron, Zsigmond Csepefalván birtokos [3]).

Dienes család. (Közép ajtai). Erdélyi székely család. Középajtai Dienes Bálintnak közép-ajtai Keresztes Péter örökségé felüli levelét megerősiti Báthori Gábor 1608-ki oct. 22-kén [4]).

Dienes András a Maros-székből 1506-ban jelen volt az agyagfalvi gyülésen [5]).

Dienes család a mult század elején 1702-ben Doboka megyében Pánczél-Csehiben is birtokos volt [6]).

Dietrich család. (Báró, Landseei, honfiusitott). Thurgauból eredeztetik. 1577-ben Dietrich Miklós-Lőrincz czimerlevelet kap. 1621-ben lovagi (Ritter) rangra emeltetik II. Ferdinand császár által. 1673-ban a landseei előnevet kapja. 1677-ben német birodalmi báróságra emeltetik [7]).

Hazája és birtokai Svecz, Bajor-, Cseh- és Osztrákországban fekszenek. Hozzánk csak egy ága tartozik, melyből báró Dietrich József 1827-ben indigenatust nyert, de kiben ez ág fi-ágon 1855-ki julius 21-kén kihalt. Született e József 1780-ki sept. 23-án. Özvegye Bera Anna Klára, előbb világosi Bohus Jánosné.

A családfai kimutatás ez:

B. Dietrich József
1827. magyar indigena.
(Bera Anna)

Anna Erzse	Vilhelmina Jozefa
szül. 1823. † 1853.	szül. 1825. † 1829.
(Herczeg Sulkovszky Lajos)	

József özvegye Bera Anna bir Pankotán, Magyaradon, Barakonyban, Apathiban, Butyinban, Kis-Indián.

Czimere négy részre oszlik; az első és negyedik rézsutosan kék és arany csikolatokból áll, hármas dombból egy szőke szakállos fiatal

---

[1]) Szirmay C. Ugocsa p. 57.
[2]) Ugyanott 135. 137. 172. 173.
[3]) Ugyanott 137. 172.
[4]) Kemény Józs. Notitia Cap. Albensis 237. l.
[5]) Kállay Székely Nemz. 245.
[6]) Hodor Doboka várm. 62.
[7]) Goth. geneal. Taschenb. 1857. 138.

férfi nől ki, jobb kezében kulcsot tartva, balját csipőjére helyezve. A második és harmadik mező négy (ezüst és vörös szinü) részre oszlik, minden osztályban ellenkezőleg szinelt liliom látható. A paizson két koronás sisak áll, az egyiken a paizsbeli férfi a kulcscsal, a másik felett a négy liliom látszik. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Dietrichstein család. (Gróf, honfiusitott). Karinthiából ered a Zeltschadi grófoktól. Családfáját bizonyos Reinpertig viszi fel, ki 1004-ben halt meg. Ennek utódai közül Dietrichstein Pongrácz 1514-ki jul. 8-kán birodalmi bárósságot nyert, és családját két fia által két ágon kezdé terjeszteni. Ferencz (megh. 1550.) az ugynevezett weichselstädt-rabensteini ágnak, Zsigmond pedig a hollenburg-finkensteini ágnak lőn törzsévé. Könnyebb felfogás végett néhány izen jónak vélem a családfát közleni:

Dietrichstein Pongrácz
1514. báró.

- Ferencz † 1550. *Weichselstädt-rabensteini ág.*
  - Seifried szül. 1507. † 1586.
    - N.
      - N.
        - János Kristóf 1624. † 1704.
          - Ferencz János Gotfried 1741. *magyar indigena.*
            - Károly Hannibal megh 1794.
  - Lenard 1559. *utódai élnek.*
- Zsigmond 1484. † 1540. *Hollenburg-finkensteini ág.*
  - Zsigmond 1527. † 1590. *ez ág kihalt.*
    - Zsigmond † 1602.
      - h. Miksa 1583 ban *magyar indigena.* 1631. herczeg.
        - h. Ferdinand József 1684.
          - N.
            - h. Károly Miksa szül. 1702. † 1784.
              - hg. János Károly
                - hg. Ferencz József szül. 1767. † 1854.
                  - *Lásd folyt. a köv. lapon.*
                - gr. Móricz szül. 1775. ausztr. v. tit. tan. (Gr. Gilleis Teréz)
                  - Móricz szül. 1801. londoni köv. † 1852. (gr. Potocka Zsófia †)
                  - Julia szül. 1807.
              - gr. Ferencz † 1813. (b. Reischach Charl.)
                - gr. Ferencz Xav. sz. 1774. † 1850. (gr. Wallis Róza)
                  - Mária sz. 1819.
                  - Teréz sz. 1823. (gr. Mensdorf Pouilly)
  - Ádám sz. 1527. † 1590. *magyar indigena* 1583-ban. 1600-ban gróf.
    - Ferencz bibornok, olmützi püsp. herczeg 1622.

Hg. Ferencz József
szül. 1767. † 1854.
ki az előbbi lapon.

hg. József
szül. 1798.
(h. Wratislaw Mitrowicz Gabr.)

Teréz	Alexandra	Gabriela	Clotild
1822.	szül. 1824.	szül. 1826.	szül. 1828.
(gr. Herberstein)		(gr. Hatzfeld Alfred)	(gr. Clam-Gallas)

Mint a családfáról látjuk: Pongrácztól kétfelé szakadván a család, Zsigmondnak fia Ádám 1583-ban magyarországi honfiusitást nyert [1]). Adámnak fia Ferencz bibornok, olmützi püspök, 1622-ben német birodalmi herczegségre emeltetett, és ez átment unokaöcscsére Miksára is, ki szintén indigenává lőn hazánkban. Azonban a herczegi ág fi-ágon már kihalásnak néz elé.

Pongráznak Ferencz fiától eredt ivadék közt is Ferencz 1741-ben szintén indigena lőn hazánkban [2]), de fiában ez ág is kihalt; s igy a család ismét kimult hazánkból.

Ősi czimere a családnak — ugy látszik — két keresztbe helyezett szőlőmetsző kés körülvéve és a rokon-családok czimercivel megszaporitva.

Dillmon család. (Dillmonti). Dillmon Ferdinand 1717-ben nemesittetett meg III. Károly király által.

Czimerpaizsa négy részre oszlik: az első és negyedik vörös mezőben arany grif áll zsákmány után ragadó helyzetben; a második és harmadik kék mezőben jobbról rézsut lenyuló arany csikolat látható. A közép-paizs zöld mezejében pánczélos vitéz nyilat tart. A paizs fölötti sisak koronájából három vörös strucz-toll leng. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [3]).

A család hazánkból kiszármazott, vagy kifogyott.

Dindár család. (Tindarisi és k.-fejérvári). Erdélyi család, és római sz. birodalmi lovag. Erdélybe a Dindár törzs mint Mihály vajda titoknoka származik be. Él közülök Antal, Aranyos-szék utolsó főkirálybirája; neje Gyárfás Róza [4]).

Lajos 1848-ban maros-széki dúlló.

József, kinek neje gróf Kornis leány, catastr. felügyelő 1854.

---

[1]) 1583-ki 3. törv. cz.
[2]) 1741-ki 68. törv. cz.
[3]) Collect. Herald. Mss. Nro 584.
[4]) Kőváry Erdély nev. cs. 258.

János nak özvegye él, fiaik közül János mint katona a forradalmi részen Szeben alatt esett el 1849-ben.

Dinewald család. (Gróf, honfiusitott). Gróf Dinewald (tán Dünewald) Henrik János 1687-ben nyert magyarországi indigenatust [1]).

Dinhoffen család. Dinhoffen György 1709-ben I. József királytól magyar nemességet nyert [2]).

Czimere kék mezőben fenyőfa, melynek baloldalán oroszlán áll, első jobb lábaival a fenyő leveleit tépi; a paizs felső jobb szegletében nap, a bal szegletben félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két szétterjesztett sas-szárny között koronás oroszlán áll vörös zászlót lobogtatva. Foszladék jobbról és balról arany-vörös.

Dinyes család. (Máskép Sáska). A czimeres nemes levelet 1756-ki aprilben Dinyés, máskép Sáska János és Mihály szerzik [3]).

Czimerök: kék mezőben zöld téren álló daru, fölemelt jobb lábában követ tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös mezü férfi-kar arany buzogányt markol. Foszladék mindkét oldalról ezüst-kék [4]).

Diósffy család. Zemplin megyei czimerleveles nemes család [5]).

Diósy család. (Magyarköblösi). Doboka vármegyében birtak Magyar-Köblösön a XVII. század végén. János nak, ki 1678—1682. Doboka vármegye alispánja volt, utódai M.-Köblösön birtokolnak [6]).

Dióssy család. (Tóth-Diósi). Nyitra vármegyének egyik régiebb nemes családa; birtokos jelenleg is az előnevet adó Tóth-Diós helységben.

1563-ban élt Dióssy János csapat-vezér [7]).

Czimere — mint Dióssy Ábrahámnak 1677-ben Hont megyei szolgabirónak pecsétén láttam — a paizs mezejében kivont kardot tartó oroszlán, a paizs fölötti sisak koronájából szintén kardos oroszlán emelkedik ki két kiterjesztett szárny között.

Egyik ágazatnak a XVI. század végétől kezdve lesarjadzása következő [8]):

---

[1]) 1687-ki 28. törv. cz.
[2]) Collect. Herald. Nro 744.
[3]) Collect. Herald. Nro 130.
[4]) Adami: Scuta Gentil. II
[5]) Szirmay C Zemplin. not top. 111.
[6]) Hodor Doboka várm. 65. 437
[7]) Forgách Comment. 359 l.
[8]) Theszéry Deméndy-féle perből.

Dióssy Kristóf
1590.
(Boronkay Anna)

István
1617. Nyitra várm. sz.-biró.
(Divéky Kata)

György
(Besznák Zsófia)

István
(Székelyi Kata)

Miklós
(Bogády Magdolna)

György
(Zerdahelyi Johanna)

Anna Mária
(Benyovszky Sámuelné)

A törzs Dióssy Kristóf, Dióssy István és Jánossal és többekkel 1601-ben Pozsony megyei Ohaji birtokrészöket 450 frtért örökösen bevallják Csery Mihálynak [1]).

A táblán nincsenek Dióssy Jakab, ki 1663-ban Semptei szőlőrészét Csery Istvánnak adja el [2]).

Dióssy Mihály él 1682-ben [3]).

1772-ben Dióssy Ádám és neje Zerdahelyi Zsuzsánna Nyitra megyei Geszthen Szluha Sándor és Istvántól két telket vesz [4]). Dióssy Ádám 1781-ben Nyitra megye alispánja volt.

Dióssy Mózsesnek Csákány Máriától leánya Anna Mérey Lajos királyi tanácsos neje volt e század elején.

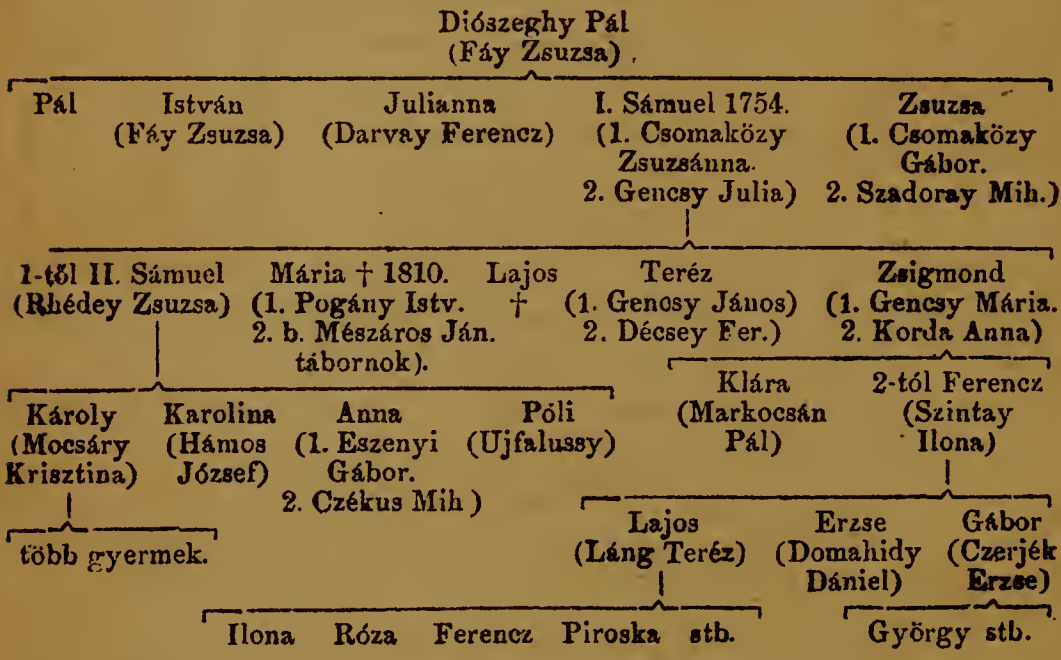
Többi közt él a családból Dióssy Imre, birtokos Tóth-Dióson.

Diószeghy család. (Giczei). A család bölcsője Debreczen; innen Diószeghy Pál származott Gömör vármegyébe, elvévén ott Fáy Zsuzsannát, s osztályrészébe kapta Giczét, a melybe magát statuáltatta. Fia Sámuel nagy kiterjedésü vagyonra tett szert Közép-Szolnok és Szathmár vármegyében, elvévén ott Csomaközy Péternek Dobay Máriától született leányát Csomaközy Zsuzsannát. Nemsokára az egész Csomaközy család fi-ágon kihalván, neje jogán osztozik a fiui birtokokban. Igy örökösödött Tatárfalván Szathmár me-

[1]) Esztergami kápt. libro X. folio 705.
[2]) Ugyanott libro XVIII. folio 1070.
[3]) Katona: Historia Critica tom. XXXIV. p. 749.
[4]) Sz. Benedeki Convent Prot. JJ. p. 63.

gyében, melyre 1754-ben adományt vesz [1]), igy kapja Közép-Szolnok megyei Pele helység fele részét, a melyre 1780-ban adományt vesz, ugy, hogy az csak fiu-ivadékot illessen, — de később benne a leányok is osztoznak. Ugyan ezen évben Szodoray Zsigmond és Hatfaludy Ferencz törvényes személyek által magát be is iktattatja. 1758-ban Donáth Pál helyébe perceptornak neveztetik, mit guberniale decretum adott tudtára.

Leszármazások következő [2]):

II. Sámuel ága Gömör megyében, Zsigmondé pedig Közép-Szolnok megyében él. Ezenkivül egy másik ágat is látunk lejőni, mely a Lónyay, Bogáthy, Csanády, Baranyi és Fáy családokkal sógorosodott.

A család reformatus vallásu.

Czimere: függőlegesen kétfelé osztott paizs, a baloldali osztályban három halom áll, azok fölött három rózsa függőleges vonalban látható; a jobboldali osztályban koronából kiemelkedő egyszarvú két első lábával keresztet tart.

Szintén e Diószeghy család másik ágához tartozott azon Sámuel, ki Debreczenben reform. predikator és superintendentialis főjegyző volt. Született Debreczenben; tanult külföldön is; szerzője két

---

[1]) Szirmay Szathmár várm. II. 211. l.

[2]) Décsey M. ur szives közleménye.

kötetben megjelent „Predikatziok"-nak és a „Magyar füvészkönyv"-nek, melyet sógorával Fazekas Mihálylyal dolgozott ki. Meghalt 1813-ki aug. 2-kán [1].

Diószeghy család. Hazája Nógrád megye, hol a XVIII. század elején találjuk Diószeghy Pétert, ki Jeney Katalint vette nőül.

Czimere: a paizsban hármas dombon kereszt, melyre zöld borostyán folyik föl. A paizs fölötti sisak koronájából szárnyas angyal emelkedik ki, zöld pálma-gallyat tartva.

Családfája következő:

Diószeghy Péter
(Jeney Kata)

József
ügyvéd.

Tadé †
táblabiró,
lakott P.-Berkiben.
(Kőrösy Jozefa)

Erzse	Tadé	Gejza
(Balás Lajos özvegye)	(Lisznyay Francziska) Penczen.	†

Az utolsó Tadé katholikusból reformatus lett.

Diószegi család. (Dézsi, báró). Erdély családa. Dézsről emelkedett ki [2]. Törzse Diószegi Péter a nemzeti fejedelmek végső korában él. Fia István Kővárra teszi lakását, s feles vagyonra tesz szert

Ennek fia Mihály báró Lázár János helyébe 1744-ki october 14-kén kir. táblai ülnök lőn, bárságért folyamodott, megnyerte, és a bárói diplomát 1746-ki mart. 7-kén a szebeni országgyülésen hirdetteté ki.

Családfájok ez:

---

[1] Danielik: Magyar Irók. II. köt. 61. l.

[2] Kőváry: Erdély nev. családai. 72. l.

Közülök Sámuelt a mult század végén nótázák, de nővére Klára kérelmére kegyelmet nyert.

Az egész család jelenleg Antalban és fiaiban él, kik közül Géjza 1853-dik év végén tért vissza bujdosásából [1].

Diotalényi család. Közülök Diotalényi Ferencz sághi prépost volt 1593-ban, midőn részére bizonyos ügyben Hont vármegye törvényszéke bizonyitványt adott ki [2].

Diskay család. Zala vármegye nemessége között foglal helyet Fényes E. Geographiája szerint.

Disznósi család. Lásd Horváthy cs.

Ditkovics család. 1792-ben Ferencz király emelé nemességre Ditkovics Antalt és Miklóst.

Czimerök kétfelé osztott paizs, a jobboldali kék mezőben arany oroszlán kivont pallost villogtat. A baloldali vörös mező közepén királyi koronán kivont pallós és hüvelyc van keresztül ütve, és kereszt-alakba helyezve. A paizs fölötti sisak koronájából oroszlán emelkedik föl szemközt fordulva, első jobb lábával a leforditott pallóst, ballal annak hüvelyét (szintén leforditva) tartja. Foszladék jobbról arany-kék, balról czüst-vörös [3].

---

[1] Kőváry id. h. honnan mind ezen adatok.

[2] Ipolyi Arnold ur közlése szerint.

[3] Adami Scuta gentil. tom. II.

Diván család. Diván Konstantin és György és Szyro György I. Ferencz királytól 1795-dik évben nemesitettek meg [1]).

Czimerök kétfelé osztott paizs: a jobboldali kék mezőben balról lefelé húzott négy fehér csikolat látszik; a jobboldali vörös mezőben zöld téren oroszlán áll kivont karddal, és ugyanaz emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról aranyvörös [2]).

A Diván család a mult század végén kereskedés által meggazdagult, és jelenleg Torontál megyei Pádé helységet birja [3]).

Divéky család. (Divék-Ujfalusi). Egyike azon ős nemzetségeknek, melyek a Divék nemből eredtek, s melyekről a Bossányi családnál e munka II. kötetének 208. lapján van említés.

Midőn a több család-ágra szakadt Divék nem megosztozott [4]), Tamás a fogatlan, ki emiélfogva csorbá-nak is neveztetett [5]), megtartá az ősi Divék nevet, s róla családja Divéky-nek neveztetett. Fiaitól Egyed és Pétertől, kik 1348-ban éltek, jő le a család e mai napig.

Ősi czimere a családnak ugyanaz, a mi a többi vele egy törzsből eredt családnak: kék mezőben terepélyes fa alatt egy medve, fölötte félhold és csillag ragyog.

1642-ben élt a családból Divéky András, ki Bossányi Mihálylyal és Vizkelety Mihálylyal Revistye várából ingatlan javakat vitt el, melyek iránt Dóczy Menyhért tanuvallatást tétetett [6]). Valószinüleg ez azon Divéky András, ki 1629-ben [7]) és 1636-ban Nógrád vármegyének jegyzője [8]), sőt 1635-ben országgyülési követe volt [9]).

Jelenleg a család lakhelye Nyitra vármegye.

---

[1]) Collect. Herald. Mss pag. 135
[2]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[3]) Fényes E. Geographiai szótár III. 184. l.
[4]) Mednyánszky Hormayr Taschenbuch 1825. Jahrg. 269–270.
[5]) Fejér Cod. Diplom. tom. IX. vol. I. p. 615. — A Divék nemről oklevél ugyanott tom. V. vol. II p. 48.
[6]) Sz. Benedeki Convent Fasc 105. Nro 11.
[7]) Bellaagh Simon részére 1628. dec. 10. kelt armalis, melyre a kihirdetési bizonyitványt aláirta.
[8]) Szerémy Tamás részére 1635-ki nov. 5-kén kelt armalison a kihirdetési bizonyitvány alatt.
[9]) Lehoczky Stemmat. I p. 199.

Divényi család. Divényi István 1727-ben Tihanyi Jánossal s többekkel Hont megyei F.-Túron iktattatott be, de ellentmondás történt [1]). 1755-ben neje Egry Mária osztálya ellen Szilassy István tett tiltakozást [2]). 1722-ben Nógrád megyében a nemesi vizsgálatkor bővebb bizonyságok kimutatására utaltatott [3]).

Divényi Antal 1819-ben lakott K.-Zellőben. Neje Plathy Ilona.

Dizent család. (Honfiusitott). Dizent Lőrincz Mihály az 1715-ki országgyülésen vétetett be honfiusitott nemesnek [4]).

Dluhóluczky család. (Szent-Annai és benedekfalvi). Liptó vármegye egyik régiebb családa. A XVI. század elején élt Dlholuczky Péter, kinek neje szent-kereszti Czin Dorottya volt. Fiai Dlholuczky György és Bálint 1552-ben Ujlaki Ferencz győri püspök s kir. helytartó által a magvaszakadt sz.-kereszti Czin család után Liptó megyei Sz.-Keresztі és egyéb birtokokat [5]); 1578-ban pedig a Kiszely és Andreánszky családdal együtt Benedekfalva (máskép Detrikfalva) és Bresztovina pusztára Rudolf királytól uj adományt nyertek [6]).

1599-ben Györgynek négy fia és leánya osztozik Dlholuka és Szent-Anna egész helységen királyi engedelem mellett.

1655-ben Györgynek János fiától nemzett János nevü unokája Benedekfalvát idősb és ifjabb Luby Jánosnak zálogitja el, a kiváltási jog fentartásával.

A család később Dlholuczky nevét Dlúhóluczky-nak irá a mai napig; leszármazása pedig némely ágainak [7]) következő:

Dluhóluczky Péter
(sz.-kereszti Czin Dora)

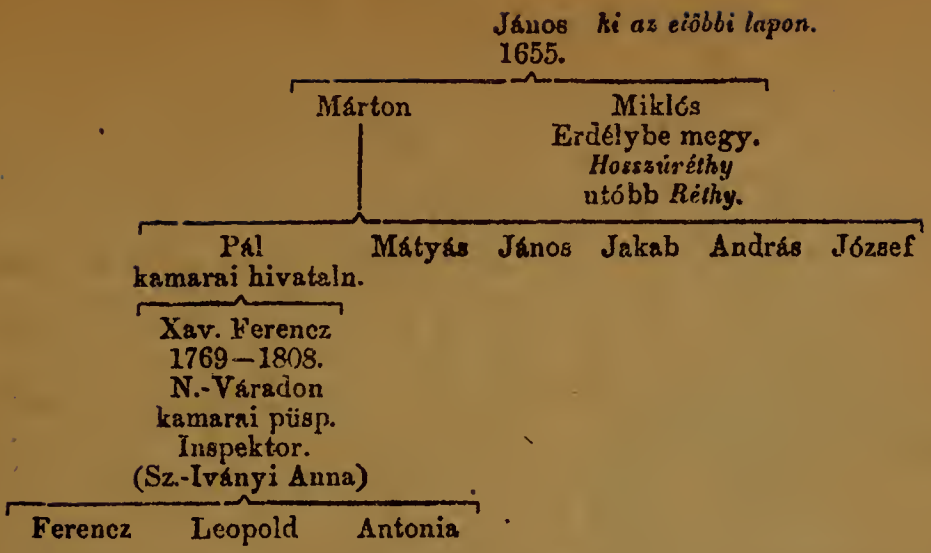
György	Bálint
1552-ben kapja Sz.-Annát adom.	

János	András	Bálint	Máté	Anna	Bora	Zsuzsa	Margit	Kata
1599.	1599-ben osztoznak.							

János
1655.

Lásd folyt. a köv. lapon.

[1]) Sz. Benedeki Conv. Capsa H. Fasc. 7. Nro 18.
[2]) Ugyanott Prot. EE. p. 188.
[3]) Prot. C. Neogr. anni 1722.
[4]) 1715-ki 136. törv. cz.
[5]) B. Vay László: Német Hivség 595.
[6]) Liber Regius f. 30.
[7]) B. Vay id. h.

A családfa végén álló Xav. Ferencz 1767-ben a m. kir. kamaránál kezd hivataloskodni. 1769-ben Nagy-Váradon a megüresült püspöki javakban a kamara részéről számvevő és felügyelő 1802-ig. Bihar megyének táblabirája. Gyermekeit a táblázat mutatja.

Mártonnak Miklós nevü testvére Erdélybe szakadván, ott neve megmagyarosittatott Hosszúréthy-re, idővel elterjedt ivadéka pedig a Hosszú nevezetet elhagyván, csak Réthy névvel nevezteteti [1]).

Dluhóluczky család él jelenleg is Árva és Liptó vármegyében.

Dob család. Lásd Doby cs.

Dobák család. (Szent-Annai). Liptó vármegyei törzsökös család, azon megyei Szent-Anna helységtől irja előnevét. Több tagja ott a megyénél hivatalt viselt. Közülök

Nógrád megyébe származott a mult század közepén Dobák Ádám, ki az 1755-ki kétségtelen nemesek sorában állt. Családja 1773-ban vett ki Nógrád megyétől nemességi bizonyitványt [2]). Unokája Dobák Mihály 1842-ben Nógrád megye tiszteletbeli csendbiztosa.

1769-ben Hont megyében lakott Dobák József; neje Darvas Zsuzsa. — Czimere — mint pecsétén használá, — a paizs mezejében három szál rózsa, a paizs fölötti sisak koronáján pedig pellikán áll.

Dobay család. (Dobai). Sáros vármegyei törzsökös ősrégi család, mely a Buzinkay, Fekete, Roskoványi, Szent-

[1]) Ugyanott.

[2]) Protoc. C. Neograd. anni 1773. pag. 535.

Györgyi, Ternyey és Usz családdal [1]) együtt a Tekule nemzetségből veszi eredetét [2]).

1337-ben Mártonnak fia Chama főispán, Ledének fia Chank, és ennek fia Dobov és Lopov, továbbá Usz János, Istvánnak fia Miklós, mindnyájan Ité-nek unokái osztoztak Kochnya-allya, Kis-Telek, Salgó, Dobó, Roskovics, Bodolfka, Eniczke, Pétermező, Radoma helységeken [3]). Valószinüleg az emlitett Dobo-tól kapta nevét mind a Dobay család, mind pedig a hasonnevü helység, melynek a család jelenleg is birtokában van [4]).

Nem lévén adataink a család teljes nemzékrendéről, csupán néhány nevezetesb tagjait emlithetjük meg.

1552-ben Dobay Mihály mint csapatvezér harczolt a török ellen [5]).

1659-ben Dobay András Sáros vármegye országgyülési követe [6]).

1715-ben Dobay László Sáros vármegye követe [7]).

1736-ban Dobay Zsigmond ugyanazon megye alispánja [8]).

Dobay Károly 1765-ben királyi táblai ülnök volt.

A XVII. század második felében dobói Dobay János Sáros vármegyéből származott által Nógrád vármegyébe, hol 1683-ban másod, 1685-től 1689-ig [9]) jeles első alispán volt. Liberchey Annától egy fia László és két leánya maradt.

---

[1]) Lehoczky Stemmatogr. II. p. 101. 388.

[2]) Fejér Cod. Diplomat. tom. V. vol. II. pag. 432. — Wagner Diplomat. Sáros. 60.

[3]) Wagner Diplomat. Sáros p. 335.

[4]) Fényes Geograph. szótár I. 268. Dobó helység neve tótul Dobosicza.

[5]) Forgách Comment. 29.

[6]) Lehoczky Stemm. I. 204. — 1659-ki 40. és 52-ki törv. cz.

[7]) Ugyanott.

[8]) Ugyanott 205.

[9]) Protoc. C. Neograd. anni 1683. et seqq. — Ez időben egy Dobay István Perbetén ref. prédikator volt.

Családfáját a következő nemzékrend mutatja [1])

Dobay János
nógrádi alispán
1683—1689.
(Libercsey Anna)

László	Borbála	Krisztina
Nógrád várm. alispán 1721—1725. (Madács Bora)	(Szent-Iványi Mátyásné) 1700—1718.	(neczpáli Justh Ádám)

Anna	Judit	Erzse	Bora	Magdolna
(Sándor Pál)	(Révay Fer.)	(Czékus Jób)	(Kubinyi Gábor)	(Radványi Pál)

E családfa alapitója Dobay János, kiről fölebb emlékeztünk, pecsétén a fölebb látható czimert használta, ugymint a paizs kék mezejében koronából kiemelkedő vitézt, ki jobb kezében szarvas-szarvat (vagy galyat) tart, bal kezében pedig vérző fejet üstökénél fogva markol. A paizs fölötti sisak koronájából ugyanazon alak emelkedik fel.

Jánosnak neje Libercsey Anna 1713-ki febr. 19-kén halt meg, és a sztregovai evang. egyházban temettetett el [2]).

Dobay László 1716—1717-ben Nógrád megye jegyzője, 1721-től 1726-ig első alispánja, és országgyülési követe volt. Meghalt 1726-ki mart. 30-kán, kora 44-dik évében. Eltemettetett Sztregován az évang. egyházban [3]). Benne ágazatának utolsó férfi-tagja halt ki.

A Dobay család Sáros megyében ma is virágzik.

Dobay család. (Kis- és nagy-dobai). Erdélynek Szilágy nevü vidékén fekszik Kis- és Nagy-Doba helység, honnan ezen család nevét és előnevét irja. Hajdan neve Székely volt.

Székely Lukács emelkedett ki vitézsége által, ki 1415-ben Kis-Dobát kapja Zsigmond királytól, s vele együtt czimeres levelét.

Lakhelyük Közép-Szolnok vármegye, hol alispánságot és egyéb megyei hivatalt viseltek tagjai, és Erdélybe legfölebb Dobokáig nyomultak be, mig nem István, a Török Zsuzsánna férje Hunyad vármegyébe házasodott, és oda fészkelé be családát [5]).

---

[1]) Eredeti oklevelek után.

[2]) Mocsáry A. Nógrád várm. Esmért. I. 97

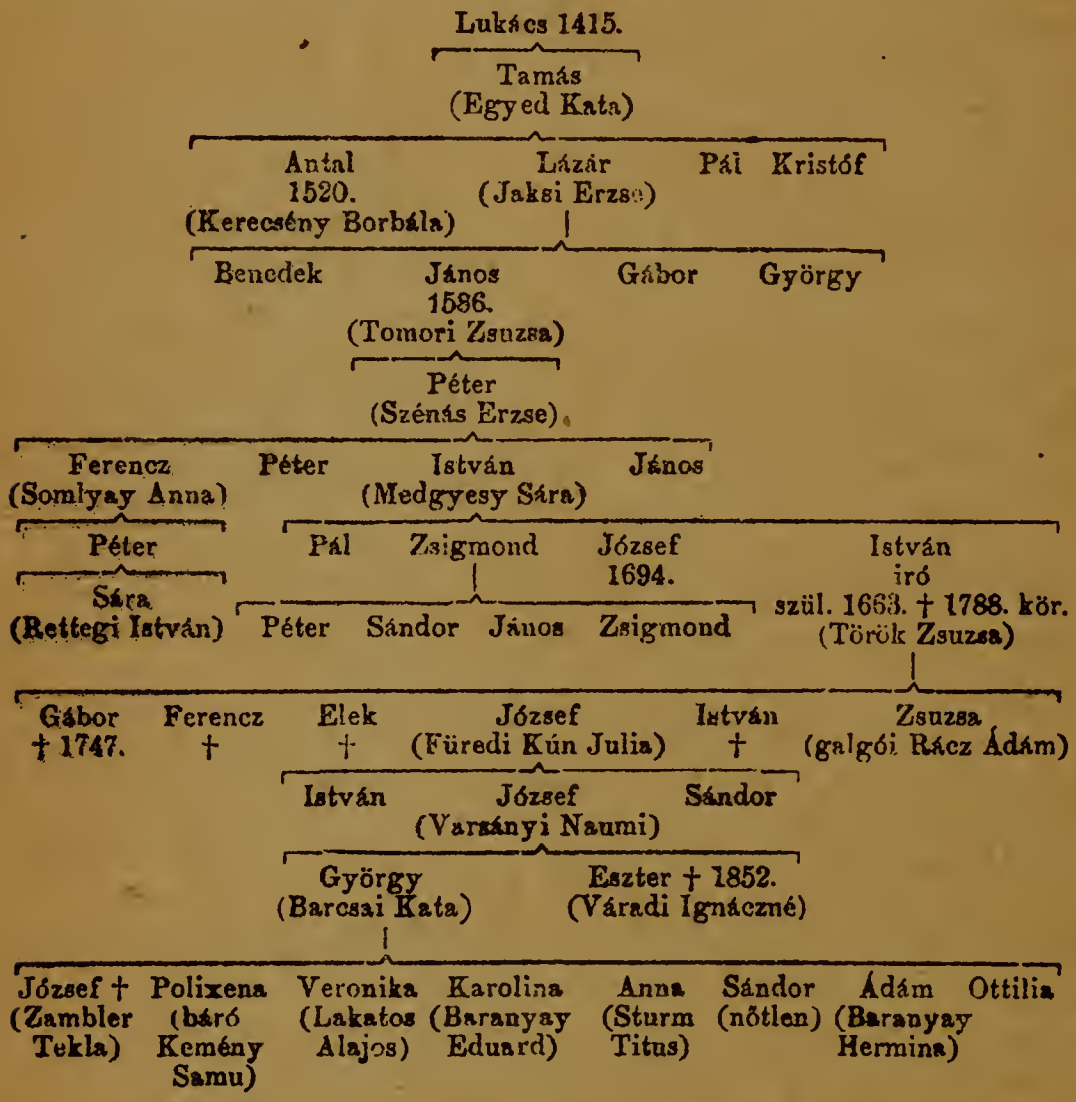
[3]) Ugyanott I. 96.

[4]) Kővary Erdély nev. családai 73. l. után meritvék nagyobb részben ezen családról minden adatok.

[5]) Igy tartja a család — irja Kővary id. h. — azonban egy székely Dobay Tamás már 1607-ben Déván, Véczelen jószágokat kap: 1607-ki 4-ik Lib. Reg. 197. l.

A mohácsi vész táján a család fénypontját élte, midőn a családalapitó Lukácsnak unokái az akkor élt négy testvér Szapolyaitól a Szilágyban szép birtokrészeket kapott.

A családfa, melyen azonban a Szilágyban maradt ágazat hiányzik, s mely tán e század elején kihalt, — következő:

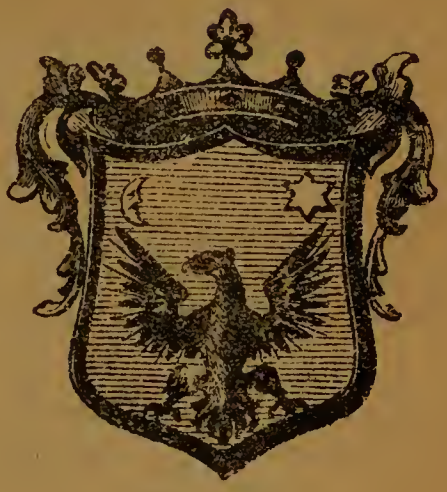

István az iró, ki Török Zsuzsannát vette nőül, Hunyad vármegyébe telepedett, és azt leirván, 1739-ben kiadta [1]).

Péter Ferenczek fia, Doboka megyében Köblösön lakott. „Egykor Mirza Kháń tatárai meglepték a helységet: Dobay Pétert három szép leányával szőlőjében találták: az apa Sárával, ki Retteginé lett, egy diófára huzta magát, a másik két leányt pedig rabságra vitték. Később az apa kiválthatásukért folyamodott, de már egyik Mirza

[1]) Bod P. Magyar Athenás 71.

Khán neje volt, és a másik is egy előkelő tatáré, s tudósiták övéiket, hogy már anyák lévén, vissza nem jöhetnek. Dobay Péter meghagyá, hogy e diófákat ki ne vágják; s a fák kiszáradva bár, de ma is fenállanak“ [1]).

Doboka vármegyében borsai és boncz-nyiresi előnévvel élt Dobay-ak voltak, kik közül Dobay István 1718—1730-ban azon vármegyének jegyzője [2]).

Dobá-ról irja magát a dobai székely család is, melyből Sámuel a történet-buvár tünt fel, s melynek czimere is különbözik a Dobay-aktól. (*Lásd Székely család*).

Czimere: kék mezőben egyfejü fekete sas kiterjesztett szárnyakkal, fölötte félhold és csillag.

Dobay család. A fölebbiektől különböző Dobay család az, melynek czimere kék mezőben hármas arany dombon egy bárány; a paizs fölötti koronájából két kék szárny nyulik föl, és a két szárny előtt szintén arany dombon egy-egy bárány áll. Foszladék mindkét oldalról ezüst-kék [3]).

Dobé család. Szabolcs vármegye nemes családainak egyike Fényes E. Geographiája szerint. Ugy szinte Zemplin megyében is Szirmay szerint.

Dobner család. (Ratenhofi). Sopron városában lakott nemes család. Közülök 1655-ben Dobner Jakabnak ügyét az országgyülés intézteti el [4]); ratenhofi Dobner Sebestyén Ferdinand született 1685-ben; ügyvéd, és 14 évig Sopron város polgármestere; jeles régiség-buvár volt, és a városi ügyekről egy történeti munkát irt 1726-ban [5]). Tán fia volt Dobner Ábrahám Egyed.

Dobó család. (Ruszkai †). Lelkesitő név történeteinkben, melyen a hősiesség hervadhatlan emléke ragyog. E dicsőséget az egri hős Dobó István vivta ki.

---

[1]) Tudom. Gyüjtem. 1828-ki VI. köt. 96. l.

[2]) Hodor Doboka várm. 64—65. és 455.

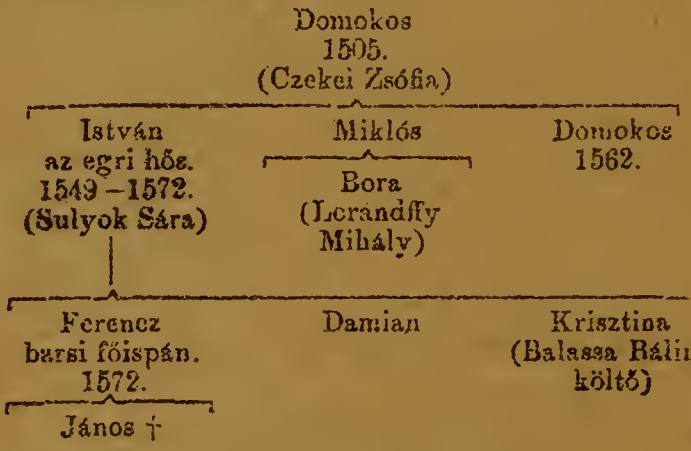
[3]) Scuta gentil. Hung. Mus. National. 4-rét 780. sz. a.

[4]) 1655-kt 94. törv. cz.

[5]) Horányi Memoria Hung. I. 524.

A család eredetét — ugy látszik — szintén a Tekule nemzetségből veszi.

1386-ban éltek Ruszkai Jakabnak fiai Domokos mester, István és Balás, és adományt kaptak [1]). Jakabnak fia István Dobónak nevezteteti [2]). Száz év mulva ezek unokája egy másik Dobó Domokos tünik föl, mint Ung vármegyének az 1505-ki rákosi országgyülésen követe [3]), már ruszkai előnévvel. Ettől a családfa kihalásaig igy alakult:

István 1549-ben lett Eger vára kapitánya, 1552-ben védte meg azt a török ostroma ellen hősiesen. 1553-diki május 26-kán neveztetett ki Kendy Ferenczczel erdélyi vajdául [4]). Ugyanez évben a nagyságosok rendébe emeltetett. 1569-ben összeesküvési gyanuba, és ennek folytán fogságba került, de 1572-ben fölmentetett s kiszabadult [5]), és nemsokára meghalt szeredi várában. Nejétől lekcsei Sulyok Balás leányától Sárától fiai Ferencz és Damián, és leánya Krisztina Balassa Bálintnak a költőnek neje maradtak.

Ferencz Bars megyei főispán volt; élt 1572-ben. Fiában Jánosban [6]) a Dobó család kihalt.

---

[1]) Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. I. p. 298.

[2]) Ugyanott tom. X. vol. IV. pag. 273.

[3]) Jászai: Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 158.

[4]) Kemény Capit. Albens. 216. — Budai Fer. hibásan irja tehát kinevezését april 9-kére.

[5]) Petr. de Réva de S. Corona. Schwandtnernél II. p. 749. 751.

[6]) Szirmay C. Ugocsa p. 19.

Ferenczczel egy időben élt Dobó Jakab 1580-ban [1]).

Domokos Istvánnak testvére Szapolyay hive 1553-ban török fogságba esvén, 1558-ban szabadult meg. 1562-ben Szathmár vár védelmében jeles részt vett.

A Dobó család, jelesül már István a vajda — birta többi közt Lévát, Véglest, Gönczöt, Telkibányát, Zrednát stb. Fia Ferencz birta Sáros-Patakot is.

Istvánnak vörös márvány sirköve, mely a hőst pánczélosan tünteti fel, Eger várát disziti, mit oda néhai Pyrker érsek vitetett [2]).

Czimerök a paizs mezejében balról rézsútosan levonuló csikolat; a paizs fölötti sisak koronájából két szétterjesztett sas-szárny emelkedik ki, mint ezt fölebb a metszvény mutatja [3]).

Dobóczky család. Heves megyei nemes család, birtokos Heves mezővárosban. Dobóczky Ignácz táblabiró, 1832-ben Heves vármegye országgyülési követe volt. Fia Ignácz a történelmi tudományok barátja, neje Orosz Zsófia. Birnak a Gyandai pusztán, Tisza-Szalókon és Szabolcs megyében Pap helységben.

Dobóczy család. Gömör vármegye nemes családai közé soroztatik.

Dobokay család. (Kihalt). Erdély egyik legrégiebb családa. Eredetét sz. István nővérének férjeig Dobokáig viszik fel, és annak tulajdonitják Doboka vár épitését és a hasonnevü vármegye elnevezését.

1407-ben közülök Dobokay János Erdély al-vajdája volt [4]).

1496-ban élt Dobokay Anna, mogyorói Bánffy László második magtalan neje.

1545-ben Dobokay Ferencz és Miklós [5]).

A család a XVII. századra két ágon jöve le, mindenik ág végén egy Dobokay Mihály áll. Az idősb D. Mihály D. Salatielnek Szilvásy Zsuzsannától született fia Bethlen Gábor korában halt ki.

A másik ifjabb Mihály Imrének Sombory Katalintól való fia II. Rákóczy fejedelem alatt vivé sirba családját.

---

[1]) Szirmay C. Ugocsa p. 144.

[2]) Kubinyi Vahot Magyarország képekben IV. köt. 26. stb.

[3]) A Troph. Estoraso-ban közlött tábláról véve.

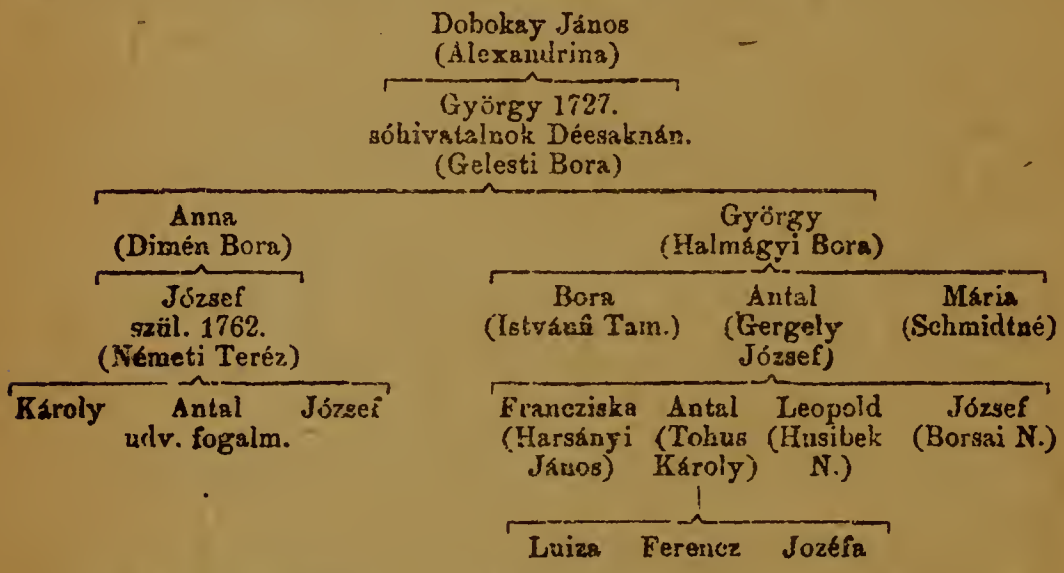
[4]) Benkő Transylv. gen. I. 197. l.

[5]) Hodor Doboka várm. 67.

A család czimere — mint a vajda pecsétén viselé — egy fél kutya volt [1]).

Dobokay család. Erdélyben most is élő, és Kolosvárt hivataloskodó család; — Kőváry szerint — a fölebbi családból származtatja magát, „de előtte — úgymond — ismeretlen alapon."

Eldödjök-Erdély földére a mult század elején jött Kis-Jenőből Szászvárosra, s ott nősülvén, következő családot alapita:

Dobos család. Dobos Mihály 1654-ki julius 12-kén Béosben kelt oklevélben III. Ferdinand által Sarudy Jakab s a többivel megerősittetik nemességében és czimerében [2]).

Ilynevü nemes család van Gömör vármegyében.

Doboss család. A czimeres nemes levelet 1638-ban III. Ferdinand királytól kapta Doboss István és János [3]).

Dobosy család. Lehoczky szerint [4]) ilynevü családból Dienesnek fia Tamás (de Dobos) tárnokmester és Ugocsa vármegye főispánja volt.

Később is találunk Dobossy névre. Dobossy Ferencz 1584-ben Bars vármegye h. jegyzője volt [5]).

---

[1]) Kőváry id. h. 75. — Szerinte a bécsi cs. könyvtárban Dobokay czimerül egy négy részre osztott paizs adatik, hol oroszlán és kettős kereszt egymást váltogatják. A középen egy kisebb paizsban pedig kiterjesztett szárnyakkal sas látható.

[2]) Kassa sz. kir. város levéltárában van az eredeti Consensual. Armalis.

[3]) Ungh vármegye levéltárában van az eredeti Armalis levél.

[4]) Lehoczky Stemmat. I. 157.

[5]) Bars megye eredeti itélet-levele 1584-ben a Lipthay család részére.

Dobozy család. Emlékezetes nevet vivott ki egyik elődük Dobozy Mihály 1526-ban a mohácsi vész után septemberben, mint ritka feláldozásu házaspár. Ujabbkori egyik jeles történetirónk [1]) igy adja elő az eseményt:

„A rendkivüli veszély idején — mely a vértes hegy tövében Marót helység mellett öldöklő török csapatok kegyetlenségében állt, — egy rendkivüli jellemü házaspárt mutat fel a magyar történeti évlap: Dobozy Mihályt, Fejér vármegye egyházas-tabajdi egy telkes nemesét [2]), és nejét, a Külső Szolnok vármegyebeli farnosi birtokos Ilonát [3]). A maróti táborban voltak ők mind a ketten, s midőn látta a néki búsult férj, hogy emberi kar többé nem képes visszatartani az erőtvett ellenséget, utolsó eszközhöz, a szaladáshoz nyult. Háta mögé, lovára kapta szép Ilonáját, erősen átkaroltatta magát és vágtatott mig s merre lehetett. Azonban a kettős teher alatt megfáradt ló lankadni kezdett, a rivalgó török csoport mind közelebb nyomult. A halált, vagy mi egy hű nőnek sokkal borzasztóbb volt, az ellenség gyalázatos rabsziját elkerülni lehetetlen lőn. A kétségbeesés pillanatában könyörögve kérte férjét a lelkes nő: ölje meg őt, nehogy török kézre jusson. Elhangzott a férj komoly keble előtt a borzasztó könyörgés. „Ne félj — monda — Istenben bizzál, megszabadulunk.“ De a török már-már sarkukban volt. Az asszony, hogy férje legalább magát megmenthesse, a lóról hirtelen leugrott, még egyszer könyörgött; Dobozy a kérelmet többé meg nem tagadhatta, s kardcsapása alatt a szeretett asszony halva rogyott le. És a már mindent elvesztett férj tovább szabadulásról nem gondolkozott; elbúsultan rohant a sűrü ellenség közé, s vitézül áldozta fel a honért saját életét [4]).“

Dobozy nevü család jelenleg Bihar, Borsod, Fejér, Szabolcs és Torna vármegyében él.

Bihar megyében egyik ágazatnak néhány izén a családfa [5]) igy alakult:

---

[1]) Jászay Pál: A magyar nemzet napjai a moh. vész után. I. k. 19—20. l.

[2]) Ugyanott utalva I. Ferdinand oklevelére 1527. oct. 23-ról. — Zermegh is csak Miles-nek, tehát egyszerü vitéznek czimzi.

[3]) Ugyanott jegyzetben, hogy vezetéknevét nem tudni; I. Ferdinand 1528-ki január 10-dikei adománylevelében csak ennyit mond róla: „porcionem possessionariam Nobilium condam Elene consortis ejusdem, in possessione Farnos vocatas in Zolnok Exteriori . . . Comitatu.“

[4]) Ugyanott; Szulejman naplója. Záray Jeromos Gévaynál, KJ. Brodarics 567. l. Zermegh 6—8. l. Istvánffy libr. VIII. 83. l. — Kisfaludy Sándor e jelenetet megénekelte.

[5]) B. Vay: L. Német Hivség 597—599. l.

Dobozy

Teréz (Mihályi Sándor fő-ügyvéd)	Krisztina (Fráter István)	Mihály Bihar várm. szolga- és t.-biró. (Kereki Csanádi Teréz) Vajdán 1808.	Lajos al-ezredes. (Rhédey Polexina)

Lajos 1808.	József 1808.	István 1808.	Mihály 1808.	Teréz 1808.	Róza 1808.

Lajos előbb huszár-kapitány, több háborúban vett részt, később a Bihar vármegyei felkelő seregnél őrnagy, utóbb al-ezredes lőn. Nejétől Rhédey Polexinatól a halál által megfosztatván, többé nem nősült, s gyermektelenül halt el. Testvére Mihály, ki előbb Bihar vármegye szolgabirája, később táblabirája volt, nemzé a táblázaton láthatókat. Mind a két testvér Vajdán lakott.

Jelenleg Dobozy Lajos birtokos Bojton.

Dobozy család. (Chemernyei †). Zemplin vármegye magvaszakadt családainak sorában áll [1]).

Dobra család. Beregh vármegyében tartja lakását.

Tán egy ezzel az Erdélyben Doboka vármegyében birtokolt zalatnai Dobra család, melyből 1749-ben egyik testvér házasság utján; a másik adományos jogon beirat által (inscriptionaliter) Kötkén birt [2]).

Dobray család. Zemplin vármegyében e század elején Nagy- és Kis-Roszvágy közbirtokosai közt találjuk [3]).

Dobronoky család. E családnév Zemplin vármegye magvaszakadt és élő családainak sorában is emlittetik [4]).

Nyitra megyében 1630-ban élt nemes Dobronoky János, kinek Pozsony megyei Spácza helységben Csery Anna előbb Fornószeghy Farkasné, utóbb Kéméndy Péterné birtokrészt zálogitott el [5]).

Nemes Dobronoky György jesuita volt, s többi közt „Historia Soc. Jesu Hungariae“ czimü munkát irt [6]).

Dobrovolny család. Temes vármegye nemes családai közé sorozza Fényes E. Geographiájában.

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 76.
[2]) Hodor Doboka várm. 67.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 329.
[4]) Ugyanott 76. és 111. l.
[5]) Esztergami káptalan. Libro XIV. fol. 49.
[6]) Horányi Memoria Hung. I. 525.

Dobry család. Zsigmond király nemesité meg 1431-ben kelt czimeres levél által Dobry Gergelyt és Lászlót stb. Czimerök kék mezőben deréktól kezdve felemelkedő koronás alak, hasonlóan a sisak tetején is; foszladék arany-kék [1]). Lásd *Ivánczi család.*

Dobsa család. Pozsony, Nyitra megyében találjuk a XVII. század végén.

Dobsa Miklós 1680-ban Nyitra vármegyének alispánja [2]).

Dobsa István 1691—1701-ben Pozsony vármegyének alispánja [3]).

Czimere ez utóbbinak pecséte szerint a paizs mezejében nyillal nyakán átlőtt madár, a paizs tetején koronán könyöklő kar kivont karddal [4]).

Dobsa Ferenczneknek neje bugyi Gellérth Annától lejövő nemzedéke [5]) igy áll:

Dobsa Ferencz
(Gellérth Anna)
István

Ferencz	Anna	Zsófia
†	(Lipovniczky Mihályné)	

Dobsa család van Ugocsa vármegyében is, hol Ferencz Rakóczon, István Alsó-Karaszlón és Kökönyösdön birt e század elején [6]), ugyanakkor István megyei levéltári lajstromozó volt [7]).

Csanád vármegyében szintén lakozik Dobsa család. Dobsa Sámuel birtokos és kereskedő; nejétől Du Bois Amáliától fiai Ferdinand 1847-ben esküdt a vármegyénél; Lajos novella- és dráma-iró, született Makón 1824-ben [8]), több sikerült szinmüvet irt.

Doby család. Ős családja Zemplin vármegyének; kihalását 1367-dika túl még fiusitás (praefectio) utján egy ideig tartá fen. Doby Erzsébet 1367-ben Monoky Mihály neje lévén, ettől nemzett fia Monoky Péter a Doby nevet vette fel, és öröklé a Doby család szép birtokait [9]); tőle a családfa [10]) igy jő le:

---

[1]) Fejér Cod. Dipl. tom. X. vol. VII. pag. 341
[2]) Lehoczky Stemmat. I. 203.
[3]) Ugyanott 201.
[4]) Eredeti okiratról 1701-ről
[5]) Curialis perből
[6]) Szirmay C. Ugocsa 87 174.
[7]) Ugyanott 62. 86.
[8]) Danielik és Ferenczy: Magyar irók I. 109
[9]) Szicmay C. Zemplin not. top. 77. 85. 90.
[10]) Wagner Tabellae geneal. Mss.

Doby Erzsébet
1367.
(Monaky Mihályné)

Doby Péter 1405.

György 1410.
(Drugeth Ilona)

László 1461. | György | Péter

Egyed †

Egyedben halt ki a Doby család férfi-ága.

Valószinüleg a család másik ágából voltak Doby Jánosnak fiai Miklós és Péter (filii Jank de Dob), és

Doby Hedvig 1430-ban Rozgonyi Simonnak hitvese [1]).

Dobzay család. Közülök Dobzay Benedeknek fia István 1438-ban élt [2]).

Dóczy család. (Nagy-lucsei †). Régi magyar család, mely azonban a Hunyadiak korában ezeknek pártolása mellett emelkedik fel.

Eredetét — ugy látszik — Pozsony megyei Nagy-Lucse helységből veszi.

Dóczy Mihály 1443-ban Tolna megyében Hunyady Jánosnak számtartója (racionator) volt.

György 1458-ban világosvári kapitány volt. Neje Bethlen Borbála volt [3]). György élt még 1482-ben, és jelen volt Kinizsy Pállal Szendrő alatt.

1476-ban Szendrőnél és Posasinnál harczoltak Dóczy Péter, Imre és László.

Ez időtájban élt szintén nagy-lucsei Fülöp, kitől a családfa [4]) igy sarjadzott le:

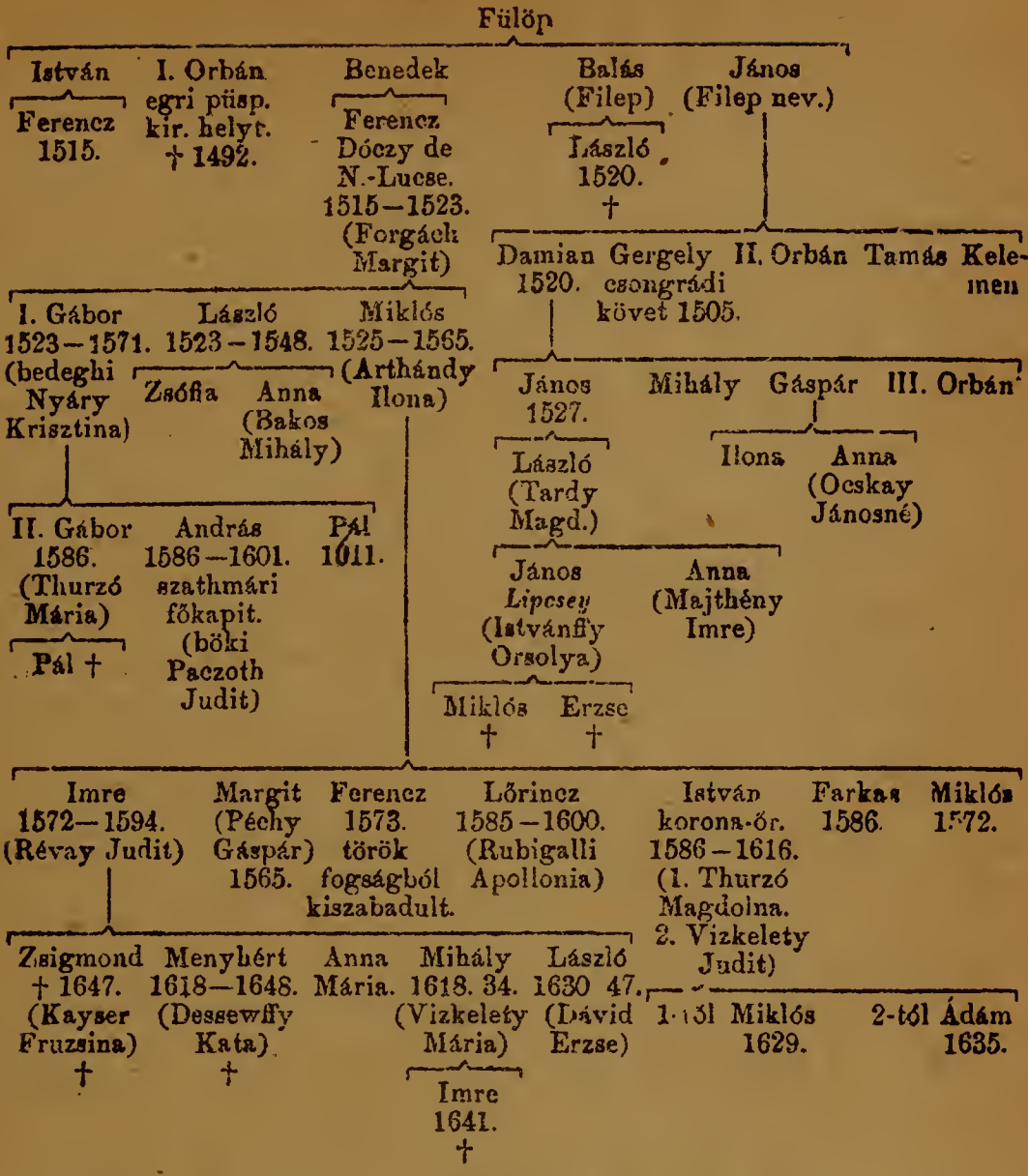
---

[1]) Szirmay C. Zemplín not. top. 92. 102.

[2]) Fejér Cod. Diplom. tom. X. vol. VIII. p. 191.

[3]) Lásd e munka II. köt. 69. lapon; Bethlen Domokos leánya. — Buday F. szerint Bethlen Gergelynek leánya.

[4]) A Sz. Benedeki Conventben Dóczy családot illető oklevelek Elenchusa nálam; — és Geneal. authent. Mss. Mus. National. 207. fol. lat. tom. II. — A Dóczy család nemzékrendi összeköttetése eddig sehol nem volt közölve; ily meglehetős teljességgel a családfa kéziratok után itt először jő sajtó alá.

A törzs Fülöpnek fiai közül Istvánnak fia Ferencz ellentmond a sz. Benedeki apátnak és Conventnek a kereszturi, ó-keremleczi, ladoméri és tornakai vámok harmad részének behelyezésébe, melyek két utóbbi Jánosnak fiát Damiant, és Balásnak fiát Lászlót illeték [1]).

I. Orbán Nagy-Lucséről irta magát. Királyi kincstárnok volt, és Báthory Istvánnal korona-őr, szerémi, győri püspök, 1486-ban egri püspök, majd bécsi püspök. Országh Mihály nádor halála után kir. helytartó. Meghalt 1492-ben. Balás, ki atyjáról Filepnek is nevezteteti, 1520-ban élt, László fiában halt ki.

[1]) Sz. Benedeki Convent 1515. Prot. A. pag. 122.

Fülöpnek két fia Benedek és János által két ágon terjedt le a család. János ága Lipeséről Lipcseynek is neveztetett; róla alább.

Benedeknek fia Ferencz nagy-lucsei Dóczy-nak irá magát. 1488-ban Somogy vármegyében Szent Erzsébet várát számos helységekkel kapta meg királyi adományban [1]). Élt Ferencz még 1523-ban is, neje pedig Forgách Margit 1527-ben is. Ferencz halála után 1528-ban a somogyi urodalmat kerecseni Szalay János és Mayláth István impetrálták, de a Dóczy család másik ágáról Damián fiaival és Gergely testvérével, nemkülönben Ferenczneck fiaival ellentmonda [2]).

Ferenczneck fiai közül László (élt 1523—1548-ban) leányaiban kihalt.

I. Gábor 1562-ben részt vesz Fánesi Györgygyel a bozóki őrség élén Szécsény ostromában [3]). Nejétől bedeghi Nyáry Krisztinától három fia maradt.

II. Gábor 1586-ban élt, nejétől Thurzó Máriától, ki 1611-ben már báró Rottal János-Jakab felesége volt, fia Pál maradt; ki magnélkül halt el.

András (I. Gábornak fia) II. Mátyás király korában tekintélyes fő-úr, a katholikus mágnások egyike, mint hadvezér Forgách Zsigmond nádor mellett harczolt [4]). Szathmár várának főkapitánya volt 1617-ben. 1618-ban főpohárnok-mester. Neje böki Paczoth Judit 1622-ben már özvegy volt. Gyermekei nem maradtak.

Miklós Ferenczneck Forgách Margittól született fia, részt vett 1552-ben a szegedi szerencsétlen ütközetben [5]). 1563-ban Pozsonyban Miksa király koronázásán is jelen volt. Élt 1565-ben is. Nejétől Árthándy Ilonától számos gyermekei maradtak. Közülök

Ferencz török rabságba esvén, atyja Miklós hogy kiválthassa 1573-ban Bars megyei Szénásfalvi birtokrészét Selmecz városnak zálogitja el [6]).

---

[1]) Gr. Teleky Józs. Hunyadiak kora XII. 399. hol „*Francisous filius condam Benedicti de Nagy-Lucse*“ neveztetik.

[2]) Sz. Benedeki Conv. Protoc. C. pag. 27.

[3]) Istvánffy 1683-ki kiad. 272. l.

[4]) Engel Monumenta 298. 370.

[5]) Forgách Commentarii 42.

[6]) Sz. Benedeki Convent 1573. Protoc. D. pag. 437. „*Nicolaus Dóczy filium Franciscum ex captivitate Turcica redempturus obligat Civitati Schemnitzensi pro finis 100 portionem in Szénásfalu Cottu Barsiensi 1573.*“ Hasonló czélból 1000 frtért zálogitja el Nyitra megyei Sárfő, Kartonez, Sarluska helységbeli részeit is. Prot. D. p. 439. Téved tehát Budai Ferencz, midőn (Lexic. III. köt. elején) e Dóczy Ferenczet 1566-ban megöletett-nek irja.

Lőrincz 1595-ben jegyzé el Rubigalli Apolloniát, és nőül is vevé [1]).

István (Miklósnak fia) élt 1585—1621-ben. Bethlen Gábor részén állván, annak követe volt Rimay Jánossal a török portán [2]). 1625-ben korona-őrnek választatik. 1630-ban már nem élt, midőn özvegye a korona-tár kulcsait visszaadván, feloldoztatik minden jövendőbeli igény alól. Első neje Thurzó Magdolna, kitől Miklós, második neje Vizkelety Judit, kitől Ádám fia született, kik azonban magnélkül haltak el.

Imre élt 1572—1594-ben. Révay Judittól több gyermeket nemzett. Közülök

Zsigmond Saskő, Revistye, Vizovicz, Gálos-Baar és Sárfia várak szabad bárójául irta magát. A zernovi török dúlásban mind ő mind neje Kayser Fruzsina elfogattatott, azonban minthogy ő betegségben sinlődött, csak nejét hurczolák el a törökök; nejétől megfosztatván, akará hogy saját életét is elvegyék. Meghalt 1647-ki aug. 4-kén, kora 45-dik évében. Eltemettetett a Bars megyei Ladomér-Vieszkai egyházban, hol fába metszett és festett halotti czimerén (mely fölebb látható) ily kör-irat olvastatik:

„Splis ac Mag. Dn. Dn. Sigismund. Dóczy de Nagy-Lucze, Liber Baro Arcium Saskeő, Revistye in Vizovicz, Galos-Baar et Sárfia. Dno, qui in Horribili Zernoviensium a saevissimo Turca depopulatione captus unacum uxore Eufrosina Kayzer in illa quidem ablata, ipse etiam mire auferri tentatus, verum infirmitate gravatus, post ablatam vitae sociam, amissas facultates etiam vitam sibi auferri brachio turcico ultro generose expostulavit. Anno 1647. Die 4. Aug. Aetatis suae 45. Cui moestus Frater natu senior affigi curavit S. A. M. D. D. M. D.“ etc. etc.

Özvegye Kayser Fruzsina később a fogságból megváltá magát [3]).

Zsigmondban és testvéreiben a Dóczyak férfi-ága e vonalon kihalt.

---

[1]) Apollonia, filia Pauli Rubigalli a Kartsdorf ex Sara Sally ab Hinsperch genita. — Sz. Benedeki Convent Prot. G. p. 518. et 594.

[2]) Gr. Mikó Imre: Erdélyi történelmi adatok II. 383—393. Ezen Dóczy Istvánnak pecsétét láttam, hol czimere tojásdad paizsban hasonló az itt közlött czimerhez, csak hogy a csillag a paizs felső osztályában az oroszlán szája előtt áll.

[3]) 1655-ki 96. törv. cz.

A másik ágazat a családfa törzsének Fülöpnek János nevü fiától eredt le, ki Filep melléknévvel is neveztetett. E Jánosnak fiai közül

Gergely 1505-ben Csongrád vármegye követe a rákosi országgyülésre [1]).

Damiánnak fia János 1515-ben főkamara-mester, Szapolyai hive, Gritti pártosa, megöletett 1534-ben [2]). László fiától származott kis unokájában Miklósban a Dóczy család egészen elenyészett.

Ez ág az általa birt Lipcse váráról Lipcseynek is iratott.

A családfán nem találjuk azon Gergelyt, ki 1572-ben Simándnál a törökök által elfogatván, Konstantinápolyba vitetett, és a tengerbe öletett.

A család czimere — mint fölebb a metszvény mutatja — egy jobbról lefelé rézsútosan vont csikolat által kétfelé osztott paizs. A felső vörös mezőben koronás oroszlán megy, kettős farka hátra fel van kondorítva, első jobb lábában gyürűt tart; az alsó kék mezőben hatszögletü arany csillag ragyog, és feléje egy rák halad. A paizs fölött koronás nyitott sisak, két oldalról pedig, és pedig jobbról arany-kék, balról arany-vörös foszladék nyulik le [3]).

Dóczy család. Különböző nemes család a fölebbitől. 1656-ban emeltettek nemességre Dóczy Ferencz, Mihály, Máté, János és Ferencz, Anna és Margit testvérek, és anyjok Dóczy Kata.

Czimeres nemes levelük Nógrád megyében 1656-ki april 3-kán Losoncz tartott közgyülésben hirdettetett ki [4]).

Dogály család. (Büdi). Az ujabb időben léptek a kiváltságosak sorába. Dogály János és Konstantin 1793-ban vettek czimeres nemes levelet [5]).

Czimerök: kék mezőben hármas zöld halmon királyi korona, melyen pánczélos kar könyököl, kivont kardot markolva; fölötte hatszögü arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából egyes farkú

---

[1]) Jászay: Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 158. l.

[2]) Zermegh Schwandtnernél II. 409. l.

[3]) A fölebb érintett sir-emlékről. — A „Trophaeum Estorasiarum“-ban szintén közölve van e czimer, de mert hihetőleg nem jól kivehető pecsét-nyomat után, ennélfogva az alsó mezőben csak a csillag egyedül — a rák nélkül — látható; — a paizs sisakjából pedig ott szintén a paizsbeli oroszlán emelkedik ki.

[4]) Protoc. C. Neograd anni 1656.

[5]) Adami Scuta gentil. tom. II. – Collect. Herald. Mss. pag. 134.

oroszlán emelkedik ki, szintén kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

A család Szabolcs vármegyében fészkelé meg magát, hol Büd helységnek öt hatodrészét birja [1]).

Vallására nézve ó-hitü.

Dohnányi család. Lakhelye Nyitra vármegye. Eredetét és nevét Trencsin vármegyei Dohnyán helységből veszi; irják nevöket Dohnyán-nak is.

Néhány nyomon leszármazása ez:

Dohnányi Pál
(Apponyi Magdolna)
1717.

László 1767.

János

Az ujabb időben Dohnyáni Ferencz Nyitra vármegye esküdtje 1837—1844-ben.

Dohos család. Szabolcs és Zemplin [2]) vármegyében tartja lakását.

Dóka család. Pozsony vármegyében birtokos nemes család. Dóka László 1837-ben a pozsonyi járásban főszolgabiró volt.

A nemességet Dóka András és Ferencz nyerte III. Károly királytól 1714-ben. Czimerök — mit ekkor kaptak — kék mezőben zöld tér fölött álló grif, első jobb lábaival egy szőlőtőkét tart, melyen két fürt vörös szőlő függ. A paizs fölötti sisak koronájából szintén grif emelkedik ki, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Dokmanich család. Régi horvát család a Kachich nemzetségből (de genere Kachich). Közülök Dokmanich Franko (Ferencz) 1487-ben gróf Blagay Mihálylyal és Jánossal szerződik bizonyos fenforgó pörben [4]).

Doktorovich család. Győr és Temes vármegyében tartja lakását Fényes E. Geographiája szerint.

Dókus család. (Csabai). Zemplin vármegye nemes családa. Iratott neve Dóchus-nak is [5]).

---

[1]) Fényes E. Geograph. szótár I. k. 189.
[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.
[3]) Collect. Herald. Mss. Nro 622.
[4]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. k. 353. l.
[5]) Szirmay C. Zemplin not. top. 107.

Közülök Dókus László nádori itélő-mester, 1841-ben a hétszemélyes tábla ülnökévé neveztetett.

Dókus József 1843-ban Zemplin vármegye aljegyzője.

Doky család. Birtak 1709-ben Fodorházán Doboka vármegyében [1].

Doláchky család. 1791-ben nemesité meg II. Leopold király Doláchky Simon és István testvért, és másik István rokonukat.

Czimerök négy részre osztott paizs. Az első és negyedik arany mezőnek belső oldalából koronás kétfejü sasnak fele látszik ki. A harmadik vörös mezőben pánczélos kar kardot tart, és annak hegyén törökfejet. A negyedik vörös mezőben zöld tér fölött két kereken réz-ágyu látható. A paizs fölötti sisak koronáján a törökfejet átszurt karddal a leirt pánczélos kar két kiterjesztett fekete sas-szárny között könyököl. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-vörös [2].

Dolgos család. (Hetényi †). Ugocsa vármegye kihalt nemes családa. Birtak Hetényben, honnan előnevüket irták, és tán Veléten is.

1545-ben hetényi Dolgos András Ugocsa vármegye esküdtje, 1559-ben pedig szolgabirája volt [3].

1515-ben Veléten birt Barikovich Miklós, ki máskép goriczai Dolgos Miklósnak is neveztetett [4].

Dolgos család. (Kozmafalvi †). Kozmafalvi Dolgos Ambrus, és János 1532-ben jablonczai Cseh Ferencz hűtlenségén nyerik Nyitra megyei Ludány helységet. Emlitett Cseh Ferenczuek leánya nevezett Dolgos Jánosnak volt neje, kitől születtek gyermekei: Dolgos Ferencz (kihalt), Orsolya Szelesényi Istvánné, és Julianna [5].

E család szintén kihalt.

Dolhay család. (Dolhai). Marmaros vagy inkább Beregh megye egyik legrégiebb családa, mely a Bilkey, Ilosvay, Komlóssy családdal egy törzsből cred. Ezekkel közös czimere következő: a négyfelé osztott vért első mezejében korona; a másodikban férfi-kar kardot tartva; a harmadikban egymás fölött két hal, a negyedikben egy hal-

---

[1] Hodor Doboka várm. 68. l.

[2] Adami Scuta gentil. tom. II.

[3] Szirmay C. Ugocsa 17. 36. 58. 60 134 135.

[4] Ugyanott 146. l.

[5] Geneal. authent. Mss. tom. I.

mon két élőfa látszik. A paizs fölötti sisak koronájából egy halász nyulik fel, horgony-rudján két hal csüng.

A Dolhay család már a XV. században vagyonos birtokos volt Bereg vármegyében, hol Dolhay Ambrus részint őseinek, részint saját érdemeiért, melyeket főleg a török elleni csatákban vére ontásával szerzett, Bereg megyei Kereczke és Kusnicza helységekre, melyeket még Hunyady János beszterczei gróftól nyert, — Mátyás királytól uj adományt kap fiai Dolhay Demeter, György, László, János, Miklós és Péter részére is 1463-ban [1]), és azokba a leleszi Convent által be is iktattattak. Nevezett Ambrus birta már ekkor többek közt Dolhát is, melynek határait Mátyás király említett évben járatta meg [2]). 1465-ben Mojszin helységbe iktattatott ujra be [3]). 1466-ban elveszték Kereczkét és Kusniczát, visszakapván érte Markaria, Sarkad falut és Románpataka pusztát [4]). Ambrus élt még 1470 ben is [5]).

Dolhay Péter élt 1513-ban [6]), és birtak a Dolhayak Ugocsa vármegyében 1523-ban Halmiban is [7]).

1638-ban a Dolhay család részére Dolha helység határai iránt biztosokat rendelt az országgyülés [8]).

Dolinay család. Bereg vármegye nemes családai sorában emlittetik Fényes E. Geographiájában.

Dolnay család. Doboka vármegyében M.-Köblösön birtak 1702-ben [9]).

Doloviczényi család. Doloviczényi János, Sámuel és György 1720-ki oct. 18-kán III. Károly királytól nyertek czimeres nemes levelet [10]).

Czimerök: kék mezőben zöld tér fölött hátsó két lábán álló medve, első jobb lábában zöld platán fa-gallyat tartva. A paizs fölötti sisak koronájából fehér egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

---

[1]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XI. k. 48. 50.
[2]) Ugyanott 52
[3]) Ugyanott 146.
[4]) Ugyanott 167.
[5]) Ugyanott 419.
[6]) Szirmay C Ugocsa 36.
[7]) Ugyanott 159
[8]) 1638-ki 41-dik törv. cz.
[9]) Hodor: Doboka várm. 68. l.
[10]) Collect. Herald Mss. Nro 447.

Az impetratorok egyike György Tótfalun született, hol atyja hasonlóan György evangelikus lelkész volt, anyja Matyasovszky Anna. Nevezett György tanult Kesmárkon, Beszterczén, Pozsonyban, mintegy 12 évig, befejezvén iskoláit Lipcsében és Vittebergában, hol 1702 ben latin értekezést tartott, Nagy-Szalákon lett evang. lelkész [1]).

Doloviczény Sándor 1827-ben a nemzeti muzeumra 300 frtot adott [2]).

A család Szepes vármegyében tartja lakását, hol

Doloviczényi Pál 1838-ban a vármegyénél számvevő;

Doloviczényi Gábor pedig 1838-ban esküdt, 1842-ben biztos volt.

Doma család. Vas vármegyében Alsó-Mesteriben élt nemes Doma Tamásnak fia Doma Benedek 1697-ben. — 1651-ben Doma Anna [3]).

Domahidy család. (Domahidi). Szathmár vármegyének régi törzsökös családja. Törzse Domán (Damianus) volt. Ennek birtoka a Kraszna partján feküdt, s mivel e folyón hidat épittete, a helység Dománhida-nak, családja pedig Dománhidy-nak, később pedig Domahidy-nek neveztetett.

Már 1369-ben birta a Domahidy család az egész Domahida helységet [4]).

1352-ben Domahidy Miklósnak fiát Miklóst a Kölcseyek megölvén, fejváltságban átadják a Domahidyaknak Ököritot, Tyukodot, Macsát [5]), melyet azok 1395-ben is birtak.

1399-ben Domahidy Miklósnak fia Miklós Cháholyi Dienes ellen pörlekedik Tyukod iránt [6]).

---

[1]) Bartholomaeides Memoria Ungarorum, qui in alma e. Universitate Vitebergensi studia confirmarunt. Pestini 1817. pag. 198.

[2]) 1827-ki 35-dik törv. cz.

[3]) Regestra Instrument. Mss. Mus.

[4]) Szirmay Szathmár várm. II. 44. l.

[5]) Ugyanott 121. 122. 126. 254. l.

[6]) Ugyanott 127.

1411-ben Domahidy Györgyöt idézi Sámé [1]). 1444-ben Domahidy György követe volt Szathmár vármegyének [2]). 1448-ban Tyukodra királyi adományt kap [3]). 1449-ben ugyanazt szerez Ököritora és Domahidára is [4]).

1422-ben szintén György és László Fülpös-Daróczot, Kis-Szekerest, 1430-ban pedig Rapoltot foglalák el [5]); ez utóbbit azonban visszaadák.

1423-ban László és István, Miklósnak fiai fej- és jószágvesztésre ítéltettek, de György meghagyatott Danyád helység egy harmadrészének birtokában. Danyádot birta a család már 1416-ban is [6]).

1453-ban Györgynek fiai Mihály, András, Gergely, Zsigmond és Miklós osztoznak Domahidán [7]), valamint Ököritó helységen is. 1467-ben András határjárást eszközöltet.

Az eddig emlitettek igy állnak a családfán:

Miklós

Miklós
1394.

György 1449.	László 1430.	István 1423.

Mihály	András	Gergely	Zsigmond	Miklós

1453-ban osztoztak.

A család tagjai a későbbi időkben főbb megyei hivatalokat is viseltek; igy

Miklós 1631—1643-ban szolgabiró volt [8]), 1645-ben pedig követségben járt Rákóczy Györgyhöz [9]). 1641-ben pedig ő (vagy másik Miklós) főjegyző volt [10]).

Másik Miklós 1679-ben szolgabiró, 1694—1697-ben, és ismét 1699-ben alispán volt [11]).

---

[1]) Szirmay Szathmár várm. II. köt. 219. l.
[2]) Ugyanott I. köt. 74.
[3]) Szirmay Szathmár várm. II. 127,
[4]) Ugyanott II. 122. 44
[5]) Ugyanott II. 123. 227. 245.
[6]) Ugynnott II. 222.
[7]) Ugyanott II. 45. 122.
[8]) Szirmay Szathmár várm. I. k. 132.
[9]) Ugyanott I. k. 75.
[10]) Ugyanott I. k. 135.
[11]) Ugyanott I. köt. 130. 133.

László 1703-ban szolgabiróságot viselt [1]).

József 1800-ban al-adószedő volt.

E század elején éltek, és Domahidán birtak Domahidy József, László, Zsigmond, Gábor, Dániel, és Terézia Buday Józsefné [2]). Birtak Zsadányban is. László birt Endrédén és Patyodon is [3]).

Az ujabb időben 1840-től Domahidy Pál Szathmár vármegye főszolgabirája.

Ugocsa megyében Domahidy Andrásnak (ki a családfán áll) leányától Ilonától, Károlyi László özvegyétől elfoglalta 1489-ben Mátyfalvai birtokrészét Bagosi János [4]). Élt Ilona 1498-ban is, és Rákóczon két telket szerze [5]).

E század elején Ugocsa megyében Kökönyesden birt Domahidy László.

Domaniczky család. Trencsin vármegyéből veszi eredetét, honnan más megyékbe is elszóródott.

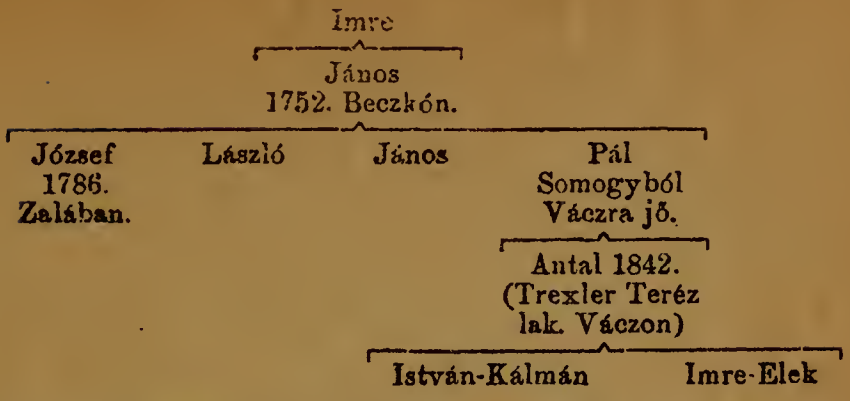
Ismert törzse Domaniczky Imre, kinek fia János Beczkón lakott, midőn 1752-ki sept. 13-kán Trencsin vármegyétől nemességéről bizonyitványt vett ki. Utóbb Zala vármegyébe költözött, és ott alapita családot. Négy fia maradt: József, László, János és Pál. Ezek közül József 1786-ki mart. 6-kán Trencsin vármegyétől ismét testvérei részére is nemesi bizonyitványt vevén ki, azt Zala vármegyében 1786-ki mart. 17-kén, Somogy vármegyében pedig 1807-ki nov. 4-kén hirdetteté ki. Maradéka valamint László és Jánosé is azon megyékben maradt.

A negyedik testvér Pál Somogy megyei Bükösdről Pest megyei Vácz városába költözött, s nemzé Antalt, ki 1842-ki novemb. 2-kán Somogy megyétől nemesi bizonyitványt szerezvén, azt azon évi nov. 19-kén Pest, nov. 30-kán pedig Nógrád vármegye közgyülésén is kihirdetteté [6]).

A leszármazási kimutatás ez:

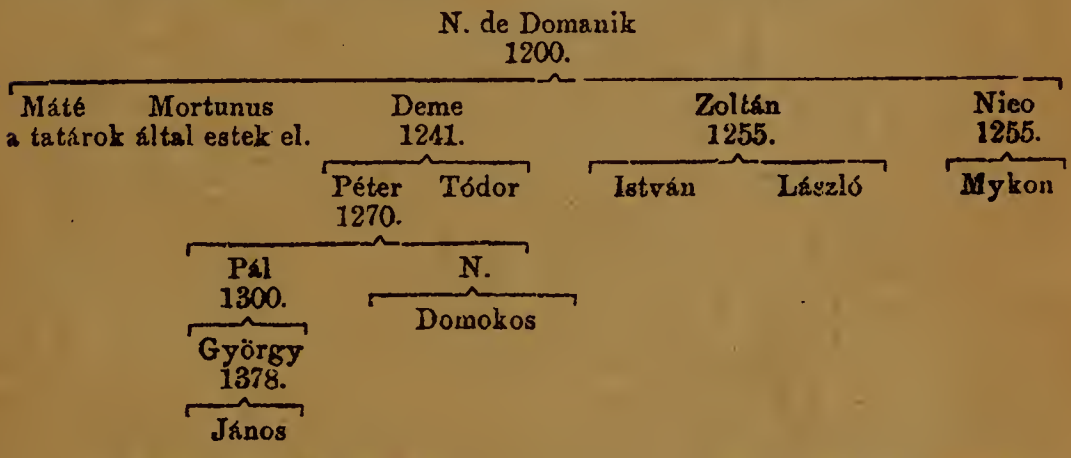
[1]) Szirmay Szathmár várm. I. köt. 133.
[2]) Ugyanott II. köt. 43.
[3]) Ugyanott II. k. 30. 125. 141. stb.
[4]) Szirmay Cottus Ugocsa 75.
[5]) Ugyanott 89
[6]) L. Nógrád m. 1842-dik évi Jegyzőkönyv 2608. sz. a.

Valószinüleg e családhoz tartozott Domaniczky János, ki 1698. 1699-ben a m. kir. udv. kanczelláriánál referens volt.

Domaniky család. Zólyom vármegye egyik legrégiebb családa. Nevezetét azon megyei Domanik helységtől vette. A XIII. században a tatárjáráskor élt öt testvér: Máté, Mortunus, Deme, Zoltán és Nico, kik közül a két első a tatárok által esett el.

A családfát adatok hiányában teljesen nem közölhetvén, csak töredék-nemzékrendeket mutathatunk fel, mint következnek [1]):

Domaniky Pál fiának Györgynek Zéchi Miklós országbiró 1382-ben bizonyos darab földet oda ítél ugynevezett Németh-Domanikon a bozóki prépost ellen [2]).

Györgynek fia János után adataink megszakadnak több mint egy századig, legalább két nemzedékről.

Említett Jánosnak — ki a közlött családfa végizén áll, — unokája lehetett Zsigmond, kitől igy szakadt le néhány nemzedék [3]):

---

[1]) Wagner Mss. tom. LXX. p. 23.

[2]) Kövesdy: Status et Synopsis Processus Familiae Dacso contra Praeposit. Bozok. §. 18.

[3]) Wagner Mss. tom. LXX.

Zsigmond

Miklós | Ferencz | Benedek

Márton
(török fogoly)

Ezekkel egy nemzedék lehetett János, ki 1580-ban élt, és ily családfát [1]) alkotott:

Domaniky János
(Szúdy Márta)

Anna (Sándor János) | Gáspár | Mihály 1634. (Gyürky Bora)

Kata (Sándory János) | Zsuzsa (Horváth Jakab özvegye 1650.) | János 1650.

E legutóbbi táblázaton Mihály 1634-ben nejével együtt Szúdy Annától Bajkay Tamásnétól Közép-Szúdon négy telket vesz zálogba [2]).

Mihálynak fia János nővérétől Zsuzsannától Horváth Jakab özvegyétől 1650-ben [3]) közép-szúdi, domaniki és rákóczi részét veszi zálogba.

Ismét egy töredék-nemzékrend a következő:

Domaniky N.

György 1564. | Bertalan | Simon | Miklós

Dániel 1586. (Ethre Judit özvegy 1598.) | Fruzsina 1564. (Kéry Mátyás) | Erzse | Krisztina 1564. (Szudy Albert) | Erzse (Magyar Mihály)

Judit (Bakó Ferencz) 1616. | Sára (Horváthy)

E táblán György, Simon és Bertalannak leányai, valamint Miklósnak leányai 1564-ben Zólyom megyei Alsó-Domanik helységre mindkét ágra uj királyi adományt nyertek, melynek azonban ellentmondott Domaniky Pál [5]).

E fölebb emlitett Pálnak ivadéka [6]) pedig igy áll:

---

[1]) Sz. Benedeki Convent oklevelei.

[2]) Sz. Benedeki Conv. Fasc. 6. Nro 47.

[3]) Ugyanott Prot. N. pag. 265.

[4]) E vagy másik János Hont megye szolgabirája volt 1618-ban. (Lásd 49-dik törv. cz.

[5]) Sz. Benedeki Conv. Prot. D. p. 246.

[6]) Ugyanott Prot. B. p. 288. stb.

Domaniky Pál
1564–1595.
(1. Csery Orsolya.
2. Beszнák Kata)

Zsófia	Margit	Mihály	Magdolna
1616.	1616.	1616.	(Rákóczy Mátyás)
(Pomothy János)	(Ághy Ferencz)		1616.
	1717. özvegy.		

Pál leánya Margit, Ághy Ferenczné anyja volt Ághy Orsolyának Rimay János a költő nejének.

A család czimere — mennyire Domaniky Jánosnak pecsétéről kivehető volt — a paizs mezejében férfi-kar egyenest könyökbe meghajtva, és kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján pedig daru-féle madár áll.

Domasovszky család. Hont vármegyében fordul elő e családnév a XVI. század végén; 1598-ban éltek Domasovszky Mihálynak Gyürky Erzsébettől való fiai: Domasovszky Mátyás, Gáspár és Pál; és leányai: Mária és Ilona [1]).

Dombay család. (Dombói †). Tolna megyében Baranya és Somogy szélén fekvő Dombó várát birta, és arról irta magát e család [2]). Nagyobb részben is e három vármegyében terjedt ki e család, mely okleveleken gyakran Dombó, (vagy de Dombo = Dombay) néven fordul elő. Nevezetesebb férfiai voltak:

Dombó vagyis Dombay Miklós 1458-ban Somogy vármegye alispánja [3]); 1462-ben pedig Dalmát- és Horvátország bánja [4]).

Dombó Pál 1464-ben kir. fő-lovászmester.

Dombay Dávid kaposvári kapitány volt 1495-ben [5]).

Ez vagy másik Dombay Dávid, ki Miksa császár pártosa lévén, ennek Zákán várát feladá, miért 1491-ben haza-árulónak nyilvánitá őt II. Ulászló király [6]).

Dombay Pál és Miklós 1505-ben Tolna megyének a rákosi országgyülésre követei voltak [7]). Nevezett Pál 1507-ben királyi

---

[1]) Sz. Benedeki Conv. 1744. Protoc. CC. pag. 18.

[2]) Mit a Dombó család eredetéről a Trophaeum Estoraa ir, az tudnivalóképen költemény. Hasonlót kell tartanunk azon sas czimerről is, mely ott közöltetik.

[3]) Kaprinay Diplomat. II. 183.

[4]) Budai F. lex. I. 565.

[5]) Istvánffy 1622-ki kiad. 39. l.

[6]) Pray Syntagma de Sigillis 48.

[7]) Jászay P. Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 157. l.

táblai ülnök volt, és 1514-ben Verbőczy „Hármas törvénykönyvének“ átvizsgálása is reá bizatott [1]).

Dombay János Szapolyay János király hive, 1526-ban Tolna vármegyének főispánja lőn [2]). Benne a dombói Dombay család fi-ágon kihalt, mert nejétől Verbőczy Erzsébettől [3]) csak leánya Anna Henyey Miklósné maradt, ki 1559-ben Torna vár asszonyát Liquerka Johannát Horváth Gáspár özvegyét az eladástól, Mágocsy Gáspárt pedig a megvételtől tilt el [4]), és kinek utódai a Lorántfiak után Rákóczyak és Aspremontok [5]).

Dombay család. (Ivanchfalvi). Ivanchfalvi Dombay János 1506-ban II. Ulászló királytól főleg Jajcza váránál a törökök ellen tett hadi érdemeiért czimeres nemes levelet nyert [6]); czimere D. János tetteiből azon jelenetet tárgyazza, midőn egy töröknek fejét kardjával levágja. A czimer alakját hiven azon kor rajzaihoz mutatja a metszvény.

Jánosnak, ki Bars megyei Vészelen a Veszely család magvaszakadtán annak birtokait nyerte, fiául iratik Mihály, ki Bars megyei Győröd helységben 1525-ben adomány mellett nyert birtokot. Állitólag e Mihály az, ki 1551-ben Temesvárott csapat-kapitány volt, és 1552-ben a Hont megyében a Palásti mezőn a törökök elleni ütközetben esett el [7]). Neje Pétery Borbálától gyermekeiül iratnak [8]) Mihály, Pál, Farkas és István. Ezek közül

Pál Nyitra megyei Felső-Atrakon birt, és ottani jobbágyainak

---

[1]) Verbőczy Tripartituma megerősitésében.

[2]) Jászay Pál id. h. 241. l.

[3]) Szirmay C. Ugocsa pag. 83. 84.

[4]) Jászoi Conv. levele Dombay Sándor ur szerint.

[5]) Szirmay C. Ugocsa p. 84. — és 1647-ki III., 1649. 70. 1655. 102. törv. cz.

[6]) Dombay Sándor urnál Nyitra-Ivánkán van az eredeti oklevél.

[7]) Istvánffy

[8]) Sz. Benedeki Convent Prot. DD. p. 198. *Anno 1752. Alexander Csery cum reliquis ex Paulo Dombay filio Barbarae Pétery* (s nem Pekry!) *condescendentibus, contradicit Statutioni Andreae Ladislai, et Stephani Pély in Kis-Győred C Barsiensi factae 1752.* — Innen vélelmezhető, hogy e Dombay család is kihalt, miután javaiba mások iktattattak, s már csak a leány-ági utódok tiltakoztak.

1637-ben a kilenczedet tizedet elengedte [1]). Nejétől Bossányi Annától Mihály, János, Borbála és Zsuzsa gyermekei születtek. Jánosnak neje Lieszkovszky leány volt. Borbálának első férje Nagy Váthy János, második Ujlaky Gergely volt. Zsuzsánna Sóky Ferenczcnek második felesége lőn. Mihály 1597-ben Felső-Atrakon osztozik [2]). 1601-ben Pozsony megyei Óhaji részét Dombay Borbálával Nagyváthy Jánosnéval Csery Mihálynak vallja be [3]). 1616-ban ellentmond Litassy István beiktatásának a Bars megyei kis-endrédi Curia, Kis-Loth, Kis-Baracska és Kis-Salló részjavakra nézve [4]). — 1624-ben Mihálynak özvegye Laitics Ilona mint említett férjétől született gyermekeinek gyámja, és Dombay Borbála (Pálnak leánya) Ujlaky Gergelynek neje Nyitra megyei felső-atraki és felső-sóki javaikat 1100 forintban elzálogitják Belaváry Györgynek és Miklósnak [5]). — A nevezett leányok lehettek: Borbála Marsovszky Menyhértné, Erzse Bornemisza Mihályné, és Éva Podgorelszky Jeromosné.

Farkas, állitólag I. Mihálynak fia, 1564-ben említtetik, midőn őt valószinüleg rokona Torday Zsigmond a kalocsai érsekké kinevezett győri püspök Draskovich Györgynek udvarába adá [6]).

Az előadottak nyomán a családfa igy alakul:

Dombay János
1506.

I. Mihály
† 1552.
(Pétery Bora)

II. Mihály	Pál (Bossányi Anna)	Farkas 1564.	István
III. Mihály 1597. † 1624. előtt. (Laitics Ilona)	János (Lieszkóvszky l.)	Bora (1. Nagyváthy 2. Ujlaky Gergely)	Zsuzsa (Sóoky Ferencz)

[1]) Dombay S. ur közlése szerint. Itt az 1637-dik év roszul áll, mert igy fia után élt volna.

[2]) Ugyanattól.

[3]) Esztergami káptalan libr. X. fol. 705.

[4]) Sz. Benedeki Conv. Capsa C. fasc. II. Nro 18.

[5]) Helena Laitics Michaelis condam Dombay relicta, quo filiarum suarum ex praefato marito susceptarum naturalis et legitima tutrix, item Barbara filia condam Pauli Dombay ac maritus ejus Gregorius Ujlaky quasdam portiones suas in possessione Felső-Atrak et Felső-Soók C. Nitriensi pro 1100 flnis Georgio et Nicolao Belaváry impignorant. — Capit. Strigonien. libro XIII. Anno 1624. fol. 226.

[6]) Kovachich Scriptor. Minores I. pag. 121.

Dombay család. Nyitra megyei nemes család, melynek részére a czimeres nemes levelet Dombay János és Pál kaptak Rudolf királytól Prágában 1591-ki martius 8-kán [1]).

Czimerök a paizs mezejében zöld tér fölött álló oroszlán, első jobb lábában kivont kardot, és annak hegyén törökfejet tartva. Ugyan ez alak nyúlik fel a paizsra helyezett sisak kzronájából is; mint ezt a metszvény is mutatja.

A nemesség-szerző Dombay Páltól a család leszármazása [2]) következő:

---

[1]) Hogy miért nem származtatám e családot az előbbiektől, és miért tartom azoktól különbözőnek, okát kell adnom: 1-ször mert a Dunán túl — főleg Tolnában — virágzott dombói Dombay család nyilván kihalt, s bizonyára mint oly magas polczon virágzó család — nemessége általánosabban ismeretes volt, mintsem hogy uj armalis levelek által megerősitést igényelt volna. 2-szor az 1506-ban czimeres nemes levelet nyert Dombay János ivadéka is Bars megyei Győröd, és Nyitra megyei Atrak helységben folytonosan birtokos lévén, mint el nem széledt családot nem érte oly viszontagság, mely egy ujabb nemes levél váltását tette volna szükségessé, annál is inkább, mert azon 1506-ki okmány most is fen van. 3-szor Mert bizonyos, hogy ezen család ősének Pálnak fia György 1661-ben Nyitra megye előtt nemességet kihirdettetvén, csupán az 1591-ben atyja Pál által nyert armalisra alapitá kérelmét, és midőn 1818-ban Nyitra, 1819-ben pédig Pest vármegyében a Váczon lakó Dombay József nemességéről bizonyitványt vett, akkor is csupán az 1591-ki armalis levélre történt hivatkozás. 4-szer Végre nem is olvastam az 1591-ki armalist, valjon abban áll-e az, hogy az impetrator Pálnak ősei is már nemesek voltak volna.

[2]) Dombay Sándor ur közlése, és Dombay József nemességi bizonyitványa 1828-dik évről Nógrád vármegyétől.

I. tábla.

Pál
1591. ns. levél-szerző.

Judit | Dániel | György 1661 ben Nyitra várm.től nsi bizony. (Mészáros Zsófia) | Pál | János (Megyessy Dora)

János

Pál 1743. Váczra költöz. | János Pozsony várm. Csöpönybe költöz. végrend. 1737. (1. Marsovszky Klára. 2. Szász Anna) | Ferencz József bécsi kanczel. jegyző. | József Gotfried 1743. szótár-iró.

Mihály (Völker Magd.) | Elek (Horváth Magd.) | Róza

János nep. Sándor Váczon 1797. | Ferencz (Simándy Kata) | Imre Gallicziában

János Nagy-Idán (Jabróczky Mária) | József (Zolkievben)

Albert Bélben (Szakmáry Faustina) | Kálmán Szentesen (Nyomárkay Mathild) | István Szentesen

István Kis-Endréden. *Lásd II. tábl.* | Ilona | Anna | János Nyitra-Ivánkán. † 1785. 1. Sárváry Angelika. 2. Thuróczy Kata.

József Ignácz Váczon. 1818. Nyitra, 1819. Pest, 1828. Nógrád nsége kihird. (Segesváry Erzsébet) | Sándor (Tornyossy N.) | László

Imre ügyvéd Tapio-Süly. (Bertalanfy Róza) | Anna (Takács József) Pesten.

János Nyitra-Ivánkán sz. 1750. † 1804. (Ujhelyi Anna) | Éva (Thuróczy Mihály) Sziládon. | Albert (Turcsányi Mária) | László Nyitra-Gergelyfalván. (Koncsek Zsuzsa)

János Nyitra-Ivánkán. (Csuthy Kata) | Alajos Gergelyfalv. (Hegyi Borb.) | Kata (Palásthy János)

Borbála

Eleonora | Karolina (Thuróczy Sándor)

Gábor † Nyitra-Ivánkán sz. 1778. † 1836. (Bossányi Thekla) | Teréz (Burik János) Gyöngyösön. | Anna (Nyulássy Ferencz) Ivánkán. | József Nyitra-Ivánkán. (Szalóky Jul.)

Amalia Anna (Tomcsányi Mihály) | Thadé | Julianna

János Pest m. Tökölön ügyv. szül. 1807. (1. Nagy Petronella. 2. Spányi Konst.) | Sándor Nyitra-Ivánkán szül. 1816. (1. Szabó Anna. 2. Setéth Mária) | Mária (Palásthy Tadé) | Gábor szül. 1821 Alsó-Körösknyb. (Turcsányi Anna)

Vilma | Victoria

Hugo (Sándor) | Ferencz (Árpád) | Lukács (Edvard) | Tekla (Piroska)

Pál | Hedvig | Antonia | Kálmán

II. tábla.

A törzs Pálnak fia György Nyitra megyében 1661-ben igazolja nemességét. E Györgynek fia Pál állitólag egy Memorialet hagyott, mely családi irományok átvételét tárgyazza [1]). Pál — mint az 1818-ki Nyitra megyei nemesi bizonyitvány mondja — Váczra költözött, és ott 1743-ki sept. 8-kán egy II. Mátyás király által 1611-ki nov. 28-kán Dombay György részére adott armalis levelet iratott át [2]). E Pálnak ivadéka a táblázat szerint Pest, Abauj megyékben és Lengyelországban él.

Pálnak testvére János Pozsony megyei Alsó-Csöpönbe költözött, 1733-ban egy eltiltást tesz az esztergami káptalan előtt, melyből leszármazása tünik ki. 1737-ben tett végrendeletet. Első nejétől fia István alapitja a Bars megyei ágat, mit a II. táblázat mutat föl. Második nejétől lőn fia

János, ki már Nyitra megyei Ivánkán lakott, s 1785-ben halt meg. Első nejétől Sárváry Angelikától gyermekei János és Éva; — második nejétől Mihály (ki Belgrádnál esett el) Albert és László születtek. Említett fia

János született 1750-ben Ivánkán. Meghalt 1804-ben. Nejétől Ujhelyi Annától több gyermeke közül Gábor született 1778-ban.

---

[1]) Itt valószinüleg tévedés van, s a Memorialet hagyó Pál különböző személy eme Páltól, ki Váczra költözött.

[2]) De ezzel a család nem élt, sőt Pálnak unokája József 1818-ban leszármazását az 1591-ki impetratortól törvényesité.

Meghalt 1836-ban. Ennek neje nagy-bossányi Bossányi Pálnak Kelemen Erzsébettől leánya Bossányi Thekla Ürményből, kitől fiai és unokái — mint a táblázat mutatja — élnek, nevezetesen

a) János született 1807-ben. Ügyvéd, Pest megyében Tökölön. Második nejétől Spányi Konstancziától gyermekei Vilmány, Gizella, Albert.

b) Sándor szül. 1816-ban. Lakik Ivánkán. Első neje Szabó Anna, Szabó Ambrus leánya Gergelyfalváról; második neje Setéth Mária Setéth András leánya Kis-Köröskényből, kitől gyermekei Hugo (Sándor János); Ferencz (Árpád András); Lukács (Edvard Lajos); Thekla (Piroska).

c) Mária Palásthy Thadé neje.

d) Gábor szül. 1821-ben Ivánkán. Lakhelye Alsó-Köröskény. Neje Turcsányi Anna, kitől születtek Pál, Hedvig, Antonia, Kálmán.

Jánosnak az Ujhelyi Anna férjének testvére László Nyitra vármegyei Gergelyfalván lakott. Fia Alajos ugyanott, János Ivánkán; mindkettőnek csak leányai élnek.

Dombay család. Mária Terézia király-asszony nemesité meg Dombay Ferencz özvegyét és gyermekeit 1761-ben.

Czimerök négy részre osztott paizs. Az első és negyedik kék mezőben a paizs jobb oldalánál egy fehér szikla emelkedik fel, melyre egy koronás grif madár készül felmenni, első jobb lábában három rózsát (piros, fehér és piros) tart. A második és harmadik vörös mező három fehér liliomot mutat (felül kettőt, alul hármat). A paizsra helyezett sisak koronájából egy kiterjesztett szárnyu fehér öltözetü angyal nyulik fel; mellén keresztben vörös átkötője van. Felemelt jobbjában zöld koszorút, a balban arany keresztet tart, feje fölött csillag ragyog. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [1]).

Dombján család. E század elején közülök élt Dombján András, kinek neje Szita Erzsébet, előbb Kunos Andrásné 1805-ben halt meg, kitől csak leány-gyermekei maradtak, ugymint: a) Magdolna Bellier János lelkész neje. b) Julianna László Istvánné Nagy-Alásonyban. c) Rozina [2]).

Dombrády család. Ősi fészke Szabolcs vármegyében Dombrád helység, hol a család jelenleg is birtokos. Ezenkivül e század

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom II.

[2]) Búcsuztató versek Szita Erzsébetről. Sopron, 1806.

elején birtokosnak iratik Zemplin megyében Kis-Zomboron, Szathmár megyében Ecseden és Győrtelekén, Ugocsa megyében Matyfalván [1]).

Domby család. Zemplin megyei czimer-leveles család [2]). Domby Sámuel Borsod megyei születésü, mint orvos értekezést irt a tokaji borról 1758-ban Utrechtben [3]).

Domcso család. (Verbóczi). Czimeres nemes levelet nyert a verbóczi Domcso család I. Ferencz királytól 1799-ben [4]). Birtokos Zemplin megyei Lasztomér helységben [5]).

Czimere kék mezőben hármas zöld dombból kiemelkedő oroszlán kettős farkkal, első jobb lábában pallóst, a balban zöld gallyat tartva. Ugyan ily alak emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék [6]).

Domián család. Heves és Zala megyei nemes család.

Közülök van Domián János, kinek nejétől Gyömrey Teréztől gyermekei Domián Antal és Julianna.

Heves megyében birtokos Csépán és Pasztohán, hol Domián Pál ügyvéd.

Egyik Domián Ví-tant irt.

Domik család. Zemplin vármegye nemes családai közt említtetik [7]).

Domin család. (Petruscheveczi). Zágráb megyei nemes család [8]). Alapitá Domin Imre, jog-tudor, a jogi egyetemi szakosztály seniora, hites ügyvéd, és Zágráb vármegye táblabirája, ki Zágrábban született 1776-ki october 8-kán. A jogi iskolai folyamot Pesten végezte 1797-ben; ügyvédi vizsgálatot tett 1798-ban, és még azon évben a zágrábi Akademiában a magyar nyelv tanára lőn. 1801-ben a pesti egyetemnél a jogi tudományokból tudori oklevelet nyert, és ugyanazon évben az emlitett zágrábi Akademiánál a magyar polgári és büntető törvény tanárává neveztetett. 1806-ki april 20-kán egybekelt ne-

---

[1]) Fényes Geogr. szótár I. 274. — Szirmay C. Zemplin not. top. 111. 158. C. Ugocsa pag. 75. — Szirmay Szathmár várm. II. 65. 120.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

[3]) Ugyanott 12.

[4]) Collect. Herald. pag. 137.

[5]) Szirmay C. Zemplin not. top. 376.

[6]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[7]) Szirmay C. Zemplin not. top. 76.

[8]) A család által közlött adatok szerint.

jével nemes Pozvek Hildegarddal, Pozvek Pálnak a horvát-, tót-, dalmátországi törvényszék elnöke, és udvari tanácsosnak 1788-ki martius 18-kán született leányával. — 1834-ben I. Ferencz király által nemességre emeltetett, és V. Ferdinand király ő felségétől 1837-ki május 2-kán a nemes és adomány-levél is kiadatott, melyszerint a Zágráb megyei Petruschevecz birtokot nyerte királyi adományban. A magyar magánjogot horvát nyelven irt munkában tárgyalta. Meghalt Zágrábban 1848-ki junius 21-kén. Gyermekei

1. Ignácz (József Imre) orvostudor, Zágráb megye és városa főorvosa, Zágráb, Varasd, Szerém megyék táblabirája, született Zágrábban 1809-ki julius 26-kán. Egybekelt Bécsben 1835 ki febr. 16-án Prager Máriával (szül. 1812.). — 1848—1849-ben Komáromban a forradalmi 100-dik honvéd-zászlóaljnál főorvos volt. Meghalt Grätzben 1852-ki aug. 31-kén. Gyermekei:

a) Alfonz (József Imre) szül. 1835-ki sept. 17-kén. Meghalt kora 4-dik évében.

b) Mária (Antonia Hildegard Anna) szül. 1837-ki febr. 1-jén.

2. Emerika (Jozefa Ilona) szül. 1810-ki julius 8-kán. Férjhez ment 1830-ki jul. 8-kán Alth nep. János cs. kir. kapitányhoz az 52-dik számu gyalog ezrednél. Meghalt 1833-ki nov. 13 kán Zágrábban.

3. Imre (József Ignácz) cs. kir. főhadnagy a 2-dik banalis határőr ezrednél, szül. 1811-ki dec. 10-kén Zágrábban. Meghalt Musilovchiczán 1841-ki april 5-kén.

4. István cs. kir. kapitány a 62-dik számu Ernő főhg. gyalog ezredben, szül. Zágrábban 1812-ki dec. 6-kán

5. Károly (József Ferencz) Zágráb megye volt szolgabirája és ülnöke, született Zágrábban 1814-ki mart. 31-kén.

6. József (Pái Antal) hites ügyvéd, és Zágráb megyei volt esküdt, született Zágrábban 1825-ki nov. 23-kán.

A család czimere fenálló hadi paizs, baloldali rézsútos vonal által két részre osztva, melyeknek felső, vagyis jobboldali részében vörös mezőben koronás bagoly látható. Az alsó osztály kék mezőben a paizs aljáról fölemelkedve egy zöld csucsos hegyet, és annak tetejében ezüst

kettős keresztet mutat, a hegyre két oldalról két fehér medve felmászni látszatik. E czimer-alak a szerző neje nemes Pozvek Hildegard családjának, (mely annak atyjában Pozvek Pálban kihalt) czimeréből vétetett át. A paizs közepét egy kisebb (ugynevezett mell-) vért foglalja el, melynek arany mezejében nyakán karddal átazúrt sárkány látható. A paizs tetején két nyitott sisak áll, ezek közül a jobboldalinak koronáján páncélos férfi-kar könyöktől, kivont kardot villogtatva; a baloldalin fehér medve áll, a paizshoz hasonlólag rézsutosan kék-vörös szinü zászlót tartva. Feszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-kék.

Dominkovics család. Lakhelye és birtoka Borsod vármegyében, hol Dominkovics Lajos 1839—1847-ben házi fő-adószedő volt.

Domitrovich család. Közülök a XVII. század elején 1609-ben Domitrovich Péter pécsi püspök volt [1]).

Domokos család. (Zala-Kapólcsi). Dunán túli család. Eredetét Domokos Béláiól hozzák le, ki II. Lajos király testőreül iratik [2]).

A család egyik ága Bihar vármegyébe szakadt, hol az előkelőbbek közé tartozott.

A leszármazási fa következőleg folyik:

Béla
testőr 1526.

Demeter

I. Márton
nagy-vásonyi várkapitány.

Ferencz
Tiszai vidék ezredese.

II. Márton
Debreczeni biró.
Bihari táblabiró.
(kóji Komáromy Kata)

Lajos
szül. 1728. † 1803.
Debreczeni biró.
(Kenessey Kata)

Jakab	Imre	Dienes	Lőrincz 1803.	Lukács	Mária
Bihar várm. fő-adószedő. (Uray Julianna)	Senator Debreczenben.	Bihar vm. t.-biró.	Békes, utóbb Bihar vm. főjegyző. (Komáromy Klára)		(1. Berzsenyi Lajos. 2. Halmágyi László)

Julianna (b. Dőry József)	László Bécsben † 1855.	Rozália (Illosvay Dániel)	Zsuzsánna (Illosvay György)	Zsófia (Barcza Dán)	Zsigmond	Márton

[1]) 1609-ki 30. törv. cz. — [2]) B. Vay László: Német hiv. 470.

A családfán Ferencz (Demeternek fia) Zala megyéből szakadt Bihar megyébe; fia II. Márton már Debreczenben a város főbirája volt, és egyszersmind Bihar vármegye táblabirája. Ennek fia Lajos (szül. 1728-ban, meghalt 1803-ki nov. 18-kán, kora 76-dik évében) követé atyját hivatalában. Debreczen emlékezetes főbirája. A collegiumnak akkori zivataros korszakában erélyes védje. Fordittá „Telemakust.“ Nejétől Kenessey Katától öt fiu és egy leány-gyermeket hagyott maga után. Gyermekei következők:

a) Jakab előbb a gróf Wartensleben ezredben hadnagy volt, majd a hadi pályát odahagyva, Bihar megyének fő-adószedője lőn. Urai Uray Juliannától született leánya Julianna báró Dőry József neje lőn. — Fia László kir. udvarnok, az 184⅞-ki országgyülésen Bakabánya követe. Nőtlen volt, meghalt 1853-ban. Szép könyv-gyüjteménye egy részét a pesti egyetem, egy részét pedig a debreczeni collegium könyvtárának hagyományozá.

b) Imre Debreczen város tanácsnoka, és Bihar megye táblabirája, utóbb alispán. Meghalt magnélkül.

c) Dienes Bihar megye táblabirája volt. Két leánya az Illosvsy családba ment férjhez.

d) Lőrincz előbb Békes, utóbb 1803-ban Bihar vármegyének főjegyzője volt. Gyermekei nem maradtak.

e) Lukácsnak gyermekeit a táblázat mutatja, kik közül Márton bir Bodóházán Bihar megyében.

f) Máriának első férje Berzsenyi Lajos, második Halmágyi László.

Czimerök függőleges vonal által kétfelé osztott paizs. A baloldali osztály vörös mezejében fehér galamb áll egy szikla-tetőn, szájában a béke olaj-ágát tartva. Jobb oldalon a kék mező hárántosan ismét két felé van osztva; a felső mezőben piros rózsa, az alsóban pedig arany golyó van. Foszladék balról kék, aranynyal, jobbról vörös ezüsttel.

E családból volt valószinüleg Domokos Éva is 1699-ben Veszprém vármegyében Alsó-Ajkán.

Domokos nevü család él jelenleg a fölebbieken kivül Abauj, Bereg, Győr, Fejér és Szabolcs vármegyében is. Nevök néhol Domonkos-nak is iratik.

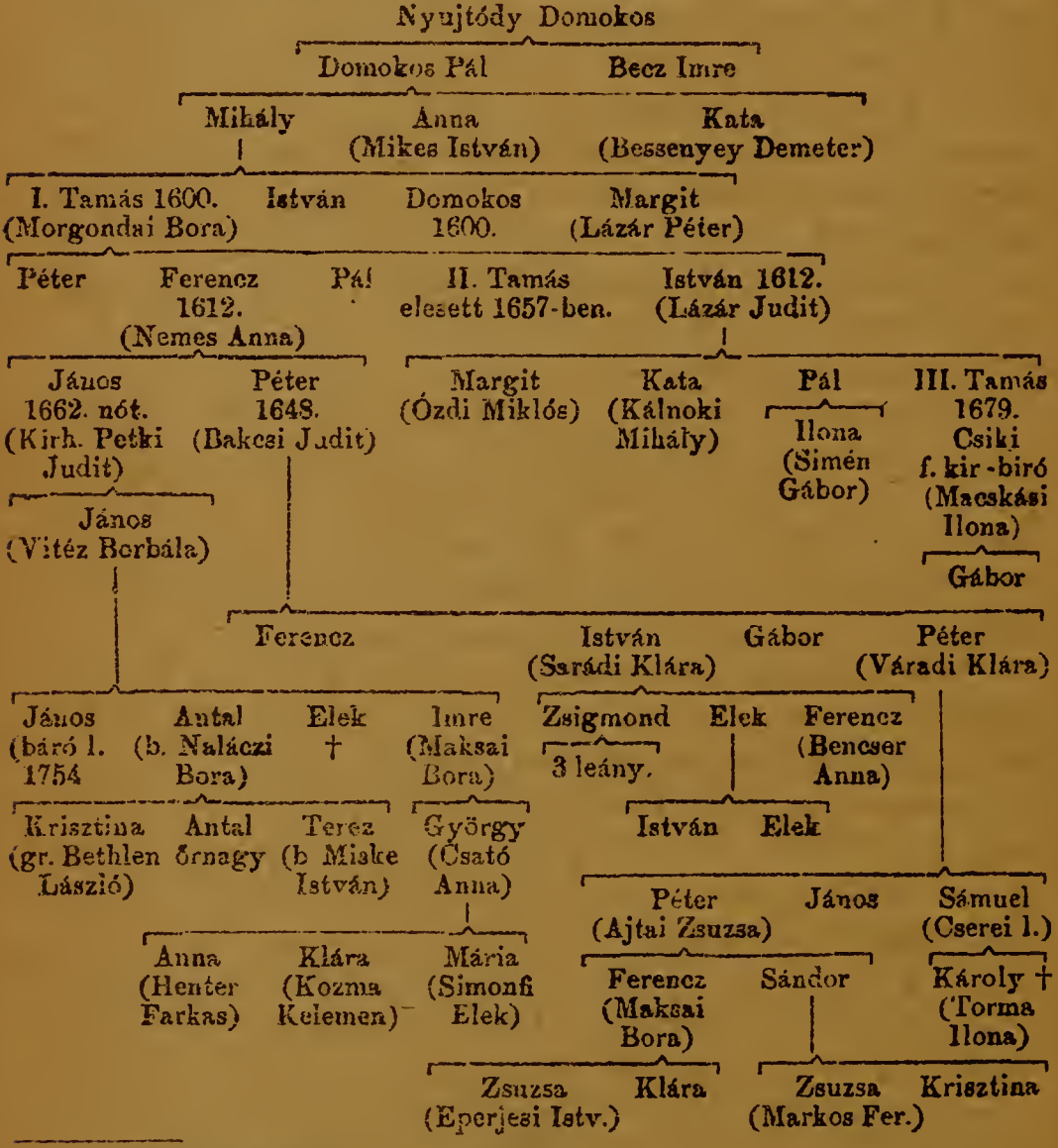
A régiebb időben találunk Pozsony és Komárom vármegyékben is. Az előbbiben Felső-Borsán Domokos Balás kuriáját a pozsonyi káptalan előtt bevallja Bély Pálnak 1556-dik év tájáu [1]).

[1]) Ráth Károly ur közlése szerint.

Komárom vármegyében Naszvadon Domokos György és Mihály azon ősi udvartelekbe, melyet Tamás bibornok és esztergami érsek szabaddá tett, királyi egyezés következtében beigtattatnak [1]). Sőt Komárom városában is még 1780—1790-ben udvartelki nemesek sorában emlittetik a Domokos család [2]).

Domokos család. (Alsó-Csernátoni). Erdélyben háromszéki székely tehetősb család. Eredetét a Becz családéval közösnek tartják [3]). Előbb Nyujtódról egykori lakhelyükről Nyujtódy nevök volt; mig Nyujtódy Domokos-tól a Domokos nevet vevék föl

Családfájuk [4]) következő:

[1]) Fényes: Komárom várm. 128. lap.
[2]) Ugyanott 89.
[3]) Mihalcz Elek Kállay Székely nemz. 245. l. szerint.
[4]) Kővári: Erdély nev. cs. 76. l.

A családfa negyedik nemzedékéből Tamás és Domokos testvéreket, kik közül egyik Kézdi székben királybiró vala, Basta György ölette meg 1600-ban Márkus és Mátisfalva közt, mint az az alsó-csernátoni ref. egyházbeli fölirat tanusitja [1]).

A megöletett Tamásnak két fiát Ferenczet és Istvánt 1612-ben Báthori Gábor notáztatja, de Bethlen Gábor fölmenti [2]) Ferenczcnek 1619-ben Csernátonban öt, Istvánnak 12 jobbágya volt a Lustra szerint.

Ferenczcnek Nemes Annátóli fia János 1662-ben szintén notát kap [3]), de ismét fölmentetik.

I. Tamásnak fia II. Tamás II. Rákóczy György alatt kapitány, elesett a lengyel háborúban 1657-ben [4]).

III. Tamás Istvánnak fia I. Rákóczy György által Csikszék holtigi királybirájának neveztetik, és ugyan abban 1649-ben II. Rákóczy által is megerősittetett. Apaffy korában Béldivel tartván, 1679-ben nótáztatott [5])

Ferencz (valószinüleg Ferenczcnek fia) 1800-ban Csikszék királyi pénztárnoka [6]).

Sándor 1815-ben Maros-szék törv. táblabirája.

Ez alsó-csernátonin kivül még több más előnevü Domokos család is található Erdélyben, mint alább látandjuk; valjon emezzel egy vagy külön törzsnek sarjadékai azok, adatok nélkül el nem dönthetjük. Ily különböző előnevü Domokosok a következők·

Domokos család. (Selyei). Selyei Domokos Balás említtetik Báthori Kristófnak 1579-ki itélet-levelében [7])

Domokos család. (Csik-Taploczai). Közülök e század elején él Domokos Sándor és Ferencz; amaz pénztári irnok, emez árvatörvényszéki ülnök Csikszékben 1815-ben.

Domokos család. (Bölöni). Előnevük után itélve Háromszéki sarjadék. Közülök D. István Küküllő vármegye táblabirája, D. Ferencz Torda város albirája 1815 ben.

Domsics család Czimere a paizs vörös mezejében zöld tér

---

[1]) Bod. Pet. Tymbaul. Hung. 71.
[2]) Böjthi G. Engelnél Monumenta Ungr. 399
[3]) Kazy Hist. R. H. libro VIII.
[4]) Enyedy Hist. Kállay szerint 243. l
[5]) Cserey M. Hist. 97. 106. l.
[6]) Benkő K. Csik, Gyergyó és Kászon leir. 56.
[7]) Székely nemz. Constitut. 272.

fölött hátsó lábaikon két szemközt álló koronás oroszlán, első lábaikkal kék golyót tartva. Kettős farkaik vannak. A paizs fölötti nyitott sisak koronáján szintén a paizsbelihez hasonló oroszlán emelkedik föl. Foszladék jobbról kék-aranynyal, balról ezüst-vörössel [1]).

Donáth család. (Nagy-ajtai). A nagy-ajtai Donáthok Háromszékről származtak Nagy-Ajtára 1600. körül, és ugy vevék föl ez előnevet, valószinüleg Donáth János személyében, ki még 1586-ban mint Sepsi szék ülnöke Nagy-Borosnyóról irta előnevét [2]). E János 1603-ban Székely Mózes szerencsétlen harcza után több fő-emberrel együtt elfogatott [3]). 1620-ban követségben járt Bethlen részéről a török portán [4]).

Donáth György 1602-ben Sorbán vajdával tartot, kivel magát egyesíte [5]).

Donáth István 1635-ben mint nemes lustrál Nagy-Ajtáról. Ez István tán ugyanaz, ki Barcsay Ákos alatt Háromszék főkapitánya, és kit 1660-ban Kemény János pártja elfogat és megfojtat [6]).

Donáth János 1676-ban, és 1688-ban is Gyulai Ferencz mellett követ Bécsben [6]).

Donáth György előbb Zernyestnél Tököly ellen harczol, majd ahoz állt, de annak elbuktával hazajő. Rákóczy alatt is harczolt, és ezután is kegyelemmel tér haza [7]). Leánya Anna Ürmösi Maurer Józsefhez ment férjhez, és 1711-ben Nagy-Ajtán tartatott a lakodalom [8]).

Donáth Pál szintén a Rákóczy forradalomban szerepelt, miatta Brassóban ült rabságban [9]).

E század elején 1815-ben élnek a családból D. Lajos kanczell. jegyző, Mihály Háromszék törvényszéki ülnök stb.

Kőváry ugy véli, hogy e család, a közelebb élt Donáth György lovas őrnagy, és kir. hivatalos fiában Lajosban 1848-ban kihalt [10]).

---

[1]) Burgstaller Collectio Insignium nob. Fam. H.

[2]) Kállay Székely nemz. 246. l.

[3]) Wolph. Bethlen tom. V. p. 411.

[4]) Kemény Not. Capit. Albens. II. 141. — Kemény János Önéletirása Szalay L. kiadása 128.

[5]) Kállay id. h. 246.

[6]) Ugyanott.

[7]) Cserey M. Hist. 205. 215. 223. 455.

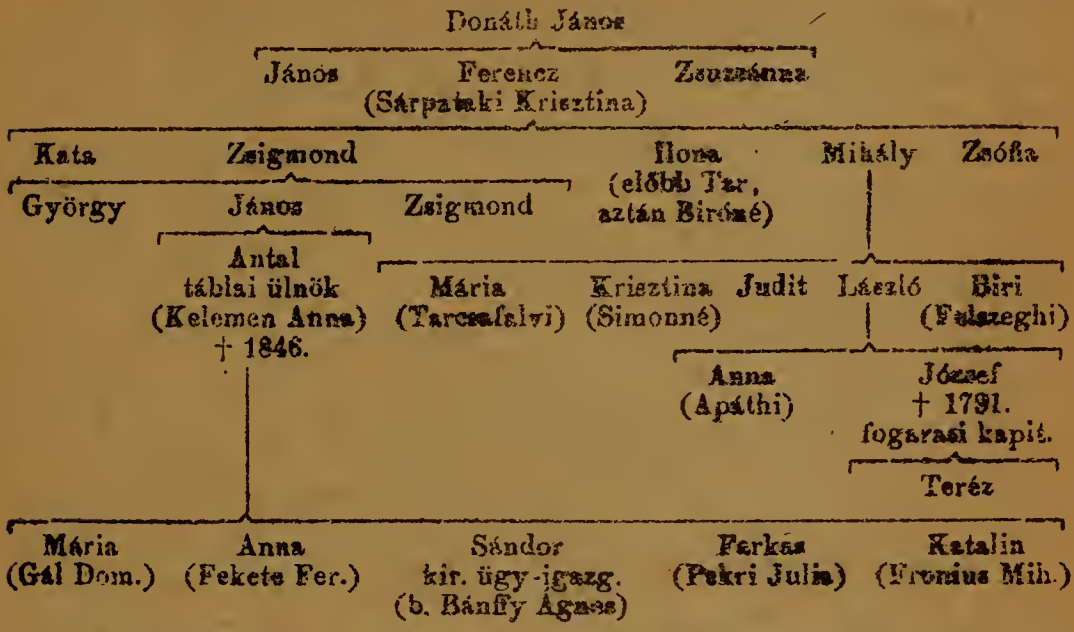
[8]) Ugyanott 479. l.

[9]) Cserey M. Hist 387. l.

[10]) Kőváry Erdély nev. os. 77.

Donáth család. (Pákei). A pálosi Donáthok a székely föld melletti Pálosról veszik eredetöket.

Lesarjadzási rendjök ez:

Többen viseltek nagy hivatalokat, mint **József**, ki 1783-ban udvari tanácsos, 1791-ben fogarasi főkapitány lesz; kit azonban tán még azon évben — irja Kőváry — megölnek.

Antal királyi táblai ülnök; fia

Sándor 1837-ben itélőmesternek választatott; később királyi ügy-igazgató és kincstári tanácsos; később kolosv. tartom. törvényszék elnöke. Legutóbb ors. főtörvényszéki tanácsos Szebenben. Nyugalmaztatott 1858. sept. 7. Testvére **Farkas**, Küküllő megyei alispán vala.

Tán **Antalnak** az udvari tanácsos testvére volt **József** (a táblázaton nincs) ki 1815-ben Felső-Fejér megye alispánja vala.

Donáth család. (Szörtsei). Előnevénél fogva a fölebbiektől különböző család. Közülök szörtsei Donáth **Sándor** 1815-ben Orbai szék dúllója volt.

Donáth család. Zemplin megye nemesei közt is helyet foglal [1]).

Az eddigelé tárgyalt Donáthok közül valamelyikből származott-e Donáth **János** a festész, ki Pesten 1830-ki május 11-kén kora 85-dik évében halt meg, — nem tudhatni.

Donga család. Zemplin megye nemes családainak egyike [2]).

---

[1]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.

[2]) Ugyanott 111.

Dongó család. Sopron és Vas vármegye nemes családai közé soroztatik Fényes Geographiájában. D. Mihály 1770-ben győri kanonok.

Dorgó család. (Aranykuti). Erdélyi család. Közülök aranykuti Dorgó István Belső-Szolnok vármegyében rectificator biztos 1815-ben.

Dormánházi család. A XV. században már virágzott. Akkor élt Dormánházi László előbb Zsigmond királynénak Cillei Borbálának, utóbb Albert király nejének Erzsébetnek udvarnoka, 1431-ben visszakapja az ethevari halastót [1])

Leszármazása ez:

Dormánházi Vitus

Miklós

Vitus — László 1431. kir. udvarnok.

Dorogffy család. Nógrád, s tán Heves megyei kihalt család. Néhol neve Dorokfy-nak is iratik.

Utolsó férfi-tagja lehetett Dorogffy István, kinek özvegye Mocsáry Anna 1674., sőt 1694-ben is élt. Leány-gyermekei Dorogffy Judit, Mária és Katalin voltak [2]).

Közülök Mária Vattay János neje volt 1699-ben [3]).

Dorosavcsevich család. Dorosavcsevich Simon 1722-ben dec. 5-kén III. Károly király által emeltetett nemességre [4]).

Czimere itt láthatólag, a fenálló hadi paizs kék mezejében zöld téren hátsó lábain álló kettős farkú oroszlán, első jobb lábában kardot tartva. A sisak koronájából ugyan olyan oroszlán nyulik föl. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [5]).

---

[1]) Kaprinai Mss. B. tom. IV. p. 58.
[2]) Protoc. C. Neograd.
[3]) Ponori Thewrewk J. Magyar nyelvkincsek. Pest, 1858. 7. lap.
[4]) Collect. geneal. Nro 345.
[5]) Adami Scuta gentil. I.

Dósa család [1]. (Uza-panniti † és makfalvi). Régi székely család, melynek nevét az 1514-ki nép-lázadás vezére Dósa György történeteinken megörökité.

Kővári — mint munkájában örvendezőleg vallja meg — a családi levéltárat ismeré, és e nyomon Tamást (Farkasnak fiát) az erdélyi vajdát a XIII. századból e család egyik őseül jeleli ki [2].

Kővári szerint, kit — mint a család okmányainak ismerőjét követnem kelle — a Dósa családnak azon időben Háromszék, s a belőle kiszakasztott Fejér megye volt lakfészkök. Családfai törzsük András, annak fiai Tamás és Ádám. Ez utóbbi Magyarországon lakik, s állitólag ettől jő le maig a család, mint alább látni fogjuk. Tamás Háromszéken lakozik, és atyja a történeteinkből ismert Székely Dósa Györgynek, és Gergelynek (Geczőnek) az 1514-ki lázadás fejeinek.

Emlitett György XVI. századbeli irónk szerint Dalnokról [3] a székely földről eredt. Belgrad várában lovas csapat kapitánya [4] volt, midőn a szendrői törökök közül Ali-val párbajra kiállván, annak pán-

---

[1] A családnév Kővárynál „Dózsa"-nak iratik, és igy irja tán ma már maga a család is; — de a régi iratokban mindég „Dósa"-nak találjuk; és ismerve orthographiánk fejlődési fokozatait, képzelhetlen is, hogy csak a mult század elején is zs-vel iratott volna a név, holott a magyar nemesség neve irásában ragaszkodott a régi diplomaticus formához. — A Dózsa név — mint sok annyi más magyar családé — keresztnévből veszi eredetét, de épen azért bizonyára csalatkoznék, ki a régi századok okleveleiben találtató Dosa (Dousa stb.) nevek viselőit mind e család őseiül vitatná. Elég legyen ide például felhoznom, hogy a magyarországi Amade család neve is keresztnévből (Amadaeus) származik, de azért a történeteinkben jártas tudni fogja, hogy Omode a hires nádor, ki 1312-ben élt, nem e család őse, mert Omode nádor az Aba genusból eredt; a gróf Amade család pedig a Gutkeled genusból származik.

[2] Ez állitás oklevelileg be nem mutatható. Hogy pedig azon Tamás (filius Volphgangi, vagy Farkasii) ki 1327-ben erdélyi vajda, azonkivül Arad, Bars, Szerem megye főispánja, Kunok birája, és Hasznos meg Sólyom vár kapitánya volt, a kihalt Nógrád megyei Zéchen család őseinek egyike, azt oklevelek tanusitják. (Lásd Wagner Collectanea Geneal. Dec. II. p. 131. et seq. — És Mocsáry A. Nógrád várm. Esmértetése III. köt. 139. s köv. lap.) Lásd erről többet munkámban a Zéchen (Szécsény) családnál.

[3] Istvánffy Hist. R. Hung. 1685-ki kiad. 43. lapon „*e Dalvoco oppido inter Siculos Transylvanos haud postremo*" áll. De a *Dalvoc* bizonyosan Dálnok elferditése.

[4] „Turmae equitum Tauruni seu Nandor-albae praeerat" irja Istvánffy 1685-ki kiadás 43. l. — Tehát nem Belgrád várkapitánya volt, mint Kővári hibásan irja, hanem csak a várőrséghez tartozó egy lovas csapat kapitánya.

czélos jobb karját egy csapással levágta, és őt magát megölte vala. A hősi tettért Budán a király által arany-sarkantyús vitézzé emeltetett, kardot, arany nyaklánczot, bibor-ruhát, és Belgrád s Temesvár közt negyven telkes falut kapott jutalmul, ezenfölül czimerébe vitézsége emlékeül karddal átütött vérző emberi kart nyert [1]). Mint választatott 1514-ben a Bakocs Tamás által inditott keresztes hadvezérévé, mint kiáltatott ki a nép által királynak, mint öldöklék a nemességet, mint veré és széleszté szét e hadat Szapolyay, és mint koronázták halálra tüzes koronával Temesvárott Dósa Györgyöt, — történeteinkből tudjuk, és elmondani nem ide tartozik.

Mint táblázatunkról látjuk, sem Györgynek, sem testvérének Gergelynek gyermeke nem maradt. Nővérük Katalin Zeyk Miklós nejeül iratik. A család e szerint a Magyarországban élt Dósa Ádámtól György atyjának testvérétől sarjadzik le. Ezen Ádámnak fia ismét Ádám 1540-ben él, és nemzé Mihályt a Herencsényi [2]) Borbála férjét, kinek állitólag egyik fia András ismét Erdélybe szakad, és igy jő le napjainkra a család.

A Magyarországban maradt ág Gömör megyében Uza-Panit helységet birván, arról irá magát uza-panniti Dósa-nak. Ezek közül Dósa Tamás a XVII. század elején Szendrő várában kapitány volt. 1617-ben már csak özvegye uzai Uza Ilona élt [3]). E Tamás állitólag az Erdélyben Makfalván lakó testvérének Andrásnak — kitől Balog János maros-széki kapitány birtok-foglalásokat tett, — hajdúival jött segélyére, és a foglalásokat visszaadatá [4]).

Tamásnak fia szintén Tamás volt, nagy birtokos Gömör és Nógrád vármegyében, 1633-ban többi közt birt Tamásiban is [5]). Eme II. Tamásnak fia Ádám 1666-ban zálogitja el Nógrád megye To-

---

[1]) Istvánffy id. h.

[2]) A Nógrád megyével Határos Heves megyében már I. Mátyás király korában találunk Dósa családra, melyből 1483-ban Dósa János élt, ki magát máskép szent-domonkosi Rhédey-nek is iratá. Ezt oklevél bizonyitja. L. Teleky Hunyadiak kora XII. köt. 243. lap.

[2]) Herencsény falu Nógrád megyében van, és ezt birta hajdan a már kihalt Herencsényi család.

[3]) Nógrád vára. levéltár, Acta anni 1617.

[4]) Egy 1665-ki tanuvallatás szerint, mely a makfalvi Dósa család levéltárában van. E tanuvallományon alapul — mint kivehető egyedül — az erdélyi Dósa család összeköttetése a kihalt magyarheni uza-paniti Dósa családdal.

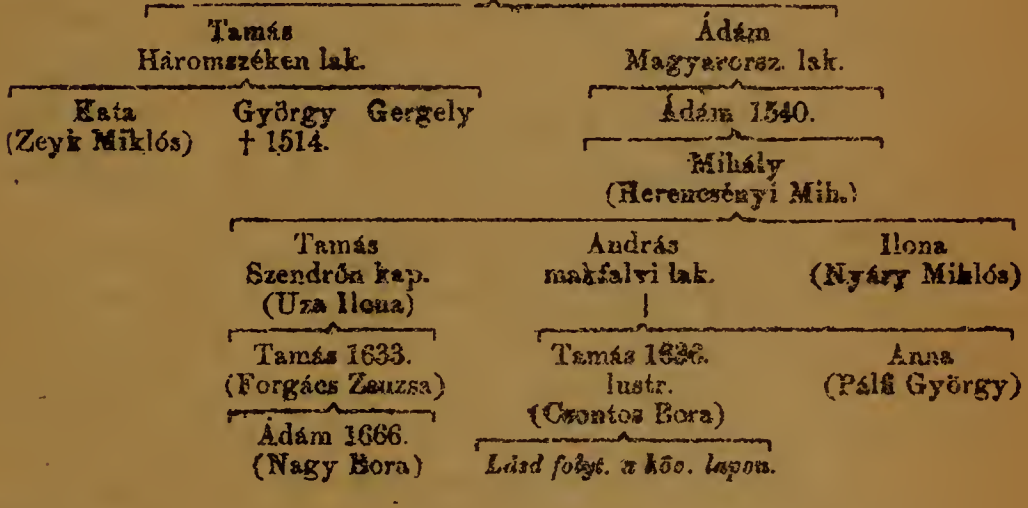
[5]) Nógrádi levéltár. — Hogy Szécsényt, Szolnokot, Hollókőt birta volna, tévedés. — Szécsényben, Hollókőben csak részt birhatott neje Forgács Zsuzsanna után, a mint e két helyen később is napjainkig a Forgács család volt birtokos, sőt Szécsényt 1847-ig egészen birta egy arról nevezett uradalommal Forgách Pál.

soncza, Szinó-Bánya és Buda-Lehota helységbeli részét Kántor Szabó Istvánnak. A zálog-levél [1]) alá neve mellé nyomá atyja pecsétét, mint a kör-irat tanusitja, mely ez: „THOM. DOSA D. UZAPANIT." A pecsét czimere — mint itt a metszvény ábrázolja — egy sisakos emberfő pallóssal átütve; alatta felforditott háromszögü korona. A paizs fölötti sisak koronáján kiterjesztett sassárny, s rajta csillag látható. A paizs körül foszladék omlik le. — Ádám halála után 1668-ban annak végrendelete folytán birtokaiba Forgách Ádám iktattatott be [2]).

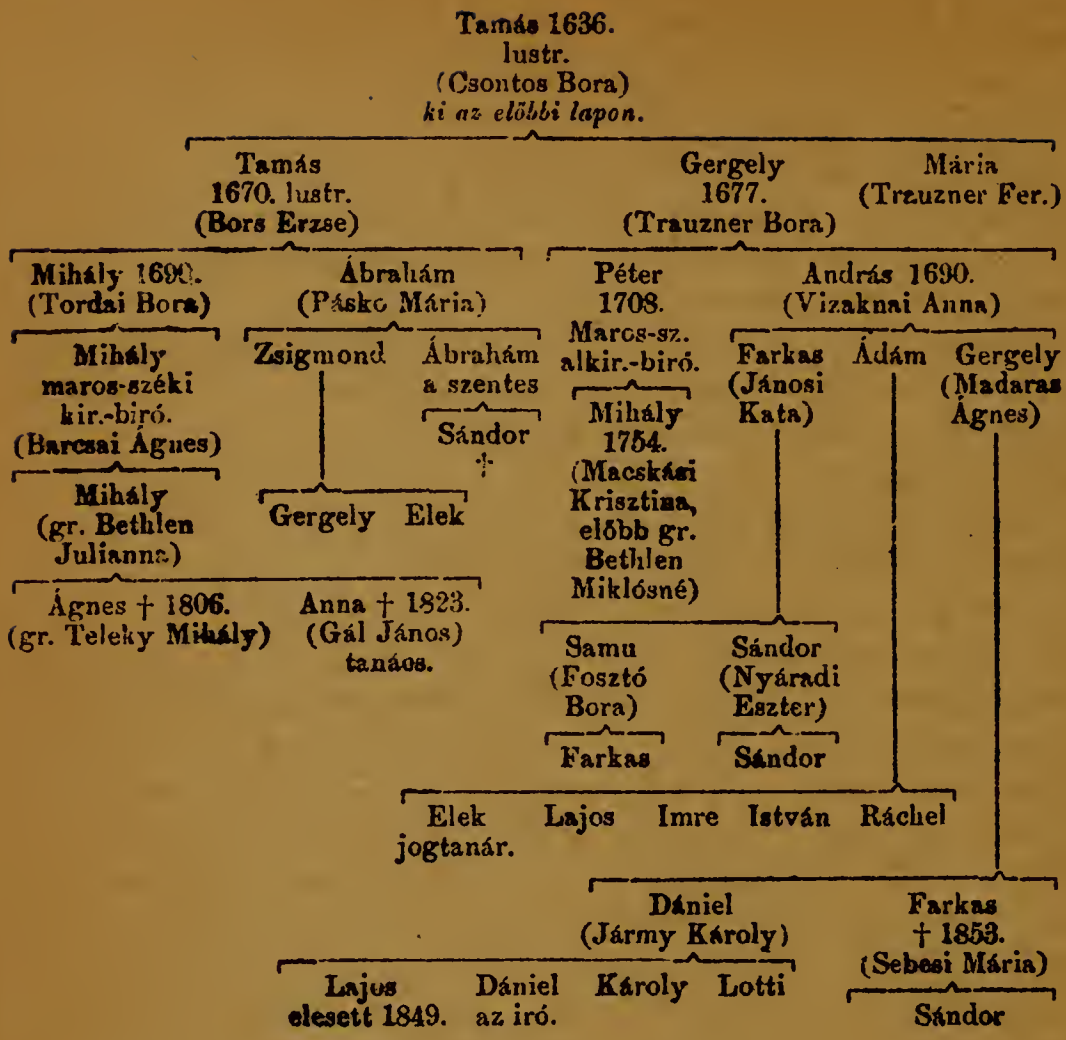

Ádámban, kinek 1701-ben már csak özvegye Nagy Borbála élt [3]), az uzapaniti Dósa ágazat kihalt.

Mint jő le a család a jelenig, a következő családfán [4]) láthatjuk:

[1]) Eredeti okmány nálam.
[2]) Sz. Benedeki Convent 1668. Protoc. J. pag. 56.
[3]) Eredeti oklevél nálam.
[4]) Kővary: Erdély nev. cz. 79.

Az uza-panniti ágról elmondtuk a tudhatókat; következik a makfalvai ág. Ez mint a táblázat mutatja, Andrástól sarjadzik le:

Emlitett András Maros-szék főkirálybirája volt, és Bethlen Gábor magyarhoni hadjárataiban részt vett. Az utánna következők többnyire mint maros-széki századosok lustrálnak [1]).

„A fejedelmi kor végén a család két tekintélyes férfia a pártok soraiban egymással szemben állt. András a Vizaknai Anna férje, Tökölyhez szit. A bárczasági csata előtt 1690-ben nyolczvanan erős hitet tettek le, hogy mindnyájan egyenesen Teleky Mihályra rohannak. Az eskü oly kemény vala, hogy a ‚Dózsa hitre mondom' sokáig forgott a székelység ajkán. Teleky a nép-vélemény szerint igy

[1]) Lustralis könyv 1677-ről.

esett el Szántó keze által. Tököly megbukván, D. András fogságra esett, és Szebenben ült, mig a közkegyelem őt is megszabaditá.“ [1]).

Ellenben Mihály a Tordai Borbála férje Teleky pártján állt, és egy tanuvallatás szerint Teleky elestét meggyászolá; miért Tököly győztes hivei fogságra vivék. Ő lehetett az, ki később 1701-ki február 16-kán a gyulafejérvári országgyülésen több primorokkal a székelyek adóztatása ellen óvást ada be.

Ugyan ez időben élt Péter, ki a Rákóczy forradalom alatt ellenzéket alapit a szebeni uralom ellen, miért alig mult, hogy be nem fogák [2]). Később mint Maros-szék királybirája Egerszeghen boszorkánynak vádolt nőn hajta végre itéletet.

Péternek fia Mihály mint alkirálybiró, a maros-vásárhelyi ref. tanoda épitésénél sok tevékenységet tanusitott.

A mult század második felében Ábrahámnak hasonnevü fia Ábrahám szentes életet élt. Az utczákon is zsoltárt énekelve járt; és egy jégmenésnél egy jégdarabra ülve szent énekek dallása közben nyugodtan a szomszéd határig evezett. Fiát Sándort, ki későn született, ó-testamentomi utánzásképen tűzön akará feláldozni, ha a székelyek a gyermeket a maglyától fel nem szabaditják. Ez okon fia Sándor felnőtt korában is nehéz füst látására gyakran összerogyott.

Mihálynak gróf Bethlen Juliannától két leánya Ágnes és Anna két irónak levének anyjává. Telekyné paszmosi Teleky Ferenczének a költőnek, Gál Jánosné pedig a történelmi buvár Gál László főkorm. tanácsosnak vala anyja. Ez utóbbi egyszersmind az erdélyi szinészet egyik fő-pártfogónéja.

A most élők közül Elek 1848-ig m.-vásárhelyi jogtanár, mint alapos belátásu publicista és törvény-tudós ismeretes.

Dánielnek fia Dániel a Zandirhám szerzője, költő és publicista Erdély legszebb tollú iróinak sorába számittatik.

E családból származott Dósa Ferencz is, ki a táblázaton nincs, és ki 1571-ben maros-széki assessor volt [3]).

Hasonlóan nem áll a táblázaton makfalvi Dósa József királyi tanácsos, 1815-ben az erdélyi kanczellárián titkár.

Dósa család. (Máskép Varga). Állitólag mint egy-két százada előtt alakult, és primipil. székely család szintén Makfalván. Törzsük

---

[1]) Kővary szavai „Erdély nev. csal.“ 80. lapon.

[2]) Cserey M. Histor. 413. 414.

[3]) Kállay Székely nemz. 246 l. És Székely nemz. Const. 260.

állitólag a makfalvi Dósak közül egy vén leány birtokrészét s leveleit foglalá el, s családot alapita, de egy táblai itélet szerint Varga Dózsá-knak nevezendők. Közülök Sándor rationum Consultorságra emelkedett.

Ugyan e családból származnak Samu, Frigyes, Sándor, Ábrahám.

Dósa család. (Kibédi). A kibédi Dósa család — Kővári szerint — különbözik az előbbi Dósa családoktól. Ezek közül 1579-ben élnek Dósa Lőrincz, János, Péter, és ismét másik Péter [1]).

E család utolsó férfi-tagja Ádám, ki a makfalvai nemzeti iskola alapitványához 300 frttal járult, korunkban hala el; és családát bevégezte [2]).

E család a h. szentmártoni Biró, Sándor, Szent-Iványi, Simén, Túri stb. családokkal sógorosodva jött le napjainkra.

1573-ban élt ákosfalvi Dósa Máté [3]); mely családhoz, vagy az előbbiekből egyhez sem tartozik-e? el nem dönthetem.

Dósa család. Dósa József 1800-ban nemesittetett meg, és ily ezimert kapott [4]):

A paizs jobbról balra rézsutosan vont arany csikolat által két részre osztatik. A csikolaton három kék liliom látszik. A felső jobboldali osztály kék mezejében hátsó két lábán álló párducz áll kivont karddal. Az alsó (baloldali) kék mezőben hármas dombon daru áll kiterjesztett szárnynyal. A paizsra helyezett sisak koronájából a leirt párducz nől ki. Foszladék jobbról arany-kék, és balról ezüst-kék.

Dósa család. (Farkasfalvi). Ugocsa vármegye is bir Dósa családot, mely magát Farkasfalváról azon megye helységéről irja, hol Dósa János 1805-ben közbirtokos, ezenkivül nevezett akkor birt Feketepatakán, Fancsikán és Csedreghen, ez utolsóban mint potior. Emlitett Dósa János a megyénél mint jegyző hivataloskodott [5]).

Dósa család Zemplin megye armalista nemesei sorában is olvasható [6]). Sőt Gömör [7]), Marmaros, Szabolcs, Szathmár megyében is. Nógrád megyében szintén a XVIII. század végén voltak armalista ne-

---

[1]) Ns. Székely nemz. Constitut. 272.
[2]) Kővári id. h. 8.
[3]) Ns. Székely nemz. Constit. 266.
[4]) Collect. Herald Mss. pag. 137. Adami Scuta gentil. tom. II.
[5]) Szirmay C. Ugocsa p. 62. 85. 120. 123. 173.
[6]) Ugyanattól C. Zemplin not. top. 111.
[7]) Bartholomaeides C. Gömör p. 144.

mesek Dósa néven. 1684-ben Dósa Mátyás, Pál és Ferencz személyesen vettek részt a nemesi fölkelésben.

Dosics család. A mult század végén 1791-ben lép a kiváltságosak rendébe, midőn Dosics György czimeres nemes levelet szerzett.

Czimere ez: a fenálló paizs először függőlegesen kétfelé oszlik, az igy képzett jobboldali osztály arany mezejében kétfejü fekete sasnak fele látszik. A baloldali osztály viz-szintesen ismét kétfelé oszlik, a felső vörös mezőben koronás kigyó látszik kinyujtott fulánkjával; az alsó kék mező alján folyamban fehér hattyu uszkál. A paizs fölé helyezett nyitott sisak koronájából arany oroszlán emelkedik, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-fehér [1]).

Doskovszky család. A mult század közepén 1751-ben élnek belőle Doskovszky Jánosnak Nedeczky Klárától fia László, és nénje Anna [2]).

Dosnyák család. Zemplin megye czimer-leveles nemes családa [3]).

Dosztal család. Dosztál, máskép Szakolczay János 1760-ban Mária Terézia király-asszonytól kapott czimeres levelet [4]).

Czimere a fenálló hadi paizs kék mezejében két szemközt álló, és egy ezüst golyót tartó oroszlán. A paizs fölötti nyilt sisak koronáján pánczélos kar könyököl, és kivont kardot tart. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-kék [5]).

Dothor család. (Hetényi). Ugocsa vármegye elenyészett családa. Egyik sarja hetényi Dothor Péter 1550-ben birt Hetényben és Veléten [6]).

Dovaly család. Régebben (a XVII. század végén, és a multnak elején) Nógrád megyében is, jelenleg csak Gömör megyében [7]) honos.

1682-ben idősb Dovaly Mihály özvegye Nagy Erzse, ugyis mint hajadon leánya Dovaly Judit, továbbá Dovaly ifjabb István, és Ilona bizonyos elhajtott ökreik végett törvénykeznek [8]).

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[2]) Sz. Benedeki Couv. Prot. DD. p. 179.
[3]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.
[4]) Collect. Herald. Nro 9.
[5]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[6]) Szirmay C. Ugocsa p. 134. 145.
[7]) Bartholomaeides C. Gömör 144.
[8]) Az eredeti Certificatoria nálam.

1684-ben a nemesi fölkeléskor Dovaly Judit hajadon egy lovast; — idősb Dovaly István Losoncz városa birája, szintén egy lovast állit; — ifjabb Dovaly István pedig személyesen kelt föl [1]).

Dovaly Ilona 1662-ben Gedey Ferenczné volt.

1705-ben a Rákóczy részére szervezett nemesi fölkelési seregben Dovaly Gáspár zászlótartó, él 1709-ben is, 1711-ben pedig a Rákóczy hivei, s még jelen nem lévők sorában emlittetik [2]).

Dozlern család. Dozlern Károly 1791-ben emeltetett nemességre. — Czimerpaizsa három részre oszlik, először viz szintes vonal által kétfelé, és ismét az alsó rész függőleges vonal által kétfelé. A felső kék mezőben koronás kigyó mászik; az alsó jobboldali fekete mezőben hármas szikla-dombon balfelé fordulva oroszlán áll, első jobb lábában kivont kardot tartva; a baloldali fehér mezőben dámvad ágaskodik, orra fölött pedig piros csillag ragyog. A paizs tetején nyitott sisak koronájából két sas-szárny között (melyek egyike félig arany, félig fekete, másika vörös és ezüst) oroszlán emelkedik ki, kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-vörös [3]).

Dozler nevü család Heves megye nemesei közé számittatik Fényes E. Geographiájában.

Döbrentey család. Közülök Lajos Vas megyei Bobán, utóbb Nemes-Dömölkön ev. lelkész. Fia Gábor Veszprém megyei Nagy-Szőlősön 1786 ki dec. 1-jén született; a magyar akademiának első titkára volt, utóbb 1841-től budai főtartományi biztos s királyi tanácsos. Meghalt 1851-ki mart. 28-án Budán. Irodalmi munkásságát költeményein kivül leginkább folyóiratok mint az „Erdélyi Muzeum“ és az akademiai kiadmányok szerkesztése vették igénybe [4]).

Döbrödy cs. czimere

A Döbrentey családot Fényes E. Geographiájában Heves megye birtokos nemesei közé sorozza.

---

[1]) Protoc. C. Neograd. anni 1684.
[2]) Az illető jegyzőkönyvek szerint.
[3]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[4]) Magyar irók I. k. 109. l.

Döbrödy család. 1714-ben kapja czimeres nemeslevelét Döbrödy György III. Károly királytól [1]).

Czimere — mint a tulsó lapon látható — kék mezőben zöld téren vörös ruhás férfi-kar könyökölve, melyen fehér pellikán melle vérét ontva látszik. A paizs fölötti sisak koronájából egyszarvú emelkedik fel, szarván zöld koszorú van. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [2]).

Döbrössy család. A mult században 1735-ben él közülök Döbrössy Judit, előbb Káldy Pálné, utóbb Horváth Andrásné.

Dömök család. Pest és Nógrád megyében birtokos család.

Czimere vörös mezőben férfi-kar kivont karddal. A paizs fölött a sisak koronájából grif emelkedik, első lábaival buzogányt emelve. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-kék.

A családfa néhány nemzedéken mai napig így áll:

Dömök János
(Tatay Mária)

Karolina	János † Nógrád várm. házi fő-adószedő. 1836—1844. (Böszörményi Krisztina) Szirákon.	Terézia (Tormássy Gábor) Kutásón.

Elek (Rátonyi Ilona)	Pál	József (Plachy Zsuzsi)	Antonia (b. Barkóczy Pál)	Kálmán	Kornélia (Matolcsy)

Pestben T.-Várkonyban lakik Pál. — Elek elköltözött neje birtokába. József Legénden.

Vallások reform.

Dömjen család. 1780-ban Komáromban udvartelket birt [3]).

Dömölky család. Vas megyében virágzott. Dömölky András 1647—1649-ben Vas megye szolgabirája volt [4]).

Dömötör család. Szabolcs vármegye nemes családai sorában áll. (Fényes E. Geographiája szerint).

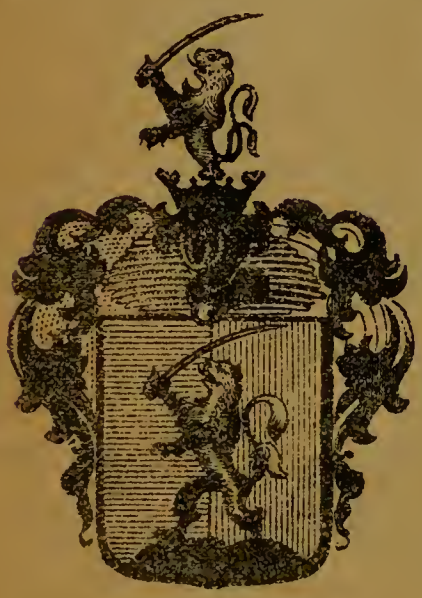
---

[1]) Collect. Herald. Mss. Nro 621.
[2]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[3]) Fényes Komárom várm. 89.
[4]) 1647-ki 129. 1649-ki 86. törv. cz.

Dömsödy család. Bihar megye nemes családainak egyike. Dömsödy Ferenez 1837-ben megyei esküdt.

Dörögdy család. Fejér vármegye nemes családai sorában emlittetik Fényes E. Geographiájában.

Döry család. (Jobaházi gróf † báró és nemes). A Döry család magát azon Ompudtól származtatja, ki eredetileg Sopron megyében a Rába-közben telepedvén le, róla a megtelepitett terület Ompoldföld-nek neveztetett, és kinek állitólag utódai közül Ompud vagy Ampudinus előbb bán, utóbb 1165—1172 ben nádor volt. Ompud földjét szakadatlanul birtokolták Ompud név alatt a családbeliek, mig a XIII. század végén és a XIV. századnak elején élő Ompudföldi Sebestyénnek (Sebastianus de Ompudfölde) két fia Mihály és Benedek, — és több rokon, kik közt Domokos horvátországi itélőmester, — 1360-dik évben virág-vasárnap előtti második ferián Visegrádon kelt adomány-levélnél [1]) fogva I. Lajos királytól a vári jobbágyság alól (Jobbagionatu Castrensi) fölmentetvén, az ország nemesei közé bevétettek. Ez időtől Mihály magát Csáfordról, — Benedek pedig Jobaházáról nevezteté. Ez utóbbitól származik jelenkorig le a család. Benedeknek Jakab nevü fiától unokái Fábián, István, Sebestyén és János a győri püspökségtől 1407-ben Dőr (Deőr) helységben praedialis adomány nyervén, magokat e birtoktól jobaházi Döry (Deury, Dewry) névvel neveztettek. Igy támadt a család-nevezet.

A család ősi nemesi czimere — mint itt látható — egy fenálló hadi paizs függőlegesen kétfelé szelve, a jobboldali rész kék, a baloldali vörös szinü; a paizs aljáról emelkedő hármas zöld dombon egy kettős farkú oroszlán áll hátsó két lábán, első jobb lábával kivont kardot villogtatva, másik lábával ragadozásra készülve. A paizs fölötti sisak koronájából szintén oly oroszlán emelkedik föl. Foszladék jobbról arany-kék, balról czüst-vörös. Némely festésekben a nemesi czimereknél az oroszlán egészen vörös mezőben áll. — A bárói czimer a leirt nemesi

[1]) Fejér Dod. Diplom. tom. IX. vol. III. p. 684.

czimertől nem különbözik, csakhogy a paizs fölött bárói korona nyugszik, és a fölött van a koronás sisak.

A család lesarjadzása Sebestyéntől kezdve [1]) következő:

I. tábla.

Sebestyén
de Ompudfölde
1291.

Mihály
de Csáford
1360.

Benedek
de Jóbaháza
1360.

Jakab

Balás †
(Margit)

Gál †

Fábián
†

István
1438.

Miklós Boldizsár

II. Sebestyén
1407-ben
Jóbaházat
kapja.

János
†

I. Lénárd
(Mosonyi Ilona)
1458.

György
1458.

I. Ferencz

Pál †

György

I. Ambrus
(Vörös Anna)

Lásd II. táblán.

II. Lénárd

III. Ferencz
Borsod, Gömör,
Torna v. jegyző
1608.
(Bornemisza
Zsuzsa)

András Miklós István
Gömör v.
jegyző.

II. Ferencz Ambrus Márton

III. Lénárd
Borsod, Csongrád vm.
alispán.
(Szeghy Erzse)

István

I. András
Borsod várm. alispán.

Pál
(Patay Anna)

II. András
1687—1730.
(1. Pécsy Anna.
2. b. Nikházy Mária)
† 1758.

Zsuzsa
(Battik György)

István

János

Lénárd

Lásd folyt. a köv. lapon.

[1]) A család szives közlése szerint, mely a családi levéltár Fasciculusaira hivatkozik, s melyért köszönet.

II. András *ki az előbbi lapon.*
1687—1730.

IV. Ferencz	László	András	Krisztina Kata
báró és gróf.	kir. tan.	†	(Plathy Sándor
Főpohárnok 1757.	(b Sennyey Jul.)		özvegye 1758.)
† 1778.	†		
(b. Sennyey Klára)			

Gróf Gábor	Teréz
1770. kir. kam.	(b. Andrássy István)
szepesi kam. tan.	
(b. Eötvös Kata)	

Gr. nep János
† 1822.

Ernesztina
szül. 1791.
(gr. Pálffy Fidel)

Mielőtt a XVII. század elején nagy terjedésnek indult családfát folytatnók, elmondjuk a megjegyzendőket e táblázat tagjairól, melyen a kihalt grófi ág végig van lehozva.

I. Lénárd Mosonyi Ilonát vévén nőül, Mosony helységre 1438-ban adományt nyert, melytől azonban később a család elesett. I. Lénárdnak unokái II. Lénárd és Ambrus terjesztek mai napig le a családot. Ambrus a Dunántúli ágazatok törzse lőn; — utódai a következő táblázaton tünnek föl.

II. Lénárd Borsod vármegyébe származott, és ága jobbadán e vidéken virágzott. Fia

III. Ferencz Borsod, Gömör, Torna megyék jegyzője volt 1608-ban. Neje Bornemisza Zsuzsánna, kitől egyik fia

III. Lénárd, Borsod és Csongrád megyék alispánja Szeghy Erzsétől ismét két fiut nemzé, kik közül

I. András ismét Borsod megye alispánja volt, fiai közül

II. András egyike volt azoknak, kiket 1687-ben Caraffa elfogatott az eperjesi vértörvényszék elő állitandót, de még az országgyülés alatt onnan kiszabadult [1]). Mint Rákóczy hive 1706-ban az adórovások megvizsgálására biztosul rendeltetett. 1722—1729-ben Borsod vármegye országgyülési követe [2]). [illegible] neje Pécsy Anna, második báró Nikházy Mária volt. 1758-ban kora 72-dik évében [3]) Miskolczon halt meg. Gyermekei közül

[1]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 270.
[2]) Lehoczky Stemmatogr. P. I. p. 190.
[3]) Engelmayer Sámuel által fölötte mondott halotti beszéd.

IV. Ferencz legmagasbra emelé családja fényét. Már 1757-ben báró, arany-sarkantyús vitéz, a hétszemélyes tábla ülnöke, és Zemplin vármegye főispánja, később egyszersmind cs. kir. kamarás, valós. belső titkos tanácsos. — 1770-dik év előtt grófi rangra emeltetett utódaival együtt, és egyszersmind — mint itt látható — czimere megbővittetett; melynek leirását alább adandjuk. 1771-ben főpohárnok lőn. Mint Zemplin megyének főispánja S. A. Ujhelyben megyeházat épittete. — Az 1758—1778-ki porosz háborúkban katonaállitásra mintegy negyvenezer forintot áldozott. — Meghalt Miskolczon 1778. dec. 18. [1]). Neje kis-sennyei b. Sennyey Klára volt. Ettől gyermekei Teréz báró Andrássy Istvánné, és

Gábor gróf cs. kir. kamarás, és a szepesi kamaránál tanácsos 1770-ben. Ennek fia Nep. János meghalván 1822-ben, benne a gróf Döry-ek férfi-ágon megszakadtak. Leánya Ernesztina grófnő született 1791-ben, gróf Pálffy Fidel neje, csillagkeresztes és palota-hölgy.

A grófi diplomában ez ág czimerbővitést is nyert. A grófi czimer, — mint fölebb a metszvény mutatja — négyfelé osztott paizs. Az első és negyedik arany mezőben egyfejü fekete sas; a második és harmadik kék mezőben ágaskodó szarvas látható. A közepén az ősi czimer egy kisebb vért vörös mezejében a kardos oroszlán tünik föl. A paizs fölött grófi korona nyugszik, azon három koronás nyitott sisak, melyek közül a baloldalin a fekete sas, a jobboldaliból a szarvas, a középsőből az oroszlán emelkedik föl. Foszladék jobbról arany-fekete, balról ezüst-kék; a középső sisak foszladéka arany-vörös. A paizst telamonok gyanánt jobbról oroszlán, balról grif fogja.

Következik II. Lénárdnak testvérétől I. Ambrustól a másik ágazat:

---

[1]) Szirmay C Zemplin not. hist. 319.

II. tábla

I. Ambrus *ki az I. táblán.*
(Vörös Anna)

János — István

Pál
(Fodor Magdolna)

László (Kisfaludy Róza) — Ferencz

I. Ignácz (1. Bezerédj Jul. 2. Zeke Magd. 3. Fileky Kata) — I. Ádám 1760. (1. Feke Bora. 2. Folányi Klára). *Lásd III. táblán folyt.*

László — Gábor kanonok. — János Antal — Ignácz. kir. tan. — Vincze — Ferencz — Mihály — István

László (Anna-váradi ker. főisp. *Báró* 1854. (1. Döry Erzse. 2. Nunkovics Sarolta)) — Gábor (Szár Lajos) — Ágnes Antonia — Julianna — Mária (gróf Pejachevich Ferd.)

Károly (Erdély Mária) — Vincze (Gianony Mária) — Gyula (Rozina) — Constanzia — György (Nunkovics Leopoldina)

Mária — Claudia

Anna (b Rudnyánszky Iván) — Stefánia — Dezső — Gejza — Kamilló — Aurel

Gabriella (gr. Pejachevich László) — László — Ödön (Malenicza Mária) — András — Sarolta

Sándor (Döry Sarolta) — Mária — Imre (Vida Teréz) — Mihály (Heiner Laura)

Thekla (Czinderyné) — József 1816. *báró.* † 1839. (Domokos Julia † 1844.) — Károly † (Döry Mária) — László (Lázár Erzse)

Zsigmond (Bernrieder Mária) — Erzse (Ludviger Guido)

Thekla

István (Vizer Teréz) — Árpád

Mária (b. Menczingen)

Mária (Püspöky) — János (báró Rudeka Hora) — Karolina. — Fany

Klára

Francieska. — Sarolta. — Friderika (Knorek Gusztáv) — Amália (báró Ricci) — Gizella.

Lajos Vincze szül. 1824. (Semsey Etelka) — Adorján szül. 1854.

Etelka szül. 1820. (Klobusiczky Edvard)

Irma sz. 1826. (Mülhens Tivadar)

Julia szül. 1834. (b. Lusenszky Sándor)

József sz. 1836.

Victor — Crescentia — Laura — Mihály — Natália — Kazmér — Ernő — Pál

Az e családfán lejövők utódait sem adhatók mind e táblázaton a szétterjedés szélessége miatt; ez okból I. Ádám utódai a III. táblán vannak feltüntetve.

I. Ignáznak első nejétől Bezerédj Juliannától fiai László, Ignácz; második nejétől Gábor kanonok, János Antal; — harmadik nejétől Fileky Katalintól: Vincze kir. tanács., Ferencz, Mihály és István. Ezek közül

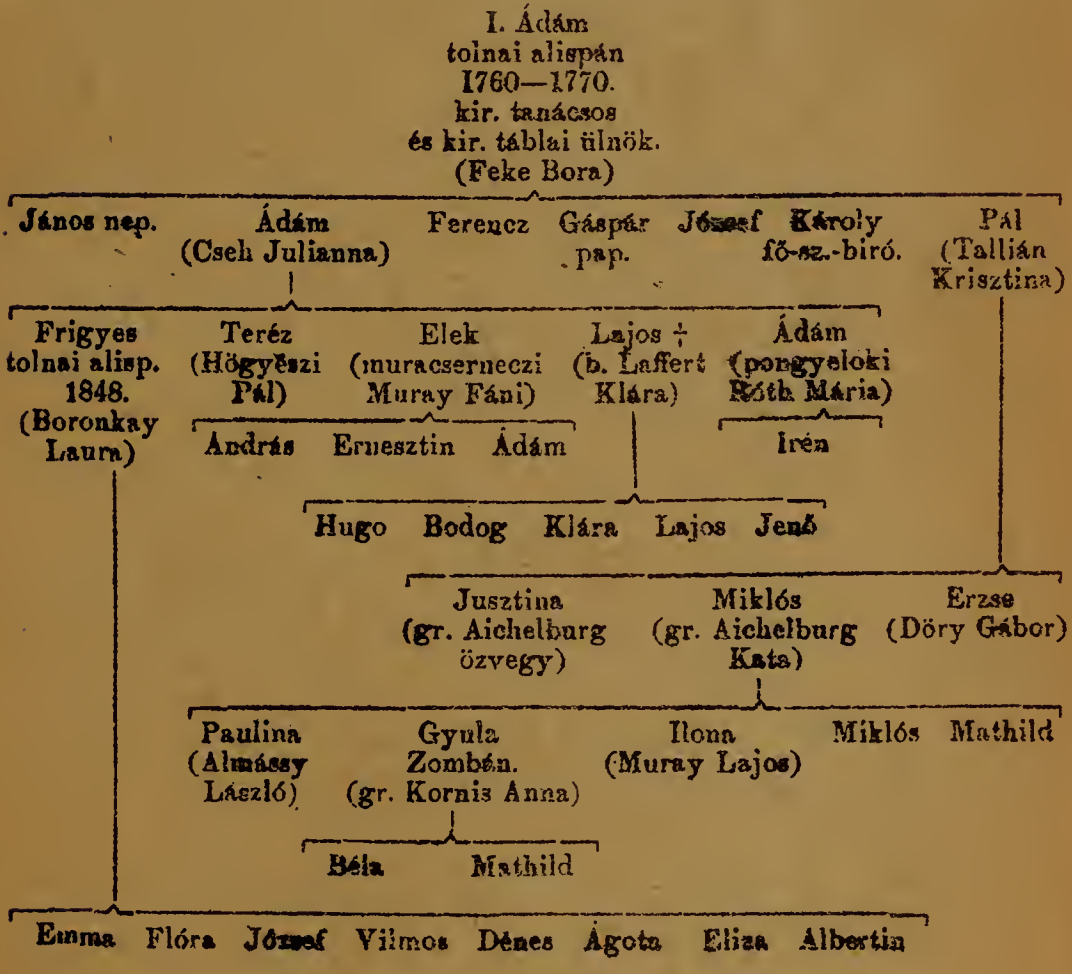
Lászlónak fia Gábor a nagyváradi kerület cs. kir. főispánja, 1854-ben birodalmi bárságot kap.

Ignáznak fia József 1815-ben magyar bárságra emeltetik. Meghalt 1838-ben. Neje Zalakapólcsi Domokos Julianna. Meghalt 1844-ben. Gyermekeit a táblán láthatjuk.

Ferencz, Mihály, István is a jelenkorig nyujtják le család-ágaikat.

I. Ignáznak testvérétől I. Ádámtól a tolnai ág ered, és igy sarjadzik le:

III. tábla.

I. Ádám, kinek nemzedékét e táblázat tünteti föl, Tolna megye alispánja volt több mint tiz évig; egyszersmind kir. tanácsos, és utóbb kir. táblai ülnök. Nejétől Feke Borbálától több gyermeke közt csak Ádám és Pál nyujtott le ágazatot. Amannak ágán Frigyes 1848-ban Tolna megye másod alispánja, nejével nezettei Boronkay Laurával nyolcz gyermek atyja.

Pálnak vizeki Tallián Krisztinától fia Miklós, ennek gróf Aichelburg Katalintól a többi közt fia Gyula lakik Zombán; nejétől gönczruszkai gróf Kornis Annától fia Béla, leánya Mathild.

Draganich család. Horvátországi család, mely Veranchich érsek és történetirónktól származik. Közülök Draganich Ferencz és fia Kazmér grófok ajándékozzák ősük Veranchichnak iratait Koller történetirónknak 1798-ban [1]).

A család egyik ága drachenfeldi előnévvel romai szent birodalmi nemes. Ebből drachenfeldi Draganich Iván segniai kanonok és prépost 1760—1770-ben.

Drágfy család. (Bélteki †). Bölcsője Oláhország, mint ezt a leleszi Convent oklevelei tanusitják [2]). Előbbi hazájokban is már az előkelő bojárok (nemesek) sorában álltak. Ki és mikor költözött át hazánkba, nem tudatik, de I. Lajos korában már honunkban virágzott a család.

Első ismert őse, ki Magyarországban már nagyra emelkedett, a mind szellemi mind testi jeles tulajdonokkal felruházott Miklós volt, ki több jelesül viselt apró hivatal után 1367-ben Erdély vajdajává neveztetett. 1371-ben a havasalföldi vajda Layk ellen hadakozván, elesett. Teste Esztergamban a bold. Szűz klastromában temettetett el. Fia három maradt: 1. Balk, 2. Drág, és 3. János, kik I. Lajos és Zsigmond királyok és Mária királyné által szép javakkal halmoztattak el.

János, ki magát Marmarosról irta, 1390 ben a székelyek ispánja volt. Ez nemze három fiut: III. Sándort (vagy Sandrin), II. Demetert és I. Lászlót, kik 1415-ben éltek, de ugy látszik magnélkül elenyésztek.

Balk 1381-ben Marmaros főispánja volt, és Száraz-Beregről (de Zarazbereg) irta magát. Sőt Huszti szerint 1387-ben testvéré-

---

[1]) Magyar történelmi emlékek. A magyar Akadémiától. Pest, 1857. I. k VII. l. — Kovachich Script. Minor. I. p. 389.

[2]) Wagner Collect. geneal. Hist. Dec. III. pag. 24—32.

vel Drág-gal erdélyi vajda és székelyek ispánja is volt; és az atyjokról maradt birtokokra nemcsak hogy uj megerősitő adománylveleket szereztek, de egyszersmind azokat nevezetes szerzeményekkel szaporiták. Többi közt Kővárt, melyet még I. Lajos királytól kaptak, és mely utóbb Szolnok vármegyéhez tartozott, Zsigmond király alatt ismét tulajdonukká tevék; és mindazon jószágot, miket Dragomernak fia János Ugocsa és Marmaros megyében birt, hasonlóan 1390-ben nyerték. Ők szerzék Béltek várat is, melyről azután a család előnevét irta. Balknak fiai voltak I. Sándor és I. Demeter. Ez ugy látszik kihalt. I. Sándor azonban Jusztina nevü hitvesétől nemzé II. Jánost, II. Lászlót és Annát, ki miután fitestvérei már előbb magnélkül elhaltak, 1450-dik után mult ki.

Drág 1381-ben Szathmár megye főispánja, és 1387-ben — mint fölebb érintetett — Erdély vajdája lett a család továbbterjesztője; és az ő nevéről neveztettek fiai Drágfy-aknak. Fia három maradt: Imre, II. Sándor (Sandrin), és I. György. Ezek közül Imre örökös nélkül sirba szálván; a másik kettő 1427-ben osztozott meg. II. Sándornak neje Sebessi Veronka, Sebessi Simonnak leánya volt, a kinek II. Sándor halála előtt 1432-ben jószágából egy részt beirt; mit azonban György, miután az özvegy Butkai Andráshoz ujolag férjhez ment, csak Borbála királyné parancsa folytán adott át. I. Sándornak Sebessi Veronkától fia Mihály 1470-ben bélyegen veszté javait, azzal vádoltatván, hogy törvényes nejét megölte, s egyszersmind bizonyos nemes szolgáját is, kinek nejével házassági tilos szövetségben élt, — meggyilkolta.

I. György (II. Sándor testvére) tartá fen a családot, fia II. Miklós által, ki 1436-ban élt, és neje — ugy látszik — Kállay Ágota volt; ettől gyermekei:

1. Julianna Zokoly Miklós neje.
2. Bertalan, kiről alább.
3. Ferencz.
4. György, és
5. Péter, kik a férfikort alig értek el; ellenben

Bertalan férfikorra jutván, mind a polgári mind a hadi pályán a legmagasb polczokra tört utat. I. Mátyás király alatt főpohárnok volt, s egyszersmind az Ausztriába vezérlett hadaknál is jelen volt, valamint Bécs ostrománál is. II. Ulászló alatt főkomornokmesterré, 1493-ban pedig Erdélyország vajdájává neveztetett [1]), és

[1]) Schwandtner Scriptores R. H. tom. II. p. 189. 698.

hadi fővezérséget is megkapá. Ő küldetett a rakonczatlankodó Ujlaky Lőrincz megfékezésére, a mint azt teljesité is. Erdélyi vajda volt 1498-ig. Ez időből, 1497-dik évből pecsétéről a család czimerét mutatja a metszvény, melyen koszorúzott horgony, és a fölött két csillag látható. — 1481-ben Bertalan ujitotta ki Erdőd várát Szathmár vármegyében, mint ezt a várban fölirat tanusitá. Neje kettő volt. Az elsőnek neve nem tudatik. A másik Hedervári Dorottya, ki férjének 1507-dik évtájban történt [1]) halála után a Kusali zárdabeli apáczák közé vonult. Ettől születtek fiai III. György és III. János.

III. György élt 1508-ban. Ennek leánya lehetett Katalin, Kanizsay László özvegye, ki mint Frangepán Kristóf jegyese halt meg [2]).

III. János zászlós hivatalokat viselt. 1511-ben főpohárnok, három év mulva fő-asztalnok. Az 1514-ki néplázadásban szép szolgálatokat tett. 1518-ban Közép-Szolnok, Kraszna főispánjává és fő-tárnokmesterré neveztetett. Elfoglalván a töröktől Belgrád várát, hogy a határszélek háborgatásait akadályozza, Temes megye főispánjává (temesi gróffá) tétetett; és végre országbirájává lőn, s mint a királyi zászlót tartva esett el 1526-ban a mohácsi ütközetben. Jegyese volt Wárdai Anna is; de nőül homonnai Drugeth Katalint vette, kitől születtek 1. Zsófia Perény János hitvese. 2. Magdolna, ki — ugy látszik — hajadon korában halt el, és 3. Gáspár.

Gáspár, Szathmárban Erdődnek ura (mit már 1392-ben ősei birtak) egyike sőt legelsője volt azoknak, ki a reformatiot elfogadák, és azt mindenképen pártolák. Közép-Szolnok és Kraszna megyében a főispáni székben atyjának utóda. Jelen volt 1505-ben a rákosi országgyülésen [3]). 1545-ben tett végrendeletet, melyben nejét somlyai Báthori Annát és fiait IV. Györgyöt és IV. Jánost I. Ferdinand király pártfogásába ajánlotta. Meghalt 1545-ki január 25-kén. IV. János a sirba nemsokára atyját követte. — Báthori Anna pedig férje halála után fiának Györgynek törvényes kor eléréseig a nevezett megyék főispánságát dicséretesen viselte. Törvényes korra jutván IV. György, a főispánságokat átvevé, azonban nemsokára 1555-ben meghalván, történelmi nevü családja — melynek utolsó tagja volt, — benne sirba

---

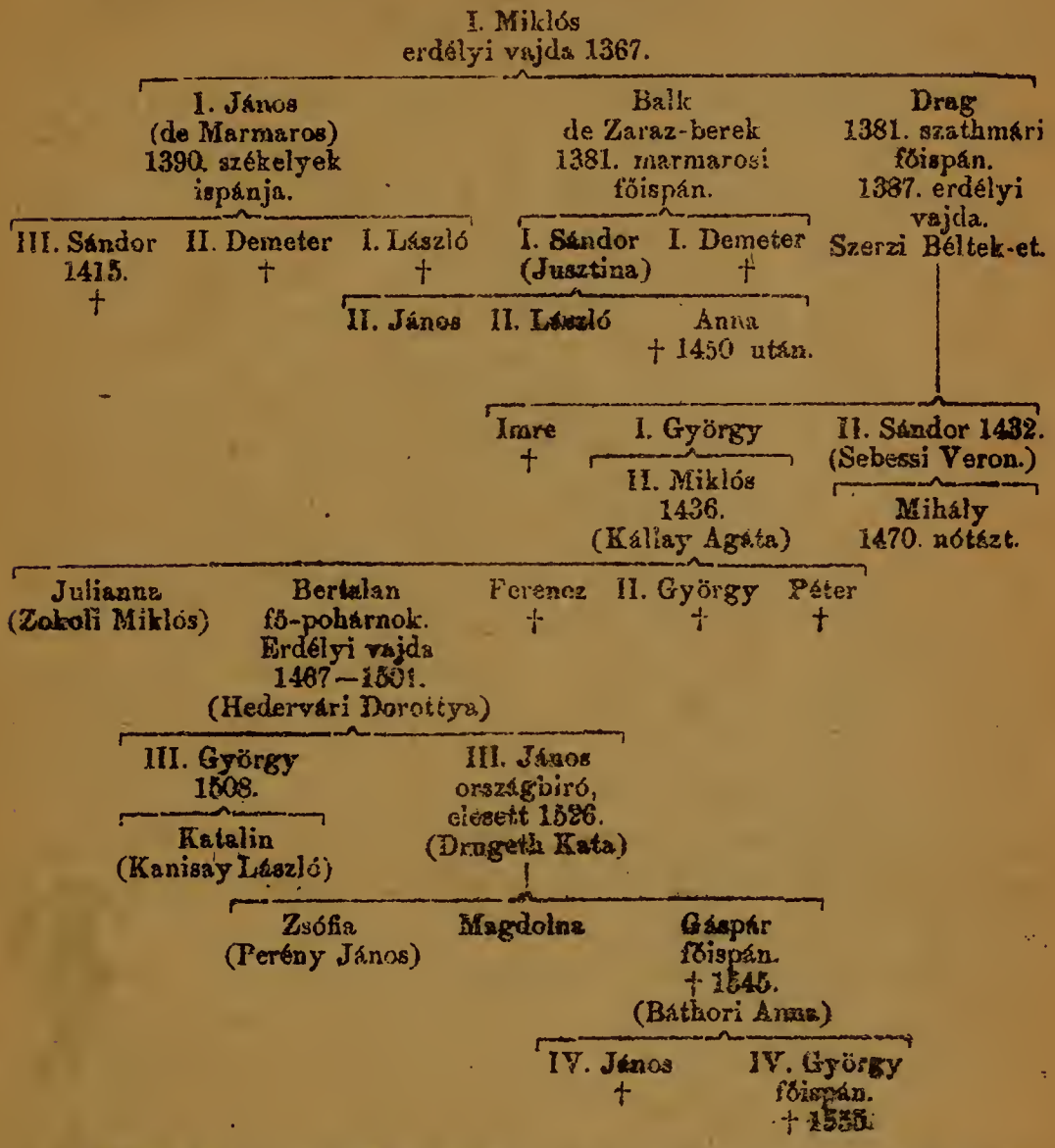
[1]) Szirmay C. Ugocsa, p. 14. 159. 174. — Azonban az Erdődi egyház fölirata szerint 1501-ben 54 éves korában halt meg. L. Szirmay Szathmár várm. II. 367. lap.

[2]) Schwandtner Scriptores R. H. tom. II. p. 391.

[3]) Jászai: Magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. 156. l.

szált [1]). Az Erdődi birtok pedig Báthori Annának Báthory Györgyhez férjhez menetele által a Báthoriaké lőn [2]).

Miklóstól kezdve a családfa igy alakult:

Drághy család. (Bereki). A Drághi, vagy Drági családból — egyik tudósunk szerint [3]) — Drági Tamás élt Mátyás király korában, és birta Doboka vármegyében a Drági urodalmat. Ezen Drági Tamás (Thomas de Drag) volt azon királyi személynök,

---

[1]) E családnév ujabb időben ismét föleleveníttetett. Váczon lakó Drahokupil Sándor ügyvéd s testvérei 1848. előtt nevüket Drágfy-ra magyarosították.

[2]) Szirmay Szathmár várm. II. 168.

[3]) Hodor Doboka várm. 69. l.

kinek Thuróczi János kronikáját ajánlotta [1]) (dedicálta). E Tamásnak neje Pánczél Angaléta, Panczél Péternek fiusitott (praeficialt) leánya volt, kivel ősi birtokait felesen szaporitá. Egyetlen leányát Mártát szent-györgyvölgyi Szentgyörgyi Mátyás vette el; és kinek ismét egyetlen leányát Kamuthy Balás tette nejévé.

Emlittetik még a Drághy családnak egy — talán másik — ága is [2]), melynek 1575-dik év előtt magvaszakadt. Ez ág igy jő le:

Rosnói Simon
Drághy Miklós
Drághy Jakab
Drághy Péter
Drághy Zsigmond
Drághy Zsigmond
Drághy Márton

Drághy Zsigmond 1575. előtt.	Drághy Anna (Karoly Zsigmondné)

Mint látjuk, a Drághyak e nemzékrende Rosnói Simontól szakad le, és Drághy Annában Károly Zsigmond nejében leány-ágra megy. E Drághyak birtak Doboka vármegyében Dragot, Adalint, Füzest, Szent-Pétert, Uj-Rákost, Kendermezőt és Őrmezőt; ezeken kivül részt birtak Milván, Szent-Márton (ma puszta) Kékes, Apáthi, Szász, Sombor helységekben. E birtokok részint a Károly, részint a Sombory örökösökre száltak.

Drágos család. Bihar megye családai közt foglal helyet. Közülök Drágos János 1845-ben Bihar megye alszolgabirája volt.

Dragota család. Erdélyből származik, hol Dragota Miklós 1664-ben [3]). Apaffy Mihály fejedelemtől kitünő hadi érdemeiért nyerte czimeres nemes levelét.

Czimere — mint itt látható — kék mezőben egy kardos hadi férfiu vörös magyar öltözetben; jobb kezében kivont kar-

[1]) Lásd az eredeti kiadást 1488-ról, vagy kiadva Schwandtner Scriptores R. H. tom. I. — Nincs tehát Drági Tamás Personalisnak a Drágfyakkal semmi vérségi összeköttetése.

[2]) Hodor Doboka várm. 70.

[3]) Családi közlés szerint.

dot, a balban három buzakalászt tart. A paizs fölötti sisak koronájából a leirthoz hasonló hadi férfiu emelkedik fel. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

A család birtokos Szathmár vármegyében; és vajda-hunyadi és felső-szilvási előnévvel él.

Közülök Dragota Ignácz (1857.) Debreczenben városi községi tanácsos.

Dráskóczy család. (Dráskóczi és dolinai). Thurócz megye egyik ős családja, melynek eldődei Mikola és Drasko Thuróczi várjobbágyoknak fiai IV. Béla királytól 1242-ben ugyancsak Thurócz megyében Szklabina szomszédságában négy ekényi földet nyertek királyi adományban [1]; mely föld Draskótól Draskfalvának, később Draskócznak neveztetett. Az adomány-levél kelte mutatja, hogy a család a tatárjáráskor szerze érdemeket. Drasko-nak, kitől a család nevezetét vette, négy fia: István, András, Lenárd és László valának, kik közül András a sajói véres ütközetben lelte halálát, mig a többi a király kiséretét követé, és egyikök Lénárd a futó királyt — mint iratik — egész Dalmátiába lekisérte, s ott települt meg, hol idővel ivadékából a Draskovics család támadhatott [2].

Draskonak csupán István fia terjeszté tovább ágazatát. Ez ősi Draskfalvi birtokára — melyhez királyi adomány szerint a Dolinai is járult, — 1269-ben és 1273-ban nyert ismét részint megerősitő, részint határ-igazitó oklevelet [3]. Tőle a család, — mely időjártával elszaporodva s egyéb megyékbe is elterjedve, többféle pályán mutatá fel jeles egyéneket, — igy sarjadzott [4] le:

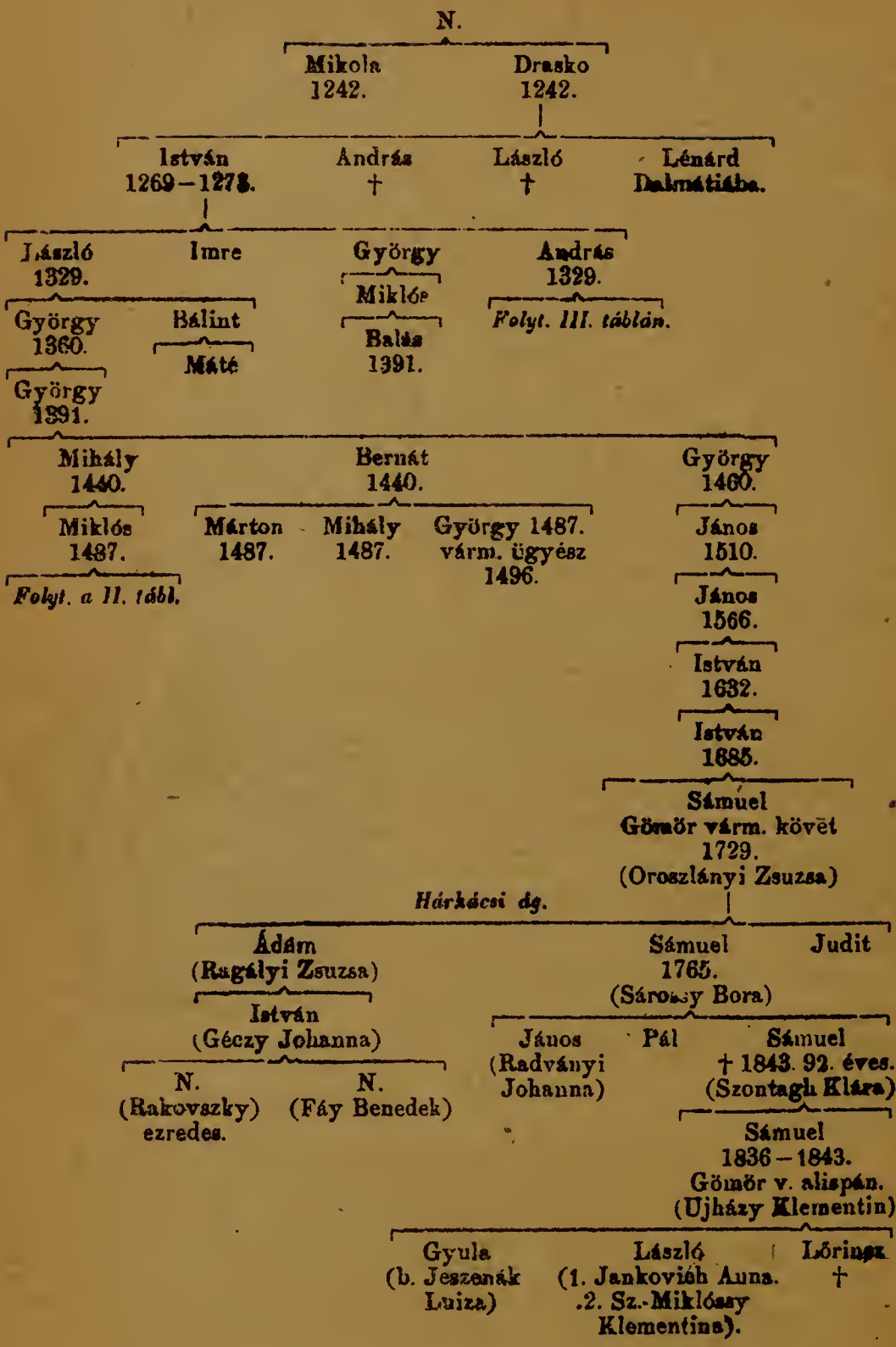
[1]) Regestrum de Thurocz Engelnél Monumenta Ung. pag. 103. és Bel M. Notitia nova Hung. tom. II. 336.

[2]) Ide látszik mutatni azon körülmény is, hogy a Thurócz megyei Dráskóczy család tagjai mint 1487-ben György és Illés Draskovicz-nak irattak. L. Bel M. Notitia nov. H. II. 336.

[3]) Engel Monum. p. 103.

[4]) Családi adatok szerint.

I. tábla.

N.
Mikola 1242.
Drasko 1242.
István 1269–1278.
András †
László †
Lénárd Dalmátiába.
László 1329.
Imre
György
András 1329.
György 1360.
Bálint
Miklós
Folyt. III. táblán.
Máté
Balás 1391.
György 1391.
Mihály 1440.
Bernát 1440.
György 1460.
Miklós 1487.
Márton 1487.
Mihály 1487.
György 1487. várm. ügyész 1496.
János 1510.
Folyt. a II. tábl.
János 1566.
István 1632.
István 1685.
Sámuel Gömör várm. követ 1729. (Oroszlányi Zsuzsa)
Hárkácsi ág.
Ádám (Ragályi Zsuzsa)
Sámuel 1765. (Sárossy Bora)
Judit
István (Géczy Johanna)
János (Radványi Johanna)
Pál
Sámuel † 1843. 92. éves. (Szontagh Klára)
N. (Rakovszky) ezredes.
N. (Fáy Benedek)
Sámuel 1836–1843. Gömör v. alispán. (Ujházy Klementin)
Gyula (b. Jeszenák Luiza)
László (1. Jankovich Anna. 2. Sz.-Miklóssy Klementina).
Lőrincz †

Mint már ez I. táblázat mutatja, a család két fő-ágra oszlott, melyeket Istvánnak négy fia közül László és András alapitott. (Ez utóbbinak ágát a III. táblán láthatjuk).

Ugyancsak e táblázaton látjuk Bálintnak fiát Máthét (vagy Mátyást), és Miklósnak fiát Balást, kik 1391-ben a Bebek országbiró által tartott törvényszéki vizsgálatkor mint a család képviselői mutaták elő, és igazolák az ősi Draskócz és Dolina helységbeli birtokaikra nézve adományos jogaikat [1]).

1487-ben Bernátnak fia György, és Dávidnak fia Illés (ez a III. táblán áll) Mátyás királytól ismét uj királyi adománynyal erősittetnek meg javaikban [2]). Bernát ága kihalván, testvérének Mihálynak ágát a II. táblán látjuk; a másik testvérnek Györgynek ága az I. táblán folyik le, s mint látjuk egyik utóda által ez ág Gömör vármegyébe szakadt Sámuel által, ki kitünő törvény-tudománya által jó hirt és vagyont szerze magának, és a Gömör megyei hárkácsi ágat alapitá [3]). 1729-ben Gömör vármegye országgyülési követe volt [4]). Nejétől Oroszlányi Zsuzsannától két fia és egy leánya maradt. Egyik fia Ádám Ragályi Zsuzsannával több leányt és egy fiut Istvánt nemzé, kinek egyik leánya Rakovszky ezredeshez, a másik Fáy Benedekhez ment nőül. — Másik fia

Sámuel Sárossy Borbálával három fiat nemzé: Jánost (kinek neje Radványi Johanna), Pált és Sámuelt, ki mint Gömör megyének 51 éves táblabirája 1843-ban 92 éves korában halálozott meg [5]). Nejétől Szontagh Klárától született fia

Sámuel, ki már 23 éves korában hivatalos pályára lépve, több évig al- és fő-szolgabirói hivatalokat viselt; egyszersmind ágost. ev. egyházmegyei fő-gondnok, és 1830-ban Gömör megye országgyülési követe volt; 1836-ban pedig azon megye első alispánjává választatott, és azt nyolcz éven át dicséretesen viselte. A köz-szeretet s bizalom egyszersmind őt a tiszai ágost. ev. egyház-kerület fő-felügyelői (inspector) hivatallal is megtisztelé, mely két utóbbi hivatalt legnagyobb megelégedésre mindaddig betöltè, mig azokról 1843-dik évi decemberben szemeinek teljes elgyengülése miatt kora 50-dik évében

---

[1]) Regestr. de Thurócz Engelnél Monumenta 103. l.

[2]) Bel M. Notitia Nova Hung. II. p. 336.

[3]) Bartholomaeides C. Gömör p. 409.

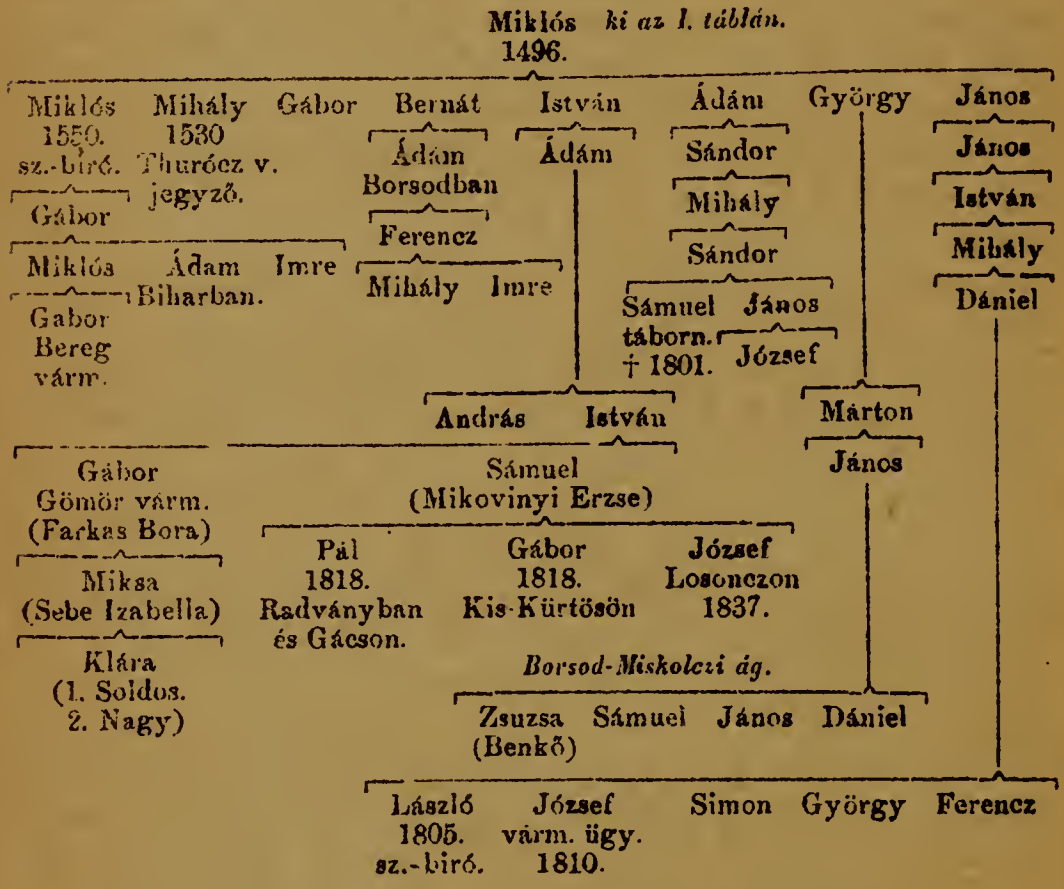
[4]) Lehoczky Stemmat. P. I. p. 194.

[5]) Lehoczky Stemmat. P. II. pag. 104. szerint e Sámuel vagy atyja 1792-ben Kohárynak murányi és balogbi uradalmaiban jog- és birtok-kormányzó.

lemondani kényszerült. Lakik Hárkácson. Neje a köztiszteletben állott ritka jelességü hölgy Ujházy Klementin 1853-ban halt meg. Ettől két élő fia Gyula, kinek neje báró Jeszenák Luiza, és László, ki első neje Jankovics Anna után másodszor nőül vevé Szent-Miklóssy Klementinát.

Vissza kell pillantanunk az I. táblán Mihálynak Miklós fiához, kitől egy terjedelmes ág sarjadzik le, mint mutatja a

II. tábla.

Mint a táblázatról is látjuk, e szétterjedt ágazaton Miklósnak unokája Ádám Bihar megyébe szakad; másik testvérének fia Gábor Bereg megyébe költözik.

Istvánnak ágán Sámuelnak a Mikovinyi Erzsébet férjének, ki Draskóczi és Dolinai ősi birtokait rokonainak zálogitá el, és 1836-ban mart. 21-kén fiai részére is Thurócz megyétől nemesi bizonyságlevelet vett ki, három fia közül Pál 1818-ban Zólyomba Radványba, onnan Gácsra költözött; testvére Gábor Nógrád megyei Kis-Kürtösön, József Losonczon telepedett meg. Mind hárman 1837-ben Nógrád

megyében nemességüket kihirdettetik [1]). Ezek egyikének fia Gusztáv ev. lelkész B.-Gyarmaton.

Most említett Sámuelnak testvére Gábor a mult század utolsó negyedében Gömör megyében telepedik le, ott a megyénél alés fő-szolgabiróságot viselt. Neje szkárosi Farkas Borbála, ettől fia Miksa férje Sebe Izabellának, kitől leánya Klára előbb runyai Soldosné, később Nagyné.

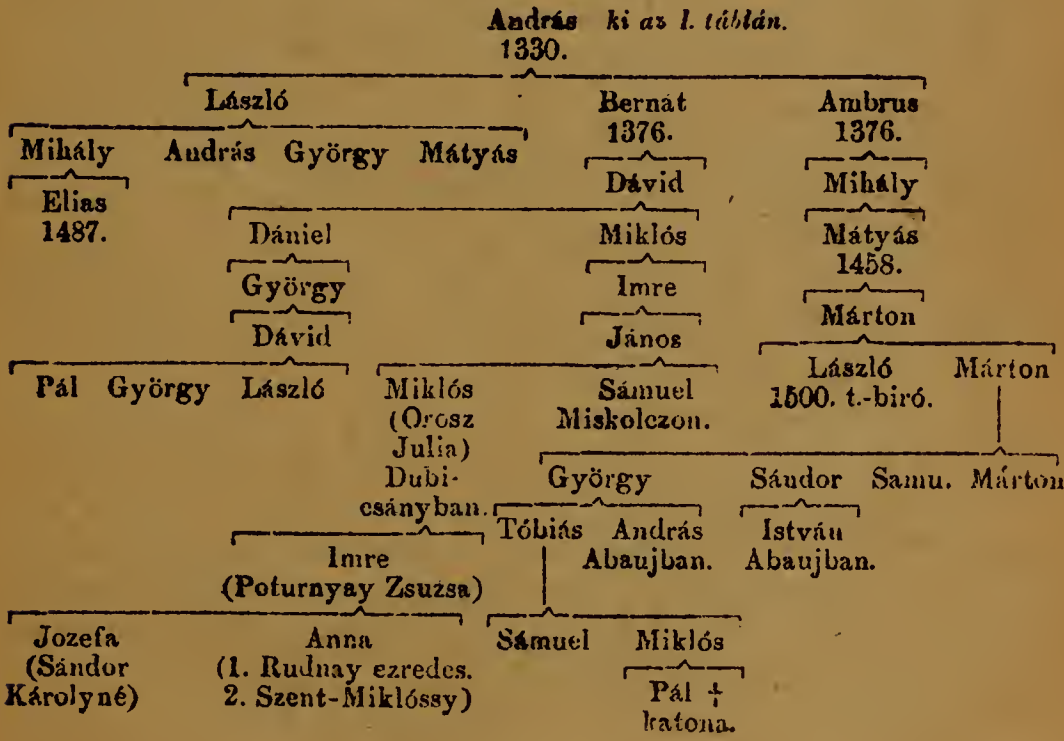
Ádám ágán Sámuel fiatal koraban a katonai pályára lépvén, vitézsége és jeles érdemeiért tábornokságra emelkedett. Meghalt ősi házában Dráskóczon 1801-ki mart. 18-kán. Eltemettetett Thurócz-Szent-Mártonban, hol emlékét sirkő tartja fen.

Györgynek ivadéka előbb Sáros, utóbb Borsod megyében származott át. Jánosnak örökösei jelenleg Borsodban és Szabolcsban élő birtokos Sámuel, János, Dániel és Zsuzsánna Benkőné.

Jánosnak maradéka Thuróczban él, hol közülök többen megyei hivatalt viseltek.

Következik a második fő-ág, mely — mint az I. táblán érintetik — Istvánnak András nevü fiától származik le ekképen:

III. tábla.

[1]) Jegyzőkönyv 2612. szám alatt.

E táblázaton áll azon Elias (Illés), ki Györgygyel 1487-ben a Draskóczi birtokokra Mátyás királytól megerősitő adomány-levelet nyert.

Bernátnak ivadéka Borsod megyébe szakadt át, Miklós az Orosz Julia férje ott Dubicsáni ősi birtokán lakott, fia Imre Poturnyay Zsuzsannával két leányt nemze: Jozefát Sándor Károlynét, kinek leányai Mathild Ruthényiné, Jozefa Dessewffyné, Antonia Eszényiné, és Natália hajadon. — Anna előbb Rudnay Ezredesné, utóbb Szent-Miklóssyné, kitől leánya Anna báró Vay Alajosné.

Ambrusnak ivadékából András és György Abauj vármegyébe telepedtek.

Megjegyzendő, hogy e régi és ennélfogva nagyon szétsarjadzott családnak minden leágazása nincs lehozva a jelenkorig; valamint több kihalt ágak, ugy a leányok is hiányzanak. Mi az egyes tagok nejeiket illeti, (az előbbi századokból kivált) többnek neje elhallgatva a családfán; azonban erre nézve megjegyzendő, hogy a család legnagyobb részben a Buocz, Csepcsányi, Folkusházi, Jeszenszky, Okolicsányi, Rakovszky, Szmrcsányi, Zatureczky stb. családokkal sógorosodva jött le

Végre a család által viselt hivatalok sincsenek mindenütt érintve a családfán, nagy részint pedig az ott kijelölteken kivül is még, kivált ősi fészkükben Thurócz megyében többen viseltek hivatalt, igy [1]) László 1290-ben, Zsigmond 1360-ban, Bernát közügyész 1375-ben, György ugyanaz 1407-ben; László szolgabiró 1500-ban; Mihály megyei jegyző 1530-ban; Miklós főszolgabiró 1555-ben; György jegyző 1655-ben; Ádám szolgabiró 1670-ben; János szolgabiró 1695 ben; Imre főszolgabiró 1727-ben, főjegyző 1746-ban; — Miklós főügyvéd 1753-ban; Sándor királyi táblai ügyvéd 1768-ban; Dávid megyei jegyző 1779-ben; Antal gróf Zichyek jog-igazgatója 1793-ban, stb.

Hadi pályán álltak István 1250-ben, András 1281-ben, Gábor 1350-ben; Sámuel 1407-ben, György 1601-ben, stb.

Szintén a család roppant szerte-ágazásából folyik, hogy a több ágazatok külön megkülönböztetésül több melléknevet is nyertek, de melyekkel a család egyes ágait visszaélésképen inkább mások nevezték; ily nevek a következők: Czeper, Krasznecz, Milkó stb., melyek azonban a család igaz neveiül nem tekintendők.

A család czimere — mint fölebb a metszvény ábrázolja — egy

[1]) Családi közlemény szerint.

hosszában kétfelé osztott hadi paizs, mely jobboldali osztályában vörös mezőben egy pánczélos férfi-kar ijjat tart, a baloldali kék mezőben zöld tér fölött egy nyakán átnyilazott szarvas ágaskodik. A paizs fölötti sisak koronájából hasonlóan szarvas emelkedik, nyakán nyíllal átlőve. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Hagyomány szerint a czimer átnyilazott szarvasa egy az 1241-ki sajói ütközet után azon eseményt jelvényezné, midőn a család egyik őse a király kiséretében futva egy vemhes szarvast lőtt le, mely az ártól felduzadó folyamot lábalá meg, s mely által a futó csapat a biztos átmehetésről útmutatást nyert.

Draskovich család. (Trakostyáni gróf). Eredetét Dalmátia és Boszniából veszi, hová törzse — ha a hagyományoknak hihetünk — a tatárjáráskor IV. Béla király kiséretével Magyarországból költözött és telepedett [1]). A család eldődei a XIII. század végén már Cetina vármegyét birták, és innen Cetinai, másképen Hudinai grófoknak neveztettek. Ez időben tünt fel a családból Dragos, másk ép András, ki III. András királynak hű embere lévén, az ellenpártiaktól, kik Martell Károlyhoz hajlottak, minden javaitól megfosztatott, melyek helyett Horvátországban Tinin (vagy Knin) vármegyét nyerte adományul. Ettől fogva állandó nevet vevén fel, Dragos-tól Draskovich-nak kezdtek neveztetni [2]).

Dragosnak fia lehetett azon Draskovich Pál, ki 1322-ben scardonai püspök volt [3]).

Hasonlóan Dragosnak fia vagy unokája volt Draskovich Miklós, ki I. Lajos király a nápolyi hadban vitézkedett, s kivált Salernónál nagy sebeket kapott, mely érdemeiért Bilina várát nyerte a királytól [4]).

Miklósnak unokája Gáspár I. Mátyás király alatt vitézül viselte magát Jajcza vára ostrománál 1464-ben. Tőle a családfa így sarjadzik le:

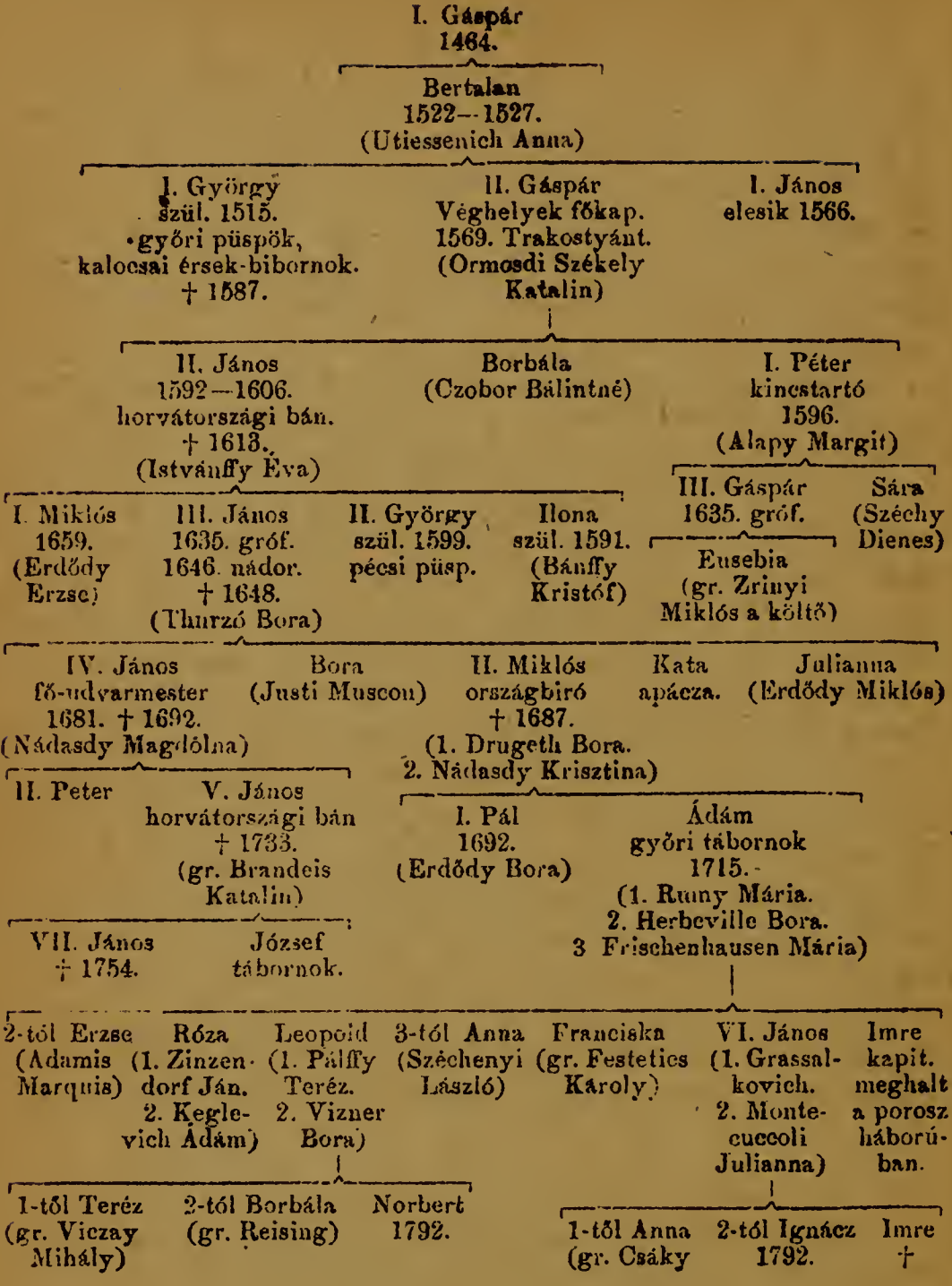
---

[1]) Ez azon Thurócz megyei Lenard a Drasko fia lehetett, kiknek testvérétől Istvántól a Draskóczy család hozá le nemzékfáját.

[2]) Kerchelich Historia Cath. Eccl. Zagrab. I. 237.

[3]) Rattkay Memoria Regum et Banorum pag. 72.

[4]) Kerchelich id. h. 237.

A táblázat élén álló Bertalan II. Lajos király alatt élt 1522-ben, a midőn a török beütések alatt minden birtokai, sőt egy templomba rejtett kincsei is elzsákmányoltatván, mindenétől megfosztatott, ugy hogy 1527-ben midőn meghalt, fiaira csak egy kardot hagy-

hatott [1]). Felesége Utiessenich Anna volt, ki által fiai Martinuzzi György bibornok rokonságába jöttek.

I. György Bertalannak fia 1515-ben febr. 5-kén született Bilina várában. Papi pályára lépvén, korának egyik legeszesebb férfia. Ő volt a magyar király részéről a tridenti egyházi gyülésen képviselő. 1563-ban zágrábi püspökké, 1567-ben Frangepánnak a horvátországi bánságban társaul, 1578-ban győri püspökké, és egyszersmind az esztergami érseki szék üres-létében kanczellárrá, 1585-ben pedig bibornokká neveztetett. Ugyanez időtájban királyi helytartóvá is neveztetett, de ezt, 1586 ki január 1-jén meghalván, nem viselheté. Irt és forditott több munkát. Ő eszközlé ki a jesuitáknak visszaállitását Rudolf királynál [2]).

I. János 1566-ban esett el Szigethvárnál [3]).

II. Gáspár Bertalannak fia, I. Ferdinand király tanácsosa, és a véghelyek főkapitánya. 1567-ben bárósságra emeltetik, és 1569-ben Miksa királytól Trakostyán várát és uradalmát kapja, honnan utódai a trakostyáni előnevet veszik fel [4]). Neje ormosdi Székely Katalin, kitől két fia II. János és I. Péter, és leánya Borbála Czobor Bálintné születtek.

I. Péter kincstartó 1596-ban a török elleni táborozásokban részt vett, és egy alkalommal Sziszeknél hidat veretvén a Kulpán, átkelt, és Achmet seregével megütközvén, azt megverte. Meghalt 1616. febr. 17-kén „az elmés és okos ur" — mint Pethő Gergely irja [5]). — Neje Alapy Margit volt, kitől leánya Sára Széchy Dienesné, és fia III. Gáspár 1624-ben már luetenburgi és Klenovniki szabad báró, midőn tiszteletére versek nyomatnak ki [6]). 1635-ben pedig unokatestvérével III. Jánossal grófi rangra emeltetett [7]). Egyetlen leánya Eusebia Zrinyi Miklós a költőnek volt neje [8]). III. Gáspár midőn mindenét fényüzés és szertelen költés által elpazarlá, végre magtalanul

---

[1]) Kerchelich id. h.

[2]) Horányi Memoria Hung. tom. I. p. 532. — Arczképét lásd 1829-ki Felső-Magyarországi Minerva I. köt. — és életét az 1834-ki II. k. 155. lapon is.

[3]) Wagner Mss. tom. LXX. pag. 69.

[4]) Hormayr et Mednyánszky Taschenbuch f. 1824.

[5]) Pethő Gergely M. krónika. Kassán 1729. 182. lap.

[6]) „Applausus Acceromaticus" ezim alatt Grätzben 1624. Lásd az egyetemi könyvtárban „Theoria Mundi" czimü könyv mellett.

[7]) Adami Mss. Mus. Nation. 4. lat. Nro 182.

[8]) Rattkay Memoria Regum et Banorum. pag. 262.

elhalt leánya Eusebiával adott javakat követelé vissza vejétől Zrinyitől, miből pörpatvar támada [1]).

II. János II. Gáspárnak Székely Katalintól fia, Horvátország bánja, és lovasság vezére. Hadi pályáját Erdődy Tamás bán alatt kezdte a törökök elleni harczokban, kiken Kapronczánál győzelmet aratott, s Eszéket a megszállás alól fölmenté 1592-ben. Horvátországi bán lett 1596-ban, miután a törökökön gyakran szerencsésen vitézkedett, sokat tett nevezetesen a kanisai diadal megnyerésére. 1606-ban a bánságot letévén, Pozsonyban és Bécsben lakott mint a Dunántúli részek országos főkapitánya. Meghalt Pozsonyban 1613-ban mart. 11-kén. Eltemettetett ugyanott [2]). Nejétől kisasszonyfalvi Istvánffy Évától Miklós leányától maradtak gyermekei: I. Miklós, III. János, II. György és Ilona, ki 1591-ben született [3]), és lindvai Bánffy Kristóf neje lőn.

I. Miklós 1608-ban Grätzben járt iskolában, midőn Forgách Ferencz bibornok-primás tiszteletére ő is verset irt [4]). Élt 1659-ben. Lehoczky szerint követségben járt a törökhez Neje Erdődy Erzse volt. Utódai ugy látszik nem maradtak.

II. György született 1599-ben [5]). A papi pályára lépvén, pécsi püspök volt.

III. János (II. Jánosnak fia) horvátországi bánsága alatt vitézségével és okos gondos kormányzásával nagy érdemeket szerezvén, 1635-ben gróffá neveztetett, 1646-ban pedig nádorrá választatott, s mivel Magyarországban birtokai nem voltak, III. Ferdinand az óvári uradalmat engedte át neki tiz évre kétszáz ezer forintban; egyszersmind a hedervári jószágok kormányzását bizta reá. Nagy buzgóságát mutatta a katholika hit iránt azzal, hogy a protestans vallás terjesztésének hatalmasan ellenszegült, és nejét Thurzó Borbálát is a kath. hitre áttérité. Meghalt 1648-ban [6]). Eltemettetett Pozsonyban a szent Márton egyházban. Gyermekei: IV. János, Bora Justi Musconné, II. Miklós, Katalin apácza, Julianna Erdődy Miklós bánné.

---

[1]) Rattkay Memoria Regum et Banorum. pag. 262.

[2]) Pethő Gergely M. krónika 167—180.

[3]) Tudomány-tár 1841-ki IX. köt. 253—321. l. a Bánffyak naplója szerint.

[4]) Prosphonesis auspicatissimae inaugurationi Ill. et Rev. Principis ac Dni D. Franc. Forgách a Ghimes S. R. E. Cardinalis etc. Graecii 1608.

[5]) Tudomány-tár 1841-ki IX. köt. 253. stb.

[6]) Pethő Gergely M. krónika folyt. Kálnoki Sám. II. lap.

IV. János 1681-ben királyi fő-udvarmester [1]). 1689-ben a törököt Boszniában megveri, és tizenegy elvett zászlót küld fel Bécsbe [2]). Meghalt 1692-ben. Neje Nádasdy Magdolna Nádasdy Ferencz országbiró leánya. Fiai II. Péter és V. János.

V. János főkomornokmester és horvátországi bán volt. Meghalt 1733-ban. Gr. Brandeis Katalintól fiai VII. János, ki a porosz háborúban esett el 1754-ben; — és József, ki tábornok volt.

II. Miklós (III. Jánosnak fia) 1662-től kezdve a közügyekben élénk részt vett, és mint zászlós hivatalt viselő végre országbiróvá lőn. 1686-ban jelen volt Buda ostrománál és visszavételénél. Az 1687-ki országgyülésen a legellenszegülőbb ellenzéket képezte. Meghalt guta-ütésben hirtelen [3]). Neje kettő volt: első homonnai Drugeth Borbála, második Nádasdy Krisztina. Ezektől két fia maradt: I. Pál az Erdődy Borbála férje, és

Ádám győri tábornok az 1715-ki és 1723-ki országgyülésen több választmányban vesz részt [4]). Neje három volt: 1. Rumi Mária, kitől azonban elvált, ki azután Csány Ferenczhez ment nőül. Második neje Herbeville Borbála, kivel szintén nemsokáig élt, és ennek még életében, de Rumi Máriának már halála után ismét nősült; harmadszor elvevén Frischenhausen Mária Magdolnát, kivel Lengyel- és Muszkaországban élt egészen második neje Herbeville Borbála haláláig [5]). Gyermekei második nejétől Erzse Adamis marquisné, Róza 1. Zinzendorf Jánosné, 2. Keglevich Ádámné, Leopold maradtak. Harmadik nejétől születtek Anna Széchényi Lászlóné, Franciska gr. Festetics Károlyné, VII. János és Imre, ki mint kapitány a porosz háborúban esett el.

Mint a táblázaton látjuk, mind Leopoldnak mind VII. Já-

---

[1]) 1681-ki 23. törv. cz.
[2]) Pethő Kálnoki M. krónika 50. l.
[3]) Horváth Mihály: A Magyarok Tört. III. k. 345. l.
[4]) 1715-ki 59. 61. 116. 127. és 1723-ki 88. törv. cz.
[5]) Geneal. authenticae Mss. Mus. tom. I.

nosnak voltak fiu-gyermekeik, kik a mult század végén és ennek elején éltek, s ezektől (ugy V. János fiától József tól) sarjadzik le a maig is élő nemzedék, azonban fiui összeköttetésüket nem tudva, a most két vonalon élő nemzedék táblázatát külön következők mutatják:

I. vonal.

N.

György	János
szül. 1773.	szül. 1770. oct. 20.
cs. kir. kamarás.	cs. kir. kamarás
(b. Orczy Anna)	és val. b. titk. tan.
csillagker. hölgy	† 1856. jan. 14.
szül. 1776. † 1830.	(b. Kulmer Franciska)

István	Leokadia	Karolina	Tivadar
szül. 1804.	szül. 1809.	szül. 1811.	szül. 1818. † 1850.
	(Viollier orosz tanácsos)	(b. Montbach Frigyes)	(özv. Thomekovich Amália) Dugoszellón.

Anarela (Mária)	Valeria (Stefania)	Tivadar (Béla)
szül. 1846.	szül. 1848.	szül. 1850.

E vonal Magyarországban Krassó megyében birtokos.

II. vonal.

N.

N.	Antonia	Anna csill.-ker. h.
	(gr. Sceau)	szül. 1775. febr. 8. (1. báró Meskó. 2. Bertholdy Fer. őrn.)

Ferencz	György	Károly
szül. 1803.	szül. 1805.	szül. 1807. † 1855.
(b. Kulmer Klotild)	cs. kir. kamarás	Biszágon,
csillagker. hölgy.	és altábornagy.	cs. kir. kamarás.
	(gr. Baillet Latour Zsófia)	(gr. Batthány Strattman Erzse)
	Grätzben.	csillagker. és palota-hölgy.

Ferdinandina	Fülöp	Iván	Pál	József
szül. 1833.	szül. 1842.	szül. 1844.	szül. 1846.	szül. 1849.
(gr. Bombelles Márk.)				

E vonalon Ferencz a grünhofi, opekai és kastellaniczi urodalmakat, György az altábornagy a klenovniki urodalmat, Károly gyermekei a biszági és nagy-bukováczi urodalmat birják Horvátországban.

A család grófi czimere — mint fölebb a metszvény ábrázolja — egy négyfelé osztott paizs [1]), melynek első és negyedik osztályában kék mezőben hármas zöld halmon koronából kiemelkedő grif, egyik első lábával golyót tart. A második és harmadik arany mezőben szintén koronán egyfejü koronás fekete sas áll szétterjesztett szárnyaival. A paizs fölött grófi korona, azon három nyitott korouás sisak, melyek közül a jobb- és bal-oldalin befelé nézve a paizsbeli ezüst grif, a középsőn pedig a paizsbeli fekete sas szemléltetik. Foszladék jobbról ezüst-kék, balról arany-fekete [2]). (Némely czimereknél az ezüst színt arany, a kéket vörös váltja föl).

Draveczky család. (Draveczi). Szepes megyei előkelőbb birtokos nemes család. Eredetét Csehországból veszi, és Skop (vagy Skopecz) majd Tluk nevet viselt, mig a Draveczky nevet nyeré Szepes megyei Dravecz helységről.

Törzse Skop János 1334 ben a vratiszlavi herczegnek udvarnoka volt. Ennek fia Skop Bogiszláv élt 1390—1410-ben előbb kapitány a katonaságnál, majd prágai parancsnok, Zsigmond királytól a prágai kerületben Bellovárát kapta. Ennek egyik fia 1478-ban (valószinüleg csehországi egeri) kapitány 1478-ban. Kristóf a Vratiszlavban czredes. A harmadik fiu Szaniszló Szileziában Teschení kapitány, sok járáskeléséről csehül Tluk-nak neveztetett [3]); ez adományban kapta az odavaló herczegtől Tesenovicze, Darnaszlowik és Guviak helységet, és utódai tesinoveczi Tluk nevet viseltek. Fia

János Tluk-nak neveztetett, ettől kétfelé szakadva, igy jő le a család [4]):

---

[1]) Néhol kilencz mezejü paizsnak is iratik, de e czimer a leghitelesb.

[2]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[3]) Erről a bizonyitványban csehül ez áll: „ze se mnoho po swete tlukol."

[4]) Geneal. auth. Mss. tom. I.

Scop János
1334.

Scop Kristóf ezredes. | Scop Szaniszló *Tluk* nevet kap. | Henrik 1478.

Tluk János

Tluk Zsigmond (Reitzkai Rajszky Mária) | Menyhért német kapitány. 1543. Draveczot kapja. (Vilcsek Fruzsina) Draveczky nevezetüek.

Tluk László tescheni Hajtman. (zasztriczi Prahsiczky Bora) | János | I. Gáspár 1595. (Anna) | András | Boldizsár vasas kapit. s követ. † 1593.

László Szileziában marad. | II. Gáspár (Berzeviczy Anna) | János † | I. Sámuel Szepes v. alispán 1628—1630.

János † | Zsigmond † | II. Sámuel Lőcsei kapit. (Barczy Anna)

János | III. Gáspár 1792. (nagymihályi Eödönffy N.) | Imre

N. (Dobay András) | N. (1. szathmári Várady Donátus. 2. Görgey Márton)

I. László 1735—1765. ezredes. (királyfalvi Roth Bora) | Anna (Palóczi Horváth Ádám) | Zsuzsánna (Bonis Ferencz)

IV. Gáspár 1765. (Jánoky Magd.)

II. László

Tluk Jánosnak két fia közül Zsigmondnak maradéka — mint a táblázat mutatja — Szileziában maradt; a másik fiu Tluk Menyhért mint a német katonaságnál tiszt Magyarországba szakad, és itt 1543-ban I. Ferdinand királytól Szepes megyében Dravecz, Krig, Keczving és Rokus helységet nyervén, nevezett Dravecz helységtől Draveczky nevet és előnevet nyert, és ivadéka jelenleg is birtokos Draveczon. Neje Vilcsek (másutt Vilcsepolsky, majd Veleskovna) Fruzsinától gyermekei: János, Gáspár, András és Boldizsár. Ez utolsó tesinoveczi Tluk néven a vasas lovasoknál biztos volt, mint követ Lengyelországban magnélkül halt meg 1593-ban [1]). Jánosnak és Andrásnak, ivadéka nem volt.

[1]) Wagner Analecta Scepusien. II.

Gáspár, ki 1595-ben élt, Anna nevü nejétől nemzé Jánost, Sámuelt 1628—1631-ben Szepes vármegye alispánját [1]); és II. Gáspárt, ki Berzeviczy Annával nemzé többi közt

II. Sámuelt, Lőcse városa kapitányát, kinek Barczy Annától született fiának Imrének két leánya maradt. Másik fiának

III. Gáspárnak 1702-ben neje nagymihályi Eödönffy Lászlónak leánya volt, ettől született két leánya és egy fia

I. László, ki 1735—1765-ben ezredes volt. Neje királyfalvi Róth Borbála, ki szülte

IV. Gáspárt, Jánoky Magdolna férjét, a kitől született ismét II. László, ki a mult század végén és ennek elején él.

A család mai ivadéka e nemzékrenden nem látható; valamint Draveczky Ferencz volt nyitrai kanonok sem.

Czimerök — mint fölebb a metszvény mutatja — a paizs ezüst mezejében zöld térre helyezett edényből felnyuló három szál liliom. A paizs fölötti sisak koronájából három strucz-toll leng. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [2])

Egy ág a Draveczky-ekből beszakadt Erdélybe Doboka vármegyébe, hol az élő Draveczkynak Keczely leány lévén felesége, a M.-Egregyi és Pánczélcsehi járásban volt jószága két leányának Fosztóné- és Hatfaludyné-nak jutottak [3]).

Draxler család Draxler Mihály és nővére Borbála, továbbá Pilnauer János Rudolf király által Prágában 1601-ki april 2-án kelt oklevélnél fogva nemességre emeltettek. Czimeres nemes levelük Sopron megyének gyülésén 1602-dik évi Quasimodo vasárnap utáni szombaton hirdettetett ki [4]).

Dreguss család. Marmaros vármegye nemesrendü családai sorában említtetik Fényes E. Geographiájában.

Drevaderics család. Drevaderics János és általa fia József és utódaik III. Károly király által Bécsben 1716-ki april 16. kelt czimeres nemes levél által nemességre emeltettek [5]). Oklevelök Zala vármegyében hirdettetett ki [6]).

---

[1]) Wagner Analect. Scepus. tom. III. pag. 245.
[2]) Scuta gentil. Mus. Nro 180.
[3]) Hodor Doboka várm 70.
[4]) Sopron város levéltárában van az eredeti oklevél.
[5]) Collect. Heraldica Nro 462.
[6]) Zala vármegye levéltárában van az eredeti armalis.

Czimerök — itt láthatólag — kék mezőben hátsó két lábán álló oroszlán, első jobb lábával kardot villogtatva; ugyanaz emelkedik föl a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

Drevodelics család. Horvát család, melyből a XVII. században élt Drevodelics György báni udvarnok [1]).

Dricliffy család. Zemplin megye armalista nemesei közé soroztatik [2]).

Drietomensis család. Hasonlóan Zemplin megye nemes családai közt említtetik [3]).

Drohin család. Drohin Márton Antal 1687-ben honfiusittatott a 29. törv. cz. szerint. Ugy látszik — kihaltak.

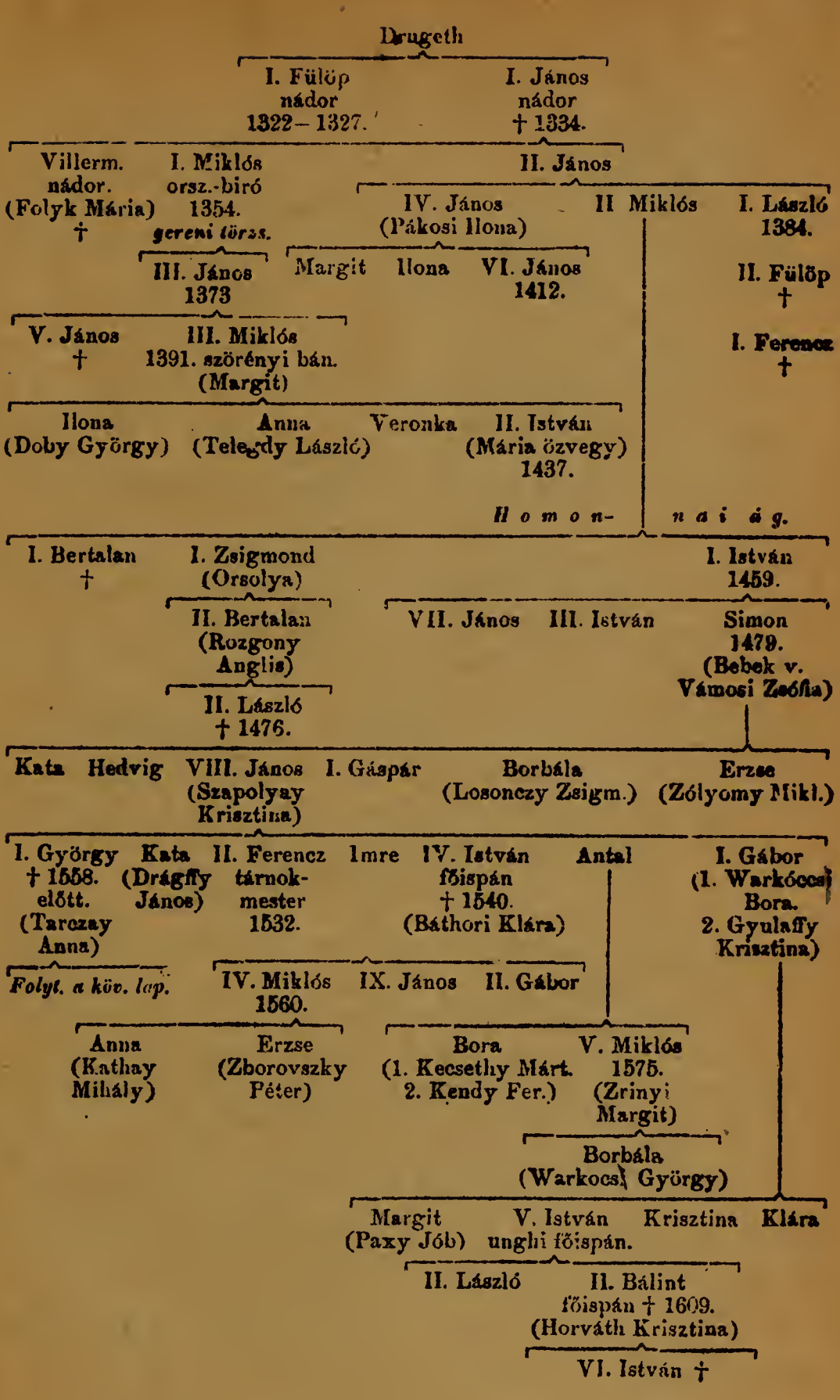
Drottleff család. Erdélyi szász család, melyből Drottleff Márton 1796-ban a szebeni széknél birósági titkár volt. 1814-ben Drottleff János-Márton szebeni senator. Drottleff Péter fiscalis Director 1815-ben. A család 1816-ban nemesittetett meg [4]).

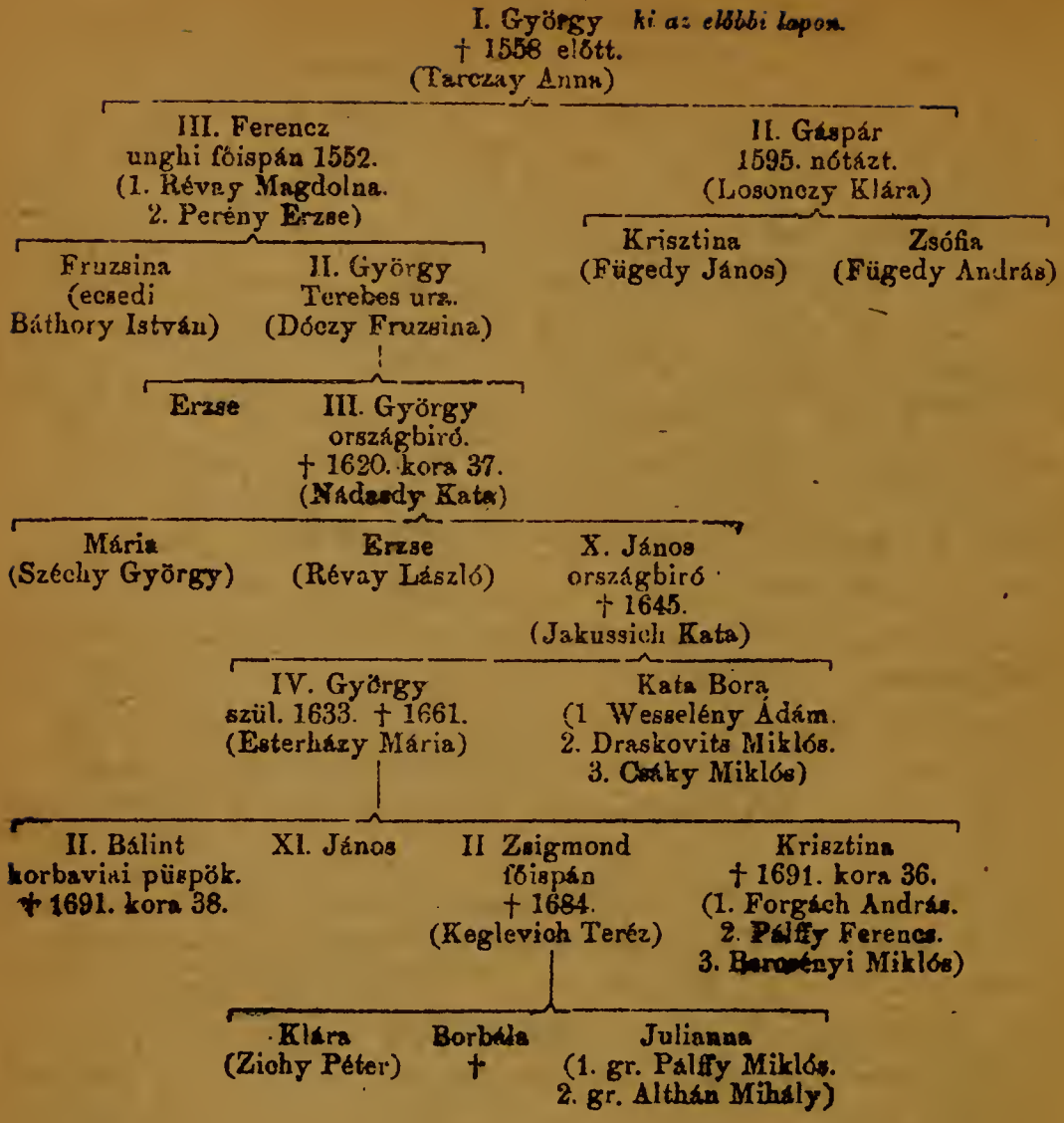
Drugeth család. (Gereni és homonnai †). E család Homonnay név alatt szép és hosszú szerepet vitt történeteinkben.

Eredetileg olasz vér, Nápolyból Salernoból szakadt be hazánkba Robert Károly korában, midőn két egy testvér Fülöp és János jövének be, és mint ügyes férfiak mindjárt a legmagasb polczra küzdték fel magokat. Fülöp Szepes és Abauj vármegye főispánja, 1322. 1327-ben nádor volt. Kihalta után őt testvére János követé a nádorságban, és egyszersmind hat vármegyének, Somogy, Tolna, Bács, Fejér, Zemplin és Ung megyéknek volt főispánja. Meghalt 1334-ben. Tőle magszakadtig a család lesarjadzása következő:

---

[1]) Rattkay Memoria R. et Banorum p. 203—204.
[2]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.
[3]) Ugyanott.
[4]) Kővary Erdély nev. családai. 267.

Drugeth
I. Fülöp nádor 1322–1327.
I. János nádor † 1334.
Villerm. nádor. (Folyk Mária) †
I. Miklós orsz.-biró 1354. gereni törzs.
II. János
IV. János (Pákosi Ilona)
II Miklós
I. László 1384.
III. János 1373
Margit
Ilona
VI. János 1412.
II. Fülöp †
V. János †
III. Miklós 1391. szörényi bán. (Margit)
I. Ferencz †
Ilona (Doby György)
Anna (Telegdy László)
Veronka
II. István (Mária özvegy) 1437.
Homonnai ág.
I. Bertalan †
I. Zsigmond (Orsolya)
I. István 1459.
II. Bertalan (Rozgony Anglis)
VII. János
III. István
Simon 1479. (Bebek v. Vámosi Zsófia)
II. László † 1476.
Kata
Hedvig
VIII. János (Szapolyay Krisztina)
I. Gáspár
Borbála (Losonczy Zsigm.)
Erzse (Zólyomy Mikl.)
I. György † 1558. előtt. (Tarczay Anna)
Kata (Drágffy János)
II. Ferencz tárnok-mester 1532.
Imre
IV. István főispán † 1540. (Báthori Klára)
Antal
I. Gábor (1. Warkóccsi Bora. 2. Gyulaffy Krisztina)
Folyt. a köv. lap.
IV. Miklós 1560.
IX. János
II. Gábor
Anna (Kathay Mihály)
Erzse (Zborovszky Péter)
Bora (1. Kecsethy Márt. 2. Kendy Fer.)
V. Miklós 1575. (Zrinyi Margit)
Borbála (Warkocsi György)
Margit (Paxy Jób)
V. István unghi főispán.
Krisztina
Klára
II. László
II. Bálint főispán † 1609. (Horváth Krisztina)
VI. István †

A családfa — mint látjuk — I. Jánosnak ágyékából sarjadzik le. Ennek három fia közül

Vilerm szepesi és abaujvári főispán és nádor volt, mely hivatalokról önként lemondván, magányba vonult. Gyermektelenül halván el, neje Folyk (vagy Folc) Máriának roppant vagyont hagyott, testvérének pedig I. Miklósnak lovak és fegyvereken kivül nyolcz várat és ahoz tartozó jószágokat hagyományozott [1]).

I. Miklós I. Lajos alatt a nápolyi hadban tünteté ki magát, és ezért Salerno város (családja származási helye) parancsnokává neveztetett, hol három évet töltött. Hazajövén, 1354-ben országbiró és

[1]) Fejér Cod. Diplom. tom. IX. vol. I. p. 103. 105. — Wagner Analecta Scepus. tom. I. pag.

Thurócz megye főispánjává neveztetett. Megosztozván testvérével II. Jánossal, a neki jutott Geren helységről Ungh megyében ivadéka gereni Drugeth-oknak iratott kihalásaig, melyben a másik ágat nagyon megelőzte; ez okból ezennel végig tekinthetünk ivadék-sorozatán. Fia

III. János 1373-ban élt, és mester (magister) volt, unokatestvérével IV. Jánossal Csap helységet (vagy földet) bitangolván, ezért ellenök Nagymihályi János unghi főispán tiltakozott [1]). III. Jánosnak fia V. János és III. Miklós.

III. Miklós 1379-ben Ungh vármegye főispánja, 1391-ben szörényi bán volt. Neje Margit nevezetü; ettől gyermekei: Ilona Doby Györgyné; Anna Thelegdy Lászlóné, Veronka hajadon; — s végre II. István, ki nejét Máriát 1437-dik év előtt özvegyen hagyván, a gereni Drugethek ágát sírba vitte.

A homonnai Drugethek ágát I. Jánosnak fia II. Jánostól látjuk leszakadni. E II. Jánosnak öt fiu-gyermeke volt: IV. János, II. Miklós, I. László, II. Fülöp és I. Ferencz [2]). A három utolsónak utódaira nem találunk. Közülök I. László a pálos szerzeteseknek Unghvárott zárdát épittetett 1384-ben, és azt földdel, szőlővel adományozá.

IV. János Salamonnak is neveztetett [3]), 1373-ban unokavérével Csap helységet háborgatá, mint fölebb említők. — Pákosi Ilona nejétől leányai: Margit és Ilona; fia pedig VI. János, ki a XIII szepesi városokról kelt eladási szerződést 1412-ben aláirta.

II. Miklós nemzé I. Bertókot vagy Bertalant, I. Zsigmondot és I. Istvánt.

I. Zsigmondnak Orsolya nevü nejétől fia volt II. Bertók vagy Bertalan, ki Rozgony Ágnestól (Anglis) nemzé II. Lászlót, ki 1476-dik után magnélkül kihalt.

I. István, ki unoka-öcscsével II. Bertalannal a Hussiták kezébe került, 1459-dik táján szép sarcz mellett kiszabadult, három gyermeket nemze: VII. Jánost, III. Istvánt és Simont. Csupán az utolsó terjeszté tovább családját.

Simonnak özvegye vámosi Bebek Zsófia [4]) 1492-ben is élt

---

[1]) Fejér Cod. Dipl. tom. IX. vol. IV. p. 555.

[2]) Ez öt testvér szerzé 1380-ban a homonnai urodalmat. Lásd Szirmay C. Zemplin not. top. 77.

[3]) Fejér Cod. Dipl. tom. IX. vol. IV. p. 555.

[4]) Wagner Dec. III. pag. 41.

Ettől gyermekei: Kata, Hedvig, VIII. János, I. Gáspár, Borbála Losonczy Zsigmondné, és Erzsébet Zólyomy Miklósné.

VIII. János és a magnélkül elhalt Gáspár ellen 1492-ben rút vád emeltetett, mint kik a Lechnitzi karthausi kolostort megrohanák, a szerzeteseket megsebesiték, és az egyházi ékszereket feldulák. Vétségük helyrehozásaul tekinthető, hogy 1505-ben a Pálosok unghvári kolostorának Horgastót adományozák 1505-ben, és VIII János 1511-ben e zárda részére ősei minden adományozásait is megerősité. E János már 1495-ben jegyben volt Szapolyay Krisztinával, kinek Zemplin megyei Barkó várát irá be. Ettől leánya Katalin bélteki Drágffy János nején kivül következő hat fia volt:

1) II. Ferencz 1520-ban II. Lajos királynak komornoka, és Ungh vármegye főispánja. A mohácsi csata után, melyből nagy nehezen megmenekülvén, Szapolyay hive lőn, kitől nemcsak az unghi főispánságban megerősittetett, de egyszersmind főtárnokmesterré, és Sáros vármegyei főispánná is neveztetett. Jellemére homályositólag hat, hogy 1532-ben a leleszi prépostságon hatalmaskodást követett el [1]). Gyermekei nem maradtak.

2) I. György-ről alább.

3) I. Gábor ról szintén alább.

4) IV. István 1527-ben Zemplin [2]) és Ungh vármegye főispánja volt Szapolyay részén, kitől Lengyelországban követségben is járt [3]). Később 1538-ban kassai kapitány is volt [4]). Neje Báthory Klárától, ki 1546-ban szülés közben halt el, fia Miklós volt, kit I. Ferdinand még mint csecsemőst zemplini főispánnak nevezett, atyja is már ekkor Ferdinand részén állván [5]). Nevezett Miklós 1558 ban be is iktattatott a főispánságba [6]), de maradékáról mi sem tudatik.

5) I. Imre 1542-ben febr. 14-kén Patakon testvéreivel I. Gáborral és Antallal, Perény Péterrel, Bebek Ferenczczel és Drágffy Gáspárral szövetségre léptek a zavarok lecsendesitésére és kölcsönös védelmükre nézve. Fiai IX. János és II. Gábor korán elhalván, IV.

---

[1]) Wagner Dec. III. p. 41.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. hist. 50.

[3]) Ugyanott 51.

[4]) Ugyanott 61. Lásd róla Istvánffy libro XIII.

[5]) Wagner Dec. III. p. 42—43. Fiáról nem tesz említést, hanem Miklóst Imre fiává teszi; de lásd Szirmay C. Zemplin not. hist. pag. 66.

[6]) Szirmay C. Zemplin not. hist. pag. 71.

Miklós mint árva iránt I. Ferdinand király különös gondoskodást mutatott [1]). Miklósnak csak két leánya maradt: Anna Káthay Mihályné, és Erzsébet Zborovszky Péterné Lengyelországban.

6) Antal 1542 ben részes a fölebb említett szövetségben. Birta Barkó várát Zemplinben, mely azonban leánya Borbála kezével (ki előbb kyresi Kecsety Mártonné volt), Kendy Ferenez vejére szállott [2]). Antalnak két neje volt, az elsőnek neve nem tudatik, a második Báthory Anna (Drágffy Gáspár özvegye) volt. Említett Borbála leányán kivül fia V. Miklós is, kinek neje Zrinyi Margit, a szigethi hősnek leánya 1568-ban. Élt 1575-ben is. Leánya maradt Borbála, ki nopschützi Warkocs Györgynek volt felesége.

Most vissza kell tekintenünk a mellőzött I. Györgyhez és I. Gáborhoz.

I. Gábor 1542-ben részt vett a fölebb említett pataki szövetségben. Első neje Warkocs Borbála, a második az I. Ferdinandhoz hű Gyulaffy Fruzsina volt. Ezektől gyermekei: Margit pákosi Paxy Jóbné, Krisztina, Klára és V. István, ki Ungh és Zemplin megye főispánja volt, és 1588-ban a keresztesi harczban is részt vett [3]), nejétől enyingi Török Fruzsinától [4]) két fiat hagyott hátra: II. Lászlót és II. Bálintot.

II. Bálint 1603-ban már Zemplin vármegye főispánja, és később Bocskaynak egyik tábornoka volt [5]). Ő foglalta el Érsekujvárt. Bocskay után erdélyi fejedelem akart lenni. Egy érdekes történelmi naplót hagyott maga után hátra magyar nyelven [6]). Bocskay halála után a császár hűségére térve, Marmaros megyének is főispánjává tétetett. Nádornak is ki volt jelölve. 1608-ban országbiró lőn. Első neje Rákóczy Erzse, második palocsai Horváth Krisztina volt. Meghalt 1609-ki nov. 7-kén, kora 32-dik évében, megmérgeztetés gyanujával. Egyetlen fia VI. István 1610-ben követé atyját, és igy ez ág is elenyészett.

Következik I. Györgynek ága.

---

[1]) E Miklós az, ki fölebb Szirmay szerint IV. Istvánnak fia volt.

[2]) Szirmay C. Zemplin not. hist. pag. 75.

[3]) Istvánffy Hist. 1685-ki kiad 376.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. hist. pag. 104.

[5]) Istvánffy 1685-ki kiadás 527. l. — Pethő Gergely M. krónika 160. 170. 174. l. — Szirmay C. Zemplin not. histor. pag. 113 etc.

[6]) Megjelent egy része latin forditásban Bel M. Notit. nova Hung. IV. pag. 3307. — És a Tudománytárban.

I. György (VIII. Jánosnak fia) 1558-ik előtt meghalván, tarkői Tarczay Annától III. Ferencz és II. Gáspár fia maradt.

II. Gáspár bizonyos szabadosának kezét levágván, és egyéb kihágásaiért hűtlenségi bélyeget nyervén, 1595-ben javait veszté, és azok V. Istvánnak adattak. Leányai Krisztina naszvaji Fügedy Jánosné, és Zsófia Fügedy Andrásné.

III. Ferencz Ungh megye főispánja, 1552-ben nőül vette Révay Ferencz leányát Magdolnát, és ennek halálával Perényi Erzsébetet. E másodiktól született Fruzsina, ecsedi Báthory István országbiró neje, és II. György, ki a Perényiek után Terebes várát is birta, és ki Tussai János nevü titkárát szerelemféltésből az ablakon dobá ki [1]); ennek felesége Dóczy Fruzsina, kitől leánya Erzsébet, és fia

III. György, ki fiatalságában Bocskay részén állván, a vallásszabadság buzgó védője volt. Nótát kapván, miután 1610-ben Pázmány befolyása őt a katholika vallásra térité, és Zemplin megye főispánja (kir. komornokmester, országbiró stb.) lett, hatalmas ellenkezőjévé vált előbbi elveinek, heves védője uj vallásának. 1611-ben többekkel szövetkezve, a bécsi békekötés lerontására az erdélyi fejedelem hatalmát megtörendők, Forgách Zsigmond alatt Erdélyre törtek, de Bethlen Gábor által tökéletesen megverettek 1619-ben. Lengyelországban Rákóczy Györgyöt támadta meg, és Homonna körül megverte, de Rákóczy később szintén győzelmet vett Drugethen, és őt Lengyelországba visszaüzte, hol 1620-ki junius 21-én kora 37-ik évében halt meg. Eltemettetett Nagyszombatban [2]). Nádasdy Katalintól gyermekei Mária rimaszéchi Széchy Györgyné, Erzsébet Révay Lászlóné, és X. János.

X. János zemplini főispán, 1632-ben a Császár Péter által inditott paraszt-lázadást igyekezett lecsendesíteni. 1636-ban kassai országos kapitány és országbiró volt. Királyához mindég hű. Meghalt 1645-ki dec. 17-én. Neje Jakusith Annától leánya Katalin-Borbála először hadadi Wesselény Ádám, másodszor trakostyáni Draskovich Miklós neje; fia

IV. György, ki 1633 ki jun. 8-án született. Gyermekkorában árvaságra maradván, midőn felnőlt a Ferenczes szerzeteseket alapitá meg Homonnán. 1659-ben Felső-Magyarország főhadvezérévé nevez-

---

[1]) Lehoczky Stemmatogr II. 108.

[2]) Sír-iratát közli Wagner Dec. III. p. 52.

tetett, azonban két év mulva meghalt Unghvárott 1661-ki oct. 9-én. Neje Esterházy Máriától egy leánya Krisztina először Forgách Andrásné, másodszor Pálffy Ferenczné, legutóbb Beresényi Miklósné volt; meghalt Nyitra megyében Tavarnakon 1691-ki mart. 17-én szülési fájdalmak közt, kora 36-dik évében. Fiai voltak IV. Györgynek a következők:

1) II. Bálint papságra lépvén, mint esztergami kanonok és corbaviai cz. püspök 1691-ki május 26-án kora 38-dik évében Csejthén halt meg. Zsigmond testvérénél tovább élvén — mint irják — családja fentartása végett gyakran ösztönöztetett a papságból ki — és házasságra lépésre, de az ajánlatot elutasitá.

2) XI. János szintén korán halt el.

3) II. Zsigmond családjának utolsó férfi-tagja, miután jól kitanult, külföldön utazott, 1677-ben Romában is járt, s a pápától egy vértanú tetemeit nyeré ajándokba. Eleintén Tököly Imrével kellett tartania, de később holtig a király hive volt. 1684-ben elfogatván Tököly által, némelyek szerint Kassán feje vétetett. Kiadott Bonfiniusból egy kivonatos munkácskát 1681-ben [1]), és azt Leopold császárnak ajánlotta. Nejétől Keglevich Teréziától, ki 1710-ben mult ki, figyermeke nem maradván, benne a homonnai Drugeth család utolsó férfi-tagja temettetett el. Leányai: 1. Klára Zichy Péternő; 2. Julianna Teréz előbb gróf Althann Mihályné, utóbb gr. Pálffy Miklósné. 3. Borbála, ki mint hajadon mult ki.

A család czimere — mint fölebb foszladék nélkül a metszvény ábrázolja — egy tojásdad alaku paizs, melyben a csikolat (fascia) alatt három, fölül négy seregély látszik. A paizs fölötti sisak koronájából két szárny nyúlik ki, mindeniken a paizs ábrája (a hét seregély) tünik fel [2]).

Dubecz család. Zólyom vármegye kihalt nemes családa. Iratott deákosan neve Dubecius-nak is. Közülök Dubeczius György 1646-ban Zólyom vármegye követe, és több ideig jegyzője volt [3]).

---

[1]) Czime: „Nucleus rerum hungaricarum studio non modico excerptus ex Bonfinii Historia."

[2]) Wagner Dec. III. a táblán közlé rajzban. — Lehoczky nevezi a madarakat seregélynek (Sturnus); szerinte szőlőfürtek is képezik a czimert, mit a Wagner közölte pecsétrajzon nem találunk.

[3]) Lehoczky Stemmat. II. p. 221. és eredeti oklevelek.

Dubniczay család. Vas és Veszprém megyei nemes család. Dubniczay István veszprémi kanonok és hantai prépost volt 1760.

Dubniczky család. (Nemes-kocsóczi). Trencsin megyei régiebb nemes család. 1582-ben él közülök Dubniczky János és Márton [1]). Valamivel később él Dubniczky Mihály, kinek ivadéka két izén így áll:

Dubniczky Mihály
(Szataczky Zsuzsa)
István
(Tarnóczy Anna)
Mária
(Mednyánszky Gáspár)

1709-ben Dubniczky András Trencsin megye követe volt [2]), később kir. táblai ülnök és itélőmester 1721-ben [3]).

A legujabb időben Dubniczky István Trencsin megye alszolgabirája 1836-ban.

Dubóczy család. Régi kihalt család, melyből Dubóczy Miklós 1481—1487-ben élt, és több oklevélben mint királyi ember fordul elő [4]).

Duborczky család. Duborczky György 1625-ben csanádi püspök volt [5]).

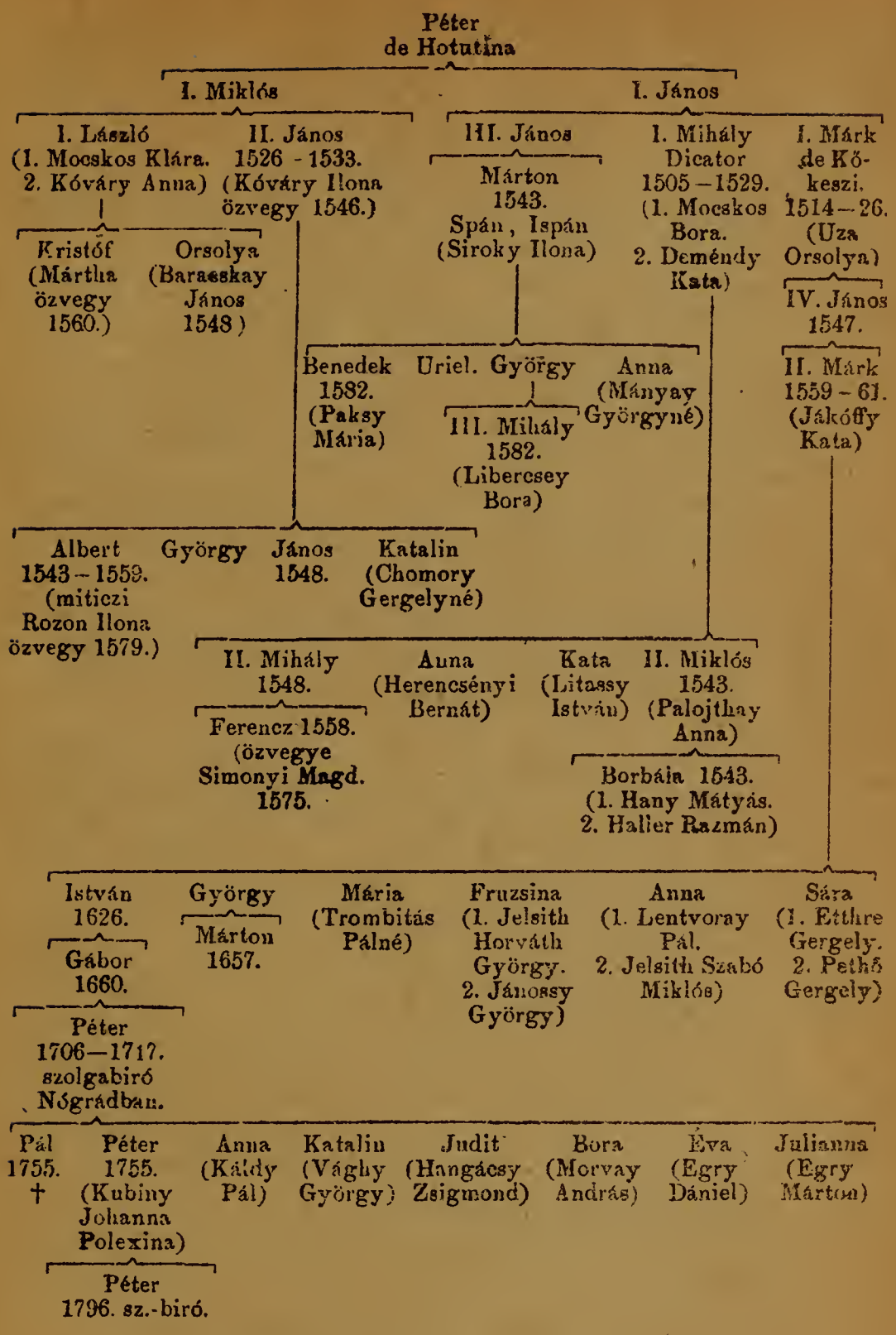
Dubovszky család. Czimerleveles nemes család a felső megyékben.

Dubravay család. Nyitra megyében, hol D. Simon esküdt 1844-ben.

Dubraviczky család. (Dubraviczai). A XV. és XVI. század folytán a török dulások miatt több család áttelepedett Horvátországból hazánkba, és az ily családoknak ősi neveik mellé még rendesen a nemzeti név is, tudniillik Horváth, vezeték- vagy melléknevül jutott, míg később egy némelyiknél azután vagy az egyik vagy a másik maradt el, felváltván a régiebb nevet az ujabb nyert birtoktól kölcsönzött név. Ilyen viszontagságai voltak a régi Dubraviczky családnak is.

A Dubraviczky család ismeretes törzse volt Péter, ki „Horváth de Hotutina“, s gyakran csak de Hotutina néven neveztetett, és a XV. század közepe táján élt. Tőle két fia által a családfa [6]) igy terjedt le:

[1]) A Roson Miticzi család adománylevelében emlitetnek.
[2]) Lehoczky Stemmat. II. 213.
[3]) Ugyanott II. 178.
[4]) Gr. Teleky Hunyadiak kora XII. köt. 361. stb.
[5]) 1625-ki 51. törv. cz.
[6]) A szent Benedeki Convent levéltári adatai szerint.

E táblázaton hotutinai Péternek I. Miklós fiától ága hamar megszakad, és ugy látszik ki is halt. I. Lászlónak első neje nényei

Mocskos Györgynek leánya Mocskos Klára, a második Kóváry Anna (mindkettő kihalt család ivadéka) volt. Ezektől gyermekei Kristóf, kinek özvegye Márta már 1560-ban Adorján Andrásné, és Orsolya 1548-ban Barachkaj Jánosné.

II. János élt 1526—1533-ban. Neje Kóváry Ilona már 1543-ban özvegy, 1546-ban pedig Apponyi Benedek neje. Ettől gyermekei: 1. Albert 1543—1559-ben, kinek neje rozon-miticzi Rozon Jánosnak leánya Ilona, 1579-ben mint özvegy említtetik. 2. György, 3. János 1548-ban. 4. Katalin Chomory Gergelyné, kinek leányai: Chomory Sára Sándor Miklósnak özvegye 1598-ban; és Erzsébet Asguthy Györgyné.

A másik ág I. Jánostól ered. Ennek három fia volt: III. János, I. Márk, I. Mihály.

III. Jánosnak fia I. Márton Spán és Ispánnak is neveztetett. Élt 1543—1561-ben. Ez utóbbi évben őt rokona Albert mint hamis pénzverőt vádolta. Neje Siroky Anna, kitől gyermekei: Benedek, Uriel, György és Anna Mányay Györgyné születtek. Ezek közül Benedek Uriel és Györgynek fia Mihály 1582-ben Rudolf királytól Zólyom megyei Dubravicza helységre uj adománylevelet nyertek [1].

I. Mihály országos adó-rovó (Dicator) volt. Élt 1505—1529. Első neje szintén Mocskos György leánya M. Borbála, a második Deméndy Mátyásnak leánya Katalin, ki utóbb 1569-ben már Papócsy István özvegye volt. Gyermekei: 1. Mihály élt 1548-ban. Fia Ferencz 1558-ban, ennek özvegye 1575-ben Simonyi Magdolna, ki 1578-ban már keszihóczi Dacsó Istvánné, ennek halálával Bogdányi Gáspárné. — 2. Anna Herencsényi Bernátné, kitől a Bay vonalon a Rádayak jőnek le, és uza-panniti Dósák is szakadnak. — 3. Katalin Litassy Istvánné. 4. Miklós 1543-ban, kinek neje Palojthay Tamás leánya P. Anna 1558-ban már mint özvegy említtetik, és utóbb pethőfalvi Pethő Imre neje lőn. Ettől született Dubraviczky Borbála, előbb 1543-ban Hany Mátyásnak, utóbb hallerkői Haller Rázmánnak felesége [2]. E vonal is fi-ágon magbaszakadt.

I. Márk előnevét Kecskesziről is irta. Élt 1514—1526-ban. Neje Uza Orsolya, utóbb Szalay Mihályné, ettől fia IV. János 1547-

---

[1]) Katona Historia Critica XXVI. p. 162. közli régi rosz magyar forditásban az oklevelet.

[2]) Horvát István: Verbőczy Emlékezete 298. l. — És Szent Benedeki Convent, 1543. Fasc 41. Nro 29.

ben. Ennek fia II. Márk 1559—1601-ben. Neje Jákóffy Kata, kitől gyermekei: 1. István; kiről alább. 2. György, atyja II. Mártonnak. 3. Mária Trombitás Pálné, kitől a sarudi Batik család sarjadzik le. 4. Anna, előbb Jelsith Horváth Györgyné, utóbb Jánossy Györgyné. 5. Anna, előbb Lentvoray Pálné, utóbb Jelsith Szabó Miklósné. 6. Sára, ki 1597-ben mint Kékedy György jegyese említtetik, 1598-ban pethőfalvi Pethő Gergelyné volt. Ezelőtt, vagy után férje Etthre Gergely. Ezek közül

István, ki 1626-ban élt, tartá fen ágazatát fia Gábor által, ki 1660-ban élt, és nemzé Pétert, ki 1706. 1710. 1716. és 1717-ben Nógrád vármegye szolgabirája volt [1]). Ennek gyermekei közül, kik a táblázaton láthatók, ismét Péter (1755-ben) terjeszté ágazatát. Neje Kubinyi Johanna Polexinától fia ismét Péter 1796-ban Nógrád megye főszolgabirája volt.

A végső néhány nemzedék a családfáról — mint észrevehető — hiányzik.

A család ősei Zólyom megyében birták Dubravicza helységet, melynek felébe 1582-ben — mint említők — D. Márton fiai Benedek, Uriel, és Györgynek fia Mihály uj adomány-czimen is beiktattak [2]). Hasonlóan régóta birtak Pest megyében Tapio-Szelén, Györgyén stb. is, mely jószágokat I. Márk nejével Uza Orsolyával Mária királyné egyik palota-hölgyével kapott [3]).

A család jelenleg Pest és Nógrád megyében birtokos. A Pest megyei ágból Dubraviczky Simon 1836-ban Pest megyének több évig első alispánja, utóbb (1845-ben) m. kir. helytartósági tanácsos.

Nógrád megyében D. Zsigmond 1836-ban a megyénél al-adószedő, 1842-ben számvevő; jelenleg 1850-től cs. kir. hivatalnok. Fiai Ádám és Károly stb.

Duchon család. (Duliczi). Thurócz megyei nemes család, mely Dulicz-ról (Gyulafalváról) irja előnevét. Több megyébe elágazott.

1632-ben Duchon János Selmecz sz. kir. város jegyzője volt [4]). Született 1596-ki junius 21-én. Atyja Duchon János Liptó megyei

---

[1]) Protoc. C. Neograd.

[2]) Sz. Benedeki Convent. 1582. Prot. F. pag. 160.

[3]) Lehoczky Stemmatogr. II. 109.

[4]) Uj Magyar Muzeum 1853-ki foly. 353. lap.

kvacsáni lelkész, keresztvizre tarták Duchon Florián és Menyhért, amaz német lipcsei ev. lelkész és senior, emez márkfalvi lelkész [1]).

1717-ben Bars megyében Kosuton birt Duchon Miklós, ki 1730-ban Pozsony megye egyik járásában adószedő volt [2]).

1747-ben Duchon József cs. kir. tanácsos, és a m. kir. helyt. tanácsnál fő-számvevő.

Ez időtájban Duchon Anna, Andreánszky Zsigmondné.

1741-ben Duchon János Hont megyei Nagy-Faluban huszonnyolcz ház-helyre, és Zólyom megyei Baczur helységbeli jószágra kap adomány-levelet, de az iktatásnál ellentmondás történik [3]).

1760—1770-ben él D. András, számvevői hivatalnok a m. kir. udv. kamaránál. Ugyanez időben él Mihály is.

1810—1820-ban Mihály a m. kir. udv. helytartó tanácsnál irodai jegyző.

1810-ben D. János a XVI szepesi városok kamarai administr. ülnöke. 1825-ben kamarai kerületi ügyvéd Lublón.

1825-ben József szintén a kamaránál hivatalnok. Valamint 1844-ben D. Adolf is.

Nyitra megyében Nyitrán lakott Duchon idősb Imre, ki Thurócz vármegye előtt 1795-ben igazolá nemességét, és az a m. kir. udv. kanczellária által is 1795-ki január 17-én 1972. szám alatti leiratban helybenhagyatott. 1814-ben ujra kivevé fia ifjabb Imre nevére is Thurócz vármegyétől a nemességi bizonyitványt, mely Nyitra megyében 1815-ki aug. 17-én kihirdettetett. Fia emlitett ifjabb Imre pedig azt 1832-ben hirdetteti ki Nógrád megyében, hol 1849-ig megyei jegyzői irodai kiadó, majd cs kir. id. segédbiró volt. Meghalt 1852-ben. Gyermekei: Pál elhalt, Antonia Devány Henrikné, és Mária.

Dudich család. (Horehoviczi). Történeti hirre emelte e családot horehoviczi Dudich András, ki 1533-ki febr. 16-án Budán született. Papi pályára lépvén, 1561-ben tinini püspök, és a trideuti zsinatra a magyar clerus egyik követe volt, és ott többi közt a papok nősülését sürgeté. Latin ékesszólását, szép eszét itt is bámulák. 1562-ben csanádi, 1563-ban pedig pécsi püspök lőn. Később a papi élet elől elvonulva, egy lengyel nővel Strasz Reginával kelt egybe, és lengyelországi Smigla városban — melyet megszerzett — telepedett meg. E

[1]) Bartholomaeides Memoria Ungarorum qui in univ. Vitebergensi etc. pag. 129.

[2]) Vita Gabr. Kolinovics. Mss. p. 65.

[3]) Sz. Benedeki Conv. Capsa H. Fasc. 2. Nro 7.

neje holta után másodszor Zborovszky Erzsét vevé nőül, és Szileziába költözött. Meghalt 1589-ki febr. 23-án, kora 56-dik évében; eltemettetett Boroszlóban (Breslau) a sz. Erzsébet templomában. Az ausztriai házhoz és annak érdekeihez mind végig hűségben maradt [1]).

Atyja Jeromos ifju korában hadban esett el. Anyja a velenczei nemes Sbardellati családból eredt. — Nagyatyja Dudich Jakab II. Ulászló király udvari tanácsosa volt [2]). A leszármazást igy tüntethetni fel:

Dudich Jakab
kir. udv. tanácsos.

Jeromos
(Sbardellati N.)

András püspök
szül. Budán 1533.
† 1589.
(1. Strasz Regina.
2. Zborovszky Regina)

Legujabb időben is találunk e névre. Dudich István 1829-ben „Nomenclator operis Tripartiti“ czimü munkát adott ki. Ennek czimere kék mezőben jobbról balra rézsútos vörös csikolat, melyen három rózsa látszik. A paizs fölötti sisak koronáján egyfejü sas áll szétterjesztett szárnyakkal.

Dudinszky család. Dudinszky János 1791-ben II. Leopold királytól kap czimeres nemesitő levelet.

Czimere ez: a paizs jobbról balra rézsútosan kétfelé oszlik, a jobboldali alsóbb rész vörös, a baloldali zöld mezőt mutat, a paizs alján zöld tér fölött oroszlán áll, első jobb lábában arany buzogányt tartva. A paizs fölötti sisak koronájából grif nyulik föl, első jobb lábában arany keresztet tartva. Foszladék jobbról arany-vörös, balról arany-zöld [3]).

Dudinszky József Tallián ág után örökösödvén, bir Csongrád megyei Fábián Sebestyén pusztán [4]).

Dudvarszky család. 1741-ben nemesittetett meg.

Czimere — mint a következő lapon a metszvény ábrázolja — egy kék mezejü hadi paizs, melyben három ezüst nyil látható a mező köze-

---

[1]) Weszprémi Succ. Medicorum Hung. Biographia Cent. I. pag. 33.
[2]) U. ott. L. Czwittinger Specimen H. Litt. Horányi Mem Hung. I 547
[3]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[4]) Fényes Geographiai szótár II. 1.

péről háromfelé irányozva, ugy hogy egy-egy a paizs felső két szegletének, a harmadik pedig a paizs alsó középcsucsának néz hegyével. A paizs fölötti sisak koronáján szintén három nyil látszik. Foszladék mindkét oldalról ezüst-kék [1]).

Dudvarszky cs. czimere.

Duelli család. A czimeres nemes levelet Duelli Fülöp nyerte I Leopold királytól 1697-ben.

Czimere három mezőre osztott paizs; a felső jobboldali arany mezőben fehér kereszt, a baloldali kék mezőben hátsó lábain álló oroszlán kivont karddal, s fölötte csillag látható. Az alsó vörös mezőben arany hold és csillag tünik fel. A paizs fölötti sisak koronájából hét páva-toll nyúlik föl. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös [2]).

Dugovics család. (Sárkuthi). Törzse Dugovics Titusz, történeteinkben a legszebb hősi erény egyik dicső példája, ki 1456-ban Belgrád védelménél a bástya falára a félholdas zászlót kitüzni akaró törököt magával együtt a mélységbe rántá le. Az életét feláldozó vitéznek fiát Dugovics Bertalant atyja érdemeért 1459-ben Mátyás király Pozsony megye Tejfalu helységgel kir. adományképen jutalmazta meg. Bertalantól származott le a maig élő család, melynek a XVII. századtól kezdve nemzékrende [3]) következő:

Dugovics Ambrus
1650.
(Aga Katalin)

György	Lukács	Mihály
császári követ Bercsényihez 1705.	Mátyás	
	Mihály Tejfalut elzálog.	

Imre	Mihály	Antal
szül. Tejfalun. Vas v. esküdt 1824. lak. Ns.-Dömölkön.		

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.

[2]) Collect. Herald. pag. 112. és Adami Scuta gentil. tom. II.

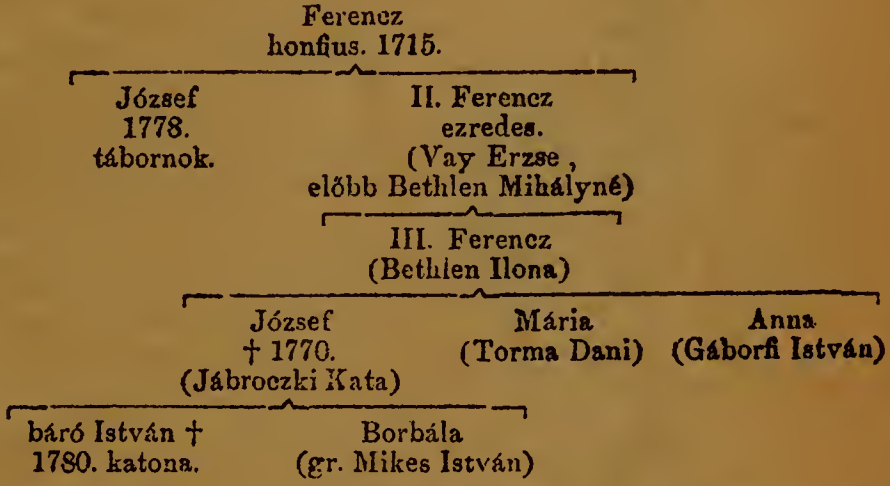
[3]) Tudományos Gyüjtemény 1824-ik évi VIII. köt. 16. l.

Ezeken fölül volt e családból egy ezredes, egy főjegyző Vas vármegyében, egy első alispán Sopron megyében, és Dugovics János szombathelyi kanonok 1787-ben.

Pozsony megyei Senkviczen lakott 1730-ban Dugovics Mátyás.

Dujardin család. (Nagy-szekeresi, báró †). Franczia vér. Iratott nevük Desjardens-nek is.

Első, ki hazánkba lép: Dujardin János Ferencz, kit az 1715-ki országgyülés (135-ik törv. cz.) a honfiusitottak közé iktat be. Ennek fia II. Ferencz mint ezredes Erdélybe megy, s ott özvegy Bethlen Mihálynét Vay Erzsébet nőül veszi, és a következő családfát [1]) alapitja:

III. Ferencz mostoha nővérét (édes anyjának előbbi férjétől Bethlen Mihálytól nemzett leányát) Bethlen Ilonát vevé nőül, e házasságból, mely azonban már 1728 dik év előtt elválás utján megszakadt, egy fia József született, ki indulatoskodás, boszú- és vérszomjból sok törvénytelenséget, sőt kegyetlenséget követett el. „Nőjének — irja Kőváry — ki később elhagyá, s apácza lett, egy pár czikk dinnyeért fogait huzatá ki; jobbágyai számára börtönt, poroszlót, kereket bakót állittat, — mig nem a kormány 1766-ban [2]) befogatá, s midőn a súlyos vádakért már halál várna fejére, övéi által nyujtott méreg által 1771-ki mart. 30-án m.-vásárhelyi fogságában végzé életét. Vad vére átment családára, s a „Dujardin" név rémes hang volt Erdélyben. Fia István katona lévén, kieszközlék, hogy ne nősüljön, s ez elvaditott vért magával sirba vigye." [3]).

---

[1]) Kőváry: Erdély nev. családai 81. l.

[2]) Hodor: Doboka várm. 71. szerint 1785-ben.

[3]) Kőváry: Erdély nev. családai 81. — Hodor: Doboka várm. 429. lap. ez István 1783–1785-ben Doboka vármegye főbirája is volt.

Volt a családból egy pap is: báró D. Károly, pozsonyi kanonok 1787-ben, valószinüleg az utolsó Istvánnak testvére.

Duka család. (Báró). Alapitá Duka Péter, ki a mult század végén mint katona 1803-ban báróságig, táborszernagyságig vivé, és a 39-ki magyar gyalog ezrednek tulajdonosa volt. Fia báró Duka István.

Hasonlóan a mult század végén alapittatott egy szintén Duka család, mely 1792-ben Duka Mihály személyében megnemesittetett. Egy-e a bárói családdal? nem tudjuk.

Ez utóbbinak czimere — mint itt látható — vörös mezőben egy hegyével fölfelé nyuló nyil, mellette két oldalról egy-egy hold; a paizs udvarának jobboldali felső szögletét arany koczka (a czimertan szerint *quadrans* = tisztességi alak) képezi. A paizs tetején álló sisak koronájából pánczélos vitéz nyulik ki, sisakját piros strucz-toll födi; jobb kezében dárdát, a balban vértet tart. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-vörös [1]).

E családból Duka Konstantin 1827-ben adakozik a Ludoviceára.

Duka Péter 1845-ben a 32-dik számu magyar gyalog ezrednél százados.

Duka Károly 1836 ban Torontál megyénél tiszteletbeli szolgabiró.

Duka család. (Kucsini). A kucsini vagy kuchini Duka család Zempliu megyében — hol Kucsint birta, — virágzott, és kihalt.

Dukay család. A XVII. században találjuk a Dunántúl e családot. Néhány izen nemzékrende ilyen:

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.

Dukay György
(Csikor Margit)

Dukay András
(Hás Erzse)

Katalin	Erzse
(vadosfalvi Nagy István)	(Szél Györgyné) 1650. táján.

Dukay nevü család jelenleg Sáros megyében tartja lakását Fényes E. Geographiája szerint.

Dúl család. A XVII. század végén Hont és Nógrád megyében tünik föl e család Dúl Mihály által, ki 1687-ben Hont megye hites jegyzője [1]), 1691-ben ülnöke, 1699-ben Nógrád megye alispánja volt. Meghalt 1705-ben junius táján Szécsényi házában. Nejének Réthey Máriának, ki 1709-ben már gyermekeivel megosztozva élt, a Rákóczy forradalom után javai összeiratván, igy találtattak: Szécsényben volt beiratott (inscriptionalis) háza; — Bussa helységnek birta felét, és egy két-kerekü malmot, Csécsén négy ökrös házhelyet, és két pusztatelkét; Fancsalon 20 ökröt tartó házhelyeket, tiz elpusztultat, tiz zsellért; — tiz pusztát (praedium), Pásztón tiz szőlőt, egész malmot s egyebeket.

Ferencz fiok a forradalommal tartva, még 1710-ki febr. 10. haza nem került [2]). A családfai rövid kimutatás ez:

Dúl Mihály
1687. † 1705.
(Réthey Mária)

Ferencz	Anna (Ujfalussy Ferencz)	Mária (Sövényházy Ferencz)	Borbála (Kornis Mihály)

Czimerök — Dúl Mihály pecséte szerint — egy hátulsó lábain álló oroszlán kivont kardot tartva.

E század elején Ugocsa megyében lelünk Dúl családnévre. Dúl László nak özvegye birtokolt Bökényben [3]).

Dúl István 1772-ben szintén Ugocsa megyében Királyházán plébános és esperes volt [4]).

Dúló család. (Felső-szúdi †). Hont vármegye nevezetesebb nemes családa volt; a mult században kihalt.

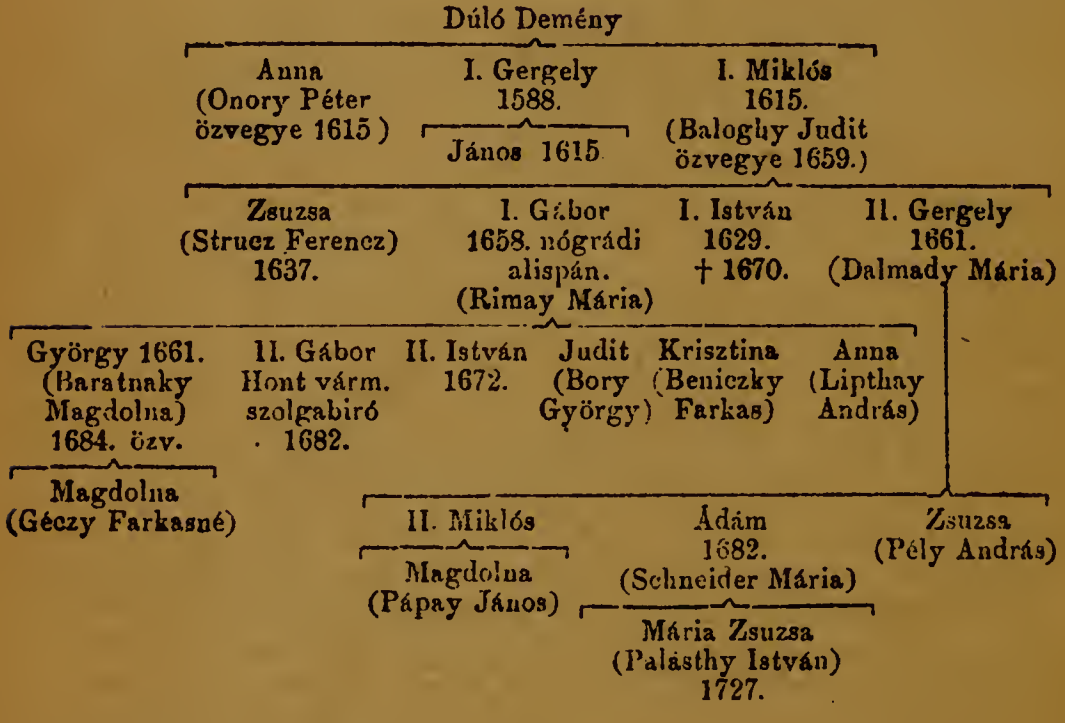
[1]) Eredeti oklevélen aláirva.
[2]) Eredeti okmányok.
[3]) Szirmay C. Ugocsa pag. 122.
[4]) Ugyanott pag. 145.

Eredetét nem ismerjük, de a XV. század közepén már találunk a családnévre, midőn thaadi Dúló István 1450-ben a Hunyady család részére egy ik'atásnál mint királyi ember (homo regius) neveztetik meg [1]). — A thaadi előnév tán az Esztergam megyei Tát helységre vonatkozik, és igy nem messze esnék Hont megyétől, melyben Felső-Szúd a család későbbi előnevét adó helység fekszik.

Ezután egy század mulva látjuk föltünni Hont megyében felsőszúdi Dúló Deményt (Damianus), kinek egyik fia Dúló Gergely 1589-ben a nógrádi várból — mint egyik tanu megy azon párbajra, melyet Bory Mihálynak kelle egy törökkel vívni [2]).

A családfa igy sarjadzik le:

[1]) Gr. Teleky Hunyadiak kora. X. köt. 255.

[2]) Istvánffy Historia. 1685-ki kiad. 379. lap.

Deménynek fia I. Gergely Domaniki Györgygyel együtt Gárdon puszta végett perel Palásthy Benedek ellen [1]).

Gergelynek fia János Hont megyei Szúd-Darási és Bácsfalvi részét elzálogitja 1615-ben Lipthay Imrének, mi ellen Dúló Anna Onory Péter özvegye és Dúló Miklós tiltakoznak [2]).

I. Miklósnak neje Balogby Erzsébet volt, 1659-ben már özvegy [3]), kitől születtek Zsuzsa, Strucz Ferencz Vácz vári kapitány neje [4]); I. Gábor, István és II. Gergely. Ezek közül

I. István 1670-ben az erdőn egy fába ütődve szörnyet halt [5]).

I. Gábor 1658-ban Nógrád vármegye alispánja volt, midőn — mint az oklevél szavai hangzanak — magára vállalván feleségének Rimay Mária asszonynak és fiainak Györgynek, Gábornak és Istvánnak és leányainak Juditnak, Krisztinának és Annának terheket, a nádori adományban Mladosovits Horváth magszakadáson fölkért Nógrád megyei Berzencze helységre nézve a beiktatáskor ellentmondó Battik Gergelylyel megegyezett [6]). Nemsokára ezután I. Gábor is meghalt, és mivel testvéreivel II. Gergelylyel teljesen megosztozva nem volt, 1661-ben nádori parancs folytán özvegye Rimay Mária ugymint gyermekeinek — (kik közül ekkor már Judit Bory Györgyné), — gyámja osztozott meg II. Gergelylyel a Hont és Nógrád megyei birtokokban [7]). 1672-ben pedig — midőn már

---

[1]) *Causa Gregorii filii Damiani Dulo, et Georgii filii Ladislai Domaniki contra Benedictum Palásthy ratione praedii Gárdon.* (C. Honteus. Protoc. 71. A. pag. 16.)

[2]) Sz. Benedeki Convent. 1615. Protoc J. pag. 647. „*Joannes filius Gregorii Duló de Felső-Szúd portiones in Szúd-Darás et Bácsfalva C. Hontensi flor. 715. Emerico Lipthay oppignorato.*" — Ugyanott Prot. LL. pag. 102. Nro 79. „*Anna filia Damiani Dulló de Szúd Petri Onory relicta inhibet Joannem Duló ab alienatione portionum in Szúd-Darás, Kis-Darás aliter Bácsfalva cottu Hontensi; Emericum vero Lipthay ab emptione.*" — Ugyanott Prot. J. pag. 673. „*Nicolaus Duló de Szúd protestatur contra fassionem Joannis filii Gregorii Duló quoad Szúd-Darás etc. pro Emerico Lipthay factam.*

[3]) Sőt már 1629-ben is özvegynek iratik. L. Sz. Benedeki Convent. 1629. Capsa D. Fasc. 3. Nro 1. hol ez iratik: *Juditha Balogby cum filiis Gabriele Stephano et Gregorio ex Nicolao Duló susceptis.* És 1659. Prot. P. pag. 36.

[4]) Ugyanott 1637. Fasc. 21. Nro 10. „*Attestationes pro Juditha Balogby super eo, quod tempore elocationis filiae Susannae Duló Francisco Strucz, mundum muliebrem eidem dederit, Joannes vero Baan Juramentum et Lras super Berzencze et Darócz nondum dederit.*"

[5]) Protoc. C. Neograd anni 1670.

[6]) Az eredeti oklevél szerint; hiteles másolata nálam.

[7]) Oklevél (itélőmesterileg hitelesitve).

a másik két leány is férjnél volt, Rimay Mária említett hat gyermekével osztozott meg Korponán saját házoknál választott bíróság előtt [1]). I. Gábornak figyermekei mind kihaltak. Györgynek, ki Hont vármegyének 1673-ban jegyzője, 1685-ben alispánja volt [2]), Baratnaky Magdolnától leánya Magdolna Géczy Farkas neje volt 1727-ben. — II. Gábor 1682-ben Hont megyének szolgabirája.

II. Gergelynek, ki testvére nejével Rimay Máriával 1661-ben osztozkodott, nejétől Dalmady Máriától gyermekei II. Miklós [3]) (kinek leánya Magdolna Pápay Jánosné), Zsuzsánna Pély Andrásné, és Ádám.

Nevezett Ádám 1682-ben a korponai nemesség követe volt Rabatta tábornokhoz. Élt még 1700-ban is. Neje Schneider Mária, kitől leánya Anna Mária Palásthy Istvánné volt, nagyanyja a korponai Szmrecsányiaknak, kiktől leány-ágon a Stummer család ered.

A család czimere — mint I. Gábornak, és a most említett Ádámnak pecsétén láttam — a paizs mezejében szétterjesztett szárnyakkal repülni induló galamb, egyik fölemelt lábával koszorút (vagy gyürűt) tartva, a paizs fölötti sisak koronáján ugyan olyan galamb áll. A czimert fölebb a metszvény mutatja.

Dunka család. Marmaros megye nemes családai közé számittatik. Erdélyben is él e név, hol Dunka Illés 1815-ben az erdélyi kamaránál állott hivatalban.

Durcsák család. Zemplin megyei nemes családul, és ott Kaponya helységben birtokosul iratik [4]).

Durville család. 1790-ben kap Durville Károly ausztriai bárságot, és ily czimert: a paizs kétfelé, és a felső rész függőlegesen ismét kétfelé osztatik. Az első kék mezőben két viz-szintes csikolat, és ezek közül a felsőbbikben két kinyilt piros rózsa, az alsóbbikban egy látszik. A második vörös mezőből grif emelkedik föl, kivont karddal. Az alsó fekete mező alját négy fehér csúcs foglalja. A paizs közepén egy kisebb paizs látszik, melynek arany mezejében M. T. betűk tünnek fel. A paizs tetejét bárói korona födi, s azon három koronás sisak nyugszik; ezek közül a jobboldaliból két kék elefánt-orrmány emelkedik ki, melyeken két fehér csikolat látszik, az orrmányok közt pedig egy piros rózsa virit. A középső sisakon két kiterjesztett fekete

---

[1]) Az eredeti okirat szerint.

[2]) Bel Notitia Nova Hung. IV. p. 552. 1672—1673-ban Nógrád megyének is jegyzője.

[3]) Sz. Benedeki Convent oklevele.

[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 307.

sas-szárny között a közép-paizs (arany mezejében M. T. betüvel) látszik. A baloldali sisakból a paizsbeli leirt grif emelkedik ki. A jobboldali sisak foszladéka ezüst-fehér, a középső sisaké arany-fekete, a baloldalié ezüst-vörös. A paizst két oldalról telamonok gyanánt két vad ember tartja [1]).

Báró Durville Károly 1791-ben nyert magyar honfiusitást az országgyülés által [2]).

Dusicska család. 1797-ben nemességet nyert Dusicska József [3]). Czimere négy részre osztott paizs. Az első és negyedik ezüst mezőben egy fekete szárny piros lábbal együtt látható. A második és harmadik osztály kék és vörös rézsútos csikolattal van födve, az előtérben arany mérleg függ. A paizs fölötti sisak koronájából vörös grif emelkedik fel, első jobb lábában kardot tartva. Foszladék jobbról ezüst-fekete, balról arany-kék.

A család Zemplin megyében tartja lakhelyét [4]).

Dusza család. Gömör megye nemes családai közé soroztatik [5]).

Dutkanics család. Zemplin megye armalista családainak egyike [6]).

Dutkovich család. (Máskép Horváth). A XVII. század elején nemesitettek meg. Horváth, máskép Dutkovich Márton, és rokona (frater) Dutkovich, máskép Szabó nevezetü, II. Mátyás királytól 1609-ben kaptak czimeres nemes levelet. Utódaik valószinüleg kihaltak [7]).

Dvornikovich család. (Liptó-Teplai). Előkelőbb család Liptó megyében, ott van Tépla helység, honnan a család előnevét irja.

1662-ben él Dvornikovich András udvari tanácsos, ki az emlitett évben Nezettére kir. adományt kap Boronkay Istvánnal.

1687—1700-ban Dvornikovich Mihály váczi püspök [8]).

---

[1]) Adami Scuta gentil. tom. II.
[2]) 1791-ki 73. törv. cz.
[3]) Collect. Herald. Mss. pag. 136.
[4]) Szirmay C. Zemplin not. top. 111.
[5]) Bartholomaeides C. Gömör p. 144.
[6]) Szirmay C Zemplin. not. top. 111.
[7]) Az eredeti Armalis Körmöcz város levéltárában van.
[8]) Deserici Hist. Epp. Vaciens.

1662-ben D. Miklós az országgyülés által a határszéli bizottmányhoz neveztetik [1]). Ez kapta 1669-ban L-Teplát curiával, továbbá Besenyefalva, Belusfalva, Krachan, Uszada, máskép Kutahosszúrét pusztákat curiákkal, továbbá birtokrészt, curiát és malmot Palisházán Liptó megyében, Szeniczát, Lehotkát Zólyom megyében, Sughot Nyitra megyében, Zavart Pozsony megyében, és végre Artocz pusztát Trencsin megyében királyi adományban I. Leopold királytól mindkét ágra [2]). Másik

Dvornikovich Mihály 1716-ban Hont és Liptó megye alispánja volt. Birt Nógrád megyében is Horpácson, hol özvegye Szent-Iványi Klára lakott 1731-ben is. Család-kimutatása igy áll:

D. Miklós
(Szent-Iványi Klára)

Magdolna	Anna Mária	Klára
szül. 1708. † 1760.	(Okolicsányi László	(b. Révay Jónás)
(Battha Pálné)	liptói alispán)	

Magdolna Battha Pálné 1760-ban nov. 8-kán halálozván meg, a fölötte mondott halotti beszéd kinyomatott [4]).

A mult század végén, és a jelennek elején élt Dvornikovich Miklós, ki 1791—1808-ki országgyüléseken több bizottmányban neveztetett ki, és a Ludoviceára ezer forintot adott [5]). Ez utóbb (1800.) cs. kir. tanácsos, kir. táblai ülnök, sz. István-rend vitéze, és al-országbiró volt; legutóbb pedig (1814—1819-ben) a hétszemélyes tábla ülnöke volt.

Dvornikovich János 1827-ben a Ludoviceára adakozók sorában áll. — D. Mihály Zala vármegyei szolgabiró 1822-ben.

A család régiebb pecsétek szerint ősi czimere kék mezőben egyszarvú. Más változattal a paizs kék mezejében egy ékbe hajló fehér csikolat, és azon öt csillag látszik. A csikolat fölött két egyszarvú, alatta pedig zöld dombon daru látszik. A fölebbi metszvény ez utóbbi czimert ábrázolja.

---

[1]) 1662-ki 37. törv. cz.

[2]) Liber Regius.

[3]) Lehoczky Stemmat. 195. 196.

[4]) Lásd Ladary József losonczi plébános „Halál nem halál" czimü. Pesten 1761-ben nyomt. halotti beszédét.

[5]) 1791: 67. — 1808: 4. és 7-dik törv. czikk.

A III. kötet tartalma.

C.

	Lap
*Caballini család. (Ehrenburgi)	3
Caballini cs. (Szlavnygradi)	4
Calisius cs.	—
Campani cs.	—
Campmiller cs.	—
Canon cs.	—
Capdebo cs. (Baraczházi)	—
De Capellis cs.	5
Capitanffy cs.	—
Caplyers cs.	—
Caprara cs.	—
Carabelli cs.	—
Cardona cs.	—
Caretto cs.	—
Carpi cs.	—
Castiglione cs.	6
Cavriani cs.	—
Cebrian cs.	7
Chaby cs.	—
Chako cs.	—
Chama cs. (Reegi)	—
Chamare cs.	8
*Chanady cs	—
Chaos cs.	—
*Chapy cs.	—
Charnavoday cs.	14
Chatary cs.	—
Cházár cs. (Jólészi)	15
Chazary cs.	16
Cseh cs.	—
Ched cs. (Csegei)	19
Csekfewi cs.	—
Chenke cs.	—
Cheösy cs.	—
Cherepes cs. (Maczonkai)	20
Cheropovich cs.	—
Chernavoday cs. (u. o. és surányi)	—
*Chernel cs. (Chernelházi)	23
Chernolatecz cs.	28
Chery cs.	29
Cheslern cs.	29
*Chetneky cs. (Chetneki)	—
Chierni cs.	31
Chiga cs (Belmegyeri)	32
Chyko cs. (Pomázi)	—
Chillagh cs.	—
Chinetti cs.	33
*Chinorányi cs.	—
Chiolich cs.	—
Chiolnich cs. (Chiolkai)	34
Chirke cs. (Alattyáni)	—
Chytwandy cs.	—
Chykulini cs	—
Chombo cs. (Simonházi)	—
Chomory cs	35
Chorba cs. (Borsai)	—
Chotek cs. (Chotkovai)	—
Christóffi cs.	37
*Cicatricis cs	—
Cikulini cs.	—
*Cillei cs.	38
Cipele cs.	40
Clement cs.	—
Clementisz cs.	—
Clerfait cs.	—
Clerici cs.	—
Coburg cs.	—
Collalto cs.	41
Collenbach cs.	42
Colloredo cs.	—
*Colosváry cs.	44
Comáromy cs. (cóji)	45
Conti cs.	—
*Corbaviai cs.	—
*Cornides cs.	48
Corralanza cs.	49
De Corzan cs.	—
Constantinovics cs.	50
Cottmann cs.	—
Cörver cs.	51
Creinitz cs.	—

A * jegy czimer-metszvényt jelent.

	Lap
Cronsfeld cs.	51
*Crouy cs.	—
*Crus cs.	60
Csaba cs.	61
Csabay cs.	—
Csáholyi cs. (Cs.-monostori)	—
Csajághy cs.	65
Csajkó cs.	66
Csák cs. (Gálszéchi)	—
Csák cs.	—
Csákány cs. (Péterfalvi)	—
Csákány cs. (Kidei)	—
Csákánházy cs.	67
Csákay cs. (Csákai)	—
Csáklyán cs.	—
Csáklyás cs.	—
Csáklyay cs. (Csáklyói)	—
*Csáky cs. (Keresszeghi)	—
Csaky cs. (Dánfalvi)	92
Csáky cs. (Dévai)	—
Csala cs.	—
Családy cs.	—
Csalay cs.	93
Csalló cs.	—
Csalomjai cs.	—
Csama cs.	94
Csanád cs. (Rudai)	—
Csanády cs. (Mező-telegdi)	95
Csanády cs. (Kereki)	—
Csanády cs. (N.-mihályi)	—
Csanády cs. (Göcsi)	96
Csanády cs. (Gruba)	—
Csanálosy cs. (Hernád-Csanálosi)	—
Csanky cs.	—
Csányi cs. (Csányi)	98
Csányi cs. (Mező-csányi)	—
Csányi cs. (Sz.-udvarhelyi)	—
Csányi cs. (Kövesdi)	—
Csányi cs. (Zemplinben)	—
Csaplár cs.	—
*Csaplovics cs. (Jaszenovai)	100
Csapó cs. (Gelsei)	101
Csapó cs. (Ecsedi)	—
Csapó cs.	—
*Csapó cs. (Lebényi)	103
Csapody cs. (Szala-lövői)	—

	Lap
*Csarada cs.	103
Csarics cs.	105
Csarvay cs.	—
Császár cs (Lánzséri)	105
*Császár cs. (Kolgyári)	106
Császár cs. (Pacséri)	108
*Császár cs. (előbb Kaiser)	—
Császár cs.	109
Császár cs. (Nagy-enyedi)	—
Császár cs.	—
Császy cs.	—
Csatáry cs. (Sarkadi)	—
Csatkovics cs.	110
Csatlós cs.	—
Csató cs. (Csatóházi)	—
Csató cs (Fügei)	111
Csató cs. (Jankafalvi)	113
*Csató cs. (Csatószeghi)	—
*Csathó cs. (Delnei)	116
Csávay cs.	118
Cséby cs. (Némethfalvi)	—
Csechcsik cs.	119
Csécsy cs.	—
Csedő cs. (Cs.-sz.-györgyi)	—
Cséfalvay cs. (Cséfalvai)	120
Cseffey cs. (Noszolyi)	—
Csegezi cs. (Bágyoni)	—
Csegődy cs.	121
Csegőldy cs. (Szathmári)	—
Cseh cs. (Lévai)	—
Cseh cs. (Sz.-kátolnai)	—
Cseh cs. (Czabaji)	—
Cseh cs. (Csuzi)	122
*Cseh cs	—
Cseh cs.	—
Cseh cs.	123
Cseh cs. (előbb Böhm)	—
Cseh cs. (Alsó-csernátoni)	—
Cseh cs. (Jablonczai)	124
Csehy cs.	—
Csehy cs. (Csehi)	125
Csejtey cs.	126
Cseke cs (Csekei)	—
*Csekonics cs.	—
*Cseley cs (Cselei)	127
Csemetey cs.	128

	Lap
*Csemiczky cs. (Csemiczei)	128
Cseneházy cs.	131
Csengery cs.	—
Csenkey cs.	—
Cseöregh cs	132
Csépán cs.	—
Csepcsányi cs. (Kis-Csepcsényi)	—
Csepely cs.	—
Csepellény cs.	—
Csepler cs.	133
Cseppeny cs.	—
Cseplész cs.	—
Csepreghy cs	—
Csepy cs.	—
Csere cs. (Apáczai)	—
Cserényi cs. (Alsó-Balásfalvi)	—
Cserépy cs.	135
Cseresnyés cs. (Őri)	—
Cseresnyey cs.	—
*Cserey cs. (Nagy-Ajtai)	—
Cserey cs. (Tuson)	141
Cseres cs. (Pazonyi)	—
Csergheő cs (Nemes-Tacskándi)	—
Cserjék cs.	142
Cserkiczy cs.	—
Cserko cs.	—
Csermeny cs.	143
Cserna cs.	144
Csernay cs.	—
Csernák cs.	—
Csernakóczy cs.	—
*Csernátoni cs (Csernátoni)	—
Cserney cs.	146
Cserniczky cs.	—
*Csernovich cs. (Mácsai és kis-oroszi)	—
Csernukus cs. (Papfalvi)	148
Cserny cs.	—
Csernyánszky cs.	—
Csernyinszky cs.	—
Csernyovszky cs.	—
*Csernyus cs. (Kőkeszi)	—
*Cserődy cs.	150
Csertán cs.	151
Csery cs.	—
Cséry cs.	160
Cseszeliczky cs.	—
Csesznák cs.	160
Csete cs.	—
Csethe cs.	161
Csetneky cs.	—
Csianda cs.	—
*Csiba cs. (Nagy-Abonyi)	—
Csiba cs.	162
Csiby cs.	—
Csiby cs. (Ditrói)	—
Csicsery cs. (Csicseri)	—
Csicsvay cs.	164
Csify cs.	—
Csigay cs.	—
Csihat cs.	—
Csikány cs.	—
Csikay cs.	165
Csike cs. (M. Lapádi)	—
*Csiky cs.	—
Csiky cs. (Erzsébetvári)	166
Csiky cs. (Csik-somlyói)	—
Csillag cs. (Sternath)	—
Csillag cs.	—
Csillom cs.	—
Csipai cs. (Ölyvesi)	167
Csipkés cs. (Aranyos-Rákosi)	—
Csirbesz cs.	—
Csire cs. (Álmosdi)	—
Csire cs.	—
Csiszár cs. (Borbereki)	—
Csiszár cs. (N.-Egrestői)	169
Csiszár cs.	—
Csiszér cs. (Gidofalvi)	—
Csizér cs. (Sz.-Mihályfalvai)	—
Csitneky cs.	—
Csitvándy cs.	—
Csizmadia cs.	—
Csiszmadia cs.	—
Csizmadia cs. (Somogyi)	170
Csizy cs.	—
Csizy cs. (Csizi)	—
Csizik cs.	—
Csobánkay cs.	—
Csobay cs.	—
Csodó cs.	171
*Csohány cs.	—
Csok cs.	—

	Lap
Csóka cs.	171
Csókásy cs.	172
Csoknay cs.	—
Csokás cs.	—
Csokonay cs.	—
*Csokits cs.	—
Csoky cs.	173
Csolnokosy cs. (Csolnokosi)	—
Csolthóy cs.	174
Csom cs.	—
Csoma cs. (Ragyóczi)	—
Csomády cs.	—
Csomaközy cs.	—
Csomós cs. (Albisi)	175
Csomay cs.	176
Csombó cs. (Simonházi)	—
Csomor cs.	—
Csomory cs.	—
Csomortány cs.	177
Csongrádi cs. (Gálos-petri)	—
Csonka cs.	—
Csonka cs. (Fofeldi)	—
Csontó cs. (Pelei)	—
Csontos cs. (Kazinczi)	178
Csontos cs.	—
Csontos cs. (Csontfalvi)	—
Csoor cs.	—
Csorba cs. (Borsai stb.)	179
*Csorba cs. (Alsó-szakácsi)	181
Csorba cs.	182
Csorgaly cs.	—
Csornay cs.	183
*Csoron cs. (Devecseri)	—
Csorvaszik cs.	—
Csotka cs.	—
Csőke cs.	—
Csömöthey cs.	—
Csuday cs.	184
Csuha cs.	—
*Csuka cs.	—
Csukás cs.	—
Csulay cs (Csulai)	185
Csunyó cs.	—
Csupics cs.	—
Csupor cs. (Monoszlói)	—
Csupor cs.	186
Csúthy cs.	186
Csúzy cs. (Csúzi és puszta-szent-mihályi)	—
Csuzi Cseh cs.	190
Csüdör cs. (Nyojtódi)	—
Cusani cs.	—
Custos cs.	—
Czaban cs.	—
Czagány cs.	—
Czagányi cs.	—
Czajbok cs.	191
Czák cs. (Koronavári)	—
Czakó cs. (Bereczkfalvi)	—
Czakó cs. (Sepsi sz.-györgyi)	—
Czakó cs. (Gelenczei)	192
Czakó cs.	—
*Czecze cs.	—
Czéczei cs.	193
*Czeglédy cs.	—
Czeglédy cs. (Sáros patáki)	194
Czékey cs. (Czékei)	—
Czékus cs.	—
Czeldner cs.	—
Czemanka cs. (Tarnói)	—
Czender cs.	195
Czerjék cs.	—
Czerva cs.	—
Czetény cs.	—
Czibák cs. (Palotai)	—
Czibere cs.	196
Czibur cs.	—
Czigány cs.	—
Czigány cs.	—
*Czigler cs. (Felső-Vecsei)	—
Czikó cs. (Pomázi)	197
Czikó cs. (Czikóházi)	—
Czikó cs. (Cs.-Mindszenti)	—
Czimár cs.	198
Czin cs.	—
Czina cs.	—
Czindery cs. (Nagy-Atádi)	—
Czinege cs. (Kövecsesi)	—
Czinege cs. (Váczi)	—
Czihgely cs.	—
Czinger cs.	199
Czintula cs.	—

	Lap
Czinyéry cs.	199
Cziple cs.	—
*Cziráky cs. (Dienesfalvi gr.)	—
Cziriak cs.	202
Cziriak cs.	—
Czirjék cs. (Sepsi-Zoltáni)	—
Czirjék cs. (Sz.-Simoni)	204
Czitziri cs. (Nagyváradi)	—
Czobel cs. (Baloghfalvi)	204
Czobel cs. (Boldogfalvi)	—
*Czobor cs. (Cz.-Sz.-mihályi)	205
Czobor cs.	211
Czomba cs.	—
Czompó cs.	—
Czompó cs. (Kidei)	—
Czövek cs.	—
Czúcz cs.	—
Czudar cs.	212
Czuppony cs.	—
Czvetkovics cs.	—
Czvittinger cs.	213
*Czykos cs.	—

D.

Dabolczy cs.	215
*Dacsó cs. (Dacsó-lami és keszilhóczi)	—
Dacsó cs. (Előri)	218
*Daczó cs. (Sepsi-sz.-györgyi)	—
Dadányi cs. (Gyülvészi)	221
Daday cs. (Deési)	—
Dajka cs.	—
Dakó cs.	222
Dakos cs.	—
Dalejcsik cs.	—
Dallos cs.	—
Dállyay cs.	—
Dalmady cs.	—
Dalmata cs.	224
Dálnoky cs. (Dálnoki)	225
Dálnoky cs.	—
Dálnoki-Benkő cs.	—
Dályói cs.	—
Damaszkin cs.	—
Damiani cs.	226
*Damó cs. (Lisznyói)	—
Damonyay cs.	228
Danch cs. (Kövecsesi)	228
Danez cs.	230
Danez cs.	—
Dánfy cs. (Miskolczi)	—
*Dániel cs. (Vargyasi)	—
Dank cs.	234
Dankó cs.	235
Dankovics cs.	—
Dantza cs.	—
Dantzkay cs. (M.-Igeni)	—
Dapsy cs.	—
Darabfy cs.	—
Darabos cs. (Nádasdi)	—
Darahy cs.	238
Darányi cs.	—
Darás cs.	—
Darásy cs.	239
Darkó cs. (N.-Ajtai)	—
Darholcz cs. (Fintai)	—
Darlaczy cs. (Darlaczi)	—
Darnay cs.	—
Daróczy cs (Király-Daróczi)	240
Daróczy cs.	241
Daróczy cs. (Deregnyői)	—
Darótzi cs. (Udvarhelyi)	242
Darvas cs. (Hanvai)	—
*Darvas cs. (Nagy-Rétlii)	—
Darvas cs. (Csatószeghi)	247
*Darvay cs. (Darvai)	248
Daun cs.	251
Dauson cs.	252
*Dávid cs. (T. Sz.-Péteri és Isztebnyei)	—
Dávid cs. (Magyar-Béli)	257
Dávid cs.	—
Davides cs.	258
Dávidházy cs.	—
*Davidovics cs.	—
Daxner cs.	259
Day cs.	—
Deák cs.	—
Deák cs. (Kehidai)	260
Deák cs.	—
Deák cs. (Sz.-Egyedi)	—
Deák cs. (Demeterfalvi)	—
*Deáky cs.	261

	Lap
Deáky cs.	261
Deáky cs.	—
Deákovics cs.	—
*Deánovics cs.	262
Deblin cs.	—
Debreczeny cs. (Kir.-Daróczi)	—
Debreczenyi cs.	263
Debreczenyi cs.	—
Debrenthey cs.	—
Debrői cs. (Debrői)	264
Dechticzky cs.	—
*Décsey cs. (Maros-Décsei és Nagy-Dobai)	—
Décsi cs.	268
Deczky cs.	269
Dedácsi cs.	—
*Dedinszky cs. (Dedinai)	—
Deésházy cs.	270
Degelmann cs.	—
Degenfeld cs.	271
Deirrer cs.	272
Deis cs.	—
Dékay cs.	—
De la Motte cs.	—
Dellimanich cs.	273
D'Ellevaux cs.	—
Delnei cs.	274
Dely cs.	—
Deme cs.	—
Demeczky cs.	—
Demelich cs.	—
Deméndi cs. (Theszéri)	275
Demény cs.	277
Demény cs.	—
Demény cs (Farkas-lakai)	—
Demény cs. (N.-Enyedi)	278
Demes cs.	—
Demeter cs. (Almási)	—
Demeter cs.	—
Demjén cs.	—
Demjén cs. (Dálnoky)	—
Demkó cs.	—
Demkovics cs.	—
Dencs cs	—
Dendely cs.	—
Dengeleghy cs. (Dengeleghi)	—

	Lap
Denke cs.	279
De Pauli cs.	—
Dercsényi cs. (Dercsényi)	—
Deregnyey cs. (Deregnyői)	280
Derekasy cs.	281
Derencsényi cs.	—
Deres cs.	283
Dereskey cs.	—
Van Dernath cs.	—
Derra cs.	284
Dersenyey cs.	285
Dersi cs. (Dersi)	—
Dersi cs. (F.-Boldogasszonyfalvi)	—
*Dersffy cs. (Zerdahelyi)	—
Dersy cs. (Petri)	288
*Dervaries cs. (Egyházasbükki)	289
*Deschán cs.	292
Deseő cs. (Sz.-Viszlói)	293
Deseő cs. (Nagy-Emökei)	—
Deseő cs. (Mérai és Patai)	294
Deseő cs. (Péterfalvi)	—
Desericzky cs. (Dezsericzai)	—
Desfours cs	295
Desnyák cs.	296
*Dessewffy cs. (Csernek i s Tarkői)	—
Désy cs.	308
Deszetinszky cs.	—
Detrich cs. (Detrichfalvi)	—
Dévay cs. (Dévai)	309
Dévay cs.	—
Devecseri cs.	—
Devény cs (Melléthei)	310
Dewichiey cs.	—
Dezasse cs.	—
Dézsy cs. (Nagy-Iklódi)	311
Dézsi cs.	—
Dianesevíth cs.	—
Dibáczy cs.	312
Dicső cs.	—
Dienes cs.	—
Dienes cs.	313
Diencs cs. (Közép-Ajtai)	—
Dietrich cs.	—
Dietrichstein cs.	314
Dillmon cs.	315
Dindár cs. (Tindarisi)	—

	Lap
Dinewald cs.	316
Dinhoffen cs.	—
Dinyés cs. (Sáska)	—
Diósffy cs.	—
Diósy cs.	—
Dióssy cs. (Tóth-Diósi)	—
Diószeghy cs (Giczei)	317
*Diószeghy cs.	319
Diószegi cs. (Dézsi)	—
Diotalényi cs.	320
Diskay cs.	—
Disznósi cs. (Lásd Horváthy cs)	—
Ditkovics cs.	—
Diván cs.	321
*Divéky cs. (Divék-Ujfalusi)	—
Divényi cs.	322
Dizent cs.	—
Dluhóluczky cs.	—
Dob cs. (Lásd Doby cs.)	323
Dobák cs. (Szent-Annai)	—
*Dobay cs. (Dobai)	—
*Dobay cs. (Kis- és nagy-dobai)	325
Dobay cs.	327
Dobé cs.	—
Dobner cs.	—
*Dobó cs. (Ruszkai)	—
Dobóczky cs.	329
Dobóczy cs.	—
Dobokay cs.	—
Dobokay cs.	330
Dobos cs.	—
Doboss cs.	—
Dobossy cs.	—
Dobozy cs.	331
Dobozy cs. (Chemernyei)	332
Dobra cs.	—
Dobray cs.	—
Dobronoky cs.	—
Dobrovolny cs.	—
Dobry cs.	333
Dobsa cs.	—
Doby cs.	—
Dobzay cs.	334
Dóczy cs. (Nagy-Lucsei)	—
*Dóczy cs.	338
Dogály cs. (Büdi)	—
Dohnányi cs.	339
Dohos cs.	—
Dóka cs.	—
Dokmanich cs.	—
Doktorovich cs.	—
Dókus cs. (Csabai)	—
Doky cs.	340
Dolachky cs.	—
Dolgos cs. (Hetényi)	—
Dolgos cs (Kozmafalvi)	—
Dolhay cs (Dolhai)	—
Dolinay cs.	341
Dolnay cs.	—
*Doloviczényi cs.	—
Doma cs.	342
Domahidy cs. (Domahidi)	—
Domaniczky cs.	344
Domaniky cs.	345
Domasovszky cs.	347
Dombay cs. (Dombói)	—
*Dombay cs. (Ivanchfalvi)	348
*Dombay cs.	350
Dombay cs.	353
Dombján cs.	—
Dombrády cs.	—
Domby cs.	354
Domcsó cs. (Verbóczi)	—
Domián cs.	—
Domik cs.	—
*Domin cs. (Petruscheveczi)	—
Dominkovics cs.	356
Domitrovich cs.	—
Domokos cs. (Zala-kapólcsi)	—
Domokos cs. (Alsó-Csernátoni)	358
Domokos cs. (Selyei)	359
Domokos cs. (Csik-Taploczai)	—
Domokos cs. (Bölöni)	—
Domsics cs.	—
Donáth cs. (Nagy-Ajtai)	360
Donáth cs. (Pálosi)	361
Donath cs (Szörcsci)	—
Donáth cs.	—
Dongó cs.	362
Dorgó cs. (Aranykuti)	—
Dormánházi cs.	—
Dorogffy cs.	—

	Lap
*Dorosavcsevich cs.	362
*Dósa cs. (Uzapanuiti és makfalvi)	363
Dósa cs. (Varga)	367
Dósa cs. (Kibédi)	368
Dósa cs.	—
Dósa cs. (Farkasfalvi)	—
Dosics cs.	369
Doskovszky cs.	—
Dosnyák cs.	—
Dosztal cs.	—
Dothor cs.	—
Dovaly cs.	—
Dozlern cs.	370
Döbrentey cs.	—
*Döbrödy cs.	371
Döbrössy cs.	—
*Dömök cs.	—
Dömjén cs.	—
Dömölky cs.	—
Dömötör cs.	—
Dömsödy cs.	372
Dörögdy cs.	—
*Döry cs. (Jóbaházi)	—
Draganich cs.	378
*Drágffy cs (Béltheki)	—
Drághy cs. (Bereki)	381
Dragos cs.	382
*Dragota cs.	—
*Draskóczy cs. (Draskóczi és Dolinai)	383
*Draskovich cs. (Trakostyáni)	389
*Draveczky cs. (Draveczi)	395
Draxler cs.	397
Dreguss cs.	—
*Drevaderics cs.	397
Drevodelics cs.	398
Dricliffy cs.	—
Drietomensis cs.	—
Drottleff cs.	—
*Drugeth cs. (Gereni és Homonnai)	—
Dubecz cs.	405
Dubniczay cs.	406
Dubniczky cs. (Nemes-Kocsóczi)	—
Dubóczy cs.	—
Duborszky cs.	—
Dubovszky cs.	—
Dubravay cs.	—
Dubraviczky cs.	—
Duchon cs. (Duliczi)	409
Dudich cs. (Horehoviczi)	410
Dudinszky cs.	411
*Dudvarszky cs.	—
Duell cs.	412
Dugovics cs. (Sárkuthi)	—
Dujardin cs. (Nagy-Szekeresi)	413
*Duka cs.	414
Duka cs. (Kucsini)	—
Dukay cs.	—
Dul cs.	415
*Dúló cs. (Szúdi)	—
Dunka cs.	418
Durcsák cs.	—
Durville cs.	—
Dusicska cs.	419
Dusza cs.	—
Dutkanics cs.	—
Dutkovich cs. (Máskép Horváth)	—
*Dvornikovich cs. (Liptó-Teplai)	—

Igazitások a III. kötetben.

Lapon	*sorban*	*helyett*	*olvasandó*
20.	17.	elzálogositja szó után teendő	[2])
52.	24.	birtoká	birtokát
54.	legutolsó	nevétől	nejétől
100.	1.	(Jeszenovai)	(Jaszenovai)
—	2.	Jeszenova	Jaszenova
123.	6.	szentgothardi	Szent-Gothárdi
136.	[2]) jegyzet 4. sorban	több	többet
146.	26.	Chernonowighio	Chernowighio

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
3 1197 21320 5096